د پوهنې وزارت

د ښوونکي لارښود

پښتو دریم ټولګی

کال: ۱۳۹۸ هـ . ش

د ښوونکي لارښود- دریم ټولګی

ملي سرود

دا وطن افغانستـــان دی
دا عزت د هـر افغان دی
کور د سولې کور د تورې
هر بچی یې قهرمـــان دی
دا وطن د ټولو کـور دی
د بـــلوڅـــو د ازبکـــو
د پښتـــون او هـزاره وو
د تـرکمنـــو د تـاجکـــو
ورسره عرب، گوجـر دي
پـامیـریان، نـورستانیـــان
براهوي دي، قزلباش دي
هـم ایمـاق، هم پشه یان
دا هېـــواد به تل ځلیږي
لکـه لمـر پـر شنه آسمان
پـه سینـــه کې د آسیـــا به
لکـه زړه وي جـاویـــدان
نوم د حق مو دی رهبـــر
وایو الله اکبر وایو الله اکبر

بسم الله الرحمن الرحیم

د پوهنې وزارت

د ښوونکي لارښود

پښتو دریم ټولګی

کال: ۱۳۹۸ هـ . ش

د کتاب ځانګړتیاوې

مضمون: د ښوونکي لارښود

مؤلفین: د تعلیمي نصاب د پښتو ژبې او ادبیاتو څانګې د درسي کتابونو مؤلفین

اېډېټ کوونکي: د پښتو ژبې او ادبیاتو د اېډېټ څانګې غړي

ټولګی: دریم

د متن ژبه: پښتو

انکشاف ورکوونکی: د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تألیف لوی ریاست

خپروونکی: د پوهنې وزارت د اړیکو او عامه پوهاوي ریاست

د چاپ کال: ۱۳۹۸ هجري شمسي

د چاپ ځای: کابل

چاپخونه:

برېښنالیک پته: curriculum@moe.gov.af

د چاپ او خپرونې حق له پوهنې وزارت سره خوندي دی.

دا کتاب د "افغان ماشومان یې لولي" پروژې په تخنیکي مرسته تألیف شوی دی.

د پوهنې د وزیر پیغام

اقرأ باسم ربک

د لوی او ښښونکي خدای ﷻ شکر په ځای کوو چې موږ ته یې ژوند رابښلی او د لوست او لیک له نعمت څخه یې برخمن کړي یو، او د الله تعالی پر وروستي پیغمبر محمد مصطفی ﷺ چې الهي لومړنی پیغام ورته (لوستل) و، درود وایو.

څرنګه چې ټولو ته ښکاره ده ۱۳۹۷ هجري لمریز کال د پوهنې د کال په نامه ونومول شو، له دې امله به د ګران هېواد ښوونیز نظام، د ژورو بدلونونو شاهد وي. ښوونکی، زده کوونکی، کتاب، ښوونځی، اداره او د والدینو شوراګانې د هېواد د پوهنیز نظام شپږګوني بنسټیز عناصر بلل کیږي، چې د هېواد د ښوونې او روزنې په پراختیا او پرمختیا کې مهم رول لري. په داسې مهم وخت کې د افغانستان د پوهنې وزارت د مشرتابه مقام، د هېواد په ښوونیز نظام کې د ودې او پراختیا په لور بنسټیزو بدلونونو ته ژمن دی.

له همدې امله د ښوونیز نصاب اصلاح او پراختیا، د پوهنې وزارت له مهمو لومړیتوبونو څخه دي. همدارنګه په ښوونځیو، مدرسو او ټولو دولتي او خصوصي ښوونیزو تأسیساتو کې، د درسي کتابونو او د ښوونکو د تدریس لارښود محتوا، کیفیت او توزیع ته پاملرنه د پوهنې وزارت د چارو په سر کې ځای لري. موږ په دې باور یو، چې د باکیفیته درسي کتابونو له شتون پرته، د ښوونې او روزنې اساسي اهدافو ته رسېدلی نه شو.

پورتنیو موخو ته د رسېدو او د اغېزناک ښوونیز نظام د رامنځته کولو لپاره، د راتلونکي نسل د روزونکو په توګه، د هېواد له ټولو زړه سواندو ښوونکو، استادانو او مسلکي مدیرانو څخه په درناوي هیله کوم، چې د هېواد بچیانو ته دې د درسي کتابونو په تدریس، او د محتوا په لېږدولو کې، د دې لارښود څخه په ګټې اخیستنې سره، هیڅ ډول هڅه او هاند ونه سپموي، او د یوه فعال او په دیني، ملي او انتقادي تفکر سمبال نسل په روزنه کې، زیار او کوښښ وکړي. هره ورځ د ژمنې په نوي کولو او د مسؤولیت په درک سره، په دې نیت لوست پیل کړي، چې د نن ورځې ګران زده کوونکي به سبا د یوه پرمختللي افغانستان معماران، او د ټولنې متمدن او ګټور اوسېدونکي وي.

همدا راز له خوږو زده کوونکو څخه، چې د هېواد ارزښتناکه پانګه ده، غوښتنه لرم، څو له هر فرصت څخه ګټه پورته کړي، او د زده کړې په پروسه کې د ځیرکو او فعالو ګډونوالو په توګه، او ښوونکو ته په درناوي سره، له تدریس څخه ښه او اغېزناکه استفاده وکړي.

په پای کې د ښوونې او روزنې له ټولو پوهانو او د ښوونیز نصاب له مسلکي همکارانو څخه، چې د دې لارښود کتاب په لیکلو او چمتو کولو کې یې نه ستړې کېدونکې هلې ځلې کړې دي، مننه کوم، او د لوی خدای ﷻ له دربار څخه دوی ته په دې سپیڅلې او انسان جوړوونکې هڅې کې بریا غواړم.

د معیاري او پرمختللي ښوونیز نظام او د داسې ودان افغانستان په هیله چې وګړي بې خپلواک، پوه او سوکاله وي.

د پوهنې وزیر

دکتور محمد میرویس بلخي

لړلیک

عنوان ..... مخ

سریزه..... ۱

د لومړنۍ دورې د لیک او لوست ماډل ۱

بنسټ: د لوستلو د تدریس پنځه + دوه برخې ۲

د لومړنۍ دورې د لیک لوست ماډل مهم مېتودونه ٤

۱. د تورو د شکلونو او حرکتونو تدریس..... ٤

۲. د انتقال مېتود (ښوونکی ←ښوونکی + زده کوونکي ← زده کوونکي)..... ٥

۳. ګډه زده کړه..... ٥

٤. دوامداره ارزونه ٥

٥. څو حسي میتود ٥

٦. شفاهي ژبه: د غږ پېژندنې پوهه، د کلمو زېرمه او د اورېدلو مهارت..... ٦

۷. د چاپي مفاهیمو پوهه ٦

۸. د تدریس مرستندویه طریقه ٦

۹. اونیز مهالوېش ٦

ـ د لوستلو او لیکلو د زده کړې د تکویني ارزونې نمونه ۷

ـ د زده کوونکو د پرمختګ د ارزونې فورمه..... ۸

- د زده کوونکو د پرمختګ د ارزونې د فورمې کارول ۸

نجونې، هلکان او د لومړنۍ دورې لوستل ۹

د دریم ټولګي لپاره د لوستلو او لیکلو قابلیتونه.. ۱۰

د الفبې اصول ۱۰

روان لوستل..... ۱۰

د لغتونو زیرمه ۱۱

مفهوم اخیستنه ۱۱

د ځانګړې زده کړې اړتیاوې ۱۳

د لوستلو متنونه..... ۱۵

د متن ډولونه ۱۵

د رواني رغونې ټولګی..... ۱٦

ټولنیزه عاطفي زده کړه ۲۰

حسن خط ۲۲

د لوستلو د مرستندویه موادو د کارولو لارښود..... ۲۳

عنوان..... مخ

لومړۍ اونۍ ۲٦

دویمه اونۍ ۳۲

دریمه اونۍ ۳۸

څلورمه اونۍ ٤٥

پنځمه اونۍ..... ٥۱

شپږمه اونۍ..... ٥۷

اوومه اونۍ ٦۳

اتمه اونۍ ۷۰

نهمه اونۍ ۷٦

لسمه اونۍ..... ۸۲

یوولسمه اونۍ ۸۹

دولسمه اونۍ ۹٥

دیارلسمه اونۍ ۱۰۱

څوارلسمه اونۍ..... ۱۰۷

پنځلسمه اونۍ ۱۱٤

شپاړسمه اونۍ..... ۱۲۰

اووه لسمه اونۍ..... ۱۲٦

اتلسمه اونۍ ۱۳۲

نولسمه اونۍ..... ۱۳۹

شلمه اونۍ..... ۱٤٥

یو ویشتمه اونۍ ۱٥۱

دوه ویشتمه اونۍ..... ۱٥۸

درویشتمه اونۍ..... ۱٦٤

څلور ویشتمه اونۍ ۱۷۰

پنځه ویشتمه اونۍ..... ۱۷۷

شپږ ویشتمه اونۍ..... ۱۸۳

اووه ویشتمه اونۍ ۱۸۹

اته ویشتمه اونۍ ۱۹٥

سریزه

د ښوونکي لارښود د"لومړنۍ دورې د لیک او لوست" پروګرام د لیک لوست لارښود دی. په دې لارښود کې د دغو مواردو په اړه معلومات شامل دي:

- هغه اساسي اصول چې له مخې یې دغه ماډل جوړ شوی دی.
- د لیک لوست د لارښود پنځه + دوه مهم عنصرونه.
- د لیک لوست د ارزونې نمونه.
- د لومړي ټولګي لپاره د لیک لوست قابلیتونه.
- د ځانګړې زده کړې اړتیاوې.
- د رواني رغونې ټولګی.
- د ورځنیو درسونو د تدریس میتود.

د لومړنۍ دورې د لیک او لوست ماډل

په افغانستان کې د ښوونکو، والدینو او پالیسي جوړوونکو موخه دا ده چې د لومړنیو ښوونځیو د لومړنیو ټولګیو زده کوونکي په لیک او لوست کې تکړه شي. د لومړنۍ دورې د لیک او لوست نصاب د همدې موخې د ترلاسه کولو لپاره طرحه او پلی کړای شوی دی. تاسو د یوه ښوونکي او په ټولګي کې د دې پروګرام د تطبیقوونکي په توګه، د دې پروژې د بریالیتوب لپاره تر ټولو زیات اهمیت لرئ.

د لیک او لوست دا ماډل د لاندې اصولو په رڼا کې جوړ شوی دی:

لومړی: دا ماډل د څېړنو پر بنسټ جوړ شوی دی او د نړۍ په کچه د لیک لوست له بریالیو ماډلونو سره مطابقت لري.

دویم: په دې ماډل کې د لیک لوست له هغو بنسټیزو عناصرو څخه کار اخیستل شوی چې له زده کوونکو سره د قابلیتونو په تر لاسه کولو کې مرسته کوي. د لوستلو پنځه اړین عنصرونه دا دي :۱. د غږ پېژندنې پوهه، ۲. د الفبې اصول، ۳.روان لوستل، ۴. د لغتونو زېرمه، ۵. مفهوم اخیستل. پر دې ۵ عنصرونو سربېره د کتاب او قلم د کارولو طریقه او د لیکلو عنصرونه هم شته دي چې په بله برخه کې به تشریح شي. دغه عنصرونه د لوستلو، لیکلو، غږېدلو او اورېدلو په برخه کې د پوهنې وزارت د تعلیمي نصاب له قابلیتونو سره سمون خوري.

دریم: دا ماډل د دې نظریې ملاتړ کوي چې وایي: "د لیک لوست مهارتونه هغه وخت ښه ځلېدلی شي چې ماشومان لومړی په یوه داسې ژبه کې لوستل زده کړي چې ښې خبرې په کې کولای شي".

څلورم: دې ماډل دې مهمې موضوع باندې هم رڼا اچولې ده چې ماشومان هغه مهال سم لوستل زده کولی شي چې د خپلو ژبو د غږونو د سیستم په باره کې ښه پوهه ولري. یعنې زده کوونکي، مخکې له دې چې د توري او غږ د اړیکې څرنګوالي په برخه کې تدریس ترلاسه کړي، هغوی باید د غږ پېژندنې (هجاوو او غږ پېژندنه) او د لغتونو د زېرمې په اړه ښه پوهه ولري. د هجاوو او کلمو د سم لوستلو د اسانولو لپاره په درسي کتاب کې حرکتونه (زبر، زېر، پېښ) کارول شوي دي. دا حرکتونه (د زبر، زېر، پېښ حرکتونه) د کلمې د معنا په درک کولو کې هم له زده کوونکو سره مرسته کوي، په ځانګړې توګه کله چې بېلابېلې کلمې په شکل کې سره ورته وي، خو په معنا کې توپیر ولري.

پنځم: په دې ماډل کې د تدریس روښانه او سیستماتیکه طریقه کارول شوې ده. سیستماټیک تدریس په دې معنا دی چې د مهارتونو وده د خورا پیچلو مهارتونو د ترلاسه کولو ته د مخه کولو پر ځای په آسانه بنسټیزو مهارتونو سره پیلیږي. زده کوونکو ته د نویو مهارتونو د تدریس پلان ښه ترتیب شوی دی، تر څو ټول بنسټیز مهارتونه په لومړي سر کې تدریس کړای شي. روښانه تدریس په دې معنا دی چې معلومات باید لومړی ستاسې لخوا (چې ښوونکی یاست) په روښانه توګه تشریح او وړاندې شي. بیا زده کوونکي ستاسې په مرسته د خپلو نویو مهارتونو تمرین کوي.په دې نمونې سره، تاسو خپلو زده کوونکو ته داسې بنسټیز مهارتونه تدریس کوئ چې زده کوونکي سم لیکل او سم لوستل زده کولی شي.

شپږم: دا ماډل په ټولو درسونو او تمرینونو کې د ټولنیزې - عاطفي زده کړې محتویات رانغاړي. ټولنیز او عاطفي مهارتونه د پېژندګلوۍ، عواطفو او خپل منځي اړیکو د سمبالولو مهارتونه دي چې له وګړو سره د بریالي ژوندانه په

جوړولو کې مرسته کوي. ټولنیزې او عاطفي زده کړې د هغو ماشومانو لپاره لا ډېرې ګټورې دي چې له سختو ستونزو او بدمرغیو سره مخ شوي وي، لکه بېوزلي، بې ځایه کېدل او تاوتریخوالی. له سختو ستونزو او بدمرغیو سره مخ کېدل کولای شي د ماشوم روغتیا او پرمختګ متاثر کړي. ټولنیزې او عاطفي زده کړې له ماشومانو سره مرسته کوي چې خپل احساساتي غبرګونونه متمرکز او تنظیم کړي، له نورو سره اړیکه ټینګه کړي او له ستونزو او فشارونو سره مبارزه وکړي. ټولنیزه او عاطفي زده کړه د هرې اونۍ لپاره ځانګړې موخې لري چې په کیسو او ذهني پوښتنو کې نغښتې دي. د نوښتي لیکنې په مهال زده کوونکو ته وخت ورکول کېږي چې ښه پرې فکر وکړي او بیا یې په اړه یو څه ولیکي.

بنسټ: د لوستلو د تدریس پنځه + دوه برخې

کارپوهان دا مني چې د لیک لوست د بریالي تدریس لپاره ۵ مهمې برخې دي. د لوستلو ۵ + ۲ مهمې برخې په لاندې ډول دي:

د لوستلو پنځه مهمې برخې:

۱. فونولوژیکه پوهه (غږ پېژندنه)
۲. د الفبې اصول
۳. روان لوستل
٤. د لغتونو زېرمه
۵. د مفهوم اخیستل

جمع دوه عنصرونه:

٦. د کتاب او قلم د استفادې طریقه
۷. لیکل

لیکل ولې شامل کړای شوي دي؟

لوستل او لیکل له یوه بل سره تړلي مهارتونه دي چې په یوه ځای یې زده کول بهتر دي. د اغیزمن لوستلو پروګرام کې د لیکلو فعالیتونه شامل دي، په دې توګه زده کوونکي کولای شي خپل لوستل د لیکلو پر مټ او لیکل د لوستلو پر مټ ښه کړي. لیکل د لوستلو د زده کړو یوه بل عنصر ګڼل کېږي.

۱. فونولوژیکي پوهه (غږ پېژندنه)

څه شی ده؟ فونولوژیکي پوهه د غږونو (سېلابونو) پېژندنې او د غږونو په تغییر او تجزیې سره د کلمو جوړولو ته وایي. تاسو باید له زده کوونکو سره مرسته وکړئ او په دې یې پوه کړئ چې کلمې له غږونو څخه جوړېږي او که داسې ونشي له دې پوهې پرته به لوستل ښه زده نه کړي.

څه ارزښت لري؟ زده کوونکي په غږونو (هجاوو) باید وپوهېږي چې په لوستلو او هجا کولو کې ور سره مرسته وکړي.

څنګه باید تدریس شي؟ فونولوژي یا غږ پېژندنه د هم قافیې کلمو او د کلمو یا هجاوو له غږونو سره د کار کولو پر مټ تدریس کېدای شي؛ مثلاً، یو زده کوونکی چې د ژبې په غږونو پوهېږي، هغه کلمې پېژندلی او سره جلا کولی شي چې په ورته غږونو پیلېږي، لکه: (باد، باران) (ټپه، ټپي) ټپه چې لنډۍ هم ورته وایي، پښتو فولکلوریک شعر دی چې د نړۍ له ډېرو اوچتو شعرونو څخه شمېرل کېږي او ټپي زخمي ته وایي.

۲.د الفبې اصول (د شکل او غږ اړیکې)

څه شی دي: د ښه لوستلو لپاره په کار ده چې زده کوونکي د الفبې په اصولو او د تورو په یو ځای کولو وپوهېږي. زده کوونکي باید وپوهېږي چې توري په کلمو کې د غږونو استازیتوب کوي. د تدریس دغه میتود له غږ سره د شکل (توري) اړیکه ښیي او زده کوونکي د تورو په شکلونو او غږونو پوهوي.

څه ارزښت لري؟ د شکل او غږ رابطه زده کوونکو ته د کلمو سم ویل او هجا ورزده کوي. دوی هغه کلمې هم ویلی او هجا کولی شي چې تر اوسه پورې ورته ښودل شوې نه دي. هغه زده کوونکي چې له غږ سره د شکل اړیکه ورته ویل شوې وي، نا آشنا کلمې لکه (مَنظره) هم لوستلی او هجا کولی شي، آن که د کلمې په معنا نه پوهېږي هم.

څنګه باید تدریس شي؟ تاسو له خپلو زده کوونکو سره دا مرسته کوئ چې توري ورښیئ، د تورو په شکلونو او سېلابونو یې پوهوئ. تر څنګ یې د تورو او سېلابونو ترکیبول (یو ځای کول) او تجزیه کول (بېلول) هم ورته ورښیئ.

۳. روان لوستل

څه شی دي؟ روان لوستل د متن ښه، څرګند، بې تکلیفه او بې غلطۍ لوستلو ته وايي.

څه ارزښت لري؟ د متن د ښه لوستلو مهارت له زده کوونکو سره د متن په لوستلو او پوهېدلو کې مرسته کوي، د جملو په جوړولو يې پوهوي او په لیکلو کې هم ورسره مرسته کوي.

څنګه باید تدریس شي؟ هر څومره چې زده کوونکي له متن سره سر او کار ولري، همدومره به متن ښه روان ولوستلی شي. په ښوونکي پسې په تکرار لوستل، په ګډه او د دوو زده کوونکو له خوا یوځای لوستلو سره په لوستلو کې رواني راځي. (دغه لاندې جدول وګورئ). یو روان لوستونکی د لوستلو لحن، د ویلو انداز او چټکوالی، د متن د کلمو او علامو له مخې بدلولی شي.

په ښوونکي پسې په تکراري شکل لوستل
دا ډول لوستل هغه وخت کېږي چې یو نوی متن معرفي کېږي.
لومړی ښوونکی او ورپسې يې زده کوونکي متن لولي.
په ګډه لوستل: ښوونکی او زده کوونکي يې یوځای سره لولي.
له جملو او کلمو سره د ښوونکي د غږ تناسب له زده کوونکو سره د متن په لوستلو کې مرسته کولی شي.
له ټولګیوال سره لوستل: زده کوونکي له خپل څنګ لوري ټولګیوال سره متن لولي.
په ورو، ورو لوستل: د نویو لوستونکو دا نه خوښېږي چې متن له ځانه سره پټ په زړه کې ولولي، خو په آرامه او ورو، ورو لوستل يې خوښېږي.

٤. د کلمو زېرمه

څه شی دی؟ هغه کلمې چې د یو چا په حافظه کې وي، د کلمو زېرمه بلل کېږي. د کلمو زېرمه زده کوونکي په هغه څه پوهوي چې اوري يې او لولي يې. د کلمو زېرمه له زده کوونکو سره په خبرو او لوستلو کې هم مرسته کوي.

څه اهمیت لري؟ زده کوونکي د زیاتو کلمو زده کولو ته اړتیا لري. هغه زده کوونکي چې د لغتونو زېرمه ورته تدریس شوي وي، پر هغه څه ښه پوهېږي چې اوري يې او لولي يې. زده کوونکي په خپلو لیکنو او خبرو کې د کلمو له زېرمې څخه ګټه اخیستلی شي.

څنګه باید تدریس شي؟ تاسو په مستقیم او غیر مستقیم ډول د کلمو د زېرمې تدریس کولی شئ. په مستقیم تدریس کې هغه درسونه شامل دي چې انځورونه په کې راغلي دي او په لوړ غږ لوستل کېږي. دا زده کوونکو ته د کلمو د اوربدلو او کارولو لاره جوړوي. د کلمو زېرمه په غیر مستقیم ډول هم تدریس کېدای شي. دا کار د درسي ټولګي بڼه بدلوي، یعنې زده کوونکو ته د لوستلو لپاره زیات متن ورکول کېږي .

٥. د مفهوم اخیستنې ځواک

څه شی دی؟ په یوه متن باندې پوهېدلو او ورڅخه معنا اخیستلو ته وايي. مفهوم دوه ډوله دی: لفظي (ټکي په ټکي) او استنباطي. لفظي مفهوم اخیستنه دا ده چې زده کوونکي د متن د هرې کلمې او جملې په واقعي معنا پوه شي (لکه د کرکټر د کمیس رنګ، یا دا چې په کیسه کې څه پېښ شول؟) خو استنباطي پوهه لوستونکی هغو معلوماتو ته هڅوي چې په متن کې يې نېغ په نېغه یادونه، نه ده شوې (لکه: د دوی په ګومان کرکټر څه احساس درلود او یا که دوی په خپله د کیسې د کرکټر پر ځای وای، نو څه به يې کړي وای).

څه اهمیت لري؟ د مفهوم اخیستنې وړتیا د لوستلو اصلي هدف دی.

څنګه باید تدریس شي؟ د مفهوم اخیستنې ځواک هم باید د لومړنیو ټولګیو زده کوونکو ته وښوول شي. دا مهارت له لوستلو او اوربدلو څخه مخکې، د لوستلو او اوربدلو په جریان کې او تر لوستلو او اوربدلو وروسته ورزده کېږي. هغه زده کوونکي چې د مفهوم اخیستنې مهارتونه ورته ښوول شوي وي، د کیسې په باره کې وړاندوینه کولی شي، په کیسه يې سر خلاصېږي او وروسته تر دې چې تاسې کیسه ورته لولئ، کیسه ارزولی شي.

٦. له چاپي موادو څخه ګټه اخيستل کوم شيان رانغاړي؟

څه شی دي: زده کوونکو ته ورښيي چې له قلم او کتاب څخه څنګه ګټه واخلي.

په دې مفاهيمو کې د تورو، کلمو او علامو توپير او همدارنګه دا چې متن له کومې خوا لوستل کېږي او ليکل کېږي، شامل دي، خو د کتاب نيـــول، د کتاب د پاڼو اړول، لوستل او پر انځورونو پوهـېدل هم په کې راځي. دا مفاهيـم زده کوونکي لوستلو او ليکلو ته چمتو کوي.

څه اهميت لري؟ دا مفاهيم زده کوونکو ته د لوستلو طريقه ور زده کوي.

له ليکلو او لوستلو سره يې آشنا کوي. دا مفاهيم به د لومړيو ټولګيو د زده کوونکو لپاره نا آشنا وي، خو د نويو زده کوونکو د بريالیتوب لپاره خورا مهم دي چې ښه لوستونکي او ليکونکي شي.

څنګه بايد تدريس شي؟ دغه مفاهيم بايد کم عمره زده کوونکو (د لومړي ټولګي او له هغه څخه ښکته زده کوونکو) ته هم تدريس شي. د دې مفاهيمو زده کړه کوم منل شوی ترتيب نه لري. په ترتيب او تسلسل يې په خپله زده کوونکي بايد ځانونه وپوهوي. په موجوده طريقه کې، هغه څه چې زده کوونکو ته ور زده کېږي، دا دي:

ـــ د کتاب نيول، پاڼې اړول، په انځورونو (رسمونو) پوهېدل، د پنسل نيول او کارول يې. زده کوونکو ته د دې مفاهيمو د ور زده کولو تر ټولو ښه طريقه دا ده چې ورته دا موقع ورکړل شي چې پخپله کتاب وګوري، ويې سپړي، ليکل وکړي او رسمونه وکاږي.

٧. ليکل

څه شی دي؟ ليکل له تورو څخه د کلمو او فکرونو د ترتيبولو وړتيا څخه عبارت دی. کلمې بايد سمې وليکل شي او فکرونه دې هم بايد يوه له بل سره د تړاو په درلودلو سره وړاندې کړای شي، تر څو زده کوونکي د لوستلو وړ متن ليکلو وړتيا ترلاسه کړي.

څه اهميت لري؟ ليکل د زده کړې، ښوونې او روزنې، د پوهېدلو او پوهولو ډېره مهمه وسيله ده. ليکل خلکو ته لاره برابروي چې خپل نظر، احساسات، مفکورې او خبرې نورو ته ورسوي. ليکل له ماشومانو سره مرسته کوي چې په خپله متن ولوستلی شي او کلمې وپېژني.

څنګه تدريس شي؟ ليکل د مشاهدې، پلټلو او نورو ګڼو لارو څخه زده کېږي. د ليکلو د پياوړي کولو لارې چارې دا دي: رسامي، کرښې ايستل، د تورو په څېر شکلونه جوړول، په لږو تېروتنو سره او يا په پوره ډول سمه املا.

زده کوونکي بايد کلمې سمې وليکي، خو دا به څنګه زده کوي چې خپل فکرونه په ليکلي بڼه بيان کړي، پيل يې د هغو شيانو له رسمولو څخه کېږي چې د دوی خوښېږي او په آخر کې به د يوه وړوکي متن په ليکلو بريالي شي.

د لومړنۍ دورې د ليک او لوست د ماډل مهم مېتودونه

د ليک لوست د تدريس په دې نوي ماډل کې له دغو مېتودونو څخه ګټه اخيستل شوې ده:

١. د تورو د شکلونو او حرکتونو تدريس
٢. د انتقال مېتود (ښوونکی ←ښوونکی + زده کوونکي ← زده کوونکي)
٣. ګډه زده کړه
٤. دوامداره ارزونه
٥. څو حسي ميتود
٦. شفا هي ژبه: د غږ پېژندنې پوهه (غږونه، توري او هجاوې)، د کلمو زېرمه او د غوږ نيولو وړتيا
٧. د کتاب او قلم د کارولو مفاهيم
٨. مرستندويه طريقه

١. د تورو د شکلونو او حرکتونو تدريس

توري په پښتو ژبه کې دې ته په کتنې سره چې د کلمې په کومه برخه کې راځي، جلا جلا شکلونه لري. زياتره توري درې شکلونه لري: د کلمې په سر کې، د کلمې په منځ کې او د کلمې په آخر کې. ځينې توري کله چې له نورو تورو

سره نښتي نه وي، کېدای شي څلورم شکل هم ولري. که زده کوونکي توري وپېژني، بیا یې هغه شکلونه هم پېژندلی شي چې په کلمو کې راځي. د بېلګې په توګه یو توری د کلمې په آخر کې په خپلواک ډول راشي.
خو په دې پوهېدل یې مهم دي چې دا شکلونه د تورو د ځای په بدلېدو سره بدلېږي. زده کوونکي دې د تورو د پېژندنې ځانګړنې لکه د ټکو (نقطو) شمېر او د ټکو موقعیت په یاد ولري. دلته د یوې کلمې په مختلفو ځایونو کې د **"ع"** توري بېلا بېل شکلونه ګورو: د کلمې په سر کې داسې وي **"عـ"** ، د کلمې په منځ کې داسې **"ـعـ"** لیکل کېږي او د کلمې په آخر کې په دې شکل **"ـع"** راځي.
د اعراب یا حرکتونو (زور، زېر او پېښ) نښې د کوچنیو غږونو (Vowels) د ښودلو لپاره کارول کېږي. پر تورو د حرکتونو د نښو اېښودل د تورو لوستل او تلفظ آسانه کوي او له بلې خوا زده کوونکي له پیل څخه د کلمې په سم تلفظ پوهوي. موږ دلته د حرکت له دریو نښو څخه استفاده کړې ده:
فتحه یا زبر چې د /آ/ غږ لري، کسره یا زېر چې د /اِ/ غږ بیانوي او ضمه یا پېښ چې د /اُ/ په غږ ویل کېږي.
د حرکت د نښو یو څو بېلګې: لکه: مَنَه د «منې» په میم او نون دواړو کې فتحه یا زبر دی. اِنځر چې په کسره یا زېر پیلېږي. لُوکاټ چې په ضمه یا پېښ پیلېږي.

۲. د انتقال مېتود (ښوونکی ← ښوونکی + زده کوونکي ← زده کوونکي)

د انتقال مېتود په غیررسمي ډول د "زه یې ترسره کوم، موږ یې ترسره کوو، تاسو یې ترسره کوئ" په توګه یادېږي. دلته «زه» ښوونکی، «موږ» ښوونکی + زده کوونکي او «تاسو» زده کوونکي دي. ترتیب یې داسې دی: لومړی ښوونکی یا روزونکی یو فعالیت ترسره کوي او زده کوونکي ورته ځیر وي (زه یې کوم)؛ وروسته زده کوونکي او ښوونکی په ګډه سره همدغه فعالیت ترسره کوي (موږ یې کوو)؛ بیا یوازې زده کوونکي همدغه فعالیت ترسره کوي (تاسو یې ترسره کوئ).
دا میتود د تدریس په ډېرو برخو کې ګټور وي. دغه مېتود د تدریس د دې لارښود کتاب په " څرنګه تدریس وکړو؟" برخه کې ښودل شوی دی. دغه میتود پر خپل ځان د زده کوونکو باور زیاتوي او زده کړه ورته آسانوي.

۳. ګډه زده کړه

دا طریقه د ګډ فعالیت معنا لري. دغه میتود زده کوونکو ته فرصت ورکوي چې په ټولګي کې د لنډې مودې لپاره له خپلو ټولګیوالو سره په ګډه کار وکړي. دا د انتقال میتود برخه هم ده چې له یوه ځانګړې فعالیت وړاندې یا وروسته ترسره کېدای شي. په دې مېتود به زده کوونکي نوي شیان له نورو سره یو ځای تمرین کړي. همداشان د هغو ټولګیو په اداره کولو کې هم مرسته کوي چې د زده کوونکو شمېر په کې زیات وي.

٤. دوامداره ارزونه

دوامداره ارزونه په ورځنیو لوستونو کې شامل کړای شوې ده. د هرې اونۍ پنځم او شپږم لوست د پخوانیو لوستونو تکرار او ارزونه ده. د دې دوو ورځو د فعالیتونو زیاته برخه د "تاسو یې ترسره کوئ" فعالیتونه دي، زده کوونکي باید دغه فعالیتونه ترسره کړای شي ځکه چې همدغه فعالیتونه یې د اونۍ په اوږدو کې ترسره کړي دي. په دې مېتود کې تاسې خپل زده کوونکي ارزولی شئ او په لیک لوست کې د هغوی پرمختګ کتلی او ثبتولی شئ.

۵. څو حسي مېتود

په دې مېتود کې هغه فعالیتونه شامل دي چې زده کوونکي په کې د نویو معلوماتو او مهارتونو د زده کولو لپاره له دوو یا زیاتو حسونو څخه ګټه اخلي. په دې مېتود کې زده کوونکو ته لارښوونه کېږي چې له لیدلو، اورېدلو، خبرو کولو او خوځېدلو څخه استفاده وکړي. د تدریس څو حسي مېتود په ټولو لوستونو کې کارول کېدای شي. تر ډېره وخته پورې له دغه میتود څخه یوازې د هغو زده کوونکو لپاره ګټه اخیستل کېدله چې د زده کړې ستونزې به یې لرلې، خو اوس ثابته شوې ده چې دا طریقه د ټولو زده کوونکو لپاره ګټوره ده.

٦. شفاهي ژبه: د غږ پېژندنې پوهه، د کلمو زېرمه او د اورېدلو مهارت

که په چا کې د شفاهي ژبې مهارتونو وده کړې وي، کلمې په آسانۍ سره لوستلی شي. د کلمو زېرمه، د غږونو پېژندل او د اورېدلو مهارت د زده کړې تهداب جوړوي. فونولوژيکي پوهه (غږ پوهنه) په يوه ژبه کې د غږونو، سېلابونو او د هم وزنو کلمو ترمنځ د اړيکې درک کول دي. زده کوونکي د لغتونو د زده کړې او تمرين لپاره ډېرو فرصتونو ته اړتيا لري. ښه زېرمه له زده کوونکو سره د متن په لوستلو کې مرسته کوي. ماشومانو ته د کيسو له لوستلو سره، د هغوی په حافظه کې د کلمو زېرمه زياتېږي او کله چې ماشومان متنونه لولي، د کلمو پر معنا ښه پوهېدای شي.

٧. د چاپي مفاهيمو پوهه

زده کوونکي چې چاپ شوي متنونه وګوري، په دې پوهېږي چې چاپي متن څه ګټه لري او څنګه کارول کېږي. زده کوونکي بايد له کتاب او چاپ شوي متن سره بوخت شي او پوه شي چې دا خو خبرې دي او معنا لري.

٨. د تدريس مرستندويه طريقه

د تدريس دغه مېتود هغه مفکوره تقويه کوي چې وايي بايد په تدريس کې له معلوم څخه پيل کړو او د نامعلوم خوا ته لاړ شو. په دې مېتود کې زده کوونکو ته نوي معلومات د هغوی د پخوانيو معلوماتو پر بنسټ وړاندې کېږي. په عمل کې، د دې پر ځای چې د زده کوونکي سم ځواب ته په تمه اوسو، له هغه سره مرسته کوو چې سم ځواب ته ورسېږي. بايد له زده کوونکي سره داسې مرسته وکړو چې کار يا ځواب يې ورسم کړو. مثلاً، که زده کوونکی د «باران» کلمه «بادام» لولي، ورته به وايو چې تا اول غږ سم ولوست «با» دې صحيح ولوست، خو راځه چې دا پاتې برخه يې هم سمه ولولو. يا که زده کوونکي سور قلم راښيي او وايي چې «دا شين قلم دی.»، ورته به وايو چې ته سمه خبره کوې؛ دا قلم دی، خو شين نه دی، سور قلم دی.

٩. اونيز مهال وېش

لاندې د درسي کتاب د فعاليتونو د اونيز تدريس لپاره يو پيشنهادي مهال وېش ورکړل شوی دی. په دې مهال وېش کې د هر درسي ساعت وخت ۴۵ دقيقې ټاکل شوی دی، خو د هېواد په ځينو برخو کې د کال په يوه خاص وخت کې د درسي ساعت وخت ۳۵ دقيقې وي. نو ښوونکي کولی شي د هر مهارت لپاره د ټاکلي وخت له مخې خپل تدريس برابر کړي.

د دريم ټولګي اونيز مهال وېش

لومړی لوست	دقيقې	دوهم لوست	دقيقې	دريم لوست	دقيقې	څلورم لوست	دقيقې	پنځم لوست	دقيقې	شپږم لوست	دقيقې
د درس پيل	۵	د درس پيل	۵	د درس پيل	۵	د درس پيل	۵	د درس پيل	۵	د درس پيل	۵
توري، کلمې او جملې	۱۰	توري، کلمې او جملې	۱۰	توري، کلمې او جملې	۱۰	توري، کلمې او جملې	۱۰	اورېدل او خبرې کول	۱۰	د کلمو زېرمه/ ګرامر	۱۰
د لومړي متن لوستل	۲۵	د کلمو زېرمه	۱۵	د دوهم متن لوستل	۲۵	د کلمو زېرمه	۱۵	نوښتي ليکنه	۱۵	د لومړي او دوهم متن بيا لوستل	۱۰
		د لومړي متن بيا لوستل	۱۰			د دوهم متن بيا لوستل	۱۰	د لومړي او دوهم متن بيا لوستل	۱۰	املاء/ سم ليکل	۱۵
ارزونه/کورنۍ دنده	۵	ارزونه/کورنۍ دنده	۵	ارزونه / کورنۍ دنده	۵	ارزونه/کورنۍ دنده	۵	ارزونه/کورنۍ دنده	۵	ارزونه/کورنۍ دنده	۵
ټوله موده	**۴۵**	**ټوله موده**	**۴۵**	**ټوله موده**	**۴۵**	**ټوله موده**	**۴۵**	**ټوله موده**	**۴۵**	**ټوله موده**	**۴۵**
						حسن خط	**۴۵**			**حسن خط**	**۴۵**

البته ښوونکی کولی شي د فعاليتونو د وختونو له مخې پورته ټاکل شوي وختونه لږ يا ډېر کړي.

د لوستلو او لیکلو د زده کړې د تکویني ارزونې نمونه

د زده کوونکو د لوستلو او لیکلو د زده کړې د ارزونې تر ټولو غوره لار دوامداره ورځنۍ ارزونه ده. ماشومان په ځانګړې توګه د لوستلو او لیکلو د زده کړې په لومړیو پړاوونو کې ډېر فعاله نه وي. ځېړنو ښودلې ده هغه ماشومان چې په لومړي سر کې په لوستلو او لیکلو کې تکړه نه شي، وروسته بیا په آسانۍ سره خپلو لوستونو ته نه شي رسېدلی. دغه لاندې ګراف ته ځیر شئ چې همدې مسئلې ته په کې اشاره شوې ده.

هغه زده کوونکي چې په لومړنیو پړاوونو کې د لوستلو په اساسي مهارتونو سمبال وي، په تعلیم کې به بریالی مخ ته روان وي. هغه زده کوونکي چې په لومړي ټولګي کې د لوستلو او لیکلو د زده کړې په مهارتونو کې وروسته پاتې وي، په راتلونکو او وروسته ټولګیو کې به دغه وروسته پاتې والی نور هم زیات شي. له دې کبله، ډېره اړینه ده چې ښوونکي دې د زده کوونکو فعالیتونه په لومړنیو دورو کې له نژدې څخه وڅاري. خپل تدریس دې داسې برابر کړي چې زیاتره زده کوونکي د لوستلو او لیکلو مهارتونه ترلاسه کړي او سم لوستل او لیکل وکړای شي.

د لومړنۍ دورې د لیک او لوست ماډل په تکویني ارزونه ټینګار کوي. تکویني ارزونه دوه ډولونه لري: (۱. دوامداره ارزونه او ۲. تکویني دوره یي ارزونه). دوامداره ارزونه د ښوونکو له خوا په ورځني ډول د هر لوست په جریان کې ترسره کېږي څو د زده کوونکو زده کړه و ارزوي. سربېره پر دې، د اونۍ د پنځمې او شپږمې ورځې لوستونه هم په داسې توګه جوړ شوي دي چې ښوونکی زده کوونکي لا زیات وارزوي. په دې میتود تاسې خپل زده کوونکي ارزولی شئ او په لیک لوست کې د هغوی پرمختګ کتلی او ثبتولی شئ. د لوستلو، لیکلو، اورېدلو او غږېدلو په مهارتونو کې د زده کوونکو د پرمختګ د ثبتولو لپاره د څارنې فورمه جوړه شوې ده.

د زده کوونکو د پرمختګ د ارزونې فورمه

شمېره	شهرت		لوستل				لیکل					اوریدل			خبرې کول		
	نوم	د پلارنوم	په کلمه کې د نوم، غږ او ځای سره د تورو پېژندل.	د سپلابونو په یوځای کولو سره د کلمو جوړول.	کلمې په هجاوو ویشل.	په ښه روانه توګه د متن لوستل.	حسن خط: ټکی او توري په یوازې او ترکیبي ډول د نسخ خط د ځانګړتیاوو په پام کې نیولو سره په ښکلی توګه لیکي.	د لیکلو پر مهال سم کښېناستل او په سمه توګه د پنسل نیول.	د پیلولو سم ځای، د حرکت لوري او په سمه بڼه د تورو لیکل.	له مخ په زیاتېدونکي دقت سره د کلمو هجا کول	له انځورونو او کلمو څخه په ګټه اخیستنې سره د تخلیقي او بامفهومه کیسې لیکل.	له حافظې څخه د یوې کیسې بیا بیانول.	په شفاهي توګه د لوستلو په کیسه کې د پېښو سم ترتیب په ګوته کول.	د هغه متن یا کیسې په اړه رسم کښل چې هغه یا هغې ورته غوږ نیولی و.	د هغه متن یا کیسې په اړه د کلمو یا جملو لیکل چې هغه یا هغې ورته غوږ نیولی و.	د کیسې له مفهوم سره د خپلې پخوانۍ پوهې تړاو ورکول او له ټولګي سره یې شریکول.	د معلوماتو او انځورونو په کارولو سره د کیسې په اړه وړاندوینه کول چې وړاندې څه پېښېږي.	د څواب په ورکولو او له شخصي تجربو سره د پېښو په تړاو ورکولو سره کیسې ته غبرګون ښودل.
۱																		
۲																		
۳																		
۴																		
۵																		

د زده کوونکو د پرمختګ د ارزونې د فورمې کارول

د هرې اونۍ په پنځمه او شپږمه ورځ، لږ تر لږه (۵) زده کوونکي د ارزونې لپاره انتخاب کړئ. د زده کوونکو د پرمختګ د ارزونې فورمه د دې لپاره جوړه شوې ده چې د زده کوونکو نومونه پکې د پنځه کسیز ګروپ په شکل لیکل کېږي او تاسو ته د زده کوونکو د ټاکلو لپاره د ارزونې پروسه آسانه کوي. په دې ورځو کې (۵) زده کوونکي د لوستلو لپاره او (۵) نور د لیکلو لپاره انتخاب کړئ. همداسې نور زده کوونکي په بېلابېلو ډلو ووېشئ او تنظیم یې کړئ، غوره به دا وي چې ستاسې ټول زده کوونکي په ټول کال کې لږ تر لږه ۳ ځله د هر قابلیت لپاره ارزیابي شي، خو مهم ټکی دا دی چې تاسو به له هغو زده کوونکو سره زیاته مرسته کوئ چې په زده کړه کې پڅ دي. تل به یې فعالیتونه څارئ.

د زده کوونکو د پرمختګ د ارزونې په فورمه کې د نومرو ورکولو درې درجه یې سیستم کارول کېږي. په فورمه کې ښودونکې ۳ درجې او نښې په لاندې ډول دي:

لومړۍ درجه: زده کوونکی په دې قابلیت کې معیار نه پوره کوي. نښه: /

دویمه درجه: زده کوونکی په دې قابلیت کې په معیار برابر دی. نښه: /

دریمه درجه: زده کوونکی په دې قابلیت کې تر معیار پورته دی. نښه: △

د لومړي ځل لپاره چې کله یو زده کوونکی ارزول کېږي، هغه شاید په کافي اندازه قابلیت ونه لري او په دې توګه به د (/) نښه تر لاسه کړي. کله چې د زده کوونکي فعالیتونه ښه کېږي او قابلیت یې لوړېږي، تاسې کولای شئ دویمه نښه /\ هم پر لومړۍ هغې ورزیاته کړئ. (/\) نښه څرګندوي چې زده کوونکی اوس په دې برخه کې تکړه دی. که چیرې تاسې وګورئ چې زده کوونکی تر دې هم تکړه شوی دی، تاسې کولای شئ چې وروستۍ نښه (–) هم ورزیاته کړئ چې(/\) کېږي، تر څو مثلث پوره شي.

ځینې زده کوونکي په لومړي ځل ارزونه کې ښه قابلیت ښیي. دا کومه ستونزه نه ده. تاسې هغوی ته د /\) نښه ورکړئ. ځینې زده کوونکي فوق العاده لایقه دي او آن دا چې په لومړنۍ ارزونه کې هم د قابلیت تر ټولو لوړه درجه خپلوي؛ خو عمومي هدف دا دی چې ستاسو د زده کوونکو یوه لویه برخه باید د تعلیمي کال تر پایه د زده کوونکو د پرمختګ د ارزونې په فورمې کې د ټولو ورکړل شویو قابلیتونو لږ تر لږه د دویمې درجې نښان(/\) خپل کړي.

کېدای شي دا درته ستونزمن وي چې د زده کوونکو پرمختګ په ټولګي کې د ارزونې په فورمه کې ورسوئ. تاسې کولی شئ چې د کاغذ پر یوه کوچنۍ ټوټه دا معلومات ولیکئ یا خپل ټول یادداشتونه په تفریح کې یا د درسي ساعتونو ترمنځ په وقفه کې، یا د ښوونځي تر رخصتېدو وروسته په فورمو کې ولیکئ. مهمه خبره دا ده چې تاسې باید هره اونۍ د زده کوونکو د پرمختګ د ارزونې فورمه وکاروئ.

تکویني دوره یې ارزونه د ښوونکو له خوا د تکرار په اونیو کې ترسره کېږي. د دې ارزونې پایلې د زده کوونکو د ارزونې په فورمه کې ثبت او د ښوونځیو له مسوولینو سره شریک کېږي.

کله چې ښوونکي د خپلې ارزونې پر مهال داسې زده کوونکي ومومي چې د لوستونو په ځینو برخو یا قابلیتونو کې ستونزې لري نو باید له دغو زده کوونکو سره د مرستې په خاطر رغنده ګامونه او کړنې ترسره کړي. ځینې اصلاحي کړنې او ګامونه د دوامداره ارزنې کتاب په سریزه کې ځای پر ځای شوي دي.

نجونې، هلکان او د لومړنۍ دورې لوستل

نجونې او هلکان دواړه باید له ښوونې ا و روزنې څخه مساوي ګټه واخلي. خو کله کله نجونو او هلکانو سره توپیري چلند کېږي چې دا کار دهغوی د ښوونځي پر پایلو اغېزه کوي. د ښوونکو لپاره دا باوري کول ډېر اهمیت لري چې ټول زده کوونکي هره ورځ په ښوونځي کې حاضر وي. کله چې ښوونکي وګوري چې هلکان یا نجونې په کورونو کې ساتل کېږي، مهمه ده چې ښوونکي ښوونځي ته د هغوی راتګ ژر تر ژره باوري کړي. دا کار د زده کوونکو کور ته د ښوونکو په ورتګ او د هغوی والدینو سره د ښوونې او روزنې پر ارزښت د بحث په ترسره کولو سره کېدای شي. د زده کوونکي له والدینو سره پر هغه ستونزو خبرې اترې وکړئ چې هغوی دې ته اړ باسي چې خپل ماشومان ښوونځي ته و نه لېږي. ښوونکي همدارنګه له شورا سره هم خبرې کولای او پر دې ستونزه ورسره خبرې اترې کولای شي. شورا د ټولنې په کچه لاس په کار کېدای شي او دا باوري کولای شي چې نجونې او هلکان دواړه دې هره ورځ ښوونځي ته ولاړ شي. همداراز، شورا د هغو ستونزو په ګوته کولو کې هم مرسته کولای شي چې د والدینو خنډ ګرځي، تر څو خپل هلکان او نجونې ښوونځي ته واستوي او له هغوی سره د دغو ستونزو په هوارۍ کې هم مرسته کولای شي.

د دریم ټولګي لپاره د سواد د زده‌کړې وړتیاوې (قابلیتونه)

لاندې چوکاټ د سواد د زده‌کړې هغه قابلیتونه ښیي چې تمه کېږي د دریم ټولګي زده کوونکي یې باید ولري. دغه وړتیاوې د سواد زده‌کړې د تدریس د پنځو عنصرونو (غږپوهنه، د الفبا اصول، روان لوستل، د لغتونو زېرمه او مفهوم اخیستنه) له مخې ډلبندي کېږي. دا په دې چې تاسې وګورئ چې د دوامداره ارزونې په فورمه کې د زده کوونکو ښودل شوي قابلیتونه د سواد په زده کړه کې د هغوی له اساسي مهارتونو سره څنګه رابطه لري. په دریم ټولګي کې به زده کوونکي د لوستلو او لیکلو هغو بنسټیزو مهارتونو ودې ته ادامه ورکړي چې په لومړي او دویم ټولګي کې یې ترلاسه کړي دي.

د الفبې اصول

د الفبې اصولو یا فونیکس کې له غږ سره د توري تړاو، هجا کول او د هجاوو د یو ځای کولو قابلیتونه شامل دي.

د لوستلو قابلیتونه

زده کوونکي د دې وړتیا لري چې:

۱. وښیي چې یو توری له یوه غږ سره سمون لري او که څنګه؟
۲. د هر توري اړوند ټول غږونه ووایي.
۳. توري له خپل غږ (غږونو) سره ونښلوي.
٤. د عامو کلمو هجاوې (سېلابونه) سره ترکیب کړي.
٥. ګڼ هجایي (سېلابي) کلمې په هجاوو/سېلابونو ووېشي.
٦. د کلمو د پېژندلو لپاره د الفبې پرمختللي عنصرونه وکاروي.
۷. په جمله کې د کلمې معنا او د کلمې ترتیب څخه د ډیکوډینګ هڅو د تایید لپاره استفاده وکړي.
۸. د کلمو د جوړښت له مخې ګڼ هجایي کلمې وپېژني.

د لیکلو قابلیتونه

زده کوونکي د دې وړتیا لري چې:

۱. ټول توري سم ولیکي.
۲. د ټولګي له کچې سره مناسبې کلمې په ٪ ۸۰ سم والي سره ولیکي او په تدریج سره د هغو کلمو لیکل هم زده کوي چې لازیات پېچلی جوړښت لري.
۳. د غږپوهنې د تګلارې په کارولو سره (په کلمو کې د غږونو اوړېدل او د حرکتونو په ګډون د تورو د لیکلو وړتیا) له ٪ ۹۰ سموالي سره کلمې ولیکي.
٤. عامې کلمې بې له حرکتونو (زور، زېر او پېښ) ولیکي.
٥. له یاده څخه کلمې ولیکي.
٦. د ګڼو شکلونو درلودونکو عامو کلمو لیکل پیل کړي.

روان لوستل

د لوستلو قابلیتونه

زده کوونکي د دې وړتیا لري چې:

۱. له ٪۹۵ سموالي سره ټول تدریس شوي سمبولونه په ګوته کړي.
۲. هغه کلمې چې عام جوړښت لري او د ټولګي له سویې سره یې برابري دي او پر هجاوو د وېشلو وړ وي، له ٪۹۰ سموالي سره تشخیصول کړي.
۳. له ٪ ۹۵ سم والي سره د ټولګي له کچې سره مناسب لنډ پاراګرافونه یا کیسې ولولي (د پاراګرافونو او کیسو اوږدوالی په هر ژبه کې متفاوته وي).
٤. مرتبط متنونه په داسې سرعت سره ولولي چې د عبارت لوستلو له کچې څخه پوره روان لوستلو ته ورسېږي.
٥. د لیکنښو په کارولو سره د جملو د معنا بدلېدل تشخیص کړي (لکه چې یوه بیاني جمله په پوښتنه بدلوي).
٦. د کلمو او جملو د لوستلو په وخت کې خپل لحن او د آواز فشار په مناسب ډول وکاروي چې د جملو معنا لا ښه څرګنده شي.

د لیکلو قابلیتونه

زده کوونکي د دې وړتیا لري چې:

۱. یو پاراګراف له مناسبو لیکنښو سره ولیکي.
۲. له یوه چمتو شوي چوکاټ څخه په ګټه اخیستنې سره او د کلیدي کلمو په کارولو سره یو پاراګراف ولیکي چې د لوستل شوې کیسې یا متن محتوا راونغاړي.
۳. د یوه چمتو شوي چوکاټ په کارولو سره خپلو ملګرو یا والدینو یا ښوونکي ته د شخصي پېښو یا نورو موضوع ګانو په اړه یوه لیکنه ولیکي.
٤. په کوچنیو ګروپونو کې، خپلې کیسې ولیکي چې پیل، منځ او پای ولري.

د لغتونو زېرمه

د لوستلو قابلیتونه

زده کوونکي د دې وړتیا لري چې:

۱. داسې متنونه ولولي چې موضوعات یې ورته ناآشنا وي.
۲. په کیسو یا معلوماتي پاراګرافونو کې ورکړل شوې ناآشنا کلمې زده کړي او ویې کاروي.
۳. د کلمو د شکل (مورفیم) له مخې له هغو کلمو څخه معنا واخلي چې په متن کې راغلې دي.
٤. د موضوع د قرینې له مخې د کلمو معنا استنباط کړي.
٥. عامې مترادفې او متضادې کلمې وپېژني.
٦. د ټولګي له کچې سره سم په اکاډیمیکو (علمي) کلمو باندې پوه شي.

د لیکلو قابلیتونه

زده کوونکي د دې وړتیا لري چې:

۱. کلمې په کټګوریو ووېشي.
۲. د کلمو د معناګانو پوهه یې لوړه شي او په وینا او لیکلو کې د کلمو نوې زېرمه وکاروي.
۳. د خانه خالي جملو د پوره کولو لپاره د ټولګي له کچې سره برابره د لغتونو نوې زېرمه وکاروي.
٤. په لیکلو کې د عامو مترادفو او متضادو کلمو کارول پیل کړي.
٥. د اصلي مفاهیمو د لیکلو لپاره د ټولګي له کچې سره برابره د لغتونو نوې زېرمه وکاروي.
٦. په لیکلو کې د جملو لپاره عامې لیکنې کاروي او له دې سره راښیي چې په کلمو پوهېږي.

مفهوم اخیستنه

د لوستلو قابلیتونه

زده کوونکي د دې وړتیا لري چې:

- په دې اړه د وړاندوېنې کولو لپاره چې کیسه یا متن به د څه په اړه وي، د کیسې له انځور، عنوان، مهمو کلمو او مخکینۍ پوهې نه ګټه واخلي.
- د یوه متن تر اورېدلو یا لوستلو وروسته د چا/ څوک، څه شی، کله، چېرته او څرنګه پوښتنې ځواب کړي.
- د کیسې د کرکټرونو، پېښو او ځای او زمان په اړه پوښتنو ته ځواب ووایي.
- د یوه معلوماتي متن یا د یوې ساده کیسې یا موضوع اصلي مفهوم بیان کړي.
- د ټولګي له کچې سره سم یو متن ځُلاصه کړي.
- د کیسې د معلوماتو له مخې وړاندوینه وکړي چې نور به څه کېږي او بیا ګوري چې وړاندوینه یې سمه ده که نه؟
- د خپلې مخکینۍ پوهې او په کیسه کې د راغلو معلوماتو له مخې، استنباطي پوښتنو ته ځواب ووایي.
- د لوستل شویو معلوماتو یا کیسو نتیجه بیان کړي.
- د ځینو مهمو کلمو په بیانولو سره د ټولګي له کچې سره سم متنونه وارزوي.
- د لوستلو پر مهال ځای ځای تم شي چې په متن ښه پوه شي، ویې ارزوي او ورته واضح شي (تم کېدل او فکر کول).
- د دې لپاره چې په متن ښه پوه شي، ځینې برخې یې له سره لولي.
- کله چې د خپل ټولګي په کچه کیسې لولي، د کیسې عنصرونه لکه کرکټرونه او ځای او زمان په نښه کړي.

د لیکلو قابلیتونه

زده کوونکي د دې وړتیا لري چې:

- په متن کې د راغلو معلوماتو په اړه پوښتنې ځواب کړي.
- د (۲ – ۳) جملو په لیکلو سره استنباطي پوښتنې ځواب کړي.

۱. له یوه چمتو شوي چوکاټ څخه په ګټه اخیستنې سره او د کلیدي کلمو په کارولو سره یو لنډ پاراګراف ولیکي چې د لوستل شوې کیسې یا متن محتوا راونغاړي.

- داسې جملې ولیکي چې د کیسې یو کرکټر تشریح یا د یوه کرکټر عملونه ارزیابي کړي.
- له ورکړل شوي چوکاټ څخه په ګټه اخیستنې سره لوستل شوی متن په دوو جملو کې ځُلاصه کړي.
- د یوه متن د ارزولو په هکله یو څو کلیدي کلمې ولیکي.

• د خپل ټولګي په کچه د کیسې برخې (پیل، منځ او پای) وپېژني. • د ټولګي له کچې سره سم د متن د جوړښت له مخې د متن پر معنا ځان پوه کړي. • د یوې کیسې له پېښو، کرکټرونو او عملونو سره د خپل ژوند د تجربو رابطه ټینګه کړي. • له خپلې مخکینۍ پوهې څخه کار واخلي چې پر متن ښه پوه شي.	

ګرامر

په دې سطح کې ګرامر په ضمني ډول تدریسېږي. دا په ده معنا دی چې زده کوونکي اړ نه دي چې ګرامري کټګورۍ او اصطلاحات زده‌کړي. ګرامر د کلمې په کچه او د جملې په کچه تدریسېږي. د کلمې په کچه ګرامر پر هغو مختاړو او وروستاړو تمرکز لري چې عام دي او د کلمو د معنا په پوهېدلو، لوستلو او لیکلو لپاره ارزښت لري. د جملې په کچه ګرامر د متن پر معنا د پوهېدلو او د ښو جملو پر لیکلو تمرکز لري.

ګرامر د کلمې په کچه	ګرامر د جملې په کچه
۱. مفرد او جمع اسمونه، په ځانګړي ډول بې قاعدې اسمونه	۱. د پای ټکي او پوښتنې د نښو په کارولو سره د ساده جملې لیکل
۲. مرکب اسمونه	۲. مستقیم نقل قول او د شارحې (:) کارول
۳. ضمیر او فعل (د فعل په هکله مورفیم پوهنه)	۳. ساده تېره زمانه (د حال زمانې په ضد)
٤. مثبت فعلونه/ منفي فعلونه	٤. امریه (!)
٥. اسمي یا توصیفي عبارت (صفت + اسم)	٥. کامه (،) او شارحه (:)
٦. مختاړی (بې) + اسم	٦. ساده راتلونکې زمانه (د حال زمانې په ضد)
	۷. مرکبه جمله

څنګه تدریس وکړو؟

د ښوونکي لارښود د «**څنګه تدریس وکړو؟**» برخه د تدریس ټولو ورځنیو چارو ته یوه عمومي کتنه برابروي چې تاسې به یې د لارښود له مخې د لوستونو د تدریس لپاره کاروئ. زده کوونکو ته د یوه ځانګړي لوست د وړاندې کولو د څرنګوالي تفصیلي جزئیات به په دې عمومي کتنې پسې راځي. دا عمومي کتنه د چاپي مفاهیمو او لیکلو سربېره د لوستلو د تدریس د (۵) عنصرونو (غږېږندنه، د الفبې اصول، روان لوستل، د لغتونو زېرمه او مفهوم اخیستنه) په شاوخوا څرخېږي.

د ښوونکي لارښود او درسي کتاب

د ښوونکي لارښود او درسي کتاب په بشپړه توګه سره مطابقت لري. د دې معنا دا ده چې په درسي کتاب کې هر یو لوست، د ښوونکي لارښود کې تفصیلي تشریح لري.

د ښوونکي لارښود او درسي کتاب دواړو کې سمبولونه شته. دا نښې یا سمبولنه ښیي چې زده کوونکي به څه ډول فعالیت تر سره کوي. د ښوونکي لارښود سمبولونه له درسي کتاب سره مطابقت لري.

سمبول	تشریح	معنا
	(غوږ)	اورېدل او خبرې کول
	(کتاب)	د متن لوستل
	(قلم)	لیکل
	(قلم او کتابچه)	توري، کلمې او جملې
	(مکعب)	د کلمو زېرمه
	(کور)	کورنۍ دنده
	حسن خط	د حسن خط تمرین
	ټولنیزه عاطفي زده کړه	د ټولنیزې عاطفي زده کړې قابلیتونه

د هرې اونۍ او هرې ورځې لپاره، لوستونه ورته شکلونه لري. د ښوونکي لارښود تاسو ته د درسونو د هرې برخې د تدریس د څرنګوالي په باره کې مشخص معلومات درکوي.

د ځانګړې زده کړې اړتیاوې شاملول
د تعلیمي ضرورتونو درک کول

د لوستلو او لیکلو د زده کولو لپاره مختلفو مهارتونو ته اړتیا ده. که کوم ماشوم لیک لوست سم نه زده کوي، معنا یې دا نه ده چې هغه نه غواړي دا مهارتونه زده کړي، بلکې دوی به ځانګړې ښوونیزې اړتیاوې ولري. کېدای شي دوی فیزیکي یا سلوکي ستونزې ولري. مثلاً په لیدلو، اورېدلو یا خوځېدلو کې به ناتوانه وي او یا به په دې کې ستونزه ولري چې له نورو سره خپلې اړیکې ټینګې کړي، څوک خپل ملګري کړي او کورنۍ دنده ورسره یوځای ترسره کړي.

د هغو شاګردانو معلومول چې ځانګړې ښوونیزې اړتیاوې لري:

هغه شاګردان چې په درسونو کې پخ ګڼل کېږي او یا هماغه یو ټولګی بیا له سره وایي (ناکامېږي)، معمولاً اضافي مرستې ته اړتیا لري. کله چې د شاګردانو د ارزونې فورمې ډکېږي، دا معلومېږي چې کوم شاګردان د مهارتونو په خپلولو راوړلو کې پاتې راځي. معلم باید دا معلومه کړي چې څه شی شاګرد نه پرېږدي چې دا مهارتونه ترلاسه کړي.

- شاګرد کومې مهمې ستونزې لري؟
- شاګرد پر تختې او کتاب لیکل شوي شیان وینې؟

•د معلم غږ اوربدلی شي؟
که د کوم شاګرد لاس یا پښه نه وي، یا د سترګو یا د غوږونو ستونزه ولري، معنا یې دا نه ده چې ګواکې د نورو شاګردانو په نسبت ناتوانه دي، بلکې معنا یې دا ده چې معلم باید ورسره مرسته وکړي چې له درسي کتاب او نورو درسي موادو څخه د نورو په شان استفاده وکړای شي.

د ځانګړو اړتیاوو درلودونکو زده کوونکو سره مرسته کول

•هغه شاګردان له پامه مه غورځوئ چې کمزوري ښکاري. دا معلومه کړئ چې هغوی څه کولای شي.
•که کوم شاګرد په لیدلو یا اوربدلو کې ستونزه لري، مخکې چوکیو ته یې راولئ چې درنږدې وي.
•له شاګردانو سره په ساده ژبه خبرې وکړئ. په نرمه، آرامه، مهربانه او واضحه غاړه ورسره وغږېږئ.
• د سیمې په لهجه ورسره وغږېږئ چې په لارښوونو سم پوه شي.
•دا تمه به نه لرئ چې ټول شاګردان دې په یوه اندازه مخته لاړ شي. ځینې شاګردان که یوه کلمه هم ولیکي، دا یې بریا ګڼل کېږي.
•هغوی د تکړه شاګردانو څنګ ته کېنوئ چې د صفحې په موندلو او په ګوته د کلماتو ښودلو کې ورسره مرسته وکړي، یا ورته ووایي چې څه باید وکړي.
•هغوی ته د فکر کولو او د درسي فعالیت د بشپړولو لپاره اضافي وخت ورکړئ.
• څومره چې ممکن وي، اساسات ورسره بیا بیا تکرار کړئ.

له یادو شاګردانو سره د تدریس پر مهال مرستې

په ټولګي کې ښه تدریس به اړمنو شاګردانو ته ګټه ورسوي.
• درسي مواد (فلش کارتونه، واقعي شیان، عکسونه، موډلونه او لوی رسمونه) وکاوړئ.
•د کلیدي کلمو رسمونه پر تخته یا چارټ رسم کړئ.
• د نویو کلمو او نویو غږونو د ښه تدریس لپاره له هم قافیې کلمو او لوبو څخه کار واخلئ.

د تدریس عیارولو ته اړتیا

• په ټولګي کې داسې فضا جوړه کړئ چې هر شاګرد وغواړي په فعالیتونو کې برخه واخلي او دا وېره یې په زړه کې نه وي چې که غلط ځواب ورکړي، څوک به ورپورې وخاندي.
• داسې پوښتنې وکړئ چې معلومه شي شاګرد په درس پوه شوی دی که یوازې د نورو په تقلید سره ځواب وایي.
• تکړه شاګرد وهڅوئ چې کله یې خپل کار خلاص کړ، له بل ملګري سره هم مرسته وکړي.
•یو تکړه شاګرد وهڅوئ چې د ټولګیوالو له یوې وړې ډلې سره د درس په بیا لوستلو یا د نورو فعالیتونو په ترسره کولو کې مرسته وکړي.

د لوستلو همدا طریقه او اصول د لوستلو په نورو برخو لکه انتقالي میتود (زه یې ترسره کوم، موږ یې ترسره کوو، تاسې یې ترسره کوئ) بل چا ته لوستل، له بل چا سره لوستل او په یوازې ځان لوستلو کې وکارول شي.
په ابتدایي دوره کې باید د شاګردانو دلچسپي د هغو شیانو په یادولو سره زیاته کړو چې دوی له پخوا پرې پوهېږي.

لوستل

د زده کوونکو د کتاب له کیسو او متنونو څخه استفاده وکړئ او د تصویرونو په اړه یې پوښتنې وکړئ. که شاګرد کومه کلمه لوستلی شي، پرېږدئ چې په لوړ آواز یې ولولي. وګورئ چې شاګردانو کتابونه سم نیولي دي که نه او پوه شوي دي چې متنونه له ښي څخه چپ لوري ته لوستل کېږي؟ شاګردان وپوهوئ چې توري او کلمې معناګانې لري او توري د غږونو رسمونه دي.له شاګردانو سره مرسته وکړئ چې کله متن لوستل کېږي، دوی ګوته پرې تېره کړي.

لیکل

وګورئ چې شاګردانو پنسل سم نیولی دی او توري یې سم لیکلي دي که نه. د یوه یا دوو تنو انشاء ته ځیر شئ. که دغه هدفونه پوره شوي وو، بیا مخته تلی شئ.

غوږ نیول او خبرې کول

هغه شاګردان چې ځانګړې ښوونیزې اړتیاوې لري، ممکن د ټولګي مخې ته د غږېدلو زړه ونه لري. دوی ته لاره هواره کړئ چې زړور شي. لومړی دې له خپل څنګ لوري زده کوونکي سره خبرې وکړي، بیا د ټولګیوالو وړې ډلې ته خبرې وکړي او زده کوونکي یو د بل خبرو ته غوږ ونیسي. کله چې ورځخه پوښتنه کوئ، کافي وخت ورته ورکړئ چې ځواب ووایي. دا تمه به نه لرئ چې ټول متن/ ټوله کیسه درته ووایي. په ساده ځوابونو یې هم وستایئ.

اصلاحي فعالیتونه

- هر شاګرد له یوه بل شاګرد سره ملګری کړئ چې ورسره مرسته وکړي او د کتاب پیل، د صفحو شمېرې، کلیدي تصویر، او کلمې ورته وښیي.
- ساده کتابونه ورته انتخاب کړئ چې د کتاب استفاده ورته اسانه شي.
- پر تورو او غږونو تمرکز وکړئ. ورته توضیح یې کړئ چې دا توری د دې غږ لیکلی شکل دی. توري په هوا کې رسم کړئ او ویې لیکئ. (دا تمرین د شاګرد له نوم څخه پیل کړئ.)
- داسې تمرین ترسره کړئ چې لومړني توري، هجاوې او غږونه پکې استعمال شي.
- د لیکلو د لومړنیو مهارتونو تمرین ته دوام ورکړئ (یعنی په هوا کې رسمول، پر ځمکه لیکل، پر تورو درو لیکل، په لاس د تورو لیکل).
- نوې کلمې د تصویرونو په چارټونو کې وښیاست.
- ساده کلمې په فلش کارټونو کې وروښیاست د کارټ پر یو مخ دې تصویر وي او پر بل مخ یې کلمه.
- له شاګردانو څخه وغواړئ چې د خپلو ورځنیو چارو په اړه خبرې وکړي: مثلاً له خوبه پاڅېدل، ښوونځي ته راتلل.
- په لوړ غږ آشنا او هم قافیه کلمې بیا بیا تکرار کړئ.
- په ټولګي کې سالمه رواني فضا رامنځته کړئ.

د لوستلو متنونه

لومړی او دوهمه برخه	۱۱ – ۱۴ جملې ۲ – ۱۰ کلمې په یوه جمله کې (د مرکبو جملو په ګډون) د کلمو اوسط: ۹۲
دریمه او څلورمه برخه	۱۲ – ۱۵ جملې ۲ – ۱۱ کلمې په یوه جمله کې (د مرکبو جملو په ګډون) د کلمو اوسط: ۱۰۲
پنځمه او شپږمه برخه	۱۳ – ۱٦ جملې ۲ – ۱۲ کلمې په یوه جمله کې (د مرکبو جملو په ګډون) د کلمو اوسط: ۱۱۰
اومه او اتمه برخه	۱۴ – ۱٦ جملې ۲ – ۱۳ کلمې په یوه جمله کې (د مرکبو جملو په ګډون) د کلمو اوسط: ۱۲۰

د متن ډولونه (ژانرونه)

په دریم ټولګي کې متنونه درې ډوله دي، چې روایتي، شعر او معلوماتي متنونه بلل کېږي. روایتي متنونه هغه کیسې دي چې کرکټرونه، پلاټ (مشخص ځای، زمان)، غوټه (ستونزه) او د غوټې حل لري. دا کیسې د خوند او پند لپاره وي. توضیحي متنونه هغه متنونه دي چې زده کوونکو ته معلومات ورکوي. دغه متنونه بیا پلاټ او نورې کیسه ییزې برخې نه لري. مثلاً د لاسونو پرېمینځل یا د خپل ځان د پاک ساتلو په اړه د معلوماتو ورکول، معلوماتي متنونو کې راځي. زده کوونکي باید معلوماتي متنونه زده کړي او پر معنا یې پوه شي. همداراز، په درسي کتاب او نورو درسونو کې اکثره متنونه په روایتي او ځینې نور یې په معلوماتي بڼه راغلي دي. د توضیحي او روایتي متنونو په لوستلو سره

به زده کوونکي د متنونو دواړو ډولونو د لوستل او پرې پوهېدل زده کړي.

د رواني رغونې ټولګی

د زده کوونکي خوندیتوب

د ماشومانو او ځوانانو خوندیتوب دا معنا لري چې څوک ور څخه ناوړه ګټه وانه خلي، استثمار یې نه کړي، بې غوري ورته ونه کړي، د ماشوم رواني، احساسي/ عاطفي، سلوکي، اجتماعي، فزیکي، او اقتصادي اړخونو ته توجه وکړي. ښوونکی خپلو زده کوونکو ته د سالمې درسي فضا په برابرولو کې حیاتي نقش لري. د رواني رغونې په ټولګیو کې ښوونکی له زده کوونکوسره مرسته کولی شي چې پرځان باور پیدا کړي، خپل ارزښت وپېژني، ځان قابو کړي، له نورو سره ټولنیزې اړیکې ټینګې کړي، له ټولګیوالو او ښوونکي سره ښه اړیکي وپالي او دا هر څه د زده کوونکي د عمومي وضعیت په ښه کېدو کې مرسته کوي.

یو هوسا ماشوم یا ځوان دغه ځانګړنې لري

- په خپل ژوند کې پر ملګرو او مشرانو باور لري او له هغوی سره ځان تړلی بولي
- پر خپل ځان اعتماد او باور لري
- پر ټولنیزو چارو (لکه مرکه، ګډ کار، د ستونزو حل او داسې نور) پاملرنه او تمرکز کوي
- له خپلو ملګرو او تولګیوالو سره مرسته او همکاري کوي
- د خپلې کورنۍ او ټولنې د نورو غړو درناوی کوي
- د کارونو په تر سره کولو باندې ډېر تمرکز کوي او په پوره پام سره یې تر سره کوي
- خپلې ورځنۍ چارې ښې ترسره کولی شي
- خوشحاله وي او د ژوند په خوند پوهېږي
- په زړه کې یې وېره او اندېښنه نه وي.

مهم پیغام

هر څوک د ماشومانو او ځوانانو د هوساینې لپاره جلا تعریف لري. معمولاً د اعتماد، د مثبتو اړیکو، خوندیتوب او ډاډ احساس؛ او همدارنګه د ورځنیو چارو د پر مخ بیولو، له ملګرو، د کورنۍ له غړو، ښوونکو او د ټولنې له نورو غړو سره د مثبتو اړیکو درلودلو وړتیاوې پکې شاملې دي.

د هوساینې عناصر

هوساینه دغه پنځه عنصرونه لري:

۱. د کنټرول احساس
۲. د تړاو/ خپلوي احساس
۳. د ځاني ارزښت احساس
٤. مثبتې ټولنیز اړیکې
٥. ذهني/فکري هڅوونه (ذهني پرمختګ)

۱. د کنټرول احساس

- کله چې زده کوونکي په ښوونځي کې د کنټرول احساس کوي، نو هغوی:
  - د خوندیتوب او امنیت احساس کوي
  - د ثبات احساس لري
  - پر دې پوهېږي چې کومې هیلې لري او له دوی څخه کومې تمې کېږي
- د کنټرول حس کېدای شي د هغو ماشومانو او ځوانانو لپاره ځانګړی ارزښت ولري چې د بې ځایه کېدو او تاوتریخوالي له امله یې دغه حس زیانمن شوی وي.
- **ښوونکي د کومو فعالیتونو په ترسره کولو سره د کنټرول حس رامنځته کولی شي؟**
- ورځنی مهال وېش ولرئ او له زده کوونکو هم وغواړئ چې دا ډول مهال ویش له ځان سره وساتي.
- مهال وېش عملي کړئ.
- ټولګی هره ورځ په همدې ډول پیل کړئ او همداسې یې ختم کړئ.

- درسي پلان له ځان سره ولرئ او عملي يې کړئ.
- وګورئ چې زده کوونکو د درس هدفونه تر لاسه کړي دي، که نه.

۲. د تړاو (خپلوۍ) احساس

ولې مهمه ده چې زده کوونکي خپل تعليمي ماحول خپل وګڼي او ځان ورپورې تړلی وبولي؟

- کله چې زده کوونکي په ښوونځي کې د خپلوۍ احساس وکړي نو:
  - خپلو ټولګيوالو، ښوونکو او د ښوونځي ټولنې ته درناوی کوي.
  - پر خپلو ټولګيوالو پام کوي او ورسره خواخوږي کوي.
  - پر خپلو ښوونکو اعتماد کوي او خپل يې ګڼي
  - احساس کوي چې په ښوونځي کې منلی شخص دی او نور يې هرکلی کوي.
  - احساس کوي يوازې نه دی، بلکې د يوې ډلې غړی دی.
  - دا شيان به سبب شي چې زده کوونکي په منظم ډول ښوونځي ته راشي (غير حاضري ونه کړي).
- دغه د خپلوۍ احساس په تېره بيا د هغو زده کوونکو لپاره ډېر مهم دی چې د بحران او جګړو په وجه راکډه شوي وي.
- **د ټولګي په فعاليتونو کې د زده کوونکو د شاملولو له لارې کولی شو د خپلوۍ يا تړاو حس يې راژوندی کړو.**
- د ټولو زده کوونکو د ګډون لپاره، هغوی ته دوه نفري، ګروپي او خپلواک کارونه وسپارئ.
- هغه زده کوونکی چې په ټولګي کې د يوه ځانګړي رول لپاره ټاکل کېږي، د هغوی نقش وخت پر وخت بدل رابدل کړئ.
- پر ټولو زده کوونکو يو شان پام وکړئ.
- زده کوونکو ته وخت ورکړئ چې خپل کار ټولګي ته وړاندې کړي
- د ټولو زده کوونکو کار ټولګي ته وښيئ.
- **د ټول ټولګي په کچه د پوښتنې د مطرح کولو يا پر ټول ټولګي د غږ کولو تخنيک:**
- که ښوونکی د پوښتنې هغه تخنيکونه وکاروي چې ټولو زده کوونکو ته خطاب کوي، نو د زده کوونکو لپاره په ټولګي کې د ځواب ورکولو فرصت زياتېږي. دا کار زده کوونکي پوهوي چې په فعاليتونو کې د دوی برخه اخيستلو ته اهميت ورکول کېږي، او دا چې دوی د ټولګي د ټولنې برخه ګڼل کېږي.
- دا کار له زده کوونکو سره مرسته کوي چې د خپلوۍ احساس ولري.

۳. د ځاني ارزښت احساس

کله چې په ښوونځي کې زده کوونکي د ځان ارزښت احساس کړي، نو: ځان ورته غښتلی او باوري ښکاري.

- ځان ورته په چارو کې بريالی ښکاري.
- له خپل ځانه به راضي وي او پر ځان به باور ولري
- پر ځان او خپله توانايي ويارې.
- سبا ته هيله من وي او احساس کوي چې خپل راتلونکی به پخپله جوړوي.

دا مهمه ده چې په تېره بيا په هغو ماشومانو کې د خپل ارزښت احساس پيدا کړو چې د ناخوالو، جګړو او نورو مصيبتونو په وجه ځپل شوي دي او ځانونه ورته کمزوري ښکاري.

څنګه په زده کوونکو کې د برترۍ او ښه والي احساس پيدا کړو:

- زده کوونکي مه سپکوئ.
- له ټولو زده کوونکوسره ښه چلند وکړئ.
- زده کوونکي مه وهئ.
- زده کوونکي وهڅوئ چې د ټولګي په فعاليتونو کې برخه واخلي.
- زده کوونکي مه ګواښئ.
- زده کوونکو ته په احترام قايل شئ.
- د زده کوونکو دندې او نومونه واخلئ او نورو ته يې وښيئ. (مثلاً: احمد به د «قلم» د کلمې توري راته ووايي).
- مقررات او انضباط پر ټولو زده کوونکو يو ډول عملي کړئ.
- زده کوونکي وهڅوئ چې پوښتنې وکړي.
- زده کوونکي وستايئ.

- د زده کوونکو ځایونه بدل رابدل کړئ.
- وګورئ چې درس او فعالیتونه د زده کوونکو له سویې سره برابر دي که نه.

۴. د مثبتو ټولنیزو اړیکو وده

- کله چې زده کوونکي په خپلو منځو کې او له خپل ښوونکي سره ښې اړیکې وپالي نو:
  - o مثبت اجتماعي مهارت ترلاسه کوي.
  - o ځان ورته په دې ارزښتمن ښکاري، چې نور یې خبرو ته غوږ نیسي، پام ورته کوي او ستایل کېږي.
  - o رواني ملاتړ احساسوي.
  - o پر خپل ځان باور یې زیاتېږي.
  - o د باور کولو احساس یې غښتلی کېږي.
- له زده کوونکو او ښوونکي سره د ښو روابطو جوړول د هغو ماشومانو لپاره چې ستونزو ځپلي وي، لا زیات اهمیت لري.
  - o په سختو او بیړنیو حالاتو کې له مشرانو، کورنیو او ټولنې سره د ماشومانو اړیکې یو څه خرابېږي چې باید پام ورته وشي. د دغو روابطو په بیا جوړولو کې د ماشومانو لاس نیوی ضروري دی چې په ماشومانو کې د اعتماد، خوندیتوب او رواني امنیت احساس پیدا او پیاوړی کېږي.
  - o کله چې زده کوونکو په خپلو کې مثبت اړیکې پالي، د دوی اجتماعي مهارت پیاوړی کېږي، خوشحالېږي، له نورو سره خواخوږي پیدا کوي او زغم یې زیاتېږي.

ښوونکی څنګه کولای شي چې د زده کوونکو تر منځ مثبتو اړیکو ته وده ورکړي؟

- o ګروپي کار وکړئ.
- o زده کوونکو ته وخت ورکړئ چې له یو بل سره لوبې وکړي.
- o دې ته پام وکړئ چې د زده کوونکود اداره کولو لپاره قوانین شته.
- o زده کوونکو ته د خبرو وخت ورکړئ چې یو بل سره وپېژني.
- o له زده کوونکو سره په درنښت وچلېږئ.
- o ګروپی تمثیلونه تر سره کړي.
- o ډله ییز فعالیتونه زده کوونکو ته مثبته انرژي ورکوي.
- o ډله ییز بحث او د نظرونو د تبادلې زمینه برابره کړئ.

۵. د زده کړې هڅوونکی چاپېریال

- د زده کړې لپاره زده کوونکي باید ښه احساس ولري. همدا رانګه کله چې زده کوونکي درس ښه زده کړي، نو احساس به یې ښه شي.
- کله چې زده کوونکي ته ښکاره شي چې درس ښه زده کوي او له زده کړې خوند اخلي، نو:
  - پر ځان باور یې زیاتېږي.
  - راتلونکي ته هیله من کېږي.
  - احساسوي چې په ښوونځي کې له وخت څخه سمه استفاده کوي او ښوونځی د دوی پر ژوند مثبت اثر ښندي.
- ورته معلومېږي چې هرڅوک چې په درسي فعالیتونو کې برخه واخلي، درس به یې ښه زده شي.
- هرڅوک درسونه په بېله طریقه ښه زده کولی شي، نو که په مختلفو درسي فعالیتونو کې برخه واخلي، درس به یې ښه زده شي او بیا به له زده کړې څخه خوند اخلي.

ښوونکی باید د تدریس داسې بېلابېلې لارې چارې پلان او عملي کړي چې هره ورځ په کې د زده کوونکو درسي فعالیتونه شامل وي او ټول زده کوونکي پکې ونډه ولري.

- یوه لاره یې دا ده چې ښوونکی مختلفې پوښتنې وکړي او زده کوونکي په درسي فعالیت کې راګډ کړي.
- کله چې زده کوونکي ګوري چې درسونه یې ښه زده کېږي او په درسي فعالیتونو کې هم برخه اخلي، نو هوسا کېږي.

د زده کړې هڅوونکی چاپېریال د زده کوونکو پر هوساینې څه اغېز ښندي؟

په درسي فعالیتونو کې فعال زده کوونکي دغه ځانګړنې لري:

- درس او زده کړی ته لېوال وي.
- ټولګي ته په منظم ډول راځي
- له نورو زده کوونکو سره مرسته او ښه چلند کوي.
- د پوښتنې او تجربه کولو خطر پر ځان مني.
- د ټولګي په ټولو فعالیتونو کې برخه اخلي او خپله کورنۍ دنده ترسره کوي.
- ښه عادتونه لري او د نورو درناوي کوي.
- د ښوونکي خبرو ته ښه غوږ نیسي او پوره پام ورته کوي.

غیرفعال زده کوونکي

هغه زده کوونکي چې په درسي فعالیتونو کې برخه نه اخلي لاندې ځانګړتیاوې لري:

- په ټولګي کې ستړی ښکاري.
- ټولګي ته چمتو او منظم نه راځي.
- خپل ټولګیوال او ملګري اخلالوي او له هغوی سره مرسته نه کوي.
- د ټولګي په فعالیتونو کې ونډه نه اخلي او ټولګی اخلالوي.
- له نورو سره ښه چلند نه کوي.
- په ټولګي کې درس ته غوږ نه نیسي او درس ته پام نه کوي.

د زده کوونکي د هوساینې چوکاټ

په یوه مناسب ښوونیز چاپېریال کې هوسا زده کوونکي دغه کارونه ترسره کوي:

د زده‌کوونکي هوساینې عناصر	د ښې هوساینې په وخت کې د زده کوونکو د فعالیتونو بېلګې دا دي:
د کنټرول احساس لرل	وخت پېژندل او د مهال ویش له مخې کار ترسره کول، د کورنۍ دندې سرته رسول، درس ویل او کوښښ کول، درناوی کول، غوږ نیول، په درسي فعالیتونو کې برخه اخیستل....
د خپلوۍ یا تړاو احساس لرل	یوه بل ته احترام کول، له نورو سره ښه چلند او مثبتې اړیکې درلودل، په منظم ډول ټولګي ته حاضرېدل، ښوونکو او خپلو ملګرو ته درناوی، له خپلو ټولګیوالو سره یوځای کار کول او له هغوی سره مرسته کول، ټولګیوال د هغوی په نومونو بلل، د ښو تکړه زده کوونکو په ډلو کی شاملېدل، ټولګی خپل ګڼل، په ډله ییزو کارونو کې برخه اخیستل، د ټولګي د مقرراتو پېژندل او عملي کول، له خپلو ټولګیوالو او ملګرو سره ستړي مه شي کول او هغوی ته ښه راغلاست ویل، د ټولګي په فعالیتونو کې د برخې اخیستولو پرمهال د ویاړ او خوښۍ احساس کول ....
د ځاني ارزښت احساس لرل	له نورو سره د خپلو نظرونو شریکول، له نورو سره مرسته کول، په ډله ییزو فعالیتونو کې ګډون کول، په خپل نفس اعتماد او باور درلودل، راتلونکې ته هیله مندي، په ټولګي کې پوښتنې کول او د ښوونکو پوښتنو ته ځواب ورکول، د درس په هدفونو ځان پوهول او لاسته راوړل یې ....
د مثبتو ټولنیزو اړیکو پیاوړي کول	په ټولګي کې ښه ملګري لرل، له خپلو ټولګیوالو سره په درسونو کې مرسته کول، له خپلو ټولګیوالو او ملګرو څخه مرسته غوښتل، له خپلو والدینو او د کورنۍ غړو سره مرسته کول، له ښوونکي څخه د خپلو ستونزو د هوارۍ په اړه پوښتنه کول، په ډله ییزو کارونو کې برخه اخیستل، لاسي کارونه تر سره کول، له ټولګیوالو، ښوونکو، مشرانو، ګاونډیانو او د کورنۍ له غړو سره مثبتې اړیکې درلودل ....
د زده کړې هڅوونکي چاپېریال را منځته کول	د ذهني ودې لپاره د مناسب چاپېریال درلودل، له نورو سره ښه چلند کول، د ټولګي په فعالیتونو کې په ګډون سره د خوښۍ او ارامتیا احساس کول؛ لکه (روزنیزې لوبې کول، ګروپي کارونه کول، رسامي کول، د کیسو، د هېواد پالنې ترانو او شعرونو لوستل...)، په ټولګي کې د خپل احساس بیانول، تعلیمي پرمختګ درلودل، د زده کړې قابلیت او ملاتړ درلودل

ټولنیزه - عاطفي زده کړه

اجتماعي عاطفي مهارتونه هغه شناختي، عاطفي او ادراکي مهارتونه دي چې له هر چا سره مرسته کوي چې په ژوند کې بریالی شي . ټول انسانان (ماشومان او لویان) په دې مهارتونو سره کولی شي معلومات بې له دې چې ګډوډ شي، تنظیم کړي، له خپلې حافظې کار واخلي، خپل احساسات او عواطف کنټرول کړي، کار ته دوام ورکړي، ستونزې حل کړي او له نورو سره ښې اړیکې ټینګې کړي.

د زده کوونکو په درسي کتاب کې د ټولنیزو عاطفي مهارتونو د روزلو لپاره بېلابېل فعالیتونه، پوښتنې او متنونه راغلي دي چې ښوونکی د دې مهارتونو په انتقال کې مهم نقش لرلی شي. د ټولنیزو – عاطفي مهارتونو پنځه اساسي عناصر به په تفصیل سره تشریح شي.

ټولنیز - عاطفي مهارتونه څه اهمیت لري؟

ټولنیز - عاطفي مهارتونه ماشومانو او لویانو ته هغه مهم اسباب او لارې چارې برابروي چې په خپل ژوند کې بریالي واوسي او ښه پرمختګ وکړي. دغه مهارتونه په تېره بیا د هغو ماشومانو لپاره چې له ناخوالو لکه فقر، تاوتریخوالي، کډوالۍ او بې ځایه کېدو سره مخ شوي وي، ډېر مهم دي. ناخوالې تل د ماشومانو پر هوساینې او پرمختګ منفي اغیزه کوي. ټولنیز – عاطفي مهارتونه ماشومانو ته هغه اسباب او لارې چارې برابروي چې پر خپل درس تمرکز وکړي، احساسات کنټرول کړي، له نورو سره مناسب متقابل عمل وکړي، د فشار او سختیو په مقابل کې ودرېږي او خپل ځان بریالیتوب ته ورسوي.

څنګه کولای شو ټولنیز - عاطفي مهارتونه په سمه توګه زده کوونکو ته وښیيو؟

څېړنو ښودلې ده چې په بېلابېلو لارو چارو د ټولنیزو - عاطفي مهارتونو زده کول خورا ګټور وي، خو تل باید له ښو اړیکو او ځانګړې پاملرنو سره مل وي.

۱. د ټولنیزو - عاطفي مهارتونو روښانه لارښوونه: دا لارښوونه باید مستقیمه وي او په روښانه، متمرکز او متداوم ډول ترسره شي.
۲. په ټولو تعلیمي ساحو کې د ټولنیزو - عاطفي مهارتونو تدریس په پام کې نیول. په ټولو ورځنیو پیداګوژیکي او صنفي فعالیتونو کې د ټولنیزو – عاطفي مهارتونو ورښوول باید تقویه شي.
۳. د ابتکاري او تخلیقي فعالیتونو له لارې د ټولنیزو - عاطفي زده کړو عملي کول، مثلاً په ټولګي کې د هغو لوبو او فعالیتونو تر سره کول چې په مستقیم ډول تدریس شوي، عاطفي مهارتونه تقویه کوي.
٤. په دې کار کې د کورنیو او ټولنې شاملول: میندو پلرونو او کورنیو ته دې د ټولنیزو – عاطفي مهارتونو په باره کې معلومات ورکړل شي او هغوی دې په دې پروسه کې شریک کړای شي.

د ټولنیزو - عاطفي مهارتونو محتویات څه دي؟

په اجتماعي – عاطفي مهارتونو کې دغه برخې شاملې دي:

۱. د زده کوونکو ذهن وده کوي چې له دې سره به دوی په ښوونځي او ژوند کې بریالي شي. (ذهني وده).
۲. د زده کوونکو د عاطفي وړتیاوو او پوهې وده چې خپل احساسات او عواطف وپېژني او کنټرول یې کړي(د احساساتو او عواطفو کنټرول)
۳. زده کوونکي به له نورو سره د اړیکو په جوړولو کې تکړه شي. ملګري به پیدا کړي، خپل احساسات به کنټرول کړای شي او له منفي عکس العملونو څخه به ډډه وکړي (مثبتې ټولنېزې اړیکې)
٤. د شخړو او منازعاتو حل؛ زده کوونکي به دا زده کړي چې څنګه اختلافونه او شخړې په مناسبه او معقوله توګه حل کړي. (د شخړو او اختلافونو د هواري مهارتونه)
٥. د استقامت او مبارزې مهارت؛ زده کوونکي به زده کړي چې د ځان لپاره هدفونه وټاکي او په سختو او بېړنیو شرایطو کې هم له کار او مبارزې لاس وانه خلي او مثبته نتیجه ترلاسه کړي.

د ټولنیزو - عاطفي زده کړې د مفاهیمو او بېلګو لنډ جدول

وړتیاوې	تعریف	بیلګې
ذ هني وده	د مهارتونو هغه مجموعه ده چې راسره مرسته کوي چې فکري تمرکز ولرو، لارښوونې په یاد وساتو، په عین وخت کې ګڼ کارونه داسې تنظیم کړو چې په ټولو پسې ورسېږو، د خپل نږدې او لرې راتلونکې لپاره پلان جوړ کړو، منفي فکرونه له ذهنه وباسو او خپل احساسات او هیجان قابو کړو.	د غوږ نیولو مهارتونه، فکري تمرکز، لارښوونو ته پام کول، د یوه کار د پړاوونو او د معلوماتو منطقي تنظیم، او له حافظې څخه کار اخیستل.
د کنټرول احساس	د مهارتونو هغه ټولګه ده چې راسره مرسته کوي چې خپل احساسات او عواطف درک کړو، ویې پېژنو او کنټرول یې کړو. د کنټرول احساس موږ ته هغه اسباب او لارې چارې راښیي چې د خپلو عواطفو په اړه وړاندوینه وکړو او کنټرول یې کړو.	د احساساتو او عواطفو پېژندل، د احساساتو او عواطفو وړاندوینه، د احساساتو کنټرول لکه: ژوره ساه اخیستل، د عددونو شمېرل.
مثبت ټولنیز مهارتونه	د مهارتونو هغه ټولګه ده چې راښیي، څنګه د نورو احساسات او سلوک درک کړو او له دې لارې ورسره ښه اړیکې وپالو. په دې سره به ملګرتیا جوړه شي او ستونزې به ختمې شي.	د نورو د احساساتو درک کول او منل، د زړه سوي او ترحم زیاتېدل، او په ډلهییزو فعالیتونو کې برخه اخیستل.
د شخړې د هوارولو مهارتونه	دغه مهارتونه راسره مرسته کوي چې شخړې او ستونزې له رامنځته کېدو سره سم، په مثبت او منطقي ډول هوارې کړو. دا ډول مهارتونه پر خلکو د شخړو اغېزه کموي او مثبتې نتیجې رامنځته کوي.	د ستونزو پېژندل او په ګوته کول، شخړو ته د حل لارو پیدا کول او د شخړې د حل لارو سم عملي کول.
هڅه او استقامت	د مهارتونو دغه مجموعه موږ ته دا وړتیا راکوي چې د ستونزو او ننګونو پر وړاندې ودرېږو او د خپلو موخو پر لورې پیاوړې او کلک ګامونه پورته کړو. د دې مهارتونو لاسته راوړل راښیي چې د زده کړې ټوله دوره ډېر زیار او کوښښ غواړي. خپل هدف ته په اسانۍ نه شو رسېدلی نو باید ورته ټینګ شو او د ستونزو د حل لپاره له نورو څخه مرسته وغواړو.	د تصمیم نیولو له مهارتونو څخه ګټه اخیستل، د هدف ټاکل او تنظیمول، د خپل هویت تثبیتول. هڅه او هلې ځلې کول. - له نورو څخه مرسته غوښتل.

حسن خط

د خط ارزښت: خط د شخصي او ټولنيز ژوند او همدارنګه د علومو او تکنالوژۍ په پرمختګ او پراختيا کې مهم او ارزښتناک رول لري. په يقين سره د علومو او تکنالوژۍ پر مختګ او پراختيا چې د نني انسان په برخه شوې ده، د خط د اختراع او کاروني له برکته ده. لکه چې لوی خدای (ج) په قرآن کريم کې فرمايي:(**اقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ* خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ * اقْرَأْ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ * الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ * عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ**) ژباړه: (ولوله، د خپل پروردګار په نامه* چې انسان يې له يوه څاڅکي وينې پيدا کړی* ولوله په نامه د پروردګار چې کريم دی* هغه چې علم يې د قلم په واسطه ور زده کړ* په هغه څه چې انسان پرې نه پوهيده*)

د خط عمومي قواعد: په دې پوهېږو چې ټول هغه خطونه چې عربي رسم الخط لري په يوه اصل او ريښه پورې تړلي دي، دغه ريښه او اصل د الفبې توري دي چې دې تورو له هندسي شکلونو او له هغو شکلونو څخه چې په طبيعت کې موجود دي د يوه داسې پيکر په شان چې په بېلابېلو ټولنو کې ډول ډول ليکونه موجود دي، الهام اخيستی دی. له همدې امله کولای شو ټول د يوې عمومي او کلي قاعدې لاندې برسي کړو، دا ځکه چې ټول په اصل او ريښه کې سره شريک دي.

عمومي موخه: د حسن خط مضمون د تدريس موخه دا ده چې زده کوونکي د نسخ خط د خطاطۍ او ښکلي ليکلو له طرز، اصولو او قواعدو سره آشنا شي او ښه يې زده کړي او په ورځنې ژوند کې ورڅخه عملاً ګټه واخلي.

د دريم ټولګي د حسن خط د مضمون د زده کړې موخې:

- زده کوونکي د حسن خط له وسايلو، لکه: مرکب (رنګ) «د ښکلي ليکلو لپاره ځانګړي مواد دي چې په دوه ډوله (وچ او لانده) په بازار کې موندل کېږي»، نی قلم او يا (پنسل او خودکار) څخه په سمه توګه کار واخلي.
- زده کوونکي دې د څو توري لرونکې کلمې او جملې په ښکلې بڼه په نسخ خط سر خطاطي کړي.
- زده کوونکي دې د نسخ خط کلمې او جملې د کرسي خط پر مخ په سمه توګه وليکي.
- زده کوونکي دې په کلمو او جملو کې د تورو ځايونه او جهتونه په پام کې ونيسي.
- زده کوونکي دې کلمې او جملې په نسخ خط او د خطاطۍ د اصولو او قواعدو په پام کې نيولو سره په ښکلې بڼه وليکي.

د دريم ټولګي د حسن خط ميتودولوژۍ:

په دريم ټولګي کې د حسن خط مضمون د تدريس لپاره له هماغه ميتودولوژۍ څخه ګټه اخيستل کېږي چې د نورو فعاليتونو له پاره مو ياده کړې ده. د « زه يې تر سره کوم» درسي فعاليتونه زياتره د ښوونکي له خوا تر سره کېږي، د «موږ يې تر سره کوو» درسي فعاليتونه ښوونکي او زده کوونکي په ګډه ترسره کوي، د « تاسو يې تر سره کوئ» فعاليتونه زياتره د زده کوونکو له خوا تر سره کېږي. د دې ميتودولوژي په کارولو سره ښوونکي لومړی زده کوونکو ته د تدريس اړين فعاليتونه تر سره کوي او بيا په تدريجي توګه د تدريس او زده کړې فعاليتونه له ښوونکي څخه زده کوونکو ته ليږدول کېږي. دا له زده کوونکو سره مرسته کوي چې سمه زده کړه وکړي او لازم معلومات او قابليتونه تر لاسه کړي.

زه یې تر سره کوم	موږ یې تر سره کوو	تا سو یې تر سره کوئ
- ښوونکي له زده کوونکو څخه غواړي چې د حسن خط مضمون د اړونده لوست تمرین د مشق او تمرین په کتاب کې را واړوي. - ښوونکي له څو زده کوونکو څخه غواړي چې د تمرین کتاب له اړوند لوست څخه لومړۍ کلمه یا جمله ولولي. زد ه کوونکي د (علم) کلمه لولي. ښوونکی لومړی د تختې پر مخ د کرسي خط رسم کوي. - ښوونکی د کرسي خط پر مخ د (علم) کلمه لیکي. ---------- ---------- علم ---------- ---------- - ښوونکي زده کوونکو ته د (علم) په کلمه کې د تورو د لیکلو د ځای او جهت په باره کې چې د کرسي خط پر مخ، پورته او یا کښته واقع دي، توضیحات ورکوي. - ښوونکی زده کوونکو ته روښانه کوي چې په هره کلمه کې کېدای شي د کلمې ځینې توري د کرسي خط پر مخ، ځینې توري د کرسي خط له پاسه او ځینې توري بیا د کرسي خط لاندې راشي. - ښوونکی زده کوونکو ته لارښوونه کوي چې د مشق او تمرین په کتابونو کې د کلمې د تورو د لیکلو لوری په ګوتو او یا پنسل سره وځاري او ولیکي. - ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د مشق او تمرین په کتاب کې د رنګ او نی قلم په کارولو سره د (قلم) کلمه د کرسي خط پر مخ ولیکي. - زده کوونکي د تمرین په کتاب کې د کلمو او جملو لیکل تمرین کوي او ښوونکي له هغو زده کوونکو سره چې ستونزې لري، مرسته کوي .	- ښوونکي له زده کوونکو څخه غواړي چې د حسن خط مضمون د اړونده لوست تمرین د مشق او تمرین په کتاب کې را واړوي. - ښوونکي له زده کوونکو څخه غواړي چې د تمرین له کتاب څخه د اړونده لوست لومړۍ کلمه یا جمله ولولي. - ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې زه کلمه یا جمله د کرسي خط پر مخ لیکم تاسو را ته ووایئ چې د کلمې او یا جملې توري د کرسي خط په کوم ځای کې او په کوم لوري لیکل کېږي. - زده کوونکي د تمرین په کتابونو د کرسي خط پر مخ د کلمو او جملو تمرین کوي او د هر توري موقعیت او د لیکلو لوري ته پام کوي. - ښوونکی د زده کوونکو کار څاري او له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې اړتیا لري.	- ښوونکي له زده کوونکو څخه غواړي چې د حسن خط مضمون د اړونده لوست تمرین د مشق او تمرین په کتاب کې را واړوي. - ښوونکي له زده کوونکو څخه غواړي چې د مشق او تمرین په کتابونو کې د اړونده لوست کلمې او یا جملې د کرسي خط پر مخ تمرین کړي. - زده کوونکو ته چې د کرسي خط پر مخ د کلمو د تورو د ځایونو او د لیکلو د لوري په پام کې نیولو سره کلمې خطاطي کړي. - زده کوونکي د ښوونکي له لارښونو سره سم د مشق او تمرین په کتابونو کې کلمې خطاطي کوي. - ښوونکي په ټولګي کې د زده کوونکو کار څاري او د اړتیا په وخت کې ورسره مرسته کوي.

یادونه:

۱. محترم ښوونکي دې د جملو د خطاطۍ مشق او تمرین لپاره کټ مټ پورتني ټول مراحل چې د تورو او کلمو د خطاطۍ د مشق او تمرین لپاره تشریح شول، په پام کې ونیسي.

۲. زده کوونکي دې د حسن خط په مضمون کې د تورو، کلمو او جملو د خطاطۍ د مشق او تمرین په وخت کې باید له نی قلم او مرکب (رنګ) څخه کار واخلي.

۳. د ښکلي خط لیکلو له پاره په داسې ځای کې تمرین وکړئ چې مناسبه رڼا ولري، همدا شان سترګې مو باید له کاغذ څخه شاوخوا (۳۰) سانتي متره لرې وي.

د لوستلو مرستندویه موادو د کارولو لارښود:

د لوستلو مرستندویه مواد د زده کړې هغه توکي دي چې د ټولګي او د زده کوونکو د سویې پر بنسټ جوړ شوي دي تر څو د هغوی د لوستلو مهارتونه پیاوړې کړي. د لوستلو مرستندویه مواد د زده کوونکو د لوستلومهارتونو ته وده ورکوي، هغوی لوستلو ته هڅوي او همدارنګه په هغوی کې د لوستلو روحیه پیاوړې کوي.

ښوونکی دې په ټولګي کې د لوستلو مرستندویه مواد د لاندې لارښونو سره سم وکاروي تر څو له دې توکو څخه سمه ګټه پورته شي او د زده کوونکو د لوستلو مهارتونه پیاوړی شي.

الف: د ټولګي د کتابون تنظیمول

۱. ښوونکي دې د لوستلو مرستندویه کتابونه د کتابتون په نوم، لیبل او مهر سره، په نښه کړي.
۲. ښوونکي دې د لوستلو مرستندویه کتابونه د ټولګي، سمیستر، سویې او اونۍ پر بنسټ تنظیم کړي.
۳. ښوونکي دې د لوستلو مرستندویه ورته کتابونه د عنوان یا موضوع پر اساس هم تنظیم کړئ.
٤. ښوونکي دې د لوستلو مرستندویه کتابونه د لاندې نمونوي فورمې په څېر لست او ثبت کړي.

ټولګی: دریم د ټولګي د کتابتون نوم: غازی امان الله خان نېټه: ۱۰/۹/۱۳۹۸

شمېره	د کتاب نوم	د کتاب موضوع	لیکونکی	تعداد
۱	ناپاک خواړه	روغتیا	امین الله نژند	۲۰
۲				

۵.ښوونکي دې د لوستلو مرستندویه کتابونو باکس یا الماری په ټولګي کې په داسې ځای کې کېږدي چې ټولو زده کوونکو ته د لیدو وړ، خوندې او د لاسرسی وړ وي.
٦.ښوونکی باید د درسی ساعت په پای کې د ټولګي کتابتون (د لوستلو د مرستندویه کتابونو پلاستیکی باکس) په یوه خوندې ځای لکه: د ښوونځي کتابتون، د ښوونځي اداره او یا په بل هر خوندي ځای کې کېږدي او د بل درسی ساعت په پیل کې له هغه ځای څخه یې راواخلي او ټولګي ته یې له ځان سره یوسي.
۷.کله چې ښوونکي د لوستلو مرستندویه کتابونونه زده کوونکو ته د لوستلو لپاره ویشي، هغوی دې د لاندې نمونه وي فورمې په څېر، راجستر کړي.

ټولګی: د ټولګی د کتابتون نوم: کال: اونۍ:

شمېره	ناپاک خواړه	ټولګی	د اخیستلو نېټه	د سپارلو نېټه	لا سلیک / د ګوتې نښه	د ګټې اخیستونکي نوم		ملاحظات
						زده کوونکی	نورګټه اخیستونکی	
۱	ناپاک خواړه	دریم	۱٦/۱۰/۱۳۹۸	۲۱/۱۰/۱۳۹۸		ثریا		
۲	ناپاک خواړه	دریم	۱٦/۱۰/۱۳۹۸	۲۱/۱۰/۱۳۹۸		غیاث		

ب: د لوستلو د مرستندویه کتابونو کارول

۱.د لوستلو د مرستندویه کتابونو د کمښت په صورت کې دې ښوونکي زده کوونکي د کتابونو د شمېر پر اساس په ډلو وویشي او هرې ډلې ته دې د اونۍ د ورځو په جریان کې په نوبت سره کتابونه د لوستلو لپاره ورکړي چې په دې توګه به ټول زده کوونکی وکولای شي د صنف، سمیستر، سویې او اونۍ اړونده کتابونه ولولي.
۲. ښوونکي دې زده کوونکو ته لارښوونه وکړي چې د لوستلو مرستندویه کتابونه په کورونو کې ولولي، سم ساتلو ته یې دې پام وکړي چې خراب نه شي او په ټاکلې وخت یې بېرته ښوونکی ته وسپاري.
۳. ښوونکي دې د هرې اونۍ په تکراري ورځو (پنځمه او شپږمه ورځ) کې د متن له بیا لوستلو څخه وروسته له څو زده کوونکو څخه د لوستل شوي کتاب په هکله ځینې پوښتنې وکړي، لکه:
- په کتاب کې مو څه ولوستل؟
- په کتاب کې مو څه شي خوښ شول او څه شي مو د خوښې وړ نه و، او ولې؟
- د کتاب په لوستلو کې له څه ډول ستونزو سره مخ شوئ؟
- آیا تاسو په خپل ژوند کې له داسې پیښو سره مخ شوي یاست، بیان یې کړي؟

یادښت: ښوونکی دې هغو ماشومان ته چې د لوستلو مرستندویه کتاب په لوستلو کی ستونزي لري او یا هم ورته آسانه وي نو، یوه سویه یا اونۍ ټیټ کتاب ورکړی چی ویې لولي. دا مهه ده چې زده کونکي باید د خپلې سویې سره سم او مناسب کتاب ولولي او په دې سره یې د لوستلو مهارت اوچت شي. خو که چیری ماشومانو ته د لوستلو د مرستندویه کتاب متن اسانه اوساده وي تاسو ورته یوه سویه جګ کتاب ورکړئ.

لومړۍ برخه: عمومي کتنه: اصلي موضوع: ښوونځی

د لوستلو او لیکلو موخې:
زده کوونکي به د دې برخې تر پایه دا وړتیا ترلاسه کړي چې:
۱. له ٪۹۵ سموالي سره د تکرار شوو تورو لوستل او لیکل زده کړي.
۲. د مفرد او جمع کلمو مفهوم درک کړي او عملي یې کړي.
۳. د مهمو کلمو په معناوو باندې پوه شي.
٤. له انځور، سرلیک، مهمو کلمو او مخکینۍ پوهې څخه په ګټه اخیستنې سره وړاندوینه وکړي، چې کیسه یا متن به د څه په هکله وي.
٥. د لوستلو په بهیر کې د پوهې او وضاحت د ارزولو لپاره تم شي.
٦. د یوې ساده کیسې یا د یوه معلوماتي متن اصلي مفهوم بیان کړي.
۷. کلمې ډلبندي کړي.
۸. له ٪۸۰ سموالي سره د لوستل شوي متن پوښتنې ځواب کړي.
۹. کلمې صحیح ولیکلی شي.
۱۰. د ورکړل شوي چوکاټ او مهمو کلمو په کارولو سره د لارښوونو په مرسته یو لنډ پاراګراف ولیکي.
۱۱. زده کوونکي په نسخ خط سره مفردي او جمع کلمې د کرسي خط پر مخ په صحیح او ښکلي بڼه ولیکي.

د حسن خط فعالیت (۳۵دقیقې)

ښوونکي دې د لارښود د مقدمې د (۲۲- ۲۳) مخونو د لارښوونو سره سم مفردې او جمع کلمې تدریس کړي.

حسن خط ارزونه او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)
۱- له زده کوونکو څخه دې په کرسي خط باندې له پاسه د کلمو د حروفو د ښایسته لیکلو په اړه پوښتنه وشي.
۲- زده کوونکي دې له کرکي (نې قلم) یا پنسل قلم سره مفردې او جمع کلمې په کورونو کې تمرین کړي.

د ټولنیزې عاطفي زده کړې موخې:
زده کوونکي به د دې برخې تر پایه د دې وړتیا پیدا کړي چې:
۱- په غوږ نیولو او خبرې کولو کې فعال ګډون وکړي.
د لوست پیل (۵دقیقې): د لوست د پیل ټول مقدماتي فعالیتونه دې ترسره شي.

د دې برخې ځانګړې فعالیتونه

په لوستلو کې د تم کېدلو او فکر کولو فعالیت په اوږدو کې:
۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي کله چې متن لولئ، باید وګورئ چې آیا تاسو په هغه څه پوهېږئ چې لولئ یې.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په دې برخه کې به تاسو د تم کېدلو او فکر کولو تمرین ترسره کړئ. دا په دې معنا ده کله چې تاسې یو متن لولئ، له خپل ځان څخه پوښتنې کوئ. د بېلګې په ډول: دا څه معنا لري؟ آیا زه په هغه څه پوهېږم چې همدا اوس مې ولوستل؟
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې تاسې به عملاً وښیاست چې دا کار په څه ډول ترسره کېږي؟
٤. ښوونکی لومړی پاراګراف لولي او د تم کېدلو او فکر کولو فعالیت په عملي توګه تمثیلوي.
٥. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې اوس به تاسې په ګډه متن را سره لولئ او د لوستلو په بهیر کې به تم کېږئ او فکر به کوئ؟
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په دوه کسیزه توګه لومړی پاراګراف ولولي او په ګډه سره (د تم کیدلو او فکر کولو) د مهارت تمرین وکړي.

له لوستلو څخه وروسته اصلي مفهوم
لومړۍ اونۍ:
۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي: اوس چې تاسې دا متن لوستلی دی، راځئ چې د متن د اصلي مفهوم په اړه فکر وکړو. اصلي مفهوم د متن لنډ او عمومي پیغام دی. د دې متن اصلي مفهوم دا دی چې:
د الله (جَل جَلاله) امر ومنو او پر نعمتونو یې شکر وباسو.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د لوست اصلي مفهوم و وایي.
۳. ښوونکی وایي: زه د اصلي مفهوم د بیانولو لپاره یوه جمله لیکم. ښوونکی پر تختې یوه جمله لیکي چې په ساده ډول اصلي مفهوم بیانوي: موږ الله (جَل جَلاله) پیدا کړي یو، الله (جَل جَلاله) د ټولو مخلوقاتو خالق دی.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په خپلو کتابچو کې د متن اصلي مفهوم ولیکي.
دوهمه اونۍ: ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې آیا زده کوونکي ویلای شي چې د متن تر ټولو مهم مفهوم څه شی دی؟ ښوونکی له زده کوونکو سره د متن د اصلي مفهوم په پیدا کولو کې مرسته کوي.
دریمه اونۍ: ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د اصلي مفهوم د پیدا کولو لپاره په دوه کسیزه توګه کار وکړي. بیا په خپل منځ کې خو زده کوونکي اصلي مفهوم شریکوي او ښوونکی ورسره مرسته کوي.

فرعي موضوع: الله (جَلّ جَلاَلُهُ) **توري:** آ، ا، ب، پ، ت، ټ، ث

د زده کړې موخې:

۱. له٪ ۹۵ سموالي سره د اړوندو لوستل شويو تورو پېژندل.
۲. له انځور، سرلیک، مهمو کلمو او مخکینۍ پوهې څخه په ګټې اخیستنې سره وړاندوینه کول چې کیسه یا متن به د څه په هکله وي.
۳. د لوستلو په بهیر کې د پوهې او لابنې روښانتیا د ارزولو لپاره تم کېدل او فکر کول.
٤. د متن اصلي مفهوم بیانول.

۱. توري او کلمې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی دغه توري پر تخته لیکي: ا،آ،ب،پ،ت،ټ،ث
۲. ښوونکی له زده کوونکو سره تورو ته اشاره کوي د هر توري نوم او غږ لولي.
۳. ښوونکی د هر توري اړوند کلمې لولي او زده کوونکي د هرې کلمې لاندې ګوته تیره وي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې کلمې ولولي او اړوند توري پکې وښيي.
٥. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د درسي کتاب کلمې د تمرین په کتابونو کې ولیکي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته لارښوونه کوي چې هره ورځ په کورونو کې په خپلو کتابچو کې د دې کلمو لیکل تمرین کړي.
۷. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د اونۍ په پای کې به دوی همدغه کلمې د املا په توګه و لیکي.

۲.د لومړي متن لوستل (۲۵ دقیقې)

له لوستلو څخه مخکې

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې عنوان او انځور ته وګوري او وړاندوینه وکړي چې متن به د څه په اړه وي. (د خپل څنګ له ملګرو سره شریکول او بیا له ټولګیوالو سره شریکول.)
۲.ښوونکی درې کلیدي کلمې له زده کوونکو سره معنا او په جملو کې یې استعمالوي.

د لوستلو پر مهال

۱. ښوونکی یې تمثیلوي، ښوونکی او زده‌کوونکي یې په ګډه لولي، زده‌کوونکي یې په دوه کسیزه توګه لولي، زده‌کوونکي یې له ځانه سره لولي.
۲.ښوونکی زده کوونکو ته ښیي چې څرنګه کولای شي د تم کېدلو او فکر کولو له تګلارې څخه ګټه واخلي.

له لوستلو څخه وروسته

۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې دکیسې په هکله د هغوی وړاندوینه سمه ده؟ هو/نه
۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه لا ندې پوښتنې کوي.

- پوښتنه: دټولو مخلوقاتو خالق څوک دی؟
ځواب: الله (جَلّ جَلاَلُهُ)
- پوښتنه: الله (جَلّ جَلاَلُهُ) موږ ته ژبه د څه لپاره راکړې ده؟
ځواب: چې ښې خبرې او د الله (ج) ذکر وربانديې وکړو.
- پوښتنه: د کومو کارونو په ترسره کولو سره الله (جَلّ جَلاَلُهُ) خوښېږي؟
ځواب : په ښو او نېکو کارونو سره الله (جَلّ جَلاَلُهُ) خوښېږي.
- پوښتنه: الله (جَلّ جَلاَلُهُ) موږ ته نور کوم نعمتونه راکړي دي؟
ځواب: عقل، روغتیا، کورنۍ او دوستان یې راکړي.

۳. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې اصلي مفهوم په لاندې ډول دی: **باید د الله (جَلّ جَلاَلُهُ) امر ومنو او په نعمتونو یې شکر وباسو.**
۴.ښوونکی د متن اصلي مفهوم په توره تخته لیکي او زده‌کوونکي یې په خپلو کتابچو کې لیکي.

۱ اونۍ ۱ لوست

توري او کلمې

ا	آ	ب	پ	ت	ټ	ث
الله ﷻ	آلو	بابا	پښې	حرکت	ټولګی	ثواب
انار	آسمان	ژبه	توپ	سترګې	بوټ	وارث

مخلوقات خالق نعمتونه

الله ﷻ

د الله ﷻ شکر څنګه ادا کولی شو؟
موږ الله ﷻ پیدا کړي یو. الله ﷻ د ټولو مخلوقاتو خالق دی.
الله ﷻ موږ ته ډېر نعمتونه راکړي دي.
- عقل یې راکړی دی چې ښه او بد وربانديې وپېژنو.
- ژبه یې راکړې ده چې ښې خبرې وربانديې وکړو. په ژبه باید د الله ﷻ ذکر وکړو.
- سترګې یې راکړې دي چې شیان وربانديې ووینو.
- لاسونه یې راکړي دي چې ښه کارونه وربانديې وکړو.
- پښې یې راکړې دي چې وربانديې وګرځو. نو باید د الله ﷻ عبادت وکړو.
امر یې ومنو او د نعمتونو شکر یې ادا کړو.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** له زده کوونکو سره د تورو نومونه او غږونه تکرارول
۲. **کورنۍ دنده:** د تمرین په کتابونو کې د کلمو لیکل.

فرعي موضوع: الله (جَلّ جَلالُهُ)

د زده کړې موخې:
۱. د مفرد او جمع نومونو بېلول.
۲. کلمې په دوو ډلو کې وېشل:
۳. د روان لوستنې ښه کول.

۱. کلمې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی یو پنسل زده کوونکو ته ښيي او له هغوی څخه پوښتنه کوي چې هغوی څه شی ويني؟ بيا ښوونکی پنځه پنسلونه ښيي او له هغوی څخه پوښتنه کوي چې څه شی ويني؟
۲. ښوونکی يې تشريح کوي چې يوه شي ته مفرد ويل کېږي او دوه يا ډېرو څيزونو ته جمع ويل کېږي.
۳. ښوونکی دا مفهوم د څو نورو شيانو په مرسته له زده کوونکو سره تمرين کوي او په دې يې باوري کوي چې ټول زده کوونکي د خپلو ګوتو په ښودلو سره ځواب ورکړي.
٤. ښوونکی له زده کوونکو سره لومړني دوه انځورونه شريکوي. بيا زده کوونکي په ګډه سره کار کولو ته ادامه ورکوي. ښوونکی په زده کوونکو باندې ټينګار کوي چې په فعال ډول د يو بل خبرو ته غوږ ونيسي.
٥. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د تمرين په کتابونو کې مفرد او جمع کلمې د خطونو په ايستلو سره په نښه کړي.
٦. د زده کوونکو د کار کولو پر مهال، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي چې له ستونزو سره د مخ شويو زده کوونکو سره مرسته وکړي.
۷. لږ وخت وروسته ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
۸. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې و وايي په دې درس کې يې څه شی زده کړي دي. (ځواب: يو شی ته مفرد او ډېرو شيانو ته جمع ويل کېږي.

۲. د لغتونو زېرمه (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې اوس وګورئ چې کومې کلمې له يو بل سره تړاو لري. دا کار ډلبندي نوميږي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې هغوی کولای شي دغه کلمې په يوه بل ډول په ډلو و وېشي، د بېلګې په توګه ټول هغه زده کوونکي چې نومونه يې په (ح) او (و) پيل کېږي د ټولګي يوې خوا ته دې ولاړ شي. نور ټول زده کوونکي دې د خونې بلې خوا ته ولاړ شي. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې اوس دوه ډلې شتون لري.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې خپلو درسي کتابونو ته ځير شي. دوی ۱۰ کلمې ويني چې ځينې يې د اداري له کټګورۍ او ځينې نورې کلمې د زده کوونکو د بکس له کټګورۍ سره تړاو لري.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د تمرين په کتابونو کې تمرينونه ترسره کړي. هغوی بايد کلمې ولولي او پرېکړه وکړي چې دا کلمې په کومې ډلې پورې تړاو لري او بيا هغوی هغه کلمې په خپله ډله کې ليکي.

ښوونکی لومړی دوه کلمې له زده کوونکو سره په ګډه کار وي. بيا زده کوونکي په دوه کسيزه توګه کار ته ادامه ورکوي. ښوونکی په زده کوونکو باندې ټينګار کوي چې يو بل ته په فعال ډول غوږ ونيسي.
٥. د زده کوونکو د کار کولو پر مهال، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي چې له ستونزو سره د مخ شوو زده کوونکو سره مرسته وکړي.
٦. لږ وخت وروسته ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
۷. ښوونکی له زده کوونکو پوښتنه کوي چې و وايي په دې درس کې يې څه زده کړي دي. ځواب: له بېلا بېلو کټګوريو سره د کلمو تړاو.

۳. د لومړي متن بيا لوستل (۱۰ دقیقې)

۱. له څلورو پړاوونو (ښوونکی يې لولي، ښوونکی او زده کوونکي يې په ګډه لولي، زده کوونکي يې په دوه کسيزه توګه لولي، زده کوونکي يې له ځانه سره لولي) څخه په ګټې اخيستنې سره له زده کوونکو سره د لومړي متن بيا لوستل.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** د مفرد او جمع مفهوم بيا لوستل.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی دې زده کوونکو ته و وايي چې کلمې په خپلو کورونو کې په کتابچو کې وليکئ او لومړی متن بيا ولولئ.

فرعي موضوع: حضرت محمد ﷺ توري: ج، چ، ح، خ، څ، ځ

د زده کړې موخې:

۱- له ٪۹۵ سموالي سره د ټولو لوستل شويو تورو پېژندل.
۲- له انځور، سرلیک، مهمو کلمو او مخکینۍ پوهې څخه په ګټې اخیستنې سره وړاندوینه کول چې یوه کیسه یا متن به د څه په هکله وي.
۳- د پوهې او لا ښې روښانتیا د ارزولو لپاره د لوستلو په بهیر کې تم کېدل (تم کېدل او فکر کول).
٤- د لوستلو د متن اصلي مفهوم بیانول.

۱. توري او کلمې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی دغه توري پر تختې لیکي: ج- چ- ح- خ - څ- ځ.
۲. ښوونکی له زده کوونکو سره تورو ته اشاره کوي د هر توري نوم او غږ لولي.
۳. ښوونکی د هر توري اړوند کلمې لولي او زده کوونکي د هرې کلمې لاندې ګوته تیره وي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې توري او کلمې ولولي او اړوند توری پکې وښيي.
٥. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د تمرین په کتابونو کې د کلمو لیکل تمرین کړي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته لارښوونه کوي چې هره ورځ په کورونو کې په کتابچو کې د کلمو د لیکلو تمرین وکړي.
۷. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د اونۍ په پای کې به دوی همدغه کلمې د املا په توګه ولیکي.

۲. د دویم متن لوستل (۲۵ دقیقې)

له لوستلو څخه مخکې

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې انځور او عنوان ته وګورئ او وړاندوینه وکړئ، چې متن به د څه په اړه وي (په خپل منځ کې شریکول، له ټولګي سره شریکول).
۲. ښوونکی درې کلیدي کلمې له زده کوونکو سره معنا او په جملو کې یې استعمالوي.

د لوستلو پر مهال

۱. ښوونکی د متن لوستل تمثیلوي.
۲. ښوونکی او زده کوونکي په ګډه متن لولي.
۳. زده کوونکي له ځان سره متن لولي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته ښيي چې څه ډول کولای شي د تم کېدلو او فکر کولو تګلارې څخه ګټه واخلي.

له لوستلو څخه وروسته

۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې دکیسې په هکله د هغوی وړاندوینه سمه ده؟ هو/نه

توري او کلمې

ج	چ	ح	خ	څ	ځ
جومات	چمن	حمید	خوندي	څپلی	ځنګل
حج	وچ	محمد ﷺ	مخ	سمځه	ښځه

امتیان تعلیم فرض

حضرت مُحَمَّد ﷺ

څنګه د حضرت مُحَمَّد ﷺ ښه اُمتیان کېدای شو؟
الله ﷻ حضرت مُحَمَّد ﷺ د انسانانو د لارښوونې لپاره رالېږلی دی.
حضرت مُحَمَّد ﷺ له ماشومتوب څخه د ښو اخلاقو ښښتن و. تل به یې رښتیا ویل. امانت به یې خوندي ساتل، ځکه به ټولو امین باله. حضرت مُحَمَّد ﷺ به خلک ښو کارونو ته هڅول. حضرت مُحَمَّد ﷺ فرمایي: «د علم زده کړه پر هر نارینه او ښځینه مسلمان فرض ده.» نو باید
- علم زده کړو.
- رښتیا ووایو او ښه کارونه وکړو.
- امانت ښه وساتو.
که د حضرت مُحَمَّد ﷺ لارښوونې عملي کړو، ښه اُمتیان به یې شو.

۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه لاندې پوښتنې کوي.
- پوښتنه: خلکو ولې حضرت محمد ﷺ امین باله؟
ځواب: ځکه چې امانت یې ښه ساتل.
- پوښتنه: حضرت محمد ﷺ د تعلیم په هکله څه فرمایلي وو؟
ځواب: د علم زده کړه پرهر نارینه او ښځینه مسلمان فرض ده.
- پوښتنه: حضرت محمد ﷺ موږ ته د څه شي لارښوونه کړې ده؟
ځواب: رښتیا ویل، امانت ښه ساتل، د علم زده کول.
- پوښتنه: د حضرت محمد ﷺ اخلاق موږ ته څه پیغام راکوي.
ځواب موږ ته د ښو کارونو کولو پیغام راکوي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د متن اصلي مفهوم په لاندې ډول دی: **څنګه د حضرت محمد ﷺ ښه امتیان کیدلای شو؟ ښه امتیان هغه دي چې د حضرت محمد ﷺ په ټولو لارښوونو عمل کوي.**
٤. ښوونکی اصلي مفهوم پر تختې لیکي او زده کوونکي یې په خپلو کتابچو کې لیکي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** له زده کوونکو سره د تورو نومونه او غږونه تکرارول.
۲. **کورنۍ دنده:** په کورونو کې توري او کلمې په خپلو کتابچو کې ولیکئ او دوهم لوست تکرار کړئ.

فرعي موضوع: حضرت محمد ﷺ

د زده کړې موخې:

۱. د پای ټکي (.) او پوښتنې نښې (؟) په کارولو پوهېدل.
۲. د کلمو وېشل په دوو ډلو کې.
۳. روان لوستنې ښه کول.

۱. جملې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې اوس به هغوی د ګرامري نښو کارول زده کوي.
۲. ښوونکی د پای ټکی (.) او د پوښتنې نښه (؟) پر تختې لیکي او له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې دغه دواړه نښې پېژني؟ ځینې زده کوونکي ځواب ورکوي او بیا ښوونکی سم ځواب له زده کوونکو سره شریکوي.
۳. ښوونکی لاندینۍ دوه جملې پر تختې لیکي:
٤. موږ باید د حضرت محمد ﷺ په لارښوونو عمل وکړو.
٥. ښوونکی له زده کوونکو پوښتنه کوي چې آیا جمله ټکي (.) او که د پوښتنې نښې (؟) ته اړتیا لري؟ ډېر ښوونکي ځواب ورکوي خو بیا ښوونکی سم ځواب له زده کوونکو سره شریکوي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې خپلو کتابونو ته ځیر شي. په کتاب کې پنځه جملې دي چې ټکي یا هم پوښتنې نښې ته اړتیا لري.
۷. ښوونکی لومړۍ دوه بېلګې له زده کوونکو سره ترسره کوي.
۸. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې په دوه کسیزه توګه کار وکړي او ولیکي چې آیا پاتې جملې ټکي ته اړتیا لري که پوښتنې نښې ته؟
۹. ښوونکی له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې له ستونزو سره مخ وي.ښوونکی له زده کوونکو څخه د پوښتنو په کولو سره هغه څه خلاصه کوي چې هغوی زده کړي دي. هغوی ته وخت ورکوي چې له خپلو ټولګیوالو سره یې شریک کړي، بیا یوه یا دوو زده کوونکو ته وايي چې خپل ځوابونه له نورو سره شریک کړي. ځواب: هغوی د پای ټکي او د پوښتنې نښې په اړه پوهه ترلاسه کړې ده.

۲. د لغتونو زېرمه (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې اوس به هغوی وګوري چې کومې کلمې یو له بل سره تړاو لري د دې لپاره چې کلمې ډلبندي کړي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د تمرین په کتابونو کې تمرینونه ترسره کړي. ښوونکی لومړۍ دوه کلمې له زده کوونکو سره په ګډه کار کوي. بیا زده کوونکي

په دوه کسیزه توګه کار ته ادامه ورکوي.
۳. ښوونکی په ټولګي کې د کار کولو پر مهال پر زده کوونکو ګرځي چې له ستونزو سره د مخ شوو زده کوونکو سره مرسته وکړي.
٤. لږ وخت وروسته ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
٥. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې و وايي په دې درس کې یې څه زده کړي دي. (ځواب: له بېلا بېلو کټګوریو سره د کلمو تړاو)

۳. د دویم متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

۱- له څلورو پړاوونو (ښوونکی یې تمثیلوي، ښوونکی او زده کوونکي یې په ګډه لولي، زده کوونکي یې په دوه کسیزه توګه لولي، زده کوونکي یې له ځانه سره لولي) څخه په ګټه اخیستنې له زده کوونکو سره د دوهم متن بیا لوستل.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** د ټکي او پوښتنې نښې بیا لوستل.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د جملو تمرین په خپلو کورونو کې په کتابچو کې ترسره کړي.
ښوونکی په زده کوونکو د املا د تمرین لپاره د متن د بیا لوستلو او د کلمو د تمرین کولو ټینګار کوي.

د حسن خط فعالیت، ارزونه او کورنۍ دنده (۴۰ دقیقې)

فرعي موضوعگاني: الله (جَلّ جَلالُهُ) او حضرت محمدﷺ

د زده کړې موخې:
۱- د غوږنیول او خبرې کولو تمرین.
۲- د نوښتي لیکنې د متن بشپړول.
۳- له مناسب لحن، حرکاتو او ٪۹۵ سموالي سره د متن لوستل.

۱. غوږنیول او خبرې کول (۱۰ دقیقې)

۱.ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې اوس به د ښه غوږ نیولو او خبرې کولو په اړه بحث کوو.
۲.ښوونکی له زده کوونکو سره د غوږ نیولو پر دې قواعدو بحث کوي: (مخامخ کېدل، د سترګو تماس، د معلوماتو د تاییدولو لپاره د سر خوځول، چپ پاتې کېدل، د بل خبرې نه قطع کول، د بحث پر موضوع تمرکز کول او د ځینو معلوماتو بیا تکرارول.)
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د درسي کتابونو انځورونو ته وګوري او د غوږ نیولو په اړه په دوه کسیزه توګه یو له بل سره بحث وکړي. ښوونکی دا پوښتنې له زده کوونکو څخه کوي (تاسې په انځورونو کې څه وینئ؟ که څوک راته خبرې کوي څه باید وکړو؟ موږ یو د بل پر خبرو څنګه ښه پوهیدلی شي؟).
٤. ښوونکی له څو زده کوونکو څخه غواړي چې خپل معلومات او نظرونه له ټولګیوالو سره شریک کړي.
٥. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې ځینو هغو انځورونو ته ځیر شي چې زده کوونکي پکې یو له بل سره خبرې کوي او ورته غوږ نیسي خو په ځینو نورو انځورونو کې یو او بل ته غوږ نه نیسي.
٦. ښوونکی له زده کوونکو څخه غواړي چې و وایي کوم انځورونه ښه غوږ نیول ښیي او کوم انځورونه ښه غوږ نیول نه ښیي. زده کوونکو ته و وایي چې د غوږ نیولو او خبرې کولو تمرین په دوه کسیزه توګه تر سره کړي او له څو زده کوونکو څخه وغواړئ چې خپل ځوابونه له ټولګیوالو سره شریک کړي.
۷. ښوونکی له زده کوونکو څخه دا پوښتنې کوي: څه احساس کوئ کله چې یو څوک ستاسو خبرو ته ښه غوږ نیسي؟ کله چې یو څوک ستاسو خبرو ته غوږ نه نیسي څه احساس کوئ؟
۸. ښوونکی له زده کوونکو څخه د غوږ نیولو د مهمو قواعدو په اړه پوښتنه کوي او درس خلاصه کوي.

۲. نوښتي لیکنه (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به اوس د ښه غوږ نیولو په اړه یو متن ولیکي.
۲. ښوونکی د درسي کتاب جملې او د چوکاټ کلمې له زده کوونکو سره یو ځای لولي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د چوکاټ د کلمو په کارولو سره په تشو ځایونو کې په دوه کسیزه توګه جملې جوړې کړي او نیمګړی متن دې بشپړ کړي.
۴. ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او هغو زده کوونکو ته چې ستونزې لري مرسته او لارښوونه کوي.
۵. ښوونکی له څو زده کوونکو غواړي چې خپل بشپړ کړي متنونه ټولګیوالو ته و وایي.

۳. د لومړي او دوهم متن بیا لوستل (۱۰) دقیقې

۱- ښوونکی دې دوو پړاوونو (د زده کوونکو له لوري په دوه کسیزه توګه لوستل، د زده کوونکو لخوا له خپل ځان سره لوستل) په کارولو سره لومړی او دوهم متن له زده کوونکو سره تکرارکړي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** د غوږنیولو د قواعدو تکرار.
۲. **کورنۍ دنده:** د لومړي او دوهم متن بیا لوستل. په نوښتي لیکلو کې د کیسې پوره کول او یو انځور ورسره اضافه کول.

فرعي موضوع: تکرار او دوامداره ارزونه

د زده کړې موخې:

۱- کلمې د مفرد او جمع په توګه ډلبندي کول.
۲- له ٪ ۹۰ سموالي سره د متن لوستل.
۳- د کلمو او جملو په کچه د مناسب لحن او فشار په کارولو سره د متن لوستل.
٤- له ٪ ۹۰ سموالي سره د کلمو لیکل.

۱. کلمې او جملې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی د مفرد او جمع کلمو مفکوره له زده کوونکو سره تکراروي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د خپلو کتابونو (الف) تمرین ترسره کړي.
۳. ښوونکی له زده کوونکو سره د پای ټکي(.) او د پوښتنې نښې(؟) استعمال تکراروي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د خپلو کتابونو (ب) تمرین ترسره کړي.
٥. ښوونکی له زده کوونکو سره په ډلو کې د کلمو د وېشلو مفکوره تکراروي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د خپلو کتابونو د (ج) تمرین ترسره کړي.
۷. ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
۸. ښوونکی د اوږدمهالې ارزونې په کتاب کې یادښت لیکي چې هر زده کوونکی د دې کار په ښه توګه ترسره کولو باندې توانېدلای دی.

۲. د لومړي او دویم متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته په دوه کسیزه توګه د لومړي یا دوهم متن د لوستلو لپاره دوې دقیقې وخت ورکوي.
۲. ښوونکی د زده کوونکو څلورو جوړو ته وايي چې د ټولګي مخې ته راشي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې هره جوړه دې د متن یوه برخه ولولي. دوی به متن په روانه توګه او د څېړې د اغیزمنتیاوو او حرکتونو په ښودلو سره چې د پای ټکي او پوښتنې نښې انعکاس کوي، لولي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې ورو ورو متن له ځان سره ولولي.
٥. د اتو زده کوونکو د لوستلو پر مهال ښوونکی د هغوی د لوستلو څرنګوالی مشاهده کوي او د اوږدمهالې ارزونې په فورمه کې یې ثبتوي.
٦. هغه زده کوونکي چې په ښه لوستلو کې پاتې راغلل بله اونۍ مرستې ته اړتیا لري.

۳. املا (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې هغوی به اوس ځینې توري او کلمې ولیکي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته د خپلو درسي کتابونو د بندولو او د تمرین کتابونو د پرانیستلو وايي.
۳. ښوونکی لومړی توری /ا/ لولي: (درې ځلې یې غږ وايي)، زده کوونکي توری لیکي.
٤. ښوونکی همدا کار د لاندینیو (۱۱) تورو لپاره هم ترسره کوي: **ب- پ- ت- ټ- ث-ج چ- ح- خ- څ- ځ.**
٥. ښوونکی لومړی کلمه (**الله** ج)په کراره لولي او څلور ځلې یې تکراروي. زده کوونکي هغه کلمه لیکي.
٦. ښوونکی همدا کار د لاندینیو (۱۱) کلمو لپاره هم ترسره کوي: **بابا حرکت، پښې، ټولګی، ثواب، جومات، چمن، محمد، مخ، سمڅ، رمنځ.**
۷. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د تمرین کتابونه د کتلو لپاره راوړي. ښوونکی د هغوی املا ګوري او نومرې ورکوي.
۸. ښوونکی یې د اوږدمهالې ارزونې په کتاب کې ثبتوي چې آیا زده کوونکو وکولای شول چې دا کار په ښه توګه ترسره کړي که نه.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** د هغه څه تکرارول چې د اونۍ په اوږدوکې یې پرې بحث کړی دی.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې په کورونو کې د درسونو د هغو برخو بیا لیکل او لوستل دې ترسره کړي چې د اونۍ په جریان کې یې ورسره ستونزې لرلې.

د حسن خط فعالیت، ارزونه او کورنۍ دنده (۴۰ دقیقې)

فرعي موضوع: پوهه توري: د، ډ، ذ

د زده کړې موخې:

۱. له٪ ۹۵ سموالي سره د اړوندو لوستل شوو تورو پېژندل.
۲. له انځور، سرلیک، مهمو کلمو او مخکینۍ پوهې څخه په ګټې اخیستنې سره وړاندوینه کول چې کیسه یا متن به د څه په هکله وي.
۳. د پوهې او لاښې روښانتیا د ارزولو لپاره د لوستلو په بهیر کې تم کېدل.
٤. د لوستل شوي متن اصلي مفهوم بیانول.

۲. توري او کلمې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی دغه توري پر تخته لیکی: **د، ډ، ذ**
۲. ښوونکی له زده کوونکو سره تورو ته اشاره کوي د هر توري نوم او غږ لولي.
۳. ښوونکی د هر توری اړوند کلمې لولی او زده کوونکي د هرې کلمې لاندې ګوته تیره وي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې توري او کلمې ولولي او اړوند توری پکې وښیي.
٥. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د کلمو لیکل تمرین کړي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته لارښوونه کوي چې هره ورځ په کورونو کې په کتابچو کې د لیکلو تمرین وکړي.
۷. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د اونۍ په پای کې به دوی همدغه کلمې د املا په توګه و لیکي.

۲. د لومړي متن لوستل (۲۵ دقیقې)

له لوستلو څخه مخکې

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې سرلیک او انځور ته وګورئ او وړاندوینه وکړي چې متن به د څه په اړه وي، (له خپل ملګري سره شریکول، بیا له ټولګیوالو سره شریکول).
۲. ښوونکی درې کلیدي کلمې له زده کوونکو سره معنا او په جملو کې یې استعمالوي.

د لوستلو پر مهال

۱- ښوونکی یې تمثیلوي، ښوونکی او زده‌کوونکي یې په ګډه لولي، زده‌کوونکي یې په دوه کسیزه توګه لولي، زده‌کوونکي یې له ځانه سره لولي.
۲- ښوونکی له زده کوونکو سره د تم کېدلو او فکر کولو له تګلارې څخه په ګټه اخیستنې او تمرین کولو په برخه کې مرسته کوي.

له لوستلو څخه وروسته

۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې دکیسې په هکله د هغوی وړاندوینه سمه ده؟ هو/نه
۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه لاندې پوښتنې کوي:

۲ اونۍ ۱ لوست

توري او کلمې

ذ	ډ	د
ذره بین	ډنډ	دنده
کاغذ	پنډ	ژوند

پوهه | خدمت | اسانتیاوې

پوهه

پوهه څنګه حاصلولی شو؟
ښوونځی د زده کړې ځای دی. په ښوونځي کې د نجونو او هلکانو پوهه زیاتېږي. پوهه د دې لپاره زیاتوو چې ژوند مو ښه شي. په پوهه ځان، کورنۍ او هېواد ته خدمت کولی شو. د دې لپاره چې پوهه مو ډېره شي، باید:
- د ښوونکو خبرو ته غوږ ونیسو.
- خپل درسونه ولولو او په معنا یې ځان پوه کړو.
- کورنۍ دنده ترسره کړو.
- د ښوونځي د درسونو ترڅنګ نوره مطالعه هم وکړو.
- ګرانو زده کوونکو! که پورتنیو لارښوونو ته پام وکړو پوهه به مو ډېره شي.

- پوښتنه: ښوونځی د څه شي ځای دی؟
ځواب: ښوونځی د زده کړې ځای دی.
- پوښتنه: ولې پوهه ترلاسه کوئ؟
ځواب: د دې لپاره چې ژوند مو ښه شي. خپل هېواد او خلکو ته خدمت وکړو.
- پوښتنه: که پوهه ترلاسه کړو، په ژوند کې مو کوم بدلون راځي؟
ځواب: ښه دنده به پیدا کړو او ژوند به مو ښه شي.
- پوښتنه:څه احساس کوئ په پوهه کې کومې ښېګڼې پرتې دي؟
ځواب: پوهه مو په ښه او بد، ګټه او زیان پوهوي.

۳.ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د متن اصلي مفهوم په لاندې ډول دی: **موږ باید پوهه ترلاسه کړو څو ژوند مو ښه، هېواد او خلکو ته خدمت وکړو.**
۴.ښوونکی اصلي مفهوم پر تختې لیکي او زده کوونکي یې اصلي مفهوم په خپلو کتابچو کې لیکي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** له زده کوونکو سره د تورو نومونه او غږونه تکرارول.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په کورونو کې په خپلو کتابچو کې د تورو او کلمو لیکل ترسره کړي.

فرعي موضوع: پوهه

د زده کړې موخې:
۱. مفرد او جمع کلمې په نښه کول.
۲. کلمې په دوو ډلو وېشل.
۳. روان لوستنه ښه کول.

۱. کلمې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې آیا اوس هم په یاد لري چې مفرد او جمع څه ډول دي؟ ښوونکی له زده کوونکو څخه د یو څو بېلګو د وړاندې کولو غوښتنه کوي.
۲. ښوونکی لاندینۍ څلور کلمې پر تختې لیکي: **میز، کتابونه، هلکان، توپ.**
۳. ښوونکی له زده کوونکو څخه د کلمو د لوستلو غوښتنه کوي او له هغوی څخه پوښتنه کوي چې په څلورو کلمو کې کومه کلمه مفرد ده؟ (**توپ**) کلمه، ځکه چې دا مفرد ده او نورې ټولې جمع کلمې دي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د هغوی د تمرین په کتابونو کې دا ډول ډېرې کلمې دي. ښوونکی د کلمو لومړۍ کرښه له زده کوونکو سره په ګډه تمرین کوي.
٥. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې نورې کلمې په دوه کسیزه توګه ولولي او د تمرین په کتاب کې جمع او مفرد په نښه کړي.
٦. د زده کوونکو د کار کولو پر مهال، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او له ستونزو سره د مخ شوو زده کوونکو سره مرسته کوي.
۷. لږ وخت وروسته، ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.

۲. د لغتونو زېرمه (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې اوس هم په یاد لري چې څه ډول کلمې له بېلابېلو کټګوریو سره تړاو لري؟
۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه د یو څو بېلګو د وړاندې کولو غوښتنه کوي.
۳. ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې خپلو درسي کتابونو ته ځیر شي. هغوی دوه چوکاټونه وینې. د (الف) چوکاټ کلمې د (ب) چوکاټ له کلمو سره مطابقت لري. لومړۍ کلمه (**رنګه قلمونه**) له بلې کلمې (**رسمول**) سره مطابقت لري ځکه دواړه په یوې ډلې پورې تړاو لري.
٤. زده کوونکي په دوه کسیز توګه د (الف) او (ب) د چوکاټونو اړوندې کلمې یو له بل سره نښلوي.

۵. ښوونکی د زده کوونکو د کار کولو پر مهال په ټولګي کې ګرځي او له ستونزو سره د مخ شوو زده کوونکو سره مرسته کوي.
٦. لږ وخت وروسته ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.

۳. د لومړي متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

۱. له څلورو پړاوونو (ښوونکی یې تمثیلوي، ښوونکی او زده کوونکي یې په ګډه لولي، زده کوونکي یې په دوه کسیزه توګه لولي، زده کوونکي یې له ځانه سره لولي) په کارولو سره له زده کوونکو سره د لومړي متن بیا لوستنه.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** مفرد او جمع کلمې تکرارول.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې کلمې په خپلو کورونو کې په کتابچو کې ولیکئ او لومړی لوست تکرار کړي.

فرعي موضوع: مطالعه **توري: ر، ړ، ز، ژ، ږ**

د زده کړې موخې:

۱- له٪ ۹۵ سموالي سره د ټولو لوستل شوبو تورو پېژندل.
۲- له انځور، سرلیک، مهمو کلمو او مخکینۍ پوهې څخه په ګټه اخیستنې سره وړاندوینه کول چې کیسه یا متن به د څه په اړه وي.
۳- د پوهې او لابښې روښانتیا د ارزولو لپاره د لوستلو په بهیر کې تم کېدل او فکر کول.
٤- د لوستلو د متن اصلي مفهوم بیانول

۱. توري او کلمې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی دغه توري پر تختې لیکي(ر، ړ، ز، ژ، ږ)
۲. ښوونکی هر توري ته اشاره کوي او له زده کوونکو سره د هر توري نوم او غږ لولي.
۳. ښوونکی د هر توري اړوند کلمې لولي او زده کوونکي د هرې کلمې لاندې ګوته تېروي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې توري او کلمې ولولي او اړوند توری پکې وښیي.
٥. ښوونکی زده کوونکو ته لارښوونه کوي چې هره ورځ په کورونو کې په کتابچو کې د لیکلو تمرین وکړي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د اونۍ په پای کې به دوی همدغه کلمې د املا په توګه ولیکي.

۲. د دویم متن لوستل (۲۵ دقیقې)

له لوستلو څخه مخکې

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې عنوان او انځور ته وګوري او وړاندوینه وکړي چې متن به د څه په اړه وي. (له خپل ملګري سره بیا له ټولګیوالو سره شریکول).
۲. ښوونکی درې کلیدي کلمې له زده کوونکو سره معنا او په جملو کې یې استعمالوي.

د لوستلو پر مهال

۱. ښوونکی له زده کوونکو سره د تم کېدلو او فکر کولو په تګلارې د تمرین کولو په برخه کې مرسته کوي.
۲. ښوونکی د لوستلو متن تمثیلوي.
۳. ښوونکی او زده کوونکي په ګډه متن لولي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته ښیي چې څنګه کولای شي د تم کېدلو او فکر کولو له تګلارې څخه ګټه واخلي.

له لوستلو څخه وروسته

۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې

توري او کلمې

ږ	ژ	ز	ړ	ر
ږمنځ	ژرنده	زمرد	ړنګ	رڼا
کېږدۍ	روژه	پیاز	ړې	کور

کتابتون | مناسب | مطالعه

مطالعه

مطالعه څنګه وکړو؟

د کتاب او نورو لیکنو لوستلو ته مطالعه وایي. کور، ښوونځی او کتابتون د مطالعې لپاره مناسب ځایونه دي. په پارکونو او باغونو کې هم مطالعه کولای شو. د مطالعې پر وخت ناسم کېناستل او نامناسبه رڼا تاوان لري، نو باید:

- په لړه رڼا کې مطالعه ونه کړو.
- رڼا دې د شا یا څنګ له خوا پر کتاب ولګېږي.
- موږ باید په کړوپه ملا مطالعه ونه کړو.
- کتاب له سترګو څخه ډېرش سانتي متره لرې ونیسو.
- په څیر سره مطالعه وکړو.
- د مطالعې په وخت کې ټول پام کتاب ته واړوو.

دکیسې په هکله د هغوی وړاندوینه سمه ده؟ هو/نه

۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه لاندې پوښتنې کوي:

- پوښتنه: مطالعه څه ته وایي؟

ځواب: د کتاب او نورو لیکنو لوستلو ته مطالعه وایي.

- پوښتنه: د مطالعې پر وخت کتاب باید څو سانتي له سترګو لرې وساتو؟

ځواب: ډېرش سانتي لرې وي.

- پوښتنه: مطالعه څه ګټې لري؟

ځواب: پوهه او معلومات مو ډېروي.

- پوښتنه: مطالعه زموږ په ژوند کې څه بدلون راولي؟

ځواب: خلک راته د قدر په سترګه ګوري او ژوند مو ښه کېږي.

۳.ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د متن اصلي مفهوم په لاندې ډول دی: **مطالعه باید په مناسب ځای کې او په ځیر سره یې وکړو.**

۴.ښوونکی اصلي مفهوم پر تختې لیکي او زده کوونکي یې اصلي مفهوم په خپلو کتابچو کې لیکي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** له زده کوونکو سره د تورو نومونه او غږونه تکرارول.
۲. **کورنۍ دنده:** زده کوونکي دې توري او کلمې په خپلو کورونو کې په کتابچو کې ولیکي او دوهم متن دې تکرار کړي.

فرعي موضوع: مطالعه

د زده کړې موخې:

۱. د ټکي (.) او پوښتنې نښې (؟) د کارولو تمرین کول.
۲. له دوو کټګوریو څخه کلمو ته ارتباط ورکول.
۳. روان لوستنه ښه کول.

۱. جملې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د ټکي (.) او پوښتنې نښې (؟) استعمال بیان کړي.
۲. ښوونکی لاندینۍ دوه جملې پر تخته لیکي: د مطالعې لپاره کوم وختونه مناسب دي؟ کوم کتابونه باید ولولو؟
۳. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې جمله ټکي (.) او که پوښتنې نښې (؟) ته اړتیا لري؟ ډېر زده کوونکي ځواب ورکوي خو بیا ښوونکی سم ځواب له زده کوونکو سره شریکوي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې خپلو کتابونو ته ځیر شي. په کتاب کې پنځه جملې دي چې ټکي یا هم پوښتنې نښې ته اړتیا لري.
٥. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې په دوه کسیزه توګه کار وکړي او ولیکي چې آیا جملې ټکي ته اړتیا لري که پوښتنې نښې ته؟
٦. ښوونکی له ستونزو سره د مخ شوو زده کوونکو سره مرسته کوي.
۷. لږ وخت وروسته ښوونکی د هغوی ځوابونه ګوري.

۲. د لغتونو زېرمه (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې اوس هم په یاد لرئ چې څنګه کلمې له بېلابېلو کټګوریو سره تړاو لري.
۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې خپل درسي کتابونو ته ځیر شي. هغوی دوه چوکاټونه وینې. د (الف) چوکاټ کلمې د (ب) چوکاټ له کلمو سره مطابقت لري. لومړی کلمه (**ښوونځی**) د (**ښوونکی**) له کلمې سره مطابقت لري ځکه دواړه په یوې ډلې پورې تړاو لري.
۳. ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې په دوه کسیزه توګه تمرین ترسره کړي.
٤. ښوونکی د زده کوونکو د کار کولو پر مهال په ټولګي

کې ګرځي او له ستونزو سره د مخ شوو زده کوونکو سره مرسته کوي.
۵. لږ وخت وروسته ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.

۳. د دویم متن بیا لوستنه (۱۰ دقیقې)

۱- د څلورو پړاوونو (ښوونکی یې تمثیلوي، ښوونکی او زده کوونکي یې په ګډه لولي، زده کوونکي یې په دوه کسیزه توګه لولي، زده کوونکي یې له ځانه سره لولي) په کارولو سره، له زده کوونکو سره د دوهم متن بیا لوستل.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** د ټکي او د پوښتنې نښې تکرارول.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې جملې په خپلو کورونو کې په خپلو کتابچو کې ولیکئ او دوهم لوست تکرار کړي.

د حسن خط فعالیت، ارزونه او کورنۍ دنده (۴۰ دقیقې)

فرعي موضوعګانې: پوهه، مطالعه

د زده کړې موخې:
۱- د پام ساتلو تمرین کول.
۲- د نوښتي لیکنې د متن بشپړول.
۳- له مناسب لحن،حرکاتو او٪ ۹۵ سموالي سره د متن لوستل.

۱.غوږنیول او خبرې کول (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې موږ به په دې لوست کې د دې په اړه بحث وکړو چې څنګه کولی شو د درس لوستلو ته یا د یو چا خبرو ته ښه پام وکړو. د پام ساتل د زده کړې لپاره ډېر ارزښت لري او له تاسو سره مرسته کوي چې په خپلو کارونو کې بریالي شئ.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په ټولګي کې کوم شیان ستاسو پام له درس څخه بلې خوا ته اړوي؟ څو زده کوونکو ته اجازه ورکړئ چې خپل ځوابونه و وایي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په خپلو درسي کتابونو کې اړونده انځورونو ته وګوري او څرګنده کړي چې په کوم انځور کې زده کوونکي درس ته خپل پام ساتي او په کوم انځور کې درس ته پام نه کوي؟
۴. ښوونکی وایي چې زده کوونکي د خپل پام ساتلو لپاره کولی شي لاندې لارې چارې وکاروي، تر څو مو ذهن بلې خوا ته و نه ګرځي:
- شورماشور آرام کړئ
-له هغو شیانو څخه چې پام مو ګډه وډوي ځان لرې وساتئ.
- کله چې یو متن لولئ د هغه لاندې ګوته تېروئ.
- ژوره ساه وباسئ او خپل پام متمرکز کړئ.
- د لوستلو پر مهال خپل لاسونه داسې ونیسئ چې نور شیان و نه وینئ
۵. زده کوونکو ته و وایاست چې د تمرین په کتابونو کې انځورونو ته وګوري. په دې انځورونو کې زده کوونکي د خپل پام ساتلو ځینې لارې چارې کاروي. زده کوونکو ته اجازه ورکړئ چې یو له بل سره د پام ساتلو د ګټو لارو چارو په اړه بحث وکړي او خپل ځوابونه ټولګیوالو ته و وایي.
٦. له څو زده کوونکو څخه وغواړئ چې د ټولګي په مخ کې د پام ساتلو په اړه تمثیل وکړي. (یو زده کوونکی کوښښ کوي چې په پوره پام او ځیر سره کتاب ولولي په داسې حال کې چې نور زده کوونکي خبرې کوي.) هغه زده کوونکی چې درس وایي روښانه کوي چې خپل درس ته څه ډول پوره پام وساتي.
۷. ښوونکي وایي چې د درس د ښه زده کولو او همدارنګه د بل چا خبرو ته د سم غوږ نیولو لپاره د پام ساتل ډېر اړین او ارزښتناک دي.

۲. نوښتي لیکنه (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې اوس به د پام ساتلو په اړه یو متن ولیکي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د درسي کتاب جملې او د چوکاټ کلمې یو له بل سره په ګډه ولولي.

۳. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د چوکاټ د کلمو په کارولو سره په تشو ځایونو کې په دوه کسیزه توګه جملې جوړې کړي او نیمګړی متن دې بشپړ کړي.
۴. ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او هغو زده کوونکو ته چې ستونزې لري مرسته او لارښوونه کوي.
۵. ښوونکی له څو زده کوونکو غواړي چې خپل بشپړ کړي متنونه ټولګیوالو ته و وایي.

۳.د لومړي او دویم متن بیا لوستل (۱۰) دقیقې

۱. د دوو پړ اوونو (په دوه کسیزه توګه د زده کوونکو لخوا لوستل، د زده کوونکو لخوا له ځان سره لوستل) په کارولو سره لومړی او دوهم متن له زده کوونکو سره تکرارول.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار :** پام ساتلو د لاروچارو تکرار.
۲. **کورنۍ دنده:** د لومړي او دوهم متن بیا لوستل. د نوښتي کیسې بشپړول او یو انځور ورسره اضافه کول.

موضوع: تکرار او دوامداره ارزونه

د زده کړې موخې:

۱- مفرد او جمع کلمو ته له یوه بل سره مطابقت ورکول.
۲- د ټکي او پوښتنې نښې د کارولو تمرین کول.
۳- د کلمو پېژندل.
٤- له ٪ ۹۰ سموالي سره متن لوستل.
٥- د کلمې او جملې په کچه د مناسب فشار او لحن په کارولو سره متن لوستل.
٦- له ٪ ۹۰ سموالي سره کلمې لیکل.

۱. کلمې او جملې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی د مفرد او جمع کلمو مفکوره له زده کوونکو سره تکراروي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د خپلو کتابونو (الف) تمرین ترسره کړي.
۳. ښوونکی د ټکي او د پوښتنې نښې استعمال له زده کوونکو سره تکراروي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د خپلو کتابونو (ب) تمرین ترسره کړي.
٥. ښوونکی له زده کوونکو سره په ډلو کې د کلمو د مطابقت مفکوره تکراروي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د خپلو کتابونو (ج) تمرین ترسره کړي.
۷. ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
۸. ښوونکی د اوږد مهالې ارزونې په کتاب کې یادښت لیکي چې هر زده کوونکی د دې کار په ښه توګه ترسره کولو باندې توانېدلی دی.

۲. د لومړي او دویم متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته په دوه کسیزه توګه د لومړي یا دوهم متن د لوستلو لپاره دوې دقیقې وخت ورکوي.
۲. ښوونکی د زده کوونکو له د(ځلورو) جوړو نه غوښتنه کوي چې د ټولګي مخې ته راشي.
۳. ښوونکی هغوی ته وایي چې هره جوړه به د متن یوه برخه لولي. دوی به متن په روانه توګه او د ځېرې د اغیزمنتیاوو او حرکاتو په ښودلو سره چې ټکی او پوښتنې نښه منعکس کوي، لولي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې متن ورو ورو له ځانونو سره ولولي او په ځیر سره ورته غوږ ونیسي.
٥. ښوونکی زده کوونکي د لوستلو پر مهال د هغوی د لوست د څرنګوالي مشاهده کوي او د اوږدمهالې ارزونې په فورمه کې یې ثبتوي. له هغه زده کوونکو سره چې په ښه لوستلو کې پاتې راغلل بله اونۍ باید مرسته وشي.

۳. املا (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به اوس ځینې توري او کلمې لیکي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته خپل درسي کتاب د بندولو او د تمرین کتاب د پرانیستلو وایي.
۳. ښوونکی لومړی توری(**د**) لولي:(درې ځلې غږ لوستل)، زده کوونکي توری لیکي.
٤. ښوونکی همدا کار د لاندینیو اتو تورو لپاره هم ترسره کوي، لکه: **د ډ، ذ، ر، ړ، ز، ژ، ږ.**
٥. ښوونکی لومړی کلمه (**دنده**) په کراره لولي او څلور ځلې یې تکراروي. زده کوونکي هغه کلمه لیکي.
٦. ښوونکی همدا کار د لاندینیو یوولسو کلمو لپاره هم ترسره کوي: **ډنډ، ذره بین، رڼا، ړنګ، زمرد، مژګان، ږمنځ، کیږدی، کور، کاغذ،ربړ.**
۷. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین کتابونه د کتلو لپاره راوړي. ښوونکی د هغوی املا ګوري او نومړي ورکوي.
۸. ښوونکی یې د اوږدمهالې ارزونې په کتاب کې ثبتوي چې آیا زده کوونکو وکولای شول چې دا کار په ښه توګه ترسره کړي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** هغه څه تکرارول چې زده کوونکو په دې اونۍ کې زده کړي دي.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په کورونو کې د درسونو د هغو برخو بیا لیکل او لوستل دې ترسره کړي چې د اونۍ په جریان کې یې ورسره ستونزې لرلې.

د حسن خط فعالیت، ارزونه او کورنۍ دنده (۴۰ دقیقې)

فرعي موضوع: ښه ټولګیوال توري: س، ش، ښ

د زده کړې موخې:

۱. له ۹۵٪ سموالي سره د ټولو لوستل شویو تورو پېژندل.
۲. له انځور، سرلیک، مهمو کلمو او مخکینۍ پوهې څخه په ګټه اخیستنې سره وړاندوینه کول چې کیسه یا متن به د څه په هکله وي.
۳. د پوهې او لابښې روښانتیا د ارزولو لپاره د لوستلو په بهیر کې تم کېدل او فکر کول.
٤. د لوستل شوي متن اصلي مفهوم بیانول.

۳ اونۍ ۱ لوست

توري او کلمې

س	ش	ښ
سلام	شفتالو	ښار
مرسته	داش	خوښ

مزاحمت مرسته پاملرنه

ښه ټولګیوال

څنګه ښه ټولګیوال کېدلای شو؟

ښه ټولګیوال یو بل ته سلام کوي. په درسونو کې له یو بل سره مرسته کوي. د مطالعې پر وخت ټولګیوالو ته مزاحمت نه کوي. له نورو ټولګیوالو سره مرسته کوي. پر یو بل مهربانه وي. یوځای لوبې کوي. همدارنګه د دې لپاره چې ښه ټولګیوال واوسو، باید:

- د ټولګیوالو خبرو ته غوږ ونیسو.
- څه چې ځان ته خوښوو، نورو ته یې هم خوښ کړو.
- له ټولګیوالو سره په درسونو کې مرسته وکړو.
- که پورتنیو ټکو ته پاملرنه وکړو، ښه ټولګیوال کېدلای شو.

۱۳

۱. توري او کلمې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی دغه توري پر تختې لیکي: **س، ش، ښ.**
۲. ښوونکی له زده کوونکو سره تورو ته اشاره کوي د هر توري نوم او غږ لولي.
۳. ښوونکی د هر توري اړوند کلمې لولي او زده کوونکي د هرې کلمې لاندې ګوته تیره وي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې توري او کلمې ولولي او اړوند توری پکې وښیي.
٥. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د کلمو لیکل تمرین کړي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته لارښوونه کوي چې هره ورځ په کورونو کې په کتابچو کې د لیکلو تمرین وکړي.
۷. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د اونۍ په پای کې به دوی همدغه کلمې د املا په توګه و لیکي.

۲. د لومړي متن لوستل (۲۵ دقیقې)

له لوستلو څخه مخکې

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې عنوان او انځور ته وګوري او وړاندوینه وکړي چې متن به د څه په اړه وي. (په خپلو منځونو کې له خپلو ملګرو سره شریکول او بیا له ټولګیوالو سره شریکول).
۲. ښوونکی درې کلیدي کلمې له زده کوونکو سره معنا او په جملو کې یې استعمالوي.

د لوستلو پر مهال

۱. ښوونکی له زده کوونکو سره د تم کېدلو او فکر کولو تګلارې د تمرین کولو په برخه کې کاروي.
۲. ښوونکی د لوستلو متن تمثیلوي.
۳. ښوونکی او زده کوونکي په ګډه متن لولي.
٤. زده کوونکي له ځان سره متن لولي.

له لوستلو څخه وروسته

۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې آیا دکیسې په هکله د هغوی وړاندوینه سمه ده؟ هو/نه
۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه لاندې پوښتنې کوي:

- پوښتنه: څنګه کولای شو چې سره ښه ټولګیوال واوسو؟
ځواب: له ټولګیوالو سره په ښه چلند.
- پوښتنه: د ښه ټولګیوال ځانګړتیاوې کومې دي؟
ځواب: ټولګیوالو ته مزاحمت نه کوي، مرسته ورسره کوي، یوځای لوبې کوي او مهربان وي.
- پوښتنه: له ټولګیوالو سره ښې اړیکې څه ګټې لري؟
ځواب: ښې اړیکې د انسانانو تر منځ مینه او محبت پیدا کوي.

۳.ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د متن اصلي مفهوم په لاندې ډول دی: **موږ یو بل ته درناوی کوو، مرسته او سوله ییز ژوند خوښوو.)**

۴.ښوونکی اصلي مفهوم پر تختې لیکي او زده کوونکي یې اصلي مفهوم په خپلو کتابچو کې لیکي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** له زده کوونکو سره د تورو نومونه او غږونه تکرارول.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په کورونو کې توري او کلمې په خپلو کتابچو کې ولیکي او لومړی لوست دې تکرار کړي.

فرعي موضوع: ښه ټولګیوال

د زده کړې موخې:
۱. مفردو کلمو ته له جمع کلمو سره مطابقت ورکول.
۲. کلمې په دوو ډلو وېشل:
۳. روان لوستل ښه کول.

۱. کلمې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې آیا اوس هم په یاد لري چې مفرد او جمع څه ډول کلمې دي.
۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې د مفردو او جمع کلمو څو بېلګې وړاندې کړي.
۳. ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې په خپلو کتابونو کې د مفردو کلمو د (الف) په چوکاټ کې لومړی کلمې ته ځیر شي او د جمع کلمو د (ب) په چوکاټ کې یې د دې اړونده جمع کلمې سره مطابقت ورکړي.
٤. ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې په دوه کسیزه توګه تمرین ترسره کړي.
٥. د زده کوونکو د کار کولو پر مهال، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او له هغو زده کوونکو سره چې ستونزې لري مرسته کوي.
٦. لږ وخت وروسته ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.

۲. د لغتونو زېرمه (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی له زده کوونکو پوښتنه کوي چې آیا اوس هم په یاد لري چې څنګه کلمې له بېلابېلو کټګوریو سره تړاو لري. ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې یو څو بېلګې وړاندې کړي.
۲. ښوونکی لاندینۍ څلور کلمې پر تخته لیکي: (**سپین غر، تورغر، باباغر، بزګر**) ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې کلمې ولولي او له هغوی څخه پوښتنه کوي چې په څلورو کلمو کې کومه کلمه د دریوکلمو له ډلې سره مطابقت نه لري. د **بزګر** کلمه د ډلې له نورو کلمو سره مطابقت نه لري.
۳. ښوونکی زده کوونکي ته وایي چې د هغوی د تمرین په کتابونو کې دا ډول کلمې ډېرې دي. ښوونکی د کلمو لومړی خط له زده کوونکو سره په ګډه تمرین کوي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته په دوه کسیزه توګه د تمرین ترسره کولو او د هغې کلمې د پیدا کولو وایي چې د

ډلې له دریو نوروکلمو سره مطابقت نه لري.
٥. د زده کوونکو د کار کولو پر مهال، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي چې له ستونزو سره مخ شویو زده کوونکو سره مرسته وکړي.
٦. لږ وخت وروسته ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.

۳. د لومړي متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

۱. د څلورو پړاوونو (ښوونکی یې تمثیلوي، ښوونکی او زده کوونکي یې په ګډه لولي، زده کوونکي یې په دوه کسیزه توګه لولي، زده کوونکي یې له ځانه سره لولي) په کارولو سره، له زده کوونکو سره د لومړي متن بیا لوستل.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** مفردو او جمع کلمو تکرارول.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې کلمې په خپلو کورونو کې په کتابچو کې ولیکئ او لومړی لوست تکرار کړي.

فرعي موضوع: کتاب **توري: ص، ض، ط، ظ، ع، غ**

د زده کړې موخې:

۱- له٪ ۹۵ سموالي سره د ټولو لوستل شوو تورو پېژندل.
۲- له انځور، سرلیک، مهمو کلمو او مخکینۍ پوهې څخه په ګټې اخیستنې سره وړاندوینه کول چې کیسه یا متن به د څه په هکله وي.
۳- د پوهې او لابې روښانتیا د ارزولو لپاره د لوستلو په بهیر کې تم کېدل او فکر کول.
٤- د لوستل شوي متن اصلي مفهوم بیانول.

۱. توري او کلمې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی دغه توري پر تختې لیکي: **ص، ض، ط، ظ، ع، غ.**
۲. ښوونکی له زده کوونکو سره تورو ته اشاره کوي د هر توري نوم او غږ لولي.
۳. ښوونکی د هر توری اړوند کلمې لولي او زده کوونکي د هرې کلمې لاندې ګوته تیره وي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې توري او کلمې ولولي او اړوند توری پکې وښیي.
٥. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د کلمو لیکل تمرین کړي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته لارښوونه کوي چې هره ورځ په کورونو کې په کتابچو کې د لیکلو تمرین وکړي.
۷. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د اونۍ په پای کې به دوی همدغه کلمې د املا په توګه و لیکي.

۲. د دویم متن لوستل (۲۵ دقیقې)

له لوستلو څخه مخکې

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې عنوان او انځور ته وګوري او وړاندوینه وکړي چې متن به د څه په اړه وي. په خپلو منځونو کې، له خپل ملګري سره بیا له ټولګیوالو سره شریکول.
۲. ښوونکی درې کلیدي کلمې له زده کوونکو سره معنا او په جملو کې یې استعمالوي.

د لوستلو پر مهال

۱. ښوونکی له زده کوونکو سره د تم کېدلو او فکر کولو تګلارې بحث کوي.
۲. ښوونکی د لوستلو متن تمثیلوي.
۳. ښوونکی او زده کوونکي په ګډه متن لولي.
٤. زده کوونکي له ځان سره متن لولي.

له لوستلو څخه وروسته

۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې آیا دکیسې په هکله د هغوی وړاندوینه سمه ده؟ هو/نه
۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه لاندې پوښتنې کوي:

- پوښتنه: ښه دوست او ملګري مو څه شی دی؟
ځواب: ښه دوست او ملګری مو کتاب دی.
- پوښتنه: خپل کتابونه باید څنګه وساتو؟
ځواب: خپل کتابونه باید پاک وساتو، په پاڼو کې یې لیکل ونکړو او څیرې یې نه کړو.
- پوښتنه: د کتاب لوستل کومې ګټې لري؟
ځواب: د کتابونو لوستلو په واسطه پوهه او علم ترلاسه کوو.
- پوښتنه: که کتاب نه وای، په زده کړه کې به له کومو ستونزو سره مخ شوي وای؟
ځواب: لیکل او لوستل به مو نشو کولای او په ډېرو برخو کې به مو معلومات نه درلودلی.

۳.ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د متن اصلي مفهوم په لاندې ډول دی: **د کتابونو په لوستلو سره پوهه ترلاسه کوو.**
۴.ښوونکی اصلي مفهوم پر تختې لیکي او زده کوونکي یې اصلي مفهوم په خپلو کتابچو کې لیکي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** له زده کوونکو سره د تورو نومونه او غږونه تکرارول.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې توري او کلمې په خپلو کورونو کې په کتابچو کې ولیکي او دوهم متن تکرار کړي.

فرعي موضوع: کتاب

د زده کړې موخې:

۱. د ټکي (.) او پوښتنې نښې (؟) د کارولو تمرین کول.
۲. په دوه ډلو کې د کلمو وېشل:
۳. روان لوستل ښه کول.

۱. جملې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې هغوی دې ټکی(.) او پوښتنې نښه (؟) په عملي توګه وکاروي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې خپلو کتابونو ته ځیر شي. په کتاب کې (۵) جملې دي چې ټکي یا هم د پوښتنې نښې ته اړتیا لري.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې په دوه کسیزه توګه کار وکړي او ولیکي چې آیا جملې ټکي ته اړتیا لري که د پوښتنې نښې ته؟
٤. ښوونکی له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.
٥. لږ وخت وروسته ښوونکی د هغوی ځوابونه ګوري.
٦. ښوونکی د اوږد مهالې ارزونې په کتاب کې یادښت لیکي چې آیا زده کوونکي د دې کار په ښه توګه ترسره کولو توانېدلي دي؟

۲. د لغتونو زېرمه (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی له زده کوونکو پوښتنه کوي چې آیا اوس هم په یاد لري چې څنګه کلمې له بېلابېلو ډلو سره تړاو لري.
۲. ښوونکی لاندینۍ څلور کلمې پر تخته لیکي:(**دیوال، کور، کوټه، آسمان**) ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې دا کلمې ولولي او له هغوی څخه پوښتنه کوي چې په څلورو کلمو کې کومه کلمه له دې نورو کلمو سره مطابقت نه لري. د(**آسمان**) کلمه د ډلې له نورو کلمو سره مطابقت نه لري.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د هغوی د تمرین په کتابونو کې دا ډول نورې کلمې هم شته. ښوونکی د کلمو لومړی خط له زده کوونکو سره په ګډه تمرین کوي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته په دوه کسیزه توګه د تمرین ترسره کول او د هغې کلمې د پیدا کولو وايي چې د ډلې له نورو کلمو سره مطابقت نه لري.
٥. د زده کوونکو د کار کولو پر مهال، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او له ستونزو سره مخ شوو زده کوونکو سره مرسته کوي.

۳ اونۍ ۴ لوست

جملې

۱. اکرام زما ښه ټولګیوال دی.
۲. ډېره ولې ښوونځي ته نه ده راغلې ؟
۳. موږ ټول کورنۍ دنده لیکو
۴. ستاسو ښوونځی د لوبو میدان لري
۵. موږ په ښوونځي کې ترانې لولو

د لغتونو زېرمه

۱.	دېوال	کور	کوټه	آسمان
۲.	رسم	انګور	کتابچه	رنګي
۳.	قلم	باغ	کاغذ	رنګ
۴.	کتاب	مجله	غر	کتابتون
۵.	انار	مېوه	مېنه	خط کش
۶.	دقیقه	موټر	ثانیه	ساعت

د دویم متن بیا لوستل

۱۶

٦. لږ وخت وروسته ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
۷. ښوونکی د اوږدمهالې ارزونې په کتاب کې یادښت لیکي چې آیا هر زده کوونکی د دې کار په ښه توګه په ترسره کولو باندې توانېدلي دي؟

۳.د دویم متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

۱- د څلورو پړاوونو (ښوونکی یې تمثیلوي، ښوونکی او زده کوونکي یې په ګډه لولي، زده کوونکي یې په دوه کسیزه توګه لولي، زده کوونکي یې له ځانه سره لولي) په کارولو سره له زده کوونکو سره دوهم متن بیا لولي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** د ټکي او د پوښتنې د نښې بیا تکرارول.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې جملې په کورونو کې په خپلو کتابچو کې ولیکئ او د لومړي او دوهم متن لوستل تکرار کړي.

د حسن خط فعالیت، ارزونه او کورنۍ دنده (۴۰ دقیقې)

فرعي موضوعگاني: ښه ټولګيوال او کتاب

د زده کړې موخې:
۱- د ځان د اداره کولو تمرين کول.
۲- د نوښتي ليکنې د متن بشپړول.
۳- له مناسب لحن،حرکاتو او٪ ۹۵ سموالي سره د متن لوستل.

۱.غوږنيول او خبرې کول (۱۰ دقيقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وايي نن به په دې اړه بحث وکړو چې څنګه کولی شو خپل ځانونو ته پام وکړو؟ ښوونکی څرګندوي چې تاسو ځيني وخت يو کار ترسره کوئ، خو په هغه وخت کې يې ترسره کول مناسب نه وي يا د دې کار ترسره کول خطرناک وي يا ښه کار نه وي. د خپل ځان اداره کول له تاسو سره مرسته کوي چې په کور، ښوونځي، ټولنه او ژوند کې بريالي واوسئ.
۲. ښوونکي زده کوونکو ته ځيني مثالونه وايي: کله چې تاسو پر خپل ملګري غوسه ياست، نو کيدای شي وغواړئ هغه ووهئ چې دا ښه کار نه دی، تاسو بايد خپل ځان اداره کړئ. کله چې ښوونکی پوښتنه کوي نو تاسو بايد په خپل وار ځواب و وايياست. کله چې هوا ښه وي او تاسو غواړئ چې له ټولګي څخه بهر لوبې وکړئ، نو تاسو بايد خپل حواس اداره کړئ او له لوبو وروسته خپل ځان ته و وايياست چې نور نو بايد ټولګي ته ولاړ شو. کله چې غواړئ له سرک څخه تېر شئ، نو لومړی د سرک پر غاړه ودرېږئ او دواړو خواوو ته وګورئ چې په سرک څه شی نشته او وروسته له سرک څخه تير شئ. کله چې چای څښئ، نو لومړی يې وګورئ چې ډېر ګرم نه وي او د دې کار په ترسره کولو سره د خپلې خولې د سوځيدو مخ نيوی وکړئ.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې په درسي کتابونو کې انځورونو ته وګورئ او و وايي چې که خپل ځانونه اداره نه کړو څه ستونزه به رامنځ ته شي؟
۴. ښوونکو زده کوونکو ته وايي چې د ځينو نورو وختونو په اړه فکر وکړي چې خپل ځانونه پکې بايد اداره کړي. زده کوونکو ته اجازه ورکړئ چې په دوه کسيزه توګه فکر وکړي او څو زده کوونکي دې خپل ځوابونه له ټولګيوالو سره شريک کړي.
۵.لوبه: ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې زه تاسو د ځينو کارونو ترسره کولو ته رابولم، خوکله چې ما د دې کارونو د ترسره کولو لپاره له تاسو څخه غوښته وکړه او د (هو) کلمه مې وويله، نو تاسو به يې ترسره کوئ او که د (هو) کلمه مې ونه ويله، نو هغه کار به نه ترسره کوئ؟
- بلی، ودرېږئ - هو،کښينئ- خپل لاسونه پورته کړئ - پوزې مو ونيسئ - هو، لاسونه مو پورته کړئ - غوږونه مو ونيسئ - هو، غوږونه مو ونيسئ.
٦. ښوونکی څرګندوي موږ بايد خپل ځان اداره کړو چې دغه کار له موږ سره مرسته کوي، ترڅو په ټولګي او کور کې ښې کړنې ترسره کړو او بريالي واوسو.

۲. نوښتي ليکنه (۱۵ دقيقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې هغوی به اوس خپلو کړو وړو ته د پام کولو په اړه يو متن ولیکي.

۲. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د درسي کتاب جملې او د چوکاټ کلمې په يوازې توګه ولولي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د تمرين په کتابونو کې د چوکاټ د کلمو په کارولو سره په تشو ځايونو کې په يوازې توګه جملې جوړې کړي او نيمګړی متن بشپړ کړي.
۴. ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او هغو زده کوونکو ته چې ستونزې لري مرسته او لارښوونه کوي.
۵. ښوونکی له څو زده کوونکو غواړي چې خپل بشپړ کړي متنونه ټولګيوالو ته و وايي.

۳.د لومړي او دويم متن بيا لوستل (۱۰ دقيقې)

۱. د دوو پړاوونو (په دوه کسيزه توګه او له ځان سره لوستل) په کارولو سره لومړی او دوهم متن له زده کوونکو سره تکرارول.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقيقې)

۱. **تکرار:** د هغو وختونو او حالتونو تکرارول چې ځانونه بايد پکې اداره کړو.
۲. **کورنۍ دنده:** د لومړي او دوهم متن بيا لوستل. د نوښتي کيسې بشپړول او يو انځور ورسره اضافه کول.

فرعي موضوع: تکرار او دوامداره ارزونه

د زده کړې موخې:
۱- دا معلومول چې کومه کلمه د جمع کلمه نه ده.
۲- د ټکي او د پوښتنې د نښې د کارولو تمرین کول.
۳- کلمې ته له ورته کټګورۍ سره مطابقت ورکول.
٤- له ٪ ۹۰ سموالي سره متن لوستل.
٥- د کلمې او جملې په کچه د مناسب فشار او لحن په کارولو سره متن لوستل.
٦- له ٪ ۹۰ سموالي سره کلمې لیکل.

۱. کلمې او جملې (۱۰ دقیقې)
۱. ښوونکی د مفرد او جمع کلمو مفکوره له زده کوونکو سره تکراروي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د خپلو کتابونو (الف) تمرین ترسره کړي.
۳. ښوونکی د ټکي او د پوښتنې نښې کارول استعمال له زده کوونکو سره تکراروي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د خپلو کتابونو (ب) تمرین ترسره کړي.
٥. ښوونکی له زده کوونکو سره د (ج) په چوکاټ کې دا روښانه کوي چې د هر کتار په کلمو کې کومه کلمه له نورو سره مطابقت نه لري.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د خپلو کتابونو (ج) تمرین ترسره کړي.
۷. ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
۸. ښوونکی د اوږدمهالې ارزونې په کتاب کې یادښت لیکي چې هر زده کوونکی په ښه توګه د دې کار ترسره کولو باندې توانېدلی دی.

۲. د لومړي او دویم متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)
۱. ښوونکی زده کوونکو ته په دوه کسیزه توګه د لومړي یا دوهم متن د لوستلو لپاره ۲ دقیقې وخت ورکوي.
۲. ښوونکی د زده کوونکوله ۴ جوړو نه غوښتنه کوي چې د ټولګي مخې ته راشي.
۳. ښوونکی هغوی ته وایي چې هره جوړه به د متن یوه برخه لولي. دوی به متن په روانه توګه او د څېړې د اغېزمنتیاوو او حرکاتو په ښودلو سره چې ټکی(.) او د پوښتنې نښه(؟) منعکس کړي، لولي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې ورو ورو متن له نورو سره ولولي او په دقت سره ورته غږو ونیسي.
٥. کله چې زده کوونکي په لوستلو بوخت وي، ښوونکی د هغوی د لوستلو څرنګوالی مشاهده کوي او د ارزونې په کتاب کې یې ثبتوي. هغه زده کوونکي چې نه شي کولای دا فعالیت ترسره کړي په بله اونۍ کې دې ورسره مرسته وکړي.

۳. املا (۱۵ دقیقې)
۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به اوس ځینې توري او کلمې لیکي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته خپل درسي کتاب د بندولو او خپل د تمرین کتاب د پرانیستلو وایي.
۳. ښوونکی لومړی توری (**س**) لولي: (درې ځلې غږ لوستل)، زده کوونکي توری لیکي.
٤. ښوونکی همدا کار د لاندینیو (۷) تورو لپاره هم ترسره کوي: **ش، ښ، ص، ض، ط، ظ، ع، غ**
٥. ښوونکی لومړی کلمه(**سلام**) په کراره لولي او (۴) ځلې یې تکراروي. زده کوونکي هغه کلمه لیکي.
٦. ښوونکی همدا کار د لاندینیو (۱۱) کلمو لپاره هم ترسره کوي: **شفتالو، ښار، صابون، حوض، طاووس، طاهر، نعناع، غوږ، احتیاط، بیرغ، خوښ.**
۷. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین کتابونه د کتلو لپاره راوړي. ښوونکی د هغوی املا ګوري او نومړي ورکوي.
۸. ښوونکی د اوږدمهالې ارزونې په کتاب کې ثبتوي چې زده کوونکو وکولای شول دا کار په ښه توګه ترسره کړي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)
۱. **تکرار:** هغه څه تکرارول چې زده کوونکو په دې اونۍ کې زده کړي دي.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په کورونو کې د درسونو د هغو برخو بیا لیکل او لوستل دې ترسره کړي چې د اونۍ په جریان کې یې ورسره ستونزې لرلې.

د حسن خط فعالیت، ارزونه او کورنۍ دنده (۴۰ دقیقې)

د دوهمې برخې عمومي کتنه: اصلي موضوع: ټولنه

د لوستلو او لیکلو موخې:
زده کوونکی به د دې برخې تر پایه دا وړتیا ترلاسه کړي چې:
۱. له٪ ۹۵ سموالي سره تکرار شوي توري ولولي او ویې لیکي.
۲. په مرکبو نومونو باندې پوه شي او کارول یې زده کړي.
۳. د مهمو کلمو پر معنا به پوه شي.
٤. په دې اړه دا وړاندوینه کول چې کیسه یا متن به د څه په اړه وي له انځور، سرلیک، مهمو کلمو او مخکینۍ پوهې څخه ګټه واخلي.
٥. د پوهې د لاښې روښانتیا لپاره د یوه متن برخې تکراري ولولي.
٦. د څوک، څه، کله، چېرته او څرنګه په څېر پوښتنې به ځواب کړي.
۷. د یو کرکټر د تشریح کولو لپاره به یوه جمله ولیکي.
۸. په عامه توګه کارول کېدونکي متضادې او مخالفې معناګانې به وکاروي.
۹. له٪ ۸۰ سموالي سره د لوستلو پوښتنې به ځواب کړي.
۱۰. ٪۸۰ کلمې په سمه ټوګه ولیکي.
۱۱. یوه لنډه کیسه به ولیکي چې پیل، منځ او پای ولري.
۱۲. زده کوونکي به په نسخ خط سره مرکبې کلمې د کرسي خط پر مخ په صحیح او ښکلي بڼه ولیکلای شي.

د حسن خط فعالیت (۳۵دقیقې)

ښوونکي دې د لارښود د مقدمې د (۲۲- ۲۳) مخونو د لارښوونو سره سم مرکبې کلمې تدریس کړي.

د حسن خط ارزونه او کورنۍ دنده(۵ دقیقې)

۱- له څو زده کوونکو څخه د کلمو د ښایسته لیکلو په اړه پوښتنه وکړي.
۲- زده کوونکي دې له کړکي(نی قلم) یا پنسل قلم سره مرکبې کلمې په کورونو کې تمرین کړي.

د ټولنیزې عاطفې زده کړې موخې:

زده کوونکي به د دې برخې تر پایه د دې وړتیا ترلاسه کړي چې:
۱. د معلوماتو د ساتلو وړتیا ښودل او په ذهن کې یې تازه کول.
۲. په ذهن کې د معلوماتو ساتل او په اړونده کارونو کې یې کارول.
۳. په سمه توګه د پېښو د تنظیمولو وړتیا ښودل.

د لوست پیل (۵ دقیقې): د لوست د پیل ټول مقدماتي فعالیتونه دې ترسره شي.

د دې برخې ځانګړې فعالیتونه

۱. تخلیقي لیکل
۲. یوه کیسه لیکل چې پیل، منځ او پای ولري.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې اوس به هغوی د څارویو یوه کیسه ولیکي. دا کیسه کټ مټ هماغه کیسې ته ورته ده چې هغوی په دې اونۍ کې په خپلو درسي کتابونو کې لوستلې ده. کیسه پیل، منځ او پای لري.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به په ګډه یوه کیسه جوړوي. ښوونکی له زده کوونکو سره د یوې نوې کیسې په اړه فکر کولو کې د مرستې په موخه لاندینۍ پوښتنې کوي. کرکټر چېرته اوسېږي؟ د هغوی د کیسې په سر کې څه پېښېږي؟ د هغوی د کیسې په منځ کې څه پېښېږي؟ د هغوی کیسه څنګه پای مومي؟ څرنګه چې اړین و، ښوونکی زده کوونکو ته نظرونه ورکوي او په ګډه د یوې کیسې په جوړولو کې ورسره مرسته کوي.
٥. ښوونکی پر توره څخه درې داسې چوکاټونه رسموي کوم چې په درسي کتاب کې ورکړل شوي دي.
٦. ښوونکی زده کوونکی ته وایي اوس به د دغو چوکاټونو په ګټې اخیستنې سره یوه کیسه ولیکي.
۷. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې زموږ د کیسې په سر کې څه پېښ شوي وو؟ لومړی زده کوونکي ځواب ورکوي او ښوونکی جمله(جملې) پر تخته د کیسې پیل چوکاټ کې لیکي.
۸. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې زموږ د کیسې په منځ کې څه پېښ شوي وو؟ زده کوونکي ځواب ورکوي او ښوونکی جمله (جملې) پر تخته د کیسې د منځ په چوکاټ کې لیکي.
۹. ښوونکی له زده کوونکو نه پوښتنه کوي چې زموږ د کیسې په پای کې څه پېښ شوي وو؟ زده کوونکي ځواب ورکوي او ښوونکی جمله (جملې) پر تخته د کیسې پای چوکاټ کې لیکي.
۱۰. زده کوونکي جملې خپل د تمرین کتابونو کې لیکي.
۱۱. کله چې متن پوره شي، ښوونکی دوه یا درې زده کوونکو ته د هغه څه د لوستلو وایي چې هغوی لیکلي دي.
۱۲. که وخت وي ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې له خپل متن سره یو انځور رسم کړي.

د لوستلو فعالیت پر مهال
د مفهوم اخیستلو لپاره بیا لوستل

ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې کله تاسو لوست لولئ وګورئ چې آیا وربانده پوهېږئ اوکه نه.
ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په دې برخه کې به دوی د مفهوم اخیستلو لپاره بیا لوستل تمرین کړي، یعنې کله چې تاسې یو متن لولئ تاسې په ځینو برخو نه پوهېږئ، نو د دې لپاره چې تاسې پوه شی نو یوه جمله یا څو جملې بیا لولئ.
ښوونکی د دې کار ترسره کول په عملي توګه تمثیلوي.
ښوونکی لومړی پاراګراف لولي او د مفهوم اخیستلو لپاره بیا لوستل تمثیلوي. ښوونکی د متن یوه برخه لولي او بیا تم کېږي او په لوړ غږ وایي باور نه لرم چې زه پوهېږم او که نه؟ راځئ چې دا جمله یو ځل بیا ولولم. بیا ښوونکی هغه جمله بیا لولي او وایي، زه اوس په دې ښه وپوهیدم.
ښوونکی زده کوونکو ته وایي هغه به اوس بل پاراګراف په ګډه له زده کوونکو سره ولولي او د مفهوم اخیستلو لپاره به یې بیا ولولي.

فرعي موضوع: ښه ملګرتيا توري: ف، ق، ک، ګ، ل، م

د زده کړې موخې:

۱. له٪ ۹۵ سموالي سره د ټولو لوستل شويو تورو پيژندل.
۲. له٪ ۹۵ سموالي سره ټول لوستل شوي توري په ګوته کول.
۳. دا وړاندوينه کول چې يوه کيسه يا متن به د څه په اړه وي له انځور، سرليک، مهمو کلمو او مخکينۍ پوهې څخه ګټه اخيستل.
٤. د مفهوم اخيستلو لپاره بيا لوستل.
٥. د کرکټر په اړه پوښتنو ته ځواب ويل .

۴ اونۍ ۱ لوست

توري او کلمې

م	ل	ګ	ک	ق	ف
مرغه	لمن	ګل	کوتره	قلم	فيل مرغه
سلام	فيل	چرګ	موږک	برق	معارف

اغزن بوټي | بيره | وژغوره

ښه ملګري

په ځنګله کې فيل مرغه، کوتره او موږک ملګري وو. يوه ورځ د فيل مرغې بچی په اغزن بوټي کې بند شو. کوتره په بيره موږک ته ورغله. ورته ويې ويل: د فيل مرغې بچی په اغزن بوټي کې نښتی دی. چرګې راته ويلي وو: «موږک په غاښونو بوټي پرې کولای شي.» مرسته ورسره وکړه. موږک وويل: ما هغه ځای ته يوسه. کوترې موږک پر شا کېناوه او والوته. موږک اغزن بوټي په غاښونو پرې کړ. د فيل مرغې بچی يې وژغوره. فيل مرغه چې خبره شوه، ويې ويل: ډېره مننه. تاسې زما ښه ملګري يئ.

۱۹

۱. توري او کلمې (۱۰ دقيقې)

۱. ښوونکی دغه توري پر تخته ليکي: **ف، ق، ک، ګ، ل، م** ښوونکی هر توري ته اشاره کوي او وايي: د توري نوم (**فې**) دی او غږيې **/ف/** دی.
۲. ښوونکی له زده کوونکو سره تورو ته اشاره کوي د هر توري نوم او غږ لولي.
۳. ښوونکی د هر توری اړوند کلمې لولي او زده کوونکي د هرې کلمې لاندې ګوته تيره وي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې توري او کلمې ولولي او اړوند توری پکې وښيي.
٥. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د تمرين په کتابونو کې د کلمو ليکل تمرين کړي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته لارښوونه کوي چې هره ورځ په کورونو کې په کتابچو کې د ليکلو تمرين وکړي.
۷. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د اونۍ په پای کې به دوی همدغه کلمې د املا په توګه و ليکي.

۲. د لومړي متن لوستل (۲۵ دقيقې)

له لوستلو څخه مخکې

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې سرليک او انځور ته وګوري او وړاندوينه وکړي چې متن به د څه په اړه وي په (په خپلو کې شريکول او بيا له ټولګيوالو سره شريکول.)
۲. ښوونکی درې کليدي کلمې له زده کوونکو سره معنا او په جملو کې يې استعمالوي.

د لوستلو پر مهال

۱. ښوونکی د کيسې د متن لوستل تمثيلويي.
۲. ښوونکی او زده کوونکي متن يوځای لولي.
۳. زده کوونکي له ځان سره متن لولي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته ښيي چې د مفهوم اخيستلو لپاره د بيا لوستلو ستراتيژي څخه څنګه کولای شي ګټه واخلي.

له لوستلو څخه وروسته

۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې د کيسې په اړه يې وړاندوينه سمه ده؟ (هو/نه.
۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه لاندې پوښتنې کوي:
- **پوښتنه: چا له موږک څخه مرسته وغوښته.**
ځواب: کوترې.
- **پوښتنه: ولې کوتره موږک ته ورغله؟**
ځواب: ځکه د فيل مرغې بچی په اغزن بوټي کې نښتی و.
- **پوښتنه: ولې کوترې له موږک څخه د مرستې غوښتنه وکړه؟**
ځواب: د فيل مرغې د بچي د خلاصولو لپاره.
- **پوښتنه: له دې کيسې نه مو څه زده کړل؟**
ځواب: ښه ملګرتيا، مرسته، زړه سوی او مهرباني.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته د يوې کيسې د کرکټر رول تشريح کول ښيي . ځواب: **کوترې او موږک له فيل مرغې سره مرسته وکړه فيل مرغه خوشحاله شوه.**
٤. ښوونکي زده کوونکو ته د دوو جملو د ليکلو طريقه ښيي چې د کرکټر ځانګړنې بيانوي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقيقې)

۱. **تکرار:** ښوونکی له زده کوونکو سره د تورو نومونه او غږونه تکراروي.
۲. **کورنۍ دنده:** زده کوونکي توري او کلمې په خپلو کورونو کې په کتابچو کې ليکي او لومړی متن تکراروي.

فرعي موضوع: ښه ملګرتيا

د زده کړې موخې:

۱. د دوو کلمو سره يو ځای کول او د يوې مرکبې کلمې جوړل.
۲. د کلمو ډلنبدي کول.
۳. روان لوستل ښه کول.

۱. کلمې (۱۰ دقيقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته دوه کلمې (**خوشحال** او **مېنه**) ښيي. ښوونکی وايي که چېرې دا دوه کلمې يوځای شي، دا يوه نوې کلمه جوړوي.
۲. ښوونکی همدا کار د لاندينيو بېلګو لپاره هم ترسره کوي:
فيل + مرغه= فيل مرغه
۳. ښوونکی تشريح کوي چې کله يو سړی دوه کلمې سره يوځای کړي، نو نوې کلمه ترې جوړېږي او نوی معنا لري.
٤. ښوونکی پر توره تخته لاندينی بېلګې ليکي: (**سپين، شپه، غر**)
٥. ښوونکی له زده کوونکو د کلمو د لوستلو غوښتنه کوي.
٦. ښوونکی له زده کوونکو پوښتنه کوي چې کومې دوه کلمې چې يوځای شي نوې کلمه جوړوي چې نوې معنا لري. (**ځواب: سپين غر**)
۷. ښوونکی له زده کوونکو د کلمو د لوستلو غوښتنه کوي.
۸. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې خپل درسي کتاب ته ځير شي او لومړی دوه بېلګې له زده کوونکو سره يوځای ترسره کړي.
۹. بيا زده کوونکي په ګډه سره کار کولو ته ادامه ورکوي. ښوونکی په زده کوونکو باندې ټينګار کوي چې يو بل ته په فعاله توګه غوږ ونيسي.
۱۰. کله چې زده کوونکي په کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.
۱۱. ۱۰. ښوونکی خوابونه له زده کوونکو سره ګوري. ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې څه شی يې په دې درس کې زده کړي، تکرار دې کړي.

۲. د لغتونو زېرمه (۱۵ دقيقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې تاسې به د متضادو کلمو په اړه نور معلومات ترلاسه کړئ. ښوونکی يو غټ پنسل او يو کوچنی پنسل زده کوونکو ته ښيي. ښوونکی وايي: دا پنسل کوچنی دی او دا پنسل غټ دی. دا پنسلونه د اندازې له پلوه د يو بل ضد دي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې خپل درسي کتابونو ته ځير شي. هغوی د بېلابېلو شيانو لوی او واړه انځورونه وينې ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د لوی کلمه د واړه کلمې متضاد ده.
۳. ښوونکی لومړی تمرين له زده کوونکو سره په ګډه ترسره کوي او زده کوونکو ته ښيي چې څنګ دوه متضاد څيزونه د يو خط په مرسته سره نښلول کېږي.

٤. ښوونکی زده کوونکو ته د تمرين په کتابونو کې د کار کولو لارښوونه کوي. کله چې زده کوونکي په کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي چې له ستونزو سره مخامخ شوو زده کوونکو سره مرسته وکړي.
٥. لږ وخت وروسته، ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
٦. ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي هغه څه بيان کړي چې په دې درس کې يې زده کړي دي. (ځواب: موږ د متضادو کلمو په اړه زده کړه ترلاسه کړې ده.)

۳. د لومړي متن بيا لوستل (۱۰ دقيقې)

د څلور پړاوونو څخه په ګټې اخيستنې (لکه ښوونکی يې تمثيلوي، ښوونکی او زده کوونکي يې په ګډه سره لولي، زده کوونکي يې په دوه کسيزه توګه لولي او زده کوونکي يې له ځانه سره لولي) په ترسره کولو کې ه له زده کوونکو سره لومړی متن بيا لولي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقيقې)

۱. **تکرار:** د مفرد او جمع کلمو مفهوم بيا لوستل او د مرکب نومونو پر مفهوم او مفکوره بيا کتنه.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې په کورونو کې کلمې په خپلو کتابچو کې وليکي او لومړی متن بيا تکرار کړي.

فرعي موضوع: ښه ګاونډی **توري: ن، ڼ**

د زده کړې موخې:

۱- له٪ ۹۵ سموالي سره د ټولو لوستل شويو تورو پيژندل.
۲- له انځور، سرليک، مهمو کلمو او مخکينۍ پوهې څخه په ګټې اخيستنې سره وړاندوينه کول چې يوه کيسه يا متن به د څه په هکله وي.
۳- د پوهې او لابې روښانتيا د ارزولو لپاره د لوستلو په بهير کې تم کېدل او فکر کول.
٤- د لوستلو د متن اصلي مفهوم بيانول.

۱. توري او کلمې (۱۰ دقيقې)

۱. ښوونکی دغه توري پر تختې ليکي: **ن، ڼ**
۲. ښوونکی له زده کوونکو سره تورو ته اشاره کوي د هر توري نوم او غږ لولي.
۳. ښوونکی د هر توري اړوند کلمې لولي او زده کوونکي د هرې کلمې لاندې ګوته تيره وي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې کلمې ولولي او اړوند توری پکې وښيي.
٥. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د تمرين په کتابونو کې د کلمو ليکل تمرين کړي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته لارښوونه کوي چې هره ورځ په کورونو کې په کتابچو کې د ليکلو تمرين وکړي.
۷. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د اونۍ په پای کې به دوی همدغه کلمې د املا په توګه و ليکي.

۲. د دويم متن لوستل (۲۵ دقيقې)

له لوستلو څخه مخکې

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې سرليک او انځور ته وګوري او وړاندوينه وکړي چې متن به د څه په اړه وي (په خپل منځ کې شريکول او له ټولګي سره شريکول).
۲. ښوونکی درې کليدي کلمې له زده کوونکو سره معنا او په جملو کې يې استعمالوي.

د لوستلو پر مهال

۱. ښوونکی د متن لوستل تمثيلوي.
۲. ښوونکی او زده کوونکي په ګډه متن لولي.
۳. زده کوونکي له ځان سره متن لولي.
٤. د تم کېدلو او فکر کولو له تګلارې څخه ګټه واخلئ.

له لوستلو څخه وروسته

۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې ايا دکيسې په هکله د دوی وړاندوينه سمه ده؟ هو يا نه
۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه لاندې پوښتنې کوي:

۴ اونۍ ۳ لوست

توري او کلمې

ن	سالون	لمونځ	لمن	ګاونډيان	نارنج
ڼ	بڼ	بڼکه	مڼه	ژوبڼ	شکوڼ

کاغی ستومانه ګاونډيان

ښه ګاونډی

په يوه څنګله کې يوه کوتره او يوه مرغۍ اوسېدلې. يوې کاغی د دوی کورونو ته نژدې کور جوړاوه. هغه ستړې او ستومانه وه. د کوترې او مرغۍ ورپام شو. هغوی د مرستې لپاره ورغلې.
کوترې ورته وويل:
کاغی خورې! مور به مې ويل:
«له ګاونډيانو سره مرسته ثواب لري.» موږ ستا مرستې ته راغلې يو.
کوترې ورته خاشې او خلې راوړل او مرغۍ ورسره خاله جوړوله. د دوی په مرسته خاله ژر جوړه شوه. کاغی له کوترې او مرغۍ څخه مننه وکړه.
هغې وويل: شکر خدايه چې ښې ګاونډيانې لرم.

۲۱

۳. پوښتنه: کوترې له کاغی سره څه شی جوړول؟
ځواب: خاله.
- پوښتنه: کوترې او مرغۍ چا سره مرسته وکړه؟
ځواب : له کاغی سره.
- پوښتنه: څنګه کولی شو چې ښه ګاونډيان واوسو؟
ځواب: يو له بل سره مرسته، ښه چلند او مهرباني وکړو.
- پوښتنه:له دې کيسې څخه مو څه زده کړل؟
ځواب: يو بل ته درناوی، ښه چلند، تګ راتګ وکړو او مهربانه واوسو.

٤. ښوونکی زده کوونکو ته د يو کيسې د کرکټر رول داسې تشريح کول ښيي. (**کوترې او مرغۍ له کاغی سره مرسته وکړه کاغی خوشحاله وه.**)
٥. ښوونکي زده کوونکو ته د دوه جملو ليکلو لاره ښيي چې کړنو يا عمل ځانګړنې بيانوي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقيقې)

۱. **تکرار:** ښوونکی له زده کوونکو سره د تورو نومونه او غږونه تکراروي.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې توري او کلمې په کورونو کې په خپلو کتابچو کې وليکي او لومړی متن تکرارکړي.

فرعي موضوع: ښه ګاونډی

د زده کړې موخې:

۱. په مستقیم نقل کې د شارحې (:) د کارولو پوهه ترلاسه کول
۲. متضادو کلمو ته مطابقت ورکول.
۳. روان لوستل ښه کول.

۱. جملې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به د هغو کلمو د لیکلو طریقه زده کړي چې یو شخص یې په یوه کیسه کې د خبرو په ترڅ کې وایي. ښوونکی شارحه (:) پر تخته لیکي. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې آیا هغوی ته د دې نښې نوم معلوم دی.
۲. ښوونکی تشریح کوي چې دې نښې ته (شارحه) ویل کېږي او نن به هغوی په لیکلو کې د دې نښې کارول زده کوي.
۳. ښوونکی لاندینۍ جمله پر تخته لیکي: **د ډیوې دغه مېوې خوښې دي لکه: مڼې او انګور.** ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي: څوک خبرې کوي؟ هغه څه وایي؟ ځینې زده کوونکي ځواب ورکوي، بیا ښوونکی سم ځواب له زده کوونکو سره شریکوي. ښوونکی زده کوونکو ته تشریح کوي چې که یو شخص څه وایي، هغوی باید د یو شخص د خبرو څخه وړاندې د شارحې نښه کېږدي. ښوونکی په جمله کې د شارحې نښې ږدي.
٤. ښوونکی لاندینۍ جمله پر تخته لیکي: **زبیر میرویس ته وویل: زه هم درسره ځم.** ښوونکی له زه کوونکو نه پوښتنه کوي، څوک خبرې کوي؟ هغه څه وایي؟ په جمله کې د خبرې کوونکي شخص خبرې له کومه ځای څخه پیل کېږي؟ بیا ښوونکی زده کوونکو ته ښیي چې په جمله کې چېرته باید د شارحې نښه ولیکي.
۵. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپلو کتابونو ته ځیر شي. په کتاب کې شپږ جملې ورکړل شوي چې په هغه ځای کې چې خلک خبرې پیل کوي، د شارحې نښې ته اړتیا لري. ښوونکی لومړی دوه جملې له زده کوونکو سره تمرین کوي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په دوه کسیزه توګه کار وکړي او په ټولو جملو کې د شارحې نښې په سم ځای کې وکاروي.
۷. ښوونکی له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.
۸. لږ وخت وروسته د هغوی ځوابونه ګوري.
۹. ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې وایي هغوی په دې درس کې څه زده کړي دي. (ځواب: د یو چا د خبرو له پیل څخه مخکې په یوه جمله کې د شارحې نښه اېښودل.)

۲. د لغتونو زېرمه (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به د متضادو کلمو په باره کې نور معلومات ترلاسه کړي. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې آیا اوس هم په یاد لرئ چې متضادې کلمې کومې دي؟
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپل درسي کتابونو

د (الف) او (ب) چوکاټونو ته ځیر شي. هغوی متضادې کلمې ویني. ښوونکی لومړی تمرین له زده کوونکو سره په ګډه ترسره کوي او زده کوونکو ته ښیي چې څرنګه دوه متضاد څیزونه د یو خط په مرسته سره نښلول کېږي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته د تمرین په کتابونو کې د کار ترسره کولو وایي. کله چې زده کوونکي په کار کې بوخت وي ښوونکی په ټولګي کې ګرځي چې له ستونزو سره مخامخ شوو زده کوونکو سره مرسته وکړي.
٤. لږ وخت وروسته ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
۵. ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې هغه څه وایي چې په دې درس کې یې زده کړي دي. (ځواب: موږ د متضادو کلمو په اړه زده کړه ترلاسه کړې ده.)

۳. د دویم متن بیالوستل (۱۰ دقیقې)

د څلور پړاوونو (لکه ښوونکی یې تمثیلوي، ښوونکی او زده کوونکي یې په ګډه سره لولي، زده کوونکي یې په دوه کسیزه توګه لولي، او زده کوونکي یې له ځانه سره لولي) په کارولو سره، له زده کوونکو سره دوهم متن بیا لولي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** په مستقیم نقل قول کې د شارحې پر کارولو تمرین کول.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په کورونو کې جملې په خپلو کتابچو کې ولیکي او دوهم لوست دې تکرار کړي.

د حسن خط فعالیت، ارزونه او کورنۍ دنده (۴۰ دقیقې)

فرعي موضوعگاني: ښه ملګرتيا او ښه ګاونډي

د زده کړې موخې:
۱- د حافظې د کارولو تمرين کول.
۲- د نوښتي ليکنې د کيسې بشپړول.
۳- له مناسب لحن،حرکاتو او٪ ۹۵ سموالي سره د متن لوستل.

۱.غوږنيول او خبرې کول (۱۰ دقيقې)

۱. ښوونکي وايي چې په دې لوست کې به د حافظې د کارولو په اړه بحث وکړو. زموږ حافظه د زده کړې لپاره ډېره مهمه او ارزښتناکه ده. د دې په خاطر چې حافظه مو ښه شي، نو بايد خپله حافظه وکاروو او تمرين يې کړو. کله چې تاسې ډېر شيان په خپله حافظه او ذهن کې ولرئ، نو تاسې کولی شئ په ښوونځي او ژوند کې ښې لاسته راوړنې ولرئ.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وايي، راځئ وګورو چې موږ کولی شو کوم شيان په ياد وساتو او څنګه يې په ياد وساتو؟ ښوونکی له زده کوونکو دا پوښتنه کوي: تاسو په دې اونۍ کې کوم توري زده کړل؟ (څو زده کوونکو ته اجازه ورکړئ چې خپل ځوابونه و وايي.) بيا له زده کوونکو څخه پوښتنه وکړئ چې تېره اونۍ مو کوم توري زده کړل؟ څوک يې تر اوسه په ياد لري؟ (څو زده کوونکو ته وخت ورکړئ چې خپل ځوابونه و وايي). يو ځل بيا له زده کوونکو څخه وپوښتئ چې درې اونۍ مخکې مو کوم توري زده کړي وو؟ (کيداشي چې ډېر زده کوونکي به سم ځوابونه و نه شي ويلی)، ځکه چې د هغو توروو په ياد ساتل به ستونزمن وي. زده کوونکو ته و وايئ د هغو شيانو په ياد ساتل به چې په دې نژدې وختونو کې مو په زده کړې د هغو شيانو په پرتله چې يو څه موده پخوا مو زده کړي، آسانه وي.
۳. ښوونکی له زده کوونکو پوښتنه کوي چې تاسو په ښوونځي کې د کومو شيانو په ياد ساتلو ته اړتيا لرئ؟ زده کوونکو ته اجازه ورکړئ چې د درسي کتاب انځورونو ته وګوري او کيدای شي د لاندې موضوعګانو په اړه څه و وايي.
(د ښوونکی لارښوونې - الفبې د توري- د درس لپاره مهم او اړين معلومات- مفرد او جمع نومونه - د ټولګي قوانين.)
۴. زده کوونکو ته ووايئ چې موږ بايد ډېر شيان او معلومات په ياد وساتو، نو له همدې امله حافظې ته د دې معلوماتو د سپارلو تمرين بايد وکړو.
۵. تاسو څنګه کولی شئ معلومات خپلې حافظې او ياد ته وسپارئ؟ ښوونکي زده کوونکو ته وايي چې د تمرين د کتاب انځورونو ته وګوري.
- په ښوونځي کې د معلوماتو د ياد ساتلو تمرين کوي.
- په کور کې د معلوماتو د ياد ساتلو تمرين کوي.
- له خپل ورور يا خور سره د معلوماتو د ياد ساتلو تمرين کوي.
- د ښوونځي پر لار د معلوماتو د ياد ساتلو تمرين کوي.
٦. ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې د ياد ساتلو تمرين وکړي: ښوونکی وايي زه د دې اونۍ له درسونو څخه يوه کلمه وايم، لومړی زده کوونکی به زما کلمه تکراروي او يوه بله کلمه به ورسره زياتوي، دوهم زده کوونکی به هغه کلمه چې ما او لومړي زده کوونکی ويلې ده تکراروي او يوه بله کلمه به ورسره زياتوي. دغه تمرين په همدې ډول ادامه پيدا کوي. کله چې په دې تمرين کې کوم زده کوونکي غلطي وکړه، نو دا تمرين له همغه زده کوونکی څخه بيا له سره پيل کېږي. کوښښ وکړئ معلومه کړئ چې زده کوونکي

په يوه وخت کې څو کلمې خپلې حافظې او ياد ته سپارلی شي.
۷. زده کوونکو ته و وايئ چې حافظه او ياد ساتل د زده کړې لپاره ډېر ارزښت لري. هغه شيان او معلومات چې غواړئ په ياد يې وساتئ، نو بايد د ياد ساتلو تمرين يې وکړئ.

۲. نوښتي ليکنه (۱۵ دقيقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې هغوی به اوس د خپلې حافظې د کارولو په اړه يوه کيسه وليکي.
۲. ښوونکی د درسي کتاب جملې او د چوکاټ کلمې له زده کوونکو سره يو ځای لولي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د تمرين په کتابونو کې د چوکاټ د کلمو په کارولو سره په تشو ځايونو کې په دوه کسيزه توګه جملې جوړې کړي او نيمګړې کيسه دې بشپړ کړي.
۴. ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او هغو زده کوونکو ته چې ستونزې لري مرسته او لارښوونه کوي.
۵. ښوونکی له څو زده کوونکو غواړي چې خپلې بشپړې کړې کيسې ټولګيوالو ته و وايي.

۲.دلومړي او دويم متن بيا لوستل(۱۰دقيقې)

۱. له زده کوونکو سره د دوو پړاوونو (زده کوونکي يې په دوه کسيزه توګه لولي، زده کوونکي يې له ځانه سره لولي) په کارولو سره لومړی او دوهم متن بيا لولي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقيقې)

۱. **تکرار:** د دې اونۍ د توروو د غږونو او نومونو تکرارول.
۲. **کورنۍ دنده:** لومړی او دوهم متن بيا لوستل. د نوښتي ليکلو په برخه کې د کيسې ليکل او د انځورنو زياتول.

فرعي موضوع: تکرار او دوامداره ارزونه

د زده کړې موخې:

۱- د مرکبو نومونو د جوړولو لپاره د نومونو پرتله کول.
۲- په مستقیم نقل قول کې جملو ته د شارحې (:) ورزیاتول.
۳- د متضادو کلمو پرتله کول.
٤- له٪ ۹۰ سموالي سره د متن لوستل.
٥- د کلمې او جملې په کچه د مناسب فشار او لحن په کارولو سره متن لوستل.
٦- له٪ ۹۰ سموالي سره د کلمو لیکل.

۱. کلمې او جملې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی د مرکب نومونو مفهوم تکراروي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د خپل کتاب (الف) تمرین ترسره کړي.
۳. ښوونکی له مستقیم نقل قول سره د شارحې کارول له زده کوونکو سره تکراروي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د خپل کتاب (ب) تمرین ترسره کړي.
٥. ښوونکی د متضادو کلمو مفهوم له زده کوونکو سره تکراروي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د خپل کتاب (ج) تمرین ترسره کړي.
۷. ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
۸. ښوونکی د اوږدمهالې ارزونې په کتاب کې ثبتوي چې زده کوونکو وکولای شول چې دا کار په ښه توګه ترسره کړي (له ٪ ۹۰ پورته سم لپاره △، د ۷۰ او٪ ۹۰ ترمنځ لپاره ∧ او له ٪ ۷۰ ټیټ لپاره /. د ۷۰٪ او ټیټو نومرې ترلاسه کوونکو سره باید راتلونکې اونۍ په دې تمرین کې مرسته وشي.

۲. د لومړي او دویم متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته دوه دقیقې وخت ورکوي چې په دوه کسیزه توګه لومړی یا دوهم متن ولولي.
۲. ښوونکی د زده کوونکو (۴) جوړو نه غوښتنه کوي چې د ټولګي مخې ته راشي.
۳. ښوونکی هغوی ته وایي چې هره دوه تنه به د متن یوه برخه لولي. دوی باید متن په روان ډول او د څېرې د اغیزمنتیاوو په ښکاره کولو سره ولولي چې ټکی او د پوښتنې نښه منعکس کوي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې متن له لوستونکي سره غلی غلی ولولي او په ځیر سره غوږ ونیسي.
٥. کله چې (۸) تنه زده کوونکي په لوستلو بوخت وي، ښوونکی د هغوی د ښه لوستلو څرنګوالی مشاهده کوي او خپل د اوږدمهالې ارزونې په کتاب کې یې لیکي. هغه زده کوونکو سره چې ونه شي کولای ښه فعالیت ولري، باید په بله اونۍ کې ورسره مرسته وشي.

۳. املا (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به اوس ځینې توري او کلمې ولیکي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته خپل درسي کتاب د بندولو او خپل د تمرین کتاب د پرانیستلو وایي.
۳. ښوونکی لومړی توری (**ف**) لولي: (درې ځلې غږ لوستل)، زده کوونکي توری لیکي.
٤. ښوونکی همدا کار د لاندینیو تورو لپاره هم ترسره کوي .
ق، ک، ګ، م، ل، ن، ښ.
ښوونکی لومړی کلمه **فیل** په کراره لولي او څلور ځلې یې تکراروي. زده کوونکي هغه کلمه لیکي.
٥. ښوونکی همدا کار د لاندینیو (۱۱) کلمو لپاره هم ترسره کوي.
فیل مرغه، قلم، کوترې، ګل، لمن، مورک، نارنج، مېنه، شکوڼ، ژوبڼ، سالون
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپل د تمرین کتابونه د کتلو لپاره راوړي. ښوونکی د هغوی املا ګوري او نومرې ورکوي.
۷. ښوونکی د اوږدمهالې ارزونې په کتاب کې ثبتوي چې زده کوونکو وکولای شول چې دا کار په ښه توګه ترسره کړي (له٪۹۰ پورته سم لپاره /\، د ۷۰ او٪ ۹۰ ترمنځ لپاره /\ او له٪۷۰ ټیټ لپاره /. د٪ ۷۰ او ټیټو نومرې ترلاسه.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** پر هغه څه بیا کتنه چې زده کوونکو په دې اونۍ کې زده کړې دي.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په کورونو کې د درسونو د هغو برخو بیا لیکل او لوستل دې ترسره کړي چې د اونۍ په جریان کې یې ورسره ستونزې لرلې.

د حسن خط فعالیت، ارزونه او کورنۍ دنده (۴۰ دقیقې)

فرعي موضوع: د یو بل منل توري: و، ه، هـ، ي

د زده کړې موخې:

۱. له ٪۹۵ سموالي سره ټول لوستل شوي توري په ګوته کول.
۲. دا وړاندوینه کول چې یوه کیسه یا متن به د څه په اړه وي له انځور، سرلیک، مهمو کلمو او مخکینۍ پوهې څخه ګټه اخیستل.
۳. د مفهوم اخیستلو لپاره بیا لوستل.

۱. توري او کلمې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی دغه توري پر تختې لیکي: **و، ه، هـ، ي.**
۲. ښوونکی هر توري ته اشاره کوي، د هر توري نوم او غږ لولي.
۳. ښوونکی د هر توری اړوند کلمې لولي او زده کوونکي د هرې کلمې لاندې ګوته تیره وي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې کلمې ولولي او اړوند توری پکې وښیي.
٥. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د کلمو لیکل تمرین کړي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته لارښوونه کوي چې هره ورځ په کورونو کې په کتابچو کې د کلمو لیکلو تمرین وکړي.
۷. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د اونۍ په پای کې به دوی همدغه کلمې د املا په توګه و لیکي.

۲. د لومړي متن لوستل (۲۵ دقیقې)

له لوستلو څخه مخکې

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې سرلیک او انځور ته وګوري او وړاندوینه وکړي چې متن به د څه په اړه وي، (په خپلو منځو کې شریکول او له ټولګیوالو سره شریکول).
۲. ښوونکی درې کلیدي کلمې له زده کوونکو سره معنا او په جملو کې یې استعمالوي.

د لوستلو پرمهال

۲. ښوونکی د متن لوستل تمثیلوي.
۳. ښوونکی او زده کوونکي متن یوځای لولي.
٤. زده کوونکي له ځان سره متن لولي.
٥. ښوونکی له زده کوونکو سره مرسته کوي چې د مفهوم اخیستلو او د بیا لوستلو له ستراتیژۍ څخه څنګه ګټه واخلي.

له لوستلو څخه وروسته

۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې د کیسې په اړه یې وړاندوینه سمه ده؟ (هو/نه.
۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه لاندې پوښتنې کوي:

۵ اونۍ ۱ لوست

توري او کلمې

ي	هـ	ه	و
ملګري	هېواد	روغه	ورځ
کینه	تهمینه	زړه	ناروغۍ

نسخه کینه موسکا

یو بل منل

کاغۍ ناروغه وه. فیل مرغ ته ورغله. ورته ویې ویل:
همېشه مې زړه خپه وي. ګاونډۍ بلبله مې بده اېسي چې ویې وینم، زړه مې خپه شي. نسخه راکړه چې په درملتون کې درمل واخلم. ګوندې روغه شم. فیل مرغ ورته وویل:
«ستا د ناروغۍ درمل له ما سره دي. کینه ساتل د ناروغۍ سبب کېږي. له زړه څخه دې د بلبلې کینه وباسه!»
بله ورځ کاغۍ بلبلې ته په موسکا سلام وکړ. بلبلې یې سلام واخیست او خوږې نغمې یې ورته وغږولې. د کاغۍ زړه باغ باغ شو. هغه خوشحاله او رکه روغه شوه.

۲۵

- پوښتنه: کاغۍ فیل مرغې ته څه وویل؟
ځواب: همېشه مې زړه خپه وي. له ګاونډۍ بلبلې مې بد راځي.
- پوښتنه: فیل مرغې کاغۍ ته څه لارښوونه وکړه؟
ځواب: له زړه څخه د بلبلې کینه وباسه.
- پوښتنه: کینه د خلکو ترمنځ څه پېښوي؟
ځواب: کینه د خلکو ترمنځ زړه بدوالی، کرکه، بې باوري او بېلتون رامنځته کوي.
- پوښتنه: که له چا سره کینه ختمه کړو څه احساس کوو؟
ځواب: د خوښې، مینې او آرامۍ احساس کوو.

۳. ښوونکي له زده کوونکو سره د یوې کیسې د کرکټر رول تشریح کولو او د هغوی د ځانګړنو په لیکلو کې مرسته کوي.
ځواب: د فیل مرغې په لارښوونه کاغۍ جوړه شو.
۴. ښوونکی له زده کوونکو سره د کرکټر رول په تشریح کولو او د هغوی د ځانګړنو په لیکلو کې مرسته کوي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** ښوونکی له زده کوونکو سره د تورو نومونه او غږونه تکراروي.
۲. **کورنۍ دنده:** زده کوونکي توري او کلمې په خپلو کورونو کې په کتابچو کې لیکي او لومړی متن تکراروي.

فرعي موضوع: د يو بل منل

د زده کړې موخې:

۱. د يوه مرکب نوم بدلولو لپاره دوو کلمو ته سره مطابقت ورکول
۲. د مترادف کلمو کارول.
۳. روان لوستل ښه کول.

۱. کلمې (۱۰ دقيقې)

۱. ښوونکی له زده کونکو څخه پوښتنه کوي چې هغوی اوس هم د دوو کلمو يوځای کول په ياد لري چې د يوې معنا لرونکې يوه نوې کلمه ترې جوړېږي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې خپل درسي کتاب کې د کلمو د مطابقت فعاليت ته ځير شي او لومړی دوه بېلګې له زده کوونکو سره په ګډه ترسره کړي. بيا زده کوونکي په ګډه سره خپل کار ته ادامه ورکوي. ښوونکی په زده کوونکو ټينګار کوي چې يو بل ته ښه غوږ شي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته و وايي چې د تمرين په کتاب کې تمرين ترسره کړي. په داسې حال کې چې زده کوونکي په کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او له ستونزو سره مخ زده کوونکو سره مرسته کوي.
٤. ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
٥. ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې هغه څه بيان کړي چې په دې درس کې يې زده کړي دي. (ځواب: کله چې دوه کلمې سره يوځای شي، کولای شي يوه نوې کلمه جوړه کړي چې نوې معنا لري.)

۲. د لغتونو زېرمه (۱۵ دقيقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې هغوی به د مترادفو کلمو نور تمرين ترسره کړي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې په خپلو درسي کتابونو کې د (الف) او (ب) چوکاټونو ته ځير شي. هغوی به د(الف) د چوکاټ مترادفې کلمې دې د (ب) په چوکاټ کې پيدا کړي. زده کوونکي به کلمو ته په ګوتې اشاره کوي او لولي به يې. ښوونکی لومړی دوه کلمې له زده کوونکو سره په ګډه ترسره کوي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته په دوه کسيزه توګه د تمرين په کتابونو کې د ترسره کولو وايي.
٤. کله چې زده کوونکي په کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي چې له ستونزو مخ شوو زده کوونکو سره مرسته وکړي.

۵. لږ وخت وروسته، ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
٦. ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې هغه څه وايي چې هغوی په دې درس کې زده کړي دي. (ځواب: موږ د مترادفو او مرکبو کلمو په اړه زده کړه ترلاسه کړې ده.)

۳. د لومړي متن بيا لوستل (۱۰ دقيقې)

د څلور پړاوونو (لکه ښوونکی يې تمثيلوي، ښوونکی او زده کوونکي يې په ګډه سره لولي، زده کوونکي يې په دوه کسيزه توګه لولي او زده کوونکي يې له ځانه سره لولي) په ترسره کولو سره، له زده کوونکو سره لومړی متن بيا لولي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقيقې)

۱. **تکرار:** په مرکبو او متضادو نومونو بيا کتنه.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې په کورونو کې کلمې په خپلو کتابچو کې وليکي او لومړی لوست تکرار کړي.

فرعي موضوع: نیکي توري: ې، ی، ۍ، ئ

د زده کړې موخې:

۱- له٪ ۹۵ سموالي سره ټول لوستل شوي توري په ګوته کول.
۲- دا وړاندوینه کول چې یوه کیسه یامتن به د څه په اړه وي، له انځور، سرلیک، مهمو کلمو او مخکینۍ پوهې څخه ګټه اخیستل.
۳- د مفهوم اخیستلو لپاره بیا لوستل
٤- د کرکټر په اړه پوښتنو ته ځواب ویل.

۱. توري او کلمې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی دغه توري پر تختې لیکي: ې، ی، ۍ، ئ.
۲. ښوونکی له زده کوونکو سره تورو ته اشاره کوي د هر توري نوم او غږ لولي.
۳. ښوونکی د هر توري اړوندې کلمې لولي او زده کوونکي د هرې کلمې لاندې ګوته تیره وي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې کلمې ولولي او اړوند توري پکې وښیي.
٥. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د کلمو لیکل تمرین کړي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته لارښوونه کوي چې هره ورځ په کورونو کې په کتابچو کې د لیکلو تمرین وکړي.
۷. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د اونۍ په پای کې به دوی همدغه کلمې د املا په توګه و لیکي.

۲. د دویم متن لوستل (۲۵ دقیقې)

له لوستلو څخه مخکې

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې عنوان او انځور ته وګوري د متن په اړه د وړاندوینه کوي چې متن به د څه په اړه وي (په خپلو منځونو کې له خپل ملګري سره شریکول، بیا له ټولګیوالو سره شریکول.)
۲. ښوونکی درې کلیدي کلمې له زده کوونکو سره معنا او په جملو کې یې استعمالوي.

د لوستلو پر مهال

۱. ښوونکی د متن لوستل تمثیلوي.
۲. ښوونکی او زده کوونکي په ګډه متن لولي.
۳. زده کوونکي له ځان سره متن لولي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته ښیي چې څنګه کولای شي د تم کېدلو او فکر کولو تګلارې څخه ګټه واخلي.

له لوستلو څخه وروسته

۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې دکیسې په هکله د هغوی وړاندوینه سمه ده؟ هو یا نه
۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه لاندې پوښتنې کوي.

۵ اونۍ ۳ لوست

توري او کلمې

ې	ی	ۍ	ئ
کوترې	ښکلی	سپوږمۍ	ولیکئ
پښې	بچی	هیلۍ	ولولئ

هیلۍ ډوبېږي منه

نېکي

مازدیګر باران شوی و. کوتره د ډنډ پر غاړه ولاړه وه. د موږک بچی راغی چې اوبه وڅښي. پښې یې وښوېدې او اوبو ته ولوېد. کوترې چې ولید، ژر والوته. هیلۍ ته یې ځان ورساوه. ورته ویې ویل: هله چې د موږک بچی په اوبو کې ډوبېږي.

هیلۍ په منډه راغله. د موږک بچی یې راوایست. بیا یې موږک ته کیسه وکړه چې کوترې راته وویل: «هله چې د موږک بچی په اوبو کې ډوبېږي» زه ورسره لاړم او ستا بچی مې له اوبو څخه راوایست. موږک له هیلۍ او کوترې څخه مننه وکړه.

۲۷

- **پوښتنه: کوتره چېرته ولاړه؟**
ځواب: کوتره په هیلۍ پسې ولاړه.
- **پوښتنه: هیلۍ څه وکړل چې له موږک سره مرسته وکړي؟**
ځواب: هیلۍ په منډه راغله د موږک بچی یې له اوبو څخه راوایسته.
- **پوښتنه: که څوک مرستې ته اړتیا ولري څه باید وکړو؟**
ځواب: یا به خپله مرسته ورسره وکړو یا بل څوک یې مرستې ته راوبولو.
- **پوښتنه: دې کیسې ته په کتو سره که نور له موږ سره مرسته وکړي، څه باید وکړو؟**
ځواب: باید مننه ترې کوو.

۳. ښوونکی له زده کوونکو سره د یوې کیسې د کرکټر د رول تشریح کولو په اړه مرسته کوي. (ځواب: **کوترې او هیلۍ د موږک د بچې ژوند وژغوره.**
٤. ښوونکي له زده کوونکو سره د کرکټر د رول په تشریح کولو او په خپلو د تمرین په کتابونو کې د کرکټر د ځانګړنو د تشریح په لیکلو کې مرسته کوي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** ښوونکی له زده کوونکو سره د تورو نومونه او غږونه تکراروي.
۲. **کورنۍ دنده:** زده کوونکي توري او کلمې په کورونو کې په خپلو کتابچو کې لیکي او دوهم متن تکراروي.

فرعي موضوع: نیکي

د زده کړې موخې:
۱. په مستقیم نقل کې د شارحې (:) د کارولو پوهه ترلاسه کول.
۲. مترادف کلمې یو بل سره مطابقت ورکول.
۳. روان لوستل ښه کول.

۱. جملې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی د شارحې (:) نښه پر تختې لیکي. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې تاسو ته د دې نښې نوم یاد دی؟
۲. ښوونکی تشریح کوي چې نن به هغوی په لیکلو کې د شارحې نښې د کارولو تمرین کوي.
۳. ښوونکی لاندینۍ جمله پر تخته لیکي: **کوترې هیلۍ ته وویل: د موږک بچی ډوبیږي.** ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي: څوک خبرې کوي؟ هغه څه وایي؟ ځینې زده کوونکي ځواب ورکوي، بیا ښوونکی سم ځواب له زده کوونکو سره شریکوي. ښوونکی زده کوونکو ته تشریح کوي چې که یو شخص څه وایي، هغوی باید د یو شخص د خبرونو نه وړاندې د شارحې نښه کېږدي. ښوونکی په جمله کې د شارحې نښې ږدي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپلو کتابونو ته ځیر شي. په کتاب کې شپږ جملې ورکړل شوې چې په هغه ځای کې چې خلک خبرې پیل کوي، د شارحې نښې ته اړتیا لري. ښوونکی لومړی دوه جملې له زده کوونکو سره تمرین کوي.
۵. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په دوه کسیزه توګه کار وکړي او په ټولو جملو کې د شارحې نښه په سم ځای کې وکاروي.
٦. ښوونکی له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.
۷. لږ وخت وروسته د هغوی ځوابونه ګوري.
۸. ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې و وایي هغوی په دې درس کې څه زده کړي دي. (ځواب: د یو چا د خبرو د پیل نه مخکې په یوه جمله کې د شارحې نښه ایښودل کېږي.)

۲. د لغتونو زېرمه (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به د مترادفو کلمو په باره کې ډېر تمرینونه وکړي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په خپلو کتابونو کې د (الف) او(ب) چوکاټونو ته ځیر شئ. هغوی به د (الف) د چوکاټ د مترادفې کلمې د (ب) په چوکاټونو کې پیدا کړي او په خپلو ګوتو سره به کلمې ته اشاره وکړي او کلمه به ولولي. ښوونکی له زده کوونکو سره په ګډه په لومړیو دووکلمو کار کوي. او په پاتې کلمو پخپله زده کوونکوي کار کوي.

۳. ښوونکی زده کوونکو ته د تمرین خپل تمرین کتابونو کې د ترسره کولو وایي. کله چې زده کوونکي په کار کې بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي چې ستونزو سره مخ شوو زده کوونکو سره مرسته وکړي.
٤. لږ وخت وروسته ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
۵. ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې هغه څه و وایي چې هغوی په دې درس کې زده کړي دي. (ځواب: موږ د مترادفو کلمو په اړه زده کړه ترلاسه کړې ده.)

۳. د دویم متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

د څلور پړاوونو څخه په ګټې اخیستنې (لکه ښوونکی یې تمثیلوي، ښوونکی او زده کوونکي یې په ګډه سره لولي، زده کوونکي یې په دوه کسیزه توګه لولي او زده کوونکي یې له ځانه سره لولي) له زده کوونکو سره دوهم متن بیا لولي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** د شارحې او مترادفو کلمو پر کارولو بیاکتنه کول.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په کورونو کې جملې په خپلو کتابچو کې ولیکي او دې دوهم متن لوستل تکرار کړي.

د حسن خط فعالیت، ارزونه او کورنۍ دنده (۴۰ دقیقې)

فرعي موضوعگانۍ: د يو بل منل او نيکي

د زده کړې موخې:
۱- په يوه وخت کې د څو فعاليتونو ترسره کول.
۲- د نوښتي ليکنې د کيسې بشپړول.
۳- له مناسب لحن،حرکاتو او٪ ۹۵ سموالي سره د متن لوستل.

۱.غوږنيول او خبرې کول (۱۰ دقيقې)

۱. ښوونکی وايي چې په دې لوست کې به پر دې تمرکز وکړو چې څنګه کولی شو څو فعاليتونه په يوه وخت کې په سمه توګه ترسره کړو. تاسو په ښوونځي کې هره ورځ ډېر فعاليتونه په يوه وخت کې ترسره کوئ. تاسو د درس پر مهال بايد درس ته غوږ ونيسئ او په خپلو کتابونو کې يې ولولئ. تاسو بايد ښوونکي ته غوږ ونيسئ او د تمرين په کتابونو کې ځينې کلمې وليکئ. په يوه وخت کې د دغو ټولو کارونو ترسره کول ذهني وده بلل کيږي. دا کار له تاسو سره مرسته کوي چې په ټولګي کې فعال واوسئ او ښې کړنې ولرئ.
۲. زده کوونکو ته و واياست چې په خپلو درسي کتابونو کې انځورونو ته وګورئ. له زده کوونکو څخه پوښتنه وکړئ چې په انځورونو کې ماشومان څه کار کوي؟ څو زده کوونکو ته وخت ورکړئ چې خپل ځوابونه له ټولګيوالو سره شريک کړي.
۳. له زده کوونکو پوښتنه وکړئ چې آيا دوی کله هم په يوه وخت کې څو کارونه ترسره کړي له زده کوونکو څخه پوښتنه وکړئ چې دوی دغه ډول کارونه په ښوونځي کې ترسره کوي يا په کور کې؟
الف: زده کوونکي کيدای شي لاندې ځوابونه ورکړي:
- درسي کتاب مو را واخلئ او ښوونکي ته غوږ ونيسئ.
- د املا کلمې ولولئ، ويې ليکئ او هره ورځ يې لوستل او ليکل تمرين کړئ.
- زده کوونکي لومړی متن لولي بيا ښوونکی څو پوښتنې کوي او زده کوونکي د لوستل شوي متن په اړه فکر کوي او بيا ځوابونه وايي.
ب: په کور کې:
- خپل لاسونه ومينځئ او ډوډۍ وخورئ.
- مور او پلار ته ټول غوږ ونيسئ او بيا ځواب ورکړئ.
- د خوب له پاڅېدو وروسته خپله بستره ټوله کړئ.
- له کورنۍ سره يو ځای د سهار چای وڅښئ.
- د ښوونځي کالې مو واغندئ.
۴. زده کوونکو ته و واياست چې پرون مو د درسي کتاب يو متن ولوست. له هغوی څخه وغواړئ چې دغه متن په دوه کسيزه توګه بيا ولولي. زده کوونکي د لوستلو پر مهال ټولې هغه کلمې چې د (و، هـ، ي) توري لري په نښه کوي.
- لومړی زده کوونکی د دويم متن اوله جمله لولي، دويم زده کوونکی متن په غور سره اوري او هغه کلمې چې اړونده توري پکې راغلی دي په نښه کوي. بيا دويم زده کوونکی دويمه جمله لولي او لومړی زده کوونکی هغه په غور سره اوري او د اړونده توري لرونکي کلمې په نښه کوي. وروسته بيا زده کوونکي دويم متن په دوه کسيزه توګه لولي او د اړونده تورو لرونکي کلمې په نښه کوي.
۵. کله چې زده کوونکي متن لولي او اړونده کلمې په نښه کوي، ښوونکی د دوی فعاليت څاري او وروسته له څو زده کوونکو څخه غواړي چې په نښه کړې کلمې خپلو ټولګيوالو ته و وايي.
٦. له زده کوونکو څخه وغواړئ چې متن مو څنګه ولوست او د

اړونده تورو لرونکي کلمې مو څه ډول په نښه کړې. آيا دا سخت کار و چې دوه کارونه په يوه وخت کې ترسره کړئ؟ تاسو د متن لوستلو او د کلمو په نښه کولو ته خپل پام څنګه ونيو؟

۲. نوښتي ليکنه (۱۵ دقيقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې هغوی به اوس په يوه وخت کې د څو کارونو ترسره کولو په اړه يوه کيسه وليکي.
۲. ښوونکی د درسي کتاب جملې او د چوکاټ کلمې له زده کوونکو سره يو ځای لولي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د تمرين په کتابونو کې د چوکاټ د کلمو په کارولو سره په تشو ځايونو کې په دوه کسيزه توګه جملې جوړې کړي او نيمګړې کيسه دې بشپړه کړي.
۴. ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او هغو زده کوونکو ته چې ستونزې لري مرسته او لارښوونه کوي.
۵. ښوونکی له څو زده کوونکو غواړي چې خپلې بشپړې کړې کيسې ټولګيوالو ته و وايي.

۳.د لومړي او دويم متن بيل لوستل (۱۰ دقيقې)

۱. له زده کوونکو سره د دوو پړاوونو (زده کوونکي يې په دوه کسيزه توګه لولي، زده کوونکي يې له ځانه سره لولي) په کارولو سره لومړی او دوهم متن بيا لولي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقيقې)

۱. **تکرار:** د هغو فعاليتونو تکرارول چې دوی يې په يوه وخت کې ترسره کوي.
۲. **کورنۍ دنده:** د لومړي او دوهم متن بيا لوستل. د نوښتي د کيسې بشپړول او يو انځور ورسره زياتول.

فرعي موضوع: تکرار او دوامداره ارزونه

د زده کړې موخې:

۱- د مرکبو نومونو د جوړولو لپاره د نومونو پرتله کول.
۲- په مستقیم نقل قول کې جملو ته د شارحې(:) ورزیاتول.
۳- مترادفې کلمې سره پرتله کول.
٤- له٪ ۹۰سموالي سره د متن لوستل.
۵- د کلمې او جملې په کچه د مناسب فشار او لحن په کارولو سره د متن لوستل.

۱. کلمې او جملې(۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی د مرکبو نومونو مفهوم تکراروي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د خپل کتاب (الف) تمرین ترسره کړي.
۳. ښوونکی له مستقیم نقل قول سره د شارحې کارول له زده کوونکو سره تکراروي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د خپل کتاب (ب) تمرین ترسره کړي.
۵. ښوونکی مترادفو کلمو مفهوم له زده کوونکو سره تکراروي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د خپل کتاب (ج) تمرین ترسره کړي.
۷. ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
۸. ښوونکی د اوږدمهالې ارزونې کتاب کې ثبتوي چې زده کوونکو وکولای شول چې دا کار په ښه توګه ترسره کړي (له٪ ۹۰ پورته سم لپاره △، د ۷۰ او٪ ۹۰ ترمنځ لپاره ∧ او له٪ ۷۰ ټیټ لپاره /. د٪ ۷۰ او ټیټو نومرې ترلاسه کوونکو سره باید راتلونکې اونۍ په دې تمرین کې مرسته وشي.

۲.دلومړي او دویم متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته دوې دقیقې وخت ورکوي چې په دوه کسیزه توګه د لومړي او دوهم متن بیا ولولي.
۲. ښوونکی د زده کوونکو (۴) جوړو څخه غوښتنه کوي چې د ټولګي مخې ته راشي.
۳. ښوونکی هغوی ته وایي چې هره جوړه به د متن یوه برخه لولي. دوی باید متن په روان ډول او د څېرې د اغیزمنتیاوو په ښکاره کولو سره ولولي چې ټکی او د پوښتنې نښه منعکس کوي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې متن له لوستونکي سره غلی غلی ولولي او په ځیرتیا سره غوږ ونیسي.
۵. کله چې (۸) تنه زده کوونکي په لوستلو بوخت وي، ښوونکی د هغوی د ښه لوستلو څرنګوالی مشاهده کوي او د اوږدمهالې ارزونې په کتاب کې یې لیکي. له هغه زده کوونکو سره چې ونه شي کولای ښه فعالیت ولري، باید په بله اونۍ کې مرسته وشي.

۳. املا (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به اوس ځینې توري او کلمې لیکي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته خپل درسي کتاب د بندولو او خپل د تمرین کتاب د پرانیستلو وایي.
۳. ښوونکی لومړی توری (و) لولي: (درې ځلې غږ لوستل)، زده کوونکي توري لیکي.
٤. ښوونکی همدا کار د لاندینیو اوو تورو لپاره هم ترسره کوي، **ه، هـ، ي، ې، ی، ی، ئ**
۵. ښوونکی لومړی کلمه (**ورځ**) په کراره لولي او څلور ځلې یې تکراروي. زده کوونکي هغه کلمه لیکي.
٦. ښوونکی همدا کار د لاندینیو کلمو لپاره هم ترسره کوي **روغه، هېواد، یو، کوترې، ښکلې، سپوږمۍ، ولیکئ، ولولئ، پښې، کینه،زړه.**
۷. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپل د تمرین کتابونه د کتلو لپاره راوړي. ښوونکی د هغوی املا ګوري او نومرې ورکوي.
۸. ښوونکی د اوږدمهالې ارزونې کتاب کې ثبتوي چې زده کوونکو وکولای شول چې دا کار په ښه توګه ترسره کړي (له٪ ۹۰ پورته سم لپاره △، د ۷۰ او٪ ۹۰ترمنځ لپاره ∧او له٪ ۷۰ټیټ لپاره /. د٪ ۷۰ او ټیټو نومرې ترلاسه کوونکو سره باید راتلونکې اونۍ په دې تمرین کې مرسته وشي.

تکرار او کورنۍ دنده: (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** د هغه څه بیا تکرار چې زده کوونکو په دې اونۍ کې زده کړي دي.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په کورونو کې د درسونو د هغو برخو بیا لیکل او لوستل دې ترسره کړي چې د اونۍ په جریان کې یې ورسره ستونزې لرلې.

د حسن خط فعالیت، ارزونه او کورنۍ دنده (۴۰ دقیقې)

فرعي موضوع: بې احتياطي توري: ت، ټ، ط، ث، س، ص، ز

د زده کړې موخې:

۱. له ٪۹۵ سموالي سره ټول لوستل شوي توري په ګوته کول.
۲. په دې اړه وړاندوينه کول چې يوه کيسه يا متن به د څه په اړه وي له انځور، سرليک، مهمو کلمو او مخکينۍ پوهې څخه ګټه اخيستل.
۳. د مفهوم اخيستلو لپاره بيا لوستل.
٤. د کرکټر په اړه پوښتنو ته ځواب ويل.

۱. توري او کلمې (۱۰ دقيقې)

۱. ښوونکی توري پر تختې ليکي: **ت،ټ، ط، ث، س، ص، ز**
۲. ښوونکی له زده کوونکو سره توري ته اشاره کوي د هر توري نوم او غږ لولي.
۳. ښوونکی د هر توری اړوند کلمې لولي او زده کوونکي د هرې کلمې لاندې ګوته تيره وي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې کلمې ولولي او اړوند توری پکې وښيي.
٥. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د تمرين په کتابونو کې د کلمو ليکل تمرين کړي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته لارښوونه کوي چې هره ورځ په کورونوکې په کتابچو کې د ليکلو تمرين وکړي.
۷. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د اونۍ په پای کې به دوی همدغه کلمې د املا په توګه و ليکي.

۲. د لومړي متن لوستل (۲۵ دقيقې)

له لوستلو څخه مخکې

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې سرليک او انځور ته وګوري او وړاندوينه وکړي چې متن به د څه په اړه وي. (په خپلو منځونو کې شريکول او له ټولګيوالو سره شريکول).
۲. ښوونکی درې کليدي کلمې له زده کوونکو سره معنا او په جملو کې يې استعمالوي.

د لوستلو پرمهال

۱. ښوونکی له زده کوونکو سره په لوستلو کې مرسته کوي چې د مفهوم اخيستلو لپاره د بيا لوستلو له ستراتيژۍ څخه څنګه ګټه واخلي.
۲. ښوونکی د متن لوستل تمثيلوي.
۳. ښوونکی او زده کوونکي متن يوځای لولي.
٤. زده کوونکي له ځان سره متن لولي.

له لوستلو څخه وروسته

۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې د کيسې په اړه يې وړاندوينه سمه ده؟ (هو/ نه).

۶ اونۍ ۱ لوست

توري او کلمې

ت	ټ	ط	ث	س	ص	ز
ترافيک	ټال	طاهر	ثواب	سويه	صابر	زرک
وخت	موټر	وطن	وارث	رسېدل	ناصر	تېز

مېله | ترافيکي نښې | اوسپنې

بې احتياطي

په ځنګله کې حيواناتو مېله جوړه کړې وه. پيشو په ځان جوړولو ډېر وخت تېر کړ. سويې پيشو ته وويل:
پيشو! ملګري وايي چې ژرکوه، ناوخته شو. پيشو ځواب ورکړ: غم مه کوه! اوس به مو د سترګو په رپ کې ورسوم.
پيشو موټر چالان کړ، خو ډېر تېز يې چلاوه.
سويې په وارخطايي ورته وويل: پيشو! ترافيکي نښو ته پام کوه. بايد موټر ورو وچلوې.
پيشو موټر نور هم تېز کړ. موټر ناڅاپه له اوسپنې څخه جوړې شوې لوحې سره وجنګېده. پر لوحه ليکل شوي وو:
«له نه رسېدو څخه، وروسته رسېدل ښه دي.»

۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه لاندې پوښتنې کوي.
- پوښتنه: په ځنګله کې چا مېله جوړه کړې وه؟
ځواب: حيواناتو.
- پوښتنه: سويې په وارخطايي پيشو ته څه وويل؟
ځواب: پيشو! ترافيکو نښو ته پام کوه.
- پوښتنه: ځنګه د موټرو د ټکر پېښې کمولای شو؟
ځواب: بې احتياطي ونکړو او ترافيکي قوانين په پام کې ونيسو.
- پوښتنه: د سړک څخه د تېرېدو پر مهال څه بايد وکړو؟
ځواب: احتياط وکړو، ترافيکي قوانين په پام کې ونيسو، چې د مرګ او ژوبلې سبب مو و نه ګرځي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته د متن د اصلي مفهوم د اخيستلو طريقه ښيي. (ځواب: اصلي مفهوم **(پيشو موټر چلاوه. پيشو ترافيکي قوانين په پام کې نه نيول.)**

تکراراو کورنۍ دنده (۵ دقيقې)

۱. **تکرار:** له زده کوونکو سره د تورو نومونه او غږونه تکرارول.
۲. **کورنۍ دنده:** زده کوونکي په کورونو کې توري او کلمې په خپلو کتابچو کې ليکي او لومړی لوست تکراروي.

فرعي موضوع: بې احتياطي

د زده کړې موخې

۱. د یوه مرکب نوم د بدلولو لپاره دوو کلمو ته مطابقت ورکول.
۲. دمتضادو کلمو کارول.
۳. روان لوستل ښه کول.

۱. کلمې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی له زده کونکو څخه پوښتنه کوي چې هغوی اوس هم د دوو کلمو یوځای کول په یاد لري چې د یوې معنا لرونکي یوه نوې کلمه ترې جوړېږي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپل درسي کتاب کې د کلمو د مطابقت فعالیت ته ځیر شي او لومړی دوه بېلګې له زده کوونکو سره په ګډه ترسره کوي. بیا زده کوونکي په ګډه سره خپل کار ته ادامه ورکوي. ښوونکی په زده کوونکو ټینګار کوي چې یو بل ته ښه غوږ شي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپل د تمرین په کتاب کې تمرین ترسره کړي. په داسې حال کې چې زده کوونکي په کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.
٤. ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
٥. ښوونکی له زده کوونکو غوښتنه کوي، هغه څه بیان کړي چې په دې درس کې یې زده کړي دي. (ځواب: کله چې دوې کلمې سره یوځای شي، کولای شي یوه نوې کلمه جوړه کړي چې نوې معنا لري.)

۲. د لغتونو زېرمه (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به د متضادو کلمو تمرین ترسره کړي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپلو درسي کتابونو ته ځیر شي. زده کوونکي به د هغو کلمو متضادې کلمې ووینې چې په چوکاټ کې ورکړل شوي دي. زده کوونکي به کلمو ته په ګوتې سره اشاره کوي او لولي به یې. ښوونکی لومړی دوه کلمې له زده کوونکو سره په ګډه کاروي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته په دوه کسیزه توګه د تمرین په کتابونو کې د ترسره کولو وایي.
٤. کله چې زده کوونکي په کار کې بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.

٥. لږ وخت وروسته، ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
٦. ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې هغه څه و وایي چې هغوی په دې درس کې زده کړي دي. (ځواب: موږ د متضادو کلمو په اړه زده کړه ترلاسه کړې ده.)

۳. د لومړي متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

د څلور پړاوونو څخه په ګټې اخیستنې سره (لکه ښوونکی یې تمثیلوي، ښوونکی او زده کوونکي یې په ګډه سره لولي، زده کوونکي یې په دوه کسیزه توګه لولي، او زده کوونکي یې له ځانه سره لولي) په کارولو سره له زده کوونکو سره د لومړي متن بیا لولي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** د مرکبو او متضادو کلمو د نومونو بیا تکرارول.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په خپلو کورونو کې کلمې ولیکي او لومړی لوست تکرار کړي.

فرعي موضوع: سوله توري: ذ، ظ، ض، پ، ف، ح، هـ

د زده کړې موخې:

له٪ ۹۵ سموالي سره ټول لوستل شوي توري په ګوته کول.

۱- دا وړاندوينه کول چې يوه کيسه يامتن به د څه په اړه وي، له انځور، سرليک، مهمو کلمو او مخکينۍ پوهې څخه ګټه اخيستل.

۲- د مفهوم اخيستلو لپاره بيا لوستل.

۳- د کرکټر په اړه پوښتنو ته ځواب ويل.

توري او کلمې

ذ	ظ	ض	پ	ف	ح	هـ
ذاکر	ظريف	ضابط	پخلا	فريده	حج	پوهه
کاغذ	حافظ	فرض	توپ	لطيف	صالح	هندوانه

ذېوه ودان مروره

سوله

جنګ جګړه چې نه وي زړونه به مو ښه وي
ژوند به لکه ګل وي سوله به اوبه وي
پوهه به ذېوه وي ورکه به تياره وي
ښار، ښار به ودان وي کلي به مو شنه وي
خلک د وطن به ټول سره خواږه وي
سولې سولې راشه کټ کټ په خندا شه
مه شې مروره موږ سره پخلا شه

۳۲

۱. توري او کلمې (۱۰ دقيقې)

۱. ښوونکی توري په تختې ليکي: **ذ، ظ، ض، پ، ف، ح، هـ**

۲. ښوونکی هر توري ته اشاره کوي او وايي: د توري نوم (**ذال**) دی او د توري غږ/ **ذ**/ دی.

۳. ښوونکی زده کوونکو ته په ليکلو کې د بېلا بېلو تورو ترمنځ توپيرونه ښيي .

٤. ښوونکی هر توري ته اشاره کوي او د توري نوم او غږ له زده کوونکو سره لولي.

٥. ښوونکی د ترتيب په نه مراعتولو سره تورو ته اشاره کوي او زده کوونکو ته وايي چې د توري نوم او غږ و وايي.

٦. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د تمرين په کتابونو کې د کلمو ليکل تمرين کړي.

۷. ښوونکی زده کوونکو ته لارښوونه کوي چې هره ورځ په کورونو کې په کتابچو کې د تورو تمرين وکړي.

۸. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د اونۍ په پای کې به دوی همدغه کلمې د املا په توګه وليکي.

۲. د دويم متن لوستل (۲۵ دقيقې)

له لوستلو څخه مخکې

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې سرليک او انځور ته وګوري او وړاندوينه وکړي چې متن به د څه په اړه وي. (په خپلو کې له خپل ملګري سره شريکول او بيا له ټولګيوالو سره شريکول).

۲. ښوونکی درې کليدي کلمې له زده کوونکو سره معنا او په جملو کې يې استعمالوي.

د لوستلو پر مهال

۱. ښوونکی د متن لوستل تمثيلوي.

۲. ښوونکی او زده کوونکي په ګډه متن لولي

۳. زده کوونکي له ځان سره متن لولي.

٤. ښوونکی زده کوونکي ته ښيي چې څرنګه کولای شي د تم کېدلو او فکر کولو تګلارې نه ګټه واخلي.

له لوستلو څخه وروسته

۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې آيا دکيسې په هکله د هغوی وړاندوينه سمه ده؟ هو/ نه

۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه لاندې پوښتنې کوي.

- **پوښتنه: سوله څه ته وايي؟**
ځواب: سوله امن او آرامۍ ته وايي.
- **پوښتنه: ولې موږ ته سوله مهمه ده؟**
ځواب: په سوله کې امن، ورورولي، مينه، آبادي، پرمختګ او هوسا ژوند وي.
- **پوښتنه: کله چې سوله وي تاسو د څه احساس کوئ؟**
ځواب: د خوښۍ او آرامۍ احساس کوو.
- **پوښتنه: چې سوله نه وي خلک له کومو ستونزو سره مخامخ وي؟**
ځواب: خلک خپه او ناآرامه وي، هېواد پرمختګ نه شي کولای، د تعليم، کسب او کار مخه هم نيول کېږي.

۳. ښوونکی زده کوونکو ته د متن د اصلي مفهوم د اخيستلو طريقه ښيي . (ځواب: اصلي مفهوم **په سوله کې خلک آرام ژوند کوي، سوله خوښي راولي.**)

٤. ښوونکی اصلي مفهوم په توره تخته ليکي. زده کوونکي اصلي مفهوم په خپلو کتابچو کې ليکي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقيقې)

۱. **تکرار:** ښوونکی له زده کوونکو سره د تورو نومونه او غږونه تکراروي.

۲. **کورنۍ دنده:** زده کوونکي توري او کلمې په کورونو کې په خپلو کتابچو کې ليکي او دوهم متن تکراروي.

فرعي موضوع: سوله

د زده کړې موخې:

۱. په مستقیم نقل قول کې د شارحې (:) د کارولو اصول تطبیقول
۲. د متضادو کلمو لیکل.
۳. روان لوستل ښه کول.

۱. جملې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به د یو شخص د خبرو کولو پر مهال د شارحې (:) کارونه په عملي توګه تطبیق کړي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپلو کتابونو ته ځیر شي. په کتاب کې (۵) جملې ورکړل شوي چې په اړونده سم ځای کې شارحې (:) ته اړتیا لري.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په دوه کسیزه توګه کار وکړي او ټولې جملې بشپړې کړي.
٤. ښوونکی له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.
٥. لږ وخت وروسته ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
٦. ښوونکی د زده کوونکو پرمختګ د اوږدمهالې ارزونې په کتاب کې ثبتوي چې ایا زده کوونکي کولای شي چې دا کار ښه ترسره کړي (تر٪۹۰ لوړ سم △، د ۷۰-۹۰٪ △ او تر ٪۷۰ ټیټ/ . کوم زده کوونکو٪۷۰یا تر دې ټیټې نومرې واخلي، بله اونۍ باید د دې تمرین په برخه کې ورسره مرسته وشي.

۲. د لغتونو زېرمه (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی له زده کونکو څخه پوښتنه کوي چې هغوی اوس هم په یاد لري چې څنګه دوې کلمې د یوه بل متضاد کېدلای شي. ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې یو څو بېلګې وړاندې کړي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به خپلو د تمرین په کتابونو کې ځینې کلمې ولولي. هغوی باید د دغو کلمو متضاد/ مخالف معنا لرونکې کلمې ولیکي.
۳. ښوونکی لومړی بېلګه له زده کوونکو سره په ګډه ترسره کوي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په دوه کسیزه توګه کار وکړي او هغه کلمې پیدا کړي چې د ۴ کلمو له ټولګې سره تړاو نه لري.
٥. کله چې زده کوونکي په کار کې بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې ولري.
٦. لږ وخت وروسته، ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
۷. ښوونکی د زده کوونکو پرمختګ د اوږدمهالې ارزونې په کتاب کې

۶ اونۍ ۴ لوست

جملې

۱. سوې په وارخطایي پیشو ته وویل: ترافیکي ښوو ته پام کوه. :
۲. مریم زرلښتې ته وویل سپینه کوتره د سولې نښه ده.
۳. په دې کتاب کې د دې مرغانو انځورونه دي لکه کوتره او طوطي.
۴. دا کسان د ډېر درناوي وړ دي لکه مور، پلار او نور مشران.
۵. اسماعیل ابراهیم ته وویل راځه چې له پلار سره مرسته وکړو.

د لغتونو زېرمه

۱. پوهه	ناپوهي	۲. ودان	ویران
۲. تکړه	_____	۷. ورک	_____
۳. خواره	_____	۸. دوست	_____
۴. سوله	_____	۹. شتمن	_____
۵. مروره	_____	۱۰. لوړ	_____

د دویم متن بیا لوستل

۳٤

ثبتوي چې ایا زکوونکي کولای شي چې دا کار ښه ترسره کړي (تر ٪۹۰ لوړ△ سم ، د ۷۰-۹۰٪ ترمنځ△ او تر ٪ ۷۰ټیټ / . کوم زده کوونکي٪ ۷۰یا تر دې ټیټې نومرې واخلي، بله اونۍ باید د دې تمرین په برخه کې ورسره مرسته وشي.

۳. د دویم متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

د څلور پړاوونو څخه په ګټې اخیستنې (لکه ښوونکی یې تمثیلوي، ښوونکی او زده کوونکي یې په ګډه سره لولي، زده کوونکي یې په دوه کسیزه توګه لولي، او زده کوونکي یې له ځانه سره لولي) په کارولو سره له زده کوونکو سره دوهم متن بیا لولي.

تکرار او کورنۍ دنده: (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** د شارحې او متضادو کلمو کارول.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په کورونو کې جملې په خپلو کتابچو کې ولیکي او دوهم لوست تکرار کړي.

د حسن خط فعالیت، ارزونه او کورنۍ دنده (۴۰ دقیقې)

فرعي موضوعگاني: بې احتياطي او سوله

د زده کړې موخې:
۱- د معلوماتو په سمه توګه تنظيمول.
۲- د نوښتي ليکنې د کيسې بشپړول.
۳- له مناسب لحن،حرکاتو او٪ ۹۵ سموالي سره د متن لوستل.

۱. غوږنيول او خبرې کول (۱۰ دقيقې)

۱. ښوونکی وايي چې په دې لوست کې به په سمه او منظمه توګه د معلوماتو پر تنظيمولو بحث وکړو. د معلوماتو په سمه توګه تنظيمول له زده کوونکو سره مرسته کوي چې د کارونو د ترسره کولو پر مهال کوم شی هېر نه کړي او همدارنګه د وخت او نورو توکو له ضايع کېدو څخه مخنيوی وکړي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته يو مثال وايي: احمد غواړي منې واخلي. هغه دوکان ته ځي او له دوکاندار څخه منې اخلي او ورته وايي چې زه بېا راځم او پيسې به درته راوړم. آيا احمد دا کار په سمه او منظمه توګه ترسره کړ؟ احمد بايد څه وکړي چې دا کار په سمه او منظمه توګه ترسره کړي؟ که احمد دا کار په سمه او منظمه توګه ترسره کړي، نو د وخت له ضايع کېدو څخه به څه ډول مخنيوی وکړي؟
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې په خپلو درسي کتابونو کې انځورونو ته وګورئ او و وايئ چې څلور انځورونه يو له بل سره څه ډول منظم او منطقي اړيکې لري. زده کوونکو ته اجازه ورکړئ چې په دوه کسيزه توګه بحث وکړي او د انځورونو سم ترتيب وښيي. له څو زده کوونکو څخه وغواړئ چې خپل ځوابونه ټولګيوالو ته و وايي.
۴. زده کوونکو ته و واياست چې د تمرين کتابونو ته وګوري. د تمرين په کتابونو کې دوی د ماشومانو ځينې انځورونه ويني چې په کارونو بوخت دي.
۵. زده کوونکو ته و واياست چې دوی د تمرين په کتاب کې دوه انځورونه ويني چې په يوه انځور کې يو ماشوم ويده دی او په بل انځور کې بل ماشوم ښوونځي ته د ننوتلو په حال کې دی. له زده کوونکو څخه وغواړئ چې په دوه کسيزه توګه بحث وکړي او و وايي چې ښوونځي ته تر رسېدو مخکې دوی بايد کوم کارونه په منظمه او پرلپسې توګه ترسره کړي.
٦. له څو زده کوونکو څخه وغواړئ هغه کارونه چې ښوونځي ته تر رسېدو مخکې يې دوی ترسره کوي نورو زده کوونکو ته و وايي او بحث پرې وکړي چې آيا دوی کارونه په پرلپسې توګه ترسره کول او که نه.
۷. زده کوونکو ته و واياست چې په منظمه او پرلپسې توګه د معلوماتو ترتيبول د دې لپاره مهم دي چې کوم کار را نه هېر نه شي او همدارنګه وخت مو ضايع نه شي.

۲. نوښتي ليکنه (۱۵ دقيقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې هغوی به اوس په سمه توګه د معلوماتو د تنظيمولو په اړه يوه کيسه وليکي.
۲. ښوونکی د درسي کتاب جملې او د چوکاټ کلمې له زده کوونکو سره يو ځای لولي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د تمرين په کتابونو کې د چوکاټ د کلمو په کارولو سره په تشو ځايونو کې په دوه کسيزه توګه جملې جوړې کړي او نيمګړې کيسې دې بشپړې کړي.
۴. ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او هغو زده کوونکو ته چې ستونزې لري مرسته او لارښوونه کوي.
۵. ښوونکی له څو زده کوونکو څخه غواړي چې خپلې بشپړې کړې کيسې ټولګيوالو ته و وايي.

۳. د لومړي او دويم متن بيا لوستل (۱۰ دقيقې)

۱. له زده کوونکو سره د دوو پړاوونو (زده کوونکي يې په دوه کسيزه توګه لولي، زده کوونکي يې له ځانه سره لولي) په کارولو سره لومړی او دوهم متن بيا لولي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقيقې)

۱. تکرار: زده کوونکي ځينې هغه کارونه چې دوی په منظمه توګه ترسره کوي تکراروي.
۲. کورنۍ دنده: ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې لومړی او دوهم متن بيا ولولي او د نوښتي ليکنې کيسه بشپړه کړي، کيسې ته يو انځور ور زيات کړي او دا کيسه په کور کې يو چا ته ولولي.

فرعي موضوع: تکرار او دوامداره ارزونه

د زده کړې موخې:
۱- د مرکبو نومونو لیکل.
۲- د مستقیم نقل قول جملو ته د شارحې (:) ورزیاتول
۳- د متضادو کلمو لیکل.
٤- له ۹۰٪ سموالي سره د متن لوستل.
٥- د کلمې او جملې په کچه د مناسب فشار او لحن په کارولو سره د متن لوستل.

۱. کلمې او جملې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی د مرکبو نومونو مفهوم تکراروي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د خپل کتاب (الف) تمرین ترسره کړي.
۳. ښوونکی له مستقیم نقل قول سره د شارحې کارول له زده کوونکو سره تکراروي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د خپل کتاب (ب) تمرین ترسره کړي.
٥. ښوونکی د متضادو کلمو مفهوم له زده کوونکو سره تکراروي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د خپل کتاب (ج) تمرین ترسره کړي.
۷. ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
۸. ښوونکی د اوږدمهالې ارزونې په کتاب کې ثبتوي چې زده کوونکو وکولای شول چې دا کار په ښه توګه ترسره کړي (له ۹۰٪ پورته سم لپاره △ د ۷۰ او ۹۰٪ ترمنځ لپاره ∧ او له ۷۰٪ ټیټ لپاره /. د ۷۰٪ او ټیټو نومرې ترلاسه کوونکو سره باید راتلونکې اونۍ په دې تمرین کې مرسته وشي.

۲. د لومړي او دویم متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته دوې دقیقې وخت ورکوي چې په دوه کسیزه توګه ژر ژر لومړی یا دوهم متن ولولي.
۲. ښوونکی د زده کوونکو (۴) جوړو څخه غوښتنه کوي چې د ټولګي مخې ته راشي.
۳. ښوونکی هغوی ته وایي چې هره جوړه به د متن یوه برخه لولي. دوی باید متن په روانه توګه او د څېړې د اغیزمنتیاوو په ښکاره کولو سره چې ټکی او د پوښتنې نښه منعکس کوي ولولي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې متن له لوستونکي سره په کراره ولولي او په دقت سره غوږ ونیسي.
٥. کله چې (۸) تنه زده کوونکي په لوستلو بوخت وي، ښوونکی د هغوی د ښه لوستلو څرنګوالی مشاهده کوي او د اوږدمهالې ارزونې په کتاب کې یې لیکي. له هغو زده کوونکو سره چې ونه شي کولای ښه فعالیت ولري، باید په بله اونۍ کې مرسته ورسره وشي.

۳. املا (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به اوس ځینې توري او کلمې لیکي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته خپل درسي کتاب د بندولو او د تمرین کتاب د پرانیستلو وایي.
۳. ښوونکی لومړی توری (**ت**) لولي: (درې ځلې غږ لوستل)، زده کوونکي توری لیکي.
٤. ښوونکی همدا کار د لاندینیو تورو لپاره هم ترسره کوي. **ټ، ط، ث، س، ص، ز، ذ، ظ، ض، پ، ف، هـ، ح.**
٥. ښوونکی لومړی کلمه (**ترافیک**) په کراره لولي او څلور ځلې یې تکراروي. زده کوونکي هغه کلمه لیکي.
٦. ښوونکی همدا کار د لاندینیو یوولسو کلمو (**کوترې، ښکلې، سپوږمۍ، ولیکئ، ذاکر، ظریف، ضابط، پخلا، فریده، حج، پوهه**) لپاره هم ترسره کوي.
۷. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپل د تمرین کتابونه د کتلو لپاره راوړي. ښوونکی د هغوی املا ګوري او نومرې ورکوي.
۸. ښوونکی د اوږدمهالې ارزونې په کتاب کې ثبتوي چې زده کوونکو وکولای شول چې دا کار په ښه توګه ترسره کړي (له ۹۰٪ پورته سم لپاره∧، د ۷۰٪ او ۹۰٪ ترمنځ لپاره ∧ او له ۷۰٪ ټیټ لپاره /. د ۷۰٪ او ټیټو نومرو ترلاسه کوونکو سره باید راتلونکې اونۍ په دې تمرین کې مرسته وشي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** پر هغه څه بیا کتنه چې زده کوونکو په دې اونۍ کې زده کړې دي.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په کورونو کې د درسونو د هغو برخو بیا لیکل او لوستل دې ترسره کړي چې د اونۍ په جریان کې یې ورسره ستونزې لرلې.

د حسن خط فعالیت، ارزونه او کورنۍ دنده (۴۰ دقیقې)

فرعي موضوع: کتابتون (لومړۍ برخې تکرار) توري: آ،ا، ب....د، ډ.

د زده کړې موخې

۱. له ٪۹۵ سموالي سره ټول لوستل شوي توري په ګوته کول.
۲. دا وړاندوینه کول چې متن به د څه په اړه وي، له انځور، سرلیک، مهمو کلمو او پخوانۍ پوهې څخه ګټه اخیستل.
۳. د تم کېدلو او فکر کولو ستراتیژي کارول.
٤. د متن اصلي مفهوم په ګوته کول.

۱. توري، (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی توري پر توره تخته لیکي: ا، آ،ب،پ، ت، ټ،ث، ج،چ، ح، خ،څ،ځ،ر، ف، ق،ک، ګ، ل،م، ن،ڼ، د، ډ، ذ.
۲. ښوونکی هر توري ته اشاره کوي او له زده کوونکي څخه پوښتنه کوي: د توري نوم (الف) دی او غږیي / ا/ دی.
۳. ښوونکی له زده کوونکو سره یوځای په لیکلو کې د تورو ترمنځ توپیرونه په ګوته کوي.
٤. ښوونکی هر توري ته اشاره کوي او له زده کوونکو سره یوځای د توري نوم او غږ وایي.
٥. ښوونکی د ترتیب په نه مراعتولو سره تورو ته اشاره کوي او له زده کوونکو غوښتنه کوي چې د توري نوم و وایي.
٦. ښوونکی د ترتیب په نه مراعتولو سره تورو ته اشاره کوي او له زده کوونکو غوښتنه کوي چې د توري غږ و وایي.
۷. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د کلمو لیکل تمرین کړي.
۸. ښوونکی زده کوونکو ته لارښوونه کوي چې په کورونو کې په کتابچو د دغو کلمو تمرین وکړي.
۹. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د اونۍ په پای کې د دغو کلمو په اړه املا ولیکي.

۲. د لومړي متن لوستل (۲۵ دقیقې)

له لوستلو څخه مخکې

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې سرلیک او انځور ته وګوري او وړاندوینه وکړي چې متن به د څه په اړه وي. (په خپلو منځونو کې شریکول او له ټولګیوالو سره شریکول).
۲. ښوونکی درې کلیدي کلمې له زده کوونکو سره معنا او په جملو کې یې استعمالوي.

د لوستلو پر مهال

۱. ښوونکی یې تمثیلوي، ښوونکی او زده کوونکي یې په ګډه لولي، زده کوونکي یې په دوه کسیزه توګه لولي.
۲. ښوونکی له زده کوونکو سره د تم کېدلو او فکر کولو ستراتیژۍ نه په ګټې اخیستنې او تمرین کولو کې مرسته کوي.

له لوستلو څخه وروسته

۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې د کیسې په اړه یې وړاندوینه سمه ده؟ هو یا نه.

۷ اونۍ ۱ لوست

توري

ا آ ب پ ت ټ ث ج چ
ح خ خ ر ف ق ک ګ
ل م ن ڼ د ډ ذ

نوبت احتیاط امانت

کتابتون

څنګه د کتابتون ادبونه وپېژنو؟

څوک چې غواړي معلومات یې زیات شي، کتابتون ته ځي. له کتابتون څخه هر څوک ګټه اخیستلای شي. کتابتون ځینې ادبونه هم لري. کله چې کتابتون ته ځو، باید:

- نوبت مراعات کړو.
- که خبرې کوو، په ټیټ غږ یې وکړو.
- د کتاب پاڼې په احتیاط واړوو.
- په کتاب کې خط ونه کړو.
- د کتاب مهم ټکي په کتابچه کې ولیکو.
- امانت اخیستل شوی کتاب بېرته وسپارو.
- کتاب بېرته په خپل ځای کې کېږدو.

ګرانو زده کوونکو! همدا د کتابتون ادبونه دي.

۳۷

۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه لاندې پوښتنې کوي.

- پوښتنه: کتابتون د څه لپاره دی؟

ځواب: د معلوماتو د زیاتولو لپاره دی.

- پوښتنه: په کتابتون کې باید کوم شیان مراعات کړو؟

ځواب: خبرې په ټیټ غږ وکړو. په کتاب کې خط ونه کړو، امانت اخیستل شوی کتاب بېرته وسپارو، د کتاب مهم ټکي په کتابچه کې ولیکو او کتاب بېرته په خپل ځای کېږدو.

- پوښتنه: ولې د کتابتون اداب، په پام کې نیسو؟

ځواب: ځکه چې نورو ته مزاحمت و نه شي.

- پوښتنه: که وغواړئ د یوه شي په اړه معلومات پیدا کړئ، څه کوئ؟

ځواب: مطالعه کوو، له ملګرو، کورنۍ او ښوونکو څخه مرسته غواړو.

۳. ښوونکی له زده کوونکو سره د کیسې د اصلي مفهوم په اخیستلو کې مرسته کوي اصلي مفهوم داسې دی **د کتاب مهم ټکي په کتابچه کې ولیکو د معلوماتو د زیاتولو لپاره کتابتون ته ولاړشو.**
٤. ښوونکی ځینو زده کوونکو ته اجازه ورکوي چې اصلي مفهوم بیان کړي. او بیایې پر توره تخته لیکي. زده کوونکي اصلي مفهوم په خپلو کتابچو کې لیکي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** ښوونکی د تورو نومونه او غږونه له زده کوونکو سره تکراروي. ښوونکی د زده کوونکو د تمرین کتاب شفاهي تمرین لارښوونو ته نظر اچوي.
۲. **کورنۍ دنده:** زده کوونکي توري او کلمې په خپلو کورونو کې په خپلو کتابچو کې لیکي او لومړی متن تکراروي.

فرعي موضوع: کتابتون

د زده کړې موخې:
۱. د مفرد او جمع نومونو ترمنځ توپیر کول.
۲. د ټکي (.) او د پوښتنې نښې (؟) کارول.
۳. د کلمو ډلبندي کول.
٤. روان لوستل ښه کول.

۱. کلمې او جملې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی له زده کوونکو نه غوښتنه کوي چې د مفردو او جمع کلمو یو څو بېلګې وړاندې کړي.
۲. ښوونکی لاندینۍ (۴) کلمې په توره تخته لیکي: **کتابونه، یخچال، کتابچې، قلمونه** ښوونکی له زده کوونکو د کلمو د لوستلو غوښتنه کوي او پوښتنه کوي چې کومه کلمه د ۴ کلمو د مفرد او جمع کلمې له مخې سره تړاو نه لري. **یخچال** کلمه، ځکه چې دا مفرد ده او پاتې ټولې جمع کلمې دي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د هغوی د تمرین په کتابونو کې دا ډول ډیرې کلمې ورکړل شوې دي. ښوونکی د کلمو لومړۍ کرښه له زده کوونکو سره په ګډه ترسره کوي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په دوه کسیزه توګه کار وکړي او هغه کلمه پیدا کړي چې د ۴ کلمو په ټولګې پورې تړاو نه لري.
۵. ښوونکی په ټولګي کې ګرځي، ترڅو له هغو زده کوونکو سره مرسته وکړي چې ستونزې لري.
٦. ښوونکی لاندینۍ دوه جملې په تخته لیکي:
ډیوه کورته لاړه.
۷. ښوونکی له زده کوونکو چېرته ځې پوښتنه کوي چې آیا جملې ټکي(.) ته اړتیا لري او که پوښتنې نښې ته(؟) ګڼ شمېر زده کوونکي ځواب ورکوي، بیا ښوونکی سم ځواب له زده کوونکو سره شریکوي.
۸. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپلو کتابونو ته ځیر شي. په کتاب کې(۵)جملې ورکړل شوې یا هم ټکي ته اړتیا لري یا د پوښتنې نښې ته.
۹. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په دوه کسیزه توګه کار وکړي او ولیکي چې آیا جملې ټکي ته اړتیا لري او د که پوښتنې نښې ته. ښوونکی له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.

۳. د لغتونو زېرمه (۱۵ دقیقې)

ښوونکو له زده کوونکو نه پوښتنه کوي چې آیا اوس هغوی په دې پوهېږي چې د (الف) چوکاټ کومه کلمه د (ب) چوکاټ له کومې کلمې سره اړیکه لري.

ښوونکی له زده کوونکو څخه د یو څو بېلګو د وړاندې کولو غوښتنه کوي. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپلو کتابونو ته ځیر شي. هغوی د چوکاټ په دننه دوه چوکاټ کلمې وینې د (الف) چوکاټ کلمې د (ب) چوکاټ له کلمو سره مطابقت لري. لومړۍ کلمه **تخته** د **تباشیر** له کلمې سره مطابقت لري. ښوونکی د تمرین د بشپړولو لپاره له زده کوونکو څخه په دوه کسیزه توګه د کار کولو غوښتنه کوي. کله چې زده کوونکي په کار کې بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري. لږ وخت وروسته ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.

۴. د لومړي متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

د څلورو پړاوونو (ښوونکي ي تمثیلوي، ښوونکي او زده کوونکي یې په ګډه لولي، په جوړه توګه لوستل، زده کوونکي یې له ځان سره لولي) په عملي کولو سره لومړی متن بیا لوستل.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** مفرد او جمع کلمې تکرارول.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې کلمې او جملې په کورونو کې په خپلو کتابچو کې ولیکي او لومړی لوست دې تکرار کړي.

فرعي موضوع: د رسۍ کشول توري: ذ، ر، ړ، ..... ع،غ.

د زده کړې موخې

۱- له ۹۵٪ سموالي سره ټول لوستل شوي توري په ګوته کول.
۲- دا وړاندوينه کول چې متن به د څه په اړه، له انځور، سرليک، مهمو کلمو او پخوانۍ پوهې څخه ګټه اخيستل.
۳- د مفهوم اخيستنې لپاره بيا لوستل.
٤- د کرکټر په اړه پوښتنو ته ځوابونه ويل.

۱. توري (۱۰دقيقې)

۱. ښوونکی توري پر تخته ليکي: **ذ، ر، ړ، ز، ژ، ږ، و، هـ، ه، ي،ی، ې، ی، ئ، س، ش، ع،غ، ښ ص،ض، ط، ظ.**
۲. ښوونکی هر توري ته اشاره کوي او له زده کوونکي څخه پوښتنه کوي: " د توري نوم **(ذال)** دی، د توري غږ **/ ذ/** دی.
۳. ښوونکی له زده کوونکو سره يوځای په ليکلو کې د تورو ترمنځ توپيرونه په ګوته کوي.
٤. ښوونکی هر توري ته اشاره کوي او له زده کوونکو سره يوځای د توري نوم او غږ وايي.
٥. ښوونکی د ترتيب په نه مراعتولو سره تورو ته اشاره کوي او له زده کوونکو غوښتنه کوي چې د توري نوم و وايي.
٦. ښوونکی د ترتيب په نه مراعتولو سره تورو ته اشاره کوي او له زده کوونکو غوښتنه کوي چې د توري غږ او نوم و وايي.
۷. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د تمرين په کتابونو کې د کلمو ليکل تمرين کړي.
۸. ښوونکی زده کوونکو ته لارښوونه کوي چې په کورونو کې په کتابچو د دغو کلمو تمرين وکړي.
۹. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د اونۍ په پای کې به هغوی د دغو کلمو په باره کې املا ليکل ولري.

۲. د دويم متن لوستل (۲۵ دقيقې)

له لوستلو څخه مخکې

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې سرليک او انځور ته وګوري او دا وړاندوينه وکړي چې متن به د څه په اړه وي. (په خپلو منځونو کې شريکول او له ټولګيوالو سره شريکول).
۲. ښوونکی ځرې کليدي کلمې له زده کوونکو سره معنا او په جملو کې يې استعمالوي.

د لوستلو پر مهال

۱. ښوونکی له زده کوونکو سره د تم کېدلو او فکر کولو ستراتيژۍ نه په ګټې اخيستلو او تمرين کولو کې مرسته کوي.
۲. ښوونکی د لوستلو متن تمثيلوي.
۳. ښوونکی او زده کوونکي متن په ګډه لولي.
٤. زده کوونکي پخپله متن لولي.

توري

ذ ر ړ ز ژ ږ و هـ
ه ي ي ي ي ئ س ش
ښ ص ض ط ظ غ ع غ

احساس غوره ميدان

د رسۍ کشول

په لوبه کې د ګډون پر وخت څه احساس کوئ؟
په ځنګله کې حيوانات راټول شوي وو. دوی د رسۍ کشولو لوبه پيلوله. دوی نه پوهېدل چې کوم حيوان په کومه ډله کې ونيسي.
سوېي غږ وکړ. «غرنۍ وزه او سور لنډۍ دې يوه خوا شي. لوبه او ګېدړه دې بله خوا شي.» غوره شوي حيوانات ميدان ته راووتل. شور او هيجان پيل شو. پرانګ وويل: «آفرين وزې، شاباس سور لنډيه!» زمري وويل: «آفرين لوبه، آفرين ګيدړې!»
له ډېرې هڅې وروسته، لوبه غرنۍ وزې او سور لنډې وګټله. بايلونکي ډلې دوی ته مبارکي ورکړه.

۳۹

له لوستلو څخه وروسته

۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې آيا د کيسې په اړه يې وړاندوينه سمه ده؟ هو/ نه.
۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه لاندې پوښتنې کوي.

- پوښتنه: حيواناتو کومه لوبه پيل کړه؟
ځواب: د رسۍ کشولو لوبه.
- پوښتنه: لوبه چا وګټله؟
ځواب: غرنۍ وزې او سور لنډې.
- پوښتنه: تاسو ولې لوبې کوئ؟
ځواب: ځکه چې ساعت مو تير شي. ذهن مو وده و کړي.
- پوښتنه: د لوبې له بايلونکي ډلې څخه مو څه زده کړل؟
ځواب: سالمه سيالي، مبارکي، درناوی.

۳. ښوونکی له زده کوونکو سره د کيسې د اصلي مفهوم په اخيستلو کې مرسته کوي) ځواب: اصلي مفهوم **د لوبې ګټونکي ته بايد مبارکي ووايو.**)
٤. ښوونکی له زده کوونکو سره د کرکټر د توضيحاتو په اړه د تمرين په کتاب کې په ليکلو کې مرسته کوي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقيقې)

۱. **تکرار:** ښوونکی د تورو نومونه او غږونه له زده کوونکو سره تکراروي.
۲. **کورنۍ دنده:** زده کوونکي توري او کلمې په خپلو کورونو کې په کتابچو کې ليکي او دوهم متن تکراروي.

فرعي موضوع: د رسۍ کشول

د زده کړې موخې

۱. په یو مرکب نوم د اړولو لپاره دوو کلمو ته مطابقت ورکول.
۲. په مستقیم نقل قول کې د شارحې (:) د کارولو لارې زده کول
۳. متضادو کلمو ته مطابقت ورکول.
٤. روان لوستل ښه کول.

۱. کلمې او جملې (۱۰ دقيقې)

۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې آيا زده کوونکي لا هم په یاد لري چې د دوو کلمو په یوځای کولو سره یوه نوې کلمه منځته راځي چې نوې معنا لري؟
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د تمرين په کتاب کې د مطابقت ورکولو فعالیت ته ځير شي او لومړی دوه بېلګې له زده کوونکو سره یوځای ترسره کوي. ښوونکی پر زده کوونکو ټينګار کوي چې یو بل ته ښه غوږ ونيسي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې تمرين به د تمرين په کتابونو کې ترسره کړي. کله چې زده کوونکي په کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او له هغه زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.
٤. ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
٥. ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې و وايي هغوی په دې درس کې څه زده کړي دي. (ځواب: کله چې دوه کلمې سره یوځای شي، یوه نوې کلمه جوړوي چې نوې معنا لري.)
٦. ښوونکی تشريح کوي چې هغوی به نن په ليکلو کې د شارحې (:) کارول تمرين کوي.
٧. ښوونکی لاندينۍ جملې پر تخته ليکي: **احمد وويل زه راځم**
ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي: څوک خبرې کوي؟ هغه څه وايي؟ ځينې زده کوونکي ځواب ورکوي او بيا سم ځواب له زده کوونکو سره شريکوي. ښوونکی زده کوونکو ته تشريح کوي چې که څوک یو څه وايي، هغوی باید د یو شخص د خبرو نه وړاندې د شارحې نښه (:) وليکي. ښوونکی د شارحې نښه (:) په جمله کې ښيي.
٨. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې خپلو کتابونو ته ځير شي. هلته ۵ جملې ورکړل شوې دي چې د خلکو د خبرو په ځايونو کې د شارحې نښې (:) ته اړتيا لري. ښوونکی د لومړيو دوو جملو تمرين له زده کوونکو سره یوځای ترسره کوي.
٩. ښوونکی زده کوونکو ته په دوه کسيزه توګه د کار کولو وايي او له هغوی غوښتنه کوي چې په ټولو جملو کې د شارحې نښه (:) په سم ځای کې کېږدي.

۳. د لغتونو زېرمه (۱۵ دقيقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې هغوی به د عامو متضادو کلمو په اړه لا ډېر تمرينونه ولري.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې خپل درسي کتابونو ته ځير شي. هغوی په چوکاټ کې د کلمو متضادې کلمې وينې، دغو کلمو ته په خپلو ګوتو اشاره کوي او لولي يې.
۳. ښوونکی لومړی دوه کلمې له زده کوونکو سره تمرين کوي او زده کوونکي پاتې کلمې پخپله ترسره کوي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې دا کار د تمرين په کتاب کې وکړي. کله چې زده کوونکي په کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.

۳.د دويم متن بيا لوستل (۱۰ دقيقې)

د څلور پړاوونو څخه په ګټې اخيستنې (لکه ښوونکی يې تمثيلوي، ښوونکی او زده کوونکي يې په ګډه سره لولي، زده کوونکي يې په دوه کسيزه توګه لولي، او زده کوونکي يې له ځانه سره لولي) په کارولو سره له زده کوونکو سره دوهم متن بيا لولي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقيقې)

۱. **تکرار:** د شارحې مرکب نومونو او عامو متضادو د کارولو تکرار.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې په خپلو کورونو کې جملې په خپلو کتابچو کې وليکي او دوهم لوست تکرار کړي.

د حسن خط فعاليت، ارزونه او کورنۍ دنده (۴۰ دقيقې)

فرعي موضوعگاني: کتابتون او د رسۍ کشول

د زده کړې موخې:

۱- د معلومات په یاد ساتل، کارونو ته پام کول او په یوه وخت کې د څو کارونو په منظمه توګه ترسره کول.

۲- د نوښتي لیکنې د کیسې بشپړول.

۳- له مناسب لحن،حرکاتو او٪ ۹۵ سموالي سره د متن لوستل.

۱. غوږنیول او خبرې کول (۱۰ دقیقې)

۱. زده کوونکو ته و وایاست چې په دې لوست کې به د معلوماتو په یاد ساتل، کارونو ته سم پام کول او په یوه وخت کې د څو کارونو ترسره کول تمرین کړي.

۲. زده کوونکو ته و وایاست چې په خپلو درسي کتابونو کې انځورونو ته وګوري. له هغوی څخه پوښتنه وکړئ چې په هر انځور کې زده کوونکي کوم مهارتونه تمرین کوي.

۳. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په لومړي انځور کې زده کوونکي د معلوماتو د یاد ساتلو تمرین کوي. له زده کوونکو پوښتنه وکړئ چې د معلومات په یاد ساتل څه ارزښت لري؟ څو زده کوونکو ته وخت ورکړئ چې خپل ځوابونه و وایي. د زده کوونکو ځوابونه: د معلوماتو په یاد ساتل د زده کړې لپاره ډېر مهم دي. د دې په خاطر چې معلومات په سمه توګه په یاد وساتو، نو باید خپله حافظه سمه وکاروو او د معلوماتو په یاد ساتلو تمرین وکړو. کله چې تاسې ډېر شیان په یاد ولرئ، نو تاسې کولی شئ په ښوونځي کې بریالي واوسئ.

۴. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په دویم انځور کې زده کوونکي کارونو ته د سم پام کولو تمرین کوي. ښوونکی له زده کوونکو غواړي چې څرګنده کړي موږ څنګه کولی شو کارونو ته خپل پام وساتو؟ څو زده کوونکو ته اجازه وکړئ چې خپل ځوابونه له ټولګیوالو سره شریک کړي. د زده کوونکو ځوابونه: موږ کولی شو د کار د ترسره کولولپاره خپل پام وساتو او پام مو بلې خوا ته و نه ګرځي. د شورماشور آرامول، د لوستلو پر مهال د متن لاندې د ګوتې تېرول، د ژوري ساه ایستل، د خپل فکر بیا متمرکز کول، د خپلو لاسو په داسې ډول نیول چې نورو شیانو ته پام و نه کړو یا یې ونه وینو.

۵. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په دریم انځور کې زده کوونکي په یوه وخت کې د څو کارونو د ترسره کولو تمرین کوي. ښوونکی له زده کوونکو پوښتنه کوي څوک کولی شي د هغو کارونو مثال راته و وایي چې په ټولګي کې یې په یوه وخت کې ترسره کوي. څو زده کوونکو ته وخت ورکړئ چې خپل ځوابونه له ټولګیوالو سره شریک کړي.

٦. زده کوونکو ته و وایاست چې د تمرین کتابونو ته وګوري. دوی د تمرین په کتابونو کې دویم متن ویني. ښوونکی له زده کوونکو غواړي له ټولو هغو کلمو لاندې چې د (ش) او (هـ) توري لري خط کش کړي. زده کوونکو ته و وایاست چې دوی ته دوه توري یو ځل ویل کیږي. هغوی باید توري په یاد وساتي او هغه کلمې چې دغه توري پکې راغلي دي په نښه کړي. زده کوونکي دغه تمرین د تمرین په کتابونو کې ترسره کوي. له څو زده کوونکو وغواړئ هغه کلمې چې خط ترې لاندې کش شوی دی له ټولګیوالو سره شریکې کړي.

۷. زده کوونکو ته و وایاست چې دوی به یوځل بیا دا تمرین ترسره کړي، خو تاسو به دوی ته دا ځل څلور نوي توري ووایاست. زده کوونکو ته و وایاست ټولې هغه کلمې چې دغه څلور توري لري، په نښه کړي. زده کوونکو ته و وایاست چې ښه غوږ ونیسي او دوی ته دا توري و وایاست:

(ر،ز،ر،س،ې،) زده کوونکي دغه تمرین د تمرین په کتابونو کې ترسره کوي. له څو زده کوونکو وغواړئ چې په نښه شوې کلمې له ټولګیوالو سره شریکې کړي.

۸. زده کوونکو ته و وایاست چې په دې تمرین کې تاسو د معلوماتو په یاد ساتل، کارونو ته سم پام کول او په یوه وخت کې د څو کارونو په سمه توګه ترسره کول زده کړل. دغه مهارتونه له تاسو سره مرسته کوي چې په ښوونځي کې فعال واوسئ او سمه زده کړه وکړئ.

۲. نوښتي لیکنه (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به اوس د حافظې کارولو او په یوه وخت کې د څو کارونو ترسره کولو په اړه یو متن ولیکي.

۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د درسي کتاب جملې او د چوکاټ کلمې په یوازې توګه ولولي.

۳. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د چوکاټ د کلمو په کارولو سره په ښو ځایونو کې په یوازې توګه جملې جوړې کړي او نیمګړې کیسه دې بشپړه کړي.

۴. ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او هغو زده کوونکو ته چې ستونزې لري مرسته او لارښوونه کوي.

۵. ښوونکی له څو زده کوونکو غواړي چې خپل بشپړ کړي متنونه ټولګیوالو ته و وایي.

۳. د لومړي او دویم متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

د دوو پراوونو یعنې زده کوونکي یې په دوه کښېزه توګه لولي او زده کوونکي یې پخپله لولي په کارولو سره لومړی او دوهم متن له زده کوونکو سره بیا لوستل.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** هغه څه چې زده کوونکو په دې اونۍ کې زده کړي دي تکراروي.

۲. **کورنۍ دنده:** لومړی او دوهم متن بیا لوستل. د نوښتي لیکلو د متن بشپړول او یو رسم ورزیاتول.

فرعي موضوع: تکرار او دوامداره ارزونه

د زده کړې موخې:

۱- د کلمو له ورته کټګوریو سره کلمو ته مطابقت ورکول.
۲- د مستقیم نقل قول په جملو کې د شارحې (:) اضافه کول.
۳- متضادو کلمو ته مطابقت ورکول.
٤- له ٪ ۹۰ سموالي سره متن لوستل.
٥- د کلمې او جملې په کچه د مناسب لحن او فشار په کارولو سره متن لوستل.

۱. کلمې او جملې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی د مفردو او جمع کلمو مفهوم تکراروي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د خپل کتاب (الف) تمرین ترسره کړي.
۳. ښوونکی له زده کوونکو سره په مستقیم نقل قول کې د شارحې (:) کارول تکراروي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د خپل کتاب (ب) تمرین ترسره کړي.
٥. ښوونکی له زده کوونکو سره د متضادو کلمو مفهوم تکراروي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د خپل کتاب (ج) تمرین ترسره کړي.
۷. ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
۸. ښوونکی د اوږدمهالې ارزونې کتاب کې د زده کوونکو نومرې ثبتوي.

۲. د لومړي او دویم متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته دوې دقیقې وخت ورکوي چې په دوه کسیزه توګه لومړی یا دوهم متن ژر ژر ولولي.
۲. ښوونکی د زده کوونکو له (۴) جوړو څخه غوښتنه کوي چې د ټولګي مخې ته راشي.
۳. ښوونکی هغوی ته وايي چې هره دوه تنه به د متن یوه برخه ولولي. هغوی باید متن په روان ډول او د څېرې د اغیزمنتیاوو په ښودلو سره ولولي چې ټکی او د پوښتنې نښه منعکس کړي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې متن له لوستونکي سره ورو ورو ولولي او په دقت سره ورته غوږ ونیسي.
٥. کله چې اته زده کوونکي په لوستلو بوخت وي، ښوونکی د هغوی د لوستلو څرنګوالی مشاهده کوي او د اوږدمهالې ارزونې په کتاب کې یې ثبتوي.
٦. هغه زده کوونکو چې و نه شي کولای ښه فعالیت ترسره کړي، باید په بله اونۍ کې ورسره مرسته وشي.

۳. املا (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې هغوی به ځینې توري او کلمې ولیکي ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې خپل درسي کتابونه وتړي او خپل د تمرین کتابونه پرانېږي.
۲. ښوونکی لومړی توری (ا) په کراره لولي او څلور ځلې یې تکراروي. زده کوونکي هغه لیکي.
۳. ښوونکی همدا کار د لاندې اوو توري لپاره هم کوي. **ب،ټ،ج، ځ،ر، ق، ډ.**
٤. ښوونکی لومړی کلمه (**بابا**) په کراره لولي او څلور ځلې یې تکراروي. زده کوونکي کلمه لیکي.
٥. ښوونکی همدا کار د لاندې ۱۱ کلمو لپاره هم کوي. **ټولګي، جال، ځنګل، رڼا، قلم، ډیوه، پلار، توت، فیل، کتاب، ګل**
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د خپلو تمرین کتابونو د کتلو لپاره راوړي. ښوونکی د هغوی املا ګوري او نومرې ورکوي.
۷. ښوونکی د زده کوونکو نومرې د اوږدمهالې ارزونې په کتاب کې ثبتوي.

تکرار او کورنۍ دنده: (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** هغه څه تکرارول چې زده کوونکو په دې اونۍ کې زده کړي دي.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې په کورونو کې د درسونو د هغو برخو بیا لیکل او لوستل دې ترسره کړي چې د اونۍ په جریان کې یې ورسره ستونزې لرلې.

د حسن خط فعالیت، ارزونه او کورنۍ دنده (۴۰ دقیقې)

د دریمې برخې عمومي کتنه: اصلي موضوع: کورنۍ

د لیک او لوست موخې:
زده کوونکي به د دې برخې تر پایه دا وړتیا ولري چې:
د معنا لرونکو کوچنیو واحدونو (مورفیمونو—Morphemes) ته په ګټې اخیستنې سره په چټکۍ سره کلمې تجزیه کړي.
۱. د صفتونو پرتلیزې او تفصیلي درجې به وکاروي.
۲. د حال زمانه به په تېره زمانه واړوي.
۳. له سیاق او سباق څخه په ګټې اخیستنې سره به له کلمو معنا واخلي.
٤. د مهمو کلمو پر معنا به پوه شي او په خبرو او لیکلو کې به یې وکاروي.
٥. له انځور، سرلیک، مهمو کلمو او مخکینۍ پوهې نه په ګټې اخیستنې سره به وړاندوینه وکړي چې روایتي داستاني متن به د څه په اړه وي.
٦. د یو متن د لوستلو پر مهال د مفهوم د اخیستلو او روښانه کولو لپاره تم شي او فکر وکړي.
۷. یوه لوستل شوې کیسه په لنډو ټکو کې بیان کړي.
۸. د څېړې د تاثیراتو په ښودلو او له٪ ۹۵ سموالي سره د دې برخې متن ولولي.
۹. د ژوندانه له تجربو سره د کیسې پېښې، کرکټرونه او عملونه ونښلوي.
۱۰. له٪۸۰ سموالي سره د لوستلو اړونده پوښتنوته ځوابونه ورکړي د /t/ غږ او ت او ط توروو درلودونکې کلمې په سمه توګه ولیکي.
۱۱. له٪ ۸۰ سموالي سره کلمې او جملې ولیکي.
۱۲. یوه کیسه ولیکي چې پیل، منځ او پای ولري.
۱۳. زده کوونکي به په نسخ خط سره اسمیه عبارت (اسم او صفت) د کرسۍ خط پر مخ په صحیح او ښکلې بڼه ولیکلای شي.

د حسن خط فعالیت (۳۵دقیقې)

ښوونکي دې د لارښود د مقدمې د (۲۲- ۲۳) مخونو د لارښوونو سره سم اسمیه عبارت(اسم او صفت) تدریس کړي.

د حسن خط ارزونه او کورنۍ دنده(۵ دقیقې)
۱- له څو زده کوونکو څخه د کلمو د ښایسته لیکلو په اړه پوښتنه وکړي.
۲- زده کوونکي دې له کرکې یا پنسل قلم سره اسمیه عبارت (اسم او صفت) په کورونو کې تمرین کړي.

د ټولنیزې عاطفي زده کړې موخې:
زده کوونکي به د دې وړتیا ولري چې:
ډول ډول احساسات وپېژني او نومونه یې واخلي.
تشریح یې کړي چې په بېلا بېلو حالتونو کې څنګه احساس لري.
د احساساتو او عواطفو د مدیریت ستراتیژۍ به وپېژني او په عملي توګه به یې تمثیل کړي.
د لوست پیل (۵دقیقې): د لوست د پیل ټول لومړي فعالیتونه دې ترسره شي.

د دې برخې ځانګړې فعالیتونه

۱. د څلورم درس د تورو، کلمو او جملو فعالیت
۲. د حال زمانه
۳. ښوونکي لاندې جمله پر تختې لیکي: **زه اوس مکتب ته ځم.** ښوونکي دا جمله زده کوونکو ته لولي. ښوونکي وایي، زه دا جمله په یو بل ډول هم ویلای شم، لکه دا کارچې پرون ترسره شوی وي. بیا به جمله داسې وای: **زه مکتب ته تللې وم** ښوونکي زده کوونکو ته وایي چې بدلېدونکې کلمه د ʻعملʼ کلمې یا فعلʼ په نوم یاد ېږي. ښوونکي یو څو نورې بېلګې زده کوونکو ته وړاندې کوي.
٤. ښوونکي زده کوونکو ته وایي چې خپل درسي کتابونو ته ځیر شي او ځینې جملې په ګډه سره تمرین کړي. هغه کلمه چې لاندې یې خط کښل شوی د عمل کلمه یا فعل دی. دا هغه کلمه ده چې بدلېږي.
٥. ښوونکي لومړی دوه جملې له زده کوونکو سره تمرین کوي.
٦. ښوونکي زده کوونکو ته وایي چې په دوه کسیزه توګه کار وکړي او پاتې نورې جملې ولولي او تېرې زمانې ته یې واړوي.
۷. ښوونکي له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.
۸. لږ وخت وروسته، ښوونکي د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
۹. ښوونکي له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې هغه څه دې و وایي چې په دې درس کې یې زده کړي دي. (ځواب: د تېرې زمانې کارول.)

۱. ښوونکي وایي، اوس چې تاسې دا متن لوستلی دی، له لوستلو څخه د مفهوم اخیستنې فعالیت.
۲. یو لوستل شوی متن په لنډو ټکو کې بیانول.
۳. وروسته ښوونکي وایي، دا چې موږ اوس دا متن لوستلی دی، راځئ چې د متن د اصلي مفهوم په اړه فکر وکړو. خپلو ټولګیوالو ته و وایاست چې د متن اصلي مفهوم څه ته وایي ښوونکي څو زده کوونکو ته اجازه ورکوي چې خپل ځوابونه شریک کړي. (ځواب: اصلي مفهوم د متن د بنسټیز پیغام څخه عبارت دی).
٤. ښوونکي له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې خپلو ټولګیوالو ته و وایي چې د متن اصلي پیغام څه دی. ښوونکي یو څو زده کوونکو ته اجازه ورکوي چې خپل ځواب له ټولګیوالو سره شریک کړي. (ځواب:**مشرانو ته باید درناوی وکړو** ښوونکي زده کوونکو ته وایي چې هغوی همداراز متن په لنډو ټکو کې هم بیانولای شي. په لنډو ټکو کې بیانول د اصلي مفهوم او ځینې تر ټولو مهمو جزیاتو بیانولو څخه عبارت دی.
٥. ښوونکي زده کوونکو ته ښیي چې د اصلي مفهوم اړونده مرستندویه جزیات څنګه پیدا کولای شي.
٦. ښوونکي زده کوونکو ته د لنډیز د لیکلو طریقه ښیي. ښوونکي وایي، زه د لنډیز لیکلو لپاره جملې لیکلی شم، یعنې، د اصلي مفهوم او ځینې مهم جزیات.ښوونکي لنډیز پر تختې لیکي. زده کوونکي دا لنډیز خپل د تمرین کتابونو ته نقلوي.
۷. نهمه اونۍ: ښوونکي له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې آیا هغوی یو متن په لنډه توګه بیانولای شي. زده کوونکي باید تر ټولو مهم مفهوم او مرستندویه جزیات ولټوي.

فرعي موضوع: درناوی **توری: ت**

د زده کړې موخې:

۱. د /ت/غږ او ت توري لرونکو کلمو سم لیکل.
۲. د انځور، سرلیک، مهمو کلمو او د مخکینۍ پوهې څخه په ګټې اخستنې سره دا وړاندوینه وکړي چې کیسه یا متن به د څه په اړه وي.
۳. د لوستلو پر مهال تم کېدل او فکر کول.
٤. لوستل شوی متن په لنډو ټکو کې بیانول.

۱. توری او کلمې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د(ت) او (ط) توري سره ورته غږ لري. ځینې کلمې د(**ت**) توری او ځینې نور یې د (ط) توری لري.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په دې اونۍ کې به د هغو کلمو تمرین کوي چې د (ت) توری پکې کارول کېږي.
۳. ښوونکی لاندینۍ کلمې پر تختې لیکي: **تمیم، مکتب.** ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې کلمه په لوړ غږ ولولي. ښوونکی له زده کوونکو پوښتنه کوي چې کومه کلمه د/ت/غږ لري. ښوونکی څو زده کوونکو ته اجازه ورکوي چې کلمې ته ګوته ونیسي.
٤. ښوونکی زده کوونکي د درسي کتاب لوستلو ته رابولي. ښوونکی کلمې په داسې حال کې زده کوونکو ته لولي چې هغوی خپلې ګوتې پر کلمو تېروي. بیا زده کوونکي هغه کلمې په دوه کسیزه توګه لولي.
۵. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د کلمو لیکل تمرین کړي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی باید د دغو کلمو لیکل هره ورځ په کورونو کې په خپلو کتابچو کې تمرین کړي.
۷. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به د اونۍ په پای کې د دې کلمو په اړه املا ولري.

۲. دلومړي متن لوستل (۲۵ دقیقې)

له لوستلو څخه مخکې

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې عنوان او انځور ته وګوري او وړاندوینه وکړي چې متن به د څه په اړه وي، طریقه ښیي. (په خپلو کې شریکول، له ټولګي سره شریکول)
۲.ښوونکی درې کلیدي کلمې له زده کوونکو سره معنا او په جملو کې یې استعمالوي.

د لوستلو پر مهال

۱. ښوونکی تمثیلوي، ښوونکی او زده کوونکي یې په ګډه لولي او زده کوونکي یې په دوه کسیزه توګه لولي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته ښیي چې څنګه کولای شي د تم کېدلو او فکر کولو ستراتیژۍ څخه ګټه واخلي.

له لوستلو څخه وروسته

۱. ښوونکی له زده کوونکو نه پوښتنه کوي چې ایا د کیسې په اړه یې وړاندوینه سمه ده؟ هو/نه.
۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه لاندې پوښتنې کوي.

۸ اونۍ ۱ لوست

توری او کلمې

تمیم	تېر	تورپېکۍ
ستړی	ناست	لوستونه
مکتب	مرسته	ساعت

ت

تریو پخلنځی درناوی

درناوی

تمیم کور ته راغی. بکسه یې د کوټې په منځ کې واچوله. اوږد وغځېد. تمنا وویل: ولې دې بکسه په خپل ځای نه ږدې؟
تمیم په تریو تندي وویل: په تا یې څه مور یې چې د دوی خبرې واورېدې. راغله. ویې ویل: تمیمه زویه! ولې په غوسه یې؟
تمیم وویل: زه وږی او ستړی له ښوونځي څخه راغلم. تمنا وایي چې ولې دې بکسه بې ځایه اچولې ده؟
مور یې وویل: زویه! چې وږی یې، ډوډۍ به درته راوړم. تمنا ښه درته وایي. هغه دې خور ده. خبره یې باید ومنې او درناوی یې وکړې.
تمیم له تمنا څخه بخښنه وغوښته.

٤٣

- **پوښتنه: کله چې تمیم کور ته ننوت، څه یې وکړل؟**
ځواب: بکسه یې د کوټې په منځ کې واچوله.
- **پوښتنه: ولې تمیم خپلې خور ته په غوسه و؟**
ځواب: ځکه تمنا ورته وویل چې بکس دې ولې په خپل ځای نه ږدې؟
- **پوښتنه: کله چې له نورو سره مرسته کوئ څه احساس کوئ؟**
ځواب: د خوښۍ او مهربانۍ احساس کوو.
- **پوښتنه: نوروته په درناوي سره څه ترلاسه کوئ؟**
ځواب: الله (جَلّ جَلالُهُ) خوشحالیږي، زړه مو تسکین کوي، د هغوی خوښي ترلاسه کوو.

۳. ښوونکی زده کوونکو ته د یوه متن بیانول په لنډو ټکو کې ښیي (د تفصیلي لارښوونو لپاره د برخې د عمومي کتنې برخې ته مراجعه وکړئ). (امکاني لنډیز:)
٤. **تمیم خپل بکس د کوټې کنج ته وغورځاوه. تمنا ورته وویل: بکس دې ولې وغورځاوه؟ تمیم تندی تریو کړ. مور یې ورته وویل تمنا درته ښه وایي. باید د یو بل درناوی وکړئ.**

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** ښوونکی له زده کوونکی سره د /ت/ غږ لرونکې ځینې کلمې تکراروي.
۲. **کورنۍ دنده:** زده کوونکي توري او کلمې په کورونو کې په خپلو کتابچو کې لیکي او لومړی متن تکراروي.

فرعي موضوع: درناوی

د زده کړې موخې:

۱. له مؤنث او مذکر نومونو سره صفت ته مطابقت ورکول
۲. د متن له سیاق او سباق څخه په ګټې اخیستنې سره د کلمو پر معنا پوهېدل.
۳. د روان لوستلو ښه کول. له مناسب لحن او حرکاتو نه په ګټې اخیستنې او له ٪۹۵ سموالي سره د متنونو لوستل.

۱. کلمې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی دې د هلکانو او نجونو په اړه د تشریحاتو ورکولو تمرین وکړي. ښوونکی لاندینۍ کلمې پر تختې لیکي: یو کوچنی هلک، یوه کوچنۍ نجلۍ. ښوونکی دا کلمې له زده کوونکو سره لولي. ښوونکی وایي چې کوچنۍ یوه کلمه ده چې موږ ته د هلک او نجلۍ په اړه یو څه وایي. ښوونکی له زده کوونکو څخه د نورو بېلګو د وړاندې کولو غوښتنه کوي لکه (کشر، کشره، هوښیار هوښیاره، او داسې نور).
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپل درسي کتابونو ته ځیر شي. هغوی یو هلک او یوه نجلۍ وینې. هغوی ډیرې تشریحي کلمې هم وینې. ځینې کلمې په نجلۍ پورې اړه لري او ځینې کلمې به هلک پورې. هغوی به کلمو ته له هلک یا نجلۍ سره مطابقت ورکړي. ښوونکی لومړۍ دوه بېلګې له زده کوونکو سره ترسره کوي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې نورې کلمې په دوه کسیزه توګه ترسره کړي.
٤. کله چې زده کوونکي په کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.
٥. لږ وروسته، ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
٦. ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې و وایي هغوی په دې درس کې څه زده کړي دي. (ځواب: د یو هلک او نجلۍ په اړه د تشریحاتو ورکولو لپاره د ځانګړو کلمو کارول.)

۲. د لغتونو زېرمه (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به په ځیر سره د جملو په لوستلو سره د کلمې د معنا د پیدا کولو تمرین وکړي.
۲. ښوونکی دا جمله پر تختې لیکي: **زه درس وایم.** (**اوسپنه، کتاب**) ښوونکو د ځواب پیدا کولو طریقه ښیي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپلو درسي کتابونو ته ځیر شي. هغوی پنځه جملې وینې. ښوونکی لومړۍ دوه جملې له زده کوونکو سره ترسره کوي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې پاتې دوه جملې دې په دوه کسیزه توګه ترسره کړي. چټک زده کوونکي

کولای شي همدې تمرین ته د خپل تمرین په کتاب کې هم ادامه ورکړي.
٥. کله چې زده کوونکي په کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.
٦. لږ وروسته، ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
۷. ښوونکی له زده کوونکو پوښتنه کوي چې و وایي هغوی په دې درس کې څه زده کړي دي. (ځواب: موږ د جملې په کارولو سره د کلمې معنا پیدا کول زده کړل.)

۳. د لومړي متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

۱. د څلورو پړاوونو څخه په ګټې اخیستنې ښوونکی تمثیلوي، ښوونکی او زده کوونکي په ګډه لولي، یعنې زده کوونکي په دوه کسیزه توګه لولي او زده کوونکي یې پخپله لولي په کارولو سره لومړی متن له زده کوونکو سره بیا لولي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. تکرار: د پرتلیزو او عالي صفتونو دمفهوم تکرار.
۲. کورنۍ دنده: ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې کلمې په خپلو کورونو کې په کتابچو کې ولیکي او لومړی لوست تکرار کړي.

فرعي موضوع: له کورنۍ سره مرسته

د زده کړې موخې

۱- له مؤنثو او مذکرو نومونو سره صفت ته مطابقت ورکول.
۲- د متن له سیاق او سباق نه په ګټې اخیستنې سره د کلمو د معنا اخیستل
۳- د روان لوستلو ښه کول. له مناسب لحن او حرکاتو نه په ګټې اخیستنې او له ٪۹۵ سموالي سره د متنونو لوستل.

۱. کلمې (۱۰ دقیقې)

ښوونکی د لومړۍ کلمې جوړښت پر تختې لیکي کټ مټ هغسې لکه په درسي کتاب کې چې لیکل شوې دي.

۱. ښوونکی بېلګه په لوړ غږ زده کوونکو ته لولي. بیا ښوونکی بېلګه له زده کوونکو سره یوځای لولي.
۲. ښوونکی تشریح کوي چې څنګه یوې کلمې ته د(**توب**) په ورزیاتولو سره د کلمې مفهوم بدلېږي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپل درسي کتاب ته ځیر شي او لومړۍ دوه بېلګې له زده کوونکو سره لولي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په دوه کسیزه توګه کار وکړي او ټولې کلمې ولولي.
٥. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د کلمو لیکل تمرین کړي.
٦. کله چې زده کوونکي د کلمو په لوستلو بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.

۲. د دویم متن لوستل (۲۵ دقیقې)

له لوستلو څخه مخکې

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې سرلیک او انځور ته وګوري او وړاندوینه وکړي چې متن به د څه په اړه وي، مرسته کوي (په خپلو کې شریکول، له ټولګیوالو سره شریکول)
۲. ښوونکی درې کلیدي کلمې له زده کوونکو سره معنا او په جملو کې یې استعمالوي.

د لوستلو پر مهال

۱. ښوونکی له زده کوونکو سره د تم کېدلو او فکر کولو له ستراتیژۍ څخه په ګټې اخیستنې او تمرین کولو کې مرسته کوي.
۲. ښوونکی د لوستلو متن تمثیلوي
۳. ښوونکی او زده کوونکي متن په ګډه لولي
٤. ، زده کوونکي په خپله متن لولي.

له لوستلو څخه وروسته

۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې آیا د کیسې په اړه یې وړاندوینه سمه ده؟ هو/ نه.

کلمې

بریالیتوب	بریالی+توب	بریالی
هلکتوب	هلک+توب	هلک
کوچنیتوب	کوچنی+توب	کوچنی
زلمیتوب	زلمی+توب	زلمی

ښوونکی | مرسته | دنده

له کورنۍ سره مرسته

طیب په دریم او طوبا په دویم ټولګي کې ده. یوه ورځ دوی له ښوونځي څخه کور ته راغلل.
طیب طوبا ته وویل: پلار مې په باغچه کې کار کوي. زه به له پلار سره مرسته وکړم.
طوبا وویل: ښه ده. زه به هم له مور سره مرسته وکړم.
طیب له پلار سره د باغچې کار خلاص کړ. بیا دواړه کور ته راغلل.
ګوري چې طوبا او مور هم د کور کارونه سر ته رسولي دي.
پلار یې وویل: آفرین بچیانو! دا دی کارونه مو وختي خلاص کړل.
اوس به ډوډۍ وخورو. بیا به زه په درسونو کې درسره مرسته وکړم.

۱۰

۲-پوښتنه: طیب طوباته څه وویل؟
ځواب: زه به له پلاره سره مرسته وکړم.
۳- پوښتنه: طوبا له مور سره کوم کارونه خلاص کړل؟
ځواب: د کور کارونه.
۴- پوښتنه: په کارونو کې له یو بل سره مرسته څه ګټې لري؟
ځواب: کارونه په ښه توګه او ژر ترسره کېږي.
۵- پوښتنه: تاسو له کورنۍ سره څه ډول مرستې کولای شئ؟
ځواب: د کور او بهر په کارونو کې مرسته کولای شو.

ښوونکی زده کوونکو ته د یوه متن په لنډو ټکو کې بیانول ښیي (دتفصیلي لارښوونو لپاره د برخې د عمومي کتنې برخې ته مراجعه وکړئ). (امکاني لنډیز:)

د خپلو درسونو ترڅنګ باید له مور سره د کور په کارونو کې او له پلار سره له کور څخه دباندې کارونو کې مرسته وکړو.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** ښوونکی د تورو نومونه او غږونه له زده کوونکو سره تکراروي.
۲. **کورنۍ دنده:** زده کوونکي توري او کلمې په کورونو کې په خپلو کتابچو کې لیکي او دوهم لوست تکراروي.

فرعي موضوع: له کورنۍ سره مرسته

د زده کړې موخې:

۱. د حال زمانې په تېرې زمانې بدلول.
۲. د يوې کلمې د نږدې بلې کلمې د پيدا کولو لپاره له سياق او سباق څخه ګټه اخيستل.
۳. له مناسب لحن، حرکاتو او ٪۹۵ سموالي سره د متن لوستل.

۱. جملې (۱۰ دقيقې)

۱. ښوونکی لاندې جمله په تختې ليکي: **دا ښوونکی دی**
ښوونکی دا جمله زده کوونکو ته لولي. ښوونکی وايي، زه دا جمله په يو بل ډول هم ويلای شم، لکه: **دا ښوونکی و** ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې بدلېدونکې کلمه د عمل د کلمې يا فعل په نوم يادېږي. ښوونکی يو څو نورې بېلګې زده کوونکو ته وړاندې کوي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې خپلو درسي کتابونو ته ځير شي او ځينې جملې په ګډه سره تمرين کړي. هغه کلمه چې لاندې يې خط کښل شوی د عمل کلمه يا فعل دی. دا هغه کلمه ده چې بدلېږي.
۳. ښوونکی لومړی دوه جملې له زده کوونکو سره تمرين کوي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې په دوه کسيزه توګه کار وکړي او پاتې نورې جملې ولولي او تېرې زمانې ته يې واړوي.
٥. ښوونکی له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.
٦. لږ وروسته، ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
٧. ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې هغه څه دې و وايي چې په دې درس کې يې زده کړي دي. (ځواب: د تېرې زمانې کارول.)
٨. ښوونکی لومړی دوه جملې له زده کوونکو سره تمرين کوي.
٩. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې په دوه کسيزه توګه کار وکړي او پاتې نورې جملې ولولي او تېرې زمانې ته يې واړوي.

۲. د لغتونو زېرمه (۱۵ دقيقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې هغوی به په ځير سره د جملو په لوستلو سره د کلمې ته نږدې د بلې کلمې د پيدا کولو تمرين وکړي.
۲. ښوونکی دا جمله په تختې ليکي: **اتل چای څښي.** (**پياله ، بوټ**) ښوونکو د ځواب پيدا کولو طريقه ښيي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې خپلو درسي کتابونو ته ځير شي. هغوی څلور جملې وينې. ښوونکی لومړی دوه جملې له زده کوونکو سره ترسره کوي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې پاتې دوه جملې دې په دوه کسيزه توګه ترسره کړي. چټک زده کوونکي کولای شي همدې تمرين ته د تمرين په کتاب کې هم ادامه ورکړي.
٥. کله چې زده کوونکي په کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.
٦. لږ وخت وروسته، ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
٧. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې و وايي هغوی په دې درس کې څه زده کړي دي. (ځواب: موږ د جملې په کارولو سره د کلمې نږدې بله کلمه پيدا کول زده کړل.)

۳. د دويم متن بيا لوستل (۱۰ دقيقې)

۱. د څلورو پړاوونو څخه په ګټې اخيستنې ښوونکی تمثيلوي، ښوونکي او زده کوونکي په ګډه لولي،يعنې زده کوونکي په دوه کسيزه توګه لولي او زده کوونکي يې پخپله لولي)، په کارولو سره لومړی متن له زده کوونکو سره بيا لولي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقيقې)

۱. تکرار: د حال زمانې فعل په تېرې زمانې د بدلولو تکرار.
۲. کورنۍ دنده: ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې کلمې په خپلو کورونو کې په کتابچو وليکي او متن بيا ولولي او د املا د تمرين لپاره د کلمو تمرين ترسره کړي.

د حسن خط فعاليت، ارزونه او کورنۍ دنده (۴۰ دقيقې)

فرعي موضوعگاني: درناوی او له کورنۍ سره مرسته

د زده کړې موخې:

۱- په خوښۍ، خپګان او داسې نورو حالاتو کې د خپلو احساساتو پېژندل.
۲- د نوښتي لیکنې د کیسې بشپړول.
۳- له مناسب لحن،حرکاتو او٪ ۹۵ سموالي سره د متن لوستل.

۱. غوږنیول او خبرې کول (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په دې لوست کې به دوی ځینې هیجانات او احساسات وپېژني. هیجانات د احساساتو یوه هم معنا ستونزمنه کلمه ده. د احساساتو پېژندل په دې معنا چې یو څوک یو حالت څه ډول درک کوي او په اړه یې څه ډول احساسات له خپله ځانه ښیي.
۲. زده کوونکو ته و وایاست چې په درسي کتاب کې هغو انځورونو ته وګوري چې ماشومان پکې ځینې احساسات ښکاره کوي. زده کوونکو ته و وایاست چې د شپږو انځورونو په اړه یو له بل سره بحث وکړي او ووایي چې هر انځور څه ډول احساس بیانوي. څو زده کوونکو ته وخت ورکړئ چې خپل نظرونه له ټولګیوالو سره شریک کړي.
۳. زده کوونکو ته و وایاست چې د تمرین په کتابونو کې شپږ انځورونه او شپږو کلمو ته وګوري.هغوی ته و وایاست چې کلمې له اړونده انځورونو ولیکئ. څو زده کوونکو ته اجازه وکړئ چې خپل ځوابونه له ټولګیوالو سره شریک کړي.
۴. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې زه یو احساس بیانوم، تاسو به د دې احساس اړوند عمل یا تمثیل کوئ. زده کوونکي کولی شي د دې عمل یا تمثیل د ترسره کولو په خاطر خپل مخونه، د بدن نور غړي او غږونه وکاروي. ښوونکی زده کوونکو ته یو مثال وایي چې د ’خوشحالۍ‘ له احساس سره څه ډول عمل یا تمثیل وکړي. همدا کار د لاندې احساساتو لپاره ترسره کړئ: خوشحاله، خفه، غوسه، وېره، ستومانه او ویاړ کول. که اړینه وي د هر احساس تمثیل دې وکړي.
۵. ښوونکی وایي دا مهمه ده چې خپل احساسات وپېژنئ او نورو ته یې څرګنده کړئ چې تاسو به پورتنیو حالتونو کې څه ډول احساس کوئ. له خپلو ملګرو سره خپل احساسات شریک کړئ او ورته ووایاست چې د یوه حالت په اړه څه احساس کوئ. کله چې د خوشحالۍ احساس کوئ، نو مهمه ده چې دا احساس له نورو سره شریک کړئ خو که چېرې تاسو د غوسې یا خفګان احساس کوئ نو داهم ډېره مهمه ده چې دا ډول احساسات هم له نورو سره شریک کړئ تر څو له تاسو سره مرسته وکړي او تاسو ته د آرامۍ احساس درکړي.

۲. نوښتي لیکنه (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به اوس د خپلو احساساتو د پېژندلو په اړه یوه کیسه ولیکي.
۲. ښوونکی د درسي کتاب جملې او د چوکاټ کلمې له زده کوونکو سره یو ځای لولي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د چوکاټ د کلمو په کارولو سره په تشو ځایونو کې په دوه کسیزه توګه جملې جوړې کړي او نیمګړې کیسه دې بشپړه کړي.
۴. ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او هغو زده کوونکو ته چې ستونزې لري مرسته او لارښوونه کوي.
۵. ښوونکی له څو زده کوونکو غواړي چې خپلې بشپړې کړې کیسې ټولګیوالو ته و وایي.

۳.د لومړي او دویم متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی له دوو پړاوونو (زده کوونکي په دوه کسیزه توګه لولي، زده کوونکي یې پخپله لولي)، څخه په ګټې اخیستنې سره لومړی او دوهم متن له زده کوونکو سره بیا لولي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** زده کوونکي دې د مختلفو احساساتو نمونه واخلي،
۲.**کورنۍ دنده:** د لومړي او دوهم متن بیا لوستل. د نوښتي کیسې بشپړول او یو انځور ورسره زیاتول.

فرعي موضوع: تکرار او دوامداره ارزونه

د زده کړې موخې:

۱- له مؤنثو او مذکرو نومونو سره صفت ته مطابقت ورکول.
۲- له سیاق او سباق څخه په ګټې اخیستنې سره د کلمو معنا اخیستل.
۳- حال زمانه په تېره زمانه بدلول.
٤- له ٪ ۹۰ سموالي سره د متن لوستل.
٥- د کلمې او جملې په کچه د مناسب لحن او فشار په کارولو سره د متن لوستل.
٦- له ٪ ۸۰ سموالي سره د کلمو او جملو لیکل.

۱. کلمې او جملې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی مذکر او مؤنث صفتونه له زده کوونکو سره تکرار وي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د درسي کتاب (الف) تمرین ترسره کړي.
۳. ښوونکی له جملو څخه په ګټې اخیستنې سره د کلمو معنا پیدا کول تکراروي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د درسي کتاب (ب) تمرین ترسره کړي.
٥. ښوونکی تېره زمانه تکراروي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د درسي کتاب (ج) تمرین ترسره کړي.
۷. ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
۸. ښوونکی د اوږدمهالې ارزونې کتاب کې د زده کوونکو نومرې ثبتوي.

۲. د لومړي او دویم متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته دوه دقیقې وخت ورکوي چې په دوه کسیزه توګه لومړی یا دویم متن ژر ژر ولولي.
۲. ښوونکی د زده کوونکو له څلورو جوړو څخه غوښتنه کوي چې د ټولګي مخې ته راشي.
۳. ښوونکی هغوی ته وایي چې هره جوړه به د متن یوه برخه لولي. هغوی باید متن په روانه توګه او د مناسب لحن او حرکاتو په کارولو سره ولولي چې ټکی او د پوښتنې نښه منعکس کړي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې متن ورو ورو له هغه سره ولولي او نښه غوږ ورته ونیسي.
٥. کله چې زده کوونکي په لوستلو بوخت وي، ښوونکی د هغوی د لوستلو څرنګوالی مشاهده کوي او خپله مشاهده د اوږدمهالې ارزونې په کتاب کې لیکي. له هغو زده کوونکو سره چې په نښه توګه دا فعالیت ترسره نه کړي، باید په بله اونۍ کې مرسته وشي.

۳. املا (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به څو کلمې او جملې ولیکي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته د درسي کتابونو د ترلو او د تمرین کتابونو د پرانیستلو وایي.
۳. ښوونکی لومړی کلمه په کراره وایي او څلور ځلې یې تکراروي. کلمه دا ده: **تمیم**
٤. زده کوونکي کلمې د تمرین په کتاب کې لیکي.
٥. ښوونکی همدغه کار د لاندې اتو (۸) کلمو لپاره هم ترسره کوي: **تبر، مرسته، ناست، لوستونه، مکتب، توپیکی، سترې، ساعت.**
٦. ښوونکی لومړی جمله په کراره لولي او څلور ځله یې په کراره کراره تکراروي. جمله دا ده: **۱. تمیم د مور درناوی کوي.**
۷. زده کوونکي جمله د تمرین په کتاب کې لیکي.
۸. ښوونکی هم دا کار د لاندې دریو جملو لپاره هم ترسره کوي.
۲. توپیکی له خپلې مور سره مرسته کوي.
۳. په تبر لرګي ماتوو.
٤. ټولګیوال له یو بل سره مرسته کوي.
۹. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین کتابچې د کتلو لپاره راوړي. ښوونکی د هغوی املا ګوري او نومرې ورکوي.
۱۰. ښوونکی د زده کوونکو نومرې د پرله پسې ارزونې په کتاب کې ثبتوي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. تکرار: هغه څه تکرارول چې زده کوونکو په دې اونۍ کې زده کړي دي.
۲. کورنۍ دنده: ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په کورونو کې د درسونو د هغو برخو بیا لیکل او لوستل دې ترسره کړي چې د اونۍ په جریان کې یې ورسره ستونزې لرلې.

د حسن خط فعالیت، ارزونه او کورنۍ دنده (۴۰ دقیقې)

فرعي موضوع: کورنۍ اقتصاد **توري: ط**

د زده کړې موخې:

۱. د /ط/ غږ او (ط) توري درلودونکو کلمو سم لیکل
۲. د انځور، سرلیک مهمو کلمو او د مخکنۍ پوهې څخه په ګټې اخیستنې سره د اوړاندوینه وکړي چې کیسه یا متن به د څه په اړه وي.
۳. د لوستلو پر مهال تم کېدل او فکر کول.
٤. یو لوستل شوی متن په لنډو ټکو کې بیانول.

۹ اونۍ ۱ لوست

توري او کلمې

طالب	طاهره	طاهر
سطل	مطلب	لطیف
خیاط	ضابط	وطن

ط

اسوېلی خوندوره شتمنه

کورنۍ اقتصاد

طالع ګل په خولو لوند کوټې ته راغی سوړ اسوېلی یې وایست طبیبې ورته وویل: سریه! ولې خپه یې؟ طالع ګل وویل: نوم مې طالع ګل دی، خو طالع نه لرم. ډېر کار کوم، خو ژوند مو ښه نه شو طبیبې وویل: له یوه لاسه ټک نه خېژي. پس له دې به زه هم درسره مرسته کوم. زه به خوندوره حلوا پخوم. ته یې په بازار کې خرڅوه. غږ به داسې کوي: واخلئ! واخلئ! خوندوره حلوا واخلئ! وروسته له دې به طبیبې خوږه حلوا پخوله. طالع ګل به سهار وختي بازار ته وړله. همدا وو چې د طبیبې له برکته غریبه کورنۍ شتمنه شوه.

٤٩

۱. توري او کلمې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي د (ط) او (ت) توري یو غږ لري چې ځینې کلمې د (ت) په توري او ځینې نورې یې د (ط) په توري لیکل کېږي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په دې اونۍ کې به د هغو کلمو تمرین کوي چې د (ط) توري پکې کارول کېږي.
۳. ښوونکی لاندینۍ کلمې پر تخته لیکي: **طالب، سطل** ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې کلمې په لوړ غږ ولولي. ښوونکی له زده کوونکو پوښتنه کوي چې کوم توري د /t/ غږ لري. ښوونکی څو زده کوونکو ته اجازه ورکوي چې توري ته ګوته ونیسي.
٤. ښوونکی زده کوونکي د درسي کتابو لوستلو ته رابولي. ښوونکی کلمې په داسې حال کې زده کوونکو ته لولي چې هغوی خپلې ګوتې پر کلمو تېروي. بیا زده کوونکي هغه کلمې په دوه کسیزه توګه لولي.
۵. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د کلمو لیکل تمرین کړي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی باید د دغو کلمو لیکل هر ورځ په کور کې تمرین کړي.
۷. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به د اونۍ په پای کې د دې کلمو په اړه املا ولري.

۲. د لومړی متن لوستل (۲۵ دقیقې)

له لوستلو څخه مخکې

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې سرلیک او انځور ته وګوري او وړاندوینه وکړي چې متن به د څه په اړه وي. (په خپلو کې شریکول، له ټولګیوالو سره شریکول).

ښوونکی درې کلیدي کلمې له زده کوونکو سره معنا او په جملو کې یې استعمالوي.

د لوستلو پرمهال

۱. ښوونکی تمثیل کوي، ښوونکی او زده کوونکي په ګډه لوستل کوي، زده کوونکي په دوه کسیزه توګه لوستل کوي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته ښیي چې څنګه کولای شي د تم کېدلو او فکر کولو ستراتیژي څخه ګټه واخلي.

له لوستلو څخه وروسته

۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې د کیسې په اړه یې وړاندوینه سمه ده؟ هو یا نه.
۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه لاندې پوښتنې کوي.

- پوښتنه: طالع ګل ولې خپه و؟
ځواب: ځکه چې ژوند یې ښه نه و.
- پوښتنه: طبیبې له طالع ګل سره څه ډول مرسته وکړه؟
ځواب: طبیبې خوندوره حلوا پخوله، طالع ګل به په بازار کې خرڅوله:
- پوښتنه: طالع ګل او طبیبې څه ډول خپل اقتصاد ښه کړ؟
ځواب: د یو بل په مرسته.
- پوښتنه: که په کورنۍ کې له یو بل سره مرسته وکړو څه ګټه به ولري؟
ځواب: د کورنۍ اقتصاد به مو ښه شي.

۳- ښوونکی له زده کوونکو سره یو ځای متن په لنډو ټکو کې بیانوي. (د تفصیلي لارښوونو لپاره د برخې د عمومي کتنې برخې ته مراجعه وکړئ) د اقتصاد په جوړولو کې فکر کول او د کورنۍ له غړو سره مشوره کول ډېر ښه کار دي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** ښوونکی له زده کوونکو سره د /ط/او /ت/ غږ لرونکې ځینې کلمې تکراروي.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په کورونو کې د توري او کلمو لیکل او لومړی لوست تکرار کړي.

فرعي موضوع: کورنۍ اقتصاد

د زده کړې موخې:

۱. له نومونو سره د مؤنث او مذکر صفتونو کارول.
۲. د متن له سیاق او سباق څخه په ګټې اخیستنې سره د کلمو معنا اخیستل.
۳. له مناسب لحن او حرکاتو څخه په ګټه اخیستنې او له ۹۵٪ سموالي سره متنونو لوستل.

۱. کلمې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې آیا هغه کلمې اوس هم په یاد لري چې یو هلک یا نجلۍ تعریفوي. ښوونکی له زده کوونکو څخه د څو بېلګو د وړاندې کولو غوښتنه کوي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپلو درسي کتابونو ته ځیر شي. هغوی د خلکو انځور ویني. هغوی د کلمو یو لست هم ویني چې هغوی یې باید د خلکو د تعریفولو لپاره وکاروي. ښوونکی لومړی دوه بېلګې له زده کوونکو سره یوځای ترسره کوي. بیا زده کوونکي په دوه کسیزه توګه کار ته ادامه ورکوي.
۳. کله چې زده کوونکي په کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.
٤. ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
٥. ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې و وایي هغوی په دې درس کې څه زده کړي دي. (ځواب: د خلکو د تعریفولو لپاره د ځانګړو کلمو کارول.)

۲. د لغتونو زېرمه (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به په ځیر سره د جملو په لوستلو سره د مترادفو کلمو د پیدا کولو تمرین وکړي.
۲. ښوونکی دا جمله په تختې لیکي: **داتیره توره ده.**
۳. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې د هغو کلمو لپاره چې لاندې یې خط کښل شوی، کومه کلمه (**تخته، ډېره**) سم ځوا ب دی.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپل درسي کتابونو ته ځیر شي. هغوی پنځه(۵) جملې ویني. هغوی باید په چوکاټ کې هغه کلمې ولټوي چې په جملو کې له ورکړل شویو کلمو سره چې لاندې یې خطونه کښل شوي، مطابقت لري. ښوونکی لومړی دوه جملې له زده کوونکو سره ترسره کوي.
٥. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې پاتې جملې دې په دوه کسیزه توګه ترسره کړي. چټک زده کوونکي

کولای شي همدې تمرین ته د خپل تمرین په کتاب کې هم ادامه ورکړي.
٦. کله چې زده کوونکي په کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.
۷. لږ وخت وروسته، ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
۸. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې و وایي هغوی په دې درس کې څه زده کړي دي. (ځواب: موږ د جملو په کارولو سره د کلمو معنا پیدا کول زده کړل.)

۳. د لومړي متن بیا لوستل (۱۰دقیقې)

۱. له څلورو پړاوونو څخه په ګټې اخیستنې سره ښوونکی تمثیلوي، ښوونکی او زده کوونکي یې په ګډه لولي، زده کوونکي یې په دوه کسیزه توګه لولي او زده کوونکي یې پخپله لولي، په کارولو سره لومړی متن له زده کوونکو سره بیا لولي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. تکرار: د پرتلیزو او عالي صفتونو مفهوم تکرار.
۲. کورنۍ دنده: ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په کورونو کې د کلمو لیکل په خپلو کتابچو کې ترسره کړي او متن بیا ولولي او د املا د تمرین لپاره د کلمو تمرین ترسره کړي.

فرعي موضوع: مور

د زده کړې موخې:

۱- د کلمو د تجزیه کولو لپاره په مورفیمونو باندې د کلمو د جوړښت د پوهې کارول.
۲- وړاندوینه کول چې دا کیسه یا متن به د څه په اړه وي .
۳- د لوستلو پر مهال تم کېدل او فکر کول.
٤- لوستل شوی متن په لنډو ټکو کې بیانول.

۱. کلمې (۱۰دقیقې)

۱. ښوونکی د لومړۍ کلمې جوړښت کټ مټ هغسې پر تخته لیکي لکه په درسي کتاب کې چې لیکل شوی دی.
۲. ښوونکی نمونه په لوړ غږ زده کوونکو ته لولي. بیا ښوونکی نمونه له زده کوونکو سره یوځای لولي.
۳. ښوونکی تشریح کوي چې څنګه یوې کلمې ته د (**توب**)په ورزیاتولو سره د کلمې مفهوم بدلېږي.
٤. ښوونکی زده کونکو ته وایي چې خپل درسي کتاب ته ځیر شي او لومړۍ دوه بېلګې له زده کوونکو سره ولولي.
٥. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په دوه کسیزه توګه کار وکړي او ټولې کلمې ولولي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د کلمو لیکل تمرین کړي.
۷. کله چې زده کوونکي د کلمو په لوستلو بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.

۲. د دویم متن لوستل (۲۵ دقیقې)

له لوستلو څخه مخکې

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې سرلیک او انځور ته وګوري او وړاندوینه وکړي چې متن به د څه په اړه وي. (په خپلو کې شریکول، له ټولګیوالو سره شریکول).
۲. ښوونکی درې کلیدي کلمې له زده کوونکو سره معنا او په جملو کې یې استعمالوي.

د لوستلو پر مهال

۱. ښوونکی تمثیل کوي، ښوونکی او زده کوونکي په ګډه لوست لولي زده کوونکي په دوه کسیزه توګه لوستل کوي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته ښیي چې څرنګه د تم کېدلو او فکر کولو له ستراتیژۍ څخه ګټه واخلي.

له لوستلو څخه وروسته

۱. ښوونکی له زده کوونکو نه پوښتنه کوي چې د کیسې په اړه یې وړاندوینه سمه ده؟ هو/ نه.
۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه لاندې پوښتنې کوي.

کلمې

مشر	مشر+توب	مشرتوب
ساده	ساده+توب	ساده توب
ماشوم	ماشوم+توب	ماشومتوب
مېړنی	مېړن+توب	مېړنتوب

باغچه | اندېښنه | مشوره

مور

د پسرلي ښکلی موسم و.
یوه ورځ طاهر او طاهره په خپله شنه باغچه کې ناست وو.
مور یې له طاهرې سره سبق وایه.
طاهر کتابچه او قلم په لاس، خپه ناست و.
مور یې ورته وویل: زوی جانه! ولې داسې خپه ښکاري؟
طاهر سر وخوځاوه او ویې ویل:
مورې! پرون مورږ ته ښوونکي وویل: «تاسې د مور په هکله یو څه ولیکئ.»
مور یې په خندا وویل: زویه! اندېښنه مه کوه. زه او خور به دې درسره مرسته وکړو.
په دې خبرې سره د طاهر تندی وغوړېد او خوشحاله شو. بیا یې د مور او خور په مشوره خوږه ترانه ولیکله.

۵۱

- پوښتنه: طاهر او طاهره چېرته ناست وو؟
ځواب: په خپله شنه باغچه کې.
- پوښتنه: طاهر ولې خپه ناست و؟
ځواب: د مور په هکله یې څه نه وو لیکلي.
- پوښتنه: د طاهر ستونزه څنګه حل شوه؟
ځواب: د مور او خور په مرسته یې ستونزه حل شوه.
- پوښتنه: طاهر له کومو نورو لارو څخه خپله ستونزه حل کولای شوای؟
ځواب: د کتابتون او ملګرو په مرسته یې.

۳. ښوونکی زده کوونکو ته د یوه متن په لنډو ټکو کې بیانول ښیي(د تفصیلي لارښوونو لپاره د برخې د عمومي کتنې ته مراجعه وکړئ).
٤. د طاهر مور پوه شوه چې هغه خپه ښکاریده. **مور او خورې ورسره مرسته وکړه او خوږه ترانه یې ولیکله.**

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** ښوونکی د (**توب**) وروستاړي د تمرکز کولو سره کلمې تکراروي.
۲. **کورنۍ دنده:** زده کوونکي توري او کلمې په کورونو کې په خپلو کتابچو کې لیکي او دوهم متن تکراروي.

فرعي موضوع: مور

د زده کړې موخې:

۱. د حال زماني په تېرې زماني بدلول.
۲. د يوې کلمې د معنا د پيدا کولو لپاره له سياق او سباق څخه ګټه اخيستل.
۳. له مناسب لحن او حرکاتو او ٪۹۵ سموالي سره د متن لوستل.

۱. جملې (۱۰ دقيقې)

۱. ښوونکی لاندې جمله پر تخته ليکي: (**زه کور ته ځم**) ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې ايا هغوی په ياد لري چې جمله څرنګه بدلېږي، ترڅو يو کار داسې وښودل شي چې پرون ترسره شوی وي.
ځواب: **تللی وم**
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې خپلو درسي کتابونو ته ځير شي. په لومړي چوکاټ کې ورکړل شوي د عمل کلمې (فعلونه) هغه کلمې دي چې په ډاګه کوي چې يو کار همدا اوس ترسره کېږي. په دوهم چوکاټ کې ورکړل شوي د عمل کلمې (فعلونه) هغه کلمې دي چې په ډاګه کوي چې يو کار پرون يا ډېر مخکې ترسره شوی دی.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې هغوی بايد د لومړي چوکاټ د عمل کلمې (فعلونه) د دوهم چوکاټ له کلمو سره پرتله کړي.
٤. ښوونکی لومړی دوه د عمل کلمې (فعلونه) له زده کوونکو سره ترسره کوي.
٥. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې په دوه کسيزه توګه کار وکړي او تمرين بشپړ کړي.
٦. ښوونکی له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.
٧. لږ وروسته، ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
٨. ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې هغه څه و وايي چې په دې درس کې يې زده کړي دي. (ځواب: د نن ورځې د عمل کلمې (فعل د تېرې ورځې (پرون) د عمل کلمو (فعل) سره پرتله (پرون) د عمل کلمو (فعل) سره پرتله کول).

۲. د لغتونو زېرمه (۱۵ دقيقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې هغوی به په ځير سره د جملو په لوستلو سره د کلمې د معنا د پيدا کولو تمرين وکړي.
۲. ښوونکی دا جمله پر تختې ليکي: **زده کوونکي ښوونځي ته ځي.**
۳. ښوونکي له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې د هغې کلمې لپاره چې لاندې ترې خط کښل شوی، کومه کلمه سم ځواب دی؟ (**زده کړه، لرګی**).
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې خپل درسي کتابونو ته ځير شي. هغوی پنځه(۵) جملې وينې. هغوی بايد په چوکاټ کې هغه کلمې ولټوي چې په جملو کې له ورکړل شويو کلمو سره چې لاندې يې خطونه کښل شوي، مطابقت لري. ښوونکی لومړی دوه جملې له زده کوونکو سره ترسره کوي.

۵. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې پاتې جملې دې په دوه کسيزه توګه ترسره کړي. چټک زده کوونکي کولای شي همدې تمرين ته د خپل تمرين په کتاب کې هم ادامه ورکړي.
٦. کله چې زده کوونکي په کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.
٧. لږ وروسته، ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
٨. ښوونکی له زده کوونکو پوښتنه کوي چې و وايي هغوی په دې درس کې څه زده کړي دي. (ځواب: مور د جملې په کارولو سره د کلمې معنا پيدا کول زده کړل.)

۳. د دويم متن بيا لوستل (۱۰ دقيقې)

۱. له څلورو پړاوونو څخه په ګټې اخيستنې ښوونکی تمثيلوي، ښوونکی او زده کوونکي په ګډه لولي، يعنې زده کوونکي په دوه کسيزه توګه لولي او زده کوونکي يې پخپله لولي، په کارولو سره دوهم متن له زده کوونکو سره بيا لولي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقيقې)

۱. **تکرار:** په حال او تېره زمانه کې د عمل کلمې (فعلونه).
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې جملې په کورونو کې په خپلو کتابچو کې وليکي او متن بيا ولولي او د املا د تمرين لپاره د کلمو تمرين ترسره کړي.

د حسن خط فعاليت، ارزونه او کورنۍ دنده (۴۰ دقيقې)

فرعي موضوعگاني: کورنۍ اقتصاد او مور

د زده کړې موخې:
۱- په خوښۍ، خپګان او داسې نورو حالتونو کې د احساساتو پېژندل.
۲- د نوښتي لیکنې د کیسې بشپړول.
۳- له مناسب لحن او حرکاتو او ٪ ۹۵ سموالي سره متنونه لوستل.

۱. غوږنیول او خبرې کول (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې تاسو به د خپلو احساساتو د پېژندلو تمرین کوئ. تاسو ځینې وخت د خوشحالۍ او ځینې وخت د خفګان احساس کوئ. ښوونکی زده کوونکو ته یو مثال وایي: څو ورځې مخکې ما د خوشحالۍ احساس کاوه ځکه چې ما نوی کتاب تر لاسه کړ.
۲. له زده کوونکو څخه پوښتنه وکړئ چې دوی څه وخت د خوشحالۍ احساس کړی دی او دلیل یې څه و؟
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپلو درسي کتابونو ته وګوري. هغوی په انځورونو کې زده کوونکي وینې چې خپل احساسات پکې څرګندوي. له زده کوو څخه وغواړئ چې لومړي انځور ته وګوري او پوښتنه ورڅخه وکړئ چې په انځور کې څه ډول احساس پېژني؟ (خوشحاله کس). څه فکر کوئ چې دا کس ولې د خوشحالۍ احساس کوي؟ زده کوونکو ته اجازه ورکړئ چې خپل ځوابونه و وایي. همدا کار د دویم انځور (خفه کس) او دریم انځور (وېرېدلي کس) لپاره هم ترسره کړئ.
۴. زده کوونکو ته و وایاست چې د تمرین کتابونه راواخلي چې پکې درې نور انځورونه وینې. هغوی ته و وایاست چې له خپلو ملګرو سره د انځورونو په اړه بحث وکړي. هغوی دې لومړی څرګنده کړي چې په انځورونو کې زده کوونکي څه ډول احساس کوي؟ او بیا دې ولیکي چې هغوی ولې د غوسې، ویاړ او وارخطایي احساس کوي؟
۵. ښوونکی له زده کوونکو سره د انځورونو په اړه بحث کوي او زده کوونکي ځوابونه وایي.
٦. ښوونکی دې له زده کوونکو غواړي چې و وایي هغوی څه وخت د خوشحالۍ، خفګان، وارخطایئ، وېرې، ویاړ او غوسې احساس کوي او ولې داسې احساس کوي.
۷. ښوونکی وایي مور او تاسو باید په دې وپوهېږو چې د مختلفو حالتونو په اړه به ډول ډول احساسات لرو، ترڅو خپل ځانونه دا ډول احساساتو ته چمتو کړو او همدارنګه دا ډول احساسات مو د کورنۍ له غړو او ملګرو سره شریک کړو.

۲. نوښتي لیکنه (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به اوس د دې په اړه چې تاسو څه احساس کوئ یوه کیسه ولیکي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د درسي کتاب جملې او د چوکاټ کلمې یو له بل سره په ګډه ولولي.

۳. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د چوکاټ د کلمو په کارولو سره په تشو ځایونو کې په دوه کسیزه توګه جملې جوړې کړي او نیمګړې کیسه دې بشپړه کړي.
۴. ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او هغو زده کوونکو ته چې ستونزې لري مرسته او لارښوونه کوي.
۵. ښوونکی له څو زده کوونکو غواړي چې خپلې بشپړې کړې کیسې ټولګیوالو ته و وایي.

۳. د لومړي او دویم متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی له دوو پړاوونو (لکه زده کوونکي په دوه کسیزه توګه لولي، زده کوونکي یې پخپله لولي)، څخه په ګټه اخیستنې سره لومړی او دویم متن له زده کوونکو سره بیا لولي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** د زده کوونکي هغه وختونه تکراروي چې دوی پکې د خوشحالۍ، خفګان، وېرې او ویاړ احساس کوي.
۲. **کورنۍ دنده:** د لومړي او دوهم متن بیا لوستل. د نوښتي لیکنې بشپړول او یو انځور ورسره زیاتول.

فرعي موضوع: تکرار او دوامداره ارزونه

د زده کړې موخې:

۱- د پرتلیزو او عالي صفتونو کارول.
۲- حال زمانه په تېره زمانه بدلول.
۳- له سیاق او سباق څخه په ګټه اخیستنې سره د کلمې معنا پیدا کول.
٤- له٪ ۹۰ سموالي سره د متن لوستل.
٥- د کلمې او جملې په کچه د مناسب لحن او فشار په کارولو سره د متن لوستل.
٦- له٪ ۸۰ سموالي سره د کلمو او جملو لیکل.

۱. کلمې او جملې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی پرتلیز او عالي صفتونه تکراروي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د درسي کتاب (الف) تمرین ترسره کړي.
۳. ښوونکی د متن څخه په ګټې اخیستنې سره د کلمو معنا پیدا کول تکراروي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د درسي کتاب (ب) تمرین ترسره کړي.
٥. ښوونکی تېره زمانه تکراروي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د درسي کتاب (ج) تمرین ترسره کړي.
۷. ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
۸. ښوونکی د اوږدمهالي ارزونې کتاب کې د زده کوونکو نومرې ثبتوي.

۲. د لومړي او دویم متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته دوه دقیقې وخت ورکوي چې په دوه کسیزه توګه لومړی یا دوهم متن ژر ژر ولولي.
۲. ښوونکی د زده کوونکو له څلورو جوړو نه غوښتنه کوي چې د ټولګي مخې ته راشي.
۳. ښوونکی هغوی ته وايي چې هره جوړه به د متن یوه برخه لولي. هغوی باید متن په روانۍ او د مناسب لحن او حرکاتو په کارولو سره ولولي چې ټکی او د پوښتنې نښه منعکس کړي.
٤. ښوونکی ټولګیوالو ته وايي چې ورو ورو متن له لوستونکي سره ولولي او نښه غوږ ونیسي.
٥. کله چې ټول زده کوونکي په لوستلو بوخت وي، ښوونکی د هغوی د لوستلو څرنګوالی مشاهده کوي او خپله مشاهده پرله پسې د ارزونې په کتاب کې لیکي. له هغه زده کوونکو سره چې په نښه توګه دا فعالیت ترسره نه کړي، باید بله اونۍ مرسته وشي.

۳. املا (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې هغوی به یو یا څو کلمې او جملې ولیکي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته د درسي کتابونو د ترلو او د تمرین کتابونو د پرانیستلو وايي.
۳. ښوونکی لومړی کلمه **طالب** په کراره وايي او ۴ ځلې یې تکراروي.
٤. زده کوونکي کلمې د تمرین په کتاب کې لیکي.
٥. ښوونکی همدغه کار د لاندې اتو(۸) کلمو لپاره هم ترسره کوي: **۱- طاهره۲- طاهر ۳- سطل ۴- مطلب ۵- لطیف ٦- خیاط ۷- ضابط ۸- وطن.**
٦. ښوونکی لومړی جمله په کراره لولي او ۴ ځله یې په کرارده کراره تکراروي. جمله دا ده:
۱. طاهر له خپل پلار سره مرسته کوي.
۷. زده کوونکي جمله د تمرین کتاب کې لیکي.
۸. ښوونکی همدا کار د لاندې ۳ جملو لپاره هم ترسره کوي.
۲. لطیف له وطن سره مینه لري.
۳. خیاط کالي ګنډي.
٤. په طاهري خپله مور ګرانه ده.
۹. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې خپل د تمرین کتاب د کتلو لپاره راوړي. ښوونکي د هغوی املاګوري او نومرې ورکوي.
۱۰. ښوونکي د زده کوونکو نومرې د پرله پسې ارزونې کتاب کې ثبتوي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** هغه څه تکرارول چې زده کوونکو په دې اونۍ کې زده کړي دي.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې په کورونو کې د درسونو د هغو برخو بیا لیکل او لوستل دې ترسره کړي چې د اونۍ په جریان کې یې ورسره ستونزې لرلې.

د حسن خط فعالیت، ارزونه او کورنۍ دنده (۴۰ دقیقې)

فرعي موضوع: زغم **توري: ت او ط**

د زده کړې موخې:

۱. د(ت) او (ط) د غږونو د تورو لرونکو کلمو سم لیکل.
۲. د انځور، سرلیک، مهمو کلمو او د مخکینۍ پوهې څخه په ګټې اخستنې سره به دا وړاندوینه وکړي چې کیسه یا متن به د څه په اړه وي.
۳. د لوستلو پر مهال تم کېدل او فکر کول.
٤. لوستل شوی متن په لنډو ټکو کې بیانول.

اونۍ ۱ لوست ۱۰

توري او کلمې

تمیم	لوستل	میاشت	ت
توت	طاووس	سطل	
خیاط	طاهر	وطن	ط

کرښې غوسه خوندي

زغم

کوټې ته ورننوتم. ګورم چې وړه خور مې، طاهره زما پر کتابچه کرښې باسي. په غوسه شوم. غاښونه مې وچیچل. نژدې وو چې طاهرهٔ ووهم، خو مور مې راغله. راته ویې ویل: څه خبره ده چې غوسه یې؟

مور ته مې وویل: موري! طاهرې مې کتابچه خط خط کړې ده. مور مې یو ګیلاس اوبه راکړې، ویې ویل: اوبه وڅښه، غوسه به دې سړه شي. اوبه مې وڅښلې، فکر مې آرام شو. مور مې وویل: ګرانه زویه! طاهره خو وړه نجلۍ ده، نه پوهېږي. بیا به داسې نه کوي، خو ته دې هم خپل کتابونه او کتابچې په خوندي ځای کې ږده.

۵۵

۱. توري او کلمې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د(ت) او (ط) توري سره نږدې غږ لري. ځینې کلمې د (**ت**) توری او ځینې نور یې د (**ط**) توری لري.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په دې اونۍ کې به د هغو کلمو تمرین کوي چې د ت او ط توري پکې کارول کېږي.
۳. ښوونکی لاندینۍ کلمې پر تختې لیکي: **توت، وطن**
ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې کلمه په لوړ غږ ولولي. ښوونکی له زده کوونکو پوښتنه کوي چې کوم توری د/ت/غږ لري. ښوونکی یو څو زده کوونکو ته اجازه ورکوي چې توري ته ګوته ونیسي.
٤. ښوونکی زده کوونکي د درسي کتاب لوستلو ته رابولي. ښوونکی کلمې په داسې حال کې زده کوونکو ته لولي چې هغوی خپلې ګوتې پر کلمو تېروي. بیا زده کوونکي هغه کلمې په دوه کسیزه توګه لولي.
۵. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د کلمو لیکل تمرین کړي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی باید د دغو کلمو لیکل هره ورځ په کور کې تمرین کړي.
۷. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به د اونۍ په پای کې د دې کلمو په باره کې املا ولري.

۲. د لومړي متن لوستل (۲۵ دقیقې)

له لوستلو څخه مخکې

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې سرلیک او انځور ته وګوري او وړاندوینه وکړي چې متن به د څه په اړه وي. (په خپلو کې شریکول، له ټولګیوالو سره شریکول).

ښوونکی درې کلیدي کلمې له زده کوونکو سره معنا او په جملو کې یې استعمالوي.

د لوستلو پر مهال

۱. ښوونکی زده کوونکو ته ورپه یادوي چې څرنګه کولای شي د تم کېدلو او فکر کولو له ستراتیژۍ څخه ګټه واخلي.
۲. ښوونکی تمثیلوي، ښوونکی او زده کوونکي په ګډه لوستل کوي، زده کوونکي په دوه کسیزه توګه لوستل کوي.

له لوستلو څخه وروسته

۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې د کیسې په اړه یې وړاندوینه سمه ده؟ هو/ نه.
۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه لاندې پوښتنې کوي.

- پوښتنه: څوک په غوسه و؟
ځواب: د طاهرې ورور په غوسه و.
- پوښتنه: مور یې د خپل زوی غوسه څنګه سړه کړه؟
ځواب: مور یې هغه ته یو ګیلاس اوبه ورکړې.
- پوښتنه: که تاسو د هغه پر ځای وای څه به مو کړي وای؟
ځواب: له صبر او زغم څخه به مو کار اخیستی وای.
۳. پوښتنه: ولې باید خپله غوسه کنټرول کړو؟
ځواب: ځکه چې غوسه کرکه او زړه بدوالی رامنځته کوي.

٤. ښوونکی زده کوونکو ته د یو متن په لنډو ټکو کې بیانول ښیي (تفصیلي لارښوونو لپاره د برخې د عمومي کتنې برخې ته مراجعه وکړئ).(اصلي مفهوم)
د غوسې پر مهال باید له زغم څخه کار واخیستل شي، باید صبر وکړو او له آرامه فکر څخه کار واخلو.
۷. ښوونکي د پرله پسې ارزونې په کتاب کې د ارزول شویو زده کوونکو نومرې ثبتوي.

تکرار او کورنۍ دنده: (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** ښوونکی له زده کوونکو سره د /ت/ غږ لرونکې ځینې کلمې تکراروي.
۲. **کورنۍ دنده:** زده کوونکي توري او کلمې په کورونو کې په کتابچو کې لیکي او لومړی متن تکراروي.

فرعي موضوع: زغم

د زده کړې موخې:

۱. له نومونو سره د سم مؤنث او مذکر صفتونه کارول.
۲. د متن سیاق او سباق څخه په ګټې اخیستنې سره د کلمو معنا اخیستل.
۳. له مناسب لحن او حرکاتو نه په ګټې اخیستنې او له ۹۵٪ سموالي سره متنونه لوستل.

۱. کلمې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې آیا هغه کلمې اوس هم په یاد لري چې یو هلک یا نجلۍ تعریفوي. ښوونکی له زده کوونکو څخه د یو څو بېلګو د وړاندې کولو غوښتنه کوي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپل درسي کتابونو ته ځیر شي. هغوی د خلکو انځورونه ویني. هغوی د کلمو یو لست هم ویني چې هغوی یې باید د خلکو د تعریفولو لپاره وکاروي. ښوونکی لومړۍ دوه بېلګې له زده کوونکو سره یوځای ترسره کوي. بیا زده کوونکي په دوه کسیزه توګه کار ته ادامه ورکوي.
۳. کله چې زده کوونکي په کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.
٤. ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
٥. ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې و وایي هغوی په دې درس کې څه زده کړي دي. (ځواب: د خلکو د تعریفولو لپاره د ځانګړو کلمو کارول.)

۲. د لغتونو زېرمه (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به په ځیر سره د جملو په لوستلو سره د کلمې د معنا د پیدا کولو تمرین وکړي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپل درسي کتابونو ته ځیر شي. هغوی پنځه(۵)جملې ویني. هغوی باید په چوکاټ کې هغه کلمې ولټوي چې په جملو کې له ورکړل شویو مترادفو کلمو سره چې لاندې یې خطونه کښل شوي، مطابقت لري. ښوونکی لومړۍ دوه جملې له زده کوونکو سره ترسره کوي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې پاتې جملې دې په دوه کسیزه توګه ترسره کړي. چټک زده کوونکي کولای شي همدې تمرین ته د خپل تمرین په کتاب کې هم ادامه ورکړي.
٤. کله چې زده کوونکي په کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.
٥. له لږ وخت وروسته، ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
٦. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې و وایي هغوی په دې درس کې څه زده کړي دي. (ځواب: موږ د جملې په کارولو سره د کلمې معنا پیدا کول زده کړل.)

۳. د لومړي متن بیا لوستل (۱۰دقیقې)

۱. د څلورو پړاوونو یعنې ښوونکی یې تمثیلوي، ښوونکی او زده کوونکي یې په ګډه لولي، یعنې زده کوونکي یې په دوه کسیزه توګه لولي او زده کوونکي یې پخپله لولي، په کارولو سره لومړی متن له زده کوونکو سره بیا لوستل.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** پرتلیزو او عالي صفتونو مفهوم تکرار.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې کلمې په خپلو کورونو کې په کتابچو کې ولیکي او لومړی لوست تکرار کړي.

فرعي موضوع: د پلار په اړه شعر

د زده کړې موخې:

۱- په چټکۍ سره د کلمو د تجزیه کولو لپاره د مورفیمونو په اړه د کلمو د جوړښت د پوهې کارول.

۲. د انځور، سرلیک، مهمو کلمو او د مخکینۍ پوهې څخه په ګټې اخستنې سره به د اوړاندوینه وکړي چې کیسه یا متن به د څه په اړه وي.

۳. د لوستلو پر مهال تم کېدل او فکر کول.

۴. یو لوستل شوی متن په لنډو ټکو کې بیانول.

۱. کلمې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی د لومړۍ کلمې جوړښت پر تخته کټ مټ داسې لیکي لکه، په درسي کتاب کې چې لیکل شوی دی.

۲. ښوونکی نومونه په لوړ غږ زده کوونکو ته لولي. بیا ښوونکی نومونه له زده کوونکو سره یوځای لولي.

۳. ښوونکی تشریح کوي چې څرنګه یوې کلمې ته د(**والی**) په ورزیاتولو سره د کلمې مفهوم بدلېږي.

٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپل درسي کتاب ته ځیر شي او لومړۍ دوه بېلګې له زده کوونکو سره لولي.

٥. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په دوه کسیزه توګه کار وکړي او ټولې کلمې ولولي.

٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د کلمو لیکل تمرین کړي.

۷. کله چې زده کوونکي د کلمو په لوستلو کې بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.

۲. د دویم متن لوستل (۲۵ دقیقې)

له لوستلو څخه مخکې

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې سرلیک او انځور ته وګوري او وړاندوینه وکړي چې متن به د څه په اړه وي. (په خپلو کې شریکول، له ټولګیوالو سره شریکول)

ښوونکی درې کلیدي کلمې له زده کوونکو سره معنا او په جملو کې یې استعمالوي.

۲. د لوستلو پر مهال

۳. ښوونکی زده کوونکو ته ورپه یادوي چې څرنګه کولای شي دتم کېدلو او فکر کولو له ستراتیژۍ څخه ګټه واخلي.

٤. ښوونکی تمثیل کوي، ښوونکی او زده کوونکي په ګډه لوستل کوي، زده کوونکي په دوه کسیزه توګه لوستل کوي.

له لوستلو څخه وروسته

۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې ایا د کیسې په اړه یې وړاندوینه سمه ده؟ هو یا نه.

۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه لاندې پوښتنې کوي.

کلمې

تور	تور+والی	توروالی
سپین	سپین+والی	سپینوالی
ښه	ښه+والی	ښه والی
زوړ	زوړ+والی	زوړوالی

مینه ربښتیا ملتیا

پلار

پر سر مو لاس تېروي — راته موسکا کوي
موږ سره مینه مینه — پلار په ربښتیا کوي
راته کتاب کتابچې — قلم، قلم راوړي
نور ډېر شیان ورسره — رقم رقم راوړي
د کار خبرې راته — صفا صفا کوي
باغ ته مو هم بیایي — چې په کې ولوبېږو
چې خوشحالۍ وکړو — چې کټ کټ وخندېږو
پلار وي راګډ په لوبو — زموږ ملتیا کوي

۵۷

- **پوښتنه: پلار له موږ سره څه ډول چلند کوي؟**
ځواب: پرسر مو لاس تیروي راته مسکا کوي.
- **پوښتنه: کله چې پلار له تاسو سره وي څه کوي؟**
ځواب: موږ سره مینه کوي، خوښ او خوشحاله مو ساتي.
- **پوښتنه: پلار له دې پرته نور څه صفتونه لري؟**
ځواب: مهربان، زړه سواند د حوصلې خاوند او داسې نور...
- **پوښتنه: له پلار سره څه ډول چلند وکړو؟**
ځواب: خبره یې ومنو، خبرو ته یې غوږ ونیسو او درناوی یې وکړو.

۳. ښوونکی له زده کوونکو سره یوځای متن په لنډو ټکو کې بیانوي(تفصیلي لارښوونو لپاره د برخې د عمومي کتنې برخې ته مراجعه وکړئ) د متن اصلي مفهوم:
پلار په خپلو بچیانو ډېر مهربانه وي، تل د هغوی خوښي او بریا غواړي، نو باید د هغه درناوی وشي.

۴. ښوونکي د پرله پسې ارزونې په کتاب کې دارزول شو زده کوونکو نومرې ثبتوي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** ښوونکی پر (والی) د تمرکز کولو سره کلمې لولي.
۲. **کورنۍ دنده:** زده کوونکي کلمې په کورونو کې په خپلو کتابچو کې لیکي او دوهم متن په کور کې بیا لولي.

فرعي موضوع: د پلار په اړه شعر

د زده کړې موخې:

۱. د حال زمانه په تېره زمانه بدلول.
۲. د یوې کلمې د معنا د پیدا کولو لپاره له سیاق او سباق څخه ګټه اخیستل.
۳. په مناسب لحن او حرکاتو سره په ٪۹۵ سره د متن لوستل.

۱. جملې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپل درسي کتابونو ته ځیر شي. په کتاب کې دوه چوکاټونه ورکړل شوي چې د عمل کلمې (فعلونه) لري. په لومړي چوکاټ کې ورکړل شوي د عمل کلمې (فعلونه) هغه کلمې دي چې دا ښیي چې یو کار همدا اوس ترسره کېږي. په دوهم چوکاټ کې ورکړل شوي د عمل کلمې (فعلونه) هغه کلمې دي چې دا ښیي چې یو کار پرون یا ډېر مخکې ترسره شوی دی.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپلو درسي کتابونو ته ځیر شي. په لومړي چوکاټ کې ورکړل شوي د عمل کلمې (فعلونه) هغه دي دا په ډاګه کوي چې یو کار همدا اوس ترسره کېږي. په دوهم چوکاټ کې ورکړل شوي د عمل کلمې (فعلونه) هغه کلمې دي چې دا په ډاګه کوي چې یو کار پرون یا ډېر مخکې ترسره شوی دی.
۳. ښوونکی لومړی دوه د عمل کلمې (فعلونه) له زده کوونکو سره ترسره کوي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په دوه کسیزه توګه کار وکړي او تمرین بشپړ کړي.
٥. ښوونکی له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.
٦. له لږ وخت وروسته، ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
۷. ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې هغه څه دي و وایي چې په دې درس کې یې زده کړې دي. (ځواب: د نن ورځې د عمل کلمې (فعل د تېرې ورځې د عمل له کلمو (فعل) سره پرتله کول).

۲. د لغتونو زېرمه (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به په ځیر سره د جملو په لوستلو سره د کلمې د معنا د پیدا کولو تمرین وکړي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپل درسي کتابونو ته ځیر شي. هغوی(۵) جملې ویني. باید په چوکاټ کې هغه مترادفې کلمې ولټوي چې په جملو کې ترې لاندې خطونه کښل شوي وي مطابقت ولري. ښوونکی لومړی دوې جملې له زده کوونکو سره ترسره کوي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې پاتې جملې دې په دوه کسیزه توګه ترسره کړي. چټک زده کوونکي کولای شي چې همدې تمرین ته د خپل تمرین په کتابونو کې هم ادامه ورکړي.
٤. کله چې زده کوونکي په کار کې بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې

۱۰ اونۍ ۴ لوست
جملې
اوس
۱. زه لیک لیکم.
۲. زه ډوډۍ خورم.
۳. خیبر نن ښوونځي ته ځي.
۴. پلوشه درس لولي.
۵. ځلاند کورنۍ دنده تر سره کوي.
۶. محمد خپل کتابونه ښه ساتي.
۷. زه له خپلې خور سره مرسته کوم.
۸. زه کتاب لولم.
تېرمهال
الف. خیبر پرون ښوونځي ته لاړ.
ب. ځلاند کورنۍ دنده تر سره کړه.
ج. محمد خپل کتابونه ښه ساتل.
د. ما له خپلې خور سره مرسته وکړه.
هـ. ما لیک و لیکه.
و. ما کتاب ولوست.
ز. ما ډوډۍ وخوړله.
ک. پلوشې درس ولوست.
د لغتونو زېرمه
۱. زه بې ځایه لګښت نه کوم.
۲. زه شین پېرونې لرم.
۳. زما پلار بزګر دی.
۴. میرویس ښوونکی دی.
۵. زه خوشحاله یم.
کلمې
کار مصرف
ټیکری خولۍ
ختګر دهقان
معلم ډاکټر
خپه خوښ
د متن بیا لوستل
۵۸

ګرځي او له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.
٥. لږ وخت وروسته، ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
٦. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې و وایي هغوی په دې درس کې څه زده کړي دي. (ځواب: موږ د جملې په کارولو سره د کلمې معنا پیدا کول زده کړل.)

۳. د دویم متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

۱. د څلورو پړاوونو یعنې ښوونکی تمثیلوي، ښوونکی او زده کوونکي په ګډه لولي، یعنې زده کوونکي په دوه کسیزه توګه لولي او زده کوونکي یې پخپله لولي، په کارولو سره دوهم متن له زده کوونکو سره بیا لوستل.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** په حال او تېره زمانه کې د عمل کلمې (فعلونه).
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې جملې په کورونو کې په خپلو کتابچو کې ولیکي او دوهم متن بیا ولولي او د املا د تمرین لپاره د کلمو تمرین ترسره کړي.

د حسن خط فعالیت، ارزونه او کورنۍ دنده (۴۰ دقیقې)

فرعي موضوعگانې: زغم او د پلار په اړه شعر

د زده کړې موخې:
۱- د خپلو احساساتو کنټرولول.
۲- د نوښتي لیکنې د کیسې بشپړول.
۳- په مناسب لحن او حرکاتو او٪ ۹۵ سموالي سره متنونه لوستل.

۱. غوږنیول او خبرې کول (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې دوی به د خپلو جدي او بدو احساساتو اداره کول تمرین کړي.
۲. ښوونکی څرګندوي چې تاسو څه وخت جدي احساسات لرئ او د دې ډول احساساتو د آرامولو لارې چارې باید پیدا کړئ. د مثال په توګه، کله چې تاسو پر چا غوسه یاست. نو کولی شئ د یوه څخه تر لسو پورې عددونه وشمېرئ. یا تاسو کولی شئ ژوره ساه وباسئ، له ملګري سره مو خبرې وکړئ یا له هغه ځای څخه لږ لرې ولاړ شئ او خپل ځان ارامه کړئ.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د درسي کتاب انځورونو ته وګوري او په اړه یې بحث وکړي. په انځور کې هلک بد احساس کوي او باید دا ډول احساس اداره کړي. هغه هلک د خپل بد احساس د اداره کولو څلور لارې چارې په یاد لري.
۴. زده کوونکو ته و وایاست چې د تمرین په کتابونو کې مختلفو حالتونو ته وګوري. زده کوونکو ته وخت ورکړئ، تر څو د دغو مختلفو حالتونو په اړه بحث وکړي او و وایي چې زده کوونکي باید څه ډول خپل بد احساسات اداره کړي. چا بد احساس کاوه؟ بد احساس څه و؟ هغوی څنګه کولی شي خپل بد احساسات اداره کړي؟
۵. ښوونکی له زده کوونکو سره د ځوابونو په اړه بحث کوي.
٦. د وخت د شتون په صورت کې زده کوونکي کولی شي تمثیل وکړي. دوه زده کوونکي تمثیل کوي چې دوی یو او بل ته په غوسه دي. دوی د خپلو بدو احساساتو او غوسې دا داره کولو په خاطر د یوه نه تر لسو عددونه شمېري، ژوره ساه وباسي، له هغه ځای څخه ځان لرې کوي یا له یوه ملګري سره په دې اړه خبرې کوي.
۷. ښوونکی څرګندوي چې د احساساتو د اداره کولو لارې چارې ډېرې مهمې دي او له موږ سره مرسته کوي، ترڅو ښه احساس وکړو او له ملګرو او کورنۍ سره سم چلند وکړو. د احساساتو د اداره کولو د دغو لارو چارو په کارولو سره موږ کولی شو له نورو سره د بد او نا سم چلند پر ځای ښه او مناسب چلند وکړو.

۲. نوښتي لیکنه (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به اوس د جدي او بدو احساساتو د اداره کولو په اړه یوه کیسه ولیکي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د درسي کتاب جملې او د چوکاټ کلمې په یوازې توګه ولولي.

۳. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د چوکاټ د کلمو په کارولو سره په تشو ځایونو کې په یوازې توګه جملې جوړې کړي او نیمګړې کیسه دې بشپړه کړي.
۴. ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او هغو زده کوونکو ته چې ستونزې لري مرسته او لارښوونه کوي.
۵. ښوونکی له څو زده کوونکو غواړي چې خپلې بشپړې کړې کیسې ټولګیوالو ته و وایي.

۳. د لومړي او دویم متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی له دوو پړاوونو (لکه زده کوونکي په دوه کسیزه توګه لولي، زده کوونکي یې پخپله لولي)، څخه په ګټه اخیستنې سره لومړی متن له زده کوونکو سره بیا لولي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** زده کوونکي د بدو احساساتو د کنټرول (اراملو) لارې چارې بیانوي.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته په کورونو کې د دوهم متن د بیا لوستلو او د نوښتي کیسې بشپړولو او د یو انځور ور زیاتول تمرین ترسره کوي.

موضوع: تکرار او دوامداره ارزونه

د زده کړې موخې:

۱- د پرتلیزو او عالي صفتونو کارول.
۲- حال زمانه په تېره زمانه بدلول.
۳- له سیاق او سباق څخه په ګټه اخیستنې سره د کلمې معنا پیدا کول
٤- له٪ ۹۰ سموالي سره د متن لوستل.
٥- د کلمې او جملې په کچه د مناسب لحن او فشار په کارولو سره د متن لوستل.
٦- له٪ ۸۰ سموالي سره د کلمو او جملو لیکل.

۱. کلمې او جملې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی پرتلیز او عالي صفتونه تکراروي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د درسي کتاب (الف) تمرین ترسره کړي.
۳. ښوونکی له متن څخه په ګټې اخیستنې سره د کلمو معنا پیدا کول تکراروي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د درسي کتاب (ب) تمرین ترسره کړي.
٥. ښوونکی تېره زمانه تکراروي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د درسي کتاب (ج) تمرین ترسره کړي.
۷. ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
۸. ښوونکی د پرله پسې ارزونې په کتاب کې د زده کوونکو نومرې ثبتوي چې ایا هر زده کوونکي وکولای شول چې دا فعالیت په ښه توګه ترسره کړي (له٪ ۹۰ سموالي △، له ۷۰ -٪ ۹۰ ∧ او تر ٪ ۷۰ ټیټ او له هغو زده کوونکو سره چې تر٪ ۷۰ ټیټې نومرې خپلوي باید بله اونۍ د دې تمرین په برخه کې مرسته وشي.

۲. د لومړي او دویم متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته دوه دقیقې وخت ورکوي چې په دوه کسیزه توګه لومړی یا دوهم متن ولولي.
۲. ښوونکی د زده کوونکو له (۴) جوړو څخه غوښتنه کوي چې د ټولګي مخې ته راشي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هره جوړه به د متن یوه برخه لولي. هغوی باید متن روان او د مناسب لحن او حرکاتو په کارولو سره ولولي چې ټکی او د پوښتنې نښه منعکس کړي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې متن ورو ورو له ټولګیوالو سره ولولي.
٥. کله چې اته (۸) زده کوونکي په لوستلو بوخت وي، ښوونکی د هغوی د لوستلو څرنګوالی مشاهده کوي او خپله مشاهده د پرله پسې ارزونې په کتاب کې لیکي. له هغه زده کوونکو سره چې په ښه توګه دا فعالیت ترسره نه کړي، باید بله اونۍ ورسره مرسته وشي.

۳. املا (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې یو څو کلمې او جملې ولیکي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته د درسي کتابونو د بندولو او د تمرین کتابونو د پرانیستلو وایي.
۳. ښوونکی لومړی کلمه **تمیم** په کراره وایي او څلور ځلې یې تکراروي. زده کوونکي کلمې د تمرین په کتاب کې لیکي.
٤. ښوونکی همدغه کار د لاندې (۸) کلمو د پاره هم ترسره کوي.
لوستل، میاشت، طاهر، سطل، خیاط، طاووس، توت، وطن
٥. ښوونکی لومړی جمله په کراره لولي او څلور ځله یې په کراره کراره تکراروي. جمله دا ده:
۱- طاووس ښکلی مرغه دی.
٦. زده کوونکي جمله د تمرین په کتاب کې لیکي.
۷. ښوونکی هم دا کار د لاندې دریو جملو لپاره هم ترسره کوي.
۲- حمل د کال لومړی میاشت ده.
۳- زما توت خوښیږي.
۴ - طاهر په سطل کې اوبه راوړي.
۸. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپل د تمرین کتابونه د کتلو لپاره راوړي. ښوونکي د هغوی املا ګوري او نومرې ورکوي.
ښوونکي د زده کوونکو نومرې د پرله پسې ارزونې په کتاب کې ثبتوي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** هغه څه تکرارول چې زده کوونکو په دې اونۍ کې زده کړي دي.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په کورونو کې د درسونو د هغو برخو بیا لیکل او لوستل دې ترسره کړي چې د اونۍ په جریان کې یې ورسره ستونزې لرلې.

د حسن خط فعالیت، ارزونه او کورنۍ دنده (۴۰ دقیقې)

د څلورمې برخې عمومي کتنه: اصلي موضوع: چاپېریال

د زده کړې موخې:
زده کوونکي به د دې برخې ترپایه دا وړتیا ولري چې:
۱. د کلمو د تجزیې لپاره به د مورفیمونو له پوهې څخه ګټه واخلي.
۲. له مفرد او جمع نومونو (مذکر/مؤنث) سره به صفتونه وکاروي.
۳. امریه او ندایه نښه (!) به وکاروي.
٤. کلمې به ډلبندي کړي.
٥. د متن له سیاق او سباق څخه په ګټې اخیستنې سره به د کلمو معنا درک کړي.
٦. د همهو کلمو پر معنا به پوه شي او دغه کلمې په به خبرو یا لیکلو کې وکاروي.
۷. وړاندوینه وکړي چې متن به د څه شي په اړه وي، له انځور، سرلیک، مهمو کلمو او مخکینۍ پوهې څخه کار واخلي.
۸. د پوهې د روښانتیا لپاره دې د متن برخې بیا ولولي.
۹. له یوې جملې سره دې واقعي پوښتنو ته ځواب و وایي.
۱۰. د ټولګي له کچې سره مناسب د یو پارګراف متن دې په لنډو ټکو کې بیان کړي.
۱۱. له ۸۰٪ سموالي سره دې د لوست پوښتنو ته ځواب و وایي.
۱۲. له مناسب لحن او حرکاتو او له ۹۰٪ سموالي سره دې متنونه ولولي.
۱۳. په سم ډول دې د /s/ غږ او ث + س + ص تورو درلودونکې کلمې ولیکي.
۱٤. له ۸۰٪ سموالي سره دې کلمې او جملې ولیکي.
۱٥. یو لنډ لارښودیز متن دې ولیکي.
۱٦. زده کوونکي به په نسخ خط سره ساده جملې د کرسۍ خط پر مخ په صحیح او ښکلي بڼه ولیکلای شي.

د حسن خط فعالیت (۳۵دقیقې)

ښوونکي دې د لارښود د مقدمې د (۲۲- ۲۳) مخونو د لارښوونو سره سم ساده جملې تدریس کړي.

د حسن خط ارزونه او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)
۱- له څو زده کوونکو څخه د کلمو د ښایسته لیکلو په اړه پوښتنه وکړي.
۲- زده کوونکي دې له کړکي یا پنسل قلم سره ساده جملې په کورونو کې تمرین کړي.

د ټولنیزې عاطفي زده کړې موخې:
زده کوونکي به د دې برخې تر پایه د دې وړتیا ولري چې:
۱. د نورو خلکو احساسات به وپیژني او نومونه به یې واخلي؟
۲. د سناریو په رڼا کې به د نورو خلکو د احساساتو په باره کې وړاندوینه وکړي.
۳. د نورو خلکو د احساساتو او نظرونو پر وړاندې به له مهربانۍ ډک غبرګون وښیي.
د لوست پیل (۵دقیقې): د لوست د پیل ټول مقدماتي فعالیتونه دې ترسره شي.

د دې برخې ځانګړې فعالیتونه

امریه او ندایه نښه (!)
۱. ښوونکي پر تخته د لاندې جملې په لیکلو سره درس پیلوي **څه!**) او په ډاګه کوي چې دا یو مثبت امر دی. ښوونکي زده کوونکو ته تشریح کوي چې امر یوې ندایيه نښې ته اړتیا لري.
۲. ښوونکي همدا جمله له منفي امر سره پر تخته لیکي: (**مه څه!**). بیا ښوونکي زده کوونکو ته هغه ځای ښیي چېرته چې په جمله کې باید ندایه نښه (!) ولیکل شي.
۳. ښوونکي زده کوونکو ته وایي چې هغوی به له مثبتو او منفي امرونو سره د ندایه نښې (!) کارول زده کړي.
٤. ښوونکي زده کوونکو ته وایي چې د لومړنیو بېلګو د لوستلو لپاره درسي کتاب ته ځیر شي .
٥. ښوونکي زده کوونکو ته وایي چې په دوه کسیزه توګه کار وکړي د تمرین په کتاب کې تمرین بشپړ کړي.
٦. کله چې زده کوونکي د مثبت او منفي امرونو پر لیکلو بوخت وي، ښوونکي په ټولګي کې ګرځي او له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.
۷. دولسمه اونۍ: زده کوونکي د خپل ښوونکي په مرسته د امریه او ندایه نښې کارولو تمرین کوي.
۸. دیارلسمه اونۍ: ښوونکي له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې د امریه او ندایه نښو فعالیتونه ترسره کړي.

له جمع نومونو سره کلمې تشریح کول (۱۰ دقیقې)
۱. ښوونکي زده کوونکو ته وایي چې هغوی دې د هلکانو او نجونو په باره کې د تشریحاتو ورکولو تمرین وکړي. ښوونکي لاندینۍ کلمې پر تخته لیکي: ښه هلک، ښه نجلۍ. ښوونکي دا کلمې له زده کوونکو سره لولي. ښوونکي وایي ښه صفت دی چې موږ ته د هلک او نجلۍ په اړه یو څه وایي. ښوونکي له زده کوونکو څخه د نورو بېلګو د وړاندې کولو غوښتنه کوي لکه (خپه، لوږ، خوشحاله، او داسې نور).
۲. ښوونکي زده کوونکو ته وایي چې خپل درسي کتابونو ته ځیر شي. هغوی هلکان او نجلۍ وینې. هغوی ډېرې تشریحي کلمې هم وینې. ځینې کلمې په نجونو پورې اړه لري او ځینې کلمې به هلکانو پورې. هغوی باید کلمو ته له هلکانو یا نجونو سره مطابقت ورکړي. ښوونکي لومړی دوه بېلګې له زده کوونکو سره ترسره کوي.
۳. ښوونکي زده کوونکو ته وایي چې نورې کلمې په دوه کسیزه توګه ترسره کړي.
٤. کله چې زده کوونکي په کار کې بوخت وي، ښوونکي په ټولګي کې ګرځي او له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.
٥. لږ وخت وروسته، ښوونکي د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
٦. ښوونکي له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې و وایي هغوی په دې درس کې څه زده کړې دي. (ځواب: د هلکانو او نجونو باره کې د تشریحاتو ورکولو لپاره د ځانګړو کلمو کارول.)
۷. دوولسمه اونۍ: زده کوونکو د خپل ښوونکي په مرسته جمع تشریحي کلمې او نومونه تمرین کوي.
۸. دیارلسمه اونۍ: زده کوونکي تمرین په خپله ترسره کوي.

فرعي موضوع: سمسورتيا **توری: ث**

د زده کړې موخې:

۱. د/ث/غږ او ث توري لرونکو کلمو سم لوستل او ليکل.
۲. دا وړاندوينه کول چې يوه کيسه يا متن به د څه په باره کې وي له يو انځور، سرليک، مهمو کلمو او مخکينۍ پوهې څخه ګټه اخيستل.
۳. د مفهوم اخيستنې لپاره بيا لوستل.
٤. يو متن په لنډو ټکو کې بيانول.

۱. توري او کلمې (۱۰ دقيقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د/ث/غږله نورو دو تورو سره نږدې غږ لري. ښوونکی ځينې کلمې د(ث) توری او ځينې نور يې د(س) او (ص) توري لري.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې په دې اونۍ کې به هغوی د هغو کلمو تمرين کوي چې د (ث) توری پکې کارول کېږي.
۳. ښوونکی لاندينۍ کلمې پر تخته ليکي: **کثافات، ثريا** ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې کلمه په لوړ غږ ولولي. ښوونکی له زده کوونکو پوښتنه کوي چې کوم توری د/ث/غږ لري. ښوونکی يو څو زده کوونکو ته اجازه ورکوي چې توری ته ګوته ونيسي.
٤. ښوونکی زده کوونکي درسي کتاب لوستلو ته رابولي.
٥. ښوونکی کلمې په داسې حال کې زده کوونکو ته لولي چې هغوی خپلې ګوتې پر کلمو تېروي. بيا زده کوونکي هغه کلمې په دوه کسيزه توګه لولي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د تمرين په کتابونو کې د کلمو ليکل تمرين کړي.
۷. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د تمرين په کتابونو کې د کلمو د ليکلو تمرين وکړي.
۸. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې هغوی بايد د دغو کلمو ليکل هر ورځ په کور کې تمرين کړي. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې هغوی به د اونۍ په پای کې د دې کلمو په اړه املا ولري.

۲. د لومړي متن لوستل (۲۵ دقيقې)

له لوستلو څخه مخکې

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې سرليک او انځور ته وګوري او وړاندوينه وکړي چې متن به د څه په هکله وي. زده کوونکی وړاندوينه لومړی (په خپلو منځو کې شريکوي او بيا يې له ټولګيوالو سره شريکوي)

ښوونکی درې کليدي کلمې له زده کوونکو سره معنا او په جملو کې يې استعمالوي.

د لوستلو پرمهال

۱. ښوونکی تمثيل کوي، ښوونکی او زده کوونکي په ګډه لوستل کوي، زده کوونکي په دوه کسيزه توګه لوستل کوي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته ښيي چې څنګه کولای شي د مفهوم اخيستنې لپاره د بيا لوستلو له کړنلارې څخه ګټه واخلي (د تفصيلي لارښوونو لپاره د لومړی برخې عمومي کتنه وګورئ).

له لوستلو څخه وروسته

۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې ايا د کيسې په اړه يې وړاندوينه سمه ده؟ هو يا نه.
۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه لاندې پوښتنې کوي.

- پوښتنه: څنګه يوه سيمه ښکلې کولای شو؟
ځواب: د ونو او نيالګيو په کېنولو سره سيمه ښکلې کولای شو.
-پوښتنه: له سمسورې سيمې څخه څه ګټه اخيستلای شو؟
ځواب: د مطالعې، ورزش او تفريح لپاره ورڅخه ګټه اخيستلای شو.
- پوښتنه: تاسو څنګه يوه سيمه سمسورولای شئ؟
ځواب: د ونو او نيالګيو په کېنولو سره.
-پوښتنه: د سيمې سمسورتيا زموږ روغتيا ته څه ګټه لري؟
ځواب: هوا پاکوي، د ګردونو مخنيوی کوي او ذهن مو خوشحاله ساتي.

۳. ښوونکی له زده کوونکو سره يو ځای متن په لنډو ټکوکې بيانوي د (تفصيلي لارښوونو لپاره د دريمې برخې د عمومي کتنې برخې ته مراجعه وکړئ)امکاني لنډيز: **چېرته چې ونې او بوټې ډېر وي سيمه ښکلې ښکاري، سمسور ځايونه د مطالعې، ورزش، او تفريح لپاره وي. په سمسورو ځايونو کې کثافات او خځلې بايد وانه چوو.**

۱۱ اونۍ ۱ لوست

توری او کلمې

ثواب	ثُريا	کَلثوم
کثافات	عُثمان	کوثر
غياث	حديثه	وارث

ث

سيمه سمسوره ورزش

سمسورتيا

څنګه کولای شو خپله سيمه سمسوره کړو؟ ګرانو زده کوونکو! چېرته چې ونې او بوټې ډېر وي، سيمه ښکلې ښکاري. هوا يې تازه وي. بارانونه په کې ډېر او دوړې په کې کمې وي. خلک ډېر نه ناروغه کېږي. سمسور ځايونه د مطالعې، ورزش او تفريح لپاره ښه وي نو بايد:

- ونې او ګلان وکرو،
- د وچو ونو پر ځای، نوې نيالګي کېنوو،
- ونو او ګلانو ته په وخت اوبه ورکړو،
- د ونو او ګلانو له ماتولو څخه ډډه وکړو.
- په سمسورو ځايونو کې کثافات وانه چوو. ګورئ زده کوونکو! که پورتنۍ ټکي په پام کې ونيسو، سيمه به مو سمسوره شي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقيقې)

۱. **تکرار:** ښوونکی له زده کوونکی سره د/ث/ غږ لرونکې ځينې کلمې تکراروي.
۲. **کورنۍ دنده:** زده کوونکي توري او کلمې په کورونو کې په خپلو کتابچو کې ليکي او د لومړي متن بيا لوستلو تمرين کوي.

فرعي موضوع: سمسورتيا

د زده کړې موخې

۱. صفتي نومونو ته له مؤنث يا مذکر جمع نومونو سره مطابقت ورکول.
۲. کلمې په دريو ډلو کې وېشل.
۳. له مناسب لحن او حرکاتو څخه په ګټې اخيستنې او له ۹۵٪ سموالي سره د متنونو لوستل.

۱. کلمې (۱۰ دقيقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې هغوی دې د هلکانو او نجونو په باره کې د تشريحاتو ورکولو تمرين وکړي. ښوونکی لاندينۍ کلمې پر تخته ليکي: يو خوشحال هلک، يوه خوشحاله نجلۍ. ښوونکی دا کلمې له زده کوونکو سره لولي. ښوونکی وايي چې خوشحاله يوه کلمه ده چې موږ ته د هلک او نجلۍ په اړه يو څه وايي.
۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه د نورو بېلګو د وړاندې کولو غوښتنه کوي: لکه (خفه، لوړ، خندرويه، او داسې نور).
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې خپل درسي کتابونو ته ځير شي. هغوی هلکان او نجونې وينې. هغوی ډېرې تشريحي کلمې هم وينې. ځينې کلمې په نجونو پورې اړه لري او ځينې کلمې په هلکانو پورې. هغوی بايد کلمو ته له هلکانو يا نجونو سره مطابقت ورکړي. ښوونکی لومړۍ دوه بېلګې له زده کوونکو سره ترسره کوي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې نورې کلمې په دوه کسيزه توګه ترسره کړي.
٥. کله چې زده کوونکي په کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.
٦. لږ وخت وروسته، ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
٧. ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې و وايي هغوی په دې درس کې څه زده کړي دي. (ځواب: د هلکانو او نجونو باره کې د تشريحاتو ورکولو لپاره د ځانګړو کلمو کارول.)

۲. د لغتونو زېرمه (۱۵ دقيقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې هغوی به نن يو ځل بيا د ډلبندي کولو تمرين وکړي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې کلمې په دوو يا ډېرو ډلو وېشل کېدای شي. هغوی به نن همدا تمرين کوي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې خپلو درسي کتابونو ته ځير شي. هغوی (۱۲) کلمې وينې چې په دريو بېلابېلو کټګوريو پورې اړه لري. ښوونکی له يوه زده کوونکي څخه غوښتنه کوي چې هغه (۳) کټګورۍ ولولي.

٤. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې دا تمرين د تمرين په کتابونو کې ترسره کړي. ښوونکی لومړۍ دوې کلمې له زده کوونکو سره ترسره کوي. بيا زده کوونکي په دوه کسيزه توګه کار کولو ته ادامه ورکوي.
٥. کله چې زده کوونکي په کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.
٦. لږ وخت وروسته، ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
٧. ښوونکی له زده کوونکو پوښتنه کوي چې و وايي هغوی په دې درس کې څه زده کړي دي. (ځواب: په بېلا بېلو کټګوريو پورې د کلمې تړاو درلودل.)

۳. د لومړي متن بيا لوستل (۱۰ دقيقې)

۱. د څلورو پړاوونو (ښوونکی يې لولي، ښوونکی او زده کوونکي يې په ګډه لولي، زده کوونکي په دوه کسيزه توګه لولي او زده کوونکي يې پخپله په مستقل ډول لولي) په کارولو سره، لومړی متن له زده کوونکو سره بيا لولي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقيقې)

۱. **تکرار:** له صفتي نومونو سره د مؤنث يا مذکر جمع نومونو تکرار.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د کلمو تمرين په کورونو کې په خپلو کتابچو کې ترسره کړي او متن بيا ولولي او د املا د تمرين لپاره د کلمو تمرين وکوي.

فرعي موضوع: د څښلو د اوبو زېرمې

د زده کړې موخې:

۱. په چټکۍ سره د کلمو د تجزیه کولو لپاره د مورفیمونو په اړه د کلمو د جوړښت د پوهې کارول
۲. دا وړاندوینه کول چې یوه کیسه یا متن به د څه په باره کې وي.
۳. د مفهوم اخیستنې لپاره بیا لوستل
٤. یو لوستل شوی متن په لنډو ټکو کې بیانول.

۱. کلمې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی د لومړۍ کلمې جوړښت کټ مټ پر توره تخته هغسې لیکي، لکه په درسي کتاب کې چې لیکل شوې دی.
۲. ښوونکی یوه بېلګه په لوړ غږ زده کوونکو ته لولي. بیا یې ښوونکی له زده کوونکو سره یوځای لولي.
۳. ښوونکی تشریح کوي چې د (هـ) ورستاړی کلمې ته ورزیاتېږي او د کلمې معنا بدلېږي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د لومړنیو دوو بېلګو د لوستلو لپاره خپل درسي کتاب ته ځیر شي.
٥. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په درسي کتابونو کې په دوه کسیزه توګه کلمې ولولي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د کلمو لیکل تمرین کړي.
۷. کله چې زده کوونکي د کلمو په لوستلو او لیکلو بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.

۲. د دویم متن لوستل (۲۵ دقیقې)

له لوستل څخه مخکې

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې سرلیک او انځور ته وګوري او وړاندوینه وکړي چې متن به د څه په اړه وي، طریقه ښیي. (په خپلو کې شریکول، له ټولګیوالو سره شریکول)

ښوونکی درې کلیدي کلمې له زده کوونکو سره معنا او په جملو کې یې استعمالوي.

د لوستلو پر مهال

۱. ښوونکی تمثیل کوي، ښوونکی او زده کوونکي په ګډه لوستل کوي، زده کوونکي په دوه کسیزه توګه لوستل کوي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته ښیي چې څنګه کولای شي د مفهوم اخیستنې لپاره د بیا لوستلو له ستراتیژۍ څخه ګټه واخلي.

له لوستلو څخه وروسته

۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې ایا د کیسې په اړه یې وړاندوینه سمه ده؟ هو یا نه.
۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه لاندې پوښتنې کوي:

۱۱ اونۍ ۳ لوست

کلمې

ستر	ستر + ه	ستره
لوړ	لوړ+ه	لوړه
جګ	جګ+ه	جګه
ځیرک	ځیرک+ه	ځیرکه

نعمت زېرمې کثافات

د څښلو پاکې اوبه

ګرانو زده کوونکو! اوبه د الله(ج) لوی نعمت دی. له اوبو پرته ژوند نه کېږي. د څښلو پاکې اوبه په ځاګانو، کاریزونو، چینو او نلونو کې وي. ناپاکې اوبه انسان ناروغه کوي. نو باید:

- د اوبو د زېرمو شاوخوا پاکه وساتو.
- د اوبو نل خلاص پرې نه ږدو.
- د اوبو د زېرمو په شاوخوا کې کثافات وانه چوو.
- د اوبو له څاه او نل سره نژدې حیوانات پرې نه ږدو.
- کناراب باید د اوبو له څاه څخه لرې جوړ شي.
- د اوبو زېرمې باید پاکې وساتو. د اوبو د لوښو سرونه پټ وساتو. دې سره به د ناروغیو مخه ونیول شي.

٦٣

- پوښتنه: د څښلو اوبه په کومو ځایونو کې وي؟
ځواب: په ځاګانو، کاریزونو، چینو او نلونو کې وي.
-پوښتنه: له اوبو څخه څنګه سمه ګټه اخیستلای شو؟
ځواب: د اوبو نل خلاص پرې نږدو او ترڅنګ یې کثافات وانه چوو. د لوښو سرونه پټ وساتو.
-پوښتنه: د اوبو بې ځایه لګښت په چاپېریال څه اغیزې لري؟
ځواب: د اوبو زېرمې کمېږي او وچکالي رامنځ ته کوي.
-پوښتنه: څنګه اوبه پاکې ساتلی شو؟
ځواب: د اوبو د زېرمو شاوخوا ته پاملرنه وکړو او پاکې یې وساتو.

۳. ښوونکی له زده کوونکو سره یو ځای متن په لنډو ټکوکې بیانوي دتفصیلي لارښوونو لپاره د درېمې برخې د عمومي کتنې برخې ته مراجعه وکړئ. د متن لنډیز:

اوبه د الله(ج) لوی نعمت دی. د څښلو اوبه په ځاګانو، کاریزونو، چینو او نلونو کې وي. د اوبو زېرمې باید پاکې وساتو، چې له ناروغۍ څخه مخنیوی وشي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** ښوونکی د کلمو تمرین له زده کوونکو سره تکراروي.
۲. **کورنۍ دنده:** زده کوونکي په کور کې دکلمو لیکل او د دوهم متن بیالوستل تمرینوي.

فرعي موضوع: د څښلو د اوبو زېرمې

د زده کړې موخې

۱- د امرېه او ندائيه نښې (!) په کارولو پوهېدل
۲- کلمې په ۳ ډلو وېشل.
۳- له مناسب لحن او حرکاتو څخه په ګټې اخيستنې او له٪ ۹۵ سموالي سره د متنونو لوستل.

۱. کلمې او جملې (۱۰ دقيقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې هغوی به مثبتو او منفي امريه کلمو کې د ندايي ليک نښې کارول تمرين کړي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې خپلو درسي کتابونو ته ځير شي، هلته درې کلمې(تلل، خوړل، خندل) شتون لري. چې بايد په مثبت او منفي امريو کې وکارول شي.
۳. ښوونکی لومړی کلمه(تلل) به مثبت امريه جمله(څه!) او منفي امريه جمله(مه څه!) کې له زده کوونکو سره کاروي. او روښانه کوي چې په مثبت امريه او منفي امريه جملو کې د ندايي ليک نښه وکارول شي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې هغوی به له مثبتو او منفي امرونو سره د ندايه نښې (!) کارول زده کړي.
٥. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د لومړنيو ښلګو د لوستلو لپاره درسي کتاب ته ځير شي .
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې په دوه کسيزه توګه کار وکړي تر څو د تمرين په کتاب کې تمرين بشپړ کړي.
۷. کله چې زده کوونکي د مثبت او منفي امرونو پر لوستلو او ليکلو بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.

۲. د لغتونو زېرمه (۱۵ دقيقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې هغوی به د ډلبندي کولو تمرين وکړي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې کلمې له دوو څخه په زياتو ډلو کې وېشل کېدای شي. هغوی به نن همدا تمرين کوي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې خپلو درسي کتابونو ته ځير شي. هغوی (۱۲) کلمې وينې چې په دريو ښلابښلو کټګوريو پورې اړه لري.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې دا تمرين د تمرين په کتابونو کې ترسره کړي. ښوونکی د کلمو لومړی کټګوري له زده کوونکو سره ترسره کوي. بيا زده کوونکي په دوه کسيزه توګه کار کولو ته ادامه ورکوي.
٥. کله چې زده کوونکي په کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.

۱۱ اونۍ ۴ لوست

کلمې

کلمه	مثبت امريه	منفي امريه
تلل	څه!	مه څه!
خوړل	وخوره!	
خندل		مه خانده!

د لغتونو زېرمه

پلار	پاکه هوا	مور	تخته
شنه ځايونه	خور	غرونه	دښتې
ورور	زده کوونکی	معلم	تباشير

کورنۍ: پلار
ښوونځی: معلم
چاپېريال: شنه ځايونه

د دويم متن بيا لوستل

٦٤

٦. لږ وخت وروسته، ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
۷. ښوونکی له زده کوونکو پوښتنه کوي چې و وايي هغوی په دې درس کې څه زده کړي دي. (ځواب: ښلا ښلو کټګوريو پورې د کلمې تړاو درلودل او د امريه او ندايه نښو کارول).

۳. د دويم متن بيا لوستل (۱۰دقيقې)

۱. د څلورو پړاوونو څخه په ګټې اخيستنې ښوونکی يې تمثيلوي، ښوونکی او زده کوونکي يې په ګډه لولي، زده کوونکي يې په دوه کسيزه توګه لولي او زده کوونکي يې پخپله لولي، په کارولو سره دوهم متن له زده کوونکو سره بيا لوستل.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقيقې)

۱. **تکرار:** د امريه او ندايه نښې د کارولو تکرار.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د کلمو او د کلمو د زېرمې تمرين خپل د تمرين په کتابونو کې ترسره کړي. ښوونکی زده کوونکو باندې ټينګار کوي چې متن بيا ولولي او د املا د تمرين لپاره د کلمو تمرين ترسره کړي.

د حسن خط فعاليت، ارزونه او کورنۍ دنده (۴۰ دقيقې)

فرعي موضوعگاني: سمسورتيا او د څښلو د اوبو زېرمې

د زده کړې موخې:
۱- د نورو خلکو د احساساتو درک کول.
۲- د نوښتي لیکنې د متن بشپړول.
۳- له مناسب لحن او حرکاتو څخه په ګټې اخیستنې او له ۹۵٪ سموالي سره د متنونو لوستل.

۱. غوږنیول او خبرې کول (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی وایي چې د نن ورځې په درس کې به د نورو خلکو د احساساتو د پېژندلو په اړه بحث وکړي. دا مهمه ده چې موږ باید د نورو خلکو احساسات درک کړو او د هغوی احساساتو ته په سمه توګه ځواب ووایو.
۲. زده کوونکو ته و وایاست چې په خپلو درسي کتابونو کې دوو انځورونو ته ځیر شي. چې په هر انځورو کې دوه ملګري ویني. له هغوی څخه پوښتنه وکړئ چې په کوم انځور کې یو ملګری د بل ملګري پر احساس پوهېږي؟
۳. څو زده کوونکو ته وخت ورکړئ چې خپل ځوابونه له ټولګیوالو سره شریک کړي.
۴. زده کوونکو ته و وایاست چې تاسو باید خلکو ته وګورئ او د هغوی پر احساساتو خپل ځانونه پوه کړئ. دا کار له تاسو سره مرسته کوي چې د هغوی احساساتو ته په سمه توګه ځواب ووایاست او تردې چې تاسو به وکولی شئ له خپلو ملګرو سره مرسته وکړئ.
۴. زده کوونکو ته و وایاست چې د تمرین په کتاب کې د دوو ملګرو انځور ته وګوري. هغوی ته و وایاست چې د خپلو ملګرو پر احساساتو ځانونه پوه کړي. له زده کوونکو څخه وغواړئ چې ووایي آیا یو ملګری له بل ملګري سره سم چلند کوي که نه؟
۵. زده کوونکو ته و وایاست چې دوی به د څلورو حالتونو په اړه تمثیل کړي. له زده کوونکو څخه دا پوښتنې وکړئ: کله چې یو څوک ستاسو احساساتو ته پام نه کوي څه ډول احساس درته پیدا کېږي او که یو څوک ستاسو احساس ته پام وکړي، نو بیا څه ډول احساس کوئ؟
٦. ښوونکي څرګندوي چې موږ باید د نورو خلکو پر احساساتو ځانونه پوه کړو، تر څو دوی ته په سمه توګه ځواب ووایو او تر دې چې په ګډه سره ستونزې هواري کړو، لکه د څښلو د ناپاکو اوبو ستونزه.

۲. نوښتي لیکنه (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به اوس د نورو خلکو د احساساتو پېژندلو په اړه یو متن ولیکي.
۲. ښوونکی د درسي کتاب جملې او د چوکاټ کلمې له زده کوونکو

۱۱ اونۍ ۵ لوست
غوږ نیول او خبرې کول
ټولنیز مثبت مهارتونه: د خلکو د احساساتو پېژندل
نوښتي لیکنه
د نورو خلکو پر احساساتو پوهېدل څه ارزښت لري؟
موږ باید د خلکو پر احساساتو ځانونه پوه کړو.
پام کول
کله چې تاسو د خپل ملګري احساساتو ته پام نه کوئ، هغه څه احساس کوي؟
خپه
کله چې څوک ستاسو احساساتو ته پام نه کوي، نو څه احساس کوئ؟
ناراحت
دا ښه ده چې د نورو احساسات باید وپېژنو. دا کار له موږ سره مرسته کوي چې ښه ملګري ولرو.
د لومړي او دویم متن بیا لوستل
۶۵

سره یو ځای لولي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د چوکاټ د کلمو په کارولو سره په تشو ځایونو کې په دوه کسیزه توګه جملې جوړې کړي او نیمګړی متن دې بشپړ کړي.
۴. ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او هغو زده کوونکو ته چې ستونزې لري مرسته او لارښوونه کوي.
۵. ښوونکی له څو زده کوونکو غواړي چې خپل بشپړ کړي متنونه ټولګیوالو ته و وایي.

۳. د لومړي او دویم متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

ښوونکی له دوو پړاوونو (لکه زده کوونکي په دوه کسیزه توګه لولي، زده کوونکي یې پخپله لولي)، څخه په ګټې اخیستنې سره لومړی او دوهم متن له زده کوونکو سره بیا لولي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** د خلکو احساساتو ته پام ساتل.
۲. **کورنۍ دنده:** د لومړي او دوهم متن بیا لوستل. د نوښتي لیکنې د کیسې بشپړول او یو رسم ورزیاتول.

فرعي موضوع: تکرار او دوامداره ارزونه

د زده کړې موخې:

۱- له جمع نومونو سره د صفتي نومونو کارول.
۲- د امریه او ندایه نښې په کارولو پوهېدل.
۳- کلمې ډلبندي کول
٤- د مناسب لحن او فشار په کارولو او له٪ ۹۵ سموالي سره د متنونو لوستل.
٥- له٪ ۸۰ سموالي سره د کلمو او جملو لیکل.
٦- د /s/ غږ او د ث توري لرونکو کلمو سم لیکل

۱. کلمې اوجملې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی د تشریحي کلمو (صفتونو) کارول تکراروي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د درسي کتاب (الف) تمرین ترسره کړي.
۳. ښوونکی د امریه او ندایه نښې کارول تکراروي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د درسي کتاب (ب) تمرین ترسره کړي.
٥. ښوونکی په کټګوریو کې د کلمو وېشل تکراروي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د درسي کتاب (ج) تمرین ترسره کړي.
۷. ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
۸. ښوونکی د پرله پسې ارزونې په کتاب کې د زده کوونکو نومرې ثبتوي.

۲. د لومړي او دویم متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته دوې دقیقې وخت ورکوي چې په دوه کسیزه توګه لومړی یا دوهم متن ژر ژر ولولي.
۲. ښوونکی د زده کوونکو له (۴) جوړوڅخه غوښتنه کوي چې د ټولګي مخې ته راشي.
۳. ښوونکی هغوی ته وایي چې هره جوړه به د متن یوه برخه لولي. هغوی باید متن په روانه او د مناسب لحن او حرکاتو په کارولو سره ولولي چې ټکی او د پوښتنې نښه منعکس کړي.
٤. ښوونکي زده کوونکو ته وایي چې متن ورو ورو د خپل څنګ له ټولګیوال سره ولولي.
٥. کله چې (۸) زده کوونکي (څلور جوړې) په لوستلو بوخت وي، ښوونکی د هغوی د لوستلو څرنګوالی مشاهده کوي او خپله مشاهده د پرله پسې ارزونې په کتاب کې لیکي. له هغه زده کوونکو سره چې په ښه توګه دا فعالیت ترسره نه کړي، باید بله اونۍ مرسته وشي.

۳. املا (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به یو څو کلمې او جملې ولیکي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته د درسي کتابونو د ترلو او د تمرین کتابونو د پرانیستلو وایي.
۳. ښوونکی لومړی کلمه په کراره وایي او ۴ ځلې یې تکراروي. کلمه دا ده: **(کثافات)** زده کوونکي کلمې لیکي.
۴. ښوونکي همدغه کار د لاندې (۸) کلمو لپاره هم ترسره کوي:
۱- ثریا، ۲- ثواب، ۳- حارث ۴- حدیثه ۵- عثمان ٦- کلثوم، ۷- کوثر، ۸-وارث.
۵. ښوونکی لومړی جمله په کراره لولي او ۴ ځلې یې په کراره کراره تکراروي. زده کوونکي جمله لیکي. جمله دا ده:
۱- کلثوم تکره زده کوونکي ده.
٦. ښوونکی همدا کار د لاندې ۳ جملو لپاره هم ترسره کوي.
۲-ثریا د اوبو نل خلاص نه پرېږدي ۳- عثمان او وارث د اوبو د لوښو سر پټ ساتي. ۴- حارث اوبه راوړي.
۷. ښوونکي زده کوونکو ته وایي چې د تمرین کتابچې د لیدلو لپاره راوړي. ښوونکي د هغو املاء ګوري او نومرې ورکوي.
۸. ښوونکي د زده کوونکو نومرې د پرله پسې ارزونې په کتاب کې ثبتوي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

تکرار: هغه څه تکرارول چې زده کوونکو په دې اونۍ کې زده کړي دي.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په کورونو کې د درسونو د هغو برخو بیا لیکل او لوستل دې ترسره کړي چې د اونۍ په جریان کې یې ورسره ستونزې لرلې.

د حسن خط فعالیت، ارزونه او کورنۍ دنده (۴۰ دقیقې)

فرعي موضوع: کثافات توري: س

د زده کړې موخې:
۱. د /س/ غږ او توري لرونکو کلمو سم لیکل.
۲. د انځور، سرلیک، مهمو کلمو او د مخکینۍ پوهې څخه په ګټې اخستنې سره د اوړاندوینه وکړي چې کیسه یا متن به د څه په اړه وي.
۳. د مفهوم اخیستنې لپاره بیا لوستل.
٤. یو متن په لنډو ټکو کې بیانول.

۱. توري او کلمې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د /س/ غږ له نورو دوو تورو سره نږدې غږ لري. ځینې کلمې د (ث) توري او ځینې نور یې بیا د (س) او (ص) توري لري.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په دې اونۍ کې به هغوی د هغو کلمو تمرین کوي چې د (س) توري پکې کارول کېږي.
۳. ښوونکی لاندینۍ کلمې پر تخته لیکي: **سیلابونه، اوسپنه**
ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې کلمه په لوړ غږ ولولي. ښوونکی له زده کوونکو پوښتنه کوي چې کومې کلمې د (س) غږ لري. ښوونکی یو څو زده کوونکو ته اجازه ورکوي چې توري ته ګوته ونیسي.
٤. ښوونکی زده کوونکي د درسي کتاب لوستلو ته رابولي. ښوونکی کلمې په داسې حال کې زده کوونکو ته لولي چې هغوی خپلې ګوتې پر کلمو تېروي. بیا زده کوونکي هغه کلمې په دوه کسیزه توګه لولي.
٥. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د کلمې لیکل تمرین کړي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی باید د دغو کلمو لیکل هر ورځ په کور کې تمرین کړي.
۷. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به د اونۍ په پای کې د دې کلمو په باره کې املا ولري.

۲. د لومړي متن لوستل (۲۵ دقیقې)

له لوستلو څخه مخکې
۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې سرلیک او انځور ته وګوري او وړاندوینه وکړي چې متن به د څه په اړه وي. (په خپلو کې شریکول، له ټولګیوالو سره شریکول).
ښوونکی درې کلیدي کلمې له زده کوونکو سره معنا او په جملو کې یې استعمالوي.

د لوستلو پر مهال
۱. ښوونکی تمثیل کوي، ښوونکی او زده کوونکي په ګډه لوستل کوي، زده کوونکي په دوه کسیزه توګه لوستل کوي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته ښیي چې څنګه کولای شي د مفهوم اخیستنې لپاره بیا لوستلو ستراتیژۍ نه ګټه واخلي (د تفصیلي لارښوونو لپاره د لومړۍ برخې عمومي کتنه وګورئ).

له لوستلو څخه وروسته
۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې ایا د کیسې په اړه یې وړاندوینه سمه ده؟ هو/ نه.

۱۲ اونۍ
۱ لوست
توري او کلمې

سیلابونه	سودا	پوستکی
اوسپنه	پلاستیک	احساس
سیمه	انسان	نس

س

خوندي | میکروب | سره

کثافات

کثافات څنګه خوندي کړو؟
پوهېږوچې په کثافاتو کې میکروبونه پیدا کېږي او انسان ناروغه کوي. ناروغ انسان کمزوری او خپه وي که کثافات د چا د کور خوا ته واچوئ، غوسه به شي، نو ګورئ!
- کثافات په تاکلي ځای کې واچوئ.
- د میوو پوستکي او د ترکاریو پاتې شوني حیواناتو ته ورکولی شو. که یې ښخ کړو سره ورځخه جوړېږي.
- کاغذونه، ښیښې، اوسپنه او پلاستیکي شیان له کثافاتو بېل کړئ دا شیان خرڅېږي.
- کاغذونه ژمي ته وساتئ او په بخاري کې یې وسوځوئ.
- سودا په توکرینو کڅوړو کې راوړئ.
که همداسې وکړو، کثافات به کم او خوندي شي.

٦٧

۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه لاندې پوښتنې کوي.
- پوښتنه: په کثافاتو کې څه شی پیداکېږي؟
ځواب: په کثافاتو کې میکروبونه پیداکېږي.
- پوښتنه: له کوم ډول کثافاتو څخه سره جوړېږي؟
ځواب: د میوو پوستکي او د ترکاریو پاتې شوني.
- پوښتنه:له کثافاتو څخه څه ګټې اخیستلای شو؟
ځواب: له ځینو کثافاتو څخه سره جوړېږي ځینې نور یې خرڅېږي او ځینې سوځولای شو.
- پوښتنه: څنګه خپل کور او د کور شاخوا پاکه وساتو؟
ځواب: خاوري او خځلې باید بې ځایه وانه چوو.
۳. ښوونکی له زده کوونکو سره په ګډه یو متن په لنډو ټکو کې بیانوي (تفصیلي لارښوونو لپاره د دریمې برخې عمومي کتنه وګورئ). امکاني لنډیز: **خځلې او کثافات زموږ سیمه بدرنګوي. میکروبونه پیدا کوي. خځلې او کثافات باید په مناسبو ځایونو کې واچوو.**

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** ښوونکی له زده کوونکو سره د /س/ غږ لرونکې ځینې کلمې تکراروي.
۲. **کورنۍ دنده:** زده کوونکي توري او کلمې د تمرین په کتابونو کې لیکي. زده کوونکي د لومړي متن بیا لوستل په کور کې تمرین کوي.

فرعي موضوع: کثافات

د زده کړې موخې:

۱. صفتي نومونو ته له مؤنث یا مذکر جمع کلمو سره مطابقت ورکول.
۲. کلمې په دریو ډلو کې وېشل.
۳. له مناسب لحن او حرکاتو څخه په ګټې اخیستنې او له ۹۵٪ سموالي سره متنونه لوستل.

۱. کلمې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې هغوی اوس هم هغه کلمې په یاد لري چې هلکان او نجونې تشریح کوي. ښوونکی له زده کوونکو څخه د یو څو بېلګو د وړاندې کولو غوښتنه کوي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپل درسي کتابونو ته ځیر شي. هغوی د هلکانو، نجونو او څارویو انځورونه ویني. هغوی د کلمو یو لست هم ویني چې د خلکو او څارویو د تشریح کولو لپاره یې کاروي. ښوونکی لومړی دوه بېلګې له زده کوونکو سره په ګډه ترسره کوي. بیا زده کوونکي په دوه کسیزه توګه او په ګډه سره کار ته ادامه ورکوي.
۳. کله چې زده کوونکي په کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.
٤. ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
٥. ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې و وایي هغوی په دې درس کې څه زده کړي دي. (ځواب: د خلکو او څارویو په اړه د تشریحاتو ورکولو لپاره د ځانګړو کلمو کارول.)

۲. د لغتونو زېرمه (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به نن یو ځل بیا د ډلبندۍ کولو تمرین وکړي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې کلمې له دوو څخه په زیاتو ډلو کې وېشل کېدای شي. هغوی به نن همدا تمرین کوي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپلو درسي کتابونو ته ځیر شي. هغوی (۱۲) کلمې ویني چې (۳) بېلابېلو کټګوریو پورې اړه لري.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې دا تمرین د تمرین په کتابونو کې ترسره کړي. ښوونکی لومړی دوې

کلمې له زده کوونکو سره ترسره کوي. بیا زده کوونکي په دوه کسیزه توګه کار کولو ته ادامه ورکوي.
٥. کله چې زده کوونکي په کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.
٦. لږ وخت وروسته، ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
۷. ښوونکی له زده کوونکو پوښتنه کوي چې و وایي هغوی په دې درس کې څه زده کړي دي. (ځواب: بېلا بېلو کټګوریو پورې د کلمو تړاو درلودل.)

۳. د لومړي متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

۱. د څلورو پراوونو څخه په ګټې اخیستنې ښوونکی یې تمثیلوي، ښوونکی او زده کوونکي یې په ګډه لولي، زده کوونکي یې په دوه کسیزه توګه لولي او زده کوونکي یې پخپله لولي، په کارولو سره دوهم متن له زده کوونکو سره بیا لولي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** د صفتونو د مفهوم تکرار.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د کلمو او د کلمو د زېرمې تمرین د تمرین په کتابونو کې ترسره کړي او ښوونکی په زده کوونکو ټینګار کوي چې متن بیا ولولي او د املا د تمرین لپاره د کلمو تمرین ترسره کړي.

فرعي موضوع: باران

د زده کړې موخې:

۱. په مورفیمونو باندې د کلمو د تجزیه کولو لپاره د کلمو د جوړښت د پوهې کارول.
۲. د انځور، سرلیک، مهمو کلمو او د مخکینۍ پوهې څخه په ګټې اخیستنې سره دا وړاندوینه کول چې متن یا کیسه به د څه په اړه وي.
۳. د مفهوم اخیستنې لپاره بیا لوستل.
٤. لوستل شوی متن په لنډو ټکو کې بیانول.

۱. کلمې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی د لومړۍ کلمې جوړښت کټ مټ پر توره تخته هغسې لیکي لکه په درسي کتاب کې چې لیکل شوی دی.
۲. ښوونکی یوه بېلګه په لوړ غږ زده کوونکو ته لولي. بیا یې ښوونکی له زده کوونکو سره یوځای لولي.
۳. ښوونکی تشریح کوي چې د (ی) ورستاړی کلمې ته ورزیاتېږي او د کلمې معنا بدلېږي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د لومړنیو دوو بېلګو د لوستلو لپاره خپل درسي کتاب ته ځیر شي.
٥. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په درسي کتابونو کې په دوه کسیزه توګه کلمې ولولي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د کلمو لیکل تمرین کړي.
۷. کله چې زده کوونکي د کلمو په لوستلو او لیکلو بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.

۲. د لومړي متن لوستل (۱۰ دقیقې)

له لوستلو څخه مخکې

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې سرلیک او انځور ته وګوري او وړاندوینه وکړي چې متن به د څه په اړه وي. (په خپلو کې شریکول، له ټولګیوالو سره شریکول).

ښوونکی درې کلیدي کلمې له زده کوونکو سره معنا او په جملو کې یې استعمالوي.

د لوستلو پر مهال

۲. ښوونکی تمثیل کوي، ښوونکی او زده کوونکي یې په ګډه لولي، زده کوونکي په دوه کسیزه توګه لولي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته ښیي چې څنګه کولای شي د مفهوم اخیستنې لپاره د بیا لوستلو له ستراتیژۍ څخه ګټه واخلي. (د تفصیلي لارښوونو لپاره د لومړۍ برخې عمومي کتنه وګورئ).

له لوستلو څخه وروسته

۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې د کیسې په اړه یې وړاندوینه سمه ده؟ هو یا نه.
۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه لاندې پوښتنې کوي.

۱۲ اونۍ ۳ لوست

کلمې

ناروغ	ناروغ + ي	ناروغي
هوښیار	هوښیار + ي	هوښیاري
ځیرک	ځیرک + ي	ځیرکي
ګلاب	ګلاب + ي	ګلابي

تالنده | برېښنا | تندر

باران

په باران کې څنګه ځان خوندي کړو؟
په باران کې مو کالي لندېږي او کېدای شي ناروغه شو. په تېز باران کې سېلاب راوځي.
کله کله له باران سره تالنده برېښنا هم وي.
تندر یا برېښنا پر ونو، ستنو، آنتنونو او لوړو ځایونو لوېږي. تندر د مرګ ژوبلې سبب ګرځي.
نو ګورئ! په باران کې چترۍ پر سر ونیسئ. که چترۍ نه وه، په خوندي ځای کې ودرېږئ.
په خوړونو او ژورو ځایونو کې مه ګرځئ.
پام کوئ! که تالنده برېښنا وي، تر ونو لاندې مه درېږئ.
د برق له ستنو او آنتنونو څخه لرې شئ.
دا ټکي مو د باران او برېښنا له خطر څخه ساتي.

٦٩

- **پوښتنه: تندر زیاتره وخت چېرته لوېږي؟**
ځواب: پر ونو، ستنو، آنتنونو او لوړو ځایونو.
- **پوښتنه: د تالندې او برېښنا په وخت کې باید څه وکړو؟**
ځواب: ترونو لاندې ونه درېږو د برق له ستنو او آنتنونو څخه لرې شو.
- **پوښتنه: څنګه د تیز او ډېر باران له زیانونو څخه ځان خوندي ساتلای شو؟**
ځواب: د تیز باران په وخت کې باید له سیندونو، خوړونو څخه ځانونه لرې وساتو.
- **پوښتنه: باران څه ګټې لري؟**
ځواب: په ځاګانو او سیندونو کې اوبه زیاتوي، ونې بوټي زرغوني.

۳. ښوونکی له زده کوونکو سره په ګډه یو متن په لنډو ټکو کې بیانوي (تفصیلي لارښوونو لپاره د دریمې برخې عمومي کتنه وګورئ). (امکاني لنډیز: **تیز باران د سېلابونو د راوتلو سبب ګرځي. په باران کې له چترۍ څخه ګټه واخلو. د باران پر مهال له اوسپنیزو، برقي شیانو څخه ځان خوندي وساتو.**
٤. ښوونکي د پرله پسې ارزونې کتاب کې د ۸ زده کوونکو نومرې ثبتوي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** ښوونکی د کلمو تمرین له زده کوونکو سره تکراروي.
۲. **کورنۍ دنده:** زده کوونکي په کور کې د کلمو لیکل او د دوهم متن د بیا لوستلو تمرین کوي.

فرعي موضوع: باران

د زده کړې موخې:
۱- د امرې او ندايه نښې پر کارولو پوهېدل.
۲- کلمې په دريو ډلو وېشل.
۳- له مناسب لحن او حرکاتو څخه په ګټې اخيستنې او له ٪۹۵ سموالي سره د متنونو لوستل.

۱.کلمې (۱۰ دقيقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې هغوی به مثبتو او منفي امريه کلمو کې د ندايي ليک نښې کارول تمرين کړي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې خپلو درسي کتابونو ته ځير شي، هلته درې کلمې(تلل، خوړل، خندل) شتون لري. چې بايد په مثبت او منفي امريو کې وکارول شي.
۳. ښوونکی لومړی کلمه(تلل) به مثبت امريه جمله(ځه!) او منفي امريه جمله(مه ځه!) کې له زده کوونکو سره کاروي. او روښانه کوي چې په مثبت امريه او منفي امريه جملو کې د ندايي ليک نښه وکارول شي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د لومړنيو ښلګو د لوستلو لپاره درسي کتاب ته ځير شي .
٥. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې په دوه کسيزه توګه کار وکړي ترڅو د تمرين کتاب کې تمرين بشپړ کړي.
٦. کله چې زده کوونکي د مثبت او منفي امرونو په ليکلو بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.

۲. د لغتونو زېرمه (۱۵ دقيقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې هغوی به د ډلبندۍ کولو تمرين وکړي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې کلمې له دوو څخه په زياتو ډلو کې وېشل کېدای شي. هغوی به نن همدا تمرين کوي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې خپل درسي کتابونو ته ځير شي. هغوی (۱۲) کلمې وينې چې په دريو ښلابېلو کټګوريو پورې اړه لري.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې دا تمرين د خپلو تمرين په کتابونو کې ترسره کړي. ښوونکی لومړی دوه کلمې له زده کوونکو سره ترسره کوي. بيا زده کوونکي په دوه کسيزه توګه کار کولو ته ادامه ورکوي.
٥. کله چې زده کوونکي په کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.

۱۲ اونۍ ۴ لوست

کلمې او جملې

کلمه	مثبت امريه	منفي امريه
راوړل	راوړئ!	مه راوړئ!
څښل		مه څښئ!
خوړل	وخورئ!	

د لغتونو زېرمه

توپ پنسل مېږه وېکټې
قلم مارکر جال ګډ
وزه اوښ بېټ تباشير

دلوبو وسايل | څاروي | د ليکلو څېزونه
توپ | وزه | قلم

د دويم متن بيا لوستل

۷۰

٦. لږ وخت وروسته، ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
۷. ښوونکی له زده کوونکو پوښتنه کوي چې و وايي هغوی په دې درس کې څه زده کړي دي. (ځواب: ښلا ښلو کټګوريو پورې د کلمو تړاو، او د ندايه او امريه نښو کارول.

۳. د دويم متن بيا لوستل (۱۰دقيقې)

د څلورو پړاوونو يعنې ښوونکی تمثيلوي، ښوونکی او زده کوونکي په ګډه لولي، يعنې زده کوونکي په دوه کسيزه توګه لولي او زده کوونکي يې پخپله لولي، په کارولو سره دوهم متن له زده کوونکو سره بيا لولي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقيقې)

۱. **تکرار:** د امريه او ندايه نښې د کارولو تکرار.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د کلمو تمرين په کورونو کې په خپلو کتابچو کې ترسره کړي او دوهم لوست تکرار کړي.

د حسن خط فعاليت، ارزونه او کورنۍ دنده (۴۰ دقيقې)

فرعي موضوعگاني: کثافات او باران

د زده کړې موخې:
۱- د نورو خلکو د احساساتو په اړه وړاندوينه او پېژندل.
۲- د نوښتي ليکنې د متن بشپړول.
۳- له مناسب لحن او حرکاتو څخه په ګټې اخيستنې او له ۹۵٪ سموالي سره د متنونو لوستل.

۱. غوږنيول او خبرې کول (۱۰ دقيقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې په دې درس کې به د نورو خلکو د احساساتو پر وړاندوينه او پېژندلو خبرې وکړو. د نورو خلکو د احساساتو په اړه وړاندوينه او پېژندل ځکه مهم دي چې تاسو کولی شئ له هغوی سره سم چلند وکړئ او همدارنګه له هغوی سره ښه ملګرتيا رامنځ ته کړئ.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د درسي کتاب لومړي انځور ته وګوري. له زده کوونکو وغواړئ چې په انځور کې څه شی ويني او ورته وواياست چې يو له بل سره پرې بحث وکړي. له زده کوونکو پوښتنه وکړئ چې څه فکر کوئ که لومړی هلک هغه بل هلک ته ووايي چې د سړک پر غاړه د کثافاتو او خځلو غورځول ښه کار نه دی، نو د هغه هلک عکس العمل او ځواب به څه وي؟ څو زده کوونکو ته وخت ورکړئ چې خپل نظرونه له ټولګيوالو سره شريک کړي.
۳. زده کوونکو ته و واياست چې دويم انځور ته وګوري. په دې انځور کې د دريم ټولګي زده کوونکی ليدل کېږي چې يوه بل نوي ښوونځي ته ځي. له زده کوونکو وغواړئ وړاندوينه وکړي چې دغه زده کوونکی به څه احساس کوي. څو زده کوونکو ته وخت ورکړئ چې خپل نظرونه له ټولګيوالو سره شريک کړي.
۴. زده کوونکو ته و واياست چې د تمرين کتابونو ته وګوري او پکې دوه نور انځورونه ويني. له زده کوونکو څخه وغواړئ د لومړي انځور په اړه چې يو زده کوونکی له نورو زده کوونکو سره په لوبو کې برخه نه اخلي، د هغه د احساس په اړه وړاندوينه وکړي.
۵. زده کوونکو ته و واياست چې دويم انځور ته وګوري او يو له بل سره بحث وکړي. په دې انځور کې کليوال له خپل کلي کثافات او خځلې پاکوي او په يوه سم ځای کې يې اچوي. له زده کوونکو پوښتنه وکړئ چې کليوال د کلي د پاکوالي په اړه اوس څه احساس لري؟ څو زده کوونکو ته وخت ورکړئ چې خپل نظرونه د دواړو حالتونو په اړه له ټولګيوالو سره شريک کړي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې په دريو يا څلورو کوچنيو ډلو کې د هغه ماشوم په اړه تمثيل وکړي چې ملګرو يې له لوبې څخه ايستلی او هغه يوازې دوی ته ګوري. ښوونکی له زده کوونکو ځينې پوښتنې کوي: ستاسو په نظر هغه ماشوم چې له لوبو ايستل شوی دی، څه احساس به کوي؟ که ملګري مو تاسو له لوبو وباسي، نو څه احساس به وکړئ؟
۷. ښوونکی څرګندوي چې موږ بايد د نورو خلکو د احساساتو په اړه وړاندوينه وکړو او کوښښ وکړو د هغوی پر احساساتو ځانونه پوه کړو چې په دې کار سره موږ کولی شو له خلکو سره ښې اړيکې ټينګې کړو.

۱۲ اونۍ ۵ لوست
غوږ نيول او خبرې کول
ټولنيز مثبت مهارتونه: د خلکو د احساساتو په اړه وړاندوينه
نوښتي ليکنه
د خلکو د احساساتو په اړه وړاندوينه ولې مهمه ده؟
د دې لپاره چې له خلکو سره ښې اړيکې ټينګې کړو.
څنګه کولی شئ د خلکو پر احساساتو ځانونه پوه کړئ؟
خبرې
پوهېدل
ټولګيوال
خواب
کله چې موږ د خلکو پر احساساتو پوه شو، نو له هغوی سره ښې اړيکې ټينګولی شو.
د لومړي او دويم متن بيا لوستل
۷۱

۲. نوښتي ليکنه (۱۵ دقيقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې هغوی به اوس د خلکو د احساساتو د وړاندوينې په اړه يوه متن وليکي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د درسي کتاب جملې او د چوکاټ کلمې يو له بل سره په ګډه ولولي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د تمرين په کتابونو کې د چوکاټ د کلمو په کارولو سره په تشو ځايونو کې په دوه کسيزه توګه جملې جوړې کړي او نيمګړی متن دې بشپړ کړي.
۴. ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او هغو زده کوونکو ته چې ستونزې لري مرسته او لارښوونه کوي.
۵. ښوونکی له څو زده کوونکو غواړي چې خپل بشپړ کړي متنونه ټولګيوالو ته و وايي.

۳. د لومړي او دويم متن بيا لوستل (۱۰ دقيقې)

ښوونکی له دوو پړاوونو (لکه زده کوونکي په دوه کسيزه توګه لولي، زده کوونکي يې پخپله لولي)، څخه په ګټې اخيستنې سره لومړی او دوهم متن له زده کوونکو سره بيا لولي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقيقې)

۱. **تکرار:** د نورو خلکو د احساساتو په اړه وړاندوينه کول.
۲. **کورنۍ دنده:** د لومړي او دوهم متن بيا لوستل. د تخليقي کيسې بشپړول او يو رسم ورزياتول.

فرعي موضوع: تکرار او دوامداره ارزونه

د زده کړې موخې:
۱- د تشریحي کلمو (صفتونو) کارول
۲- د امریه او ندایه نښې پر کارولو پوهېدل
۳- کلمې ډلبندي کول
٤- د مناسب لحن او فشار په کارولو او له٪ ۹۵ سموالي سره د متنونو لوستل.
٥- له٪ ۸۰ سموالي سره د کلمو او جملو لیکل.
٦- د /س/ غږ او تورو لرونکو کلمو سم لیکل.

۱. کلمې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی د تشریحي کلمو (صفتونو) کارول تکراروي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د درسي کتاب (الف) تمرین ترسره کړي.
۳. ښوونکی د مثبت او منفي امریه او ندایه نښې کارول تکراروي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د درسي کتاب (ب) تمرین ترسره کړي.
٥. ښوونکی په کټګوریو کې د کلمو وېشل تکراروي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د درسي کتاب (ج) تمرین ترسره کړي.
۷. ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
۸. ښوونکی د پرله پسې ارزونې په کتاب کې د زده کوونکو نومرې ثبتوي.

۲. د لومړي او دویم متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته دوې دقیقې وخت ورکوي چې په دوه کسیزه توګه لومړی یا دوهم متن ژر ژر ولولي.
۲. ښوونکی د زده کوونکو له (۴) جوړو څخه غوښتنه کوي چې د ټولګي مخې ته راشي.
۳. ښوونکی هغوی ته وایي چې هره جوړه به د متن یوه برخه لولي. هغوی باید متن په روانه توګه او د مناسب لحن او حرکاتو په کارولو سره ولولي چې ټکی او د پوښتنې نښه منعکس کړي. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې ورو ورو متن له لوستونکي سره ولولي او ښه غوږ ورته ونیسي.
٤. کله چې (۸) زده کوونکي په لوستلو بوخت وي، ښوونکی د هغوی د لوستلو څرنګوالی مشاهده کوي او خپله مشاهده د پرله پسې ارزونې په کتاب کې لیکي. له هغو زده کوونکو سره چې په ښه توګه دا فعالیت ترسره نه کړي، باید په بله اونۍ کې مرسته وشي.

۳. املا (۱۵ دقیقې)

۱.ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به څو کلمې او جملې ولیکي.
۲.ښوونکی زده کوونکو ته د درسي کتابونو د ټرلو او د تمرین کتابونو د پرانیستلو وایي.
۳.ښوونکی لومړی کلمه په کراره وایي او څلور ځلې یې تکراروي. کلمه داده:(**سیلابونه**) زده کوونکي کلمه لیکي.
۴.ښوونکی همدغه کار د لاندې (۸) کلمو لپاره هم ترسره کوي: **اوسپنه، ستنو، پلاستیک، احساس،سیمه، انسان، نس، پوستکي**
۵.ښوونکی لومړی جمله په کراره لولي او څلور ځلې یې په کراره کراره تکراروي .زده کوونکي جمله لیکي.جمله داده:**۱. زه په بازار کې سودا اخلم.**
٦.ښوونکی همدا کار د لاندې جملو لپاره هم ترسره کوي.
۲. په باران کې مو کالي لندېږي. ۳. په تیز باران کې سیلابونه راوځي. ۴. انسان پاکې هوا ته ضرورت لري.
۷. ښوونکي زده کوونکو ته وایي چې د تمرین کتابچې د لیدلو لپاره راوړي. ښوونکي د هغو املاء ګوري او نومرې ورکوي.
۸. ښوونکي د زده کوونکو نومرې د پرله پسې ارزونې په کتاب کې ثبتوي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** زده کوونکو ته دا ویل چې د درسونو هغه برخې زده کړي دي چې هغوی ته په کورونو کې سختې وي، تمرین کړي.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په کورونو کې د درسونو د هغو برخو بیا لیکل او لوستل دې ترسره کړي چې د اونۍ په جریان کې یې ورسره ستونزې لرلې.

د حسن خط فعالیت، ارزونه او کورنۍ دنده (۴۰ دقیقې)

فرعي موضوع: د ښار پاکوالی **توري: ث،س،ص**

د زده کړې موخې:
۱. د *اث، اس، اص* غږونو او د دې توري لرونکو کلمو سم لیکل.
۲. د انځور، سرلیک، مهمو کلمو او د مخکینۍ پوهې څخه په ګټې اخستنې سره دا وړاندوینه وکړي چې متن یا کیسه به د څه په اړه وي.
۳. د مفهوم اخیستنې لپاره بیا لوستل.
٤. یو متن په لنډو ټکو کې بیانول.

۱. توري او کلمې (۱۰ دقیقې)
۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د (ث، س او ص) توري یو ډول اوازونه لري.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په دې لوست کې د هغو کلمو تمرین وکړي چې د نورو دوو توري (ث) (س) سربېره د (ص) توري پکې کارول کېږي.
۳. ښوونکی لاندینۍ کلمې پر تخته لیکي: **سندري، ثواب** ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې کلمه په لوړ غږ ولولي. ښوونکی له زده کوونکو پوښتنه کوي چې کوم توری د(س) غږ لري. ښوونکی یو څو زده کوونکو ته اجازه ورکوي چې توري ته ګوته ونیسي.
٤. ښوونکی زده کوونکي د درسي کتاب لوستلو ته رابولي. ښوونکی کلمې په داسې حال کې زده کوونکو ته لولي چې هغوی خپلې ګوتې پر کلمو تېروي. بیا زده کوونکي هغه کلمې په دوه کسیزه توګه لولي.
٥. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د کلمې لیکل تمرین کړي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی باید د دغو کلمو لیکل هر ورځ په کور کې تمرین کړي.
۷. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به د اونۍ په پای کې د دې کلمو په اړه املا ولري.

۲. د لومړي متن لوستل (۲۵ دقیقې)
له لوستلو څخه مخکې
۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې سرلیک او انځور ته وګوري او وړاندوینه وکړي چې متن به د څه په اړه وي. (په خپلو کې شریکول، له ټولګیوالو سره شریکول).
۲. ښوونکی درې کلیدي کلمې له زده کوونکو سره معنا او په جملو کې یې استعمالوي.

د لوستلو پر مهال
۱. ښوونکی تمثیل کوي، ښوونکی او زده کوونکي په ګډه لولي، زده کوونکي یې په جوړه یې توګه لولي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته ښیي چې څنګه کولای شي د مفهوم اخیستنې لپاره بیا د لوستلو له ستراتیژۍ څخه ګټه واخلي (د تفصیلي لارښوونو لپاره د لومړۍ برخې عمومي کتنه وګورئ).

۱۳ اونۍ ۱ لوست

توري او کلمې

ث	کثافات	وارث	ثواب
س	لاس	پسرلی	سیند
ص	اخلاص	نصیر	صفا

صفایي پام اشر

د ښار پاکوالی

ځنګه کولای شو، ښار پاک وساتو؟
ښار زموږ ګډ کور دی. که د ښار صفایي ته پام ونه شي، په ناروغیو به اخته شو. د دې لپاره چې ښار صفا او ښکلی وساتو، باید:
- په خپلو کورونو او شاوخوا کې ښایسته نیالګي کېنوو.
- کثافات په ټاکلي ځای یا کثافت دانۍ کې واچوو.
- د ولاړو اوبو ډنډونه له منځه یوسو. په لښتیو، ویالو او سیندونو کې کثافات ونه غورځوو.
- د پاکوالي په اشر کې برخه واخلو. د خپلې سیمې صفا ساتل ثواب لري. ګرانو زده کوونکو! ښار زموږ ګډ کور دی. باید پاک یې وساتو.

۷۳

له لوستلو څخه وروسته
۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې د کیسې په اړه یې وړاندوینه سمه ده؟ هو/ نه.
۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه لاندې پوښتنې وکړئ.
- **پوښتنه: که د ښار صفایي ته پام و نه شي څه به پېښ شي؟**
ځواب: په ناروغۍ به اخته شو.
- **پوښتنه: څه باید وکړو چې ښار مو پاک وي؟**
ځواب: کثافات په مناسب ځای کې واچوو، په اشر کې برخه واخلو.
- **پوښتنه: ولې خپل ښار باید پاک وساتو؟**
ځواب: ځکه چې ګډ کور مو دی.
- **پوښتنه: د ښار پاکوالی زموږ په ژوند کې څه اغېز لري؟**
ځواب: روغتیا ته مو ګټه رسوي، خوند راکوي او خوشحالوي مو.
۳. ښوونکی له زده کوونکو سره په ګډه یو متن په لنډو ټکو کې بیانوي (تفصیلي لارښوونو لپاره د دریمې برخې عمومي کتنه وګورئ). (د متن اصلي مفهوم: **ښار زموږ ګډ کور دی. ښار باید صفا او ښکلی وساتو په ویالو، لښتیو او سیندونو کې کثافات وا نه چوو.**

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)
۱. تکرار: ښوونکی له زده کوونکی سره د توري نوم او غږ تکراروي.
۲. کورنۍ دنده: زده کوونکي توري او کلمې په کورونو کې په خپلو کتابچو کې لیکي او د لومړي متن بیا لوستل په کور کې تمرین کوي.

فرعي موضوع: د ښار پاکوالی

د زده کړې موخې:

۱. له نومونو سره د مذکرو او مؤنثو صفتونو کارول.
۲. کلمې په دریو ډلو وېشل.
۳. له مناسب لحن او حرکاتو څخه په ګټې اخیستنې او له ۹۵٪ سموالي سره متنونه لوستل.

۱. کلمې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې آیا هغوی اوس هم هغه کلمې په یاد لري چې هلکان او نجونې تشریح کوي. ښوونکی له زده کوونکو څخه د یو څو بېلګو د وړاندې کولو غوښتنه کوي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپل درسي کتابونو ته ځیر شي. هغوی د خلکو انځورونه وینې. هغوی د کلمو یوه لست هم وینې چې د خلکو د تشریح کولو لپاره یې کاروي. ښوونکی لومړی بېلګه له زده کوونکو سره کوي. بیا زده کوونکي په دوه کسیزه توګه کار سرته رسوي.
۳. کله چې زده کوونکي په کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.
٤. ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
٥. ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې و وایي هغوی په دې درس کې څه زده کړي دي. (ځواب: د خلکو په اړه د تشریحاتو ورکولو لپاره د ځانګړو کلمو کارول.)

۲. د لغتونو زېرمه (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به نن یو ځل بیا د کلمو د ډلبندي کولو تمرین وکړي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې کلمې له دوو څخه په زیاتو ډلو وېشل کېدای شي. هغوی به نن همدا تمرین ترسره کړي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپل درسي کتابونو ته ځیر شي. هغوی(۱۲)کلمې وینې چې دریو بېلابېلو کټګوریو پورې اړه لري.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې دا تمرین د تمرین په کتابونو کې ترسره کړي. ښوونکی لومړی دوې کلمې له زده کوونکو سره ترسره کوي. بیا زده کوونکي په دوه کسیزه توګه کار کولو ته ادامه ورکوي.
٥. کله چې زده کوونکي په کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.
٦. لږ وخت وروسته، ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
۷. ښوونکی له زده کوونکو پوښتنه کوي چې و وایي هغوی په دې درس کې څه زده کړي دي. (ځواب: بېلا بېلو کټګوریو پورې د کلمو تړاو درلودل.)

۳. د لومړي متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

۱. د څلور پړاوونو یعنې ښوونکی تمثیلوي، ښوونکی او زده کوونکي یې په ګډه لولي، زده کوونکي یې په دوه کسیزه توګه لولي او زده کوونکي یې پخپله لولي، په کارولو سره لومړی متن له زده کوونکو سره بیا لوستل.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** ښوونکی صفتونه تکرار وي.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د کلمو د تمرین په کورونو کې په خپلو کتابچو کې ترسره کړي. او لومړی متن بیا ولولي او د اونۍ په پای کې د املا د تمرین لپاره د کلمو تمرین ترسره کړي.

فرعي موضوع: د پسرلي ترانه

د زده کړې موخې:

۱. په چټکۍ سره د کلمو د تجزیه کولو لپاره د مورفیمونو په اړه د کلمو د جوړښت د پوهې کارول.
۲. د انځور، سرلیک، مهمو کلمو او د مخکینۍ پوهې څخه په ګټې اخیستنې سره د اوړاندوینه کوي چې متن یا کیسه به د څه په اړه وي.
۳. د مفهوم اخیستنې لپاره بیا لوستل.
٤. یو لوستل شوی متن په لنډو ټکو کې بیانول.

۱. کلمې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی د لومړۍ کلمې جوړښت کټ مټ پر توره تخته لیکي لکه په درسي کتاب کې چې لیکل شوی دی.
۲. ښوونکی یې بېلګه په لوړ غږ زده کوونکو ته لولي. بیا ښوونکی بېلګه له زده کوونکو سره یوځای لولي.
۳. ښوونکی تشریح کوي چې د (وال) ورستاړی کلمې ته ورزیاتېږي او د کلمې معنا بدلېږي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د لومړنیو دوو بېلګو د لوستلو لپاره خپل درسي کتاب ته ځیر شي.
٥. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په درسي کتابونو کې په دوه کسیزه توګه کلمې ولولي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د کلمو لیکل تمرین کړي.
۷. کله چې زده کوونکي د کلمو په لوستلو بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.

۲. د دویم متن لوستل (۲۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې سرلیک او انځور ته وګوري او وړاندوینه وکړي چې متن به د څه په اړه وي. (په خپلو کې شریکول، له ټولګیوالو سره شریکول).

۲. ښوونکی درې کلیدي کلمې له زده کوونکو سره معنا او په جملو کې یې استعمالوي.

د لوستلو پر مهال

۱. ښوونکی تمثیل کوي، ښوونکی او زده کوونکي په ګډه لوستل کوي، زده کوونکي په دوه کسیزه توګه لوستل کوي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته ښیي چې څنګه کولای شي د مفهوم اخیستنې لپاره د بیا لوستلو له ستراتیژۍ څخه ګټه واخلي. (د تفصیلي لارښوونو لپاره د لومړۍ برخې عمومي کتنه وګورئ).

له لوستلو څخه وروسته

۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې ایا د کیسې په اړه یې وړاندوینه سمه ده؟ هو/ نه.

۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه لاندې پوښتنې کوي.
- **پوښتنه: د پسرلي د موسم نښې نښانې څه دي؟**

۱۳ اونۍ ۳ لوست

کلمې

کلمه	کلمه + وال	کلمه
نړۍ	نړۍ +وال	نړیوال
لیک	لیک+وال	لیکوال
هېواد	هېواد+وال	هېوادوال
کلي	کلي+وال	کلیوال

بڼ تلوسه زرغونه

د پسرلي ترانه

ژمی تېر شو، هوا ښه شوه
پسرلي وږمه خوره شوه
بلبل بیا سندرې وایي
بڼ، بېدیا نغمه نغمه شوه
نارنج ګل شو، انار ګل شو
غر او سمه رنګینه شوه
شاګردان مکتب ته درومي
د لیک لوست یې تلوسه شوه
د بزګر له کار او زیاره
وچه ځمکه زرغونه شوه

۷۵

ځواب: هوا ښه وي، بوټي پاڼې او ګلان کوي.
- پوښتنه: زده کوونکي په پسرلي کې څه کوي؟
ځواب: ښوونځي ته ځي، لیک او لوست زده کوي.
- پوښتنه: تاسې په پسرلي کې څه احساس کوئ؟
ځواب: د خوښۍ احساس کوو او لوبې کوو.
- پوښتنه: په دې شعر کې د پسرلي په اړه څه ویل شوي؟
ځواب: د پسرلي موسم ستاینه پکې شوې.

۳. ښوونکی له زده کوونکو سره په ګډه یو متن په لنډو ټکو کې بیانوي (تفصیلي لارښوونو لپاره د دریمې برخې عمومي کتنه وګورئ). د متن اصلي مفهوم : **پسرلي کې هوا ښه کېږي، غر او سمه رنګینه کېږي. زده کوونکي ښوونځي ته ځي. بزګر کښت کوي.**
٤. ښوونکی د پرله پسې ارزونې په کتاب کې د(۸) زده کوونکو نومرې ثبتوي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** ښوونکی د کلمو د تجزیه کولو لپاره د مورفیمونو پوهه تکراروي.
۲. **کورنۍ دنده:** زده کوونکي کلمې په کورونو کې په خپلو کتابچو کې لیکي او دوهم متن بیا لولي.

فرعي موضوع: د پسرلي ترانه

د زده کړې موخې

۱- د امرې او ندايه نښو په کارولو پوهېدل.
۲- کلمې په دريو ډلو کې وېشل.
۳- له مناسب لحن او حرکاتو څخه په ګټې اخيستنې او له٪ ۹۵ سموالي سره متنونه لوستل.

۱. کلمې او جملې (۱۰ دقيقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې هغوی به له مثبت امر او منفي امر سره د ندايه نښې (!) کارول زده کړي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې خپلو درسي کتابونو ته ځير شي هلته (۳) کلمې ورکړل شوې دي چې بايد په منفي او مثبت امريه ووېشل شي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې په دوه کسيزه توګه کار وکړي، ترڅو ټولې جملې بشپړې کړي.
٤. ښوونکی له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.
٥. لږ وخت وروسته، ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
٦. ښوونکی د ځينو زده کوونکو نومرې د پرله پسې ارزونې په کتاب کې ثبتوي.

۲. د لغتونو زېرمه (۱۵ دقيقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې هغوی به د ډلبندي کولو تمرين وکړي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې کلمې له دوو څخه په زياتو ډلو وېشل کېدای شي. هغوی به نن همدا تمرين کوي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې خپلو درسي کتابونو ته ځير شي. هغوی دولس(۱۲)کلمې وينې چې په دريو بېلابېلو کټګوريو پورې اړه لري.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې دا تمرين په خپلو د تمرين په کتابونو کې ترسره کړي. ښوونکی لومړی دوه کلمې له زده کوونکو سره ترسره کوي. بيا زده کوونکي په دوه کسيزه توګه کار کولو ته ادامه ورکوي.
٥. کله چې زده کوونکي په کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او له هغو زده کوونکو سره مرسته

کلمې او جملې

کلمه	مثبت امريه	منفي امريه
خندل	وخاندئ!	مه خاندئ!
ژړل		مه ژاړئ!
لټول	وېې لټوئ!	

د لغتونو زېرمه

سور واسکټ زرکه سپين
لونګی شين کمېس مرغۍ
کوتره طوطي تور څادر

رنګونه	الوتونکی	جامې
سور	طوطي	کمېس

د دويم متن بيا لوستل

کوي چې ستونزې لري. لږ وخت وروسته، ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
ښوونکی د پرله پسې ارزونې په کتاب کې د ځينو زده کوونکو نومرې ثبتوي.

۳. د دويم متن بيا لوستل (۱۰دقيقې)

له څلورو پړاوونو څخه په ګټې اخيستنې ښوونکی يې تمثيلوي، ښوونکی او زده کوونکي يې په ګډه لولي، زده کوونکي يې په دوه کسيزه توګه لولي او زده کوونکي يې پخپله لولي، په کارولو سره دوهم متن له زده کوونکو سره بيا لولي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقيقې)

۱. **تکرار:** د امريه او ندايه نښو د کارولو تکرار.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د کلمو او جملو تمرين په کورونو کې په خپلو کتابچو کې ترسره کړي او دوهم متن بيا ولولي او د املا د تمرين لپاره د کلمو تمرين ترسره کړي.

د حسن خط فعاليت، ارزونه او کورنۍ دنده (۴۰ دقيقې)

فرعي موضوعگانې: د ښار پاکوالی او د پسرلي ترانه

د زده کړې موخې:
۱- د یوه کار یا حالت په اړه د خلکو د بېلابېلو احساساتو او نظرونو پېژندل.
۲- د نوښتي لیکنې د متن بشپړول.
۳- له مناسب لحن او حرکاتو څخه په ګټه اخیستنې او له ۹۵٪ سموالي سره متنونه لوستل.

۱. غوږنیول او خبرې کول (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی تشریح کوي چې موږ باید پر دې پوه شو چې د یوه کار یا حالت په اړه خلک کیدای شي ډول ډول احساسات او نظرونه ولري. د دې لپاره چې د دې کار یا حالت په اړه یو له بل سره خبرې وکړو، نو مهمه دا ده چې لومړی په دې پوه شو چې هغه بل کس د دې حالت په اړه څه نظر لري او دې حالت ته څه ډول ګوري.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د درسي کتاب انځورونو ته وګوري. له هغوی څخه وغواړئ چې د انځورونو په اړه یو له بل سره بحث وکړي او وایي چې په انځورونو کې څه شی ویني؟ هغوی څه کار کوي؟ څوک خوشحاله دي؟ څوک په غوسه دي؟
۳. له زده کوونکو څخه وغواړئ چې په انځور کې هلکان ولې خوشحاله دي؟ څه فکر کوئ د هغوی مور ولې په غوسه ده؟ څو زده کوونکو ته وخت ورکړئ چې خپل نظرونه شریک کړي. ښوونکی دې روښانه کړي چې دا یو ډول کار یا حالت و خو هلکان دې کار یا حالت ته یو ډول ګوري او مور یې دې کار یا حالت ته له بله نظره ګوري؟
۴. زده کوونکو ته و وایاست چې د تمرین په کتابونو کې انځورونو ته وګوري. زده کوونکو ته و وایاست چې د لومړي انځور په اړه بحث وکړي او وایي چې په دې انځور کې خلک څه ډول احساس کوي؟ آیا دوی فکر کوي چې د یوه کار یا حالت په اړه ټول خلک یو ډول احساس لري؟ آیا ټول خوشحاله دي؟ آیا ټول خوشحاله نه دي؟ ولې ځینې خلک خوشحاله دي او ځینې نور بیا خوشحاله نه دي؟
۵. زده کوونکو ته و وایاست چې دویم انځور ته وګوري. له هغوی څخه وغواړئ چې په انځور کې څه شی ویني؟ هغه سپین ږیری سړی څه احساس کوي؟ ستاسو په نظر ولې یوه ماشوم غوښتل له هغه سره مرسته وکړي، او بل ماشوم روان و او هغه ته یې هیڅ پام و نه کړ؟ ستاسو په نظر کله چې هغه ماشوم غواړي له سپین ږیري سړي سره مرسته وکړي، نو سپین ږیری سړی به څه احساس وکړي؟
۶. له زده کوونکو پوښتنه وکړئ چې که تاسو کومه ورځ له ښوونځي څخه ناوخته کور ته ورسیږئ. نو مور او پلار به مو وارخطا او په غوسه وي. ستاسو په نظر هغوی به ولې وارخطا او په غوسه وي؟
۷. ښوونکی زده کوونکو ته څرګندوي چې د یوه کار یا حالت په اړه خلک کیدای شي ډول ډول احساسات ولري. د دې په خاطر چې یو له بل سره د یوه کار یا حالت په اړه خبرې وکړو. مهمه ده چې لومړی پوه شو هغه کس د دې کار یا حالت په اړه څه احساس لري؟

۱۳ اونۍ ۵ لوست
غوږ نیول او خبرې کول
ټولنیز مثبت مهارتونه: د خلکو احساساتو ته ځواب ویل
ماشومان څه ډول احساس لري او مور یې څه احساس کوي؟
نوښتي لیکنه
موږ باید د خلکو پر احساساتو ځانونه پوه کړو.
تېره ورځ چې زه ناوخته کور ته ورسېدم،
مور مې ډېره وارخطا وه.
مینه
فکر
ستونزې
لوبې
د لومړي او دویم متن بیا لوستل
۷۷

۲. نوښتي لیکنه (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به اوس د خلکو احساساتو ته د ځواب ویلو په اړه یوه متن ولیکي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د درسي کتاب جملې او د چوکاټ کلمې په یوازې توګه ولولي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د چوکاټ د کلمو په کارولو سره په څو ځایونو کې په یوازې توګه جملې جوړې کړي او نیمګړی متن دې بشپړ کړي.
۴. ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او هغو زده کوونکو ته چې ستونزې لري مرسته او لارښوونه کوي.
۵. ښوونکی له څو زده کوونکو غواړي چې خپل بشپړ کړي متنونه ټولګیوالو ته و وایي.

۳. د لومړي او دویم متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

ښوونکی له دوو پړاوونو (لکه زده کوونکي یې په دوه کسیزه توګه لولي، زده کوونکي یې پخپله لولي)، څخه په ګټې اخیستنې سره لومړی او دوهم متن له زده کوونکو سره بیا لولي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** د یو حالت په اړه د بېلابېلا نظرونو او احساساتو بیانول.
۲. **کورنۍ دنده:** د لومړي او دوهم متن بیا لوستل. د نوښتي کیسې بشپړول او یو رسم ورزیاتول.

فرعي موضوع: تکرار او دوامداره ارزونه

د زده کړې موخې:
۱- د صفتونو سم کارول.
۲- د امریه او ندایه نښې پر کارولو پوهېدل.
۳- کلمې ډلبندي کول.
٤- د مناسب لحن او فشار په کارولو او له٪ ۹۵ سموالي سره متنونه لوستل.
٥- له٪ ۸۰ سموالي سره د کلمو او جملو لیکل.
٦- د /ث/ د غږ او د (ث، س او ص) تورو لرونکو کلمو سم لیکل.

۱. کلمې (۱۰ دقیقې)
۱. ښوونکی د صفتونو مفهوم تکراروي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د درسي کتاب (الف) تمرین ترسره کړي.
۳. ښوونکی د (وال) د روستاړي کارول تکراروي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د درسي کتاب (ب) تمرین ترسره کړي.
٥. ښوونکی په کټګوریو کې د کلمو وېشل تکراروي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د درسي کتاب (ج) تمرین ترسره کړي.
۷. ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
۸. ښوونکی د پرله پسې ارزونې په کتاب کې د ځینو زده کوونکو نومرې ثبتوي.

۲. د لومړي او دویم متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)
۱. ښوونکی زده کوونکو ته دوې دقیقې وخت ورکوي چې په دوه کسیزه توګه لومړی یا دوهم متن ولولي.
۲. ښوونکی د زده کوونکو له (۴) جوړو څخه غوښتنه کوي چې د ټولګي مخې ته راشي.
۳. ښوونکی هغوی ته وایي چې هره جوړه به د متن یوه برخه لولي. هغوی باید متن په روانه توګه او د مناسب لحن او حرکاتو په کارولو سره ولولي چې ټکی او د پوښتنې نښې منعکسې کړي.
٤. ښوونکی نورو زده کوونکو ته وایي چې ورو ورو متن له لوستونکي سره ولولي او ښه غوږ ونیسي.
٥. کله چې اته(۸) زده کوونکي په لوستلو بوخت وي، ښوونکی د هغوی د لوستلو د څرنګوالي کتنه کوي او خپله کتنه د پرله پسې ارزونې په کتاب کې لیکي. له هغه زده کوونکو سره چې په ښه توګه دا فعالیت ترسره نه کړي، باید بله اونۍ مرسته وشي.

۳. املا (۱۵ دقیقې)
۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به یو څو کلمې او جملې ولیکي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته د درسي کتابونو د تړلو او د تمرین کتابونو د پرانیستلو څخه وایي.

۳. ښوونکی لومړی کلمه په کراره وایي او څلور(۴)ځلې یې تکراروي. کلمه دا ده: د (**ثواب**) کلمه زده کوونکي لیکي.
۴. ښوونکي همدغه کار د لاندې اتو(۸) کلمو لپاره هم ترسره کوي:
۱-پسرلی۲-لاس۳-سیند۴-کثافات۵-وارث٦-صفا۷-نصیر۸-اخلاص
۵. ښوونکی لومړی جمله په کراره لولي او (۴) ځلې یې په کراره کراره تکراروي.
جمله داده: ۱- وراث د اشر په کار کې برخه واخیسته.
٦.ښوونکی همدا کار د لاندې (۳) جملو لپاره هم ترسره کوي.
۱- په پسرلي کې هوا پاکه او تازه وي.
۲- کثافات باید په ټاکلي ځای کې واچوو.
۳- مور خپل ښار پاک او صفا ساتو.
۷. ښوونکي زده کوونکو ته وایي چې خپلې د تمرین کتابچې د لیدلو لپاره راوړي. ښوونکي د هغو املا ګوري او نومرې ورکوي.
۸. ښوونکی د زده کوونکو نومرې د پرله پسې ارزونې په کتاب کې ثبتوي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)
۱. **تکرار:** هغه څه تکرارول چې زده کوونکو په دې اونۍ کې زده کړي دي.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په کورونو کې د درسونو د هغو برخو بیا لیکل او لوستل دې ترسره کړي چې د اونۍ په جریان کې یې ورسره ستونزې لرلې.

د حسن خط فعالیت، ارزونه او کورنۍ دنده (۴۰ دقیقې)

فرعي موضوع: په خپل ځان باور توري: ت، ط

د زده کړې موخې:

۱. د(ت او ط) د غږونو لرونکو تورو د کلمو سم لیکل.
۲. د انځور، سرلیک، مهمو کلمو او د مخکینۍ پوهې څخه په ګټې اخیستنې سره داوړاندوینه وکړي چې کیسه یا متن به د څه په اړه وي.
۳. د لوستلو پر مهال تم کېدل او فکر کول.
٤. یو لوستل شوی متن په لنډو ټکو کې بیانول.

۱. توري او کلمې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې (ت) او (ط) سره ورته غږونه لري.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې ځینې کلمې د (ت) توری او ځینې نورې د (ط) توری لري.
۳. ښوونکی لاندینۍ کلمې پر تختې لیکي: **توریالی، مطالعه** ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې کلمې په لوړ غږ ولولي.
٤. ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې په کلمو کې د (ت) او (ط) تورو ته ګوته ونیسي، او غږ یې وایي.
٥. ښوونکی زده کوونکي د درسي کتاب لوستلو ته رابولي. ښوونکی کلمې په داسې حال کې زده کوونکو ته لولي چې هغوی خپلې ګوتې پر کلمو تېروي. بیا زده کوونکي هغه کلمې په دوه کسیزه توګه لولي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د کلمو لیکل تمرین کړي.
۷. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی باید د دغو کلمو لیکل هر ورځ په کور کې په خپلو کتابچو کې تمرین کړي.

۲. د لومړي متن لوستل (۲۵ دقیقې)

له لوستلو څخه مخکې

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې سرلیک او انځور ته وګوري او وړاندوینه وکړي چې متن به د څه په اړه وي. (په خپلو کې شریکول او بیا له ټولګیوالو سره شریکول)
۲. ښوونکی درې کلیدي کلمې له زده کوونکو سره معنا او په جملو کې یې استعمالوي.

د لوستلو پر مهال

۲. ښوونکی تمثیل کوي، ښوونکی او زده کوونکي لوست په ګډه لولي، زده کوونکي یې په دوه کسیزه توګه لولي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته ښیي چې څنګه کولای شي د مفهوم اخیستنې لپاره د بیا لوستلو له ستراتیژۍ څخه ګټه واخلي (د تفصیلي لارښوونو لپاره د لومړۍ برخې عمومي کتنه وګورئ).

له لوستلو څخه وروسته

۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې ایا د کیسې په اړه یې وړاندوینه سمه ده؟ هو یا نه.
۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه لاندې پوښتنې کوي.

۱۴ اونۍ ۱ لوست

توري او کلمې

توریالی تلاوت ساتنه ت
ساعت ترانه طالب
مطالعه ضابط خیاط ط

باور خپه اندېښنه

په خپل ځان باور

جاوېد نوی په لومړي ټولګي کې شامل شو. د دوی د کور او ښوونځي تر منځ لاره کږه وږه وه. هغه خپه و چې ښوونځي ته به څنګه ځي. د جاوېد پلار صابر هغه په غېږ کې ونیوه.

ورته یې وویل: زویه! اندېښنه مه کوه. ورور به دې ښوونځي ته بیایي. جاوېد د پلار په خبره خوشحاله شو.

صابر خپل مشر زوی ته وویل: جاوېد ښوونځي ته بیایه او راوله یې. څو ورځې تېرې شوې. جاوېد پر لاره بلد شو او پر ځان یې باور پیدا شو. هغه خپل مشر ورور ته وویل: مننه وروره! زه نور په خپله ښوونځي ته تلای شم.

۷۸

- **پوښتنه: جاوېد ولې خپه و؟**
ځواب: د دې لپاره چې ښوونځي ته به څنګه ځي.
- **پوښتنه: پلارې له خپل زوی سره څه مرسته وکړه؟**
ځواب: له مشر زوی څخه یې وغوښتل چې، ورور به دې ښوونځي ته بیایي او بېرته به یې راولي.
- **پوښتنه: څه سبب شو، چې هغه اوس ښوونځي ته یوازې ځي؟**
ځواب: بلد شو او پرځان یې باور پیدا شو.
- **پوښتنه: تاسې چې کله ښوونځي ته ځئ، څه احساس لرئ؟**
ځواب: د خوښۍ او خوشحالۍ احساس کوو.

۳. یو متن په لنډو ټکو کې بیانوي (تفصیلي لارښوونو لپاره د دریمې برخې عمومي کتنه وګورئ).(د متن اصلي مفهوم: **جاوېد په لومړي ټولګي کې شامل شو، خپه و چې ښوونځي ته به څنګه ځي، پلارې په غېږکې ونیو ورته یې وویل: ورور به دې ښوونځي ته بیایي د ورځو په تېرېدو سره د جاوېد پرځان باور پیدا شو. نور خپله ښوونځي تلو.**

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** ښوونکی له زده کوونکو سره د(ت او ط) غږ لرونکی ځینې کلمې تکراروي.
۲. **کورنۍ دنده:** زده کوونکي توري او کلمې د تمرین کتابونو کې لیکي. هغوی په کور کې د لومړي متن د بیالوستلو تمرین کوي.

فرعي موضوع: په خپل ځان باور

د زده کړې موخې:
۱. له نومونو سره د سمو مؤنثو او مذکرو صفتونو کارول.
۲. د تېرې زمانې کارول.
۳. دمتن له سیاق او سباق څخه په ګټې اخیستنې سره د کلمو معنا اخیستل.
٤. له مناسب لحن او حرکاتو څخه په ګټې اخیستنې او له ٪۹۵ سموالي سره متن لوستل.

۱. کلمې او جملې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې ایا هغه کلمې اوس هم په یاد لري چې یو هلک یا نجلۍ تعریفوي. ښوونکی له زده کوونکو څخه د یو څو بېلګو د وړاندې کولو غوښتنه کوي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپلو درسي کتابونو ته ځیر شي. هغوی د خلکو انځورونه ویني. هغوی د کلمو یو لست هم ویني چې هغوی یې باید د خلکو د تعریفولو لپاره وکاروي. ښوونکی لومړی بېلګه له زده کوونکو سره یوځای ترسره کوي. بیا زده کوونکي په دوه کسیزه توګه کار ته ادامه ورکوي.
۳. کله چې زده کوونکي په کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.
٤. ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
٥. ښوونکی د پرله پسې ارزونې په کتاب کې د ځینو زده کوونکو نومرې ثبتوي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپلو درسي کتابونو ته ځیر شي. په کتاب کې دوه بکسونه ورکړل شوي چې د عملي کلمې (فعلونه) لري. په لومړي بکس کې ورکړل شوي د عمل کلمې (فعلونه) هغه کلمې دي چې په ډاګه کوي چې یو کار همدا اوس ترسره کېږي. په دویم بکس کې ورکړل شوي د عمل کلمې (فعلونه) هغه کلمې دي چې په ډاګه کوي چې یو کار پرون یا ډېر مخکې ترسره شوی دی.
۷. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی باید د لومړي بکس د عمل کلمې (فعلونه) د دویم بکس له کلمو سره پرتله کړي.
۸. ښوونکی لومړی دوه د عمل کلمې (فعلونه) له زده کوونکو سره تمرین کوي.
۹. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په دوه کسیزه شکل کار وکړي او تمرین بشپړ کړي.
۱۰. ښوونکی له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.
۱۱. لږ وخت وروسته، ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
۱۲. ښوونکی د دوامداره ارزونې کتاب کې د ځینو زده کوونکو نومرې ثبتوي.

۳. د لغتونو زېرمه (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په ځیر سره جملې ولولي او د کلمو د معنا د پیدا کولو لپاره تمرین وکړي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپلو درسي کتابونو

کلمې
ولاړ خپه
واړه غټه
خوشحاله غټ
ولاړې روان
وړې
د لغتونو زېرمه
کلمې
۱. زه کوټې ته ځم.
۲. زه له خپلې خور سره مرسته کوم.
۳. امین له لارې څخه ډېرې لرې کوي.
۴. پلوشه درس لولي.
۵. اتل ښایسته ماشوم دی.
۶. ځانګه کور پاک ساتي.
خوني آسمان
کومک لار
غر تېرې
سبق لمر
ښکلی میز
خونه ستوري
د لومړي متن بیا لوستل
۸۰

ته ځیر شي. هغوی شپږ(٦) جملې ویني. باید په چوکاټ کې هغه کلمې ولټوي چې په جملو کې له ورکړل شویو کلمو سره مطابقت لري او ترې لاندې خطونه کښل شوي، ښوونکی لومړی دوه جملې له زده کوونکو سره ترسره کوي.
۳.ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې پاتې جملې دې په دوه کسیزه توګه ترسره کړي. چټک زده کوونکي کولای شي همدې تمرین ته په خپل د تمرین کتاب کې هم ادامه ورکړي.
۴. کله چې زده کوونکي په کار کې بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.
لږ وخت وروسته، ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
ښوونکی د پرله پسې ارزونې کتاب کې د ځینو زده کوونکو نومرې ثبتوي.

۴. د لومړي متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

۱. د څلور پړاوونو څخه په ګټې اخیستنې سره ښوونکی تمثیلوي، ښوونکی او زده کوونکي په ګډه لولي، یعنې زده کوونکي په دوه کسیزه توګه لولي او زده کوونکي یې پخپله لولي، په کارولو سره دوهم متن له زده کوونکو سره بیا لولي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** د مفردو او جمع نومونو تکرار.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د کلمو او جملو تمرین په کورونو کې په خپلو کتابچو کې ترسره کړي او لومړی متن بیا ولولي او د املا د تمرین لپاره د کلمو تمرین ترسره کړي.

فرعي موضوع: پاکه هوا توري: ث،س،ص

د زده کړې موخې

۱. د /ث/،/س/ او/ص/ غږونو او د دې توري لرونکو کلمو سم لیکل.
۲. د انځور، سرلیک، مهمو کلمو او د مخکینۍ پوهې څخه په ګټې اخیستنې سره دا وړاندوینه وکړي چې کیسه یا متن به د څه په اړه وي.
۳. د مفهوم اخیستنې لپاره بیا لوستل.
٤. متن په لنډو ټکو کې بیانول.

۱. توري او کلمې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د(ث)،(س) او (ص) توري سره ورته غږ لري.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په دې اونۍ کې به هغوی د (ث، س، ص) توري تمرین کوي.
۳. ښوونکی زده کوونکي د درسي کتاب لوستلو ته رابولي. ښوونکی کلمې په داسې حال کې زده کوونکو ته لولي چې هغوی خپلې ګوتې پر کلمو تېروي. بیا زده کوونکي هغه کلمې په دوه کسیزه توګه لولي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د کلمو لیکل تمرین کړي.
٥. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې باید د دغو کلمو لیکل هر ورځ په کور کې تمرین کړي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به د اونۍ په پای کې د دې کلمو په اړه املا ولري.

د دویم متن لوستل (۲۵ دقیقې)

له لوستلو څخه مخکې

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې سرلیک او انځور ته وګوري او وړاندوینه وکړي چې متن به د څه په اړه وي، مرسته کوي.(په خپلو کې شریکول، له ټولګیوالو سره شریکول).
۲. ښوونکی درې کلیدي کلمې له زده کوونکو سره معنا او په جملو کې یې استعمالوي.

د لوستلو پر مهال

۱. ښوونکی تمثیل کوي، د ښوونکی او زده کوونکي یې په ګډه لولي، زده کوونکي په دوه کسیزه توګه لوستل کوي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته ښیي چې څنګه کولای شي د مفهوم اخیستنې لپاره د بیا لوستلو له ستراتیژۍ څخه ګټه واخلي. (د تفصیلي لارښوونو لپاره د لومړۍ برخې عمومي کتنه وګورئ).

له لوستلو څخه وروسته

۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې د کیسې په اړه یې وړاندوینه سمه ده؟ هو یا نه.
۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه لاندې پوښتنې کوي.
- **پوښتنه: ککړه هوا زموږ روغتیا ته څه زیان رسوي؟**

توري او کلمې

ث	وارث	کثافات	ثور
س	درس	سهار	انسان
ص	خالص	بصیره	صابر

ککړتیا غوڅ ټاکلي

پاکه هوا

څنګه د هوا د ککړتیا مخه نیولای شو؟
هر څوک پاکې هوا ته اړتیا لري. ککړه هوا انسان ناروغه کوي. زموږ په هېواد کې ډېرو کسانو ښکلي څنګلونه غوڅ کړل. د هوا صفایي ته یې زیان ورساوه.
ګرانو زده کوونکو! د دې لپاره چې په پاکه هوا کې ژوند وکړو، نو باید:
- ګلان او بوټي وکرو.
- ونې کېنوو او ښکلي باغونه جوړ کړو. د ونو او ګلانو ښه ساتنه وکړو. پلاستیکي او ربړي شیان ونه سوځوو.
- کثافات په ټاکلي ځای کې واچوو.
- شنې ونې، څنګلونه او بوټي پرې نه کړو. نو راځئ! پورتنیو لارښوونو ته پام وکړو. د خپلې روغتیا لپاره د هوا د ککړتیا مخه ونیسو.

۸۱

ځواب: ککړه هوا انسان ناروغه کوي.
- پوښتنه: د دې لپاره چې په پاکه هوا کې ژوند وکړو نو څه باید ترسره کړو؟
ځواب: ګلان او بوټي وکرو، ونې کېنوو او ښکلي باغونه جوړ ړو، کثافات په ټاکلي ځای کې واچوو.
- پوښتنه: څنګه هوا پاکه ساتلای شو؟
ځواب: باید ګلان، او بوټي وکرو، کثافات په ټاکلي ځای کې واچوو.
- پوښتنه: کله چې په پاکه هوا کې ژوند کوی، څه احساس لرې؟
ځواب: د خوښۍ او خوشحالۍ احساس کوو.

۳. ښوونکی له زده کوونکو سره په ګډه یو متن په لنډو ټکو کې بیانوي (تفصیلي لارښوونو لپاره د دریمې برخې عمومي کتنه وګورئ).(د متن اصلي مفهوم: **څنګلونه هوا پاکوي د پاکې هوا لپاره ګلان او بوټي وکرو تر څو ښه روغتیا ولرو.**
٤. ښوونکي د پرله پسې ارزونې په کتاب کې د اتو (۸) زده کوونکو نومرې ثبتوي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** ښوونکی له زده کوونکو سره د /ث/،/س/ او/ص/ غږونو او تورو درلودونکې ځینې کلمې تکراروي.
۲. **کورنۍ دنده:** زده کوونکي توري او کلمې په کورونو کې په خپلو کتابچو کې لیکي. زده کوونکي د لومړي متن بیا لوستل په کور کې تمرین کوي.

فرعي موضوع: پاکه هوا

د زده کړې موخې

۱- د مؤنثو او مذکرو نومونو او صفتونو کارول.
۲- د امریه او ندایه نښو پر کارولو پوهېدل.
۳- کلمې په دریو ډلو کې وېشل.
٤- له مناسب لحن او حرکاتو څخه په ګټه اخیستنې او له ٪۹۵ سموالي سره متنونه لوستل.

۱. کلمې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې آیا هغوی اوس هم هغه کلمې په یاد لري چې هلکان یا نجونې یې تعریفوي. ښوونکی له زده کوونکو څخه د یو څو بېلګو د وړاندې کولو غوښتنه کوي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپل درسي کتابونو ته ځیر شي. هغوی د خلکو او څارویو انځورونه ویني. هغوی د کلمو یوه لست هم ویني چې د خلکو او څارویو د تشریح کولو لپاره یې کاروي. ښوونکی لومړی بېلګه له زده کوونکو سره په ګډه ترسره کوي. بیا زده کوونکي په دوه کسیزه توګه په ګډه سره کار ته ادامه ورکوي.
۳. کله چې زده کوونکي په کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.
٤. ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري. او د پرله پسې ارزونې په کتاب کې د ځینو زده کوونکو نومرې ثبتوي.
۵. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به له مثبت امر او منفي امر سره د ندایه نښې (!) کارول زده کړي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپل درسي کتاب ته ځیر شي . هلته پنځه(۵) جملې ورکړل شوې دي چې باید په منفي او مثبت امریه ؤ کې ووېشل شي.
۷. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په دوه کسیزه توګه کار وکړي تر څو ټولې جملې بشپړې کړي.
۸. ښوونکی له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.
۹. له لږ وخت وروسته، ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
۱۰. ښوونکی د ځینو زده کوونکو نومرې د پرله پسې ارزونې په کتاب کې ثبتوي.

۱۴ اونۍ
۴ لوست
کلمې
ناستې برګې
برګ ولاړ
ناسته روان
سور ولاړې
رواني
کشمالي پسرلی مرسل
شنبه ګلاب اوړی
زمې پنجشنبه راسپل
دوشنبه جمعه مني
د لغتونو زېرمه
۱. ژر کور ته لاړ شه!
۲. ډېرې خبرې مه کوه
۳. رښتیا ووایه
۴. دروغ مه وایه
۵. د مشرانو درناوی وکړه
کشمالي
دوشنبه
پسرلی
د دویم متن بیا لوستل
۸۳

۳. د لغتونو زېرمه (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به نن یو ځل بیا د ډلبندي کولو تمرین وکړي. ښوونکی زده کوونکو ته وایي خپل درسي کتابونو ته ځیر شي. هغوی دولس(۱۲)کلمې ویني چې درې (۳) بېلابېلو کټګوریو پورې تړاو لري.
۲. ښوونکی لومړی دوه کلمې له زده کوونکو سره یوځای ترسره کوي. بیا زده کوونکي په دوه کسیزه توګه کار ته ادامه ورکوي.
۳. کله چې زده کوونکي په کار بوخت وي.
٤. ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري. له لږ وخت وروسته، ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.

د دویم متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

د څلورو پړاوونو یعنې ښوونکی تمثیلوي، ښوونکی او زده کوونکي یې په ګډه لولي، یعنې زده کوونکي یې په دوه کسیزه توګه لولي او زده کوونکي یې پخپله لولي، په کارولو سره دوهم متن له زده کوونکو سره بیا لوستل.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** ښوونکی ملکي ضمایر تکراروي.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د کلمو تمرین په کورونو کې په خپلو کتابچو کې ترسره کړي او متن بیا ولولي او د املا د تمرین لپاره د کلمو تمرین ترسره کړي.

د حسن خط فعالیت، ارزونه او کورنۍ دنده (۴۰ دقیقې)

فرعي موضوعگانې: په خپل ځان باور او پاکه هوا

د زده کړې موخې:
۱- دا درک کول چې خلک د یوه کار یا حالت په اړه په یوه حالت کې بېلابېل احساسات او غبرګونونه درلودلای شي.
۲- د نوښتي لیکنې د متن بشپړول.
۳- له مناسب لحن او حرکاتو او ٪۹۵ سموالي سره د متنونو لوستل.

۱. غوږنیول او خبرې کول (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی تشریح کوي چې ځینې وخت کیدای شي تاسو د یوه کار یا حالت په اړه یو ډول احساس ولرئ، خو نور خلک د هغه په اړه کیدای شي بل ډول احساس ولري. ښوونکی وایي چې په دې لوست کې به هغه تمرین ترسره کړو چې خلک د یوه کار یا حال په اړه ډول ډول نظرونه او ځوابونه وایي.
۲. زده کوونکو ته و وایاست چې د درسي کتاب انځورونو ته وګوري. له هغوی څخه پوښتنه وکړئ چې په انځورونو کې څه شی وینئ؟ د کار یا حالت په اړه بحث وکړئ. په انځور کې زده کوونکي څه احساس کوي؟ آیا دوی د هغه کار یا حالت په اړه یو ډول احساس لري، که د دوی احساس سره توپیر لري؟ د دوی احساسات یو له بل سره څه ډول توپیر لري؟ او ولې.
۳. زده کوونکو ته و وایاست چې د تمرین کتابونو ته وګوري. دوی په دې انځورونو کې څو زده کوونکي ویني. زده کوونکو ته اجازه ورکړئ د انځور د حالت او د ماشومانو د احساساتو په اړه یو له بل سره بحث وکړي.
۴. زده کوونکو ته و وایاست چې په(۳-۵)کسیزه ډلو کې کار وکړي او د تمرین د انځورونو په اړه تمثیل ترسره کړي. په تمثیل کې زده کوونکي په بده هوا کې یو ځای کورته ځي. دوی د دې بدې هوا په اړه ډول ډول عکس العملونه او چلند له ځانه ښیي. ځینې یې د کور خوا ته منډې وهي، ځینې یې غواړي د ونې لاندې ودرېږي، خو ځینې نور یې بیا په عادي شکل په لاره روان دي. دوی باید دغې ستونزې ته چې د دوی احساسات تر اغیز لاندې راولي په سمه توګه ځواب و وایي او مثبت ټولنیز مهارتونه تمرین کړي.
۵. زده کوونکو ته و وایاست چې تمثیل ته چمتوالی ونیسي او په تمثیل کې په احساساتو تمرکز وکړي.
٦. له زده کوونکو وغواړئ چې د وخت د شتون په صورت کې څو ډلې د ټولګي په مخ کې تمثیل وکړي.
۷. زده کوونکو ته و وایاست چې موږ باید پر دې پوه شو چې د یوه کار یا حالت په اړه کیدای شي خلک ډول ډول نظرونه او ځوابونه ولري. کله چې موږ د کورنۍ له غړو یا له نورو خلکو سره د کارونو یا موضوعګانو په اړه بحث کوو یا یو ځای کار کوو، نو باید لومړی د کار یا موضوع په اړه د دوی پر نظر او احساس پوه شو او پر خپلو احساساتو باور ولرو.

۱۴ اونۍ ۵ لوست

غوږ نیول او خبرې کول

د احساساتو اداره کول او ټولنیز مثبت مهارتونه: د یوه کار یا حالت په اړه د خلکو ډول ډول احساسات

نوښتي لیکنه

څنګه کولی شئ د خپل ملګري پر احساساتو خانونه پوه کړئ؟
موږ باید د خلکو احساسات وپېژنو او مناسب چلند ورسره وکړو.
موږ باید له خپلو ملګرو سره خبرې وکړو.

خوشحاله
خپه
پوهېدل
کونښن

د لومړي او دویم متن بیا لوستل

۸۳

۲. نوښتي لیکنه (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به اوس د یوه کار په اړه د خلکو د ډول ډول احساساتو په اړه یو متن ولیکي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د درسي کتاب جملې او د چوکاټ کلمې په یوازې توګه ولولي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د چوکاټ د کلمو په کارولو سره په تشو ځایونو کې په یوازې توګه جملې جوړې کړي او نیمګړی متن دې بشپړ کړي.
۴. ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او هغو زده کوونکو ته چې ستونزې لري مرسته او لارښوونه کوي.
۵. ښوونکی له څو زده کوونکو غواړي چې خپل بشپړ کړي متنونه ټولګیوالو ته و وایي.

۳. د لومړي او دویم متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

ښوونکی له دوو پړاوونو (لکه زده کوونکي په دو کسیزه توګه لولي، زده کوونکي یې پخپله لولي)، څخه په ګټې اخیستنې سره لومړی او دوهم متن له زده کوونکو سره بیا لولي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** د یوه حالت یا کار په اړه بېلابېل احساسات او غبرګونونه بیانوي.
۲. **کورنۍ دنده:** د لومړي او دوهم متن بیا لوستل. د نوښتي کیسې بشپړول او یو رسم ورزیاتول.

فرعي موضوع: تکرار او دوامداره ارزونه

د زده کړې موخې:

۱- له مؤنثو او مذکرو ضمایرو سره صفتونو ته مطابقت ورکول.
۲- امریه جملو ته د ندایه نښې (!) ورزیاتول.
۳- کلمې ډلبندي کول
٤- له٪ ۹۰ سموالي سره متن لوستل.
٥- د مناسب لحن او فشار په کارولو او له٪ ۹۵ سموالي سره متنونه لوستل.
٦- له٪ ۸۰ سموالي سره د کلمو او جملو لیکل.

۱.کلمې او جملې(۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی د هلکانو او نجونو لپاره د نومونو او صفتونو مفهوم تکراروي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د درسي کتاب (الف) تمرین ترسره کړي.
۳. ښوونکی د امریه او ندایه نښې کارول تکراروي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د درسي کتاب (ب) تمرین ترسره کړي.
٥. ښوونکی په کټګوریو کې د کلمو وېشل تکراروي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د درسي کتاب (ج) تمرین ترسره کړي.
۷. ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
۸. ښوونکی د پرله پسې ارزونې په کتاب کې د ځینو زده کوونکو نومرې ثبتوي.

۲.د لومړي او دویم متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته دوې دقیقې وخت ورکوي چې په دوکسیزه توګه لومړی یا دوهم متن ژر ژر ولولي.
۲. ښوونکی د زده کوونکو له څلورو(۴) جوړو څخه غوښتنه کوي چې د ټولګي مخې ته راشي.
۳. ښوونکی هغوی ته وایي چې هره جوړه به د متن یوه برخه لولي. هغوی باید متن په روانۍ سره او د مناسب لحن او حرکاتو په کارولو سره ولولي چې ټکی او د پوښتنې نښې منعکس کړي.
٤. ښوونکی نورو زده کوونکو ته وایي چې متن ورو ورو له لوستونکي سره ولولي او ښه غوږ ونیسي. کله چې اته(۸) زده کوونکي په لوستلو بوخت وي، ښوونکی د هغوی د لوستلو څرنګوالي کتنه کوي او خپله کتنه د پرله پسې ارزونې په کتاب کې لیکي. له هغو زده کوونکو سره چې په ښه توګه دا فعالیت ترسره نه کړي، باید بله اونۍ مرسته وشي.

۳.املا (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به یوځو کلمې او جملې ولیکي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته د درسي کتابونو د تړلو او د تمرین د کتابونو له پرانیستلو وایي.
۳. ښوونکی لومړی کلمه په کراره وایي او څلور (۴)ځلې یې تکراروي. کلمه دا ده: (**توریالی**) زده کوونکي کلمې لیکي.
٤. ښوونکی همدا کار د لاندې لسو کلمو لپاره هم تکرار وي.
۱- اختر ۲- ساعت ۳- مطلب ۴- ضابط ۵- سهار ٦- انسان ۷- ثور ۸- کثافات ۹- صابر ۱۰- خالص
۴. ښوونکی لومړی جمله په کراره لولي او څلور ځلې یې په کرار کراره تکراروي.
جمله دا ده:۱. **توریالي په لومړي ټولګي کې دی.**
۵.ښوونکی همدا کار د لاندې ۳ جملو لپاره هم ترسره کوي.
۲. پاکه هوا انسان روغ ساتي.
۳. حارث کثافات بې ځایه نه اچوي.
۴. زه په ښوونځي کې درس لولم.
٦. ښوونکي زده کوونکو ته وایي چې خپلې د تمرین کتابچې د لیدلو لپاره راوړي.
۷.ښوونکي د هغو املا ګوري او نومرې ورکوي.
۸. ښوونکی د زده کوونکو نومرې د پرله پسې په ارزونې کتاب کې ثبتوي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** هغه څه تکرارول چې زده کوونکو په دې اونۍ کې زده کړي دي.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په کورونو کې د درسونو د هغو برخو بیا لیکل او لوستل دې ترسره کړي چې د اونۍ په جریان کې یې ورسره ستونزې لرلې.

د حسن خط فعالیت، ارزونه او کورنۍ دنده (۴۰ دقیقې)

د پنځمي برخي عمومي کتنه: اصلي موضوع: روغتیا

د زده کړې موخې:
زده کوونکي به د دې برخې تر پایه دا وړتیا ولري چې:
۱. د کلمو د تجزیې کولو لپاره د مورفیمونو پوهې څخه ګټه واخلي.
۲. له فعل سره ضمایر سم وکاروي (د فعل د توګه او صورت پېژندنه)
۳. شارحه (:) او کامه (،) وکاروي
٤. د متن له سیاق او سباق څخه په ګټې اخیستنې سره به د کلمو معنا درک کړي.
٥. د مهمو کلمو په معنا به پوه شي او دغه کلمې به په خبرو یا لیکلو کې وکاروي.
٦. مترادفو کلمو پېژندنه به پیل کړي.
۷. د انځور، سرلیک، مهمو کلمو او د مخکینۍ پوهې څخه په ګټې اخیستنې سره به دا وړاندوینه وکړي چې یو روایتي (غیر حقیقي) متن به د څه په اړه وي.

۸. د یو متن د لوستلو پر مهال د پوهې د روښانه کولو لپاره تم شي او فکر به وکړي.
۹. د لوستلو شویو کیسو یا معلوماتو په اړه پایلې استنباط کړي.
۱۰. له مناسب لحن، حرکاتو او له٪ ۹۵ سموالي سره د دې برخې متنونه ولولي.
۱۱. د ژوندانه له تجربو سره د یوې کیسې پېښو، کرکټرونو او عملونو ته ربط ورکول.
۱۲. له٪ ۸۰ سموالي سره د لوستلو پوښتنې ځواب کړي.
۱۳. په سم ډول د /ز/ غږ او د ز او ذ تورو لرونکي کلمې ولیکي.
۱٤. له٪ ۸۰ درستوالي سره کلمې او جملې ولیکي.
۱۵. یوه کیسه ولیکي چې پیل، منځ او پای ولري.
۱٦. زده کوونکي به په نسخ خط سره امریه جملې د کرسي خط پر مخ په صحیح او ښکلي بڼه ولیکلای شي.

د حسن خط فعالیت (۳۵دقیقې)

ښوونکي دې د لارښود د مقدمې د (۲۲- ۲۳) مخونو د لارښوونو سره سم امریه جملې تدریس کړي.

د حسن خط ارزونه او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)
۱- له څو زده کوونکو څخه د کلمو د ښایسته لیکلو په اړه پوښتنه وکړي.
۲- زده کوونکي دې له کړکي یا پنسل قلم سره امریه جملې په کورونو کې تمرین کړي.

د ټولنیزې اوعاطفي زده کړې موخې:
زده کوونکي به د دې برخې تر پایه د دې وړتیا ولري چې:
د ملګرتیاوو او له خلکو سره د تعلق او ملاتړ د احساساتو د درلودلو په برخه کې به د دغو ملګرتیاوو د مرستې او څرنګوالي پر ارزښت پوه شي. له نورو سره په ګډه د کار کولو او همدا راز په یوه ټیم کې د کار کولو وړتیا پیدا کړي.
د ځورونکو/ملنډې وهونکو عادتونو/کړو وړو په ګوته به پوه او پر وړاندې به یې غبرګون وښیي.
د لوست پیل (۵دقیقې): د لوست د پیل ټول مقدماتي فعالیتونه دې ترسره شي.

د دې برخې ځانګړې فعالیتونه

۱. . توري، کلمې او جملې (۱۰ دقیقې)
۲. ښوونکي په تخته د دوو بېلګو په لیکلو سره درس پیلوي (عزیزه هره ورځ ښوونځي ته ځي) او (هغه هر ورځ ښوونځي ته ځي) ښوونکي تشریح کوي چې د (عزیزې) پرځای (هغه) هم لیکل کېدای شي.
۳. ښوونکي پر تخته باندې لیکلو سره یوه بله بېلګه هم وړاندې کوي: (عزیزه او اناهیتا هره ورځ ښوونځي ته ځي) او (هغوی هره ورځ ښوونځي ته ځي) ښوونکي تشریح کوي چې د عزیزې او اناهیتا پر ځای هغوی هم لیکل کېدای شي. ښوونکي روښانه کوي چې (هغه) او (هغوی) دواړه شخصي ضمایر دي او دا چې دا ضمایر د اشخاصو یا شیانونو د نومونو پر ځای کارول کېږي.
٤. ښوونکي زده کوونکو ته وایي چې خپلو درسي کتابونو ته ځیر شي. پنځه جملې او یو چوکاټ ورکړل شوی دی. ښوونکي له زده کوونکو سره له چوکاټ څخه د سم شخصي ضمیر په اخیستلو او په لومړۍ جمله کې د تش ځای په ډکولو کې مرسته کوي. بیا زده کوونکي په ګډه سره کار کولو ته ادامه ورکوي. کله چې زده کوونکي په کار بوخت وي، ښوونکي په ټولګي کې ګرځي خو له هغو زده کوونکو سره مرسته وکړي چې ستونزې لري.
٥. ښوونکي له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې و وایي هغوی په دې درس کې څه زده کړي دي. (ځواب: د اشاري ضمیر کارول).

۲. د متن لوستل (۲۵ دقیقې)
۱. له تنظیموونکي چوکاټ څخه په ګټې اخیستنې سره د پایلې لاس ته راوړل.
۲. له لوستلو څخه وړاندې تمرین په مخکینو لوستونو کې هم د پایلې لاس ته راوړلو یوه برخه وه.
۳. له لوستلو څخه وړاندې تمرین په اوږدوکې د تنظیم کوونکي چوکاټ یوه برخه ډکوي چې عنوان یې دی (زه پوهېږم)
٤. ښوونکي وایي: اوس چې مو متن ولوست، یوه پایله به ورڅخه ترلاسه کړو. د دې لپاره تاسو له خپلې پخوانۍ پوهې او څه چې مو په متن کې ولوستل ګټه واخلئ. د دې کار د ترسره کولو او مرستې لپاره ستاسو د تمرین په کتاب کې تنظیم کوونکي چوکاټ شته او تاسو په کې (زه پوهېږم) برخه ډکه کړې ده.
٥. ښوونکي تنظیم کوونکي چوکاټ په تخته رسموي.
٦. ښوونکي له زده کوونکو سره یو ځای په چوکاټ کې د (ما زده کول) برخه لیکي.
۷. ښوونکي زده کوونکو ته وایي چې تاسو به په دې برخه کې له هغه څخه چې مخکې وربانديې پوهېدئ او څه چې مو په متن کې زده کړل یوه پایله لاس ته راوړئ.
۸. ښوونکي او زده کوونکي د لوست پایله په ورستۍ برخه کې لیکي.
۹. ښوونکي له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې آیا هغوی کولی شي د متن لنډیز و وایي.

فرعي موضوع: صحي خواړه توی: ز

د زده کړې موخې:

۱. د /ز/ غږ او /ز/ توري لرونکو کلمو سم لیکل.
د انځور، سرلیک، مهمو کلمو او د مخکینۍ پوهې څخه په ګټې اخیستنې سره د اوریدونه وکړي چې کیسه یا متن به د څه په اړه وي.
۲. د لوستلو پر مهال تم کېدلو او فکر کولو څخه ګټه اخیستل.
۳. له کیسې نه پایله استنباط کول.

۱. توری او کلمې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د(ز) او (ذ) توري سره ورته غږ لري. ځینې کلمې د(ز) توری او ځینې نور یې بیا د(ذ) توری لري.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په دې اونۍ کې به د هغو کلمو تمرین کوي چې د (ز) توری پکې کارول کېږي.
۳. ښوونکی لاندینۍ کلمې پر تخته لیکي: **زمری، گازره**
ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې کلمه په لوړ غږ ولولي. ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې په کلمو کې د (ز) توري ته ګوته ونیسي او غږ یې و وایي.
٤. ښوونکی زده کوونکي د درسي کتاب لوستلو ته رابولي. ښوونکی کلمې په داسې حال کې زده کوونکو ته لولي چې هغوی خپلې ګوتې پر کلمو تېروي. بیا زده کوونکي هغه کلمې په دوه کسیزه توګه لولي.
٥. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د کلمې لیکل تمرین کړي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی باید د دغو کلمو لیکل هر ورځ په کور کې تمرین کړي.
۷. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به د اونۍ په پای کې د دې کلمو په اړه املا ولري.

۲. د لومړی متن لوستل (۲۵ دقیقې)

لوستلو څخه مخکې

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې سرلیک او انځور ته وګوري او وړاندوینه وکړي چې متن به د څه په اړه وي. (په خپلو کې شریکول، له ټولګیوالو سره شریکول.) زده کوونکي باید خپلو درسي کتابونو ته ځیر شي، هغه څه چې د موضوع په اړه پوهیږي ولیکي چې هغوی د موضوع په اړه مخکې په څه پوهېدل.
۲. ښوونکی درې کلیدي کلمې له زده کوونکو سره معنا او په جملو کې یې استعمالوي.

د لوستلو پر مهال

۱. ښوونکی لوست په تمثیل سره لولي ښوونکی او زده کوونکي په ګډه لوستل کوي، زده کوونکي په دوه کسیزه توګه لوستل کوي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته ښیي چې څنګه کولای شي د تم کېدلو او فکر کولو ستراتیژۍ څخه ګټه واخلي.

له لوستلو څخه وروسته

۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې ایا د کیسې په اړه یې وړاندوینه سمه ده؟ هو/ نه.
۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه لاندې پوښتنې کوي.

۱۵ اونۍ ۱ لوست

توري او کلمې

زمری	وزه	باز
گازره	زړه	زرکه
ترموز	پیاز	بزګر

ز

کمزوری | صحي | مناسب

صحي خواړه

یوه ورځ زرمینې خپل زوی کلینیک ته وړی و.
د هغې زوی ډېر کمزوری او ډنګر و.
زرمینې ډاکټرې ته وویل: ډاکټرې صاحبې! دا زوی مې ډېر کمزوری دی او تل ژاړي. ډاکټرې زرمینې ته وویل:
خوري! دې ماشوم ته دې صحي او مناسب خواړه نه دي ورکړي.
زرمینې پوښتنه وکړه: صحي او مناسب خواړه کوم دي؟
ډاکټرې وویل: خوري! ښه پوښتنه دې وکړه.
صحي خواړه هغه دي چې پاک وي. بدن مو قوي کړي. له ناروغیو مو وساتي. ډاکټرې زیاته کړه: موږ باید ډول ډول خواړه وخورو، لکه: شیدې، هګۍ، میوې، سابه، لوبیا، نخود، غوښه او داسې نور.
زرمینې وویل: خیر یوسې! اوس پوه شوم.

۸۵

- پوښتنه: ډاکټر زرمینې ته څه وویل؟
ځواب: ماشوم ته دې صحي او مناسب خواړه نه دي ورکړي.
- پوښتنه: موږ باید کوم ډول خواړه وخورو؟
ځواب: موږ باید شیدې، هګۍ، میوې، سابه، لوبیا، غوښه او داسې نور وخورو.
- پوښتنه: ولې باید صحي خواړه وخورو؟
ځواب: زموږ روغتیا ته ګټه رسوي او بدن مو غښتلی کوي.
- پوښتنه: څنګه صحي خواړه خوړلی شو؟
ځواب: پاکوالي ته یې پاملرنه وکړو او ډول ډول خواړه وخورو.
۳. ښوونکی یو متن په لنډو ټکو کې بیانوي (تفصیلي لارښوونو لپاره د دریمې برخې عمومي کتنه وګورئ).(د متن اصلي مفهوم: **صحي خواړه پاک وي. پاک خواړه زموږ روغتیا ته ګټه رسوي. بدن مو قوي کوي.**
۴. ښوونکي د پرله پسې ارزونې کتاب کې د ۸ زده کوونکو نومرې ثبتوي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** د (ز) توري غږ او د دې توري لرونکي ځینې کلمې تکراروي.
۲. **کورنۍ دنده:** زده کوونکي توري او کلمې په کورونو کې په خپلو کتابچوکې لیکي. د لومړي متن لوستل تکراروي.

فرعي موضوع: صحي خواړه

د زده کړې موخې:

۱. له فعل سره د اشاري ضمیرونو سم کارول.
۲. د کلمو د تر ټولو عامو مترادفو کلمو پېژندنه.
۳. له مناسب لحن، حرکاتو سره او ٪۹۵ سموالي سره د متنونو لوستل.

۱. کلمې او جملې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی په تخته د دوو ښلگو په لیکلو سره درس پیلوي: (ایمل پاک خواړه خوري). او (هغه پاک خواړه خوري). ښوونکی تشریح کوي چې د (ایمل) پرځای(هغه) هم لیکل کېدای شي.
۲. ښوونکی پر تخته باندې د جملې په لیکلو سره یوه بله ښلگه هم وړاندې کوي: (سپوږمۍ او څانگه روغتون ته لاړې). (هغوی روغتون ته لاړې) ښوونکی تشریح کوي چې د (سپوږمۍ او څانگې) پرځای (هغوی) لیکلی شو. (هغه) او (هغوی) دواړه شخصي ضمیرونه دي او دا ضمیرونه د اشخاصو یا شیانونو پرځای کارول کېږي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپلو درسي کتابونو ته ځیر شي. (٦) جملې او یو چوکاټ ورکړل شوی دی. ښوونکی له زده کوونکو سره له چوکاټ څخه د سم اشار ضمیر په اخیستلو او په لومړۍ جمله کې د تش ځای په ډکولو کې مرسته کوي. بیا زده کوونکي په گډه سره کار کولو ته ادامه ورکوي. کله چې زده کوونکي په کار بوخت وي، ښوونکی په ټولگي کې گرځي چې له هغو زده کوونکو سره مرسته وکړي چې ستونزې لري.
٤. ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې و وایي هغوی په دې درس کې څه زده کړي دي. (ځواب: د اشاري ضمیر کارول).

۲. د لغتونو زېرمه (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به د مترادفو کلمو په اړه زده کړه ترلاسه کړي. مترادفې هغه کلمې دي چې مفهوم یې یو او بڼه یې بدله وي. د دې یوه ښلگه (**تیږه**) او (**ډبره**) ده. دا دواړه کلمې یوه معنا لري.
۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه د یو څو ښلگو د وړاندې کولو غوښتنه کوي.
۳. ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې خپل درسي کتاب ته ځیر شي. هغوی دوه چوکاټونه وینې. د (الف) چوکاټ کلمې د (ب) چوکاټ له کلمو سره مطابقت لري. لومړۍ کلمه **تیږه** له **ډبرې** کلمې سره مطابقت لري ځکه چې دا دواړه مترادفې کلمې دي.

٤. ښوونکی له زده کوونکو څخه د تمرین په کتاب کې د تمرین د سرته رسولو لپاره په دوکسیزه توگه د کار کولو غوښتنه کوي.
٥. کله چې زده کوونکو په کار بوخت وي، ښوونکی په ټولگي کې گرځي، څو له هغو زده کوونکو سره مرسته وکړي چې ستونزې لري.
٦. ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې ووایي هغوی په دې درس کې څه زده کړي دي. (ځواب: موږ د بلې مترادفې کلمې پیدا کول زده کړي چې همدغه کلمې ته ورته معنا لري).

۳. د لومړي متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

۱. له څلوروپړاوونو څخه په گټې اخیستنې سره ښوونکی تمثیلوي، ښوونکی او زده کوونکي په گډه لولي، یعنې زده کوونکي په دوه کسیزه توگه لولي او زده کوونکي یې پخپله لولي، په کارولو سره لومړی متن له زده کوونکو سره بیا لولي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** د اشاري ضمیرونو مفهوم تکرارول.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې کلمې او جملې په خپلو کورونو کې په کتابچو کې ولیکي او لومړی متن بیا ولولي او د املا د تمرین لپاره د کلمو تمرین ترسره کړي.

فرعي موضوع: د سترګو ساتنه

د زده کړې موخې:

۱. د کلمو د تجزیه کولو لپاره په مورفیمونو باندې د کلمو د جوړښت د پوهې کارول.
۲. دا وړاندوینه کول چې یوه کیسه یا متن به د څه په اړه وي له یو انځور، سرلیک، مهمو کلمو او مخکینۍ پوهې څخه ګټه اخیستل.
۳. د لوستلو پر مهال تم کېدل او فکر کول.
٤. له کیسې څخه مفهوم اخیستل.

۱. کلمې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی د لومړۍ کلمې جوړښت پر تخته کټ مټ هغسې لیکي لکه په درسي کتاب کې چې لیکل شوی دی.
۲. ښوونکی بېلګه په لوړ غږ زده کوونکو ته لولي. بیا ښوونکی بېلګه له زده کوونکو سره یوځای لولي.
۳. ښوونکی تشریح کوي چې مختاړی کلمې ته ورزیاتېږي او د کلمې معنا بدلېږي.
٤. ښوونکی زده کونکو ته وایي چې د لومړنیو دوه بېلګو د لوستلو لپاره خپل درسي کتاب ته ځیر شي.
٥. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د تمرین د سرته رسولو لپاره په دوه کسیزه توګه کار وکړي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د کلمو لیکل تمرین کړي.
۷. کله چې زده کوونکي د کلمو په لوستلو بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي چې له هغو زده کوونکو سره مرسته وکړي چې ستونزې لري.

۲. د دویم متن لوستل (۲۵ دقیقې)

له لوستلو څخه مخکې

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې سرلیک او انځور ته وګوري او وړاندوینه وکړي چې متن به د څه اړه وي. (په خپلو منځونو کې شریکول او له ټولګیوالو سره شریکول). زده کوونکي باید خپلو د درسي کتابونو ته ځیر شي.
۲.ښوونکی درې کلیدي کلمې له زده کوونکو سره معنا او په جملو کې یې استعمالوي.

د لوستلو پر مهال

۱. ښوونکی تمثیل کوي، ښوونکی او زده کوونکي په ګډه لوستل کوي، زده کوونکي په دوه کسیزه توګه لوستل کوي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته ښیي چې څنګه کولای شي د تم کېدلو او فکر کولو ستراتیژۍ څخه ګټه واخلي.

له لوستلو څخه ورسته

۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې د کیسې په اړه یې وړاندوینه سمه ده؟ هو یا نه.
۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه لاندې پوښتنې کوي.

پوښتنه:زلمي زمرک ته څه وویل؟

ځواب: زلمي زمرک ته وویل راځه چې په کمپیوټر کې لوبه وکړو.

۱۵ اونۍ ۳ لوست

کلمې او جملې

زه خم	زه + خم	خم
موږ خو	موږ + خو	خو
موږ خاندو	موږ + خاندو	خاندو
هغوی لیکي	هغوی + لیکي	لیکي

لوبه | مطالعه | دوړې

د سترګو ساتنه

زلمي زمرک ته وویل: راځه چې په کمپیوټر کې لوبه وکړو.
هغوی یو ساعت لوبه وکړه. د دواړو سترګې سرې اوښتې وې. د زلمي مور وویل: ګرانو! لوبه بس کړئ. سترګې مو خرابوي. زمرک وویل: تروري! ته رښتیا وایې. زما سترګې سوی کوي.
د زلمي مور یو کتاب ورکړ. ویې ویل: واخلئ! د کتاب دا ځای ولولئ. وروسته زلمي د کتاب هماغه برخه په لوړ غږ ولوستله. که ټلویزیون، کمپیوټر یا موبایل ته ډېر وخت وګورئ، سترګې مو خرابېږي. په لږه رڼا کې مطالعه مه کوئ. لمر ته مخامخ مه ګورئ. سترګې مو له دوړو وساتئ. که شیان ښه نه وینئ، د سترګو ډاکټر ته ورشئ.

۸۷

- پوښتنه: په کتاب کې د سترګو د ساتنې په اړه څه لیکل شوي وو؟

ځواب: که ټلویزیون، کمپیوټر، موبایل ته ډېر وخت وګورئ سترګې موخرابېږي.

- پوښتنه: ولې باید کمپیوټر، ټلویزیون او موبایل ته ډېر وخت ونه کتل شي؟

ځواب: ځکه چې سترګې خرابوي.

- پوښتنه: څه وخت باید د سترګو ډاکټر ته ورشو؟

ځواب: کله چې مو سترګو ته کوم زیان ورسېږي یا شیان ښه نه وینو.

۳. ښوونکی له زده کوونکو سره په ګډه یو متن په لنډو ټکو کې بیانوي (تفصیلي لارښوونو لپاره د دریمې برخې عمومي کتنه وګورئ).(دمتن لنډیز: **که ټلویزیون، کمپیوټر او مبایل ته وګورئ سترګې مو خرابېږي، په تته رڼا کې مطالعه مه کوئ که څه شی ښه نه وینئ د سترګو ډاکټر ته ورشئ.**

۴. ښوونکي د پرله پسې ارزونې کتاب کې د (۸) زده کوونکو نومرې ثبتوي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** ښوونکی له زده کوونکی سره د پایلې استنباط کولو مفهوم تکراروي.
۲. **کورنۍ دنده:** زده کوونکي توري او کلمې په کورونو کې په خپلو کتابچو کې لیکي او دوهم لوست تکراروي.

فرعي موضوع: د سترګو ساتنه

د زده کړې موخې:
۱- د شارحې (:) او کامې (،) کارول.
۲- مترادفو کلمو پېژندنه.
۳- له مناسب لحن، حرکاتو او ٪ ۹۵ سموالي سره د متنونو لوستل.

۱. جملې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې هغوی به د دوو ګرامري نښو کارول زده کړي.
۲. ښوونکی د شارحې (:) او کامې (،) نښې پر تخته ليکي او له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې آيا د دغو دواړو نښو نومونه پېژني؟ ځيني زده کوونکي ځواب ورکوي. بيا ښوونکی سم ځواب له زده کوونکو سره شريکوي.
۳. ښوونکی لاندې جمله پر تخته ليکي. **زما د ورونو نومونه دا دي: اتل، خيبر، شمشاد**
٤. ښوونکی له زده کوونکو غوښتنه کوي چې په جمله کې د شارحې او کامې نښو د ايښودلو د ځايونو په اړه فکر وکړي. يو څو زده کوونکي ځواب ورکوي، بيا ښوونکی سم ځواب له زده کوونکو سره شريکوي.
۵. ښوونکی دوهمه جمله پر توره تخته ليکي: (**زموږ دا مېوې خوښېږي انار، مني انګور**) او له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې په جمله کې د شارحې او کامې نښې چېرته ايښودل کېږي.
٦. ښوونکی سم ځواب له زده کوونکو سره شريکوي.
۷. ښوونکی تشريح کوي چې شارحه يوه ګرامري نښه ده چې د نقل قول،وخت يا د شيانو د ښودلو لپاره کارول کېږي. کامه د ځيزونو د بېلولو لپاره کارول کېږي.
۸. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې خپلو کتابونو ته ځير شي او لومړی دوه بېلګې له زده کوونکو سره تمرين کړي.
۹. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې په دوه کسيزه توګه کار وکړي. ښوونکی له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.
۱۰. ښوونکی له زده کوونکو څخه د پوښتنې په کولو سره چې هغوی څه زده کړي دي، درس په لنډو ټکو کې بيانوي. هغوی ته اجازه ورکوي چې خپل ځوابونه له ټولګيوالو سره شريک کړي، بيا له يو يا دوه زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې خپل ځوابونه شريک کړي. (ځواب: هغوی د شارحې او کامې کارولو په اړه زده کړه ترلاسه کړې ده).

۲. د لغتونو زېرمه (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې هغوی به د متضادو کلمو په اړه زده کړه ترلاسه کړي. يو ځل بيا د يادولو وړ ده چې متضادې کلمې هغه دي چې کلمه ورته مفهوم لري. د دې يوه بېلګه ذ (**روغ**) او د (**رنځور**) کلمه ده. دواړه کلمې يو د بل ضد دي. يوه بله بېلګه يې د (**چټل**) کلمه او د (**پاک**) کلمه ده.
۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه د يو څو بېلګو د وړاندې کولو غوښتنه کوي.
۳. ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې خپل درسي کتاب ته ځير شي. هلته دوه چوکاټونه شتون لري.

د لومړي چوکاټ کلمې د دوهم چوکاټ له کلمو سره ضد دي. لومړی کلمه **روغ** له **رنځور** کلمې سره ضد لري ځکه چې دا دواړه متضادې کلمې دي. ښوونکی له زده کوونکو نه د تمرين په کتاب کې د تمرين ذ سرته رسولو لپاره په دوه کسيزه توګه د کار کولو غوښتنه کوي.
٤. کله چې زده کوونکي په کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي، ترڅو له هغو زده کوونکو سره مرسته وکړي چې ستونزې لري.
۵. ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې ووايي هغوی په دې درس کې څه زده کړي دي. (ځواب: موږ د بلې متضادې کلمې پيدا کول زده کړي چې همدغه کلمې ته ورته معنا لري).

۳. د دويم متن بيا لوستل (۱۰ دقیقې)

د څلورو پړاوونو (ښوونکی تمثيلوي، ښوونکی او زده کوونکي په ګډه لولي، يعنې زده کوونکي په دوه کسيزه توګه لولي او زده کوونکي يې پخپله لولي)، په کارولو سره دوهم متن له زده کوونکو سره بيا لولي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** د شارحې (:) او کامې (،) کارول تکرارول
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې جملې په خپلو کورونو کې په کتابچو کې وليکي او دوهم متن بيا ولولي او د املا د تمرين لپاره د کلمو تمرين ترسره کړي.

د حسن خط فعاليت، ارزونه او کورنۍ دنده (۴۰ دقیقې)

فرعي موضوعگانې: صحي خواړه او د سترګو ساتنه

د زده کړې موخې:

۱- د یوه ښه ملګري پېژندل.

۲- د نوښتي لیکنې د کیسې بشپړول.

۳- له مناسب لحن، حرکاتو او ٪۹۵ سموالي سره د متنونو لوستل.

۱. غوږنیول او خبرې کول (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې تاسو به د دې په اړه خبرې وکړئ چې ښه ملګری چا ته ویل کېږي. د مثال په توګه، ښه ملګری مهربان وي، ښه ملګری خپل شیان له نورو سره شریکوي، ښه ملګری له نورو ماشومانو سره لوبې کوي، ښه ملګری د نورو خبرو ته غوږ نسیي، ښه ملګری د ستونزو پر مهال له نورو سره مرسته کوي.

۲. زده کوونکو ته و وایاست چې د درسي کتاب انځورونو ته وګوري او په اړه یې بحث وکړي. له زده کوونکو څخه پوښتنه وکړئ چې دوی څنګه کولی شي ووینې چې په انځور کې ځینې زده کوونکي سره ښه ملګري دي؟

۳. زده کوونکو ته و وایاست چې ښه ملګري دغه مهمې ځانګړتیاوې لري: ښه ملګری مهربان وي، ښه ملګری خپل شیان له نورو سره شریکوي، ښه ملګری له نورو ماشومان سره لوبې کوي، ښه ملګری د نورو خبرو ته غوږ نسیي، ښه ملګری د ستونزو پر مهال له نورو سره مرسته کوي.

۴. زده کوونکو ته وواياست چې د تمرین کتابونو ته وګوري او د ښه ملګري په اړه یو له بل سره خبرې وکړي. زده کوونکو ته اجازه ورکړئ د ښه ملګري د پورتنیو ځانګړتیاوو په اړه یو له بل سره بحث وکړي او ووایي چې دوی څنګه کولی شي مهربان واوسي؟ څنګه کولی شي خپل ځینې شیان له نورو سره شریک کړي؟ څنګه کولی شي د نورو خبرو ته سم غوږ ونیسي؟ څنګه کولی شي یو ځای لوبې وکړي؟ او څنګه کولی شي له خلکو سره د اړتیا په وخت کې مرسته وکړي؟

۵. زده کوونکو ته و وایاست چې خپل نظرونه له ټولګیوالو سره شریک کړي.

۶. د وخت د شتون په صورت کې له څو زده کوونکو څخه وغواړئ د ښه ملګري په اړه تمثیل وکړي. زده کوونکي کولی شي د لاندې حالتونو په اړه تمثیل وکړي: (یوه ماشوم د مېلې لپاره له ځان سره خواړه نه دي راوړي خو نور ماشومان له ځانونو سره پاک خواړه لري).

۷. زده کوونکي په (۳-۵) کوچنیو ډلو وویشئ، ترڅو د تمثیل لپاره چمتوالی ونیسي.

۸. یوه یا ډېرې ډلې را وغواړئ چې خپل تمثیلونه وکړي.

۹. ښوونکی څرګندوي چې د خپلو خوړو په شریکولو، پر هغوی باندې د مهرباني کولو، نور لوبو ته د رابللو، د نورو خبرو ته په غوږ نیولو او له نورو سره د مرستې کولو په واسطه تاسو د یوه ښه ملګری ځانګړتیاوې وښودلې.

۱۵ اونۍ ۵ لوست

غوږ نیول او خبرې کول

مثبت ټولنیز مهارتونه او د شخړو حلول: ښه ملګري

نوښتي لیکنه

احمد او راشد ښه ملګري دي
دوی هره ورځ یو ځای لوبې کوي

ناروغ
ښوونځي
یوه ورځ راشد ناروغ و.
مرسته
احمد وارخطا و چې راشد به له درسونو وروسته پاتې شي.
درس
راشد احمد ته وویل: ته مې ډېر ښه ملګری یې.

د لومړي او دویم متن بیا لوستل

۸۹

۲. نوښتي لیکنه (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به اوس د ښه ملګري په اړه یوه کیسه ولیکي.

۲. ښوونکی د درسي کتاب جملې او د چوکاټ کلمې له زده کوونکو سره یو ځای لولي.

۳. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د چوکاټ د کلمو په کارولو سره په تشو ځایونو کې په دوه کسیزه توګه جملې جوړې کړي او نیمګړې کیسه دې بشپړه کړي.

۴. ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او هغو زده کوونکو ته چې ستونزې لري مرسته او لارښوونه کوي.

۵. ښوونکی له څو زده کوونکو غواړي چې خپلې بشپړې کړې کیسې ټولګیوالو ته و وایي.

۳. د لومړي او دویم متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

ښوونکی له دوو پراوونو (لکه زده کوونکي په دوه کسیزه توګه لولي، زده کوونکي یې پخپله لولي)، څخه په ګټه اخیستنې سره لومړی او دوهم متن له زده کوونکو سره بیا لولي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** د یو ښه ملګري ځانګړنې بیانوي.

۲. **کورنۍ دنده:** لومړی او دوهم متن بیا لوستل. د نوښتي کیسې بشپړول او یو انځور ورزیاتول.

ښوونکی زده کوونکو ته هغه تمرین تشریح کوي چې له زده کوونکو سره مرسته وکړي څو پوه شي د ملګرتیا د جوړېدو لاملونه کوم کوم دي.

فرعي موضوع: تکرار او دوامداره ارزونه

د زده کړې موخې:
۱- له فعل سره د اشاري ضمیرونو کارول.
۲- د متضادو کلمو پېژندنه.
۳- شارحه (:) او کامه (،) کارول.
٤- له٪ ۹۰ سموالي سره د متن لوستل.
٥- د کلمې او جملې په کچه له مناسب لحن او فشار څخه په ګټې اخیستلو سره د متن لوستل.
٦- له٪ ۸۹سموالي سره کلمې او جملې لوستل.

۱. کلمې او جملې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی له فعل سره د اشاري ضمیرونو کارول تکراروي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د درسي کتاب (الف) تمرین ترسره کړي.
۳. ښوونکی مترادفې کلمې تکراروي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د درسي کتاب (ب) تمرین ترسره کړي.
٥. ښوونکی د شارحې او کامې کارول تکراروي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د درسي کتاب (ج) تمرین ترسره کړي.
۷. ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
۸. ښوونکی د پرله پسې ارزونې په کتاب کې د زده کوونکو نومرې ثبتوي.

۲. د لومړي او دویم متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته دوه دقیقې وخت ورکوي چې په دوه کسیزه توګه لومړی یا دوهم متن ژر ژر ولولي.
۲. ښوونکی د زده کوونکو له څلورو جوړو څخه غوښتنه کوي چې د ټولګي مخې ته راشي.
۳. ښوونکی هغوی ته وايي چې هره جوړه به د متن یوه برخه لولي. هغوی باید متن په روانه توګه او د مناسب لحن او حرکاتو په کارولو سره ولولي چې هغه ګرامري نښې منعکس کړي او هغوی لوستلي دي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې ورو ورو متن له لوستونکو سره ولولي او ښه غوږ ونیسي. کله چې ۸ زده کوونکي په لوستلو بوخت وي، ښوونکی د هغوی د لوستلو څرنګوالی مشاهده کوي او خپله مشاهده د پرله پسې ارزونې کتاب کې لیکي. له هغو زده کوونکو سره چې په ښه توګه دا فعالیت ترسره نه کړي، باید په بله اونۍ کې ورسره مرسته وشي.

۳. املا (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې هغوی به یو څو کلمې او جملې ولیکي.
۲.ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې هغوی به یو څو کلمې او جملې ولیکي.
۳.ښوونکی زده کوونکو ته د درسي کتابونو د ترلو او د تمرین کتابونو د پرانیستلو وايي. ښوونکی لومړی کلمه په کراره (۴) ځلې یې تکراروي کلمه داده: **زمری**
۴.ښوونکی همدا کار د لاندې اتو(۸) کلمو لپاره هم ترسره کوي.
۱- ګازره، ۲- ترموز، ۳- وزه، ۴- زړه، ۵- زرکه، ٦- پیاز، ۷- باز، ۸- بزګر
۵.ښوونکی لومړی جمله په کراره لولي او څلور ځله یې په کرار تکراروي.
جمله داده: **۱- زه پاکه ګازره خورم.**
٦. ښوونکی همدا کار د لاندې (۳) جملو لپاره هم تر سره کوي.
۲- د پیازو خوړل روغتیا ته ګټه لري. ۳- زه د خپلو سترګو ساتنه کوم. ۴- بزګر په ځمکه کې کار کوي.
۷. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې خپل د تمرین کتابچې د کتلو لپاره راوړي. ښوونکي د هغوی املا ګوري او نومرې ورکوي.
۸. ښوونکي د زده کوونکو نومرې د پرله پسې ارزونې کتاب کې ثبتوي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** هغه څه تکرارول چې زده کوونکو دې اونۍ کې زده کړي دي.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې په کورونو کې د درسونو د هغو برخو بیا لیکل او لوستل دې ترسره کړي چې د اونۍ په جریان کې یې ورسره ستونزې لرلې.

د حسن خط فعالیت، ارزونه او کورنۍ دنده (۴۰ دقیقې)

فرعي موضوع: نس ناستي **توري: ذ**

د زده کړې موخې:

١. د /ذ/ غږ او ذ تورو لرونکو کلمو سم لیکل.
٢. د انځور، سرلیک، مهمو کلمو او د مخکینۍ پوهې څخه په ګټې اخیستنې سره به د اوړاندوینه وکړي چې کیسه یا متن به د څه په اړه وي.
٣. د لوستلو پر مهال تم کېدلو او فکر کولو څخه ګټه اخیستل.
٤. له کیسې نه پایله استنباط کول.

١. توري او کلمې (١٠ دقیقې)

١. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د(ذ) او (ز) توري سره ورته غږ لري. ځینې کلمې د (ذ)توري او ځینې نور یې بیا د (ز) توري لري.
٢. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په دې اونۍ کې به هغوی د هغو کلمو تمرین کوي چې د (ذ) توري پکې کارول کېږي.
٣. ښوونکی لاندینۍ کلمې پر تخته لیکي: (**ذره بین، کاغذ**.) ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې کلمه په لوړ غږ ولولي. ښوونکی له زده کوونکو پوښتنه کوي چې کوم توري د/ذ/غږ لري. ښوونکی یو څو زده کوونکو ته اجازه ورکوي چې توري ته ګوته ونیسي.
٤. ښوونکی زده کوونکي د درسي کتاب لوستلو ته رابولي. ښوونکی کلمې په داسې حال کې زده کوونکو ته لولي چې هغوی خپلې ګوتې پر کلمو تېروي. بیا زده کوونکي هغه کلمې په دوه کسیزه توګه لولي.
٥. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د کلمو لیکل تمرین کړي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی باید د دغو کلمو لیکل هر ورځ په کور کې تمرین کړي.
٧. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به د اونۍ په پای کې د دې کلمو په اړه املا ولري.

٢. د لومړی متن لوستل (٢٥ دقیقې)

له لوستلو څخه مخکې

١. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې سرلیک او انځور ته وګوري او وړاندوینه وکړي چې متن به د څه په اړه وي. (په خپلو کې شریکول، له ټولګیوالو سره شریکول). زده کوونکي باید خپلو درسي کتابونو ته ځیر شي چې هغوی د موضوع په اړه مخکې له مخکې څه پوهېدل.
٢.ښوونکی درې کلیدي کلمې له زده کوونکو سره معنا او په جملو کې یې استعمالوي.

د لوستلو پر مهال

١. ښوونکی تمثیل کوي، ښوونکی او زده کوونکي په ګډه لوستل کوي، زده کوونکي په دوه کسیزه توګه لوستل کوي.
٢. ښوونکی زده کوونکو ته ښیي چې څنګه کولای شي د تم کېدلو او فکر کولو ستراتیژۍ څخه ګټه واخلي.

له لوستلو څخه وروسته

١. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې ایا د کیسې په اړه یې وړاندوینه سمه ده؟ هو یا نه.

١٦ اونۍ ١ لوست

توري او کلمې

ذره بین	ذبیح	ذاکر
نذیر	تذکره	آذان
کاغذ	ذکیه	محاذ

ذ

نس ناستي کانګې ناولي

نس ناستي

نذیر چې کور ته راغی، ویې ویل: مورې! زموږ ښوونځي ته ډاکټران راغلي وو. د نس ناستي په باره کې یې خبرې وکړې مور یې په خوشحالۍ ترې وپوښتل: ښه زویه! ډاکټرانو څه ویل؟ نذیر وویل: ډاکټرانو ویل چې د نس ناستي ناروغان ژر ژر تشناب ته ځي کېدای شي کانګې وکړي او نس یې وخوږېږي. که ډېر وخت دوام وکړي، د بدن اوبه یې کمېږي. مورې ته ډاکټرانو دا هم وویل: « ناولي خواړه او هغه څه باید ونه خورو چې مچان وربانديې ګرځي ناپاکې اوبه هم باید ونه څښو. د ډوډۍ له خوړلو مخکې باید لاسونه پاک ومینځو. د حاجت له رفع کولو وروسته هم باید لاسونه ومینځو. لاسونه باید په صابون او پاکو اوبو ومینځل شي »

٩١

٢. ښوونکی له زده کوونکو څخه لاندې پوښتنې کوي.
- **پوښتنه: ډاکټرانو څه په باره کې خبرې وکړې؟**
ځواب: د نس ناستي په باره کې یې خبرې وکړې.
- **پوښتنه: د نس ناستي نښې څه دي؟**
ځواب: د نس ناستي ناروغان ژر ژر تشناب ته ځي کانګې کوي، نس یې خوږېږي او د بدن اوبه یې کمېږي.
- **پوښتنه: څنګه له نس ناستي څخه ځان ژغورلای شو؟**
ځواب:لاسونه باید په صابون ومینځو، پاکې اوبه وڅښو او پاک خواړه خورو.
- **پوښتنه:ولې مو سرلوڅي خواړه او اوبه ناروغه کوي؟**
ځواب: ځکه مچان وربانديې ګرځي او په اسانۍ سره هرشی ورلویږي.
٣. او د متن اصلي مفهوم دادی.
هغه څه چې زه پرې پوهېږم **نس ناستي** هغه څه چې ما زده کړل. **هغه شیان باید ونه خورو چې مچان وربانديې ګرځي.**
پایله: **پاک شیان وخورو، لاسونه په صابون ومینځو.**

تکرار او کورنۍ دنده (٥ دقیقې)

١. **تکرار:** ښوونکی له زده کوونکی سره د /ذ/ غږ او ز توري لرونکې ځینې کلمې تکراروي.
٢. **کورنۍ دنده:**زده کوونکي توري او کلمې په کورونو کې په خپلو کتابچو کې لیکي او لومړی متن تکراروي.

فرعي موضوع: نس ناستی

د زده کړې موخې:

۱. له فعل سره د اشاري ضمیرونو سم کارول.
۲. د مترادفو کلمو پېژندنه.
۳. له مناسب لحن، حرکاتو او ٪ ۹۵ سموالي سره د متنونو لوستل.

۱. کلمې او جملې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی په تخته د دوو بېلګو په لیکلو سره درس پیلوي. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې اشاري ضمیرونه او د خلکو یا شیانو د نومونو پر ځای د اشاري ضمیرونو لیکلو کارونه لاهم د هغوی په یاد ده.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپل درسي کتابونو ته ځیر شي. (۵) جملې او یو چوکاټ ورکړل شوی دی. ښوونکی له زده کوونکو سره له چوکاټ د سم اشاري ضمیر په اخیستلو او په لومړۍ جمله کې د تش ځای په ډکولو کې مرسته کوي. بیا زده کوونکي په ګډه سره کار کولو ته ادامه ورکوي.
۳. کله چې زده کوونکي په کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي څو له هغو زده کوونکو سره مرسته وکړي چې ستونزې لري.
٤. ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې و وایي هغوی په دې درس کې څه زده کړي دي. (ځواب: د اشاري ضمیر کارول).

۲. د لغتونو زېرمه (۱۵ دقیقې)

۱. یو ځل بیا د یادولو وړ ده چې مترادفې کلمې هغه دي چې ورته مفهوم لري. د دې یوه بېلګه د (**تیاره**) د کلمې مترادفه (**تورتم**) کلمه ده. دواړه کلمې یو معنا لري. یوه بله بېلګه یې د (**کوچنی**) کلمه ده چې مترادفه یې د (**وړوکي**)کلمه ده.
۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه د یو څو بېلګو د وړاندې کولو غوښتنه کوي.
۳. ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې خپل درسي کتاب ته ځیر شي. هغوی ته د ښې خوا موجودې کلمې د لوستلو او د دې کلمې د متضادې کلمې څخه د دایرې تاوولو لارښوونه کوي. لومړۍ کلمه (**ملګری**) له (**اندیوال**) کلمې سره مطابقت لري ځکه چې دا دواړه کلمې نږدې او ورته معنا لري.

۱۶ اونۍ ۲ لوست

کلمې او جملې

۱. زلمی درملتون ته ولاړ.
(هغه) درملتون ته ولاړ.
۲. تلوسې له خپلو ملګرو سره ښه چلند کاوه.
( ) له خپلو ملګرو سره ښه چلند کاوه.
۳. زه او وړمه روغتون ته ځو.
( ) روغتون ته ځو.
۴. تنګیالي او ښکلا درمل واخیستل.
( ) درمل واخیستل.

کلمې: هغه، هغې، موږ، هغوی

د لغتونو زېرمه

۱. تیاره	رڼا	تورتم	ځنګل
۲. کوچنی	ډاکټر	لوی	وړوکی
۳. ملګری	اندیوال	دښمن	قلم
۴. پوهه	ماشومان	ناپوهي	علم
۵. ساړه	یخ	سابه	ګرم
۶. میړانه	زده کړه	بې زړه	زړورتیا

د لومړۍ متن بیا لوستل

۹۳

٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتاب کې د تمرین د سر ته رسولو لپاره په دوه کسیزه توګه کار وکړي کله چې زده کوونکي په کار بوخت وي.
٥. ښوونکی په ټولګي کې ګرځي. ترڅو له هغو زده کوونکو سره مرسته وکړي چې ستونزې لري.
٦. ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې و وایي هغوی په دې درس کې څه زده کړي دي. (ځواب: موږ د یوې مضادې کلمې پیدا کول زده کړي.)

۳. د لومړۍ متن بیا لوستل (۱۰دقیقې)

۱. د څلور پړاوونو یعنې ښوونکی تمثیلوي، ښوونکی او زده کوونکي په ګډه لولي، زده کوونکي په دوه کسیزه توګه لولي او زده کوونکي یې پخپله لولي، په کارولو سره لومړۍ متن له زده کوونکو سره بیا لولي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** د شخصي ضمایرو مفهوم تکرارول
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې کلمې په کورونو کې په خپلو کتابچو کې ولیکي او د لومړۍ متن لوستل تکراروي.

فرعي موضوع: واکسین

د زده کړې موخې:

۱. د کلمو د تجزیه کولو لپاره په مورفیمونو باندې د کلمو د جوړښت د پوهې کارول.
۲. د انځور، سرلیک، مهمو کلمو او د مخکینۍ پوهې څخه په ګټې اخیستنې سره به دا وړاندوینه وکړي چې کیسه یا متن به د څه په اړه وي.
۳. د لوستلو پر مهال تم کېدل او فکر کول.
٤. له کیسې څخه پایله استنباط کول.

۱. کلمې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی د لومړۍ کلمې جوړښت کټ مټ پر تخته هغسې لیکي لکه په درسي کتاب کې چې لیکل شوی دی.
۲. ښوونکی ښېلګه په لوړ غږ زده کوونکو ته لولي. بیا ښوونکی ښېلګه له زده کوونکو سره یوځای لولي.
۳. ښوونکی تشریح کوي چې مختاړی کلمې ته ورزیاتېږي او د کلمې معنا بدلېږي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د لومړنیو دوه ښېلګو د لوستلو لپاره خپل درسي کتاب ته ځیر شي.
٥. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په درسي کتابونو کې په دوه کسیزه توګه نورې کلمې ولولي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د کلمو لیکل تمرین کړي.
۷. کله چې زده کوونکي د کلمو په لوستلو بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي څو له هغو زده کوونکو سره مرسته وکړي چې ستونزې لري.

۲.د دویم متن لوستل (۲۵ دقیقې)

له لوستلو څخه مخکې

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې سرلیک او انځور ته وګوري او وړاندوینه وکړي چې متن به د څه په اړه وي. (په خپلو کې شریکول، له ټولګیوالو سره شریکول). زده کوونکي باید خپلو درسي کتابونو ته ځیر شي چې هغوی د موضوع په اړه مخکې له مخکې څه پوهېدل.
۲.ښوونکی درې کلیدي کلمې له زده کوونکو سره معنا او په جملو کې یې استعمالوي.

د لوستلو پر مهال

۱. ښوونکی تمثیل کوي، ښوونکی او زده کوونکي په ګډه لوستل کوي، زده کوونکي په دوه کسیزه توګه لولي.
۲. د تم کېدلو او فکر کولو ستراتیژۍ څخه ګټه واخلي.

له لوستلو څخه وروسته

۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې ایا د کیسې په اړه یې وړاندوینه سمه ده؟ هو/ نه.
۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه لاندې پوښتنې کوي.

- **پوښتنه: ولې ذبیح الله کاکا خپلو لمسیانو ته واکسین نه کول؟**

کلمې او جملې

خوره	و+خوره	وخوره!
څښه	و+څښه	وڅښه!
لیکه	و+لیکه	ولیکه!
خانده	و+خانده	وخانده!

واکسین | خوړ | ناروغي

واکسین

ذاکر ذکیې ته وویل خوري!
ذبیح الله کاکا نه پرېږدي چې لمسیان یې واکسین کړم وایي چې زما لمسیان، خو روغ دي، واکسین ورته نه کوم. ذکیې وویل راځه چې په ګډه یې پوه کړو.
دوی ذبیح الله کاکا ته ورغلل. ذکیې ورته وویل ګوره کاکا! تا کور په لوړ ځای کې جوړ کړی دی ولې دې په خوړ کې نه جوړاوه؟! ذبیح الله کاکا وویل په خوړ کې، خو کله کله سېل راځي. ذکیې وویل ناروغي هم که نن نشته، سبا به پیدا شي که ماشومان واکسین نه شي، کېدای شي په ناروغیو اخته شي. واکسین د ځینو ناروغیو مخه نیسي. ذبیح الله کاکا غږ وکړ: هلئ! ماشومان راولئ چې واکسین یې کړي.

ځواب: ذبیح الله کاکا ویل چې زما لمسیان خو روغ دي. واکسین ورته نه کوم.
- پوښتنه: څنګه ذکیې ذبیح الله کاکا قانع کړ؛ چې لمسیان یې واکسین کړي؟
ځواب: که ماشومان واکسین نه شي سبا کیدای شي په سختو ناروغیو اخته شي.
- پوښتنه: ولې واکسین لګول ضرور دي؟
ځواب: ځکه چې د ځینو ناروغیو مخه نیسي.
- پوښتنه: څنګه په خپله سیمه کې له واکسین تطبیق کوونکو سره مرسته وکړو؟
ځواب: باید د واکسین په ارزښت باندې خلک پوه کړو چې واکسین د ځینو ناروغیو مخه نیسي.

۳. ښوونکی له زده کوونکو سره په ګډه یو متن په لنډو ټکو کې طریقه ښیي(د تفصیلي جزیات لپاره د برخې عمومي کتنه وګورئ).
۴. هغه څه چې زه پرې پوهېږم د متن اصلي مفهوم دا دی:

د واکسین ګټې دي

هغه څه چې ما زده کړل. **که ماشومان واکسین نشي، په ډېرو ناروغیو به اخته شي.**
پایله: **واکسین کول د ډېرو ناروغیو مخه نیسي.**

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** ښوونکی او زده کوونکی په چټکۍ سره د کلمو تجزیه کول تمرین کوي.
۲. **کورنۍ دنده:** زده کوونکي توري او کلمې په کورونو کې په خپلو کتابچو کې لیکي او دوهم لوست تکراروي.

فرعي موضوع: واکسین

د زده کړې موخې

۱- د شارحې (:) او کامې (،) کارول.
۲- د کلمو د تر ټولو عامو مترادفو کلمو پېژندنه.
۳- له مناسب لحن، حرکاتو او ٪۹۵ سموالي سره د متنونو لوستل.

۱. جملې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې هغوی به د دوه ګرامري نښو (شارحې (:) او کامې (،))کارول زده کړي.
۲. ښوونکی لاندې جمله پر توره تخته لیکي. (**موږ خلور خویندې یو هره یوه: لکه تلوسه، ښکلا، ځلا او مینه.**)
۳. ښوونکی له زده کوونکو غوښتنه کوي چې په جمله کې د شارحې او کامې نښو د ایښودلو د ځایونو په اړه فکر وکړي. یو څو زده کوونکي ځواب ورکوي، بیا ښوونکی سم ځواب له زده کوونکو سره شریکوي.
٤. ښوونکی دوهمه جمله پر توره تخته لیکي:(**زموږ هېواد ډول ډول مېوې لري لکه: ناک، زردآلو، شفتالو،مني**) او له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې په جمله کې د شارحې او کامې نښې چېرته ایښودل کېږي.
٥. ښوونکی سم ځواب له زده کوونکو سره شریکوي ښوونکی تشریح کوي چې شارحه یوه ګرامري نښه ده چې د نقل قول، وخت یا د شیانو لست د ښودلو لپاره کارول کېږي. کامه د څیزونو د جلا کولو لپاره کارول کېږي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې خپلو کتابونو ته ځیر شي او لومړی دوه بېلګې له زده کوونکو سره تمرین کوي.
۷. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې په دوه کسیزه توګه کار وکړي. ښوونکی له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.
۸. ښوونکی له زده کوونکو څخه د پوښتنې په کولو سره چې هغوی څه زده کړي دي، درس په لنډو ټکو کې بیانوي. هغوی ته اجازه ورکوي چې خپل ځوابونه له ټولګیوال سره شریک کړي، بیا له یو یا دوه زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې خپل ځوابونه شریک کړي.

۲. د لغتونو زېرمه (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې هغوی به د مترادفو کلمو په اړه زده کړه ترلاسه کوي. د دې یوه بېلګه د (**زوړ**) کلمه او د (**سپین ږیری**) ده. دواړه کلمې ورته معنا لري. یوه بله بېلګه یې د (**سوله**) کلمه او د (**روغه**) کلمه ده.
۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه د یو څو بېلګو د وړاندې کولو غوښتنه کوي.
۳. ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې خپل درسي کتاب ته ځیر شي او هغوی ته ښې خوا ته موجود کلمې د لوستلو او د دې کلمې د مترادفې کلمې نه د دایرې تاوولو لارښوونه کوي. دریمه کلمه (**ودان**) ده او مترادفه کلمه یې (**آباد**) ده ځکه چې دا دواړه کلمې نږدې او ورته معنا لري.
٤. ښوونکی له زده کوونکو څخه د تمرین په کتاب کې د

۱۶ اونۍ ۴ لوست

جملې

، :

۱. زما د خویندو نومونه دا دي: تلوسه، ښکلا، ځلا او مینه.
۲. زموږ هېواد ډول ډول مېوې لري لکه ناک زردآلو شفتالو او مني.
۳. روغتیا ته دغه سابه ګټور دي لکه پالک ګلپي او شلغم.
۴. یو کال څلور فصلونه لري پسرلی دوبی مني او ژمی.
۵. زموږ بیرغ درې رنګه لري تور سور او زرغون.

د لغتونو زېرمه

۱	زوړ	سپین ږیری	روغتیا	ځوان
۲	سوله	درمل	روغه	جګړه
۳	ودان	ویجاړ	باران	آباد
۴	غښتلی	واکسین	پیاوړی	کمزوری
۵	روغ	جوړ	هېواد	ناروغ
۶	وړکتوب	مېوه	ځواني	ماشومتوب

د دویم متن بیا لوستل

۹٤

٥. تمرین د سرته رسولو لپاره په دوه کسیزه توګه د کار کولو غوښتنه کوي.
٦. کله چې زده کوونکي په کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي تر څو له هغو زده کوونکو سره مرسته وکړي چې ستونزې لري. ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې ووايي هغوی په دې درس کې څه زده کړي دي. (ځواب: موږ د بلې مترادفې کلمې پیدا کول زده کړي چې همدغه کلمې ته ورته معنا لري)

۳.د دویم متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

د څلور پړاوونو ښوونکی تمثیلوي، ښوونکی او زده کوونکي په ګډه لولي، زده کوونکي په دوه کسیزه توګه لولي او زده کوونکي یې پخپله لولي، په کارولو سره دوهم متن له زده کوونکو سره بیا لولي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** د شارحې او کامې کارول.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې جملې په کورونو کې په خپلو کتابچو کې ولیکي او دوهم متن بیا ولولي او د املا د تمرین لپاره د کلمو تمرین ترسره کړي.

د حسن خط فعالیت، ارزونه او کورنۍ دنده (۴۰ دقیقې)

فرعي موضوعگانې: نس ناستی، واکسین

د زده کړې موخې:
۱- په یو ټیم (ډله) کې ګډ کار کول او له یوه بل سره همکاري کول.
۲- د نوښتي لیکنې د کیسې بشپړول.
۳- له مناسب لحن، حرکاتو او ۹۵٪ سموالي سره د متنونو لوستل.

۱. غوږنیول او خبرې کول (۱۰ دقیقې)

۱. زده کوونکو ته و وایاست چې د نن ورځې په درس کې به د یوځای کارکولو یا په ګډه د کار کولو په اړه خبرې وکړو. په کور، ښوونځي او ټولنه کې په ګډه کار کول ډېر ارزښت لري. په ګډه کار کول له تاسو سره مرسته کوي چې په لږ وخت کې ډېر کارونه ترسره کړئ او کارونه په سمه توګه ترسره کړئ.
۲. زده کوونکو ته و وایاست د درسي کتابونو هغو انځورونو ته وګورئ چې زده کوونکي پکې خپل ټولګي تنظیموي. له زده کوونکو څخه دا پوښتنې وکړئ: په انځور کې څه شی وینئ؟ زده کوونکي څه کار کوي؟ فکر کوئ چې دوی به کار په لږ وخت کې ترسره کړي؟ که یوه زده کوونکي ټولګي تنظیم کړي وای، نو څه به پیښ شوي وای؟ زده کوونکو ته وواياست کله چې تاسو یو له بل سره په ګډه کار کوئ. نو تاسو کولی شئ کار په لږ وخت کې ترسره کړئ او په آسانۍ سره یې ترسره کړئ.
۳. زده کوونکو ته و وایاست چې د تمرین کتابونو اوو تورو ته وګورئ. هغوی ته ووایئ چې له ذغو (۷) تورو سره څومره کلمې چې کولی شي په یواځې توګه جوړې کړي. دوی درې دقیقې وخت لري چې په یواځې توګه کلمې جوړې کړي.
۴. زده کوونکو ته و وایاست چې د (ک، ا، ن، ل، و، ر، ی) له تورو سره چې څومره کلمې کولی شي جوړې کړي او په لاندې چوکاټ کې دې ولیکي.
۵. ښوونکی له زده کوونکو څخه درې دقیقې وروسته پوښتنه کوي، چا له (۱۰) څخه ډېرې کلمې جوړې کړې؟ چا له (۱۵) څخه زیاتې کلمې جوړې کړې دې؟ له هغوی زده کوونکو څخه چې ډېرې کلمې یې جوړې کړې دي وغواړئ چې کلمې یې ټولګیوالو ته ووایي.
٦. زده کوونکو ته و وایئ چې اوس به دوی همدا کار د څو نورو تورو لپاره هم ترسره کړي. خو دا ځل به دوی له تورو څخه کلمې په(۴-٦)کسیزه کوچنیو ډلو کې جوړوي. دغه توري پر تخته ولیکئ: (م، ا، ب، ت، و، ر، ه). زده کوونکو ته و وایاست چې دوی درې دقیقې وخت لري چې څومره کلمې کولی شي ترې جوړې کړي. دا ځل زده کوونکي باید په ګډه کار وکړي او کلمې جوړې کړي.
۷. له زده کوونکو څخه درې دقیقې وروسته وغواړئ چې څومره کلمې یې جوړې کړې دي. هغه ډله چې ډېرې کلمې یې جوړې کړې دي ټولګیوالو ته خپلې کلمې وایي.
۸. له زده کوونکو وغواړئ پر دې بحث وکړي چې په یواځې توګه د کارونو ترسره کول او په ګډه سره د کارونو ترسره کول څه توپیر سره لري؟ څو دقیقې وروسته له ځینو زده کوونکو وغواړئ چې خپل نظرونه له تاسو سره شریک کړي.
۹. زده کوونکو ته و وایاست چې په ګډه سره د کار ترسره کول په ژوند کې ډېر ارزښت لري. په ګډه کار ترسره کول له تاسو سره مرسته کوي چې په لږ وخت کې ډېر کارونه ترسره کړئ او کارونه په سمه توګه ترسره کړئ.

۲. نوښتي لیکنه (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به اوس په ګډه د کارکولو په اړه یوه کیسه ولیکي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د درسي کتاب جملې او د چوکاټ کلمې یو له بل سره په ګډه ولولي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د چوکاټ د کلمو په کارولو سره په تشو ځایونو کې په دوه کسیزه توګه جملې جوړې کړي او نیمګړې کیسه دې بشپړه کړي.
۴. ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او هغو زده کوونکو ته چې ستونزې لري مرسته او لارښوونه کوي.
۵. ښوونکی له څو زده کوونکو غواړي چې خپلې بشپړې کړې کیسې ټولګیوالو ته و وایي.

۳. د لومړي او دویم متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

ښوونکی له دوو پړاوونو (لکه زده کوونکي په دوه کسیزه توګه لولي، زده کوونکي یې پخپله لولي)، څخه په ګټې اخیستنې سره لومړی او دوهم متن له زده کوونکو سره بیا لولي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** زده کوونکي به ګډه سره د یوه کار د ترسره کول ګټې بیانوي.
۲. **کورنۍ دنده:** د لومړي او دوهم متن بیا لوستل. د تخلیقي کیسې بشپړول او یو انځور ورسره زیاتول.
ښوونکی زده کوونکو ته هغه تمرین تشریح کوي چې له زده کوونکو سره مرسته وکړي څو پوه شي د ملګرتیا د جوړېدو لاملونه کوم دي.

فرعي موضوع: تکرار او دوامداره ارزونه

د زده کړې موخې:
۱- له فعل سره د اشاري ضمیرونو سم کارول.
۲- د کلمو د تر ټولو عامو مترادفو کلمو پېژندنه.
۳- شارحه (:) او کامه (،) کارول.
٤- له ۹۰٪ سموالي سره متن لوستل.
٥- د کلمې او جملې په کچه له مناسب لحن او فشار څخه په ګټې اخیستلو سره متن لوستل.
٦- له ۸۹٪ سموالي سره کلمې او جملې لوستل.

۱. کلمې او جملې (۱۰ دقیقې)
۱. ښوونکی له فعل سره د شخصي ضمیرونوسم کارول تکراروي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د درسي کتاب (الف) تمرین ترسره کړي.
۳. ښوونکی د مترادفې کلمې تکراروي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د درسي کتاب (ب) تمرین ترسره کړي.
٥. ښوونکی د شارحې او کامې کارول تکراروي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د درسي کتاب (ج) تمرین ترسره کړي.
۷. ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
۸. ښوونکی د پرله پسې ارزونې په کتاب کې د زده کوونکو نومرې ثبتوي.

۲. د لومړي او دویم متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)
۱. ښوونکی زده کوونکو ته دوو دقیقې وخت ورکوي چې په دوه کسیزه توګه لومړی یا دوهم متن ژر ژر ولولي.
۲. ښوونکی له اتو تنو زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې د ټولګي مخې ته راشي.
۳. ښوونکی هغوی ته وايي چې هر دوه تنه به د متن یوه برخه لولي. هغوی باید متن په روانه توګه او د مناسب لحن او حرکاتو په کارولو سره ولولي چې هغه ګرامري نښې منعکس کړي چې هغوی لوستلي دي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې ورو ورو متن له لوستونکي سره ولولي او ښه غوږ ورته ونیسي. کله چې (۸) زده کوونکي په لوستلو بوخت وي، ښوونکی د هغوی د لوستلو څرنګوالی مشاهده کوي او خپله مشاهده د پرله پسې ارزونې په کتاب کې لیکي. له هغو زده کوونکو سره چې په ښه توګه دا فعالیت ترسره نه کړي، باید په بله اونۍ کې مرسته ورسره وشي.

کلمې او جملې
الف
ب
ج
د لومړي او دویم متن بیا لوستل
املا

۳. املا (۱۵ دقیقې)
۱. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې هغوی به یو څو کلمې ولیکي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته د درسي کتابونو ټولولو او د تمرین دکتابونو د پرانیستلو وايي. ښوونکی لومړی کلمه په کراره وايي او (۴) ځلې یې تکراروي. کلمه دا ده: **ذره بین** زده کوونکي کلمې لیکي.
۳. ښوونکی همداکار د لاندې (۸) کلمو لپاره هم ترسره کوي:
۱- نذیر، ۲- کاغذ، ۳- ذبیح، ۴- تذکره، ۵- ذاکر، ٦- آذان، ۷- محاذ، ۸- ذکیه
۴. ښوونکی لومړی جمله په کراره لولي او څلور ځله یې تکراروي جمله دا ده: ۱. **نذیر نا پاکې اوبه نه څښي.**
۲. زما ورور ذبیح دی.
۳. ذاکر په سپین کاغذ خط لیکي. ۴. د واکسینو کول ماشوم ته ډېرې ګټې رسوي.
۵. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د خپل تمرین کتابچې د کتلو لپاره راوړي. ښوونکی د هغوی املا ګوري او نومرې ورکوي.
ښوونکی د زده کوونکو نومرې د پرله پسې ارزونې کتاب کې ثبتوي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)
۱. **تکرار:** هغه څه تکرارول چې زده کوونکو دې اونۍ کې زده کړي دي.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې په کورونو کې د درسونو د هغو برخو بیا لیکل او لوستل دې ترسره کړي چې د اونۍ په جریان کې یې ورسره ستونزې لرلې.

د حسن خط فعالیت، ارزونه او کورنۍ دنده (۴۰ دقیقې)

فرعي موضوع: ورزش **توري: ز، ذ**

د زده کړې موخې:

۱. د /ز/ او /ذ/ غږونو او توري لرونکو کلمو سم لیکل.
۲. دانځور، سرلیک، مهمو کلمو او د مخکینۍ پوهې څخه په ګټې اخیستنې سره به د اوړاندوینه وکړو چې کیسه یا متن به د څه شي په اړه وي.
۳. د لوستلو پر مهال له تم کېدلو او فکر کولو څخه ګټه اخیستل.
٤. له کیسې څخه مفهوم اخیستل.

۱. توري او کلمې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د (ز) او (ذ) توري سره نږدې غږونه لري. ځینې کلمې د(**ز**) توري او ځینې نور یې بیا د (ذ) توري لري.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په دې اونۍ کې به هغوی د هغو کلمو تمرین کوي چې د (ز) او (ذ) توري پکې کارول کېږي.
۳. ښوونکی لاندینۍ کلمې پر تخته لیکي: **(ذکریا، ذره بین)** ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې کلمه په لوړ غږ ولولي. ښوونکی له زده کوونکو پوښتنه کوي چې کوم توري د(ز) او (ذ) غږونه لري.
٤. ښوونکی یو څو زده کوونکو ته اجازه ورکوي چې توري ته ګوته ونیسي.
٥. ښوونکی زده کوونکي درسي کتابونو لوستلو ته رابولي.
٦. ښوونکی کلمې په داسې حال کې زده کوونکو ته لولي چې هغوی خپلې ګوتې پر کلمو تېروي. بیا زده کوونکي هغه کلمې په دوه کسیزه توګه لولي.
۷. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د کلمو لیکل تمرین کړي.
۸. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی باید د دغو کلمو لیکل هر ورځ په کور کې تمرین کړي.
۹. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به د اونۍ په پای کې د دې کلمو په اړه املا ولري.

۲. د لومړي متن لوستل (۲۵ دقیقې)

له لوستلوڅخه مخکې

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې سرلیک او انځور ته وګوري او وړاندوینه وکړي چې متن به د څه په اړه وي. (په خپلو منځو کې شریکول، له ټولګیوالو سره شریکول).
۲. ښوونکی درې کلیدي کلمې له زده کوونکو سره معنا او په جملو کې یې استعمالوي.

د لوستلو پر مهال

۱. ښوونکی تمثیل کوي، ښوونکی او زده کوونکي یې په ګډه لوستل کوي، زده کوونکي یې په دوه کسیزه توګه لولي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته ښیي چې څنګه کولای شي د تم کېدلو او فکر کولو ستراتیژي څخه ګټه واخلي.

له لوستلوڅخه وروسته

۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې ایا د کیسې په اړه یې وړاندوینه سمه ده؟ هو/ نه.

۱۷ اونۍ ۱ لوست

توري او کلمې

زکریا	ورزش	پیاز	ز
کاږې	زرمینه	ذره بین	
عذاب	کاغذ	تذکره	ذ

والیبال ذهن زمنه

ورزش

زکریا هره ورځ له ملګرو سره په کوڅه کې والیبال کاوه. یوه ورځ د دوی توپ د زرمینې ترور په کور کې ولوېد.
زرمینه ترور له کوره راووته او زکریا ته یې وویل: زویه! ولې مو په دې توپ هسې ځان له کاره ایستلی دی؟
زکریا ورته وویل: تروره! ځان له کاره نه باسو، ورزش کوو. زرمینې ترور وویل: زویه! ورزش څه ګټې لري؟
هغه ځواب ورکړ: تروره! څوک چې ورزش کوي، بدن یې ښه وده کوي. ذهن یې ښه وي. ژر نه ناروغه کېږي.
زرمینې ترور وویل: زویه! چې دومره ګټې لري، بیا په مناسب ځای کې ورزش کوئ. خو په داسې ځای کې نه چې څوک په عذاب شي. هغوی زمنه وکړه چې نور به په سم ځای کې لوبې کوي.

۹۷

۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه لاندې پوښتنې کوي:
-پوښتنه: ذکریا په کوڅه کې څه کول؟
ځواب: والیبال.
- پوښتنه: ولې ورزش مهم دی؟
ځواب: ځکه ذهن او بدن مو غوښتلی کوي او له ناروغیو څخه مو ساتي.
- پوښتنه: د ورزش آداب څه شی دي؟
ځواب: د ګټلو او بایللو په وخت کې یو بل ته درناوی په پام کې نیول.
- پوښتنه: تاسې کومې لوبې کوئ؟
ځواب: والیبا ل، کرېکټ، فوټبال، او داسې نورې...
۳. یو متن په لنډو ټکو کې بیانوي (تفصیلي لارښوونو لپاره د دریمې برخې عمومي کتنه وګورئ).(امکاني لنډیز:
٤. ښوونکي د پرله پسې ارزونې په کتاب کې د ۸ زده کوونکو نومرې ثبتوي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** ښوونکی له زده کوونکی سره ځینې کلمې تکراروي چې د (ز) او (ذ) توري سره نږدې غږ لري.
۲. **کورنۍ دنده:** زده کوونکي توري او کلمې په کورونو کې په خپلو کتابچو کې لیکي او لومړی متن تکراروي.

فرعي موضوع: ورزش

د زده کړې موخې:

۱. له فعل سره د اشاري ضمیرونو سم کارول.
۲. له کلمو څخه تر ټولو د عامو مترادفو کلمو پېژندنو پیل کول.
۳. په مناسب لحن او حرکاتو سره د ٪۹۵ سموالي سره د متنونو لوستل.

۱. کلمې او جملې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې ایا د خلکو یا شیانو د نومونو پر ځای د اشاري ضمیرونو لیکلو کارونه لاهم د هغوی په یاد دي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپلو درسي کتابونو ته ځیر شي. څلور(۴) جملې او یو چوکاټ ورکړل شوی دی. ښوونکی له زده کوونکو سره د لومړۍ جملې د اشاري ضمیر په لیکلو کې مرسته کوي چې د هغه نوم یا نومونو ځای ونیسي چې ترې لاندې خط کښل شوی دی.
۳. زده کوونکي په ګډه سره کار کولو ته ادامه ورکوي. کله چې زده کوونکي پر کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي چې له هغو زده کوونکو سره مرسته وکړي چې ستونزې لري.
٤. . ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې و وایي هغوی په دې درس کې څه زده کړي دي. (ځواب: د اشاري ضمیر کارول).

۲. د لغتونو زېرمه (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په ځیر سره کلمې ولولي او د هرې کلمې مترادفې (هم معنا) کلمې د پیدا کولو لپاره دې تمرین وکړي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپلو درسي کتابونو ته ځیر شي. هغوی په چوکاټ کې شپږ(٦) کلمې ویني. هغوی باید له هغې کلمو څخه دایره تاوه کړي چې په لومړي چوکاټ کې له اړونده کلمې سره مطابقت لري.
۳. ښوونکی له زده کوونکو سره لومړی دوو کلمو تمرین کوي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې نورې کلمې په دوه کسیزه توګه ترسره کړي. چټک زده کوونکي همدې تمرین ته خپلو د تمرین په کتابونو کې هم ادامه ورکولای شي.
٥. کله چې زده کوونکو پر کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي، ترڅو له هغو زده کوونکو سره مرسته کړي چې ستونزې لري.

۱۷ اونۍ ۲ لوست

کلمې او جملې

۱. خوشحال هره ورځ ورزش کوي.
(هغه) هره ورځ ورزش کوي.
۲. زرغونې پرون یو ښکلی قلم واخیست.
( ) پرون یو ښکلی قلم واخیست.
۳. زه او ځانګه خپل غاښونه پاک ساتو.
( ) خپل غاښونه پاک ساتو.
۴. زلمی او توریالی درس لولي.
( ) درس لولي.

کلمې: هغه، هغې، موږ، هغوی

د لغتونو زېرمه

۱. خام	اومه	والیبال	پوخ
۲. لوړ	ټیټ	جګ	ورزش
۳. ویښ	ورځ	ویده	بیدار
۴. ګټه	زیان	فایده	توپ
۵. صبر	میدان	بې صبري	زغم
۶. عالم	چمن	پوه	جاهل

د لومړي متن بیا لوستل

۹۸

٦. له لږ وخت وروسته، ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
۷. ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې ووایي هغوی په دې درس کې څه زده کړي دي. (ځواب: موږ له یوې جملې څخه په ګټې اخیستنې سره د یوې کلمې معنا موندل زده کړل).

۳. د لومړي متن بیا لوستل (۱۰دقیقې)

۱. له څلورو پړاوونو (ښوونکی تمثیلوي، ښوونکی او زده کوونکي یې په ګډه لولي، زده کوونکي یې په دوه کسیزه توګه لولي او زده کوونکي یې پخپله لولي)، په کارولو سره لومړی متن له زده کوونکو سره بیا لوستل.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** د اشاري ضمیرونو مفهوم تکرارول.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې کلمې او جملې په کورونو کې په خپلو کتابچو کې ولیکي او لومړی متن بیا ولولي او د اونۍ د پای د املا د تمرین لپاره د کلمو تمرین ترسره کړي.

فرعي موضوع: د روغتيا ترانه

د زده کړې موخې:

۱. د کلمو تجزيه کول د مورفيمونو په اړه د کلمو د جوړښت د پوهې کارول.
۲. انځور، سرليک، مهمو کلمو او مخکينۍ پوهې څخه په ګټې اخيستنې سره دې دا وړاندوينه وکړي چې متن يا کيسه به د څه په اړه وي.
۳. د لوستلو پر مهال تم کېدل او فکر کول.
٤. له کيسې څخه نتيجه اخيستل.

۱.کلمې او جملې (۱۰ دقيقې)

۱. ښوونکی د لومړۍ کلمې جوړښت پر تخته ليکي کټ مټ هغسې لکه: په درسي کتاب کې چې ليکل شوی دی.
۲. لومړي يې ښوونکی بېلګه په لوړ غږ زده کوونکو ته لولي. بيا يې له زده کوونکو سره يوځای لولي.
۳. ښوونکی تشريح کوي چې يوه کوچنۍ برخه کلمې ته ورزياتېږي او د کلمې معنا بدلېږي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د لومړنيو دوه بېلګو د لوستلو لپاره خپل درسي کتاب ته ځير شي.
٥. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې په درسي کتابونو کې په دوه کسيزه توګه کلمې ولولي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د تمرين په کتابونو کې د کلمو ليکل تمرين کړي.
۷. کله چې زده کوونکي د کلمو په لوستلو بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي چې له هغو زده کوونکو سره مرسته وکړي چې ستونزې لري.

۲.د دويم متن لوستل (۲۵ دقيقې)

له لوستلو څخه مخکې

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې سرليک او انځور ته وګوري او وړاندوينه وکړي چې متن به د څه په اړه وي. (په خپلو منځو کې شريکول، له ټولګيوالو سره شريکول). زده کوونکي بايد خپلو درسي کتابونو ته ځير شي چې هغوی د موضوع په اړه مخکې له مخکې په څه پوهېدل.
۲. ښوونکی درې کليدي کلمې له زده کوونکو سره معنا او په جملو کې يې استعمالوي.

د لوستلو پر مهال

۱. ښوونکی تمثيل کوي، ښوونکی او زده کوونکي يې په ګډه لولي، زده کوونکي يې په دوه کسيزه توګه لولي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته ښيي چې څرنګه کولای شي د تم کېدلو او فکر کولو ستراتيژي څخه ګټه واخلي.

له لوستلو څخه وروسته

۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې د کيسې په اړه يې وړاندوينه سمه ده؟ هو يا نه.

۱۷ اونۍ ۳ لوست

کلمې او جملې

ځم	زه + ځم	زه ځم
ګورو	موږ + ګورو	موږ ګورو
راځي	هغوی + راځي	هغوی راځي
ځي	هغه + ځي	هغه ځي

سلامتيا غذا ملتيا

د روغتيا ترانه

خپله روغتيا ساتمه سلامتيا ساتمه
مخ او لاسونه مينځم جامې صفا ساتمه
پاک مې غاښونه ساتم د ځان ښکلا ساتمه
نه خورم ناپاکې مېوې پاکه غذا ساتمه
ورزش مې کاردی هر وخت دغه ملتيا ساتمه
ګرد او غبار دی مرض ځان له بلا ساتمه
له ناپاکيو څخه پاک شاوخوا ساتمه
خيال د خپل کور د پاکۍ په بيا او بيا ساتمه

۹۹

۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه لاندې پوښتنې کوي.
- **پوښتنه: څنګه کولای شو خپله روغتيا وساتو؟**
ځواب: پاک خواړه او پاکې مېوې وخورو.
- **پوښتنه: ولې مو روغتيا مهمه ده؟**
ځواب: ځکه روغ انسان خوشحاله وي او خپل کارونه ښه کولی شي.
- **پوښتنه: ناپاک خواړه خوړل څه زيان لري؟**
ځواب: په ډول ډول ناروغيو مو اخته کوي.
- **پوښتنه: که روغ بدن ونه لرو، له کومو ستونزو سره به مخ شو؟**
ځواب: له بېلابېلو ستونزو سره به مخامخ شو. تل به نورو ته احتياج يو. کار به په ټاکلي وخت نشو ترسره کولای.
۳. ښوونکی له زده کوونکو سره په ګډه يو متن په لنډو ټکو کې بيانوي (تفصيلي لارښوونو لپاره د دريمې برخې عمومي کتنه وګورئ).(د متن اصلي مفهوم: **که غواړو ښه صحت ولرو تل بايد ځان، خوړو او چاپېريال ته پاملرنه وکړو.**
٤. ښوونکي د پرله پسې ارزونې په کتاب کې د ارزول شويو زده کوونکو نومرې ثبتوي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقيقې)

۱. **تکرار:** ښوونکی او زده کوونکي په چټکۍ سره د کلمو تجزيه کول تمرين کوي.
۲. **کورنۍ دنده:** زده کوونکي کلمې او جملې په کورونو کې په خپلو کتابچو کې ليکي او دوهم متن تکراروي.

فرعي موضوع:د روغتيا ترانه

د زده کړې موخې:

۱- د شارحې (:) او کامې (،) کارول.

۲- له کلمو څخه تر ټولو د عامو مترادفو کلمو پېژندل.

۳- له مناسب لحن او حرکاتو او٪ ۹۵ سموالي سره متنونه لوستل.

۱. جملې (۱۰ دقيقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې هغوی به دوه ګرامري لیک نښې چې شارحه (:) او کامه (،) دي، کارول زده کړي.

۲. ښوونکی زده کوونکو ته تکراروي چې شارحه یوه ګرامري نښه ده چې د نقل قول، وخت یا د شیانو لست د ایښودلو لپاره کارول کېږي. کامه د څیزونو بېلولو لپاره کارول کېږي.

۳. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې خپلو کتابونو ته ځیر شي او لومړی دوه بېلګې له زده کوونکو سره تمرین کړي.

٤. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې په دوه کسیزه توګه کار وکړي. ښوونکی له هغه زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.

٥. ښوونکی له زده کوونکو څخه د پوښتنې په کولو سره چې هغوی څه زده کړي دي، درس په لنډو ټکو کې بیانوي. هغوی ته اجازه ورکوي چې خپل ځوابونه له ټولګیوالو سره شریک کړي، بیا له یو یا دوه زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې خپل ځوابونه شریک کړي. (ځواب: هغوی د شارحې او کامې د کارولو په اړه زده کړه ترلاسه کړې ده).

۲. د لغتونو زېرمه (۱۵ دقيقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې په ځیر سره دې متضادې کلمې ولولي د هرې کلمې د متضاد شکل د پیدا کولو لپاره دې تمرین وکړي.

۲. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې خپلو درسي کتابونو ته ځیر شي. هغوی شپږ(٦) کلمې ویني. هغوی باید له هغې کلمې څخه دایره تاوه کړي چې ترې لاندې خط کښل شوی دی. ښوونکی لومړی کلمه له زده کوونکو سره ترسره کوي.

۳. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې نورې کلمې په دوه کسیزه توګه ترسره کړي. چټک زده کوونکي همدې تمرین ته په خپلو د تمرین کتابونو کې هم ادامه ورکولای شي.

٤. کله چې زده کوونکي پر کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي تر څو له هغو زده کوونکو سره مرسته وکړي چې ستونزې لري.

٥. لږ وخت وروسته، ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.

۱۷ اونۍ ۴ لوست

جملې

: ،

۱. ورزشي لوبې دا دي: فوټبال، کرېکټ، منډې وهل او والیبال.
۲. د اونۍ ورځې دا دي: شنبه یکشنبه دوشنبه سه‌شنبه چهارشنبه پنجشنبه او جمعه.
۳. زما دا رنګونه خوښېږي: شین سور ژړې سپین او تور.
۴. دا خواره زموږ روغتیا ته ګټه‌رسوي لکه غوښه لوبیا نخود او سابه.
۵. زموږ هېواد ډول ډول وچې مېوې لري لکه بادام پسته جلغوزې او غوزان.

د لغتونو زېرمه

۱.	مینه	محبت	کرکه	بې
۲.	کوچنیان	ماشومان	جامې	لوبان
۳.	ستړی	ښکلی	هوسا	ستومانه
۴.	توان	روغتیا	طاقت	ناتوان
۵.	سهار	ګهیځ	ماښام	غذا
۶.	ښکلی	غاښونه	ښایسته	بدرنګ

د دویم متن بیا لوستل

۱۰۰

٦. ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې ووايي هغوی په دې درس کې څه زده کړي دي. (ځواب: موږ له یوې جملې څخه په ګټه اخیستنې سره د یوې کلمې معنا موندل زده کړل).

۳. د دویم متن بیا لوستل (۱۰ دقيقې)

۱. د څلور پړاوونو یعنې ښوونکی تمثیلوي، ښوونکی او زده کوونکي یې په ګډه لولي، یعنې زده کوونکي یې په دوه کسیزه توګه لولي او زده کوونکي یې پخپله لولي، په کارولو سره لومړی متن له زده کوونکو سره بیا لوستل.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقيقې)

۱. تکرار: د شارحې او کامې د کارولو تکرار

۲. کورنۍ دنده: ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې جملې په کورونو کې په خپلو کتابچو کې ولیکي او دوهم متن بیا ولولي او د املا د تمرین لپاره د کلمو تمرین ترسره کړي.

د حسن خط فعالیت، ارزونه او کورنۍ دنده (۴۰ دقيقې)

فرعي موضوعگانې: ورزش او د روغتيا ترانه

د زده کړې موخې:

۱- د ځورونو په ګوته کول او پر وړاندې يې مثبت غبرګون ښودل.
۲- د نوښتي ليکنې د کيسې بشپړول.
۳- له مناسب لحن،حرکاتو او٪ ۹۵ سموالي سره د متن لوستل.

۱. غوږنيول او خبرې کول (۱۰ دقيقې)

۱. ښوونکی وايي چې د نن ورځې په درس کې به د مثبت چلند او د ځورولو د مخنيوي په اړه خبرې وکړو. ځورول په دې معنا دي چې يو زده کوونکی بل زده کوونکي پرته له کوم دليله ځوروي. د مثال په توګه: له ځانه د کوچني زده کوونکي وهل، د هلک له خوا د نجلۍ وهل کيدل، د يو چا په بد نامه يادول او داسې نور.
۲. زده کوونکو ته و وايست چې په درسي کتابونو کې انځورونو ته وګوري. چې په انځورونو کې څه شی ويني. په انځورونو کې ځينې زده کوونکي ځينې نور ځوروي.
۳. زده کوونکو ته و وايست چې هغوی به اوس د يوه حالت په اړه معلومات واوري او وروسته به د خپل څنګ له ملګرې سره د حالت په اړه بحث وکړي. زده کوونکو ته دغه حالت ولولئ: ذبيح الله يو کوچنی هلک دی او له فوټبال سره ډېره مينه لري. زلمی چې تر ذبيح الله لوی هلک دی غواړي د فوټبال پر ځای واليبال وکړي. زلمي د ذبيح الله توپ په ډېر زور او شدت سره په پښه ووهلو او توپ د ذبيح الله پر مخ ولګيد ځکه چې زلمی نه غوښتل فوټبال وکړي.
۴. زده کوونکو ته و وايست چې د تمرين کتابونو ته وګوري. دوی د تمرين په کتابونو کې د انځورونو په اړه درې پوښتنې ويني. له زده کوونکو څخه وغواړئ د دې پوښتنو په اړه په دوه کسيزه او يا دری کيسزه توګه بحث وکړي. پوښتنې په لاندې ډول دي:
- څه ډول کړنو او کارونو ته ځورول ويل کيږي؟
- څه فکر کوئ چې ذبيح الله څه احساس کاوه؟ څه فکر کوئ چې زلمي څه احساس کاوه؟
- که تاسو د زلمي پر ځای وای څه به مو کړی وای؟
۵. زده کوونکو ته و وايست چې خپل ځوابونه له ټولګيوالو سره شريک کړي او د پوښتنو په اړه ورسره بحث وکړئ.
٦. له زده کوونکو وغواړئ د ځورونې هغه پيښې چې دوی په ټولګي، ښوونځي يا کلي کې ليدلې دي له نورو زده کوونکو سره شريکې کړي او په اړه يې لنډ بحث وکړي. له زده کوونکو وغواړئ چې د دې ځورونو په اړه د دوی عکس العمل او ځواب څه و؟ دوی د دې ځورونو په اړه څه احساس کوو؟
۷. زده کوونکو ته وواياست چې موږ بايد د ځورولو چلند وپېژنو او د نورو له ځورولو څخه ډډه وکړو. موږ بايد له خپلو ټولګيوالو او ملګرو سره په ګډه ژوند وکړو او د يو بل له ځورولو څخه په کلکه ډډه وکړو. تل بايد يو له بل سره مثبت چلند وکړو.

۱۷ اونۍ ۵ لوست
غوږ نيول او خبرې کول
ټولنيز مثبت مهارتونه او د شخړو حلول: مثبت چلند او د ځورولو مخنيوی
نوښتي ليکنه
احمد او راشد ښه ملګري دي. دوی تل يوځای لوبې کوي، خو زلمی راشد ځوروي.
زلمی تل راشد وهي او کتابونه يې ترې اخلي.
خپه
ژړل
مخنيوی
ملګری
ښه
د لومړي او دويم متن بيا لوستل
۱۰۱

۲. نوښتي ليکنه (۱۵ دقيقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې هغوی به اوس د مثبت چلند او د ځو رولو د مخنيوي په اړه يوه کيسه وليکي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د درسي کتاب جملې او د چوکاټ کلمې يو له بل سره په ګډه ولولي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د تمرين په کتابونو کې د چوکاټ د کلمو په کارولو سره په تشو ځايونو کې په دوه کسيزه توګه جملې جوړې کړي او نيمګړې کيسه دې بشپړه کړي.
۴. ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او هغو زده کوونکو ته چې ستونزې لري مرسته او لارښوونه کوي.
۵. ښوونکی له څو زده کوونکو غواړي چې خپلې بشپړې کړې کيسې ټولګيوالو ته و وايي.

۳. د لومړي او دويم متن بيا لوستل (۱۰ دقيقې)

ښوونکی له دوو پړاوونو (لکه زده کوونکي په دوه کسيزه توګه لولي، زده کوونکي يې پخپله لولي)، څخه په ګټه اخيستنې لومړی او دوهم متن له زده کوونکو سره بيا لولي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقيقې)

۱. **تکرار:** د ځورونو په ګوته کول او پر وړاندې يې د مثبت غبرګون د ښودلو تکرارول.
۲. **کورنۍ دنده:** د زده کوونکو له خوا د لومړي او دوهم متن لوستل. نوښتي کيسې بشپړولو کيسې ته د يو انځور د ورزياتولو او په کور کې کيسه يو چاته لولي.

فرعي موضوع: تکرار او دوامداره ارزونه

د زده کړې موخې:
۱- له فعل سره د اشاري ضمیرونو سم کارول.
۲- له کلمو څخه تر ټولو د عامو مترادفو کلمو پېژندنه او پیل کول.
۳- شارحه (:) او کامه (،) کارول.
٤- له٪ ۹۰ سموالي سره متن لوستل.
٥- د کلمې او جملې په کچه له مناسب لحن او فشار څخه په ګټې اخیستلو سره متن لوستل.
٦- له٪ ۸۹ سموالي سره کلمې او جملې لوستل.

۱. کلمې او جملې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی له فعل سره د اشاري ضمیرونو سم کارول تکراروي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د درسي کتاب (الف) تمرین ترسره کړي.
۳. ښوونکی له کلمو څخه تر د ټولوعامو مترادفې او متضادې کلمې تکراروي
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د درسي کتاب (ب) تمرین ترسره کړي.
٥. ښوونکی د شارحې او کامې کارول تکراروي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د درسي کتاب (ج) تمرین ترسره کړي.
۷. ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
۸. هر زده کوونکي د دې وړتیا ښودلې ده چې دا فعالیت په ښه توګه ترسره کړي. (له٪ ۹۰ پورته د سمې کچې لپاره△، د٪ ۷۰ - ۹۰ ترمنځ لپاره ∧ او تر٪ ۷۰ ټیټې کچې لپاره / نښه کاروي. له هغو زده کوونکو سره چې له ٪۷۰ یا تر دې ټیټې نومړي لري باید بله اونۍ د همدې تمرین په برخه کې مرسته وشي.

۲. د لومړي او دویم متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته دوه دقیقې وخت ورکوي چې په دوه کسیزه توګه لومړی یا دوهم متن ولولي.
۲. ښوونکی د زده کوونکو له څو تنو څخه غوښتنه کوي چې د ټولګي مخې ته راشي.
۳. ښوونکی هغوی ته وایي چې هره دوه تنه د متن یوه برخه لولي. هغوی باید متن په روانۍ سره او د مناسب لحن او حرکاتو په کارولو سره ولولي چې هغه ګرامري نښې منعکس کړي چې هغوی لوستلې دي.
٤. ښه غوږ ونیسي. کله چې اته(۸)زده کوونکي په لوستلو بوخت وي، ښوونکی د هغوی د لوستلو څرنګوالی مشاهده کوي او خپله مشاهده د پرله پسې ارزونې په کتاب کې لیکي. له هغه زده کوونکو سره چې په ښه توګه دا فعالیت ترسره نه کړي، باید بله اونۍ مرسته وشي.

۳. املا (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به یو څو کلمې او جملې ولیکي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته د درسي کتابونو د تړلو او د تمرین کتابونو له پرانیستلو څخه وایي. ښوونکی لومړی کلمه په کراره وایي او څلور ځلې یې تکراروي. کلمه دا ده: **زکریا**
۳. ښوونکي همدغه کار د لاندې اتو(۸)کلمو لپاره هم ترسره کوي.
۱-ورزش، ۲-پیاز، ۳-ذره بین، ۴-کاغذ، ۵-عذاب، ٦-زرمینه، ۷-تذکره، ۸-کاریز.
٤. ښوونکی لومړی جمله په کراره لولي او (۴) ځلې یې په کراره کراره تکراروي.
۱. زرمینه خپلې روغتیا ته پام کوي.
٥. ښوونکی همدا کار د لاندې(۳) جملو لپاره ترسره کوي.
۲. زکریا هره ورځ ورزش کوي. ۳. زموږ سیمه کاریز لري. ۴. زه هر سهار ورزش کوم.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپلې د تمرین کتابچې د کتلو لپاره راوړي. ښوونکي د هغوی املا ګوري او نومړي ورکوي.
۷. ښوونکي د زده کوونکو نومړي د پرله پسې ارزونې په کتاب کې ثبتوي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. تکرار: هغه څه تکرارول چې زده کوونکو په دې اونۍ کې زده کړي دي.
۲. کورنۍ دنده: ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په کورونو کې د درسونو د هغو برخو بیا لیکل او لوستل دې ترسره کړي چې د اونۍ په جریان کې یې ورسره ستونزې لرلې.

د حسن خط فعالیت، ارزونه او کورنۍ دنده (۴۰ دقیقې)

د شپږمې برخې عمومي کتنه: اصلي موضوع: ملي او فرهنګي ارزښتونه

د لیک او لوست موخې:

د دې برخې تر پایه به زده کوونکي د دې وړتیا ولري چې:

١. د کلمو د تجزیه په مورفیمونو دکلمو د جوړښت اړونده له پوهې څخه ګټه واخلي.
٢. په سم ډول شخصي ضمیرونه وکاروي او فعلونو ته مطابقت ورکړي.
٣. راتلونکي زمانه وکاروي (د حال زمانې په پرتله)
٤. دمتن له سیاق او سباق څخه په ګټه اخیستنې سره د کلمو په معنا پوه شي.
٥. په کیسو او معلوماتي متنونو کې ښودل شوې ناآشنا کلمې زده کړي او وې کاروي.
٦. دا وړاندوینه کول چې یو روایتي غیري داستاني متن به د څه په باره کې وي، له انځور، سرلیک، مهمو کلمو او مخکینۍ پوهې څخه کار واخلي.
٧. د پوهې د روښانتیا لپاره د یوه متن بیا لوستل.
٨. د لوستلو شویو کیسو مفهوم ترلاسه کړي.
٩. په مناسب لحن او حرکاتو سره او له٪ ٩٥ سموالي سره د دې برخې متنونه ولولي.
١٠. د ژوندانه له تجربو سره د یوې کیسې د پېښو، کرکټرونو او عملونو ته تراو ورکړي.
١١. له٪ ٨٠ سموالي سره واقعیتي او استنباطي پوښتنې ځواب کړي.
١٢. په سمه توګه د /z/ غږ او د ض او ظ تورو درلودونکي کلمې ولیکي.
١٣. په تدریجي ډول پېچلي کلمې له٪ ٨٠ سموالي سره ولیکي.
١٤. یو پاراګراف ولیکي چې مناسبې ګرامري نښې پکې کارول شوې وي.
١٥. زده کوونکي به په نسخ خط سره سوالیه جملې د کرسې خط پر مخ په صحیح او ښکلي بڼه ولیکلای شي.

د حسن خط فعالیت (٣٥دقیقې)

ښوونکي دې د لارښود د مقدمې د (٢٢- ٢٣) مخونو د لارښوونو سره سم سوالیه جملې تدریس کړي.

د حسن خط ارزونه او کورنۍ دنده(٥ دقیقې)

١- له څو زده کوونکو څخه د کلمو د ښایسته لیکلو په اړه پوښتنه وکړي.
٢- زده کوونکي دې له کړکي یا پنسل قلم سره سوالیه جملې په کورونو کې تمرین کړي.

د ټولنیزې عاطفي زده کړې موخې:

زده کوونکي به د دې برخې تر پایه دا وړتیا ولري چې:
د یوې شخړې لاملونه په ګوته او تشریح کړي.
هغه ټګلارې په ګوته کړي چې په رغنیز ډول د شخړو د حلولو لپاره کارول کېږي.
د شخړو د هوارې کړه وړه او ګامونه عملاً څرګند کړي.
د لوست پیل (٥دقیقې): د لوست دپیل ټول لومړني فعالیتونه دې ترسره شي.

د دې برخې ځانګړې فعالیتونه

١. ښوونکي زده کوونکو ته وایي چې د مناسبو ګرامري نښو د کارولو پر مټ یو پاراګراف ولیکي. پاراګراف به د هغه څه په اړه وي چې تاسې په دې اونۍ کې زده کړي وي. پاراګراف باید یو عنواني جمله، معلومات او پایلې جمله ولري. عنواني جمله له پرانیستونکې جملې څخه عبارت ده چې اصلي مفهوم پکې نغښتې وي.
٢. ښوونکي زده کوونکو ته د عنواني جملې، جزیاتو او پای جملې ولري د یو پاراګراف د لیکلو د څرنګوالي پراوونه تشریح کوي.
٣. ښوونکي تشریح کوي چې عنواني جمله تر ډېره د اصلي مفهوم په خبر ده چې هغوی یې له متن څخه استنباط کول ترسره کړي.
٤. ښوونکي روښانه کوي چې جزیات تر ډېره د هغه څه په اړه لنډیز ته ورته دي چې هغوی په دې اونۍ کې زده کړي دي.
٥. ښوونکي تشریح کوي چې وروستۍ جمله تر ډېره د پایلې د استنباط مهارت دی چې هغوی یې تمرینونه ترسره کړي دي.
٦. ښوونکي پر زده کوونکو ټینګار کوي چې هغه ګرامري نښې وکاروي چې هغوی دمخه زده کړي دي.
٧. زده کوونکي جملې خپل د تمرین په کتابونو ته نقلوي.
٨. ښوونکي له دوه یا دریو زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې پاراګرافونه ټولګي ته ولولي.
٩. ښوونکي زده کوونکو ته وایي چې په کور کې د پاراګراف لیکل بشپړ کړي.

د لوستلو متن (٢٥ دقیقې)

١. ښوونکي ته یادونه: له لوستلو څخه وړاندې تمرین.
٢. ښوونکي لاندې جمله پر تخته لیکي: **زه نیالګي کرم**
٣. ښوونکي دا جمله زده کوونکو ته لولي. ښوونکي وایي، زه دا جمله په یو بل ډول هم ویلای شم چې شاید دا کار به سبا پېښ شي بیا نو جمله دا رنګه لیکلی شي: **زه به نیالګی وکرم** بیا ښوونکي زده کوونکو ته وایي چې هغه کلمه چې بدلون مومي د عمل کلمې (فعل) په نوم یادېږي. ښوونکي یو څو نورې بېلګې زده کوونکو ته وړاندې کوي.
٤. ښوونکي زده کوونکي خپل درسي کتاب ته ځیر کېدلو او په ګډه سره د یو څو جملو تمرین کولو ته رابولي. هغه کلمه چې لاندې ترې خط کښل شوی، د عمل کلمه (فعل) ده. دا هماغه کلمه ده چې بدلون مومي.
٥. ښوونکي له زده کوونکو د لومړیو دوو کلمو تمرین کوي.
٦. ښوونکي زده کوونکو ته په دوه کسیزه توګه د کار کولو او د نورو جملو د لوستلو او جملې په راتلونکي زمانې ته د بدلولو وایي .
٧. ښوونکي له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.
٨. لږ وخت وروسته، ښوونکي د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
٩. ښوونکي له زده کوونکو غوښتنه کوي چې و وایي هغوی په دې درس کې څه زده کړي دي. (ځواب: د راتلونکي زمانې کارول).

فرعي موضوع: د غزني لرغوني ښار توری: ظ

د زده کړې موخې:

۱. د ظ/غ ږ او توري لرونکو کلمو سم لیکل.
۲. انځور، سرلیک، مهمو کلمو او مخکینۍ پوهې څخه ګټه اخیستلو دا وړاندوینه کول چې یوه کیسه یا متن به د څه په اړه وي.
۳. د پوهې د وضاحت لپاره د یوه متن بیا لوستل
٤. له یوه لوستل شوي متن څخه لنډ مفهوم اخیستل.

۱. توری او کلمې (۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د(ظ) او (ض) توری سره ورته غږ لري. ځینې کلمې د (ظ) توري او ځینې نور یې بیا د (ض) توری لري.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په دې اونۍ کې به د هغو کلمو تمرین کوي چې د (ظ) توری پکې کارول کېږي.
۳. ښوونکی لاندینۍ کلمې پر تخته لیکي: (**ظریف، محفوظ**) ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې کلمه په لوړ غږ ولولي او کوم توری د ظ/غ غږ لري. ښوونکی یو څو زده کوونکو ته اجازه ورکوي چې توري ته ګوته ونیسي.
٤. ښوونکی زده کوونکو د درسي کتاب لوستلو ته رابولي. ښوونکی کلمې په داسې حال کې زده کوونکو ته لولي چې هغوی خپلې ګوتې په کلمو تېروي. بیا زده کوونکي هغه کلمې په دوه کسیزه توګه لولي.
۵. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د کلمو لیکل تمرین کړي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی باید د دغو کلمو لیکل هر ورځ په کور کې تمرین کړي.
۷. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به د اونۍ په پای کې د دې کلمو په باره کې املا ولري.

۲. د لومړي متن لوستل (۲۵ دقیقې)

له لوستلو څخه مخکې

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې سرلیک او انځور ته وګوري او وړاندوینه وکړي چې متن به د څه په اړه وي. (په خپلو منځونو کې شریکول او بیا له ټولګیوالو سره شریکول). زده کوونکي باید خپلو درسي کتابونو ته ځیر شي.
۲. ښوونکی درې کلیدي کلمې له زده کوونکو سره معنا او په جملو کې یې استعمالوي.

د لوستلو پر مهال

۱. ښوونکی تمثیل کوي، ښوونکی او زده کوونکي په ګډه لوستل کوي، زده کوونکي په دوه کسیزه توګه لوستل کوي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته ښیي چې څرنګه کولای شي د تم کېدلو او فکر کولو ستراتیژي څخه ګټه واخلي.

له لوستلو څخه وروسته

۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې ایا د کیسې په اړه یې وړاندوینه سمه ده؟ هو یا نه.
۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه لاندې پوښتنې کوي:

۱۸ اونۍ
۱ لوست
توری او کلمې

ظریف	ظاهره	ظرفونه
نظیفه	مظلوم	نظر
محفوظ	لفظ	لحاظ

ظ
لرغونی | منارونه | مرکز

د غزني لرغونی ښار

غزني د افغانستان یو پخواني او لرغونی ښار دی یو وخت په دې ښار کې مشهور عالمان او پوهان اوسېدل
اوس ډېر خلک غواړي چې دا ښار وګوري
ظریف تېره اونۍ غزني ته تللی و. هغه وویل
موږ ښوونکي د لرغونو آثارو لیدلو ته بوتلو.
ظاهري وپوښتل: وروره! هلته مو څه ولیدل؟
ظریف ورته وویل: موږ د غزني دنګ او ښکلي منارونه ولیدل. دا منارونه ډېر پخوا جوړ شوي دي
ظاهري وویل: ښه! نور مو کوم ځایونه ولیدل؟
هغه ځواب ورکړ: بیا د سلطان محمود پاچا باغ او قبر ته ولاړو.
موږ ته ښوونکي وویل: «دا ښار پخوا د غزنوي پاچاهانو مرکز و.»

- **پوښتنه: ښوونکي، ظریف او نور زده کوونکي د کوم ځای لیدلو ته بوتلل؟**
ځواب: د غزني د لرغونو آثارو لیدو ته یې بوتلل.
- **پوښتنه: په غزني کې کوم لرغوني آثار شته؟**
ځواب: په غزني کې لوړ منارونه او د محمود غزنوي قبر او باغ شته.
پوښتنه: ستاسو په سیمه کې کوم لرغوني ځایونه او ودانۍ شته؟
ځواب:
پوښتنه: که خپل لرغوني آثار ونه ساتو څه به پېښ شي؟
ځواب: له منځه به لاړ شي؟

۳. ښوونکي زده کوونکو ته له متن څخه د پایلو د استنباط کولو لاره ښیي(د لا ډېرو معلوماتو لپاره د برخې عمومي کتنه وګورئ.
٤. هغه څه چې زه پرې پوهېږم: **د غزني لرغونی ښار دی.**
هغه څه چې ما زده کړل: **غزني ډېر پخواني ستر منارونه لري.**
پایله: **غزني د اسلامي نړۍ د علمي او فرهنګي مرکز په توګه منل شوی دی.**

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** ښوونکی له زده کوونکی سره (ظ) غږ درلودونکې ځینې کلمې تکراروي.
۲. **کورنۍ دنده:** زده کوونکي توري او کلمې په کورونو کې په خپلو کتابچو کې لیکي او دوهم متن تکراروي.

فرعي موضوع: د غزني لرغونی ښار

د زده کړې موخې:

۱. له فعل سره د اشاري ضمیرونو سم کارول.
۲. د متن له سیاق او سباق څخه په ګټه اخیستنې سره د کلمو معنااستنباط کول.
۳. په مناسب لحن او حرکاتو سره او له ٪۹۵ سموالي سره د متن روان لوستل.

۱. کلمې او جملې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی په تخته د لاندې دوه(۲) بېلګو په لیکلو سره درس پیلوي: هوسۍ لوست لولي او (هغه) لوست لولي. ښوونکی یې ورته تشریح کوي چې (**هوسۍ**) نوم پر ځای (**هغه**) کارول شوی.
۲. ښوونکی پر تخته د ډیوه او سپوزمۍ ښوونځي ته ځي او (هغوی) ښوونځي ته ځي، لیکلو سره بله بېلګه وړاندې کوي. ښوونکی تشریح کوي چې د دوی پر ځای موږ کارول کېدای شي. ښوونکی تشریح کوي چې (**هغه**) او (**هغوی**) دواړه اشاري ضمیرونه دي چې د خلکو یا شیانو د نومونو پر ځای کارول کېدای شي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپل درسي کتابونو ته ځیر شي. څلور(۴) جملې او یو چوکاټ ورکړل شوی دی. ښوونکی له زده کوونکو سره له بکس څخه د سم اشاري ضمیر په اخیستلو او په لومړۍ جمله کې د تش ځای په ډکولو کې مرسته کوي. بیا زده کوونکي په ګډه سره کار کولو ته ادامه ورکوي. کله چې زده کوونکي پر کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي چې له هغو زده کوونکو سره مرسته وکړي چې ستونزې لري.
٤. ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې و وایي هغوی په دې درس کې څه زده کړي دي. (ځواب: د اشاري ضمیر کارول)

۲. د لغتونو زېرمه (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په ښه توګه د جملو په لوستلو سره د کلمې مفهوم پیدا کړي.
۲. ښوونکی لومړۍ جمله پر تخته لیکي چې یوه کلمه پکې کمه لیدل کېږي: حامد خپل ځان ( ) ساتي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې سمه کلمه (پاک) ده.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپل درسي کتابونو ته ځیر شي. هغوی پنځه جملې ویني. ښوونکی لومړۍ دوه جملې له زده کوونکو سره ترسره کوي.
٥. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې دوه نورې جملې په دوه کسیزه توګه ترسره کړي. چټک زده کوونکي کولای شي همدې تمرین ته په خپل د تمرین په کتابونو کې هم ادامه ورکړي.
٦. کله چې زده کوونکي پر کار بوخت وي، ښوونکی په

۱۸ اونۍ ۲ لوست

کلمې او جملې

۱. هوسۍ د مشرانو درناوی کوي.
(هغه) درناوی کوي.
۲. وحیده او سارا د مشرانو خبرو ته غوږ نیسي
( ) د مشرانو خبرو ته غوږ نیسي
۳. نجیب او عزیز جومات ته ځي.
( ) جومات ته ځي.
۴. زه او مور مې کلي ته تللي وو.
( ) کلي ته تللي وو.

کلمې: موږ، دوی، هغه، هغوی

د لغتونو زېرمه

۱. حامد خپل ځان (پاک) ساتي.
۲. سپوږمۍ ( ) ته راغله.
۳. توریالی ( ) ته ولاړ.
۴. خالد د ( ) تلاوت کوي.
۵. ( ) یې ښه وده کوي.
۶. موږ ټول ( ) یو.

کلمې: پاک، لمر، کاغذ، کتابچه، افغانستان، خویندې، دریم، کور، غزني، قرآن شریف، بدن، افغانان

د لومړي متن بیا لوستل

۱۰٤

ټولګي کې ګرځي ترڅو له هغو زده کوونکو سره مرسته وکړي چې ستونزې لري. له لږ وخت وروسته، ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
۷. ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې په دې درس کې یې څه زده کړي دي. (ځواب: موږ د جملې په کارولو سره د یوې کلمې معنا پیدا کول، زده کړل.)

۳. د دلومړي متن بیا لوستل (۱۰دقیقې)

۱. له څلورو پړاوونو څخه په ګټې اخیستنې ښوونکی تمثیلوي، ښوونکی او زده کوونکي یې په ګډه لولي، یعنې زده کوونکي یې په دوه کسیزه توګه لولي او زده کوونکي یې پخپله لولي، په کارولو سره لومړی متن له زده کوونکو سره بیا لولي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** د اشاري ضمیرونو مفهوم تکرارول
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې کلمې په کورونو کې په خپلو کتابچو کې ولیکي او لومړی متن بیا ولولي او د املا د تمرین لپاره د کلمو تمرین ترسره کړي.

فرعي موضوع: زموږ هېواد

د زده کړې موخې:

۱. په مورفیمونو د کلمو تجزیه کول او په اړه یې د کلمو د جوړښت د پوهې کارول.
۲. انځور، سرلیک، مهمو کلمو او مخکینی پوهې څخه ګټه اخیستلو دا وړاندوینه کول چې یوه کیسه یا متن به د څه په اړه وي.
۳. د پوهې د وضاحت لپاره د یوه متن بیا لوستل.
٤. له یوه لوستل شوي متن څخه پایلې استنباط کول.

۱. کلمې او جملې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی د لومړۍ کلمې جوړښت پر توره تخته لیکي کټ مټ هغسې لکه په درسي کتاب کې چې لیکل شوی دی.
۲. ښوونکی بېلګه په لوړ غږ زده کوونکو ته لولي. بیا ښوونکی بېلګه له زده کوونکو سره یوځای لولي.
۳. ښوونکی تشریح کوي چې څرنګه یوه کوچنۍ برخه کلمې ته ورزیاته شي، نو د کلمې معنا بدلېږي.
٤. ښوونکی زده کونکو ته وایي چې خپلو درسي کتابونو ته ځیر شي او لومړۍ دوه بېلګې له زده کوونکو سره لولي.
٥. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په درسي کتابونو کې په دوه کسیزه توګه کلمې ولولي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د کلمو لیکل تمرین کړي.
۷. کله چې زده کوونکي د کلمو په لوستلو بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي چې له هغو زده کوونکو سره مرسته وکړي چې ستونزې لري.

۲. د دویم متن لوستل (۲۵ دقیقې)

له لوستلو څخه مخکې

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې سرلیک او انځور ته وګوري او وړاندوینه وکړي چې متن به د څه په اړه وي. (خپلو منځو کې شریکول او له ټولګیوالو سره شریکول). زده کوونکي باید خپلو درسي کتابونو ته ځیر شي.
۲. ښوونکی درې کلیدي کلمې له زده کوونکو سره معنا او په جملو کې یې استعمالوي.

د لوستلو پر مهال

۱. ښوونکی تمثیل کوي، ښوونکی او زده کوونکي په ګډه لوستل کوي، زده کوونکي په دوه کسیزه توګه لوستل کوي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته ښیي چې څنګه کولای شي د تم کېدلو او فکر کولو څخه له ستراتیژۍ څخه ګټه واخلي.

له لوستلو څخه وروسته

۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې ایا د کیسې په اړه یې وړاندوینه سمه ده؟ هو یا نه.
۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه لاندې پوښتنې کوي:

۱۸ اونۍ ۳ لوست

کلمې او جملې

ځم	زه + ځم	زه ځم
لاړو	موږ + لاړو	موږ لاړو
کوو	موږ + خبرې کوو	موږ خبرې کوو
ځي	هغوی + ځي	هغوی ځي

سراج العمارت | پښېمانه | ژمنه

ونو ته پام

خیبر او سهراب په ننګرهار کې د سراج العمارت په باغ کې ګرځېدل.
سهراب د یوې ونې نري ښاخ ته لاسونه ورواچول. هغه یو دوه ځله په کې وزنګېده، ښاخ را مات شو. خیبر وویل: سهرابه! څومره ښایسته ښاخ و، ولې دې مات کړ؟
سهراب خواب ورکړ: څه یې کوې مات دې وي. په یوه ښاخ به څه وشي. په دې وخت کې محمد ګل ښوونکی راغی. ورته ویې ویل: نه زویه! که هر څوک یو یو ښاخ مات کړي، یوه ونه به هم پاتې نه شي. په ونو او ګلانو زموږ هېواد ښکلی دی. سهراب په خپل کار پښېمانه شو. هغه ژمنه وکړه چې بیا به د ونو ښاخونه نه ماتوي.

۱۰۵

-پوښتنه: خیبر او سهراب په کوم ځای کې ګرځېدل؟
ځواب: په ننګرهار کې د سراج العمارت په باغ کې.
-پوښتنه: خیبر سهراب ته څه وویل؟
ځواب: ښاخ دې ولې مات کړ؟
-پوښتنه: ولې باید د ونو ښاخونه مات نکړو؟
ځواب: ونې وچېږي او له منځه ځي.
-پوښتنه: تاسو د خپلې سیمې له ملي شتمنیو څخه څنګه ساتنه کوئ؟
ځواب: مات یې نه کړو، بل چاته اجازه ورنه کړو چې خراب یې کړي، پاک یې وساتو.

۳. ښوونکي زده کوونکو ته له متن څخه د پایلو د استنباط کولو طریقه ښیي (د ډېرو معلوماتو لپاره د برخې عمومي کتنه وګورئ).
٤. **زموږ د هېواد ملي شتمنۍ اثار، مارونه او نور دي.**

پایله: **موږ باید له خپلو ملي شتمنیو څخه ساتنه وکړو.**

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** ښوونکی له زده کوونکو سره د پایلې استنباط کولو مفهوم تکراروي.
۲. **کورنۍ دنده:** زده کوونکي توري او کلمې په کورونو کې په خپلو کتابچو کې لیکي او دوهم متن تکراروي.

فرعي موضوع: زموږ هېواد

د زده کړې موخې:
۱- د حال زمانه په راتلونکې زمانه بدلول.
۲- د متن له سیاق او سباق څخه په ګټه اخیستنې سره د کلمو معنا پیدا کول.
۳- په مناسب لحن او حرکاتو سره او ٪ ۹۵ سموالي سره د متن لوستل.

۱. کلمې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی لاندې جمله پر تخته لیکي: **زرغونه ډوډۍ خوري.** ښوونکی دا جمله زده کوونکو ته لولي. ښوونکی وایي، زه دا جمله په یو بل ډول هم ویلای شم چې شاید دا کار به سبا پېښ شي. بیا نو جمله داسې لیکلای شو: **زرغونه به ډوډۍ وخوري.** ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغه کلمه چې بدلون مومي، د عمل کلمې (فعل) په نوم یادېږي. ښوونکی یو څو نورې بېلګې زده کوونکو ته وړاندې کوي.
۲. ښوونکی زده کوونکي خپلو درسي کتابونو ته ځیر کوي او په ګډه سره دوی د یو څو جملو د تمرین کولو ته رابولي. هغه کلمه چې لاندې ترې خط کښل شوی، د عمل کلمه (فعل) ده. دا هماغه کلمه ده چې بدلون مومي.
۳. ښوونکی لومړی دوه جملې له زده کوونکو سره تمرین کوي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته په دوه کسیزه توګه د کار کولو او د نورو جملو د لوستلو او جملې په راتلونکې زمانه کې د بدلولو وایي .
٥. ښوونکی له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.
٦. لږ وخت وروسته، ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
۷. ښوونکی له زده کوونکو غوښتنه کوي چې و وایي هغوی په دې درس کې څه زده کړي دي. (ځواب: د راتلونکې زمانې کارول).

۲. د لغتونو زېرمه (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په ښه توګه د جملو په لوستلو سره د کلمې مفهوم پیدا کوي.
۲. ښوونکی یوه جمله پر تخته لیکي چې یوه کلمه پکې کمه لیدل کېږي: فرید( ) هلک دی.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته د سم ځواب پیدا کول ښیي(پاک).
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپلو درسي کتابونو ته ځیر شي. هغوی شپږ(٦) جملې وینې. ښوونکی لومړی دوه جملې له زده کوونکو سره ترسره کوي.
٥. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې دوه(۲) نورې جملې په دوه کسیزه توګه ترسره کړي. چټک زده کوونکي کولای شي همدې تمرین ته په خپل د تمرین کتابونو کې هم

۱۸ اونۍ ۴ لوست
جملې
اوس | راتلونکی
۱. زرغونه ډوډۍ خوري | زرغونه به ډوډۍ وخوري
۲. احمد ورزش کوي | احمد به ورزش وکړي
۳. هغوی خپل درسونه وایي | هغوی به خپل درسونه ووایي
۴. زه نیالګیو ته اوبه ورکوم | زه به نیالګیو ته اوبه ورکړم
۵. هغوی خپله سیمه سمسوروي | هغوی به خپله سیمه سمسوره کړي
د لغتونو زېرمه
کلمې
۱. فرید (هوښیار) هلک دی
۲. ځلا او ښکلا ( ) کېنوي
۳. غزنی ښایسته ( ) لري
۴. موږ خپل ټولګی ( ) ساتو
۵. زموږ د هېواد نوم ( ) دی
۶. د افغانستان پلازمېنه ( ) ده
آسمان | هوښیار
نیالګي | اوبه
مناروونه | نارنج
پاک | اوبه
کونړ | افغانستان
کابل | ننګرهار
د دویم متن بیا لوستل
۱۰۶

ادامه ورکړي. کله چې زده کوونکو پر کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي، تر څو له هغو زده کوونکو سره مرسته کړي چې ستونزې لري.
٦. لږ وخت وروسته، ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
۷. ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې و وایي هغوی په دې درس کې څه زده کړي دي. (ځواب: موږ د جملې په کارولو سره د یوې کلمې معنا پیدا کول زده کړل.)

۳.د دویم متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

د څلور پړاوونو څخه په ګټې اخیستنې ښوونکی تمثیلوي، ښوونکی او زده کوونکي یې په ګډه لولي، یعنې زده کوونکي یې په دوه کسیزه توګه لولي او زده کوونکي یې پخپله لولي، په کارولو سره دوهم متن له زده کوونکو سره بیا لوستل.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** د حال زمانه په راتلونکې زمان بدلول.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې جملې په کورونو کې په خپلو کتابچو کې ولیکي او دوهم متن بیا ولولي او د املا د تمرین لپاره د کلمو تمرین ترسره کړي.

د حسن خط فعالیت، ارزونه او کورنۍ دنده (۴۰ دقیقې)

فرعي موضوعگانې: د غزني لرغونی ښار او زموږ هېواد

د زده کړې موخې:
۱- د ځوروني په ګوته کول او په اړه یې مثبت غبرګون ښودل.
۲- د نوښتي لیکنې د کیسې بشپړول.
۳- له مناسب لحن،حرکاتو او٪ ۹۵ سموالي سره د متن لوستل.

۱. غوږنیول او خبرې کول (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د نن ورځې په درس کې به د ځورولو په اړه خبرې وکړو. ځورول په دې معنا دي چې یو زده کوونکی بل زده کوونکی بې له کوم دلیله ځوروي.
- ځورول کیدای شي د ځینو ناسمو خبرو په کولو سره منځ ته راشي لکه: یو چا ته په سپک نامه غږ کول، په یو چا باندې ملنډې وهل، یو چا ته د هغه د قوم په نام غږ کول، په یو چا پورې تور لګول، د یو چا تهدیدول او داسې نور.
- ځورول کیدای شي د ځینو کارونو په ترسره کولو سره منځ ته راشي لکه: د یو چا محرومول، په ډله ییزه توګه د یو چا وهل، له یو چا څخه د جامو یا کالیو اخیستل او یا هم یو څوک په ناپاکو یا ختو یا نورو چټلو شیانو ککړول یا پکې غورځول او داسې نور.
- ځورول کیدای شي د بدن په واسطه هم منځ ته راشي لکه: له یوه شي څخه له یو چا سره په قصدې توګه تماس کول، وهل،لاړې توکول، د یو چا غورځول، ځان ښودل، پورې وهل، حمله کول او داسې نور.
۲. زده کوونکو ته و وایاست چې درسي کتابونو ته وګوري. ورځخه پوښتنه وکړئ چې په انځور کې څه شی وینې؟ دوی د انځور له لیدلو څخه څه ډول احساس کوي؟ څوک خوشحاله دي؟ څوک خفه دي؟ هلکان څه کار کوي؟ ستاسو په نظر پر چا باندې ملنډې وهل کېږي؟ په انځور کې پر ماشوم باندې له پورتنیو یاد شوو ملنډو څخه کوم ډول ملنډې وهل کېږي؟ څو زده کوونکو ته وخت ورکړئ چې خپل نظرونه او ځوابونه له ټولګیوالو سره شریک کړي.
۳. زده کوونکو ته و وایاست چې د تمرین کتابونو ته وګوري. د تمرین په کتابونو کې پنځه جملې دي او له هرې جملې سره څو کلمې لیکل شوې. هره کلمه یو ډول ځورول بیانوي. له زده کوونکو وغواړئ چې د هرې جملې اړونده کلمه پیدا کړي او و وایي چې دا څه ډول ځورونه ده.
۴. له زده کوونکو سره د پوښتنو او ځوابونو په اړه بحث وکړئ.
۵. د وخت د شتون په صورت کې له زده کوونکو وغواړئ د درسي کتاب د انځور په اړه د ټولګي په مخ کې تمثیل وکړي. د مختلفو حالتونو په اړه دې څو څو زده کوونکي د ټولګي په مخ کې تمثیل وکړي.
٦. د زده کوونکو له څو ډلو څخه وغواړئ چې د ټولګي مخې ته راشي او خپل تمثیل وړاندې کړي.
۷. له هر تمثیل وروسته له ځینو زده کوونکو وغواړئ چې و وایي په تمثیل کې څه ډول شخړې او ځورونې وې او دوی د هغه په اړه څه فکر کوي.
۸. زده کوونکو ته و وایاست چې موږ کولی شو ځورول د نښو نښانو له لارې، لکه: اشارې حالت او کلمې، وپېژنو.

۲. نوښتي لیکنه (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به اوس د ځورولو پېژندلو په اړه یوه کیسه ولیکي.
۲. ښوونکی د درسي کتاب جملې او د چوکاټ کلمې له زده کوونکو سره یو ځای لولي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د چوکاټ د کلمو په کارولو سره په تشو ځایونو کې په دوه کسیزه توګه جملې جوړې کړي او نیمګړې کیسه دې بشپړه کړي.
۴. ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او هغو زده کوونکو ته چې ستونزې لري مرسته او لارښوونه کوي.
۵. ښوونکی له څو زده کوونکو غواړي چې خپلې بشپړې کړې کیسې ټولګیوالو ته و وایي.

۳. د لومړي او دویم متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

ښوونکی له دوو پړاوونو (لکه زده کوونکي په دوه کسیزه توګه لولي، زده کوونکي یې پخپله لولي)، څخه په ګټه اخیستنې لومړی او دوهم متن له زده کوونکو سره بیا لولي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** د یوې شخړې لاملونه په ګوته کول.
کورنۍ دنده: لومړی او دوهم متن بیا لوستل. د نوښتي کیسې بشپړول او یو انځور ورزیاتول.

فرعي موضوع: تکرار او دوامداره ارزونه

د زده کړې موخې:

۱- له فعل سره اشاري ضمیرونه کارول.
۲- د متن له سیاق او سباق نه په ګټه اخیستنې سره د کلمو معنا لاسته راوړل.
۳- د حال زمانه په راتلونکې زمانه بدلول.
٤- د متن لوستل له ٪۹۰ سموالي سره.
٥- د کلمې او جملې په کچه له مناسب لحن او فشار څخه په ګټه اخیستلو سره متن لوستل.
٦- له ٪۸۰ سموالي سره کلمې او جملې لیکل.

۱. کلمې او جملې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی له فعل سره د اشاري ضمیرونو کارول تکراروي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د درسي کتاب (الف) تمرین ترسره کړي.
۳. ښوونکی د جملو په لوستلو سره د کلمې مفهوم او معنا پیدا کول تکراروي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د درسي کتاب (ب) تمرین ترسره کړي.
٥. ښوونکی د حال زمانه په راتلونکې زمانې بدلول تکراروي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د درسي کتاب (ج) تمرین ترسره کړي.
۷. ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
۸. ښوونکی د پرله پسې ارزونې په کتاب کې د زده کوونکو نومرې ثبتوي.

۲. د لومړي او دویم متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته دوه دقیقې وخت ورکوي چې په دوه کسیزه توګه لومړی یا دوهم متن ژر ژر ولولي.
۲. ښوونکی د زده کوونکو له څلور(۴) جوړو څخه غوښتنه کوي چې د ټولګي مخې ته راشي.
۳. ښوونکی هغوی ته وایي چې هره جوړه به د متن یوه برخه لولي. هغوی باید متن په روانۍ او د مناسب لحن او حرکاتو په کارولو سره ولولي چې پای ټکی او د پوښتنې نښې منعکسې کړي.
٤. ښوونکی ټولګیوالو ته وایي چې ورو ورو متن له لوستونکي سره ولولي او ورته ښه غوږ ونیسي. کله چې اتو(۸) زده کوونکي په لوستلو بوخت وي، ښوونکی د هغوی د لوستلو څرنګوالی مشاهده کوي او خپله مشاهده د پرله پسې ارزونې په کتاب کې لیکي. له هغو زده کوونکو سره چې په ښه توګه دا فعالیت ترسره نه کړي، باید بله اونۍ مرسته وشي.

۳. املا (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به یو څو کلمې او جملې ولیکي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته د درسي کتابونو د ترلو او د تمرین کتابونو د پرانیستلو وایي.
۳. ښوونکی لومړی کلمه په کراره وایي او څلور(۴) ځلې یې تکراروي. کلمه دا ده: (**ظریف**) زده کوونکي کلمې لیکي.
٤. ښوونکي همدغه کار د لاندې(۸) کلمو لپاره هم ترسره کوي.
۱- نظیفه، ۲- محفوظ، ۳- ظاهره، ۴- ظرفونه، ۵- نظر، ٦- لحاظ، ۷- مظلوم، ۸- لفظ.
٥. ښوونکی لومړی جمله په کراره لولي او (۴) ځله یې تکرار وي. جمله دا ده:
۱. زموږ هېواد ښکلی دی.
٦. ښوونکی همدا کار د لاندې (۳) جملو لپاره هم تکراروي.
۲. په هېواد کې مو تاریخي آثار شته.
۳. زه غزني ته تللی وم ۴. په هرات کې مناروونه دي.
۷. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپلې د تمرین کتابچې د کتلو لپاره راوړي. ښوونکی د هغوی املا ګوري او نومرې ورکوي.
۸. ښوونکي د زده کوونکو نومرې د پرله پسې ارزونې په کتاب کې ثبتوي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** هغه څه تکرارول چې زده کوونکو په دې اونۍ کې زده کړي دي.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په کورونو کې د درسونو د هغو برخو بیا لیکل او لوستل دې ترسره کړي چې د اونۍ په جریان کې یې ورسره ستونزې لرلې.

د حسن خط فعالیت، ارزونه او کورنۍ دنده (۴۰ دقیقې)

فرعي موضوع: افغانۍ توری: ض

د زده کړې موخې:
۱. د/ض/غږ او توري لرونکي کلمو لیکل.
۲. دا وړاندوینه کول چې یوه کیسه یا متن به د څه په اړه وي له یو انځور، سرلیک، مهمو کلمو او مخکینۍ پوهې څخه ګټه اخیستل.
۳. د پوهې د وضاحت لپاره د یوه متن برخې بیا لوستل
٤. له یوه لوستل شوي متن څخه پایلې استنباط کول.

۱۹ اونۍ ۱ لوست
توری او کلمې
ضیا ضابط ضرورت
مرضیه عریضه حضرت ض
حوض مریض عارض
نوټونه ناچله ارزښت
افغانۍ
د ضیا کوچنۍ لور، مرضیې وویل:
پلاره! پیسې راکړه چې د رسم کتابچه واخلم. پلار یې پنځوس افغانۍ ورکړې. هغه نژدې دوکان ته ورغله. دوکاندار یوه کتابچه او څلور زاړه لسګون نوټونه ورکړل. مرضیې وویل:
ما ته نوي نوټونه راکړه. دوکاندار ځواب ورکړ: څه ناچله خو نه دي. مرضیه خپه شوه. دوکاندار وویل: مه خپه کېږه. زه به نوي نوټونه درکړم، خو خلک پیسې ښې نه ساتي.
مرضیه چې کور ته راغله، پلار ته یې کیسه وکړه.
پلار یې وویل: دوکاندار ښه وایي. نوټونه باید ښه وساتل شي. افغانۍ زموږ د هېواد پیسې دي. د افغانیو په چاپولو ډېرې پیسې لګېږي. هر څوک باید پیسې ښه وساتي.
۱۰۸

۱. توری او کلمې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د (ض) او (ظ) توری سره ورته غږ لري. ځینې کلمې د (ظ) توری او ځینې نورې بیا د (ض) توری لري.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په دې اونۍ کې به د هغو کلمو تمرین کوي چې د (ض) توری پکې کارول شوی وي.
۳. ښوونکی لاندینۍ کلمې پر تختې لیکي: **(ضیا، حوض)** ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې کلمه په لوړ غږ ولولي. ښوونکی له زده کوونکو پوښتنه کوي چې کوم توری د(ض)غږ لري. ښوونکی څو زده کوونکو ته اجازه ورکوي چې توري ته ګوته ونیسي.
٤. ښوونکی زده کوونکي درسي کتاب لوستلو ته رابولي. ښوونکی کلمې په داسې حال کې زده کوونکو ته لولي چې هغوی خپلې ګوتې پر کلمو تېروي. بیا زده کوونکي هغه کلمې په دوه کسیزه توګه لولي.
۵. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د کلمو لیکل تمرین کړي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی باید د دغو کلمو لیکل هر ورځ په کور کې تمرین کړي.
۷. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به د اونۍ په پای کې د دې کلمو په باره کې املا ولري.

۲. د لومړي متن لوستل (۲۵ دقیقې)

له لوستلو څخه مخکې
۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې سرلیک او انځور ته وګوري او وړاندوینه وکړي چې متن به د څه په اړه وي. (په خپلو منځونو کې شریکول او له ټولګیوالو سره شریکول). زده کوونکي باید خپلو درسي کتابونو ته ځیر شي.
۲. ښوونکی درې کلیدي کلمې له زده کوونکو سره معنا او په جملو کې یې استعمالوي.

د لوستلو پر مهال
۳. ښوونکی تمثیل کوي، ښوونکی او زده کوونکي په ګډه لوستل کوي، زده کوونکي په دوه کسیزه توګه لوستل کوي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته ښیي چې څنګه کولای شي د تم کېدلو او فکر کولو ستراتیژۍ څخه ګټه واخلي.

له لوستلو څخه وروسته
۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې ایا د کیسې په اړه یې وړاندوینه سمه ده؟ هو/ نه.
۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه لاندې پوښتنې کوي:

- پوښتنه: مرضیې ته پلار څه شي د اخیستلو لپاره پیسې ورکړې؟
ځواب: مرضیې ته یې پلار د رسم د کتابچې د اخیستلو لپاره پنځوس افغانۍ ورکړې.
- پوښتنه: پلار یې مرضیې ته څه وویل؟
ځواب: چې نوي نوټونه دې خوښ دي، نو ته یې هم ښه وساته. افغانۍ زموږ دهېواد پیسې دي. موږ ته ارزښت لري.
- پوښتنه: له پیسو ولې ګټه اخلو؟
ځواب: ځکه چې د ژوند ځینې اړتیاوې په پیسو پوره کېږي.
۳. ښوونکي زده کوونکو ته له متن څخه د لنډې معنا اخیستلو لار ښیي (د تفصیلي جزیاتو لپاره د برخې عمومي کتنه وګورئ).
هغه څه چې زه پرې پوهېږم: **افغانۍ** ده.
هغه څه چې ما زده کړل: **افغانۍ زموږ د هېواد پیسه ده.**
پایله: موږ باید خپلې پیسې ښې وساتو.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** ښوونکی له زده کوونکو سره /ض/ غږ لرونکې ځینې کلمې تکراروي.
۲. **کورنۍ دنده:** زده کوونکي توري او کلمې په کورونو کې په خپلو کتابچو کې لیکي او لومړی متن تکراروي.

فرعي موضوع: افغانۍ

د زده کړې موخې:

۱. له فعل سره د اشاري ضمیرونو سم کارول.
۲. د متن له سیاق او سباق څخه په ګټې اخیستنې سره د کلموپه معناپوهیدل.
۳. له مناسب لحن،حرکاتو او له ٪۹۵ سموالي سره د متنونو لوستل.

۱. کلمې او جملې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې آیا هغوی اوس هم اشاري ضمیرونه او د خلکو او شیانو د نومونو پر ځای د ضمیرونو کارول په یاد لري؟
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپل درسي کتابونو ته ځیر شي. (۵) جملې او یو چوکاټ ورکړل شوي دي. ښوونکی له زده کوونکو سره د چوکاټ د سم اشاري ضمیر په اخیستلو او په لومړۍ جمله کې د تش ځای په ډکولو کې مرسته کوي. بیا زده کوونکي په ګډه سره کار کولو ته ادامه ورکوي.
۳. کله چې زده کوونکي په کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي څو له هغو زده کوونکو سره مرسته وکړي چې ستونزې لري.
٤. ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې و وایي هغوی په دې درس کې څه زده کړي دي. (ځواب: د شخصي ضمیر کارول).

۲. د لغتونو زېرمه (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به په ښه توګه د جملو په لوستلو سره د کلمې مفهوم پیدا کوي.
۲. ښوونکی یوه جمله پر تختې لیکي چې یوه کلمه پکې کمه لیدل کېږي: **زه** ( ) **ته ځم،**
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې سمه کلمه (هرات) ده.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپل درسي کتابونو ته ځیر شي. هغوی (٦) جملې ویني. زده کوونکي باید په چوکاټ کې هغه کلمه پیدا کړي چې په جمله کې له هغو کلمو سره مطابقت لري چې لاندې یې خط کښل شوی دی.
۵. ښوونکی لومړۍ دوه جملې له زده کوونکو سره ترسره کوي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې نورې جملې په دوه کسیزه توګه ترسره کړي. چټک زده کوونکي کولای شي همدې تمرین ته د خپل د تمرین په کتابونو کې هم ادامه ورکړي.

۱۹ اونۍ ۲ لوست

کلمې او جملې

کلمې: موږ، دوی، هغه، هغوی

۱. زه او هوسۍ له خپلو پیسو سره مینه لرو.
(موږ) له خپلو پیسو سره مینه لرو.
۲. خالد پښتو افغانۍ راکړې.
( ) پښتو افغانۍ راکړې.
۳. ابراهیم او یوسف په پیسو قلمونه اخلي.
( ) په پیسو قلمونه اخلي.
۴. هیله او مرضیه له یو بل سره مرسته کوي.
( ) له یو بل سره مرسته کوي.

د لغتونو زېرمه

کلمې: هرات، کلی، افغانۍ، کتاب، دېوال، دریم، آسمان، هېواد، کتابچې، ښوونکې، کابل، کور

۱. زه (هرات) ته ځم.
۲. افغانستان زموږ ( ) دی.
۳. زموږ پیسې ( ) دي.
۴. زما مور ( ) ده.
۵. د احمد کور په ( ) کې دی.
۶. هوسۍ د ( ) ټولګي زده کوونکې ده.

د لومړي متن بیا لوستل

۱۱۰

۷. کله چې زده کوونکي په کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي، تر څو له هغو زده کوونکو سره مرسته وکړي چې ستونزې لري. لږ وخت وروسته، ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
۸. ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې و وایي هغوی په دې درس کې څه زده کړي دي. (ځواب: موږ د جملې په کارولو سره د یوې کلمې معنا پیدا کول زده کړل.)

۳. د لومړي متن بیا لوستل (۱۰دقیقې)

۱. د څلورو پړاوونو یعنې ښوونکی یې تمثیلوي، ښوونکی او زده کوونکي په ګډه لولي، زده کوونکي په دوه کسیزه توګه لولي او زده کوونکي یې پخپله لولي، په کارولو سره لومړی متن له زده کوونکو سره بیا لولي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** د اشاري ضمیرونو مفهوم تکرارول.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د کلمو او جملو تمرین په کورونو کې په خپلو کتابچو کې ولیکي او لومړی متن بیا ولولي او د املا د تمرین لپاره د کلمو تمرین ترسره کړي.

فرعي موضوع: گل سرخ مېله

د زده کړې موخې:

۱. په مورفیمونو باندې په چټکۍ سره د کلمو تجزیه کولو لپاره د کلمو د جوړښت د پوهې کارول.
۲. د انځور، سرلیک، مهمو کلمو او د مخکینۍ پوهې څخه په ګټې اخیستنې سره دا وړاندوینه کول چې متن یا کیسه به د څه په اړه وي.
۳. د پوهې د وضاحت لپاره د یوه متن برخې بیا لوستل.
٤. د یوه لوستل شوي متن په پایلو پوهیدل.

۱. کلمې او جملې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی د لومړۍ کلمې جوړښت کټ مټ پر تخته لیکي هغسې لکه په درسي کتاب کې چې لیکل شوی دی.
۲. ښوونکی بېلګه په لوړ غږ زده کوونکو ته لولي. بیا ښوونکی بېلګه له زده کوونکو سره یوځای لولي.
۳. ښوونکی تشریح کوي چې څنګه یوې کلمې ته د یوې برخې په ورزیاتېدلو سره د کلمې معنا بدلېږي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپل درسي کتاب ته ځیر شي او لومړۍ دوه بېلګې له زده کوونکو سره لولي.
٥. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په درسي کتابونو کې په دوه کسیزه توګه کلمې ولولي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د کلمو لیکل تمرین کړي.
۷. کله چې زده کوونکي د کلمو په لوستلو بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.

۲. د دویم متن لوستل (۲۵ دقیقې)

له لوستلو څخه مخکې

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې سرلیک او انځور ته وګوري او وړاندوینه وکړي چې متن به د څه په اړه وي. (په خپلومنځونو کې شریکول، له ټولګیوالو سره شریکول). زده کوونکي باید خپلو درسي کتابونو ته ځیر شي.
۲. ښوونکی درې کلیدي کلمې له زده کوونکو سره معنا او په جملو کې یې استعمالوي.

د لوستلو پر مهال

۱. ښوونکی تمثیل کوي، ښوونکی او زده کوونکي یې په ګډه لولي، زده کوونکي په دوه کسیزه توګه لولي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته ښیي چې څنګه کولای شي د تم کېدلو او فکر کولو ستراتیژۍ څخه ګټه واخلي.

له لوستلو څخه وروسته

۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې ایا د کیسې په اړه یې وړاندوینه سمه ده؟ هو/ نه.
۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه لاندې پوښتنې کوي.
- **پوښتنه: د ګل سرخ مېله چېرته جوړېږي؟**

کلمې او جملې

خو	موږ + خو	موږ خو
خوري	هغوی + خوري	هغوی خوري
ځي	هغه + ځي	هغه ځي
راځي	دوی + راځي	دوی راځي

لرغوني غاټول بزکشي

د ګل سُرخ مېله

د ګل سُرخ لرغوني مېله هر پسرلی په بلخ کې جوړېږي. سړکال ضیا له کورنۍ سره دې مېلې ته تللی و. ګوري چې د شادیان دښته سرو غاټولو پوښلې ده. دښته داسې سره وه لکه سور بخمل. ضیا یو هلک ولید چې ښکلې جامې او برګه چینه یې اغوستې وه.

پر سر یې سره خولۍ وه. دوی سره ملګري شول هغه ضمیر نومېده او د هغه ځای او سېدونکی و. لږ لرې په لوی میدان کې خلکو آسونه ځغلول. ضیا وویل: دا خلک څه کوي؟ ضمیر ځواب ورکړ: دوی بزکشي کوي. راځه چې زه او ته هم لوبې وکړو. ضیا او ضمیر لوبې وکړې او له مېلې څخه یې خوند واخیست.

ځواب: د ګل سرخ لرغونې مېله د بلخ په ولایت کې جوړېږي.
- پوښتنه: ضیاء له چا سره ملګری شو؟
ځواب: ضیاء له ضمیر سره ملګری شو.
- پوښتنه: خلک ولې مېلو ته ځي؟
ځواب: د تفریح کولو او ساعت تیرۍ لپاره .
- پوښتنه: مېلې څه ارزښت لري؟
ځواب: په فکرونو کې بدلون راځي، نوي شیان ګوري او له بېلابېلو خلکو سره اشنا کېږي.

۳. ښوونکي زده کوونکو ته له متن څخه د لنډ مفهوم اخستلو طریقه ښیي(د تفصیلي جزیاتو لپاره د برخې عمومي کتنه وګورئ).
٤. هغه څه چې زه پرې پوهېږم: **د ګل سرخ مېله ده.**
هغه څه چې ما زده کړل: **د ګل سرخ مېله په پسرلی کې په بلخ کې جوړېږي.** پایله: **د ګل سرخ مېله یو له مشهورو او لرغونو مېلو څخه ده چې هر کال په بلخ ولایت کې ترسره کېږي.**

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** ښوونکی کلمې لولي.
۲. **کورنۍ دنده:** زده کوونکي توري او کلمې په کورونو کې په خپلو کتابچو کې لیکي او دوهم متن تکراروي.

فرعي موضوع: گل سرخ مېله

د زده کړې موخې:
۱- حال زمانه په راتلونکې زمانه بدلول.
۲- د متن له سیاق او سباق څخه په ګټې اخیستنې سره د کلمو معنا پیدا کول.
۳- په مناسب لحن، حرکاتو او ٪۹۵ سموالي سره دمتن لوستل.

۱. جملې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به یوه جمله د حال زمانې څخه راتلونکې زمانې ته بدلوي.
۲. ښوونکی لاندې جمله پر تختې لیکي: (**موږله خپلو پیسو سره مینه لرو**) ښوونکی دا جمله زده کوونکو ته لولي. ښوونکی وایي، زه دا جمله په یو بل ډول هم ویلای شم چې ګوندې دا کار به سبا پېښ شي. بیا نو جمله داسې لیکلای شو:(**موږ به له خپلو پیسو سره مینه ولرو**) ښوونکی زده کوونکو ته وایي هغه کلمه چې بدلون مومي د عمل کلمه د (فعل) په نوم یادېږي. ښوونکی یو څو نورې بېلګې زده کوونکو ته وړاندې کوي.
۳. ښوونکی زده کوونکي خپلو درسي کتابونو ځیر کېدلو او په ګډه سره د یو څو جملو د تمرین کولو ته رابولي. هغه کلمه چې لاندې یې خط کښل شوی، د عمل کلمه (فعل) ده. دا هماغه کلمه ده چې بدلون مومي.
٤. ښوونکی لومړی دوه جملې له زده کوونکو سره تمرین کوي.
٥. ښوونکی زده کوونکو ته په دوه کسیزه توګه د کار کولو او د نورو جملو د لوستلو او جملې په راتلونکې زمانه کې د بدلولو وایي .
٦. ښوونکی له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.
٧. لږ وخت وروسته، ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
٨. ښوونکی له زده کوونکو غوښتنه کوي چې و وایي هغوی په دې درس کې څه زده کړي دي. (ځواب: د راتلونکې زمانې کارول).

۲. د لغتونو زېرمه (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به په ښه توګه د جملو په لوستلو سره د کلمو مفهوم پیدا کوي.
۲. ښوونکی یوه جمله پر تختې لیکي چې یوه کلمه پکې کمه لیدل کېږي: **موږ یو پربل** ( ) **یو**
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې سمه کلمه (**مهربانه**) ده.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپلو درسي کتابونو ته ځیر شي. هغوی شپږ(٦) جملې ویني. زده کوونکي باید په چوکاټ کې هغه کلمه پیدا کړي چې په جمله کې له هغو کلمو سره مطابقت لري چې لاندې یې خط کښل شوی دی. ښوونکی لومړی دوه جملې له زده کوونکو سره ترسره کوي.
٥. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې نورې جملې په دوه کسیزه توګه ترسره کړي. چټک زده کوونکي کولای شي همدې تمرین ته په خپلو د تمرین په کتابونو کې هم ادامه ورکړي.
٦. کله چې زده کوونکي په کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي تر څو له هغو زده کوونکو سره مرسته وکړي چې ستونزې لري.
٧. لږ وخت وروسته، ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
٨. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی په دې درس کې څه زده کړي دي. (ځواب: موږ د جملې په کارولو سره د یوې کلمې معنا پیدا کول زده کړل.)

۳. د دویم متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

د څلور پړاوونویعنې ښوونکی تمثیلوي، ښوونکی او زده کوونکي په ګډه لولي، زده کوونکي په دوه کسیزه توګه لولي او زده کوونکي یې پخپله لولي، په کارولو سره دوهم متن له زده کوونکو سره بیا لوستل.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. تکرار: د حال زمانې او راتلونکې زمانې د عمل کلمې (فعلونه) تکرارول.
۲. کورنۍ دنده: زده کوونکو ته وایي چې جملې په کورونو کې په خپلو کتابچو کې ولیکي او دوهم متن بیا ولولي او د املا د تمرین لپاره د کلمو تمرین ترسره کړي.

د حسن خط فعالیت، ارزونه او کورنۍ دنده (۴۰ دقیقې)

فرعي موضوعگاني: افغانۍ او گل سرخ

د زده کړې موخې:
۱- د ځورونو په ګوته کول او پر وړاندې يې مثبت غبرګون ښودل.
۲- د نوښتي ليکنې د کيسې بشپړول.
۳- له مناسب لحن،حرکاتو او٪ ۹۵ سموالي سره د متن لوستل.

۱. غوږنيول او خبرې کول (۱۰ دقيقې)

۱. زده کوونکو ته و واياست چې د نن ورځې په درس کې به د ځورولو په اړه لا زيات بحث وکړي. چې ځورول ډېر بد کار دی او پر ماشومانو په رښتيا سره ډېر بد اغيز کوي.
۲. زده کوونکو ته و واياست چې په درسي کتابونو کې انځورونو ته وګورئ. له هغوی پوښتنه وکړئ چې په انځورونو کې څه شی ويني؟ (په انځور کې څلور ډلې ماشومان دي چې يو او بل ځوروي).
۲. زده کوونکو ته وخت ورکړئ چې د انځورونو په اړه خپل نظرونه له ټولګيوالو سره شريک کړي. هغوی ته و واياست چې په انځور کې ځينې ماشومان ځينې نور ځوروي او په انځور کې ځينې نور ماشومان بيا سره ښه ټولګيوال او ملګري دي. زده کوونکو ته و واياست چې موږ بايد يو او بل و نه ځورو. هغو ماشومانو ته چې نور ځوروي لارښوونه وکړو او له هغه ماشوم سره مرسته وکړو چې د نورو له خوا ځورول کېږي لکه: زه ستاسو ملګری يم، تاسو ډېر تکړه هلک يا نجلۍ ياست، تاسو ډېر مهربانه ياست، تاسو له موږ سره کولی شی په درسونو کې مرسته وکړي. د هغه چا سره چې نور ځوروي مه خاندئ او د نورو په ځورولو کې ورسره مه يو ځای کېږئ. که اړتيا وي له بل چا څخه د ځوولو په مخنيوي کې مرسته وغواړئ. هغو کسانو ته چې نور ځوروي وواياست چې دا ښه کار نه دي. موږ بايد هيڅکله نور ماشومان و نه ځورو.
۳. زده کوونکو ته و واياست چې د تمرين کتابونو ته وګوري. هغوی د تمرين په کتابونو کې د لويو ماشومانو کوچنی انځور ويني. هغوی ته وواياست چې په(۲-۳)کيسزه ډلو کې تمرين وکړي او د هغو لارو چارو په اړه فکر وکړي چې کولی شی د نورو له ځورولو مخنيوی وکړي.
۴. د زده کوونکو له څو ډلو وغواړئ چې د شخړو د هوارولو لارې چارې يې له ټولګيوالو سره شريکې کړي. د هغوی ځوابونه او د حل لارې پر تخته وليکئ او له ټولو زده کوونکو سره پرې بحث وکړئ.
۵. د وخت د شتون په صورت کې زده کوونکو ته وخت ورکړئ چې د شخړو د هوارولو په اړه د ټولګي په مخ کې تمثيل وکړي. په تمثيل کې به ځينې زده کوونکي ځينې نور ځوروي خويو شمېرنور زده کوونکي به بيا د ځورولو مخنيوی کوي او له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ځورول کېږي. د اړتيا په صورت کې له ښوونکي غواړي د ځورولو د مخنيوي په خاطر ورسره مرسته وکړي.
٦. ښوونکی څرګندوي هغه زده کوونکي چې د نورو په ځورولو کې ښکيل نه دي بايد د ځورولو په اړه چپ پاتې نه شي او د زده کوونکو له ځورولو څخه مخنيوی وکړي.

۱۹ اونۍ ۵ لوست

غوږ نيول او خبرې کول

د شخړو حلول: ځورول او د زده کوونکو عکس العمل

نوښتي ليکنه

ظريف لا هم ظاهر ځوراوه.
ظاهرخپه و او نه يې غوښتل چې ښوونځي ته ولاړ شي.

مور او پلار

نصيحت

د ظاهر ټولګيوالو تصميم ونيو چې له هغه سره مرسته وکړي. هغوی خپل ښوونکي ته وويل چې ظريف تل ظاهر ځوروي.

مخنيوی

د ظريف ورور محفوظ او ټولګيوال خوشحاله وو چې ظريف اوس ظاهر نه ځوروي.

ټولګی

د لومړي او دويم متن بيا لوستل

۱۱۳

۲. نوښتي ليکنه (۱۵ دقيقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې هغوی به اوس د ځورولو او نورو زده کوونکو په اړه يو ه کيسه وليکي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د درسي کتاب جملې او د چوکاټ کلمې يو له بل سره په ګډه ولولي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د تمرين په کتابونو کې د چوکاټ د کلمو په کارولو سره په تشو ځايونو کې په دوه کسيزه توګه جملې جوړې کړي او نيمګړې کيسه دې بشپړه کړي.
۴. ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او هغو زده کوونکو ته چې ستونزې لري مرسته او لارښوونه کوي.
۵. ښوونکی له څو زده کوونکو غواړي چې خپلې بشپړې کړې کيسې ټولګيوالو ته و وايي.

۳. د لومړي او دويم متن بيا لوستل (۱۰ دقيقې)

ښوونکی له دوو پړاوونو (لکه زده کوونکي په دوه کسيزه توګه لولي، زده کوونکي يې پخپله لولي)، څخه په ګټې اخيستنې سره لومړی او دوهم متن له زده کوونکو سره بيا لولي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقيقې)

۱. د يوې شخړې د لاملونو په ګوته کولو تکرارول.
۲. **کورنۍ دنده:** د لومړي او دوهم متن بيا لوستل. د نوښتي کيسې بشپړول او يو انځور ورسره زياتول.

فرعي موضوع: تکرار او دوامداره ارزونه

د زده کړې موخې:

۱- د متن له سیاق او سباق څخه په ګټې اخیستنې سره د کلمو معنا ترلاسه کول.
۲- حال زمانه په راتلونکې زمانه بدلول.
۳- له ٪۹۰ سموالي سره د متن لوستل.
٤- د کلمې او جملې په کچه له مناسب لحن او فشار څخه په ګټې اخیستلو سره د متن لوستل.
٥- له ٪۸۰ سموالي سره کلمې او جملې لیکل.

۱. کلمې او جملې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی له فعل سره د شخصي ضمیرونو سم کارول تکراروي
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د درسي کتاب (الف) تمرین ترسره کړي.
۳. ښوونکی د جملو په لوستلو سره د کلمې د مفهوم او معنا پیدا کول تکراروي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د درسي کتاب (ب) تمرین ترسره کړي.
٥. ښوونکی د حال زمانه په راتلونکې زمانې بدلول تکراروي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د درسي کتاب (ج) تمرین ترسره کړي.
۷. ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
۸. ښوونکی د پرله پسې ارزونې په کتاب کې د زده کوونکو نومرې ثبتوي.

۲. د لومړي او دویم متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته دوې دقیقې وخت ورکوي چې په دوه کسیزه توګه لومړی یا دوهم متن ژر ژر ولولي.
۲. ښوونکی له اتو(۸) تنو زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې د ټولګي مخې ته راشي.
۳. ښوونکی هغوی ته وایي چې هر دوه تنه به د متن یوه برخه لولي. هغوی باید متن په روان او مناسب لحن او حرکاتو په کارولو سره ولولي چې د پای ټکی او د پوښتنې نښه منعکس کړي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې ورو ورو متن له لوستونکي سره ولولي او ښه غوږ ورته ونیسي. کله چې(۸) زده کوونکي په لوستلو بوخت وي، ښوونکی د هغوی د لوستلو څرنګوالی ګوري او خپله کتنه د پرله پسې ارزونې په کتاب کې لیکي. له هغو زده کوونکو سره چې په ښه توګه دا فعالیت ترسره نه کړي، باید په بله اونۍ کې مرسته ورسره وشي.

۳. املا (۱۵ دقیقې)

ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به یو څو کلمې او جملې ولیکي.
۱. ښوونکی زده کوونکو ته د درسي کتابونو دټولولو او د تمرین کتابونو د پرانیستلو وایي. ښوونکی لومړی کلمه په کراره وایي او ۴ ځلې یې تکراروي. کلمه دا ده: (**ضیا**) زده کوونکي کلمه لیکي.
۲. ښوونکي همدغه کار د لاندې ۸ کلمو لپاره هم ترسره کوي.
۱- مرضیه، ۲- حوض ۳- ضابط، ۴- عریضه، ۵- مریض، ٦- ضرورت، ۷- حضرت، ۸- عارض.
۳. ښوونکی لومړی جمله په کراره لولي او څلور ځله یې تکراروي.
٤. جمله دا ده: **۱- ضیا ماته لس افغانۍ راکړې.**
٥. زده کوونکي جمله د تمرین په کتاب کې لیکي. ښوونکی همدا کار د لاندې (۳) جملو لپاره هم ترسره کوي.
۲. مرضیه خپلې پیسې ښې ساتي.۳. عارض په حوض کې لامبي. ۴. موږ د ګل سرخ مېلې ته ځو.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د خپل تمرین کتابچې د کتلو لپاره راوړي. ښوونکی د هغوی املا ګوري او نومرې ورکوي.
۷. ښوونکی د زده کوونکو نومرې د پرله پسې ارزونې په کتاب کې ثبتوي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** هغه څه تکرارول چې زده کوونکو دې اونۍ کې زده کړي دي.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په کورونو کې د درسونو د هغو برخو بیا لیکل او لوستل دې ترسره کړي چې د اونۍ په جریان کې یې ورسره ستونزې لرلې.

د حسن خط فعالیت، ارزونه او کورنۍ دنده (۴۰ دقیقې)

فرعي موضوع: ملالۍ — توري: ظ، ض

د زده کړې موخې

۱. د ظ/او ض/غږونو او تورو لرونکو کلمو سم لیکل.
۲. د انځور، سرلیک، مهمو کلمو او د مخکینۍ پوهې څخه په ګټې اخیستنې سره دا وړاندوینه کول چې متن یا کیسه به د څه په اړه وي.
۳. د پوهې د زیاتوالي لپاره د یوه متن بیا لوستل
٤. له یوه لوستل شوي متن څخه پایلې استنباط کول.

۱. توري او کلمې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د(ظ) او (ض) توري سره ورته غږونه لري. ځینې کلمې د(ظ) توری او ځینې نور یې بیا د (ض) توری لري.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په دې اونۍ کې به د هغو کلمو تمرین کوي چې د (ظ) او (ض) توري پکې کارول کېږي.
۳. ښوونکی لاندینۍ کلمې پر تختې لیکي: **ظفر، ضیا** ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې کلمه په لوړ غږ ولولي. ښوونکی له زده کوونکو پوښتنه کوي چې کوم توری د**ض**/غږ لري. ښوونکی یو څو زده کوونکو ته اجازه ورکوي چې توري ته ګوته ونیسي.
٤. ښوونکی زده کوونکو درسي کتاب لوستلو ته رابولي. ښوونکی کلمې په داسې حال کې زده کوونکو ته لولي چې هغوی خپلې ګوتې پر کلمو تېروي. بیا زده کوونکي هغه کلمې په دوه کسیزه توګه لولي.
٥. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د کلمو لیکل تمرین کړي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی باید د دغو کلمو لیکل هر ورځ په کور کې تمرین کړي.
۷. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به د اونۍ په پای کې د دې کلمو په اړه املا ولري.

۲. د لومړي متن لوستل (۲۵ دقیقې)

له لوستلو څخه مخکې

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې سرلیک او انځور ته وګوري او وړاندوینه وکړي چې متن به د څه په اړه وي. (په خپلومنځو کې شریکول، له ټولګیوالو سره شریکول). زده کوونکي باید خپلو درسي کتابونو ته ځیر شي چې هغوی د موضوع په اړه مخکې له مخکې په څه پوهېدل.
۲.ښوونکی درې کلیدي کلمې له زده کوونکو سره معنا او په جملو کې یې استعمالوي.

د لوستلو پر مهال

۱. ښوونکی تمثیل کوي، ښوونکی او زده کوونکي په ګډه لوستل کوي، زده کوونکي په دوه کسیزه توګه لوستل کوي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته ښیي چې څنګه کولای شي د تم کېدلو او فکر کولو ستراتیژي نه ګټه واخلي.

له لوستلو څخه وروسته

۱. ښوونکی له زده کوونکوڅخه پوښتنه کوي چې د کیسې په اړه یې وړاندوینه سمه ده؟ هو یا نه.

۲۰ اونۍ ۱ لوست

توري او کلمې

ظفر	محفوظ	ظرف	ظ
نظر	منظري	ضرب	ض
ضیا	عارض	عریضه	

خندق دښمن امن

زرغونه انا

راضیې له ظریفې څخه پوښتنه وکړه: زرغونه انا څوک وه او ولې یې انا بولو؟ ظریفې وویل: زرغونه انا د احمدشاه بابا مور وه. کله چې احمدشاه بابا پاچا شو، مشرانو ورته وویل: د کندهار ښار شاوخوا دېوالونه راتاو کړه. خندق هم وکینده چې له دښمن څخه په امن شو. زرغونه انا چې خبره شوه، ویې ویل: زویه! ته خو د ټول افغانستان مشر یې. باید داسې پاچا واوسې چې ټول وطنوال درسره مینه وکړي. که دا ښار په دېوالونو ساتې، نو ټول وطن به څنګه وساتې؟ ته باید د ټولو وطنوالو د ساتنې فکر وکړې. راضیې وویل: پوه شوم. انا څکه ورته وایو چې د ټولو وطنوالو په فکر کې وه.

۱۱۵

۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه لاندې پوښتنې کوي:
- پوښتنه: راضیې څه پوښتنه وکړه؟
ځواب: زرغونه انا څوک وه او ولې یې انا بولو.
- پوښتنه: زرغونه انا څوک وه؟
ځواب: د احمد شاه بابا مور وه.
- پوښتنه: زرغونه ولې انا بولو؟
ځواب: ځکه چې د ټولو وطنوالو په فکر کې وه.
- پوښتنه:د هېواد پر وړاندې ستاسو مسؤولیت څه دی؟
ځواب: دا چې ښه درس ووایو، زیار وباسو او وطن ته خدمت وکړو.
۳. ښوونکي زده کوونکو ته له متن څخه د پایلو د استنباط کولو طریقه ښیي(د تفصیلي جزیاتو لپاره د برخې عمومي کتنه وګورئ.)
٤. هغه څه چې زه پرې پوهېږم: **ملالۍ** ده.
هغه څه چې ما زده کړل: **ملالۍ په میدان کې غازیانو ته اوبه رسولې.**
پایله: **د لنډۍ په اوږدلو د غازیانو وینه په جوش راغله او دښمن یې مات کړ.**

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. تکرار: ښوونکی له زده کوونکو سره د(ظ) او (ض) غږ او تورو لرونکې ځینې کلمې تکراروي.
۲. کورنۍ دنده:زده کوونکي توري او کلمې په کورونو کې په خپلو کتابچو کې لیکي او لومړی متن تکراروي.

فرعي موضوع: ملالۍ

د زده کړې موخې:

۱. له فعل سره د اشاري ضمیرونو سم کارول.
۲. د متن له سیاق او سباق څخه په ګټې اخیستنې سره د کلمومعنااستنباط کول.
۳. له مناسب لحن او حرکاتو سره او له ٪۹۵ سموالي سره د متن لوستل.

۱. کلمې او جملې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به اشاري ضمیرونه او د خلکو او شیانو د نومونو پر ځای د ضمیرونو کارول تمرین کړي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپل درسي کتابونو ته ځیر شي. ۵ جملې او یو چوکاټ ورکړل شوی دی. ښوونکی له زده کوونکو سره له چوکاټ څخه د سم اشاري ضمیر په اخیستلو او په لومړۍ جمله کې د تش ځای په ډکولو کې مرسته کوي. بیا زده کوونکي په ګډه سره کار کولو ته ادامه ورکوي.
۳. کله چې زده کوونکي په کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي چې له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.
٤. ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې و وایي هغوی په دې درس کې څه زده کړي دي. (ځواب: د اشاري ضمیر کارول)

۲. د لغتونو زېرمه (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به د جملو په لوستلو سره د کلمې مفهوم پیدا کوي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپلو درسي کتابونو ته ځیر شي. هلته شپږ(٦) جملې ویني. زده کوونکي باید په چوکاټ کې هغه کلمه پیدا کړي چې په جمله کې له هغو کلمو سره مطابقت لري چې لاندې یې خط کښل شوی دی.
۳. ښوونکی لومړۍ دوه جملې له زده کوونکو سره ترسره کوي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې نورې جملې په دوه کسیزه توګه ترسره کړي. چټک زده کوونکي کولای شي همدې تمرین ته خپل د تمرین په کتابونو کې هم ادامه ورکړي.
٥. کله چې زده کوونکو پر کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي، ترڅو له هغو زده کوونکو سره مرسته وکړي چې ستونزې لري.
٦. لږ وخت وروسته، ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
٧. ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې هغوی په دې درس کې څه زده کړي دي. (ځواب: موږ د جملې په کارولو سره د یوې کلمې معنا پیدا کول زده کړل.)

۲۰ اونۍ ۲ لوست

کلمې او جملې

۱. اجمل او ایمل له هېواد سره مینه لري.
(هغوی) له هېواد سره مینه لري.
۲. محمود او خالد ښوونځي ته ځي.
( ) ښوونځي ته ځي.
۳. ملالۍ په دریم ټولګي کې ده.
( ) په دریم ټولګي کې ده.
۴. خوشحال او الهام لوبې کوي.
( ) لوبې کوي.
۵. زه او یاسین د هېواد ترانه لولو.
( ) د هېواد ترانه لولو.

کلمې: موږ، دوی، دی، هغوی، هغه

د لغتونو زېرمه

۱. زه (ښار) ته ځم.
۲. پر موږ خپل هېواد ( ) دی.
۳. دا د لوبو ( ) دی.
۴. زرغونه انا د ( ) موږ وه.
۵. پلوشه او سپوږمۍ په پیسو ( ) اخلي.
۶. بلال او حارث ( ) ته ځي.

کلمې: ښار، آسمان، ګران، لوبې، میدان، لوستل، احمدشاه بابا، اوبه، غر، کتابون، لمر، بازار

د لومړي متن بیا لوستل

۱۱۶

۳. د لومړي متن بیا لوستل (۱۰دقیقې)

۱. له څلورو پړاوونو څخه په ګټې اخیستنې سره ښوونکی یې تمثیلوي، ښوونکی او زده کوونکي یې په ګډه لولي، زده کوونکي په دوه کسیزه توګه لولي او زده کوونکي یې پخپله لولي، په کارولو سره لومړی متن له زده کوونکو سره بیا لوستل.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** د اشاري ضمیرونو مفهوم تکرارول.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې کلمې په خپلو کورونو کې په کتابچو کې ولیکي او لومړی متن بیا ولولي او د املا د تمرین لپاره د کلمو تمرین ترسره کړي.

فرعي موضوع: د وطن ترانه

د زده کړې موخې:

۱. په چټکۍ سره د کلمو د تجزیه کولو لپاره په مورفیمونو باندې د کلمو د جوړښت د پوهې کارول.
۲. د انځور، سرلیک، مهمو کلمو او د مخکینۍ پوهې څخه په ګټې اخیستلو سره دا وړاندوینه کول چې متن یا کیسه به د څه په اړه وي.
۳. د پوهې د وضاحت لپاره د یوه متن برخې بیا لوستل.
٤. له یوه لوستل شوي متن څخه پایلې استنباط کول.

۱. کلمې او جملې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی د لومړۍ کلمې جوړښت پر تخته لیکي کټ مټ هغسې لکه، په درسي کتاب کې چې لیکل شوي دي.
۲. ښوونکی بېلګه په لوړ غږ زده کوونکو ته لولي. بیا ښوونکی بېلګه له زده کوونکو سره یوځای لولي.
۳. ښوونکی تشریح کوي چې د ضمیرونو یوه کلمه د فعل له کلمو سره یو ځای کېږي او یوه جمله جوړه وي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپل درسي کتاب ته ځیر شي او لومړۍ دوه بېلګې له زده کوونکو سره لولي.
٥. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په درسي کتابونو کې په دوه کسیزه توګه کلمې ولولي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د کلمو لیکل تمرین کړي.
۷. کله چې زده کوونکي د کلمو په لوستلو کې بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.

۲. د دویم متن لوستل (۲۵ دقیقې)

له لوستلو څخه مخکې

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې سرلیک او انځور ته وګوري او وړاندوینه وکړي چې متن به د څه په اړه وي. (په خپلو منځو کې شریکول، له ټولګیوالو سره شریکول). زده کوونکي باید د خپلو درسي کتابونو ته ځیر شي چې هغوی د موضوع په اړه مخکې له مخکې په څه پوهېدل.
۲. ښوونکی درې کلیدي کلمې له زده کوونکو سره معنا او په جملو کې یې استعمالوي.

د لوستلو پر مهال

۱. ښوونکی تمثیل کوي، ښوونکی او زده کوونکي په ګډه لوستل کوي، زده کوونکي په دوه کسیزه توګه لوستل کوي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته ښیي چې څنګه کولای شي د تم کېدلو او فکر کولو ستراتیژۍ څخه ګټه واخلي.

له لوستلو څخه وروسته

۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې د کیسې په اړه یې وړاندوینه سمه ده؟ هو/ نه.

۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه لاندې پوښتنې کوي:

- پوښتنه: زموږ وطن څه نومېږي؟
ځواب: افغانستان.
- پوښتنه: زموږ بیرغ کوم رنګونو لري؟
ځواب: تور، سور او زرغون.
- پوښتنه: ولې له وطن سره مینه لرو؟
ځواب: ځکه چې موږ خپلواک ژوند پکې کوو.
- پوښتنه: وطن پر موږ څه حقونه لري؟
ځواب: وطن پر موږ د مور او پلار په شان حق لري باید وطن سمسور کړو، درناوی یې وکړو، خپل درسونه ښه وواياو او خپل کتاب، مېز، څوکۍ او ښوونځی ښه وساتو.

۳. ښوونکي زده کوونکو ته له متن څخه د پایلو د استنباط کولو طریقه ښیي(د تفصیلي جزیاتو لپاره د برخې عمومي کتنه وګورئ).
٤. هغه څه چې زه پرې پوهېږم: **د وطن ترانه**
هغه څه چې ما زده کړل: **د وطن سره مینه**
پایله: **موږ باید خپل وطن په پوهه او قلم ودان کړو.**

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** ښوونکی کلمې لولي.
۲. **کورنۍ دنده:** زده کوونکي توري او کلمې په خپلو کورونو کې په کتابچو کې لیکي او د دوهم متن لوستل تکرار وي.

فرعي موضوع: د وطن ترانه

د زده کړې موخې:
۱- د حال زمانه په راتلونکې زمانې بدلول.
۲- د متن له سیاق او سباق څخه په ګټې اخیستنې سره د کلمو معنا پیدا کول.
۳- له مناسب لحن، حرکاتو او ٪ ۹۵ سموالي سره د متنونو لوستل.

۱. جملې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به یوه جمله له حال زمانې څخه راتلونکې زمانې ته بدلوي.
۲. ښوونکی لاندې جمله پر تختې لیکي:(**موږ له مور سره مرسته کوو.**) ښوونکی دا جمله زده کوونکو ته لولي. ښوونکی وایي، دا جمله یو بل ډول هم ویل کېږي چې شاید دا کار به سبا پېښ شي. او جمله داسې لیکلای شو: (**موږ به له مور سره مرسته وکړو.**)ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغه کلمه چې بدلون مومي د عمل کلمې (فعل) په نوم یادېږي. ښوونکی یو څو نورې بېلګې زده کوونکو ته وړاندې کوي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې درس ته ځیر شي او په ګډه سره د څو جملو تمرین وکړئ. هغه کلمه چې لاندې یې خط کښل شوی، د عمل کلمه (فعل) ده. دا هماغه کلمه ده چې بدلون مومي.
٤. ښوونکی لومړی دوه جملې له زده کوونکو سره تمرین کوي.
٥. ښوونکی زده کوونکو ته په دوه کسیزه توګه د کار کولو او د نورو جملو د لوستلو او جملې په راتلونکې زمانه کې د بدلولو وایي .
٦. ښوونکی له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.
٧. لږ وخت وروسته، ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
٨. ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې په دې درس کې څه زده کړي دي. (ځواب: د راتلونکې زمانې کارول).

۲. د لغتونو زېرمه (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به په ښه توګه د جملو په لوستلو سره د کلمې معنا پیدا کوي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپلو درسي کتابونو ته ځیر شي. هغوی ٦ جملې وینې. زده کوونکي باید په چوکاټ کې هغه کلمه پیدا کړي چې په جمله کې له هغو کلمو سره مطابقت لري چې لاندې یې خط کښل شوی دی.
۳. ښوونکی لومړی دوه جملې له زده کوونکو سره ترسره کوي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې نورې جملې په دوه

۲۰ اونۍ ۴ لوست
جملې
اړینې
۱. موږ له مور سره مرسته کوو.
۲. زه له خپل پلار سره درس وایم.
۳. ښوونځی د زده کړې ځای دی.
۴. هوسۍ لمونځ کوي.
۵. نصیر احمد تلاوت کوي.
راتلونکې
موږ به له مور سره مرسته وکړو.
زه به له خپل پلار سره درس ووایم.
ښوونځی به د زده کړې ځای وي.
هوسۍ به لمونځ وکړي.
نصیر احمد به تلاوت وکړي.
د لغتونو زېرمه
کلمې
۱. خوشحال او الهام (ټولګیوال) دي. اوبه ټولګیوال
۲. سپوږمۍ د ( ) ترانه لولي. آسمان وطن
۳. زه د مور ( ) کوم. درناوی خبره
۴. زموږ د هېواد نوم ( ) دی. افغانستان ننګرهار
۵. ملالۍ د هېواد ملي ( ) وه. ښوونکي اتله
۶. ملالۍ د کوم ( ) وه؟ کتاب هېواد
د دویم متن بیا لوستل
۱۱۸

کسیزه توګه ترسره کړي. چټک زده کوونکي کولای شي همدې تمرین ته د خپل تمرین په کتابونو کې ادامه ورکړي.
٥. کله چې زده کوونکو پر کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي څو له هغو زده کوونکو سره مرسته کړي چې ستونزې لري.
٦. لږ وخت وروسته، ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
٧. ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي هغوی په دې درس کې څه زده کړي دي. (ځواب: موږ د جملې په کارولو سره د یوې کلمې معنا پیدا کول، زده کړل.)

۳. د دویم متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

د څلور پړاوونو یعنې ښوونکی تمثیلوي، ښوونکی او زده کوونکي په ګډه لولي، یعنې زده کوونکي په دوه کسیزه توګه لولي او زده کوونکي یې پخپله لولي، په کارولو سره دوهم متن له زده کوونکو سره بیا لوستل.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** د حال زمانې او راتلونکې زمانې د عمل کلمې (فعلونه) تکرارول.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې جملې په خپلو کتابچو کې ولیکي او دوهم متن بیا ولولي او د املا د تمرین لپاره د کلمو تمرین ترسره کړي.

د حسن خط فعالیت، ارزونه او کورنۍ دنده (۴۰ دقیقې)

فرعي موضوعگانې: ملالۍ او د وطن ترانه

د زده کړې موخې:
۱- د شخړې د هوارۍ کړوړو/عادتونه په ګوته کول او تشریح کول.
۲- د نوښتي لیکنې د کیسې بشپړول.
۳- له مناسب لحن او حرکاتو او ۹۵٪ سموالي سره متنونه لوستل.

۱. غوږنیول او خبرې کول (۱۰ دقیقې)

۱. زده کوونکو ته و وایاست په نننې درس کې به په دې اړه خبرې وکړو چې څنګه کولی شو د ځورولو مخنیوی وکړو. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې موږ باید د ځورولو د مخنیوي لپاره د سمو لارو چارو څخه کار واخلو.
۲. زده کوونکو ته و وایاست چې د درسي کتاب انځورونو ته وګوري. له هغوی څخه وپوښتئ چې په انځورونو کې څه شی ویني؟ په انځورونو کې څه ډول احساس پېژنئ؟ (په لومړي انځور کې یو زده کوونکی بل زده کوونکی ځوروي.) هغه زده کوونکی چې ځورول کېږي په جرأت سره ځواب وایي او نور زده کوونکي چې هلته دي، د ځورول شوي زده کوونکي تر څنګ درېږي، د هغه ملاتړ کوي او له زده کوونکي څخه د ځورولو د بس کولو غوښتنه کوي. څوک خبرې کوي؟ څوک ځورول کېږي؟ ځورول شوی کس څه ډول عکس العمل ښيي؟ په ټولګي کې نور زده کوونکي څه کوي؟
۳. زده کوونکو ته و وایاست چې ځورول ډېر بد کار دی. موږ کولی شو د مختلفو لارو چارو په کارولو سره د ځورولو مخنیوی وکړو. هغه زده کوونکي چې د نورو په ځورولو کې ښکیل نه دي کولی شي د ځورولو په مخنیوي کې ښه رول ولوبوي. دوی کولی شي زده کوونکو ته و وایي چې دا کار مو ښه نه دی او ماشومان مه ځوروئ. دوی کولی شي له هغو ماشومانو څخه ملاتړ وکړي چې نور یې ځوروي. دوی له هغو زده کوونکو څخه چې نور ځوروي ملاتړ و نه کړي. د اړتیا په صورت کې دوی کولی شي له ښوونکی او نورو لویانو خلکو مرسته وغواړي چې د ځورولو مخنیوی وکړي.
۴. زده کوونکو ته و وایاست چې د تمرین کتابونه راخلاص کړي. دوی د تمرین په کتابونو کې د درسي کتاب انځور ته ورته کوچنۍ انځور ویني. هغوی ته و وایاست چې په(۲-۳) کسیزه ډلو کې د ځورولو د مختلفو لارو چارو په اړه بحث وکړي. هغوی ته اجازه ورکړئ چې د ګڼو لارو چارو په اړه فکر وکړي.
۵. د زده کوونکو له څو ډلو څخه وغواړئ چې خپلې د حل لارې ټولګیوالو ته ووایي. د هغوی حل لارې پر تخته ولیکئ او له هغوی سره بحث پرې وکړئ.
٦. د وخت د شتون په صورت کې له څو زده کوونکو وغواړئ چې د ټولګي په مخ کې د ځورولو د مخنیوي په اړه تمثیل وکړي. په تمثیل کې ځینې زده کوونکو نور زده کوونکي ځوروي او دوی کوښښ کوي چې د ځورولو شخړه له منځه یوسي. زده کوونکو ته و وایاست چې موږ باید د ځورولو مخه ونیسو.

۲. نوښتي لیکنه (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به اوس د څو رولو د مخنیوي په اړه یو کیسه ولیکي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د درسي کتاب جملې او د چوکاټ کلمې په یوازې توګه ولولي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د چوکاټ د کلمو په کارولو سره په تشو ځایونو کې په یوازې توګه جملې جوړې کړي او نیمګړې کیسه دې بشپړه کړي.
۴. ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او هغو زده کوونکو ته چې ستونزې لري مرسته او لارښوونه کوي.
۵. ښوونکی له څو زده کوونکو غواړي چې خپلې بشپړې کړې کیسې ټولګیوالو ته و وایي.

۳. د لومړي او دویم متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

ښوونکی له دوو پړاوونو (لکه زده کوونکي په دوه کسیزه توګه لولي، زده کوونکي یې پخپله لولي)، څخه په ګټه اخیستنې سره لومړی او دوهم متن له زده کوونکو سره بیا لولي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** د شخړې د هوارې د کړو وړو یا عادتونه په ګوته کول او تشریح کول.
۲. **کورنۍ دنده:** لومړی او دوهم متن بیا لوستل. د نوښتي کیسې بشپړول او یو انځور ورزیاتول.

فرعي موضوع: تکرار او دوامداره ارزونه

د زده کړې موخې:

۱- د متن له سیاق او سباق څخه په ګټې اخیستنې سره د کلمو معنا ترلاسه کول.
۲- د اوس زمانه په راتلونکې زمانې بدلول.
۳- له ٪ ۹۰ سموالي سره د متن لوستل
٤- د کلمې او جملې په کچه له مناسب لحن او فشار څخه په ګټې اخیستلو سره متن لوستل
٥- له ٪ ۸۰ سموالي سره کلمې او جملې لیکل.

۱. کلمې او جملې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی له فعل سره د اشاري ضمیرونو سم کارول تکراروي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د درسي کتاب (الف) تمرین ترسره کړي.
۳. ښوونکی د جملو په لوستلو سره د کلمې د مفهوم او معنا پیدا کول تکراروي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د درسي کتاب (ب) تمرین ترسره کړي.
٥. ښوونکی د حال زمانه په راتلونکې زمانې بدلول تکراروي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د درسي کتاب (ج) تمرین ترسره کړي.
۷. ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
۸. ښوونکی د پرله پسې ارزونې کتاب کې د زده کوونکو نومرې ثبتوي چې آیا هر زده کوونکي د دې وړتیا ترلاسه کړې ده چې دا فعالیت په ښه توګه ترسره کړي (له ٪ ۹۰ پورته لپاره △ نښه، د ٪ ۷۰-۹۰ ترمنځ لپاره ^ نښه او له ٪ ۷۰ ټیټ لپاره / نښه. هغه زده کوونکي چې نومرې یې ٪ ۷۰ یا تر دې ټیټې دي باید بله اونۍ د همدې تمرین په برخه کې مرسته ترلاسه کړي.

۲. د لومړي او دویم متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته دوه دقیقې وخت ورکوي چې په دوه کسیزه توګه لومړی یا دوهم متن ژر ژر ولولي.
۲. ښوونکی د زده کوونکو له (۴) جوړو څخه غوښتنه کوي چې د ټولګي مخې ته راشي.
۳. ښوونکی هغوی ته وایي چې هره جوړه به د متن یوه برخه لولي. هغوی باید متن په روانه توګه او د مناسب لحن او حرکاتو په کارولو سره ولولي چې پای ټکی او د پوښتنې نښه منعکس کړي.
٤. ښوونکی ټولګیوالو ته وایي چې ورو ورو متن له لوستونکي سره ولولي او نښه غوږ ونیسي. کله چې (۸) زده کوونکي په لوستلو بوخت وي، ښوونکی د هغوی د لوستلو څرنګوالی مشاهده کوي او خپله مشاهده د پرله پسې ارزونې کتاب کې لیکي. له هغو زده کوونکو سره چې په ښه توګه دا فعالیت ترسره نه کړي، باید بله اونۍ کې مرسته وشي.

۳. املا (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به یو څو کلمې او جملې ولیکي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته د درسي کتابونو د ترلو او د تمرین کتابونو د پرانیستلو وایي. ښوونکی لومړی کلمه په کراره وایي او (۴) ځلې یې تکراروي. کلمه دا ده: **ظفر** زده کوونکي کلمه لیکي.
۳. ښوونکی همدغه کار د لاندې (۸) کلمو لپاره هم ترسره کوي.
۱-محفوظ، ۱-ضیا، ۳-عریضه، ۴-غارض، ۵-ظرف، ٦-نظر، ۷-منظري، ۸-ضرب.
٤. ښوونکی لومړی جمله په کراره لولي او ۴ ځلې یې په کراره کراره تکراروي. جمله دا ده: **۱- موږ وطن سره مینه لرو**
٥. زده کوونکي جمله د تمرین په کتاب کې لیکي.
٦. ښوونکی همدا کار د لاندې ۳ جملو لپاره هم ترسره کوي.
۲. ملالۍ ملي اتله ده.
۳. زه عریضه لیکلای شم.
۴. محفوظ د ضیا ورور دی.
۷. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپل د تمرین کتابچې د کتلو لپاره راوړي. ښوونکی د هغوی املا ګوري او نومرې ورکوي.
۸. ښوونکی د زده کوونکو نومرې د پرله پسې ارزونې کتاب کې ثبتوي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** هغه څه تکرارول چې زده کوونکو په دې اونۍ کې زده کړي دي.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په کورونو کې د درسونو د هغو برخو بیا لیکل او لوستل دې ترسره کړي چې د اونۍ په جریان کې یې ورسره ستونزې لرلې.

د حسن خط فعالیت، ارزونه او کورنۍ دنده (۴۰ دقیقې)

فرعي موضوع: د ځان پاک ساتل توري: ز، ذ

د زده کړې موخې:

۱. د/ز/او/ذ/غږونو او توري درلودونکو کلمو درست لیکل.
۲. د انځور، سرلیک، مهمو کلمو او د مخکینۍ پوهې څخه په ګټې اخیستلو سره دا وړاندوینه کول چې متن یا کیسه به د څه په اړه وي.
۳. د لوستلو پر مهال له تم کېدلو او فکر کولو څخه ګټه اخیستل.
٤. له کیسې څخه مهفوم اخیستل.

۲۱ اونۍ ۱ لوست

توري او کلمې

ز	زرکه	زبیر	مېز
	نذیر	پیاز	بزګر
ذ	ذاکر	ذره بین	کاغذ

موسکی روغ ګټې

زېور اکا

ذاکر او ذکیه د خپل بابا لیدو ته تللي وو. هغه زېور اکا نومېده. پاکې جامې یې اغوستې وې او لونګۍ یې پر سر وه. هغه ښه ښکارېده. ذاکر ورته وویل: بابا! ته د څو کالو یې؟
زېور اکا ورته موسکی شو، تک سپین غاښونه یې ښکاره شول. ویې ویل: پوره نوي کلن یم. ذکیې پوښتنه وکړه: نو غاښونه دې څنګه داسې روغ پاتې دي؟ زېور اکا وویل: بچیانو! زه هر وخت تر خوراک وروسته غاښونه په بُرس یا مِسواک مینځم. بدن مې پاک ساتم او ورزش کوم. نو شکر بدن مې روغ دی. ذاکر وویل: ښه! زه اوس پوه شوم چې پاکي او ورزش څومره ګټې لري.

۱۷۱

۱. توري او کلمې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د(ز) او (ذ) توری سره ورته غږ لري. ځینې کلمې د(ز) توری او ځینې یې د (ذ) توري لري.
۲. ښوونکی، زده کوونکو ته وایي په دې اونۍ کې به هغوی د هغو کلمو تمرین کوي چې د (ز) او (ذ) توري پکې کارول کېږي.
۳. ښوونکی لاندینۍ کلمې پر تخته لیکي: **ذاکر، زرکه** .
٤. ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې کلمه په لوړ غږ ولولي. پوښتنه کوي چې کوم توری د/z/غږ لري. څو زده کوونکو ته اجازه ورکوي چې توري په خپلو ګوتو سره وښیي.
٥. ښوونکی، زده کوونکي د درسي کتابونو لوستلو ته رابولي. ښوونکی کلمې په داسې حال کې زده کوونکو ته لولي چې هغوی خپلې ګوتې پر کلمو تېروي. بیا زده کوونکي هغه کلمې په دو کسیزه او انفرادی توګه لولي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی باید د دغو کلمو لیکل هر ورځ په کور کې تمرین کړي.
۷. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به د اونۍ په پای کې د دې کلمو په اړه املا ولري.

۲. لومړي متن لوستل (۲۵ دقیقې)

له لوستلو څخه مخکې

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې سرلیک او انځور ته وګوري او وړاندوینه وکړي چې متن به د څه په اړه وي. (په خپلو کې شریکول، له ټولګیوالو سره شریکول). زده کوونکي باید درسی کتابونو ته ځیر شي چې هغوی د موضوع په اړه مخکې له مخکې په څه پوهېدل.
۲. ښوونکی درې کلیدي کلمې له زده کوونکو سره معنا او په جملو کې یې استعمالوي.

د لوستلو پر مهال

۱. ښوونکی تمثیل کوي، ښوونکی او زده کوونکي یې په ګډه لولي، زده کوونکي یې په دوه کسیزه او انفرادي توګه لولي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته ښیي چې څرنګه کولای شي د متن د لوستلو پرمهال تم کېدلو او فکر کولو له ستراتیژۍ څخه ګټه واخلي.

له لوستلو څخه وروسته

۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې آیا د کیسې په اړه یې وړاندوینه سمه ده؟ هو یا نه.
۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه لاندې پوښتنې کوي.

- پوښتنه: د روغتیا لپاره باید څه وکړو؟
ځواب: ځانونه، جامې، او شاوخوا پاک او صفا وساتو.
- پوښتنه: په ۹۰ کلنۍ کې د زېور اکا غاښونه ولې روغ رمټ وو؟
ځواب: ځکه چې تر خوراک وروسته یې غاښونه په برس یا مسواک پاک مینځل.
- پوښتنه: ولې ځانونه پاک ساتو؟
ځواب: چې ناروغه نه شو، جامې مو پاکې وي او خوشحاله و اوسو.
- پوښتنه: که ځان مو پاک ونه ساتو له کومو ستونزو سره به مخ شو؟
ځواب: بدن بدبوی کوي او په بېلا بېلو ناروغیو اخته کېږو.

۳. ښوونکی زده کوونکو ته له متن څخه د مفهوم اخیستلو طریقه ښیي(دډېرو معلوماتو لپاره د برخې عمومي کتنه وګورئ).
٤. هغه څه چې زه پرې پوهېږم: **د ځان پاک ساتل دی.** هغه څه چې ما زده کړل: **د ځان، جامو او شاوخوا پاک ساتل او ورزش ګټور دي.**
پایله: **په پاکوالي او ورزش بدن روغ او غښتلي وي.**

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** ښوونکی له زده کوونکی سره د(ذ) او (ز) غږونه، توري او کلمې تکراروي.
۲. **کورنۍ دنده:** زده کوونکي توري او کلمې په کورونو کې په خپلو کتابچوکې لیکي او د لومړي متن بیا لوستل په کور کې تمرین کوي.

فرعي موضوع: د ځان پاک ساتل

د زده کړې موخې:
۱. له فعل سره د اشاري ضمیرونو سم کارول.
۲. شارحه (:) او کامه (،) کارول.
۳. له جملو څخه د مترادفو کلمو پېژندل.
٤. د متن لوستل له ٪۹۵ سموالي سره.

۱. کلمې او جملې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به د خلکو او شیانو د نومونو پر ځای د اشاري ضمیرونو کارول تمرین کړي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپلو درسي کتابونو ته ځیر شي. پنځه (۵) جملې او په یو بکس کې څو کلمې ورکړل شوي دي. ښوونکی له زده کوونکو سره له چوکاټ څخه د سم اشاري ضمیر په اخیستلو د لومړۍ جملې په څیر د تش ځای په ډکولو کې مرسته کوي. بیا زده کوونکي په ګډه سره کار کولو ته ادامه ورکوي.
۳. کله چې زده کوونکي پر کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي، له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.
٤. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې هغوی په دې درس کې څه زده کړل. (ځواب: د اشاري ضمیر کارول).
۵. ښوونکی د شارحې (:) او کامې (،) نښې پر تخته لیکي او له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې د دغو نښو نومونه یې په یاد پاتې دي؟ ځینې زده کوونکي ځواب ورکوي. بیا ښوونکی سم ځواب له زده کوونکو سره شریکوي. ښوونکی لاندې جمله پر تخته لیکي. (**زموږ هېواد ډېر لرغوني ځایونه لري، لکه د هرات جامع جومات مناروونه، د غزني مناروونه، بُست کلا، د رستم تخت**) ښوونکی له زده کوونکو غوښتنه کوي چې په جمله کې د شارحې او کامې نښو د ایښودلو د ځایونو په اړه فکر وکړي. یو څو زده کوونکي ځواب ورکوي، بیا ښوونکی سم ځواب له زده کوونکو سره شریکوي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپلو کتابونو ته ځیر شي او لومړۍ دوه بېلګې له زده کوونکو سره تمرین کړي.
۷. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په دوه کسیزه توګه کار وکړي.
۸. ښوونکی له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.
۹. ښوونکی له زده کوونکو څخه دا پوښتنه کوي چې هغوی څه زده کړي دي. هغوی ته اجازه ورکوي چې خپل ځوابونه له ټولګیوالو سره شریک کړي (ځواب: هغوی د شارحې او کامې کارولو په اړه زده کړه ترلاسه کړې ده).

۳. د لغتونو زېرمه (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په ځیر سره دې جملې ولولي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپلو درسي کتابونو او د تمرین کتابونو ته ځیر شي. هغوی شپږ (٦) جملې

کلمې او جملې
۱ ذکیه موزیم ته ځي. (هغه) موزیم ته ځي.
۲ ادریس او زکریا خپل ځانونه پاک ساتي. (خپل) ځانونه پاک ساتي.
۳ کریم د مناروتو سیل کوي. (د) مناروتو سیل کوي.
۴ زرمینه او ذاکره د دارالامان ماڼی ته ځي. (دارالامان) ماڼی ته ځي.
۵ ځلاد مور او پلار خپرو ته غوږ نیسي. (د) مور او پلار خپرو ته غوږ نیسي.
کلمې: دوی، هغوی، هغه
۱ زموږ هېواد ډېر لرغوني ځایونه لري، لکه: د هرات جامع جومات او مناروونه، د غزني مناروونه، د هلمند د بُست کلا، د رستم تخت او داسې نور.
۲ زموږ د هېواد پېسې دا نوټونه لري: د یوې د دوو پنځو لسو شلو پنځوسو سلو پنځه سوو او زرو افغانیو نوټونه.
۳ ښوونکي وویل راتلونکي اونۍ کې د رسم پښتو ریاضي او دینیات مضمونونو ازموینه ده.
د لغتونو زېرمه
کلمې
۱ احمد خوشحاله دی. ناست خوښ
۲ زه پوهه ترلاسه کوم. علم مکتب
۳ بلال سبق وایي. زده کړه درس
۴ محمود ستړی دی. ستومانه خپه
۵ زه ښوونځي ته ځم. کور مکتب
۶ ظاهر شتمن دی. بډای غټ
د لومړي متن بیا لوستل
۱۲۲

وینې. هغوی باید له هغې کلمې څخه دایره تاوه کړي چې په جمله کې له راغلې کلمې سره مطابقت لري چې لاندې ترې خط کښل شوی دی. ښوونکی لومړۍ جمله له زده کوونکو سره ترسره کوي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې نورې جملې په دوه کسیزه توګه ترسره کړي.
٤. زده کوونکي همدې تمرین ته د تمرین په کتابونو کې ادامه ورکولای شي.
۵. کله چې زده کوونکي پر کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.

۴. د لومړي متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

۱. د څلور پړاوونو (ښوونکی یې لولي ښوونکی او زده کوونکي یې په ګډه لولي، زده کوونکي یې په جوړه توګه لولي او زده کوونکي یې په انفرادي توګه لولي) په کارولو سره لومړی متن له زده کوونکو سره بیا لوستل.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** د اشاري ضمیرونو او مترادفو کلمو تکرارول.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په کورونو کې د کلمې او جملې تمرین په خپلو کتابچو کې ترسره کړي. ښوونکی په زده کوونکو باندې ټینګار کوي چې متن بیا ولولي او د املا د تمرین لپاره د کلمو تمرین ترسره کړي.

فرعي موضوع: موزيم **توري: ظ، ض**

د زده کړې موخې:
۱. د(ظ) او (ض) ذ غږونو او تورو درلودونکو کلمو سم ليکل.
۲. د انځور، سرليک، مهمو کلمو او د مخکينۍ پوهې څخه په ګټې اخيستنې سره دا وړاندوينه کول چې متن يا کيسه به د څه په اړه وي.
۳. د پوهې د وضاحت لپاره د يوه متن برخې بيا لوستل
٤. له يوه لوستل شوي متن څخه د مفهوم اخيستلو پايلې استنباط کول.

۲۱ اونۍ ۳ لوست

توري او کلمې

ظاهر	لفظ	لحاظ	ظ
مظلوم	رياض	مرضيه	
ضابط	حوض	فرض	ض

موزيم مجسمه لوښي

موزيم

ظاهره او مرضيه په دريم ټولګي کې زده کړې کوي.
مرضيه ناروغه وه هغه ورځ ښوونځي ته نه وه تللې ښوونکي يې ټولګيوال موزيم ته بېولي وو. ظاهره هم ورسره تللې وه. کله چې کور ته راغله، مرضيې ته يې توله کيسه وکړه. ويې ويل: ښوونکي مجسمې، ډېرين او خاورين لوښي راوښودل پر مرمرينو ډبرو ليکنې شوې وې. د حيواناتو او الوتونکو انځورونه مو هم وليدل. بيا يې ډول ډول جامې راوښودې.
مرضيې وويل: خومره ښه خايونه مو ليدلي دي کاشکې زه هم درسره تللې وای. پلار يې مرضيې ته وويل: لورې! کله چې جوړه شې، بيا به دې زه موزيم ته بوځم.
مرضيه خوشحاله شوه چې پلار يې موزيم ته بيايي.
۱۲۲

۱. توري او کلمې (۱۰ دقيقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د(ظ) او (ض) توري سره ورته غږ لري. ځينې کلمې د(ظ) توری او ځينې نور يې بيا د (ض) توری لري.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې په دې اونۍ کې د هغو کلمو تمرين هم کوي چې د (ظ، ض) توري پکې کارول کېږي.
۳. ښوونکی زده کوونکي د درسي کتاب لوستلو ته رابولي. ښوونکی کلمې په داسې حال کې زده کوونکو ته لولي چې هغوی خپلې ګوتې پر کلمو تېروي. بيا زده کوونکي هغه کلمې په دوه کسيزه توګه لولي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د تمرين په کتابونو کې د کلمو ليکل تمرين کړي.
٥. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې هغوی بايد د دغو کلمو ليکل هر ورځ په کور کې تمرين کړي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې هغوی به د اونۍ په پای کې د دې کلمو په اړه املا ولري.

۲. د دويم متن لوستل (۲۵ دقيقې)

له لوستلو څخه مخکې
۱. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې سرليک او انځور ته وګوري او وړاندوينه وکړي چې متن به د څه په اړه وي. (په خپلو کې شريکول، له ټولګيوالو سره شريکول). زده کوونکي بايد درسي کتابونو ته ځير شي چې هغوی د موضوع په اړه مخکې له مخکې په څه پوهېدل.
۲. ښوونکی درې مهمې کلمې له زده کوونکو سره معنا او په جملو کې کاروي.

د لوستلو پر مهال
۱. ښوونکی تمثيل کوي، ښوونکی او زده کوونکي يې په ګډه لولي، زده کوونکي يې په دوه کسيزه او انفرادي توګه لولي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته ښيي چې څنګه کولای شي د تم کېدلو او فکر کولو له ستراتيژۍ څخه د متن د لوستلو پرمهال ګټه واخلي.

له لوستلو څخه وروسته
۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې ايا د کيسې په اړه يې وړاندوينه سمه ده؟ هو/ نه.
۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه لاندې پوښتنې کوي:
- **پوښتنه: ښوونکي، ظاهره او د هغې ټولګيوال چېرته بوولي وو؟**
ځواب: موزيم ته يې بوولي وو.
- **پوښتنه: ظاهرې او ټولګيوالو يې په موزيم کې کوم شيان وليدل؟**
ځواب: مجسمې، ډبرين او خاورين لوښي او بېلابېل انځورونه.
- **پوښتنه: موزيم د څه لپاره جوړېږي؟**
ځواب: د تاريخي او لرغونو آثارو د خوندي توب لپاره.
- **پوښتنه: که تاريخي آثار، موزيم ته ونه سپارل شي نو څه به پېښ شي؟**
ځواب: ورک به شي، خراب به شي او تاريخ ته به موزيان ورسېږي.
۳. ښوونکي زده کوونکو ته له متن څخه د مفهوم اخيستلو طريقه ښيي(د تفصيلي جزييياتو لپاره د دې برخې عمومي کتنه وګورئ).
٤. هغه څه چې زه پرې پوهېږم: **موزيم**
هغه څه چې ما زده کړل: **په موزيم کې تاريخي آثار، مجسمې او ډبرين لوښي شتون لري.**
پايله: **موږ بايد خپل تاريخي آثار ښه وساتو.**

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقيقې)

۱. **تکرار:** ښوونکی له زده کوونکی سره (ظ) او (ض) تورو لرونکي ځينې کلمې تکراروي.
۲. **کورنۍ دنده:** زده کوونکي توري او کلمې په خپلو کورونو کې په کتابچو کې ليکي او دوهم متن تکراروي.

فرعي موضوع: موزيم

د زده کړې موخې:
۱- د اشارې ضمیرونو کارول.
۲- د راتلونکې زمانې د کارولو عملاً ښودل
۳- کلمې په دریو (۳) کټګوریو وېشل.
٤- په مناسب لحن، حرکاتو او ٪۹۵ سموالي سره متنونه لوستل.

کلمې او جملې
۱ اتل قلم لري (هغه، قلم لري)
۲ پلوشه او زرمینه باغ ته ځي (، باغ ته ځي)
۳ احمد او محمود موزیم ته تللي وو. (، موزیم ته تللي وو)
۴ ما او تلوسې له یو بل سره مرسته وکړه. ما او (، له یو بل سره مرسته وکړه)
کلي: هغه، هغوی، هغې
اوس: ۱ ډېره موزیم ته ځي. ۲ زرګی خپلې جامې پاکې ساتي. ۳ لېمه خاورین لوښي جوړوي.
راتلونکی: ډېره به موزیم ته لاړه شي. زرګی به خپلې جامې پاکې وساتي. لېمه به خاورین لوښي جوړ کړي.
د لغتونو زېرمه
ناروغان، زړې وسیلې، پخواني لوښي، مجسمې، زاړه کتابونه، ډاکټر، کرېکټ، درملتون، باسکټبال، درمل، والیبال، فوټبال
روغتون: ډاکټر، موزیم: پخواني لوښي، ورزش: فوټبال
د دویم متن بیا لوستل
۱۲٤

۱. کلمې او جملې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی له زده کوونکوڅخه پوښتنه کوي چې آیا هغوی اوس هم په یاد لري چې د یوه شي ملکیت چې په همدوی یا بل چا پورې تړاو لري، څرنګه بیانېږي؟
۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه د یو څو بېلګو د وړاندې کولو غوښتنه کوي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپل درسي کتابونو ته ځیر شي او لومړی دوه بېلګې له زده کوونکو سره په ګډه ترسره کوي. کله چې زده کوونکي پر کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.
٤. ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
٥. ښوونکی د ځینو زده کوونکو نومرې د پرله پسې په ارزونې کتاب کې ثبتوي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به یوه جمله له حال زمانې څخه راتلونکې زمانې ته واړوي.
۷. ښوونکی زده کوونکي خپل درسي کتاب ته ځیر کوي او په ګډه سره د څو جملو تمرین کولو ته رابولي. هغه کلمه چې لاندې یې خط کښل شوی، د عمل کلمه (فعل) ده. دا هماغه کلمه ده چې بدلون مومي.
۸. ښوونکی لومړی دوه جملې له زده کوونکو سره تمرین کوي.
۹. ښوونکی زده کوونکي څخه په جوړه توګه د نورو جملو لوستلو او راتلونکې زمانې ته دهغوی بدلولو ته را بولي.
۱۰. ښوونکی له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.

۳. د لغتونو زېرمه (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به نن یو ځل بیا ډلندي کول تمرین کړي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپلو درسي کتابونو ته ځیر شي. هغوی(۱۲) کلمې ویني چې په(۳) بېلابېلو کټګوریو پورې اړه لري.

۳. ښوونکی لومړی دوه کلمې له زده کوونکو سره ترسره کوي. بیا زده کوونکي په ډوه کسیزه توګه خپل کار ته ادامه ورکوي.
٤. ښوونکی له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.

۴. د دویم متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

د څلورو پړاوونو (ښوونکی لولي، ښوونکی او زده کوونکي یې په ګډه لولي، زده کوونکي یې په جوړه توګه لولي او زده کوونکي یې په انفرادي توګه لولي) په کارولو سره دوهم متن له زده کوونکو سره بیا لوستل.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار** : ښوونکی له زده کوونکو سره شخصي ضمیرونه او راتلونکې زمانې ته د جملو اړول تکراروي.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې کلمې او جملې په کورونو کې په خپلو کتابچو کې ولیکي.
ښوونکی په زده کوونکو باندې ټینګار کوي چې متن بیا ولولي او د املا د تمرین لپاره د کلمو د لیکلو تمرین ترسره کړي.

د حسن خط فعالیت، ارزونه او کورنۍ دنده (۴۰ دقیقې)

فرعي موضوعگاني: ځان پاک ساتل، موزیم

د زده کړې موخې:
۱- له ملګرو سره د شخړو هوارول په عملي توګه وړاندې کول.
۲- د نوښتي لیکنې د کیسې بشپړول.
۳- له مناسب لحن او حرکاتو سره او ٪۹۵ سموالي سره د متن لوستل.

۱. غوږنیول او خبرې کول (۱۰ دقیقې)

۱. زده کوونکو ته و وایاست چې په دې درس کې به د ځورولو د مخنیوی په اړه خبرې وکړو. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې موږ باید د ځورولو د مخنیوي لپاره د سمو لارو چارو څخه کار واخلو.
۲. زده کوونکو ته و وایاست چې د درسي کتاب انځورونو ته وګوري. له هغوی څخه وپوښتئ چې په انځورونو کې څه شی ویني؟ په انځورونو کې څه ډول احساس پېژندلی شي؟ (په لومړي انځور کې یو زده کوونکی بل زده کوونکی ځوروي). یو بل زده کوونکی له هغو زده کوونکو سره چې نور ځوروي خاندي. هلته یو بل زده کوونکی هغوی ته وایي چې ماشوم مه ځوروئ او ځورول مو بند کړئ، خو یو بل زده کوونکی بیا خپلو لوبو ته ادامه ورکوي.
۳. ښوونکی له زده کوونکو پوښتنه کوي چې چا ځورول کول؟ څوک ځورول کېږي؟ له نورو زده کوونکو څخه څوک د ځورولو په اړه عکس العمل ښیي؟ له زده کوونکو څخه پوښتنه وکړئ چې د ځورولو د مخنیوي په اړه د کوم زده کوونکي چلند ښه و؟ زده کوونکو ته اجازه وکړئ چې دې پوښتنو ته ځوابونه و وایي.
۴. زده کوونکو ته و وایاست چې د تمرین کتابونو ته وګوري. دوی د تمرین په کتابونو کې خالي ځای ویني چې د ځورولو د مخنیوي په اړه دې پکې معلومات ولیکي. له زده کوونکو وغواړئ چې په کوچنیو(۳-۴) کسیزه ډلو کې کار وکړي. هغوی ته اجازه ورکړئ چې د ځورولو د مخنیوي پر لارو چارو یو له بل سره خبرې وکړي. هغوی دې د ځورولو د مخنیوي د لارې چارو په اړه پوسترونه جوړ کړي او د تمرین په کتابونو کې یې دې ولیکي.
۵. له زده کوونکو وغواړئ چې خپل پوسټرونه ټولګیوالو ته وښیي او ورته تشریح یې کړي.
٦. زده کوونکي دې څرګنده کړي چې موږ باید د ځورولو مخنیوی وکړو. موږ باید یو او بل و نه ځوروو.

غوږ نیول او خبرې کول
د شخړو حلول: د خورولو مخنیوی کول
نوښتي لیکنه
مریم د دریم ټولګي زده کوونکي ده. هغه د لوبو په میدان کې کوچني ماشومان خوروي. مریم کوچني ماشومان پوري وهي، جامې یې تري کشوي او هغوی ته بد نومونه اخلي. ټول ماشومان له مریم څخه ډارېږي.
ښوونکی
ټولګي
خبرې
مریم پوهه شوه چې په خورولو سره ملګري نه شي پیدا کولی. مریم د ماشومانو خورول پرېښودل.
د لومړي او دویم متن بیا لوستل
۱۲۵

۲. نوښتي لیکنه (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به اوس د ځورولو د مخنیوي په اړه یوه کیسه ولیکي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د درسي کتاب جملې او د چوکاټ کلمې په یوازې توګه ولولي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د چوکاټ د کلمو په کارولو سره په تشو ځایونو کې په یوازې توګه جملې جوړې کړي او نیمګړې کیسه دې بشپړه کړي.
۴. ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او هغو زده کوونکو ته چې ستونزې لري مرسته او لارښوونه کوي.
۵. ښوونکی له څو زده کوونکو غواړي چې خپلې بشپړې کړې کیسې ټولګیوالو ته و وایي.

۳. د لومړي او دویم متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

ښوونکی له دوو پړاوونو (زده کوونکي په دوه کسیزه توګه لولي، زده کوونکي یې په انفرادي توګه لولي) څخه په ګټې اخیستنې سره لومړی او دوهم متن له زده کوونکو سره بیا لولي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** له ملګرو سره شخړې هوارول
۲. **کورنۍ دنده:** د لومړي او دوهم متن بیا لوستل. د نوښتي کیسې بشپړول او په اړه یې یو انځور رسمول.

موضوع: تکرار او دوامداره ارزونه

د زده کړې موخې:

۱- د اشارې ضمیرونو او فعل کارول.
۲- د راتلونکې زمانې کارول.
۳- کلمې ډلبندي کول.
٤- له٪ ۹۰سموالي سره د متن لوستل.
٥- د کلمې او جملې په کچه له مناسب لحن او فشار څخه په ګټه اخیستنې سره د متن لوستل.
٦- له٪ ۸۰سموالي سره کلمې او جملې لیکل.

۱. کلمې او جملې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی اشاري ضمیرونه تکراروي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د درسي کتاب د (الف) تمرین دې ترسره کړي.
۳. ښوونکی له جملې څخه په ګټه اخیستلو سره د کلمې د معنا پیدا کول تکراروي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د درسي کتاب د (ب) تمرین ترسره کړي.
٥. ښوونکی راتلونکې زمانه تکراروي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د درسي کتاب د (ب) تمرین دې ترسره کړي.
۷. ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
۸. ښوونکی د پرله پسې ارزونې په کتاب کې د ځینو زده کوونکو نومرې ثبتوي.

۲. د لومړي او دویم متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته دوې دقیقې وخت ورکوي چې په دوه کسیزه توګه لومړی یا دوهم متن ژر ژر ولولي.
۲. ښوونکی د زده کوونکو له څلور (۴) جوړو څخه غوښتنه کوي چې د ټولګي مخې ته راشي.
۳. ښوونکی هغوی ته وایي چې هره جوړه به د متن یوه برخه لولي. هغوی باید متن په روانۍ سره او د مناسب لحن او حرکاتو په کارولو سره ولولي چې ټکی او د پوښتنې نښې منعکسې کړي.
٤. ښوونکی ټولګي ته وایي چې ورو ورو متن له لوستونکي سره ولولي او ورته ښه غوږ ونیسي.
٥. کله چې اته (۸) زده کوونکي په لوستلو بوخت وي، ښوونکی د هغوی د لوستلو څرنګوالی مشاهده کوي او خپله مشاهده د پرله پسې ارزونې په کتاب کې لیکي. له هغو زده کوونکو سره چې دا فعالیت په ښه توګه نه شي ترسره کولای باید په راتلونکې اونۍ کې مرسته ورسره وشي.

۲۱ اونۍ ۶ لوست

کلمې او جملې

الف

۱ مرضیه موزیم ته ځي.
هغه، موزیم ته ځي.
۲ ادریس او زبیر خپل خانونه پاک ساتي.
خپل خانونه پاک ساتي.
۳ کریم او ظاهر د منارونو سیل کوي.
د منارونو سیل کوي.

نښې: هغوی، هغه، دوی

ب

مرضیه خوشحاله ده.	ناست، خوښه
زه پوهه ترلاسه کوم.	علم، ښوونځي
بلال سبق وایي.	زده کړه، درس
ظاهره ستړې ده.	ستومانه، خپه
زه ښوونځي ته ځم.	کور، مکتب
محمود شنمن دی.	بډای، غټ

ج

اوس	راتلونکی
۱ خلا او هوسۍ پغمان ته ځي.	خلا او هوسۍ به پغمان ته ولاړې شي.
۲ لمر او روښان کتابتون ته ځي.	لمر او روښان به کتابتون ته ولاړ شي.
۳ ډېره موزیم ته ځي.	ډېره به موزیم ته ولاړه شي.
۴ شمشاد او خیبر به په الوتکه کې بلخ ته ځي.	شمشاد او خیبر به په الوتکه کې بلخ ته ولاړ شي.

د لومړي او دویم متن بیا لوستل

املا

۱۲۶

۳. املا (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې اوس به یو څو کلمې او جملې ولیکي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته د درسي کتابونو د بندولو او د تمرین د کتابونو د پرانیستلو لارښونه کوي. ښوونکی لومړی کلمه په کراره وایي او څلور (۴) ځلې یې تکراروي. کلمه دا ده: **ذاکر** زده کوونکي کلمه لیکي.
۳. ښوونکی همدغه کار د لاندې اتو (۸) کلمو لپاره هم ترسره کوي.
۱- میز ۲- کاغذ۳- زبیر۴- پیاز ۵- لفظ ٦-لحاظ ۷- بزګر ۸-قرض
٤. ښوونکی لومړی جمله په کراره لولي او څلور ځله یې تکراروي جمله دا ده: **۱. زه ښکلی میز لرم.**
٥. زده کوونکي جمله د تمرین په کتاب کې لیکي.
٦. ښوونکی همدا کار د لاندې (۳) جملو لپاره هم ترسره کوي.
۲. د حج کول فرض دي.
۳. ظاهر په حوض کې لامبي.
۴. د مسواک کارول غاښونه روغ ساتي.
۷. ښوونکی، زده کوونکو ته وایي چې د تمرین کتابچې د کتلو لپاره راوړي. ښوونکي د هغوی املا ګوري او نومرې ورکوي.
۸. ښوونکي د زده کوونکو نومرې د پرله پسې ارزونې کتاب کې ثبتوي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** هغه څه تکرارول چې زده کوونکو په دې اونۍ کې زده کړي دي.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په کورونو کې د درسونو د هغو برخو بیا لیکل او لوستل دې ترسره کړي چې د اونۍ په جریان کې یې ورسره ستونزې لرلې.

د حسن خط فعالیت، ارزونه او کورنۍ دنده (۴۰ دقیقې)

د اوومې برخې عمومي کتنه: اصلي موضوع: معیشت(ژوند کول)

د زده کړې موخې:

زده کوونکي د دې برخې تر پایه به د دې وړتیا ولري چې:

۱. په چټکۍ سره د کلمو د تجزیې لپاره د کلمو د جوړښت اړونده د مورفیمونو له پوهې څخه ګټه واخلي.
۲. مثبت او منفي فعلونه وکاروي.
۳. مرکبې جملې وکاروي.
٤. کلمې ډلبندي کړي.
٥. د متن د سیاق له سموالي نه په ګټې اخیستنې سره د کلمو معنا ترلاسه کړي.
٦. د مهمو کلمو پر معنا پوه شي او په خبرو یا لیکلو کې یې وکاروي.
۷. له انځور، سرلیک، مهمو کلمو او مخکینۍ پوهې څخه کار اخیستلو سره
۸. دا وړاندوینه کول چې یو متن به د څه په اړه وي، د لوستلو پر مهال د تم کېدلو او فکر کولو دستراتیژۍ څخه کار واخلي.
۹. له یوې جملې سره د واقعیتي پوښتنو پر وړاندې غبرګون وښیي.
۱۰. د ټولګي له کچې سره برابر د یو متن درک کول وارزوي.
۱۱. له٪ ۸۰ سموالي سره د لوستلو پوښتنو ته ځواب و وایي.
۱۲. له مناسب لحن. حرکاتو سره او ٪ ۹۵ سموالي سره متنونه ولولي.
۱۳. په درست ډول د /ا/ او /ع/ غږونو او/ ا / /ع/ تورو درلودونکې کلمې ولیکي.
۱٤. ٪۸۰ سموالي سره کلمې او جملې ولیکي.
۱٥. یو پاراګراف ولیکي.
۱٦. زده کوونکي به په نسخ خط سره کامه او شارحه لرونکې مثبتې او منفي جملې د کرسې خط پر مخ په صحیح او ښکلې بڼه ولیکلای شي.

د حسن خط فعالیت(۳۵دقیقې)

ښوونکي دې د لارښود د مقدمې د (۲۲-۲۳) مخونو د لارښوونو سره سم کامه او شارحه لرونکې مثبتې او منفي جملې تدریس کړي.

د حسن خط ارزونه او کورنۍ دنده(۵ دقیقې)

۱- له څو زده کوونکو څخه د کلمو د ښایسته لیکلو په اړه پوښتنه وکړي.
۲- زده کوونکي دې له کرکې یا پنسل قلم سره کامه او شارحه لرونکې مثبتې او منفي جملې په کورونو کې تمرین کړي.

د ټولنیزې عاطفي زده کړې موخې

۱. د دې برخې تر پایه، زده کوونکي به د دې وړتیا ولري چې:
۲. بیان کړي چې د هغوی ټول کړه وړه/ عادتونه پر نورو اغېزه اچولای شي.
۳. د شخړو د مخنیوي لپاره د یوې پېښې پر وړاندې غبرګون وښیي.
٤. د ټولنې په مثبته قضا (چاپېریال) مثبته راوړلو کې ونډه واخلي.

د لوست پیل (۵دقیقې): د لوست د پیل ټول مقدماتي فعالیتونه دې ترسره شي.

د دې برخې ځانګړې فعالیتونه

۱. کلمې او جملې (۱۰ دقیقې)
۲. ښوونکي پر تخته د لاندې جملې په لیکلو درس پیلوي (**اتل بانجان کري**) او بیانوي چې دا یوه ساده جمله ده. ښوونکي زده کوونکو ته تشریح کوي چې ساده جمله کې یو مفهوم نغښتی وي.
۳. ښوونکي پر تخته لاندې جمله (**اتل بانجان کري او خیبر یې اوبه کوي**) لیکي او وایي چې دا یوه مرکب جمله ده. ښوونکي زده کوونکو ته تشریح کوي چې یوه مرکبه جمله دوه بېل مفاهیم او فعلونه لري چې یو له بل سره تړاو لري.
٤. ښوونکي زده کوونکو ته وایي چې هغوی به د مرکبو جملو پېژندل او جوړول زده کوي.
٥. ښوونکي زده کوونکو ته وایي چې د ښوونکي په مرسته د لومړۍ دوه بېلګو د لوستلو او د ترسره کولو لپاره خپل درسي کتابونو ته ځیر شي.
٦. ښوونکي زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتاب کې د تمرین د سرته رسولو لپاره په دوه کسیزه توګه کار وکړي.
۷. کله چې زده کوونکي د مرکبو جملو په تمرین باندې په کار بوخت وي، ښوونکي په ټولګي کې ګرځي. ترڅو له هغو زده کوونکو سره مرسته وکړي چې ستونزې لري.
۸. درویشتمه اونۍ: زده کوونکي د خپل ښوونکي په مرسته مرکبو جملو تمرین کوي.
۹. څلوریشتمه اونۍ: ښوونکي له زده کوونکو څخه د مرکبو جملو د فعالیتونو د ترسره کولو غوښتنه کوي.

۱. **مثبت او منفي فعلونه**
۲. توري، کلمې او جملې (۱۰ دقیقې)
۳. ښوونکي پر تخته د لاندې جملې په لیکلو درس پیلوي **زه بادرنګ کرم**
٤. او بیانوي چې دا یوه مثبت فعل دی. ښوونکي زده کوونکو ته تشریح کوي چې فعل په مثبت حالت کې قرار لري.
٥. ښوونکي همدغه جمله له منفي فعل سره پر تخته لیکي: **زه بادرنګ نه کرم**. ښوونکي زده کوونکو ته تشریح کوي چې فعل اوس په منفي حالت کې قرار لري.
٦. ښوونکي زده کوونکو ته وایي چې هغوی به په مثبت اومنفي دواړو حالتونو کې د فعل کارول زده کړي.
۷. ښوونکي زده کوونکو ته وایي چې د ښوونکي په مرسته د لومړۍ دوه بېلګو د لوستلو او د ترسره کولو لپاره خپل درسي کتابونو ته ځیر شي.
۸. ښوونکي زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتاب کې د تمرین د سرته رسولو لپاره په دوه کسیزه توګه کار وکړي.
۹. کله چې زده کوونکي پر مثبت او منفي فعلونو په تمرین بوخت وي، ښوونکي په ټولګي کې ګرځي. ترڅو له هغو زده کوونکو سره مرسته وکړي چې ستونزې لري.
۱۰. درویشتمه اونۍ: زده کوونکي د خپل ښوونکي په مرسته مثبت او منفي فعلونه تمرین کوي.
۱۱. څلوریشتمه اونۍ: ښوونکي له زده کوونکو څخه د مثبت او منفي فعلونو د فعالیتونو د ترسره کولو غوښتنه کوي.

فرعي موضوع: شنه خونه **توری: ح**

د زده کړې موخې:
۱. د /ح/ غږ او تورو درلودونکو کلمو درست لیکل.
۲. د انځور، سرلیک، مهمو کلمو او د مخکینۍ پوهې څخه په ګټې اخیستنې سره دا وړاندوینه کول چې متن یا کیسه به د څه په اړه وي.
۳. د لوستلو پر مهال د تم کېدلو او فکر کولو له ستراتیژۍ څخه کار اخیستل.
٤. د متن لنډیز بیانول.

۱. توری او کلمې (۱۰ دقیقې)
۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د /ا/ او /ح/ غږونه سره نژدې دي. ځینې کلمې د (ا) توری او ځینې نورې کلمې بیا د (ح) توری لري.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په دې اونۍ کې به هغه کلمې تمرین کړي چې د (ح) توري پکې کارول کېږي.
۳. ښوونکی لاندې کلمې پر تخته لیکي: **(حاجي، محمد، اصلاح)** ښوونکی له زده کوونکو څخه په لوړ غږ د کلمو د لوستلو غوښتنه کوي. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې کومې کلمې د /ا/ او /ح/ غږونه لري. ښوونکی څو زده کوونکو ته اجازه ورکوي چې توري ته ګوته ونیسي.
٤. ښوونکی د زده کوونکو پام درسي کتاب ته راړوي. ښوونکی، زده کوونکو ته کلمې په داسې حال کې لولي چې هغوی خپلې ګوتې پر کلمو تېروي. بیا زده کوونکي کلمې په دوه کسیزه توګه لولي.
۵. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د کلمو لیکل تمرین کړي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی باید په کور کې هره ورځ د دغو کلمو تمرین وکړي.

۲. د لومړي متن لوستل (۲۵ دقیقې)

له لوستلو څخه مخکې
۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې سرلیک او انځور ته وګوري او وړاندوینه وکړي چې متن به د څه په باره کې وي. (په خپلو کې شریکول، له ټولګیوالو سره شریکول). زده کوونکي باید درسي کتابونو ته ځیر شي چې هغوی د موضوع په اړه مخکې له مخکې په څه پوهېدل.
۲. ښوونکی درې مهمې کلمې له زده کوونکو سره معنا او په جملو کې یې کاروي.

د لوستلو پر مهال
۱. ښوونکی یې لولي، ښوونکی او زده کوونکي یې په ګډه لولي، زده کوونکي یې په دوه کسیزه توګه لولي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته ښیي چې څرنګه کولای شي د تم کېدلو او فکر کولو له ستراتیژۍ څخه متن د لوستلو پرمهال ګټه واخلي.

له لوستلو څخه وروسته
۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې ایا د کیسې په اړه یې وړاندوینه سمه ده؟ هو یا نه.
۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه لاندې پوښتنې کوي.

۲۲ اونۍ ۱ لوست

توری او کلمې

حاجي	محمد	اصلاح
حامد	محمود	نصیحت
نکاح	صلح	صالح

ح

شنه خونه | اغزن | ډاګ

شنه خونه

تېر کال هلته یوازې وچ اغزن ډاګ و. د حمیدې پلار حکیم خان په کې د ترکاریو فارم جوړ کړ.
هغه سپین ږیری دی، خو کار کوي چې اولادونه یې مکتب ووایي. د حمیدې پلار لــه یې کاره ځمکې شنه خونه جوړه کړه. دی په دې شنه خونه کې بادرنګ او بانجان کرې. هغه په یوه کال کې دومره پیسې وګټلې چې ښه ګوزاره یې وشوه.
حمیده وایي: «پلار مــې وخت یې ځایه نه تېروي، کار کوي.
د ترکاریو په پیسو زموږ د کور او مکتب ټول لګښتونه پوره کوي.»
حمیده د شنې خونې په جوړېدو خوشحاله ده. هغه هر مازدیګر شنې خونې ته ځي او له پلار سره مرسته کوي.

۱۲۷

- پوښتنه: چا د ترکاریو فارم جوړ کړ؟
ځواب: حکیم خان.
- پوښتنه: د ترکاریو په پیسو د څه شي لګښتونه پوره کیدل؟
ځواب: د کور او مکتب.
- پوښتنه: د شنو خونو جوړول کومې ګټې لري؟
ځواب: په شنو خونو کې ترکاري ژر وده کوي او زیات حاصل ورکوي.
-پوښتنه: په شنو خونو کې کوم شیان کرل کېږي؟
ځواب: بادرنګ، بېنډۍ، رومیان، بانجان او نور.
۳. ښوونکي، زده کوونکو ته له متن څخه د پایلو د استنباط کولو طریقه ښیي (د تفصیلي جزیاتو لپاره د دې برخې عمومي کتنه وګورئ. هغه څه چې زه پرې پوهېږم:
په شنو خونو کې ډول ډول ترکاري کرل کېږي.
۴. هغه څه چې ما زده کړل. **د شنو خونو له لارې موږ کولای شو پیسې لاسته راوړو، د کور او مکتب لګښونه پرې پوره کړو.**

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)
تکرار: ښوونکی له زده کوونکو سره څو هغه کلمې چې د /ا/ او /ح/ حرف غږ لري، تکراروي.
کورنۍ دنده: زده کوونکي توري او کلمې په کورونو کې په خپلو کتابچو کې لیکي. هغوی د لومړي متن بیا لوستل په کور کې تمرین کوي.

فرعي موضوع: شنه خونه

د زده کړې موخې:

۱. د مثبت او منفي فعلونو پېژندل او کارول.
۲. کلمې په ۴ کټګوریو کې وېشل.
۳. له مناسب لحن، حرکاتو سره او ۹۵٪ سموالي سره متن لوستل.

۱. کلمې او جملې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی پر تخته د لاندې جملې په لیکلوسره درس پیلوي (**زه بادرنګ کرم**) او وایي چې دا یو مثبت فعل دی. ښوونکی زده کوونکو ته تشریح کوي چې فعل په مثبت حالت کې قرار لري.
۲. ښوونکی همدغه جمله له منفي فعل سره پر تخته لیکي: (**زه بادرنګ نه کرم**) ښوونکی، زده کوونکو ته تشریح کوي چې فعل اوس په منفي حالت کې قرار لري.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به په مثبت او منفي دواړو حالتونو کې د فعل پېژندل یا کارول زده کړي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د ښوونکي په مرسته د لومړیو دوه بېلګو د لوستلو او د ترسره کولو لپاره خپل درسي کتاب ته ځیر شي.
٥. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتاب کې د تمرین د سرته رسولو لپاره په دوه کسیزه توګه کار وکړي.
٦. کله چې زده کوونکي پر مثبت او منفي فعلونو باندې په تمرین بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي تر څو له هغو زده کوونکو سره مرسته وکړي چې ستونزې لري.
۷. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې و وایي هغوی په دې اونۍ کې څه زده کړي دي. (ځواب: مثبت او منفي فعلونه.)

۲. د لغتونو زېرمه (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی، زده کوونکو ته وایي چې هغوی به نن یو ځل بیا د کلمو ډلبندي کول تمرین کوي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې کلمې له دوه یا درې څخه په ډېرو ډلو کې وېشل کېدای شي. هغوی به نن همدا کار تمرین کوي.
۳. ښوونکی زده کوونکي د خپل درسي کتاب لوستلو ته رابولي. هغوی دولس(۱۲) کلمې وینې چې څلور(۴) بېلابېلو ډلو (کټګوریو) سره تړاو لري. ښوونکی له یوه زده کوونکي څخه د څلور(۴) کټګوریو د لوستلو غوښتنه کوي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته خپل د تمرین کتاب کې د تمرین د ترسره کولو وایي.

۲۲ اونۍ ۲ لوست

کلمې او جملې

۱. زه بادرنګ کرم — زه بادرنګ (نه کرم)
۲. زه رومیان راټولوم — زه رومیان ( )
۳. شمشاد بانجان اوبه کوي — شمشاد بانجان ( )
۴. خیبر هر مازدیګر فارم ته ځي — خیبر هر مازدیګر فارم ته ( )
۵. خلا ترکاري خوښوي — خلا ترکاري ( )

منفي فعل: نه کرم، نه اوبه کوي، نه راټولوم، نه خوښوي، نه ځي

د لغتونو زېرمه

شنه خونه: رومیان
بادرنګ: مستي، کوچ، مني، ناک، شیدې، دال، لوبیا، نخود، بېنډۍ، رومیان، زردآلو
لښیات: کوچ
حبوبات: دال
میوې: ناک

د لومړي متن بیا لوستل

۱۲۸

۵. ښوونکی لومړی دوه کلمې له زده کوونکو سره ترسره کوي. بیا زده کوونکي په دوه کسیزه توګه کار کولو ته ادامه ورکوي. کله چې زده کوونکي په کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي تر څو له هغو زده کوونکو سره مرسته وکړي چې ستونزې لري.
٦. لږ وخت وروسته، ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري او له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې و وایي هغوی په دې اونۍ کې څه زده کړي دي. (ځواب: له بېلابېلو کټګوریو سره د کلمو تړاو درلودل).

۳. د لومړي متن بیا لوستل (۱۰دقیقې)

۱. د څلور پړاوونو (ښوونکی لولي ښوونکی او زده کوونکي په ګډه لولي، زده کوونکي په دوه کسیزه توګه لولي او زده کوونکي یې انفرادي ډول لولي) په کارولو سره لومړی متن له زده کوونکو سره بیا لولي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** د مثبت او منفي فعلونو مفهوم او مثالونو تکرارول.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د کلمو او جملو تمرین په کورونو کې په خپلو کتابچو کې ترسره کړي او دوهم متن لوستل تکراروي.

فرعي موضوع: زعفران

د زده کړې موخې:

۱. په چټکۍ سره د کلمو د تجزیه کولو لپاره د مورفیمونو په اړه د کلمو د جوړښت د پوهې کارول.
۲. له انځور، سرلیک، مهمو کلمو او مخکینۍ پوهې څخه ګټې اخیستلو سره دا وړاندوینه کول چې یوه کیسه یا متن به د څه په اړه وي
۳. د پوهې د وضاحت لپاره د یوه متن د برخو بیا لوستل.
٤. له یوه لوستل شوي متن څخه د مفهوم اخیستل.

۱. کلمې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی د لومړۍ کلمې جوړښت کټ مټ هغسې پر تخته لیکي لکه په درسي کتاب کې چې لیکل شوی دی.
۲. ښوونکی بېلګه په لوړ غږ زده کوونکو ته لولي. بیا ښوونکی بېلګه له زده کوونکو سره یوځای لولي.
۳. ښوونکی تشریح کوي که چېرې له یوې کلمې سره یو یا څو توري زیات شي. د کلمې معنا بدلېږي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپل درسي کتاب ته ځیر شي او لومړۍ دوه بېلګې له زده کوونکو سره لولي.
٥. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په درسي کتابونو کې په دوه کسیزه توګه کار وکړي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د کلمو لیکل تمرین کړي.
۷. کله چې زده کوونکي د کلمو په لوستلو کې بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي. چې ستونزې لري.

۲. د دویم متن لوستل (۲۵ دقیقې)

له لوستلو څخه مخکې

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې سرلیک او انځور ته وګوري او وړاندوینه وکړي چې متن به د څه په اړه وي. (په خپلو کې شریکول، له ټولګیوالو سره شریکول). زده کوونکي باید درسي کتابونو ته ځیر شي.
۲. ښوونکی درې مهمې کلمې له زده کوونکو سره معنا او په جملو کې یې کاروي.

د لوستلو پر مهال

۱. ښوونکی متن لولي، ښوونکی او زده کوونکي یې په ګډه لولي، زده کوونکي یې په دوه کسیزه توګه لولي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته ښیي چې څنګه کولای شي د تم کېدلو او فکر کولو له ستراتیژۍ څخه د لوستلو پرمهال ګټه واخلي.

له لوستل څخه وروسته

۳. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې ایا د کیسې په اړه یې وړاندوینه سمه ده؟ هو یا نه.

۲۲ اونۍ ۳ لوست

کلمې او جملې

څښم	نه + څښم	نه څښم
خورم	نه + خورم	نه خورم
کرم	نه + کرم	نه کرم
خاندم	نه + خاندم	نه خاندم

زعفران | نړۍ | پلورل

زعفران

په ننګرهار کې د زعفرانو د کښت په اړه غونډه جوړه شوه. په غونډه کې د کرنې مسؤولینو او بزګرانو ګډون کړی و. غونډه د قرآن کریم د څو مبارکو آیتونو په تلاوت پیل شوه. بیا د کرنې رییس د زعفرانو په ارزښت خبرې وکړې. هغه وویل: زموږ د هېواد زعفران د نړۍ په بازارونو کې ښه پلورل کېږي. زعفران د خوږو، درملو، عطرو او رنګونو په جوړولو کې کارول کېږي.

وروسته یوه بزګر وویل: موږ غواړو چې د کوکنارو پر ځای د زعفرانو کښت پیل کړو. موږ ته باید د زعفرانو د کښت په برخه کې لارښوونې وشي. په پای کې د زغفرانو د راټولولو په اړه یو فلم وښودل شو.

۱۲۹

٤. ښوونکی له زده کوونکو څخه لاندې پوښتنې کوي.
-پوښتنه: په ننګرهار کې د څه په اړه غونډه جوړه شوه؟
ځواب: د زعفرانو د کښت په اړه.
-پوښتنه: له زعفرانو څخه څه شی جوړېږي؟
ځواب: عطر، درمل، او رنګونه.
- پوښتنه: د زعفرانو کرل څه ګټې لري؟
ځواب: زعفران په ښه بیه پلورل کېږي.
-پوښتنه: زعفران د هېواد په کوم ولایت کې ډېر کرل کېږي؟
ځواب: هرات، بادغیس، غور.
۳. ښوونکي زده کوونکو ته له متن څخه مفهوم اخیستنې طریقه ښیي (د تفصیلي جزیاتو لپاره د برخې عمومي کتنه وګورئ).

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** ښوونکی له زده کوونکو سره د منفي راو مثبت فعلونه تکراروي.
۲. **کورنۍ دنده:** زده کوونکي کلمې په کورونو کې په خپلو کتابچو کې لیکي. زده کوونکي د دوهم متن بیا لوستل په کور کې تمرین کوي.

فرعي موضوع: زعفران

د زده کړې موخې:
۱- د ساده او مرکبو جملو پېژندل او کارول.
۲- کلمې په څلورو کټګوريو وېشل
۳- له مناسب لحن، حرکاتو سره او٪ ۹۵ سموالي سره د متن لوستل.

۱. توري او جملې (۱۰ دقيقې)

۱. ښوونکی پر توره تخته د لاندې جملې په لیکلو سره درس پیلوي (**اتل بانجان کري**) او وايي چې دا یوه ساده جمله ده. ښوونکی زده کوونکو ته تشریح کوي چې په ساده جمله کې یو مفهوم نغښتی وي.
۲. ښوونکی پر تخته لاندې جمله (**اتل بانجان کري او خیبر يې اوبه کوي**) لیکي او بیانوي چې دا یوه مرکبه جمله ده. ښوونکی زده کوونکو ته تشریح کوي چې یوه مرکبه جمله دوه بېل مفاهیم او فعلونه لري چې یوه له بل سره تړاو لري.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې هغوی به د ساده او مرکبو جملو پېژندل زده کړي. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د ښوونکي په مرسته د لومړي تمرین دوه بېلګو د لوستلو او د ترسره کولو لپاره خپل درسي کتاب ته ځیر شي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د تمرین په کتاب کې د تمرین د سرته رسولو لپاره په دوه کسیزه توګه کار وکړي. کله چې زده کوونکي د مرکبو جملو په تمرین باندې په کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي تر څو له هغو زده کوونکو سره مرسته وکړي چې ستونزې لري.
۵. ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې و وايي هغوی په دې درس کې څه زده کړي دي. (ځواب: ساده او مرکبې جملې.)

۲. د لغتونو زېرمه (۱۵ دقيقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې هغوی به نن یو ځل بیا د کلمو ډلبندي کول تمرین کوي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې کلمې له دوه(۲) یا درې(۳) څخه په زیاتو ډلو کې وېشل کېدای شي. هغوی به نن همدا کار تمرین کوي.
۳. ښوونکی زده کوونکي دخپل درسي کتاب لوستلو ته رابولي. هغوی دولس(۱۲) کلمې وینې چې په څلورو (۴) بېلابېلو ډلو (کټګوريو) سره تړاو لري. ښوونکی له یوه زده کوونکي څخه د څلور(۴) کټګوريو د لوستلو غوښتنه کوي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته د تمرین کتاب کې د تمرین د ترسره کولو وايي. ښوونکی لومړی دوه کلمې له زده

۲۲ اونۍ ۴ لوست

جملې

۱. اتل بانجان کري (س)
۲. حامد غنم کري او خیبر يې اوبه کوي (م)
۳. مسلمه بادرنګ اخلي او کورته يې وړي ( )
۴. حمیده چای ځښي. ( )
۵. حدیثه زعفران اخلي او کورته يې وړي. ( )

د لغتونو زېرمه

خاروي	رامبل	آسمان
اوښ	لمر	لمر
	چنار	
	غاټول	
	اوښ	
	نښتر	
	اسپه	
وني	سیوړمی	ګلان
چنار	نرګس	نرګس
	صبر	
	ستوري	
	اس	

د دویم متن بیا لوستل

۱۳۰

کوونکو سره ترسره کوي. بیا زده کوونکي په دوه کسیزه توګه تمرین ته ادامه ورکوي.
۵. کله چې زده کوونکي په کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي ترڅو له هغو زده کوونکو سره مرسته وکړي چې ستونزې لري.
٦. لږ وخت وروسته، ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
۷. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې و وايي هغوی څه زده کړي دي. (ځواب: له بېلابېلو کټګوريو سره د کلمو تړاو درلودل).

۳. د دویم متن بیا لوستل (۱۰ دقيقې)

د څلور پړاوونو (ښوونکی لولي، ښوونکی او زده کوونکي يې په ګډه لولي، زده کوونکي يې په دوه کسیزه توګه لولي او زده کوونکي يې په انفرادي ډول لولي) په کارولو سره دوهم متن له زده کوونکو سره بیا لولي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقيقې)

۱. **تکرار:** د ساده او مرکبو جملو د کارولو تکرار.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د کلمو لیکل دې په کورونو کې په خپلو کتابچو کې ترسره کړي.
ښوونکی په زده کوونکو باندې ټینګار کوي چې متن بیا ولولي او د املا د تمرین لپاره د کلمو تمرین ترسره کړي.

د حسن خط فعالیت، ارزونه او کورنۍ دنده (۴۰ دقيقې)

فرعي موضوعګانې شنه خونه او زعفران

د زده کړې موخې:

۱- د خلکو سره ښه چلند او رویه کول.
۲- د نوښتي لیکنې د متن بشپړول.
۳- له مناسب لحن، حرکتونو سره او٪ ۹۵ سموالي سره د متن لوستل.

۱. غوږنیول او خبرې کول (۱۰ دقیقې)

۱. زده کوونکو ته و وایاست چې د نن ورځې په درس کې به له خلکو سره د ښه چلند او رویې په اړه بحث وکړو. تاسو له خلکو سره څه ډول چلند کوئ؟ خلک د تاسو د چلند په اړه څه ډول عکس العمل ښیي؟
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د درسي کتاب انځورونو ته وګورئ او په اړه یې بحث وکړئ. په انځور کې بزګر څه کوي؟ په انځور کې هغه بل بزګر ولې خوشحاله دی؟ کوم ډول کار د څه ډول عکس العمل سبب کېږي؟
۳. ښوونکو له زده کوونکو غواړي د پورتنیو پوښتنو په اړه د خپل څنګ له ملګرو سره بحث وکړي. څو زده کوونکي دې خپل نظرونه له ټولګیوالو سره شریک کړي.
۴. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې موږ څه شي ترسره کوو او په څه ډول یې چې ترسره کوو، زموږ کړه وړه د نورو خلکو عکس العمل اغیزمن کوي. د مثال په توګه، کله چې بزګر غواړي خپله ځمکه او بوټي اوبه کړي، نو کولی شي له ګاونډي څخه اجازه وغواړي. که بزګر دا کار وکړي، نو خامخا به د ګاونډي له خوا مثبت عکس العمل یا ځواب تر لاسه کوي، خو که دا کار ونه کړي، کیدای شي د ګاونډي له خوا منفي عکس العمل یا ځواب تر لاسه کړي.
۵. زده کوونکو ته و وایاست چې د تمرین کتابونو ته وګورئ. د تمرین په کتابونو کې یو فعالیتترسره کوي چې له دوی سره مرسته کوي چې د خلکو د کړو وړو او عکس العملونو په اړه فکر وکړي. دا فعالیت له زده کوونکو سره مرسته کوي چې پر خلکو باندې د هغوی د چلند د اغیز په اړه پوه شي.
٦. ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه اوري: (یو او بل په غېږ کې نیول ـــــ دوست لري، وهل ـــــ په غوسه کیدل، داسې ویل: ببښنه غواړم ـــــ بخشش، د لوبو شیان شریکول ـــــ ملګرتیا، ښوونځي ته تلل ـــــ د لویانو په څیر کار ترسره کول، ملګری ته غوږ نیول ـــــ نژدې ملګرتیا).
۷. زده کوونکو ته و وایاست کله چې تاسو هر کار ترسره کوئ، نو ستاسو کړوه وړه پر نورو اغیز کوي او د هغوی د عکس العمل سبب ګرځي.

۲۲ اونۍ ۵ لوست
غوږ نیول او خبرې کول
ټولنیز مثبت مهارتونه: له خلکو سره چلند
نوښتي لیکنه
زه له خپلو ملګرو سره د لوبو شیان شریکوم.
زما ملګري له ما سره مینه لري.
زه باید څه وکړم چې خلک را سره مینه ولري؟
مهربان
بخښنه
مرسته
زه چې ښه کارونه کوم نو خلک را سره مینه لري.
د لومړي او دویم متن بیا لوستل
۱۳۱

۲. نوښتي لیکنه (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به اوس له خلکو سره د چلندد په اړه یوه متن ولیکي.
۲. ښوونکی د درسي کتاب جملې او د چوکاټ کلمې له زده کوونکو سره یو ځای لولي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د چوکاټ د کلمو په کارولو سره په تشو ځایونو کې په دوه کسیزه توګه جملې جوړې کړي او نیمګړی متن دې بشپړ کړي.
۴. ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او هغو زده کوونکو ته چې ستونزې لري مرسته او لارښوونه کوي.
۵. ښوونکی له څو زده کوونکو غواړي چې خپل بشپړ کړي متنونه ټولګیوالو ته و وایي.

۳. د لومړي او دویم متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

ښوونکی له دوو پړاوونو (زده کوونکي یې په دوه کسیزه توګه لولي، زده کوونکي یې انفرادي توګه لولي)، څخه په ګټه اخیستنې سره لومړی او دوهم متن له زده کوونکو سره بیا لولي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** زده کوونکي د هغو فعالیتونو او کړو وړو تکرار کوي چې د نورو د عکس العمل سبب ګرځي.
۲. **کورنۍ دنده:** د لومړي او دوهم متن بیا لوستل. د نوښتي کیسې بشپړول او په اړه یې یو انځور رسمول.

فرعي موضوع: تکرار او دوامداره ارزونه

د زده کړې موخې:

۱- د مثبت او منفي فعلونو پېژندل او کارول.
۲- د ساده او مرکبو جملو پېژندل او کارول.
۳- کلمې په څلور (۴) کټګوريو کې وېشل.
٤- له مناسب لحن،حرکتونو سره او ٪ ۹۵ سموالي سره د متن لوستل
٥- له٪ ۸۰ سموالي سره کلمې او جملې ليکل. د / ح/ غږ او د (ح) توري درلودونکو کلمو ليکل.

۱.توري،کلمې،جملې او دکلموزېرمه(۱۰ دقيقې)

۱. ښوونکی د مثبت او منفي فعلونو مفهوم تکراروي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د درسي کتاب (الف) تمرين ترسره کړي.
۳. ښوونکی ساده او مرکبې جملې تکراروي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د درسي کتاب (ب) تمرين ترسره کړي.
٥. ښوونکی په کټګوريو کې د کلمو وېشل تکراروي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د درسي کتاب (ج) تمرين ترسره کړي.
۷. ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
۸. ښوونکی د پرله پسې ارزونې کتاب کې د زده کوونکو نومرې ثبتوي.

۲.د لومړي او دويم متن بيا لوستل (۱۰ دقيقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته دوې دقيقې وخت ورکوي چې په دوه کسيزه توګه لومړی يا دوهم متن ژر ژر ولولي.
۲. ښوونکی له اته تنو زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې د ټولګي مخې ته راشي.
۳. ښوونکی هغوی ته وايي چې دوه تنه به د متن يوه برخه لولي. هغوی بايد متن په روانه توګه، د مناسب لحن او حرکاتو په کارولو سره ولولي چې په جملو کې د پای ټکي او د پوښتنې نښې منعکسې کړي .
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې متن له لوستونکي سره په کراره ولولي او ښه غوږ ونيسي. کله چې زده کوونکي په لوستلو بوخت وي، ښوونکی د هغوی د لوستلو څرنګوالی مشاهده کوي او خپله مشاهده د پرله پسې ارزونې په کتاب کې ليکي. له هغو زده کوونکو سره چې په ښه توګه دا فعاليت ترسره نه کړي، بايد په بله اونۍ کې مرسته وشي.

۳.املا (۱۵ دقيقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې هغوی به يو څو کلمې او جملې وليکي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته د درسي کتابونو بندولو او د تمرين کتابونو د پرانيستلو لارښونه کوي. ښوونکی لومړی کلمه په کراره وايي او ۴ ځلې يې تکراروي. کلمه دا ده: **حاجي** زده کوونکي کلمه ليکي.
۳. ښوونکي همدغه کار د لاندې اتو(۸) کلمو لپاره هم ترسره.

۱-حامد۲ صالح ۳- محمد ۴- محمود ۵- نصحيت ٦- اصلاح، ۷- صلح، ۸- نکاح.

٤. ښوونکي لومړی جمله په کراره لولي او څلور ځله يې تکراروي. جمله دا ده. ۱. **د حامد پلار حاجي دی.**
٥. زده کوونکي جمله د تمرين په کتاب کې ليکي.
٦. ښوونکي همدا کار د لاندې (۳) جملو لپاره هم ترسره کوي.

۲. محمود په خپله ځمکه کې شنه خونه جوړه کړه.
۳. مور او پلار مور ته نصحيت کوي.
۴. محمد په دوکان کې زعفران خرڅوي.

۷. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې خپلې د تمرين کتابچې د کتلو لپاره چمتو کړي. ښوونکي د هغوی املا ګوري او نومرې ورکوي.
۸. ښوونکي د زده کوونکو نومرې د پرله پسې ارزونې په کتاب کې ثبتوي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقيقې)

۱. **تکرار:** هغه څه تکرارول چې زده کوونکو په دې اونۍ کې زده کړي دي.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې په کورونو کې د درسونو د هغو برخو بيا ليکل او لوستل دې ترسره کړي چې د اونۍ په جريان کې يې ورسره ستونزې لرلې.

د حسن خط فعاليت، ارزونه او کورنۍ دنده (۴۰ دقيقې)

فرعي موضوع: لاسي صنايع

د زده کړې موخې

۱. د/ه/ او /هـ/ غږد تورو لرونکو کلمو سم لیکل.
۲. د انځور، سرلیک، مهمو کلمو او د مخکینۍ پوهې څخه په ګټې اخیستنې سره دا وړاندوینه کول چې کیسه یا متن به د څه په اړه وي.
۳. د لوستلو پر مهال د تم کېدلو او فکر کولو له ستراتیژۍ څخه کار اخیستل.
٤. له مناسب لحن، حرکاتو او ٪۹۵ سموالي سره د متنونو لوستل.

۱. توري او کلمې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د(ه) او (هـ) توري یو ډول آواز لري او بڼه یې بیله ده ځینې کلمې د(ه) تورو او ځینې نورې کلمې بیا د (هـ) توري لري.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په دې اونۍ کې به هغه کلمې تمرین کړي چې د (هـ)توري پکې کارول کېږي.
۳. ښوونکی لاندې کلمې پر تخته لیکي: **(هوا، شهرت، هېواد)**
٤. ښوونکی له زده کوونکو څخه په لوړ غږ د کلمې د لوستلو غوښتنه کوي. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې کوم توري د /هـ/ غږ لري. ښوونکی یو څو زده کوونکو ته اجازه ورکوي چې توري ته ګوته ونیسي.
۵. ښوونکی د زده کوونکو پام درسي کتاب ته را اړوي. ښوونکی کلمې زده کوونکو ته په داسې حال کې لولي چې هغوی خپلې ګوتې پر کلمو تېروي. بیا زده کوونکي کلمې په دوه کسیزه توګه لولي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د کلمو لیکل او تمرین کړي.
۷. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی باید په کور کې هره ورځ د دغو کلمو د لیکلو تمرین وکړي.
۸. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د اونۍ په پای کې به د همدغو کلمو په اړه املا ولري.

۲. د لومړي متن لوستل (۲۵ دقیقې)

له لوستلو څخه مخکې

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې سرلیک او انځور ته وګوري او وړاندوینه وکړي چې متن به د څه په اړه وي. (په خپلو کې شریکول، له ټولګیوالو سره شریکول). زده کوونکي باید درسي کتابونو ته ځیر شي چې هغوی د موضوع په اړه مخکې له مخکې په څه پوهېدل.
۲. ښوونکی درې مهمې کلمې له زده کوونکو سره معنا او په جمله کې یې کاروي.

۳. د لوستلو پر مهال

٤. ښوونکی یې لولي، ښوونکی او زده کوونکي په ګډه یې لولي، زده کوونکي په دوه کسیزه توګه لولي.
۵. ښوونکی زده کوونکو ته ښیي چې څنګه کولای شي د تم کېدلو او فکر کولو ستراتیژۍ څخه د متن د لوستلو پرمهال ګټه واخلي.

له لوستلو څخه وروسته

۱. ښوونکی له زده کوونکو نه پوښتنه کوي چې آیا د کیسې په اړه یې وړاندوینه سمه ده؟ هو یا نه.
۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه لاندې پوښتنې کوي.

۲۳ اونۍ ۱ لوست

توري او کلمې

منه	نېټه	اړه	ه
شهرت	جوهر	مهربان	
هوا	هیلې	هېواد	هـ

لاسي صنايع | نندارتون | لیمخې

لاسي صنايع

نن د پکتیا په مرکز کې د لاسي صنايعو نندارتون پرانیستل شو. د لاسي صنايعو نندارتون د قرآن کریم د څو مبارکو آیتونو په تلاوت پیل شو.

وریسې د نندارتون مشر وویل: زموږ لاسي صنايع شړې، لیمخې، غالۍ، ټغر، د مریو خولۍ او نور دي. دا ټول نړیوال شهرت لري. موږ باید د لاسي صنايعو لپاره د کار مناسب ځایونه ولرو.

وریسې یوه سوداګر وویل: زموږ لاسي صنايع په بهرنیو هېوادونو کې ډېر مینه وال لري. د پلورلو لپاره یې باید مناسب بازارونه پیدا شي. دولت باید د کسبګرو ستونزې واوري او حل یې کړي. وروسته نندارچیانو د نندارتون ټول لاسي صنايع ولیدل نندارتون په دعا کولو سره پای ته ورسېد.

۱۳۳

- **پوښتنه: د لاسي صنايعو نندارتون چېرته پرانېستل شو؟**
ځواب: د پکتیا په مرکز کې.
- **پوښتنه: د نندارتون مشر څه وویل؟**
ځواب: زموږ لاسي صنايع شړې، لیمخې، د مریو خولۍ او نور دي.
- **پوښتنه: د څو لاسي صنايعو نومونه واخلئ؟**
ځواب: په لاس جوړ شوي کارونه لکه: خامک، قالینې، ټغر، شړې، لمخې او نور.
- **پوښتنه: ولې زموږ لاسي صنايع په سیمه او نړیواله کچه ډېر شهرت لري؟**
ځواب: ځکه چې ښه کیفیت لري، زر نه خرابېږي او ښایسته دي.

۳. ښوونکي زده کوونکو ته له متن څخه د پایلو د استنباط کولو طریقه ښیي(د تفصیلي جزیاتو لپاره د برخې عمومي کتنه وګورئ.
٤. هغه څه چې زه پرې پوهېږم. **زموږ د هېواد لاسي صنايع لکه: شړې، لیمخې، د مریو خولۍ او داسې نور**

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** ښوونکی له زده کوونکو سره یو څو هغه کلمې چې د /ه/ او/هـ/ غږ او توري لري، تکراروي.
۲. **کورنۍ دنده:** زده کوونکي توري او کلمې په خپلو کورونو کې په کتابچو کې لیکي. هغوی د لومړي متن بیا لوستل په کور کې تمرین کوي.

فرعي موضوع: لاسي صنايع

د زده کړې موخې:

۱. د مثبتو او منفي فعلونو پېژندل او کارول.
۲. کلمې په څلورو (۴) کټګوريو وېشل.
۳. د مناسب لحن، حرکاتو سره او له ٪۹۵ سموالي سره د متن لوستل.

۱. کلمې او جملې (۱۰ دقيقې)

۱. ښوونکی پر تخته د لاندې جملې په ليکلوسره درس پيلوي(**زه پکتيا ته ځم**) او له زده کوونکو څخه د دې خبرې د معلومولو غوښتنه کوي چې آيا دا فعل مثبت دی او که منفي.
۲. ښوونکی يوه بله جمله ليکي: (**زه پکتيا ته نه ځم**) او له زده کوونکو څخه په دې جمله کې هم د فعل د حالت د پېژندنې غوښتنه کوي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې هغوی به په مثبت او منفي دواړو حالتونو کې د فعل پېژندل او کارول زده کړي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د ښوونکي په مرسته د لومړيو دوه بېلګو د لوستلو او د ترسره کولو لپاره خپل درسي کتاب ته ځير شي.
٥. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د تمرين په کتابونو کې د تمرين د سرته رسولو لپاره په دوه کسيزه توګه کار وکړي.
٦. کله چې زده کوونکي په مثبت او منفي فعلونو په کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي، ترڅو له هغو زده کوونکو سره مرسته وکړي چې ستونزې لري.

۲. د لغتونو زېرمه (۱۵ دقيقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې هغوی به نن يو ځل بيا د کلمو ډلبندي کول تمرين کوي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې کلمې له دوو يا دريو څخه په زياتو ډلو وېشل کېدای شي. هغوی به نن د همدې کار تمرين کوي.
۳. ښوونکی زده کوونکي د خپل درسي کتاب لوستلو ته رابولي. هغوی دولس(۱۲) کلمې ويني چې په څلورو (۴) بېلابېل ډلو (کټګوريو) سره تړاو لري. ښوونکی له يوه زده کوونکي څخه د څلورو(۴)کټګوريو د لوستلو غوښتنه کوي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته د تمرين په کتابونو کې د تمرين د ترسره کولو په هکله وايي. ښوونکی لومړی دوه کلمې له زده کوونکو سره ترسره کوي. بيا زده کوونکي په دوه کسيزه توګه کار کولو ته ادامه ورکوي.
٥. کله چې زده کوونکي په کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي، ترڅو له هغو زده کوونکو سره مرسته وکړي چې ستونزې لري.
٦. لږ وخت وروسته، ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.

۲۳ اونۍ ۲ لوست

کلمې او جملې

		منفي فعل
۱ زه پکتيا ته ځم	زه پکتيا ته (نه ځم)	نه ځم
۲ زه لاسي صنايع پېژنم	زه لاسي صنايع ( )	نه پېژنم
۳ مېرويس د لاسي صنايعو ننداړتون ته ځي	مېرويس د لاسي صنايعو ننداړتون ته ( )	نه دی
۴ زرلښته ليمځی اوبدي	زرلښته ليمځی ( )	نه ځي
۵ خالد سوداګر دی	خالد سوداګر ( )	نه اوبدي

د لغتونو زېرمه

غالی	پلار	مسواک	کريم
مرسته	ټغر	پرس	درناوی
مور	مهرباني	اولادونه	شړی

لاسي صنايع	ټولنيزې اړيکې	کورنۍ	د غاښونو د پاکولو وسيله
غالی	مرسته	مور	مسواک

د لومړي متن بيا لوستل

۱۳٤

۳. د لومړي متن بيا لوستل (۱۰دقيقې)

۱. د څلورو پړاوونو (ښوونکی لولي، ښوونکی او زده کوونکي په ګډه لولي، زده کوونکي يې په دوه کسيزه توګه لولي او زده کوونکي يې په انفرادي توګه لولي) په کارولو سره لومړی متن له زده کوونکو سره بيا لولي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقيقې)

۱. **تکرار:** د مثبت او منفي فعلونو کارول تکرارول.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د کلمې او جملې تمرين په کورونو کې په خپلو کتابچو کې ترسره کړي.
ښوونکی په زده کوونکو باندې ټينګار کوي چې متن بيا ولولي او د املا د تمرين لپاره د کلمو تمرين ترسره کړي.

فرعي موضوع: آهنګري

د زده کړې موخې:

۱. د مثبتو او منفي فعلونو پېژندل او کارول.
۲. کلمو او مخکینۍ پوهې څخه په ګټې اخیستنې سره دا وړاندوینه کول چې کیسه یا متن به د څه په اړه وي.
۳. د لوستلو پرمهال د تم کېدلو او فکر کولو له ستراتیژۍ څخه کار اخیستل.

۱. کلمې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی د لومړي فعل جوړښت کټ مټ هغسې چې په درسي کتاب کې ورکړل شوی، پر تخته لیکي.
۲. ښوونکی یې بېلګه په لوړ غږ زده کوونکو ته لولي. بیا یې ښوونکی بېلګه له زده کوونکو سره په ګډه لولي.
۳. ښوونکی تشریح کوي چې یوه کوچنۍ برخه فعل ته ور زیاتېږي او فعل له مثبت څخه منفي ته بدلېږي.
٤. ښوونکی د لومړیو دوه(۲) بېلګو د لوستلو لپاره زده کوونکو ته وایي چې درسي کتاب ته ځیر شي.
٥. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په درسي کتابونو کې په دوه کسیزه توګه کلمې ولولي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د کلمو لیکل تمرین کړي.
۷. کله چې زده کوونکي کلمې لولي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي، څو له هغو زده کوونکو سره مرسته وکړي چې ستونزې لري.

۲. د دویم متن لوستل (۲۵ دقیقې)

له لوستلو څخه مخکې

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې سرلیک او انځور ته وګوري او وړاندوینه وکړي چې متن به د څه په اړه وي. (په خپلو کې شریکول، له ټولګیوالو سره شریکول). زده کوونکي باید د خپلو درسي کتابونو ته ځیر شي چې هغوی د موضوع په اړه مخکې له مخکې په څه پوهېدل.
۲. ښوونکی درې مهمې کلمې له زده کوونکو سره معنا او په جملو کې یې کاروي.

د لوستلو پر مهال

۱. ښوونکی متن لولي ښوونکی او زده کوونکي په ګډه لولي زده کوونکي یې په دوه کسیزه توګه لولي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته ښیي چې څنګه کولای شي د تم کېدلو او فکر کولو له ستراتیژۍ څخه د متن د لوستلو پرمهال ګټه واخلي.

له لوستلو څخه وروسته

۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې ایا د کیسې په اړه یې وړاندوینه سمه ده؟ هو یا نه.

۲۳ اونۍ ۳ لوست

کلمې او جملې

نه ځم	نه + ځم	ځم
نه ګرځم	نه + ګرځم	ګرځم
نه کوم	نه + کوم	کوم
نه وړم	نه + وړم	وړم

غونډه | کسبګر | نندارچیان

آهنګر

د غبرګولي پر دویمه په کابل کې د آهنګرۍ نندارتون جوړ شو. د ملي تلویزیون خبریال وویل چې غونډه د قرآن کریم په تلاوت پیل شوه. بیا د کسبګرو مشر محمد شریف د آهنګرۍ په باره کې خبرې وکړې. هغه وویل چې آهنګري له اوسپنې څخه د ډول ډول شیانو جوړولو ته وایي.

ځینې ځوانان چې بې کاره وو، اوس په آهنګرۍ بوخت دي. په نندارتون کې بېلچې، کولنګ، تبر، ترښځ، لور، رمبی او نور شیان وو. نندارچیانو د آهنګرۍ سامانونه وکتل. ځینو خلکو د خپل ضرورت وړ شیان ترې واخیستل. کسبګر ډېر خوشحاله وو. ژمنه یې وکړه چې نور به هم ښه ښه شیان جوړ کړي. دغه نندارتون د نندارې لپاره درې ورځې پرانیستی و.

۱۳۵

۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه لاندې پوښتنې کوي:
- **پوښتنه: د آهنګرۍ نندارتون چېرته جوړ شو؟**
ځواب: په کابل کې.
- **پوښتنه: په نندارتون کې کسبګرو څه ژمنه وکړه؟**
ځواب: کسبګرو وویل چې نور به هم ښه ښه شیان جوړ کړي.
- **پوښتنه: آهنګر کوم شیان جوړوي؟**
ځواب: تبر، یوم، بېلچه، ترښځ او نور شیان جوړوي.
- **پوښتنه: له اوسپنې څخه څه جوړولای شو؟**
ځواب: میخونه، ګاډر، کړکۍ، دروازې، موټر، الوتکې...
۳. ښوونکي زده کوونکو ته له متن څخه د پایلو د استنباط کولو طریقه ښیي(د تفصیلي جزیاتو لپاره د برخې عمومي کتنه وګورئ).
٤. هغه څه چې زه پرې پوهېږم: **آهنګري د اوسپنې د بڼې بدلول او له هغه څخه د اړتیاوړ شیان جوړول دي.**

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** ښوونکی له زده کوونکو سره د پایلې استنباط کولو مفهوم تکراروي.
۲. **کورنۍ دنده:** زده کوونکي کلمې په کورونو کې په خپلو کتابچو کې لیکي او د دوهم متن بیا لوستل په کور کې تمرین کوي.

فرعي موضوع: آهنګري

د زده کړې موخې:
۱- د مرکبو جملو پېژندل او کارول.
۲- کلمې په څلورو (۴) کټګوريو وېشل.
۳- په مناسب لحن، حرکاتو او ٪۹۵ سموالي سره متنونه لوستل.

۱. جملې (۱۰ دقيقې)

۱. ښوونکی پر تخته د لاندې ساده جملې په ليکلو سره درس پيلوي(**توريالي درس لولي**) او له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې آيا دا يوه ساده جمله ده که مرکبه. ښوونکی زده کوونکو ته تشريح کوي چې په ساده جمله کې يو فعل او يو مفهوم نغښتی وي.
۲. ښوونکی پر تخته دا جمله (**توريالي درس وايي او بريالی ورسره مرسته کوي**) ښوونکی زده کوونکو ته تشريح کوي چې يوه مرکبه جمله دوه بشپړ مفاهيم او فعلونه لري چې يوه له بل سره تړاو لري.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې هغوی به د مرکبو جملو جوړول زده کوي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د لومړيو دوو بېلګو د لوستلو او د ترسره کولو لپاره خپل درسي کتابونو ته ځير شي.
٥. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د تمرين په کتابونو کې د تمرين د سرته رسولو لپاره په دوه کسيزه توګه کار وکړي.

۲. د لغتونو زېرمه (۱۵ دقيقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې هغوی به نن يو ځل بيا د کلمو ډلبندۍ کول تمرين کوي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې کلمې له دوو يا دريو څخه په زياتو ډلو وېشل کېدای شي. هغوی به نن دهمدې کار تمرين ترسره کړي.
۳. ښوونکی زده کوونکي د خپلو درسي کتابونو لوستلو ته رابولي. هغوی دولس(۱۲) کلمې وينې چې څلور(۴) بېلابېلو ډلو (کټګوريو) سره تړاو لري. ښوونکی له يوه زده کوونکي څخه د څلورو (۴) کټګوريو د لوستلو غوښتنه کوي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته د تمرين په خپلو کتابونو کې د تمرين د ترسره کولو په اړه وايي. ښوونکی لومړۍ دوه کلمې له زده کوونکو سره تمرين کوي.

٥. کله چې زده کوونکي په کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي، څو له هغو زده کوونکو سره مرسته وکړي چې ستونزې لري.
٦. له لږ وخت وروسته، ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.

۳. د دويم متن بيا لوستل (۱۰دقيقې)

د څلور پړاوونو ښوونکی لولي، (ښوونکی او زده کوونکي يې په ګډه لولي، زده کوونکي يې په دوه کسيزه توګه لولي او زده کوونکي يې انفرادي توګه لولي) په کارولو سره دوهم متن له زده کوونکو سره بيا لولي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقيقې)

۱. **تکرار:** د ساده او مرکبې جملې تکرارول.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د جملو تمرين په کورونو کې په خپلو کتابچو کې ترسره کړي.
ښوونکی په زده کوونکو باندې ټينګار کوي چې دوهم متن بيا ولولي او د املا د تمرين لپاره د کلمو تمرين ترسره کړي.

د حسن خط فعاليت، ارزونه او کورنۍ دنده (۴۰ دقيقې)

فرعي موضوعګانې لاسي صنايع او آهنګري

د زده کړې موخې:
۱- ښښنه غوښتل.
۲- د نوښتي لیکنې د متن بشپړول.
۳- په مناسب لحن، حرکتونو سره او٪ ۹۵سموالي سره د متن لوستل.

۱. غوږنیول او خبرې کول (۱۰ دقیقې)

۱. زده کوونکو ته و وایاست چې په ننني درس کې به د ښښنې غوښتلو په اړه بحث وکړو. ځینې وخت له تاسو څخه ځینې کارونه په غلطۍ سره ترسره کېږي، نو په دې صورت کې تاسو باید ښښنه وغواړئ. که تاسو د خپل ناسم کار د کړلو مسؤلیت پر غاړې وا نخلئ او په اړه یې له نورو څخه ښښنه و نه غواړئ، نو کیدای شي ستاسو دا کار د ستونزو او شخړو لامل وګرځي.
۲. زده کوونکو ته و وایاست چې د دې اونۍ په درسونو کې تاسو د آهنګر متن ولوست. آهنګر هم ځینې وخت اشتباه کوي. ځینې وخت د یو چا کار پر خپل وخت نه شي تر سره کولای. ځینې وخت د کار کولو پر مهال د خپل ملګرې لاس یا پښه په غلطۍ سره خوږوي.
۳. زده کوونکو ته و وایاست چې په درسي کتاب کې انځورونو ته وګوري او په اړه یې بحث وکړي. له زده کوونکو څخه پوښتنې وکړي چې دوی په انځور کې څه ویني؟ څه پیښه رامنځ ته شوې ده؟ څوک خوږ شوي دي؟ څه فکر کوئ د هغه کس په قصدي توګه خوږ شوی یا په غلطۍ سره؟ زده کوونکو ته اجازه ورکړئ چې یو له بل سره د دې پوښتنو په اړه بحث وکړي او څو زده کوونکي دې خپل ځوابونه ټولګیوالو ته و وایي.
۴. له زده کوونکو څخه وغواړئ چې آیا دوی کوم وخت غلطي کړې ده یا کومه پیښه ترې شوې ده چې دوی له نورو ښښنه غوښتې وي. څو زده کوونکو ته وخت ورکړئ چې خپل ځوابونه ټولګیوالو ته و وایي.
۵. زده کوونکو ته و وایاست چې زموږ او ستاسو هر یو په ژوند کې د کارونو د ترسره کولو پر مهال غلطۍ او اشتباوې کوو، خو مهمه دا ده چې د خپلې اشتباه او غلطۍ په اړه له نورو باید ښښنه وغواړو.
۶. زده کوونکو ته و وایاست چې د تمرین کتابونو ته وګوري. د تمرین په کتابونو کې تاسو یو تمرین ترسره کوئ او په دې تمرین کې لیکئ چې د دې اونۍ په جریان کې یا په دې نژدې وختونو کې تاسو کومې غلطۍ کړې دي. زده کوونکو ته وخت ورکړئ چې په دوه کسیزه توګه بحث وکړي او ووایي چې د اونۍ په جریان کې یا په دې نژدې وختونو کې دوی کومې غلطۍ کړې دي؟ زده کوونکو ته و وایاست چې خپل ځوابونه د جملو په خالي ځایونو کې ولیکي.
۷. زده کوونکو ته و وایاست چې د خپل ټګر له امله له نورو خلکو ښښنه وغواړي او و وایي: (ښښنه غواړم).
۸. زده کوونکو ته و وایاست چې دغه فعالیت له زده کوونکو سره مرسته کوي چې د پیښو پر مهال باید څه ډول چلند وکړي. کله چې له موږ څخه یو کار په غلطۍ سره شي، نو باید ښښنه وغواړو که داد دکار ونه کړو کیدای شي د ستونزو او شخړو سبب وګرځي.
۹. د وخت د شتون په صورت کې له څو زده کوونکو څخه وغواړئ چې د ټولګي په مخ کې د ښښنې غوښتلو تمثیل ترسره کړي. زده کوونکي کولی شي د آهنګر د متن په اړه یا د بلې پښې په اړه تمثیل وکړي. له زده کوونکو وغواړئ چې کله دوی د خپلو کړو په اړه د ښښنې غوښتل تمثیلوي، نو څه احساس کوي او ولې دا کار کوي؟ څو زده کوونکو ته وخت ورکړي چې خپل نظرونه ټولګیوالو ته و وایي.

۲۳ اونۍ ۵ لوست
غوږ نیول او خبرې کول
دشخړو حلول: ښښنه غوښتل
نوښتي لیکنه
ښښنه غوښتل او ښښنه کول دواړه ښه کارونه دي.
غلطي
ستونزه
ملګري
اړیکې
موږ باید له خلکو ښښنه وغواړو او نورو ته ښښنه وکړو.
د لومړي او دوهم متن بیا لوستل
۱۳۷

۲. نوښتي لیکنه (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به اوس د ښښنې غوښتلو په اړه یو متن ولیکي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د درسي کتاب جملې او د چوکاټ کلمې یو له بل سره په ګډه ولولي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د چوکاټ د کلمو په کارولو سره په تشو ځایونو کې په دوه کسیزه توګه جملې جوړې کړي او نیمګړی متن دې بشپړ کړي.
۴. ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او هغو زده کوونکو ته چې ستونزې لري مرسته او لارښوونه کوي.
۵. ښوونکی له څو زده کوونکو غواړي چې خپل بشپړ کړي متنونه ټولګیوالو ته و وایي.

۳. د لومړي او دوهم متن لوستل (۱۰ دقیقې)

ښوونکی له دوو پړاوونو (لکه زده کوونکي په دوه کسیزه توګه لولي، زده کوونکي یې په انفرادي توګه لولي)، څخه په ګټه اخیستنې سره لومړی او دوهم متن له زده کوونکو سره بیا لولي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** د خپلو کړنو په اړه د ښښنې غوښتل تکرار کړي.
۲. **کورنۍ دنده:** لومړی او دوهم متن بیا لوستل. د نوښتي کیسې بشپړول او په اړه یې یو انځور رسمول.

فرعي موضوع: تکرار او دوامداره ارزونه

د زده کړې موخې:

۱- د مثبت او منفي فعلونو پېژندل او کارول.
۲- د مرکبو جملو پېژندل او کارول.
۳- کلمې په څلورو (۴) کټګوريو وېشل.
٤- له مناسب لحن، حرکتونو سره او له ٪ ۹۵ سموالي سره د متن لوستل.
٥- له ٪ ۸۰ درستوالي سره کلمې او جملې ليکل.
٦- د /ه/ غږ او د / هـ/ توري درلودونکو کلمو درست ليکل.

۱. توري، کلمې، جملې (۱۰ دقيقې)

۱. ښوونکی د مثبت او منفي فعلونو مفهوم تکراروي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د درسي کتاب (الف) تمرين ترسره کړي.
۳. ښوونکی ساده او مرکبې جملې تکراروي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د درسي کتاب (ب) تمرين ترسره کړي.
٥. ښوونکی په کټګوريو کې د کلمو وېشل تکراروي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د درسي کتاب (ج) تمرين ترسره کړي.
۷. ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
۸. ښوونکی د پرله پسې ارزونې په کتاب کې د زده کوونکو نومرې ثبتوي.

۲. د لومړي او دويم متن بيا لوستل (۱۰ دقيقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته دوې دقيقې وخت ورکوي چې په دوه کسيزه توګه لومړی يا دوهم متن ولولي.
۲. ښوونکی د زده کوونکو له څلورو (۴) جوړو څخه غوښتنه کوي چې د ټولګي مخې ته راشي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې هره جوړه به د متن يوه برخه لولي. هغوی بايد متن په روانۍ سره، د مناسب لحن او حرکاتو په کارولو سره ولولي چې د ټکی او د پوښتنې نښې منعکسې کړي .
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې ورو ورو متن له ټولګيوالو سره ولولي او ښه غوږ ورته ونيسي. کله چې اته (۸) زده کوونکي په لوستلو بوخت وي، ښوونکی د هغوی د لوستلو څرنګوالی مشاهده کوي او خپله مشاهده د پرله پسې ارزونې کتاب کې ليکي. له هغه زده کوونکو سره چې په ښه توګه دا فعاليت ترسره نه کړي، بايد بله اونۍ ورسره مرسته وشي.

۳. املا (۱۵ دقيقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې اوس به يو څو کلمې او جملې وليکئ.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته د درسي کتابونو د ټرلو او د تمرين کتابونو د پرانيستلو لارښونه کوي.
۳. ښوونکی لومړی کلمه په کراره وايي او څلورو(۴) ځلې يې تکراروي. کلمه دا ده: **هوا**
زده کوونکي کلمه د تمرين په کتاب کې ليکي.
٤. ښوونکی همدغه کار د لاندې اتو(۸) کلمو لپاره هم ترسره کوي.
۱- شهرت، ۲- منه، ۳- هيلی، ۴- جوهر، ۵- نېټه، ٦- هېواد ۷- مهربان، ۸- اره.
٥. ښوونکی لومړی جمله په کراره لولي او څلور ځله يې تکراروي. جمله دا ده. **۱. په ژمي کې هوا سره وي.**
زده کوونکي جمله د تمرين په کتاب کې ليکي.
٦. ښوونکی همدا کار د لاندې درې جملو لپاره هم ترسره کوي.
۲. زموږ د هېواد لاسي صنايع نړيوال شهرت لري.
۳. ښوونکی مهربان وي.
۴. زموږ هېواد ښکلی دی.
۷. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې خپلې د تمرين کتابچې د کتلو لپاره راوړي. ښوونکي د هغوی املا ګوري او نومرې ورکوي.
۸. ښوونکي د زده کوونکو نومرې د پرله پسې ارزونې کتاب کې ثبتوي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقيقې)

۱. تکرار: هغه څه تکرارول چې زده کوونکو په دې اونۍ کې زده کړي دي.
۲. کورنۍ دنده: ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې په کورونو کې د درسونو د هغو برخو بيا ليکل او لوستل دې ترسره کړي چې د اونۍ په جريان کې يې ورسره ستونزې لرلې.

د حسن خط فعاليت، ارزونه او کورنۍ دنده (۴۰ دقيقې)

فرعي موضوع: دنده اړتیا ده **توري: ه، هـ، ح**

د زده کړې موخې:

۱. د /ه/ /هـ/ او /ح/ غږونو او تورو لرونکو کلمو سم لیکل.
۲. له انځور، سرلیک، مهمو کلمو او مخکینۍ پوهې څخه په ګټې اخیستنې سره د دې وړاندوینه کول چې کیسه متن به د څه په اړه وي.
۳. د لوستلو پر مهال د تم کېدلو او فکر کولو ستراتیژۍ څخه کار اخیستل.
٤. په مناسب لحن، حرکاتو او له ۹۵٪ سموالي سره د متن لوستل.

۲۴ اونۍ ۱ لوست

توري او کلمې

فریده	ګوره	لښته	ه
هرات	هګۍ	مهال	هـ
حج	محمود	اصلاح	ح

دنده مبارک ټولنه

دنده اړتیا ده

پرون د دندې د اړتیا او ارزښت په باره کې غونډه وه. غونډه د کابل په نوي ښار کې جوړه شوې وه. غونډې ته ګڼ شمېر خلک راغلي وو. په پیل کې د قرآن کریم څو مبارک آیتونه تلاوت شول. وروسته د کار او ټولنیزو چارو رییس وویل: دنده یا وظیفه یوه ټولنیزه اړتیا ده. باید خپلې دندې پر خپل وخت او سمې ترسره کړو. ټولنیزې ستونزې به له دې سره کمې شي. په یوه ټولنه کې بېلابېلې دندې وي. ښوونکی زده کوونکو ته تدریس کوي. ډاکټر د ناروغانو درملنه کوي. انجنیر کورونه او ودانۍ جوړوي. بزګر په کرنه بوخت وي. پولیس امنیت ساتي. که خپلې دندې په صداقت ترسره کړو، ټولنه به مو هوسا وي. ژوند به مو ښه شي. د هېواد په آبادۍ کې به مو ونډه اخیستې وي.

۱۳۹

۱. توري او کلمې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د /ه/ /هـ/ او /ح/ غږونه سره ډېر ورته دي. ځینې کلمې د (ه) توري او ځینې نورې بیا د (هـ) او (ح) توري لري.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په دې اونۍ کې به د هغو کلمو تمرین ترسره کړي چې د /ه/ /هـ/ او /ح/ توري پکې کارول کېږي.
۳. ښوونکی لاندې کلمې پر تخته لیکي: **(فریده، هرات، محمود، اصلاح)** ښوونکی له زده کوونکو څخه په لوړ غږ د کلمې د لوستلو غوښتنه کوي. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې کوم توری د /ه/ /هـ/ او /ح/ غږ لري. ښوونکی څو زده کوونکو ته اجازه ورکوي چې توري ته ګوته ونیسي.
٤. ښوونکی د زده کوونکو پام درسي کتاب ته را اړوي. ښوونکی کلمې لولي او زده کوونکي خپلې ګوتې پر کلمو تېروي. بیا زده کوونکي کلمې په دوه کسیزه توګه لولي.
٥. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د کلمو لیکل تمرین کړي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی باید په کور کې هره ورځ د دغو کلمو د لیکلو تمرین وکړي.
۷. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د اونۍ په پای کې به هغوی د همدغو کلمو په باره کې املا ولري.

۲. د لومړي متن لوستل (۲۵ دقیقې)

له لوستلو څخه مخکې

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې سرلیک او انځور ته وګوري او وړاندوینه وکړي چې متن به د څه شي په هکله وي. (په خپلومنځوکې شریکول، له ټولګیوالو سره شریکول). زده کوونکي باید درسي کتابونو ته ځیر شي چې هغوی د موضوع په اړه مخکې له مخکې څه پوهېدل.
۲. ښوونکی درې مهمې کلمې له زده کوونکو سره معنا او په جمله کې یې کاروي.

د لوستلو پر مهال

۱. ښوونکی یې لولي، ښوونکی او زده کوونکي په ګډه لولي، زده کوونکي په دوه کسیزه توګه لولي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته ښیي چې څنګه کولای شي د تم کېدلو او فکر کولو ستراتیژۍ څخه د متن د لوستلو پر مهال ګټه واخلي.

له لوستلو څخه وروسته

۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې ایا د کیسې په اړه یې وړاندوینه سمه ده؟ هو/ نه.
۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه لاندې پوښتنې کوي.

- پوښتنه: د دندې د اړتیا په اړه غونډه چېرته جوړه شوه؟
ځواب: د کابل په نوي ښارکې.
- پوښتنه: د کار او ټولنیزو چارو رئیس څه وویل؟
ځواب: دنده مهمه او ټولنیزه اړتیا ده.
-پوښتنه: که خپلې دندې ته په ټاکلي وخت حاضر نشو څه به وشي؟
ځواب: کارونه به مو وروسته پاتې شي.
- پوښتنه: څوک ویلی شي چې دنده څه ته ویل کېږي؟
ځواب: دایمي کار او وظیفې ته دنده ویل کېږي.
۳.ښوونکي زده کوونکو ته له متن څخه د پایلو د استنباط کولو طریقه ښیي(د تفصیلي جزییاتو لپاره د دې برخې عمومي کتنه وګورئ).
۴.هغه څه چې زه پرې پوهېږم: **دنده یوه ټولنیزه اړتیا ده.**
هغه څه چې ما زده کړل: **موږباید خپلې دندې په صداقت سره ترسره کړو.**
پایله: **راځئ چې په خپل وخت دندې ته لاړشو.**

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** ښوونکی له زده کوونکو سره څو هغه کلمې چې د /ه/ /هـ/ او /ح/ غږونه او توري لري، تکراروي.
۲. **کورنۍ دنده:** زده کوونکي توري او کلمې په کورونو کې په خپلو کتابچو کې او د متن لوستل تکراروي.

فرعي موضوع: دنده اړتیا ده

د زده کړې موخې:

۱. د مثبت او منفي فعلونو پېژندل او کارول.
۲. کلمې په څلورو (۴) کټګوریو کې وېشل.
۳. له مناسب لحن، حرکاتو او له ٪۹۵ سموالي سره د متن لوستل.

۱. کلمې او جملې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی پر تخته د لاندې جملې په لیکلو درس پیلوي (**زه ټلویزیون ته ګورم**) او له زده کوونکو څخه د دې خبرې د معلومولو پوښتنه کوي چې آیا دا یو مثبت فعل یا منفي فعل دی.
۲. ښوونکی یوه بله جمله لیکي: (**زه ټلویزیون ته نه ګورم**) او له زده کوونکو څخه په دې جمله کې هم د فعل د حالت د پېژندنې غوښتنه کوي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به په مثبت او منفي دواړو حالتونو کې د فعل پېژندل/ کارول زده کړي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د ښوونکي په مرسته د لومړیو دوو بېلګو د لوستلو او د ترسره کولو لپاره خپل درسي کتاب ته ځیر شي.
٥. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتاب کې د تمرین د سرته رسولو لپاره په دوه کسیزه توګه کار وکړي.
٦. کله چې زده کوونکي په کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي چې له هغو زده کوونکو سره مرسته وکړي چې ستونزې لري.

۲. د لغتونو زېرمه (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به نن یو ځل بیا ډلبندۍ د کلمو تمرین کوي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې کلمې له دوه یا دریو څخه په زیاتو ډلو کې وېشل کېدای شي. هغوی به نن همدا کار تمرین کوي.
۳. ښوونکی زده کوونکي خپل درسي کتاب لوستلو ته رابولي. هغوی دولس(۱۲) کلمې وینې چې څلورو (۴) بېلابېلو ډلو (کټګوریو) سره تړاو لري. ښوونکی له یوه زده کوونکي څخه د څلورو (۴) کټګوریو د لوستلو غوښتنه کوي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته په خپلو د تمرین په کتابونو کې د تمرین د ترسره کولو وایي. ښوونکی لومړی دوه

۲۴ اونۍ
۲ لوست

کلمې او جملې

منفي فعل

۱. زه ټلویزیون ګورم. زه ټلویزیون نه ګورم.
۲. غونډه جوړه شوه. غونډه جوړه ـــــ.
۳. ستونزې په کې وي. ستونزې په کې ـــــ.
۴. خبریال خبر ورکوي. خبریال خبر ـــــ.
۵. ښوونکی په اداره کې ستونزه لري.
ښوونکی په اداره کې ستونزه ـــــ.

نه ګورم
نه ورکوي
نه لري
نه شوه
نه وي

د لغتونو زېرمه

ښوونکی	خبرونه	زده کوونکی	سور
تور	زړه خوږی	مرسته	ښه چلند
خبریال	زرغون	سرښوونکی	مرکه

ښوونکی	ملي بیرغ	ټلویزیون	نیکي
سرښوونکی	تور	خبریال	زړه خوږی

د لومړي متن بیا لوستل

۱٤۰

کلمې له زده کوونکو سره ترسره کوي. بیا زده کوونکي په دوه کسیزه توګه تمرین ترسره کوي.
٥. کله چې زده کوونکي په کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.
٦. لږ وخت وروسته، ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.

۳. د لومړی متن بیا لوستل (۱۰دقیقې)

۱. د څلور پړاوونو (ښوونکی لولي، ښوونکی او زده کوونکي په ګډه لولي، یعنې زده کوونکي په دوه کسیزه توګه لولي او زده کوونکي یې په انفرادي توګه لولي) په کارولو سره لومړی متن له زده کوونکو سره بیا لولي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** د مثبت او منفي فعلونو تکرارول.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د کلمو او د جملو تمرین به کورونو کې په خپلو کتابچو کې ترسره کړي.
ښوونکی زده کوونکو باندې ټینګار کوي چې متن بیا ولولي او د املا د تمرین لپاره د کلمو تمرین ترسره کړي.

فرعي موضوع: د ښوونکي ترانه

د زده کړې موخې:

۱. په چټکۍ سره د کلمو تجزیه کول په مورفیمونو پوهه کارول.
۲. دا وړاندوینه کول چې یوه کیسه یا متن به د څه په اړه وي له یو انځور، سرلیک، مهمو کلمو او مخکینۍ پوهې څخه ګټه اخیستل.
۳. د لوستلو پر مهال د تم کېدلو او فکر کولو له ستراتیژۍ څخه کار اخیستل.
٤. له مناسب لحن، حرکاتو او ٪۹۵ سموالي سره د متن لوستل.

۱. کلمې او جملې (۵ دقیقې)

۱. ښوونکی د لومړي فعل جوړښت کټ مټ هغسې په تخته لیکي لکه څنګه چې په درسي کتاب کې لیکل شوي دي.
۲. ښوونکی بېلګه په لوړ غږ زده کوونکو ته لولي. بیا ښوونکی بېلګه له زده کوونکو سره په ګډه لولي.
۳. ښوونکی تشریح کوي چې یوه کوچنۍ برخه (نه) فعل ته ور زیاتېږي او فعل له مثبت څخه په منفي بدلېږي.
٤. ښوونکی د لومړیو دوو بېلګو د لوستلو لپاره زده کوونکو ته وایي چې درسي کتاب ته ځیر شي.
۵. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په درسي کتابونو کې په دوه کسیزه توګه کلمې ولولي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د کلمو لیکل تمرین کړي.
۷. کله چې زده کوونکي کلمې لولي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي څو له هغو زده کوونکو سره مرسته وکړي چې ستونزې لري.

۲. د دویم متن لوستل (۲۵دقیقې)

له لوستلو څخه مخکې

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې سرلیک او انځور ته وګوري او وړاندوینه وکړي چې متن به د څه په اړه وي. (په خپلو کې شریکول او له ټولګیوالو سره شریکول). زده کوونکي باید خپلو درسي کتابونو ته ځیر شي او وایي چې هغوی د موضوع په اړه مخکې له مخکې په څه پوهېدل.
۲. ښوونکی درې مهمې کلمې له زده کوونکو سره معنا او په جملو کې یې کاروي.

د لوستلو پر مهال

۱. ښوونکی تمثیل کوي، ښوونکی او زده کوونکي په ګډه لولي، زده کوونکي په دوه کسیزه توګه لولي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته ښیي چې څنګه کولای شي د تم کېدلو او فکر کولو ستراتیژۍ څخه د متن د لوستلو پرمهال ګټه واخلي.

له لوستلو څخه وروسته

۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې ایا د کیسې په اړه یې وړاندوینه سمه ده؟ هو یا نه.
۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه لاندې پوښتنې کوي.

کلمې او جملې

وینم	نه + وینم	نه وینم
کرم	نه + کرم	نه کرم
اورم	نه + اورم	نه اورم
مینځم	نه+ مینځم	نه مینځم

شور حکمت برکت

د ښوونکي ترانه

هغوی ودان دي — پر مخ روان دي
ښوونکی، ښوونکي — چې پر چا ګران دي
چې نه یې شور وي — چې نه یې ځوړ وي
چې د ښوونکو — سبق ته غوږ وي
دا نو بې شکه — ښه شاګردان دي
که علم، پوهه — او که حکمت دی
بس د ښوونکو — په برکت دی

۱٤۱

- پوښتنه: پوهه د چا له برکته ده؟
ځواب: پوهه د ښوونکي له برکته ده.
- پوښتنه: ښوونکي موږ ته څه را زده کوي؟
ځواب: ښوونه او روزنه .
- پوښتنه: که پوهه ترلاسه نکړو له کومو ستونزو سره به مخامخ شو؟
ځواب: نوروته به احتیاج وو.
- پوښتنه: ولې ښوونکی پر موږ ګران دی؟
ځواب: درس را کوي د مور او پلار په شان نصحیت راته کوي، تل مو ښه کارونو ته هڅوي.

۳. ښوونکي زده کوونکو ته له متن څخه د پایلو د استنباط کولو طریقه ښیي(د تفصیلي جزیات لپاره د برخې عمومي کتنه وګورئ).
٤. هغه څه چې زه پرې پوهېږم: **د ښوونکی ترانه** ده.
هغه څه چې ما زده کړل: **ښوونکی موږ ته پوهه او لیک او لوست را زده کوي.**

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** ښوونکی له زده کوونکی سره د پایلې استنباط کولو مفهوم تکراروي.
۲. **کورنۍ دنده:** زده کوونکي د کلمې او جملې په کورونو کې په خپلو کتابچو کې لیکي او د دوهم متن بیا لوستل تکراروي.

فرعي موضوع: د ښوونکي ترانه

د زده کړې موخې:
۱- د مرکب جملو پېژندل او کارول.
۲- کلمې په (۴) کټګوریو کې وېشل.
۳- له مناسب لحن، حرکاتو او ٪۹۵ سموالي سره د متن لوستل.

۱. کلمې او جملې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی پر تخته د لاندې ساده جملې په لیکلو سره درس پیلوي (**مشر شفقت کوي**) او له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې آیا دا یوه ساده جمله ده که مرکبه.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته تشریح کوي چې ساده جمله کې یو فعل او یو مفهوم نغښتی وي.
۳. ښوونکی پر توره تخته لاندې مرکبه جمله (**مشر شفقت کوي او کشر درناوی کوي**) لیکي او له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې آیا دا یوه ساده جمله ده که مرکبه جمله ده. ښوونکی زده کوونکو ته تشریح کوي چې یوه مرکبه جمله دوه بشپړ مفاهیم او فعلونه لري چې یو له بل سره تړاو لري.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به د مرکبو جملو جوړول تمرین کړي.
٥. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د ښوونکي په مرسته د لومړیو دوه بېلګو د لوستلو او د ترسره کولو لپاره خپل درسي کتاب ته ځیر شي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین کتاب کې د تمرین د سرته رسولو لپاره په دوه کسیزه توګه کار وکړي.

۲. د لغتونو زېرمه (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به نن یو ځل بیا د کلمو ډلبندي کولو تمرین کوي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې کلمې له دوه یا دریو څخه په زیاتو ډلو کې وېشلای شو. هغوی به نن همدا کار تمرین کوي.
۳. ښوونکی زده کوونکي د خپل درسي کتاب لوستلو ته رابولي. هغوی ۱۲ کلمې وینې چې په څلورو (۴) بېلابېلو ډلو (کټګوریو) سره تړاو لري. ښوونکی له یوه زده کوونکي څخه د څلورو (۴) کټګوریو د لوستلو غوښتنه کوي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو

کې تمرین د ترسره کړي. ښوونکی لومړی دوه کلمې له زده کوونکو سره ترسره کوي. بیا زده کوونکي په دوه کسیزه توګه کار کولو ته ادامه ورکوي.
٥. کله چې زده کوونکي په کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي تر څو له هغو زده کوونکو سره مرسته وکړي چې ستونزې لري.
٦. لږ وخت وروسته، ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.

۳. دویم متن بیا لوستل (۱۰دقیقې)

۱. د څلور پړاوونو (ښوونکی لولي، ښوونکی او زده کوونکي یې په ګډه لولي، یعنې زده کوونکي یې په دوه کسیزه توګه لولي او زده کوونکي یې په انفرادي توګه لولي) په کارولو سره لومړی او دوهم متن له زده کوونکو سره بیا لولي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. تکرار: د ساده او مرکبو جملو تکرارول.
۲. کورنۍ دنده: ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د کلمو او جملو تمرین په کورونو کې په خپلو کتابچو کې ترسره کړي.
ښوونکی زده کوونکو باندې ټینګار کوي چې متن بیا ولولي او د املا د تمرین لپاره د کلمو تمرین ترسره کړي.

د حسن خط فعالیت، ارزونه او کورنۍ دنده (۴۰ دقیقې)

فرعي موضوعګانې دنده اړتیا ده او د ښوونکي ترانه

د زده کړې موخې:
۱- دیوې ښې ټولنې جوړل.
۲- د نوښتي لیکنې د متن بشپړول.
۳- په مناسب لحن، حرکتونو او ٪ ۹۵ سموالي سره د متن لوستل.

۱. غوږنیول او خبرې کول (۱۰ دقیقې)

۱. زده کوونکو ته و وایاست چې د نن ورځې په درس کې به د یوې ښې ټولنې د جوړولو په اړه بحث وکړو. (ټولنه د خلکو یوې ډلې ته ویل کېږي چې یو له بل سره ګډې اړیکې لري او په ګډه ژوند کوي. ښه ټولنه یو له بل سره په ګډه کارونه ترسره کوي او یو له بل سره مرسته کوي.)
۲. زده کوونکو ته و وایاست چې په درسي کتابونو کې د مارکیټ انځور ته وګوري. مارکیټ هم یوه کوچنۍ ټولنه ده. له زده کوونکو وپوښتئ چې په انځور کې څه شی ویني؟ خلک یو له بل سره څه ډول اړیکې لري؟ کوم شیان کولی شي په مارکیټ کې یوه ښه ټولنه جوړه کړي؟ کوم شیان کولی شي له مارکیټ څخه یوه بده ټولنه جوړه کړي؟
۳. زده کوونکو ته و وایاست چې په ښه ټولنه کې خلک تل یو ځای کار کوي او کوښښ کوي چې یو او بل ښه وپېژني او په کارونوکې یو له بل سره مرسته وکړي.
۴. زده کوونکو ته و وایاست چې د تمرین کتابونو ته وګوري او پکې یو فعالیت دی چې له دوی سره مرسته کوي ترڅو خپله ټولنه په سمه توګه وپېژني.
زده کوونکو ته وواياست چې د تمرین په کتابونو په پوکانو کې ستاسو د ټولګي یا د ښوونځي د ټولنې د مختلفو غړو نومونه ولیکئ. د مثال په توګه: "ښوونکی".
۵. زده کوونکو ته و وایاست چې د خپل مور او پلار سره د دې په اړه بحث وکړي چې د دوی په ټولنه کې خلک یو له بل سره څه ډول یو ځای کار کوي؟ څو زده کوونکو ته و وایاست چې ټولګیوالو ته خپل ځوابونه و وایي.
٦. زده کوونکو ته و وایاست چې د خپل مور او پلار سره په دې اړه بحث وکړي چې څنګه کولی شي په ښوونځي کې یوه ښه ټولنه را منځ ته کړي.
۷. له څو زده کوونکو څخه وغواړئ چې خپل ځوابونه ټولګیوالو ته و وایي.
۸. زده کوونکو ته و وایاست چې موږ باید یو ځای کار وکړو او د یو او بل په اړه پوره معلومات ولرو، تر څو یوه ښه ټولنه را منځ ته کړو. زده کوونکو ته و وایاست چې همدا کار باید په کور، کلي، ښوونځي او د دندې په ځای کې هم تر سره کړي.

۲. نوښتي لیکنه (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به اوس د یوې ښې ټولنې دجوړولو په اړه یوه متن ولیکي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د درسي کتاب جملې او د چوکاټ کلمې په یوازې توګه ولولي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د چوکاټ د کلمو په کارولو سره په تشو ځایونو کې په یوازې توګه جملې جوړې کړي او نیمګړی متن دې بشپړ کړي.
۴. ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او هغو زده کوونکو ته چې ستونزې لري مرسته او لارښوونه کوي.
۵. ښوونکی له څو زده کوونکو غواړي چې خپل بشپړ کړي متنونه ټولګیوالو ته و وایي.

۳. د لومړي او دویم متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

ښوونکی له دوو پړاوونو (زده کوونکي په دوه کسیزه توګه لولي، زده کوونکي یې انفرادي توګه لولي)، څخه په ګټې اخیستنې سره لومړی او دوهم متن له زده کوونکو سره بیا لولي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** د ټولنیزو پیاوړتیاوو یا غښتلتیاوو د په ګوته کولو تکرار.
۲. **کورنۍ دنده:** لومړی او دوهم متن بیا لوستل. د نوښتي کیسې بشپړول او په اړه یې یو انځور رسمول.

فرعي موضوع: تکرار او دوامداره ارزونه

د زده کړې موخې:
۱- د مثبت او منفي فعلونو پېژندل او کارول.
۲- د مرکبو جملو پېژندل او کارول.
۳- کلمې په (۴) کټګوریو وېشل او له٪ ۹۵ سموالي سره د متنونو لوستل
٤- له٪ ۸۰ سموالي سره کلمې او جملې لیکل.
٥- د /ه/ /هـ/ /ح/ تورو لرونکو کلمو سم لیکل.

۱. کلمې او جملې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی د مثبت او منفي فعلونو مفهوم تکراروي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د درسي کتاب (الف) تمرین ترسره کړي.
۳. ښوونکی ساده او مرکبې جملې تکراروي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د درسي کتاب (ب) تمرین ترسره کړي.
٥. ښوونکی په کټګوریو کې د کلمو وېشل تکراروي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د درسي کتاب (ج) تمرین ترسره کړي.
۷. ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
۸. ښوونکی د پرله پسې ارزونې په کتاب کې د زده کوونکو نومرې ثبتوي.

۲. د لومړي او دویم متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته دوه دقیقې وخت ورکوي چې په دوه کسیزه توګه لومړی یا دوهم متن ژر ژر ولولي.
۲. ښوونکی د زده کوونکو له څلورو (۴) جوړو څخه غوښتنه کوي چې د ټولګي مخې ته راشي.
۳. ښوونکی هغوی ته وايي چې هره جوړه به د متن یوه برخه لولي. هغوی باید متن په روانه توګه او د مناسب لحن او حرکاتو په کارولو سره ولولي چې د پای ټکی او د پوښتنې نښې منعکسې کړي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې متن ورو ورو له ټولګیوالو سره ولولي او ښه غوږورته ونیسي.
٥. کله چې اته(۸) زده کوونکي په لوستلو بوخت وي، ښوونکی د هغوی د لوست د څرنګوالي کتنه کوي او خپله دا کتنه د پرله پسې ارزونې په کتاب کې لیکي.
٦. له هغو زده کوونکو سره چې په ښه توګه دا فعالیت ترسره نه کړي، راتلونکی اونۍ باید مرسته ورسره وشي.

۲۴ اونۍ ۶ لوست
کلمې او جملې
الف
۱. زه ټلویزیون ګورم — زه ټلویزیون نه ګورم
۲. انل خیرونه وايي — انل خیرونه ____
۳. مدینه درس ورکوي — مدینه درس ____
۴. غوښې کتاب لولي — غوښې کتاب ____
منفي فعل: نه ګورم، نه ورکوي، نه لولي، نه وايي
ب
۱. مشر شفقت کوي. کشر بې درناوی کوي. — مشر شفقت او کشر بې درناوی کوي.
۲. مور خبرې کوي. ماشومان بې خبرې اوري.
۳. حمید ګلان کري. خالد اوبه ورکوي.
ج
یو ګون، میز، غږ، کیښت، زړه خوږې، یوم
ښه چلند، خوکې، مرسته، لسګون، سل ګون، نخته
ټولګی: میز — افغانی: لسګون — ټیکي: ښه چلند — برګر: کیښت
د لومړي او دویم متن بیا لوستل
املا
۱۴۴

۳. املا (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې هغوی به اوس یو څو کلمې او جملې ولیکي.
۲. ښوونکی زده کوونکي د درسي کتابونو ترلو او د تمرین دکتابونو پرانیستلوته رابولي. ښوونکی لومړی کلمه په کراره وايي او څلور(۴) ځله یې تکراروي. کلمه دا ده: **فریده** زده کوونکي کلمه د تمرین په کتاب کې لیکي.
۳. ښوونکی همدغه کار د لاندې ۸ کلمو لپاره هم ترسره کوي.
۱- ګوره، ۲- لښته، ۳- هرات، ۴- هګۍ، ۵- مهال، ٦- محمود، ۷- اصلاح، ۸- حج.
٤. ښوونکی لومړی جمله په کراره لولي او څلور ځله یې تکراروي. جمله دا ده: ۱. **فریده زما ټولګیواله ده.**
٥. ښوونکی همدا کار د لاندې دریو جملو لپاره هم ترسره کوي. زده کوونکي جمله د تمرین په کتاب کې لیکي.
۲. زما مور او پلار حج ته ځي.
۳. زه کورنۍ دنده لیکم.
۴. محمود هرات ته ځي.
٦. ښوونکي زده کوونکو ته وايي چې خپل د تمرین کتابچې د کتلو لپاره راوړي. ښوونکي د هغوی املا ګوري او نومرې ورکوي.
۷. ښوونکی د زده کوونکو نومرې د پرله پسې ارزونې په کتاب کې ثبتوي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** هغه څه تکرارول چې زده کوونکو په دې اونۍ کې زده کړي دي.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې په کورونو کې د درسونو د هغو برخو بیا لیکل او لوستل دې ترسره کړي چې د اونۍ په جریان کې یې ورسره ستونزې لرلې.

د حسن خط فعالیت، ارزونه او کورنۍ دنده (۴۰ دقیقې)

د اتمي برخي عمومي کتنه: اصلي موضوع: معیشت(ژوند کول)

د لیک او لوست موخې:

۱. زده کوونکي به د دې برخې تر پایه، وتوانیږي چې:
۲. په چټکۍ سره د کلمو د تجزیې لپاره د کلمو د جوړښت اړونده (مورفیمونو) د پوهې څخه ګټه واخلي.
۳. مرکبې جملې وکاروي.
٤. عادي یا عامې مترادفې او متضادې کلمې وکاروي
٥. د مهمو کلمو په معنا پوه او په خبرو یا لیکلو کې یې وکاروي.
٦. داوړاندوینه کول چې متن به د څه په اړه وي، له انځور، سرلیک، مهمو کلمو او مخکینۍ پوهې څخه کار واخلي.
۷. د لوستلو پر مهال د تکراري لوستلو د ستراتیژۍ څخه کار واخلي.
۸. له یوې جملې سره د واقعیتي پوښتنو پر وړاندې غبرګون وښیي.
۹. د ټولګي له کچې سره برابر د یو متن پوهېدنه ارزیابي کړي.
۱۰. له٪ ۸۰ درستوالي سره د لوستلو پوښتنو ته ځواب و وایي.
۱۱. له مناسب لحن، حرکاتو او له٪ ۹۵ سموالي سره متن ولولي.
۱۲. په سم ډول د (ی)، (ي) تورو درلودونکي کلمې ولیکي.
۱۳. ٪۸۰سموالي سره کلمې او جملې ولیکي.
۱٤. له دوو لنډو پاراګرافونو سره یو مسلسل متن ولیکي.
۱۵.زده کوونکي به په نسخ خط سره مرکبې جملې د کرسي خط پر مخ په صحیح او ښکلې بڼه ولیکلای شي.

د حسن خط فعالیت(۳۵دقیقې)

ښوونکی دې د لارښود د مقدمې (۲۲- ۲۳) مخونو له لارښوونو سره سم مرکبې جملې تدریس کړي.

د حسن خط ارزونه او کورنۍ دنده(۵ دقیقې)

۱- له څو زده کوونکو څخه د کلمو د ښایسته لیکلو په اړه پوښتنه وکړي.
۲- زده کوونکي دې د کړکۍ یا پنسل قلم په وسیله مرکبې جملې په کورونو کې تمرین کړي.

د ټولنیزې عاطفي زده کړې موخې:

۱. د ځان پېژندنې او پر خپل ځان (نفس) د باور درکولو مثبت حس منځته راوړل.
۲. د شخصي او اکاډیمیکو موخو ټاکل.
۳. دموخو لاسته راوړل او پر خنډونو برلاسي کېدل.

د لوست پیل (۵دقیقې): د لوست د پیل ټول مقدماتي فعالیتونه دې ترسره شي.

د دې برخې ځانګړې فعالیتونه

توري، کلمې او جملې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکي پر تخته د دوو جملو او په لیندیو کې د یوه نښلوونکي _____ او _____ (_____) په لیکلو سره درس پیلوي.
۲. ښوونکي زده کوونکو ته تشریح کوي چې هغوی د نښلوونکي کلمې په کارولو سره له دوو جملو څخه یوه جمله جوړولای شي.
۳. ښوونکي له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې خپلو تولګیوالو ته و وایي چې هغوی د نښلوونکي کلمې په کارولو سره څنګه دوې جملې سره یوځای کولای شي.
٤. ښوونکي له یو یا دوه زده کوونکو څخه د جملې د لوستلو غوښتنه کوي.
٥. ښوونکي زده کوونکو ته وایي چې خپل درسي کتابونو ته ځیر شي. ښوونکي لومړی دوه جملې له زده کوونکو سره ترسره کوي.
٦. ښوونکي زده کوونکو ته وایي چې د تمرین کتاب کې د تمرین د بشپړولو لپاره په دوه کښیزه توګه کار وکړي.
۷. کله چې زده کوونکي د مرکبو جملو په تمرین په کار بوخت وي، ښوونکي په ټولګي کې ګرځي تر څو له هغو زده کوونکو سره مرسته وکړي چې ستونزې لري.
۸. درویشتمه اونۍ: زده کوونکي د ښوونکي په مرسته د مرکبو جملو تمرین ترسره کوي.
۹. څلورویشتمه اونۍ: ښوونکي له زده کوونکو څخه د مرکبو جملو د فعالیتونو د ترسره کولو غوښتنه کوي.

مثبت او منفي فعلونه

توري، کلمې او جملې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکي زده کوونکو ته وایي چې هغوی به د مناسبو ګرامري نښو په کارولو سره د دوو پاراګرافونو لرونکي یو متن ولیکي. متن یوه (لړۍ) چې د چارو د منځته راتګ د ترتیب څخه عبارت ده، تشریح کوي.
۲. ښوونکي له زده کوونکو څخه د تسلسل د یو څو بېلګو د وړاندې کولو غوښتنه کوي (لکه ښوونځي ته د چمتو کېدو لپاره تاسې څه کوئ؟ همداسې له پاڅېدو څخه تر ښوونځي ته تر رسېدو پورې په ترتیب سره بیان کړئ. تاسې په ټولګي کې څه کوئ؟
۳. ښوونکي زده کوونکو ته وایي چې په دې اونۍ کې به هغوی یو متن ولیکي چې د چارو یا شیانو ترتیب توضیح کوي. متن به د _____ اړه وي.
٤. ښوونکي زده کوونکو ته وایي چې د متن لومړی جمله به موضوعي یا عنواني جمله وي. چې ډېره بریده د متن اصلي مفهوم ته ورته ده.
٥. ښوونکي تشریح کوي چې جزیات تر ډېره بریده د هغو چارویا شیانو لنډیز ته ورته دي چې هغوی په دې اونۍ کې زده کړي دي.
٦. ښوونکي تشریح کوي چې د متن په پای کې به هغوی د پای جمله لیکي چې تر ډېره د پایلې د استنباط مهارت ته ورته وي چې هغوی یې تمرین ترسره کړی دی.
۷. ښوونکي پر زده کوونکو ټینګار کوي چې هغه ګرامري نښې وکاروي چې هغوی دمخه زده کړې دي.
۸. زده کوونکي جملې د خپل تمرین کتاب ته نقلوي.
۹. ښوونکي له ۲ یا ۳ زده کوونکو څخه ټولګي ته د پاراګرافونو د لوستلو غوښتنه کوي.
۱۰. ښوونکي زده کوونکو ته وایي چې متن په کور کې بشپړ کړي.

فرعي موضوع: ملي شتمني توري: ی، ي

د زده کړې موخې:
۱. د(ی) او (ي) تورو لرونکو کلمو سم لیکل.
۲. انځور، سرلیک، مهمو کلمو او مخکینۍ پوهې څخه ګټې اخیستلو سره دا وړاندوینه کول لپاره چې یوه کیسه یا متن به د څه په اړه وي.
۳. دلوستلو پرمهال دمفهوم اخیستنې لپاره دبیالوستلو څخه کار اخیستل.
٤. د مناسب لحن، حرکاتو او ٪۹۵ سموالي سره د متن لوستل.

۱. توري او کلمې (۱۰ دقیقې)
۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې څرګنده(ی) او نرمه(ي) سره نژدې غږونه لري. ځینې کلمې (ی) توري او ځینې نورې کلمې بیا د (ي) توري لري.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په دې اونۍ کې به د هغو کلمو تمرین وکړي چې د(ی) او د (ي) پکې کارول کېږي.
۳. ښوونکی لاندې کلمې پر تخته لیکي: **کلی احمدزی ملي، عایدات**، ښوونکی له زده کوونکو څخه په لوړ غږ د کلمو د لوستلو غوښتنه کوي. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې کوم توری د(ی) او د(ي) غږونه لري. ښوونکی یو څو زده کوونکو ته اجازه ورکوي چې توروته ګوته ونیسي.
٤. ښوونکی د زده کوونکو پام درسي کتاب ته را اړوي. ښوونکی کلمې زده کوونکو ته په داسې حال کې لولي چې هغوی خپلې ګوتې پر کلمو تېروي. بیا زده کوونکي کلمې په دوه کسیزه توګه لولي.
۵. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د کلمو لیکل تمرین کړي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی باید په کور کې هره ورځ د دغو کلمو د لیکلو تمرین وکړي.
۷. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د اونۍ په پای کې به هغوی د همدغو کلمو په اړه املا ولري.

۲. د لومړي متن لوستل (۲۵ دقیقې)
له لوستلو څخه مخکې
۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې سرلیک او انځور ته وګوري او وړاندوینه وکړي چې متن به د څه په اړه وي. (په خپلو کې شریکول او له ټولګیوالو سره شریکول). زده کوونکي باید درسي کتابونو ته ځیر شي چې هغوی د موضوع په اړه مخکې له مخکې په څه پوهېدل.
۲. ښوونکی درې مهمې کلمې له زده کوونکو سره معنا او په جملو کې یې کاروي.

د لوستلو پرمهال
۱. ښوونکی یې لولي، ښوونکی او زده کوونکي یې په ګډه لولي، زده کوونکي په دوه کسیزه توګه لولي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته ښیي چې څنګه کولای شي د تم کېدلو او فکر کولو ستراتیژي څخه د متن د لوستلو پرمهال ګټه واخلي.

له لوستلو څخه وروسته
۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې ایا د کیسې په اړه یې وړاندوینه سمه ده؟ هو یا نه.
۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه لاندې پوښتنې کوي:

۲۵ اونۍ
۱ لوست
توري او کلمې
ملي ټولګي دولتي ي
شتمني یرغل احمدزی
سړی درناوی کلی ی
روغتون پارکونه درملنه
ملي شتمني
ملي شتمني څه ته وایي؟
هغه څه چې د وطن د ټولو خلکو دي، ملي شتمني بلل کېږي. ښوونځي، پوهنتونونه، روغتونونه، پارکونه، سیندونه، غرونه، ځنګلونه، کانونه او نور ټول ملي شتمني دي. همدارنګه سړکونه، پلونه، بندونه، د برېښنا ستنې او مزې هم ملي شتمني دي. ملي یې ځکه بولي چې ګټه یې ټولو هېوادوالو ته رسېږي. د بېلګې په توګه، په ښوونځي کې د هر چا بچیان سبق وایي. په روغتون کې د هر چا د ناروغ درملنه کېږي. خلک باید خپلې ملي شتمني خپل مال وګڼي او ښې یې وساتي. ستاسو ښوونځی، ټولګي، میزونه، څوکۍ او کتابونه ملي شتمني دي. نن تاسې له دې شیانو ګټه اخلئ، سبا به نور زده کوونکي ترې ګټه اخلي. پام وریاندې وکړئ چې خراب نه شي.
۱٤۵

- پوښتنه: زموږ هېواد کومې ملي شتمنۍ لري؟
ځواب: ښوونځي، سیندونه، برېښنا، ځنګلونه، غرونه او داسې نور.
- پوښتنه: د ناروغ درملنه چېرته کېږي؟
ځواب: د ناروغ درملنه په روغتون کې کېږي.
- پوښتنه: ملي شتمنۍ ولې باید ښه وساتو؟
- ځواب: ځکه چې د ټولو وطنوالو شریک مال دی او ګټه یې ټولو ته رسېږي.
- پوښتنه: که ملي شتمنیو ته پاملرنه ونکړو څه به پېښ شي؟
ځواب: ټول هېوادوال به مو تاوان کړي.
۳. ښوونکي له زده کوونکو پوښتنه کوي چې د متن اصلي مفهوم څه شی دی:
ځواب: د متن اصلي مفهوم دا دی: **موږ د ملي شتمنۍ په اړه فکر کوو، موږ ته دا ښیي چې څنګ وکولای شو خپله سرمایه ښه وساتو او پوره ګټه ترې واخلو.**

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)
۱. **تکرار:** ښوونکی له زده کوونکو سره یو څو هغه کلمې چې د(ی) او (ي) غږونه لري، تکراروي.
۲. **کورنۍ دنده:** زده کوونکي توري او کلمې په کورونو کې په خپلو کتابچو کې لیکي. او د لومړي متن بیا لوستل تکراروي.

فرعي موضوع: ملي شتمني

د زده کړې موخې:

۱. له(بې)مختاړې سره د کلمو پېژندل.
۲. متضادې کلمې پرتله کول.
۳. له مناسب لحن، حرکاتو او ٪۹۵ سموالي سره د متن لوستل.

۱. کلمې او جملې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی دې (گټې) کلمه د(بې) مختاړې پر تخته لیکي.
۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې آیا هغوی د دې کلمې او مختاړې پر معنا پوهېږي. ښوونکی څو زده کوونکو ته د ځواب ویلو لپاره وخت ورکوي.
۳. ښوونکی تشریح کوي چې د(بې) مختاړې کلمو ته متضادې معنا وې ورکوي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپلو درسي کتابونو ته وګوري. هغوی په چوکاټ کې اته (۸) کلمې وینې چې د (بې) د مختاړې په یو ځای کیدلو سره د کلمو معنا وې تغییر کړي.
٥. ښوونکی لومړی دوه بېلګې له زده کوونکو سره ترسره کوي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین کتابونو کې د دې تمرین د سرته رسولو لپاره په دوه کسیزه توګه کار وکړي.
۷. کله چې زده کوونکي پر کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي تر څو له هغو زده کوونکو سره مرسته وکړي چې ستونزې لري.
۸. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې هغوی په دې لوست کې څه زده کړل. ځواب: د (بې) د مختاړې په یو ځای کولو سره د کلمو معنا وې تغییر کوي.

۲. د لغتونو زېرمه (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به د متضادو کلمو په اړه لازیات تمرین وکړي.
۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې آیا د هغوی اوس هم په یاد دي چې متضادې کلمې څه ته وایي. او د متضادو کلمو یو څو بېلګې وړاندې کولای شي؟
۳. ښوونکی زده کوونکي د خپلو درسي کتابونو لوستلو ته رابولي. هغوی د(الف) او (ب) دوه چوکاټونه وینې چې کلمې لري. هغوی باید د (الف) د چوکاټ متضادې کلمې د (ب) په چوکاټ کې وښیي.
٤. ښوونکی لومړی دوه کلمې له زده کوونکو سره ترسره کوي.
٥. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په دوه کسیزه توګه د خپل تمرین په کتابونو کې تمرین کړي.

٦. کله چې زده کوونکي په کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي تر څو له هغو زده کوونکو سره مرسته وکړي چې ستونزې لري.
۷. لږ وخت وروسته، ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
۸. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې و وایي هغوی په دې لوست کې څه زده کړي دي. (ځواب: موږ د متضادو کلمو په اړه زده کړه وکړه).

۳. د لومړي متن بیا لوستل (۱۰دقیقې)

۱. د څلور پړاوونو (ښوونکی یې لولي، ښوونکی او زده کوونکي یې په ګډه لولي، زده کوونکي یې په دوه کسیزه توګه لولي او زده کوونکي یې په انفرادي توګه لولي) په کارولو سره لومړی متن له زده کوونکو سره بیا لولي

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** د (بې) له مختاړې سره د متضادو کلمو تکرارول.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د کلمو او جملو تمرین په کورونو کې په خپلو کتابچو کې ترسره کړي او لومړی متن دې تکرارکړي.

فرعي موضوع: حاجي گک کان

د زده کړې موخې:

۱. په چټکۍ سره د کلمو د تجزیه کولو لپاره د مورفیمونو د پوهې کارول.
۲. د انځور، سرلیک، مهمو کلمو او د مخکینۍ پوهې څخه په ګټې اخیستنې سره دا وړاندوینه کول چې کیسه یا متن به د څه په اړه وي.
۳. د لوستلو پر مهال د مفهوم اخیستنې لپاره د بیا لوستلو څخه کار اخیستل.
٤. د مناسب لحن، حرکاتو او ٪۹۵ سموالي سره د متن لوستل.

۱. کلمې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی د لومړۍ کلمې جوړښت کټ مټ پر تخته هغسې لیکي، لکه چې په درسي کتاب کې لیکل شوی دی.
۲. ښوونکی کلمه په لوړ غږ زده کوونکو ته لولي. بیا ښوونکی کلمه له زده کوونکو سره په ګډه لولي.
۳. ښوونکی تشریح کوي چې کلمې ته یوه کوچنۍ برخه ورزیاتېږي او د نوم معنا بدلوي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د لومړنیو دوو بېلګو د لوستلو لپاره خپل درسي کتابونو ته وګوري.
۵. ښوونکي زده کوونکو ته وایي چې په درسي کتابونو کې په دوه کسیزه توګه کلمې ولولي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د کلمو لیکل تمرین کړي.
۷. کله چې زده کوونکي کلمې لولي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي ترڅو له هغو زده کوونکو سره مرسته وکړي چې ستونزې لري.

۲. دویم متن لوستل (۲۵ دقیقې)

له لوستلو څخه مخکې

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې سرلیک او انځور ته وګوري او وړاندوینه وکړي چې متن به د څه په اړه وي. (په خپلو کې شریکول، له ټولګیوالو سره شریکول). زده کوونکي باید درسي کتابونو ته ځیر شي چې هغوی د موضوع په اړه مخکې له مخکې په څه پوهېدل.
۲. ښوونکی درې مهمې کلمې له زده کوونکو سره معنا او په جملو کې یې کاروي.

د لوستلو پر مهال

۱. ښوونکی یې لولي، ښوونکی او زده کوونکي یې په ګډه لولي، زده کوونکي په دوه کسیزه توګه لولي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته ښیي چې څنګه کولای شي د تم کېدلو او فکر کولو ستراتیژۍ څخه د متن د لوستلو پرمهال ګټه واخلي.

له لوستلو څخه وروسته

۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې ایا د کیسې په اړه یې وړاندوینه سمه ده؟ هو یا نه.

۲۵ اونۍ ۳ لوست

کلمې

کار	بې + کاره	بې کاره
لار	بې + لارې	بې لارې
مینه	بې + مینې	بې مینې
کور	بې + کوره	بې کوره

اوسپنه کان بې

د حاجیګک کان

بېل، څټک، تېر، کولنګ، موټر او بایسیکل خو مو لیدلي دي څه فکر کوئ، دا شیان له څه شي څخه جوړېږي؟ دا او ډېر نور شیان له اوسپنې څخه جوړېږي پوهېږئ چې اوسپنه چېرته پیدا کېږي؟

اوسپنه په کان کې وي د حاجیګک د اوسپنې کان د بامیانو په ولایت کې دی دغه کان ډېره اوسپنه لري اوسپنه په ډېرو کې ګډه وي. انجینیران له کان څخه د اوسپنې ډبرې راباسي. وروسته یې په بټیو کې اچوي. په بټیو کې ډبرې وېلي کېږي چې اوسپنه له نورو توکو بېله شي. وروسته له اوسپنې څخه بېلا بېل شیان جوړېږي. که دولت کانونه راوباسي، د وطن اقتصاد به مو پرې پیاوړی شي.

۱۴۷

۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه لاندې پوښتنې کوي:
- **پوښتنه: د حاجي گک د اوسپنې کان په کوم ولایت کې دی؟**
ځواب: د بامیان په ولایت کې.
- **پوښتنه: که د حاجي گک کان راویستل شي څه به وشي؟**
ځواب: د وطن اقتصاد به مو پرې پیاوړی شي.
- **پوښتنه: څه فکر کوئ له کانونو څخه کوم شیان لاس ته راځي؟**
ځواب: تېل، گاز، طلا، اوسپنه، او داسې نور.
- **پوښتنه: که کانونه، استخرج نه شي څه به وشي؟**
ځواب: هېواد مو پرمختگ نشي کولای.

۳. ښوونکی له زده کوونکو پوښتنه کوي چې د متن اصلي مفهوم څه شی دی:
٤. ځواب: د متن اصلي مفهوم دا دی: **د خپل هېواد کانونه راښیي، له دې کانونو څخه د ګټې اخیستنې لارې راښیي او دا راښیي چې د حاجي گک کان د اوسپنې کان دی.**

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. تکرار: ښوونکی د کلمو تمرین له زده کوونکو سره تکراروي.
۲. کورنۍ دنده: زده کوونکي د کلمو لیکل او د دوهم متن بیا لوستل په کور کې تمرین کوي.

فرعي موضوع: حاجي ګک کان

د زده کړې موخې:
۱- د مرکبو جملو پېژندل او کارول.
۲- په یوه جمله کې د متضادو کلمو بدلول.
۳- له مناسب لحن، حرکاتو سره او ٪ ۹۵ سموالي سره د متن لوستل.

۱. کلمې او جملې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی پر تخته د دوه جملو او په لیندیو کې د یوه نښلوونکي په لیکلو سره درس پیلوی. لکه: **(موږ ملي شتمني ساتو(ځکه) چې چاته اړ نشو)**
۲. ښوونکی زده کوونکو ته تشریح کوي چې هغوی د نښلوونکي کلمې په کارولو سره له دوو جملو څخه یوه جمله جوړولای شي.
۳. ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې خپلو تولګیوالو ته و وایي چې هغوی د نښلوونکي کلمې په کارولو سره څنګه دوه جملې سره یوځای کولای شي.
٤. ښوونکی له یویا دوو زده کوونکو څخه د جملې د لوستلو غوښتنه کوي.
٥. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپل درسي کتابونو ته ځیر شي. ښوونکی لومړی دوو جملې له زده کوونکو سره ترسره کوي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین کتاب کې د تمرین بشپړولو لپاره په دوه کسیزه توګه کار وکړي.
۷. کله چې زده کوونکي د مرکبو جملو پر تمرین بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي ترڅو له هغو زده کوونکو سره مرسته وکړي چې ستونزې لري.
۸. ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې و وایي هغوی په دې درس کې څه زده کړي دي. (ځواب: د مرکبو جملو جوړول.)

۲. د لغتونو زېرمه (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به د متضادو کلمو په اړه لازیات تمرین وکړي.
۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې آیا د هغوی اوس هم په یاد دي چې متضادې کلمې څه ته وایي. آیا هغوی د متضاد کلمو یو څو بېلګې وړاندې کولای شي؟
۳. ښوونکی زده کوونکي دخپلو درسي کتابونو لوستلو ته رابولي. هغوی څو جملې وینې. په هره جمله کې د یوې کلمې لاندې کرښه ایستل شوې ده ترڅو په چوکاټ کې د هماغه کلمې متضاده کلمه پیدا کړي. ښوونکی لومړی دوه جملې له زده کوونکو سره ترسره کوي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په دوه کسیزه توګه خپل د تمرین کتابونو کې تمرین ترسره کړي.
٥. کله چې زده کوونکي په کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي ترڅو له هغو زده کوونکو سره مرسته وکړي چې ستونزې لري.
٦. لږ وخت وروسته، ښوونکي د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
۷. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې و وایي هغوی په دې لوست کې څه زده کړي دي. (ځواب: موږ د متضادو کلمو په اړه زده کړه وکړه).

۲۵ اونۍ ۴ لوست
کلمې او جملې
۱. موږ ملي شتمني ساتو چې چا ته اړ نه شو
موږ ملي شتمني ساتو (ځکه) چې چا ته اړ نه شو
۲. زه راغلم ته نه وې
زه راغلم ( ) ته نه وې
۳. موږ کور ته ځو بریالی ښوونځي ته ځي
موږ کور ته ځو ( ) بریالی ښوونځي ته ځي
کلمې: ځکه، خو، او
د لغتونو زېرمه
۱. زه سړي او به ځښم (تودې)
۲. موږ تور رنګ خوښوو ( )
۳. ښوونکي په خندا راغلل ( )
۴. هغوی ګټه کوي ( )
۵. زموږ هېواد ډېرې ملي شتمنۍ لري ( )
۶. موږ د ورځې کار کوو ( )
کلمې: سپین، تودې، ژړا، لږې، تاوان، شپې
د دویم متن بیا لوستل
۱۴۸

۳. د دویم متن بیا لوستل (۱۰دقیقې)

۱. د څلور پړاوونو (ښوونکی لولي، ښوونکی او زده کوونکي یې په ګډه لولي، زده کوونکي یې په دوه کسیزه توګه لولي او زده کوونکي یې په انفرادي توګه لولي) په کارولو سره لومړی متن له زده کوونکو سره بیا لولي

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** دساده او مرکبو جملو تکرارول.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې کلمو او جملو تمرین په کورونو کې په خپلو کتابچو کې ترسره کړي او لومړی او دوهم متن تکرارکړي.

د حسن خط فعالیت، ارزونه او کورنۍ دنده (۴۰ دقیقې)

فرعي موضوعگانې: ملي شتمني او د جاجي ګک کان

د زده کړې موخې:
۱- په مثبته توګه د ځان پېژندل او پر خپل ځان ویاړل.
۲- د نوښتي لیکنې د متن بشپړول.
۳- له مناسب لحن، حرکاتو سره او٪ ۹۵ سموالي سره د متن لوستل.

۱. غوږنیول او خبرې کول (۱۰ دقیقې)

۱. زده کوونکو ته و وایاست چې نن به موږ په مثبته توګه د خپل ځان د پېژندلو په اړه خبرې کوو. زیار او زحمت او پر ځان باور هغه وخت ډېر مهم دی چې کله موږ غواړو ستونزمن کارونه ترسره کړو. د ستونزمنو کارونو د ترسره کولو پر مهال باید په دې پوه شو چې موږ څوک یو؟ څه ډول وړتیاوې لرو؟ ښوونکی تشریح کوي چې موږ باید په خپلو ملي شتمنیو او ځانونو وویاړو. ویاړ په دې معنا دې چې موږ د یوه شي یا د یو چا د لاسته راوړنو او ځانګړتیاوو په اړه د خوشحالۍ احساس کوو او افتخار پرې کوو.

۲. زده کوونکو ته و وایاست چې په درسي کتابونو کې د دوو زده کوونکو انځور ته وګورئ. له زده کوونکو څخه وغواړئ چې د انځور په اړه بحث وکړي او د زده کوونکو احساسات پکې وپېژني. له زده کوونکو دغه پوښتنه وکړئ: ستاسو په نظر زده کوونکي ولې دا ډول احساس کوي؟ زده کوونکو ته و وایاست موږ الله (ج) پیدا کړي یو چې د هغه عبادت وکړو، له بېوزلو سره مرسته وکړو، د مشرانو درناوی وکړو، له خلکو سره زړه سوی او خواخوږي وښیو او داسې نور. دا ټول هغه ښه کارونو دي چې په ترسره کولو سره یې موږ ویاړو او خوشحاله کېږو. کله چې موږ دا ډول ښه کارونه ترسره کړو، نو الله (ج) هم له موږ خوشحاله کېږي.

۳. زده کوونکو ته و وایاست چې د تمرین کتابونو ته وګورئ. د تمرین په کتابونو کې به تاسو یو فعالیت ترسره کوئ. په دې فعالیت کې به تاسو د خپل ځان په اړه یو انځور او شپږ غوره ځانګړتیاوې یا صفتونه ولیکئ.

۴. زده کوونکو ته و وایاست چې هر یو خپل انځور ټولګیوالو ته وښیي.

۵. زده کوونکو ته څرګنده کړئ چې موږ ټولو ته الله (ج) ډېرې غوره ځانګړتیاوې او مسؤلیتونه را کړي دي چې باید پرې وویاړو. موږ ټول باید د یوې غوره ټولنې او پیاوړې افغانستان په را منځ ته کولو کې برخه واخلو.

۲. نوښتي لیکنه (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به اوس په مثبته توګه د ځان پېژندلو په اړه یو متن ولیکي.
۲. ښوونکی د درسي کتاب جملې او د چوکاټ کلمې له زده کوونکو سره یو ځای لولي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د چوکاټ د کلمو په کارولو سره په تشو ځایونو کې په دوه کسیزه توګه جملې جوړې کړي او نیمګړی متن دې بشپړ کړي.
۴. ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او هغو زده کوونکو ته چې ستونزې لري مرسته او لارښوونه کوي.
۵. ښوونکی له څو زده کوونکو غواړي چې خپل بشپړ کړي متنونه ټولګیوالو ته و وایي.

۳. د لومړي او دویم متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

ښوونکی له دوو پړاوونو (لکه زده کوونکي په دوه کسیزه توګه لولي، زده کوونکي یې په انفرادي توګه لولي)، څخه په ګټه اخیستنې سره لومړی او دوهم متن له زده کوونکو سره بیا لولي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** زده کوونکي هغه کارونه تکراروي چې پر ترسره کولو یې ویاړي.
۲. **کورنۍ دنده:** لومړی او دوهم متن بیا لوستل. د نوښتي کیسې بشپړول او په اړه یې یو انځور رسمول.

فرعي موضوع: تکرار او دوامداره ارزونه

د زده کړې موخې:
۱- د (بې) مورفیم لرونکو نومونو پېژندل او کارول.
۲- د مرکبو جملو پېژندل او کارول.
۳- متضادو کلمو ته مطابقت ورکول.
٤- له مناسب لحن،حرکاتو او ٪۹۵ سموالي سره د متنونو لوستل.
٥- له٪ ۸۰ سموالي سره کلمې او جملې لیکل.
٦- د /ي/ او /ی/ غږونو او د /ي/ تورو لرونکو کلمو سم لیکل.

۱.کلمې او جملې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی د (بې) مورفیم لرونکو نومونو مفهوم تکراروي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د درسي کتاب (الف) تمرین ترسره کړي.
۳. ښوونکی متضادې کلمې تکراروي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د درسي کتاب (ب) تمرین ترسره کړي.
٥. ښوونکی ساده او مرکبې جملې تکراروي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د درسي کتاب (ج) تمرین ترسره کړي.
۷. ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه گوري.
۸. ښوونکی د پرله پسې ارزونې په کتاب کې د زده کوونکو نومرې ثبتوي.

۲.د لومړي او دویم متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته دوه دقیقې وخت ورکوي چې په دوه کسیزه توگه لومړی یا دوهم متن ژر ژر ولولي.
۲. ښوونکی د زده کوونکو له (۴) جوړو نه غوښتنه کوي چې د ټولگي مخې ته راشي.
۳. ښوونکی هغوی ته وایي چې هره جوړه به د متن یوه برخه لولي. هغوی باید متن په روانۍ سره او د مناسب لحن او حرکاتو په کارولو سره ولولي چې د ټکی او د پوښتنې نښې منعکسې کړي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې متن ورو ورو له ښوونکی سره ولولي او ښه غوږ ورته ونیسي. کله چې اته(۸) زده کوونکي په لوستلو بوخت وي، ښوونکی د هغوی د لوستلو ځرنگوالی مشاهده کوي او خپله مشاهده د پرله پسې ارزونې کتاب کې لیکي. له هغه زده کوونکو سره چې په ښه توگه دا فعالیت ترسره نه کړي، راتلونکې اونۍ باید مرسته ورسره وشي.

۳.املا (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به څو کلمې او جملې ولیکي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته د درسي کتابونو ترلو او د تمرین د کتابونو پرانیستلو ته رابولي ښوونکی لومړی کلمه په کراره وایي او (۴) ځلې یې تکراروي. کلمه دا

ده:**ملي** زده کوونکي کلمه لیکي.
۳. ښوونکی همدغه کار د لاندې (۸) کلمو لپاره هم ترسره کوي.
۱- عایدات ۲- دولتي ۳- لرگی ۴- کلی ۵- احمدزی ٦- سړی ۷- درناوی ۸- یرغل.
٤. ښوونکی لومړی جمله په کرار ه لولي او څلور ځله یې تکراروي. جمله دا ده: ۱. **موږ د خپلو ملي شتمنیو ساتنه کوو.**
٥. زده کوونکي جمله د تمرین په کتاب کې لیکي.
٦. ښوونکی همدا کار د لاندې دري، جملو لپاره ترسره کوي.
۲. افغانستان ډېر کانونه لري. ۳. میزونه او څوکۍ له لرگي څخه جوړیږي.۴. احمدزی پرون کلي ته لاړ.
۷. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپل د تمرین کتابچې د کتلو لپاره راوړي. ښوونکي د هغوی املا گوري او نومرې ورکوي.
۸. ښوونکی د زده کوونکو نومرې د پرله پسې ارزونې کتاب کې ثبتوي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** هغه څه تکرارول چې زده کوونکو په دې اونۍ کې زده کړي دي.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په کورونو کې د درسونو د هغو برخو بیا لیکل او لوستل دې ترسره کړي چې د اونۍ په جریان کې یې ورسره ستونزې لرلې.

د حسن خط فعالیت، ارزونه او کورنۍ دنده (۴۰ دقیقې)

فرعي موضوع: د پستې ځنګل

د زده کړې موخې:

۱. د ي، ئ،ی تورولرونکو کلمو سم لیکل.
۲. له انځور سرلیک، مهمو کلمو او مخکینۍ پوهې څخه په ګټې اخیستنې دا وړاندوینه کول چې کیسه یا متن به د څه په اړه وي.
۳. د لوستلو پر مهال د مفهوم اخیستنې لپاره د بیا لوستلو څخه کار اخیستل.
٤. د متن اروزل.

۱. کلمې او جملې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د اوردې (ي)، امریه (ئ) او لکۍ لرونکی (ی) سره نژدې غږونه لري. ښوونکی واضح کوي چې ځینې کلمې د (ي) توری ځینې کلمې د (ئ) توری او ځینې نورې بیا د (ی) توری لري.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په دې لوست کې به د هغو کلمو تمرین ترسره کړي چې د (ي)، (ئ) او (ی) توري پکې کارول کېږي.
۳. ښوونکی لاندې کلمې پر تخته لیکي: (بېل، کورئ او شتمنی)
٤. ښوونکی له زده کوونکو څخه په لوړ غږ د کلمې د لوستلو غوښتنه کوي. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې کوم توری دای ا، ای ا، ی اغږ ونه لري. ښوونکی یو څو زده کوونکو ته اجازه ورکوي چې توري ته ګوته ونیسي.
۵. ښوونکی د زده کوونکو پام درسي کتاب ته را اړوي. ښوونکی کلمې زده کوونکو ته په داسې حال کې لولي چې هغوی خپلې ګوتې پر کلمو تېروي. بیا زده کوونکي کلمې په دوه کسیزه توګه لولي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د کلمو د لیکلو تمرین دې د تمرین په کتابونو کې ترسره کړي.
۷. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی باید په کور کې هره ورځ د دغو کلمو د لیکلو تمرین وکړي.
۸. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د اونۍ په پای کې به هغوی د همدغو کلمو باره کې املاء ولري.

۲. د لومړي متن لوستل (۲۵ دقیقې)

له لوستلو څخه مخکې

۱. ښوونکی زده کوونکو نه وایي چې سرلیک او انځور ته وګوري او وړاندوینه وکړي چې متن به د څه په اړه وي. (خپلومنځونو کې شریکول، له ټولګیوالو سره شریکول). زده کوونکي باید درسي کتابونو ته ځیر شي. چې هغوی د موضوع په اړه مخکې له مخکې په څه پوهیدل.

۲. ښوونکی درې کلیدي کلمې له زده کوونکو سره معنا او په جملو کې یې استعمالوي.

د لوستلو پر مهال

۱. ښوونکی تمثیل کوي، ښوونکی او زده کوونکي په ګډه لوستل کوي، زده کوونکي په دوه کسیزه توګه لوستل کوي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته ښیي چې څنګه کولای شي د تم کېدلو او فکر کولو له ستراتیژۍ څخه ګټه واخلي.

له لوستلو څخه وروسته

۱. ښوونکی له زده کوونکو نه پوښتنه کوي چې ایا د کیسې په اړه یې وړاندوینه سمه ده؟ هو یا نه.
۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه لاندې پوښتنې کوي:

۲۶ اونۍ ۱ لوست

توري او کلمې

ي	اوسپنې	ډېرې	بېل
ئ	پوهېږئ	وساتئ	ګورئ
ی	هیلی	ښاپېرې	ګلالی

پسته خوندوره خوندي

د پستې ځنګل

افغانستان د پستې لوی لوی ځنګلونه لري. دغه ځنګلونه په بدخشان، تخار، بغلان، سمنګان، فاریاب، بادغیس او هرات کې دي.
د پستې ونې په خپله هم شنې کېږي. ډېرې اوبه نه غواړي. د باران په اوبو هم خړوبېږي. دا ونې په خاورینو غونډیو کې ښه وده کوي او اوږد عمر لري.
د پستې په ځنګلونو کې ډول ډول ځناور او مرغان ژوند کوي. شا او خوا ورسره ښکلي او ګلالی ښکاري. هلته څوک مېږې او وزې نه څروي، ځکه چې د پستې تنکي نیالګي خرابوي. د پستې ونې خوندوره میوه نیسي. د پستې خوړل ګټه لري. ګورئ! د افغانستان پسته په دنیا کې ښه نوم لري. پسته نورو هېوادونو ته هم استول کېږي. له دې لارې وطن ته ډېرې پیسې راځي، نو راځئ چې د پستې خپل ځنګلونه خوندي وساتو.

۲۵۱

- پوښتنه: د افغانستان کوم ولایتونه د پستې ځنګلونه لري؟
ځواب: بدخشان، تخار، بغلان، سمنګان، فاریاب، بادغیس او هرات.
- پوښتنه: څه باید وکړو چې د پستې تنکي نیالګي مو خراب نشي؟
ځواب: هلته باید مېږې او وزې ونه څروو.
- پوښتنه: که د پستې ځنګلونو ته پاملرنه ونه کړو څه به رامنځ ته شي؟
ځواب: ځنګلونه به مو له منځه لاړشي. د هېواد اقتصاد او ښکلا به مو زیانمنه شي.
- پوښتنه: ولې د افغانستان پسته په نړۍ کې ښه نوم لري؟
ځواب: ځکه چې ښه کیفیت لري او ډېره خوندوره ده.

۳. ښوونکی له زده کوونکو پوښتنه کوي چې د متن اصلي مفهوم څه شی دی:
٤. ځواب: د متن اصلي مفهوم دا دی: **د پستې د ارزښت په اړه درس په زړه پورې و، د افغانستان پسته په دنیا کې ښه نوم لري.**

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** ښوونکی له زده کوونکو سره یو څو هغه کلمې چې دای ا، ای ا ئ غږونو لري، تکراروي.
۲. **کورنۍ دنده:** زده کوونکي کلمې او جملې تمرین په کورونو کې په خپلو کتابچو کې ترسره کوي او لومړی لوست تکراروي.

فرعي موضوع: د پستې ځنګل

د زده کړې موخې:

۱. له (بې) مختاړې مورفیم سره نومونه پېژندل.
۲. مترادفې (هم معنا) کلمې پرتله کول.
۳. له مناسب لحن او حرکاتو سره او له ۹۵٪ سموالي سره متن لوستل.

۱. کلمې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی لاندینۍ دوه کلمې پر تخته لیکي: **جوړه** او **بې جوړه**
۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې آیا هغوی د دغو ددو کلمو پر معنا پوهېږي. ښوونکی یو څو زده کوونکو ته د ځواب ورکولو فرصت ورکوي. ښوونکی تشریح کوي چې د (بې) مختاړې کلمو ته نورې او متضادې معناوې ورکوي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپل درسي کتاب ته وګوري. هغوی یو شمېر کلمې وینې چې د (بې) مختاړې لري. خو دغه ټولې کلمې حقیقي کلمې نه دي. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی باید د هرې کلمې لپاره و وایي چې آیا دا یوه سمه کلمه ده او که نا سمه؟
٤. ښوونکی لومړۍ دوه بېلګې له زده کوونکو سره ترسره کوي.
٥. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین کتاب کې د تمرین د سرته رسولو لپاره په دوه کسیزه توګه کار وکړي.
٦. کله چې زده کوونکي په کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي ترڅو له هغو زده کوونکو سره مرسته وکړي چې ستونزې لري.
۷. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې و وایي هغوی به په دې لوست کې څه زده کړي دي. (ځواب: برخه (بې) مختاړې کلمې ته بله معنا ورکوي).

۲. د لغتونو زېرمه (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به د مترادفو کلمو باره کې لازیات تمرین وکړي.
۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې اوس هم په یاد لري چې مترادفې کلمې څه ته وایي. آیا هغوی د مترادفو کلمو یو څو بېلګې وړاندې کولای شي؟
۳. ښوونکی زده کوونکي خپلو درسي کتابونو لوستلو ته رابولي. هغوی د(الف) او (ب) دوه چوکاټونه وینې چې کلمې لري. هغوی باید مترادفو کلمو ته په دواړو چوکاټونو کې مطابقت ورکړي. ښوونکی لومړۍ دوه کلمې له زده کوونکو سره ترسره کوي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په دوه کسیزه توګه خپلو د تمرین په کتابونو کې تمرین ترسره کړي.
٥. کله چې زده کوونکي په کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي تر څو له هغو زده کوونکو سره مرسته وکړي چې ستونزې لري.
٦. لږ وخت وروسته، ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
۷. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې و وایي هغوی په دې لوست کې څه زده کړي دي. (ځواب: موږ د مترادفو کلمو باره کې زده کړه وکړه).

۳. د لومړي متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

۱. د څلور پړاوونو (ښوونکی لولي، ښوونکی او زده کوونکي یې په ګډه لولي، زده کوونکي یې په دوه کسیزه توګه لولي او زده کوونکي یې په انفرادي توګه لولي) په کارولو سره لومړی متن له زده کوونکو سره بیا لولي

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** له (بې) مختاړې سره نومونه تکرارول.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د کلمو په کورونو کې په خپلو کتابچو کې ترسره کړي او د لومړی متن لوستل بیا تکرار کړي.

فرعي موضوع: زمرد

د زده کړې موخې:

۱. په مورفیمونو د کلمو تجزیه کول او د جملو د جوړښت د پوهې کارول.
۲. له انځور، سرلیک، مهمو کلمو او مخکینۍ پوهې څخه په ګټه اخیستنې سره دا وړاندوینه کول چې کیسه یا متن په د څه په اړه وي.
۳. د لوستلو پر مهال د مفهوم اخیستنې لپاره له بیا لوستلو نه کار اخیستل.
٤. د متن اروزل.

۱.کلمې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی د لومړي نوم جوړښت کټ مټ پر توره تخته هغسې لیکي لکه چې په درسي کتاب کې لیکل شوی دی.
۲. ښوونکی نمونه په لوړ غږ زده کوونکو ته لولي، بیا ښوونکی نمونه له زده کوونکو سره په ګډه لولي.
۳. ښوونکی تشریح کوي چې کلمې ته یوه کوچنۍ برخه ورزیاتېږي او د نوم معنا بدلوي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د لومړنیو دوو بېلګو د لوستلو د پاره خپل درسي کتاب ته وګوري.
٥. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په درسي کتابونو کې په دوه کسیزه توګه کلمې ولولي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د کلمو لیکل تمرین کړي.
۷. کله چې زده کوونکي کلمې لولي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي تر څو له هغو زده کوونکو سره مرسته وکړي چې ستونزې لري.

۲.د دویم متن لوستل (۲۵ دقیقې)

له لوستلو څخه مخکې

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې سرلیک او انځور ته وګوري او وړاندوینه وکړي چې متن به د څه په اړه وي. (په خپلو کې شریکول، له ټولګیوالو سره شریکول). زده کوونکي باید درسي کتابونو ته ځیر شي چې هغوی د موضوع په اړه مخکې له مخکې په څه پوهېدل.
۲. ښوونکی درې مهمې کلمې له زده کوونکو سره معنا او په جملو کې یې کاروي.

د لوستلو پر مهال

۱. ښوونکی یې لولي، ښوونکی او زده کوونکي په ګډه یې لولي، زده کوونکي په دوه کسیزه توګه لولي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته ښیي چې څنګه کولای شي د تم کېدلو او فکر کولو ستراتیژۍ څخه د متن د لوستلو پرمهال ګټه واخلي.

له لوستلو څخه وروسته

۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې ایا د کیسې په اړه یې وړاندوینه سمه ده؟ هو یا نه.
۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه لاندې پوښتنې کوي:
- پوښتنه: د هېواد په کومو غرونو کې د زمرد کانونه شته؟

۲۶ اونۍ ۳ لوست

کلمې

کلمه	بې + کلمه	کلمه
وعده	بې + وعدې	بې وعدې
کار	بې + کاره	بې کاره
وفا	بې + وفا	بې وفا

خرڅلاو شتمني مسلکي

زمرُد

زمرُد یوه قیمتي او ارزښتناکه ډبره ده. زمرُد په ګاڼو کې کارول کېږي. همدارنګه د فضایي بېړیو په جوړولو کې ورنه کار اخیستل کېږي. زموږ د هېواد د پنجشېر او بدخشان په غرونو کې د زمرُدو کانونه شته. دا زمرُد د نورو هېوادونو د زمرُدو په پرتله شفاف او رانه دي. زمرُد چې کله له کان څخه را وایستل شي، بیا ډلبندي کېږي. له ډلبندۍ وروسته د خرڅلاو لپاره کورنیو او بهرنیو بازارونو ته استول کېږي. د افغانستان زمرُد په نړیوالو بازارونو کې لوړه بیه لري. کانونه د افغانانو ملي شتمنۍ دي. په کار ده چې ټول کانونه په قانوني او مسلکي توګه راوایستل شي. له دې سره به هېواد آباد او د خلکو اقتصاد به پیاوړی شي.

۱۵۳

ځواب: د پنجشیر او بدخشان په غرونو کې.
- پوښتنه: کله چې زمرد له کان څخه راوایستل شي بیا پرې څه کوي؟
ځواب: ډلبندي کېږي او د خرڅلاو لپاره کورنیو او بهرنیو بازارونو ته استول کېږي.
- پوښتنه: ستاسو په فکر قیمتي کاڼي څه ته ویل کېږي؟
ځواب: زمرد، یاقوت، لعل، جواهر او فیروزه.
- پوښتنه: که چېرته د زمردوکانونه په خپل سري توګه راویستل شي څه به پېښ شي؟
ځواب: ملي شتمني به مو له منځه لاړه شي او اقتصاد ته به مو لوی زیان ورسیږي.

۳. ښوونکي له زده کوونکو پوښتنه کوي چې د متن اصلي مفهوم څه شی دی:
٤. ځواب: د متن اصلي مفهوم دا دی: **د زمرد متن په زړه پورې و، زمرد ملي شتمني ده د پنجشیر او هندوکش په غرونو کې د زمردو کانونه شته چې باید سم یې وساتو.**

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** ښوونکی د کلمو تمرین له زده کوونکو سره تکراروي.
۲. **کورنۍ دنده:** زده کوونکي د کلمې لیکل او د دوهم متن بیا لوستل په کور کې تمرین کوي.

فرعي موضوع: زمرد

د زده کړې موخې:
۱- د مرکبو جملو پېژندل او کارول.
۲- په یوه جمله کې د مترادفو کلمو تبدیلول.
۳- له مناسب لحن، حرکاتو او له٪ سموالي سره د متنونو لوستل.

۱. کلمې او جملې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی پر تخته د دوو جملو او په لیندیو کې د یوه نښلوونکي(**خیبر پسته اخلي شمشاد زمرد خرڅوي.**) او (**خیبر پسته اخلي او شمشاد زمرد اخلي**) لیکلو سره درس پیلوي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته درس تشریح کوي چې هغوی د نښلوونکي کلمې په کارولو سره له دوو جملو څخه یوه جمله جوړولای شي.
۳. ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې خپلو تولګیوالو ته و وایي چې هغوی د نښلوونکي کلمې په کارولو سره څنګه دوه جملې سره یوځای کولای شي. ښوونکی له یوه یا دوو زده کوونکو څخه د جملې د لوستلو غوښتنه کوي. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپل درسي کتابونو ته ځیر شي. ښوونکی لومړی دوه جملې له زده کوونکو سره ترسره کوي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین کتاب کې د تمرین بشپړولو لپاره په دوه کسیزه توګه کار وکړي. کله چې زده کوونکي د مرکبو جملو په تمرین بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي ترڅو له هغو زده کوونکو سره مرسته وکړي چې ستونزې لري. ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې و وایي هغوی په دې درس کې څه زده کړي دي. (ځواب: د مرکبو جملو جوړول.)

۲. د لغتونو زېرمه (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به د مترادفو کلمو په اړه لازیات تمرین وکړي.
۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې اوس هم په یاد لري چې مترادفې کلمې څه ته وایي. آیا هغوی د مترادفو کلمو څو بېلګې وړاندې کولای شي؟
۳. ښوونکی زده کوونکي خپل درسي کتاب لوستلو ته رابولي. هغوی یو څو جملې وینې. په هره جمله کې د یوې کلمې لاندې خط ایستل شوی دی. هغوی باید جملې ته څېرمه چوکاټ کې د کلمو له جملې څخه د هماغه کلمې مترادفه کلمه پیدا کړي. ښوونکی لومړی دوه جملې له زده کوونکو سره ترسره کوي.

٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په دوه کسیزه توګه خپلو د تمرین په کتابونو کې تمرین ترسره کړي.
٥. کله چې زده کوونکي په کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي تر څو له هغو زده کوونکو سره مرسته وکړي چې ستونزې لري.
٦. لږ وخت وروسته، ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
٧. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې په دې اونۍ کې څه زده کړي دي. (ځواب: موږ د مترادفو کلمو په اړه زده کړه وکړه).

۳. د دویم متن بیا لوستل (۱۰دقیقې)

۱. د څلور پړاوونو (ښوونکی لولي، ښوونکی او زده کوونکي یې په ګډه لولي، زده کوونکي یې په دوه کسیزه توګه لولي او زده کوونکي یې په انفرادي توګه لولي) په کارولو سره لومړی متن له زده کوونکو سره بیا لولي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** د مرکبو جملو تکرارول.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د کلمو او جملو لیکل او د دوهم متن لوستل په کورونو کې په خپلو کتابچو کې ترسره کړي.

د حسن خط فعالیت، ارزونه او کورنۍ دنده (۴۰ دقیقې)

فرعي موضوعګانې: د پستې ځنګل، زمرد

د زده کړې موخې:
۱- د موخو ټاکل.
۲- د نوښتي لیکنې د متن بشپړول.
۳- له مناسب لحن، حرکاتو او ٪ ۹۵ سموالي سره د متنونو لوستل.

۱. غوږنیول او خبرې کول (۱۰ دقیقې)

۱. زده کوونکو ته ووایاست چې د نن ورځې په درس کې به د خپلو شخصي، علمي او مسلکي موخو پر ټاکلو باندې بحث وکړو. زده کوونکو ته ووایئ چې موږ باید په ژوند کې موخې ولرو او د موخو د لاسته راوړلو لپاره هغه اړین قدمونه یا کارونه چې باید ترسره شي وپېژنو.
۲. زده کوونکو ته ووایاست د درسي کتاب د هغه انځور په اړه چې نجلۍ پکې غواړي یوه ښه ډاکټره شي او هلک غواړي یو ښه ښوونکی شي یو له بل سره بحث وکړي. له زده کوونکوڅخه دغه پوښتنې وکړئ: نجلۍ غواړي څه شی شي؟ د هغې موخه څه ده؟ (غواړي ډاکټره شي)، د دې لپاره چې هغه یوه ښه ډاکټره شي، نو څه کارونه باید ترسره کړي؟ (هره ورځ ښوونځي ته ولاړه شي، په درسونو کې کوښښ وکړي، کورنۍ دنده ترسره کړي، په هغو درسونو کې چې ستونزه لري له نورو مرسته وغواړي، په رخصتیو کې درسونه ووایي او داسې نور.)
۳. ښوونکی زده کوونکو ته ووایي چې موږ باید پر خپلو موخو پوه شو او د موخو د لاسته راوړلو لپاره ټول اړین قدمونه او کارونه وپېژنو.
۴. زده کوونکو ته ووایاست چې د تمرین کتابونو ته وګوري. د تمرین په کتابونو کې دوی یو فعالیت تر سره کوي. زده کوونکو ته و وایاست چې پوښتنې ولولي او له خپلو ملګرو سره پرې بحث وکړي. له زده کوونکو بیا وغواړئ چې د دوی موخې څه شی دي او په راتلونکې کې غواړي څه شی شي؟ له زده کوونکو وغواړئ چې د دې پوښتنې ځوابونه د تمرین په کتابونو کې ولیکي.
۵. له څو زده کوونکو څخه وغواړئ چې خپلې موخې او هغه کارونه چې د موخو لاسته راوړلو لپاره یې باید ترسره کړي ټولګیوالو ته و وایي.
٦. زده کوونکو ته و وایاست د دې لپاره چې موخې مو لاسته راوړو، نو باید ټول هغه کارونه او پړاونه چې د موخو د لاسته راوړلو لپاره اړین دي وپېژنو.

۲. نوښتي لیکنه (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به اوس د موخو د ټاکلو په اړه یوه متن ولیکي.
۲. ښوونکی د درسي کتاب جملې او د چوکاټ کلمې له زده کوونکو سره یو ځای لولي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د چوکاټ د کلمو په کارولو سره په تشو ځایونو کې په دوه کسیزه ټوګه جملې جوړې کړي او نیمګړې متن دې بشپړ کړي.
۴. ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او هغو زده کوونکو ته چې ستونزې لري مرسته او لارښوونه کوي.
۵. ښوونکی له څو زده کوونکو غواړي چې خپل بشپړ کړي متنونه ټولګیوالو ته و وایي.

۳. د لومړي او دویم متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

ښوونکی له دوو پړاوونو (لکه زده کوونکي په دوه کسیزه ټوګه لولي، زده کوونکي یې پخپله لولي)، څخه په ګټه اخیستنې سره لومړی او دوهم متن له زده کوونکو سره بیا لولي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** زده کوونکي خپلې موخې تکراروي.
۲. **کورنۍ دنده:** لومړی او دوهم متن بیا لوستل. د نوښتي کیسې بشپړول او یو انځور پکې ورزیاتول.

فرعي موضوع: تکرار او دوامداره ارزونه

د زده کړې موخې:

۱- د (بې) مورفیم درلودونکو نومونو پېژندل او کارول.
۲- د مرکبو جملو پېژندل او کارول.
۳- مترادفو کلمو ته مطابقت ورکول.
٤- له مناسب لحن، او حرکاتو او له٪ ۹۵سموالي سره د متنونو لوستل.
٥- له ۸۰٪ سموالي سره کلمې او جملې لیکل.
٦- د / ی، ی،ئ / غږ او د / ی،ی،ئ/ تورو لرونکو کلمو سم لیکل.

۱.کلمې اوجملې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی د(بې) مورفیم(مختاړی) درلودونکو نومونو مفهوم تکراروي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د درسي کتاب (الف) تمرین ترسره کړي.
۳. ښوونکی مترادفې کلمې تکراروي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د درسي کتاب (ب) تمرین ترسره کړي.
٥. ښوونکی ساده او مرکبې جملې تکراروي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د درسي کتاب (ج) تمرین ترسره کړي.
۷. ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه گوري.
۸. ښوونکی د پرله پسې ارزونې کتاب کې د زده کوونکو نومرې ثبتوي.

۲.د لومړي او دویم متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته دوه دقیقې وخت ورکوي چې په دوه کسیزه توگه لومړی یا دوهم متن ژر ژر ولولي.
۲. ښوونکی د زده کوونکو له څلورو جوړو نه غوښتنه کوي چې د ټولگي مخې ته راشي.
۳. ښوونکی هغوی ته وایي چې هره دو کسیزه به د متن یوه برخه لولي. هغوی باید متن په روانه توگه او د مناسب لحن او حرکاتو په کارولو سره ولولي چې د پای ټکی او د پوښتنې نښه منعکس کړي .
٤. ښوونکی ټولگي ته وایي چې ورو ورو متن له لوستونکي سره ولولي او ښه غوږ ونیسي. کله چې اته(۸) زده کوونکي په لوستلو بوخت وي، ښوونکی د هغوی د لوستلو څرنگوالی مشاهده کوي او خپله مشاهده د پرله پسې ارزونې په کتاب کې لیکي. له هغه زده کوونکو سره چې په ښه توگه دا فعالیت ترسره نه کړي، باید بله اونۍ ورسره مرسته وشي.

۳.املا (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به څو کلمې او جملې ولیکي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته د درسي کتابونو د ترلو او د تمرین کتابونو د پرانیستلو وایي. ښوونکی لومړی کلمه په کراره وایي او (۴) ځلې یې تکراروي. کلمه دا ده: **(یو)**
۳. زده کوونکي کلمه د تمرین په کتابونو کې لیکي.
٤. ښوونکي همدغه کار د لاندې اتو(۸) کلمو لپاره هم ترسره کوي.

۱- گورئ ۲-شتمنی ۳-ډېرې ۴-وساتئ ۵-ښاپېرې ٦-اوسپنې ۷-پوهېږئ ۸- هیلې

۵.ښوونکی لومړی جمله په کراره لولي او څلور ځله یې تکراروي. جمله دا ده. **۱. گلالۍ پسته خوري.**
زده کوونکي جمله د تمرین په کتاب کې لیکي.
٦. ښوونکی همدا کار د لاندې (۳) جملو لپاره هم ترسره کوي.
۲. خپل کتابونه پاک وساتئ.
۳. د مرمرو ډبرې ښکلې وي.
۴. باید د ملي شتمنۍ ساتنه وکړئ.
۷. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین کتابونو د کتلو لپاره راوړي. ښوونکي د هغوی املا گوري او نومرې ورکوي
۸. ښوونکي د زده کوونکو نومرې د پرله پسې ارزونې په کتاب کې ثبتوي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** هغه څه تکرارول چې زده کوونکو په دې اونۍ کې زده کړي دي.
۲. **کورنۍ دنده:** زده کوونکی د کلمو او جملو تمرین په کورونو کې په خپلو کتابچو کې ترسره کوي او د لومړي او دوهم متن لوستل تکراروي.

د حسن خط فعالیت، ارزونه او کورنۍ دنده (۴۰ دقیقې)

فرعي موضوع: برېښنا توري: ي، ئ،ۍ

د زده کړې موخې

۱. د (ي، ئ، ی) غږ لرونکو کلمو سم لیکل.
۲. دسرلیک،انځور،مهمو کلمواوله مخکینی پوهې څخه په ګټې اخیستنې سره دې داوړاندینه وکړي چې کیسه یا متن به د څه په اړه وي.
۳. دلوستلو پر مهال دمفهوم اخیستلو لپاره له بیا لوستلو څخه کار اخیستل.
٤. د متن ارزول.

۱. توري او کلمې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د (ی) توري سره ورته غږ لري. ځینې کلمې د (ي) غږ او ځینې نورې کلمې بیا د (ۍ) غږونه لري.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په دې اونۍ کې به هغوی د هغو کلمو تمرین وکړي چې دا غږونه پکې کارول کېږي.
۳. ښوونکی لاندې کلمې پر تخته لیکي: **سپوږمۍ، برقي.** ښوونکی له زده کوونکو څخه په لوړ غږ د کلمې د لوستلو غوښتنه کوي. درڅخه پوښتنه کوي چې کوم توری د /ي/ غږ لري. ښوونکی یو څو زده کوونکو ته اجازه ورکوي چې توری ته ګوته ونیسي.
٤. ښوونکی د زده کوونکو پام درسي کتاب ته را اړوي. کلمې زده کوونکو ته په داسې حال کې لولي چې هغوی خپلې ګوتې پر کلمو تېروي. بیا زده کوونکي کلمې په دوه کسیزه توګه لولي.
٥. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د کلمو لیکل تمرین کړي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی باید په کور کې هره ورځ د دغو کلمو د لیکلو تمرین وکړي.
۷. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د اونۍ په پای کې به هغوی د همدغې کلمو په اړه املا ولري.

۲. د لومړي متن لوستل (۲۵ دقیقې)

له لوستلو څخه مخکې

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي ي چې سرلیک او انځور ته وګوري او وړاندوینه وکړي چې متن به د څه په اړه وي. (په خپلو کې شریکول، له ټولګیوالو سره شریکول). زده کوونکي باید خپلو درسي کتابونو ته ځیر شي چې هغوی د موضوع په اړه مخکې له مخکې څه پوهېدل.
۲.ښوونکی درې کلیدي کلمې له زده کوونکو سره معنا او په جملو کې یې استعمالوي.

د لوستلو پر مهال

۲. ښوونکی تمثیل کوي، ښوونکی او زده کوونکي یې په ګډه لولي، زده کوونکي یې په دوه کسیزه توګه لولي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته ښیي چې څنګه کولای شي د تم کېدلو او فکر کولو له ستراتیژۍ څخه ګټه واخلي.

له لوستلو څخه وروسته

۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې ایا د کیسې په اړه یې وړاندوینه سمه ده؟ هو یا نه.
۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه لاندې پوښتنې کوي:

۲۷ اونۍ
۱ لوست
توري او کلمې

برقي	مزي	ښوونځي	ي
پوهېږئ	وژغورئ	ولیکئ	ئ
نړۍ	سپوږمۍ	چترۍ	ۍ

توریبن وړانګې لګښت

برېښنا

هغه ماشین چې برېښنا تولیدوي، توربین یا ډاینمو بلل کېږي. توربین په اوبو، باد، ګاز او بخار تاوېږي که د لمر وړانګې په لمریزو ښیښو پرېوځي هم برېښنا تولیدېږي. برېښنا د مزو په وسیله کورونو، ښارونو، فابریکو او روغتونو ته لېږدول کېږي. برېښنا ماشینونه په حرکت راولي. څراغونه روښانه کوي. اوتو، بخاری، یخچال او د کور نور برقي وسایل په برېښنا چلېږي. په برقي وسایلو کارونه آسانېږي. د برېښنا په لګولو کې احتیاط په کار دی. که برېښنا بې ځایه ولګوو، ډېر لګښت راباندې راځي. همدارنګه بیا نورو خلکو ته پوره برېښنا نه رسېږي. ګورئ! د برېښنا لوخو مزو ته لاس ور وړل خطر لري. که برېښنا خرابه شي یا یې مزې پرې شي، برقي خبر کړئ.

۱۵۷

- پوښتنه: هغه ماشین چې برېښنا تولیدوي څه نومېږي؟
ځواب: هغه توربین یا ډاینمو نومېږي.
- پوښتنه: کوم شیان په برېښنا چلېږي؟
ځواب: د فابریکې ماشینونه، اوتو، بخاری او نور برقي شیان. همدرانګه څراغونه پرې روښانه کېږي.
- پوښتنه: که له برېښنا سره بې احتیاطي وشي کومې پېښې به رامنځته شي.
ځواب: زموږ سر او مال ته به پکې زیان ورسېږي.
- پوښتنه: ولې غواړو برېښنا ډېره مصرف نه کړو؟
ځواب: که چېرې ډېره برېښنا مصرف کړو له یوې خوا به مو لګښت ډېر وي او له بلې خوا به نورو خلکو ته پوره برېښنا ونه رسېږي.

۳. ښوونکی له زده کوونکو پوښتنه کوي چې د متن اصلي مفهوم څه شی دی:
٤. ځواب: د متن اصلي مفهوم دا دی: **د برېښنا او د برېښنا د کیفیت په اړه فکر کوو برېښنا د باد، لمریزو ښیښو، اوبو، تیلو او ګازو په وسیله ترلاسه کېږي.**

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** ښوونکی له زده کوونکو سره یو څو هغه کلمې تکراروي چې د *ای ا، ای ا، ئ ا* غږونه لري.
۲. **کورنۍ دنده:** زده کوونکي د توري او کلمو تمرین په کورونو کې په خپلو کتابچو کې ترسره کوي او د لومړي متن لوستل تکراروي.

فرعي موضوع: برېښنا

د زده کړې موخې:

۱. له (بې)مختاړي سره نومونه پېژندل او کارول.
۲. د مترادفو(هم معنا) کلمو سره متضادو کلمو پرتله کول.
۳. په مناسب لحن، حرکاتو او له ٪۹۵ سموالي سره د متنونو لوستل.

۱. کلمې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی لاندینۍ دوه کلمې پر توره تخته لیکي: **(حوصلې او بې حوصلې)**
۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې آیا هغوی د دغو دوو کلموپه معنا پوهېږي. ښوونکی یو څو زده کوونکو ته د ځواب ورکولو وخت ورکوي. ښوونکی تشریح کوي چې د (بې) مختاړی کلمې ته متضاده معنا ورکوي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپلو درسي کتابونو ته وګوري. هغوی یو شمېر کلمې وینې چې د (بې)کوچنۍ برخه لري. خو دغه ټولې کلمې حقیقي کلمې نه دي. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی باید د هرې کلمې لپاره و وایي چې آیا دا یوه سمه کلمه ده او که څنګه؟
٤. ښوونکی لومړۍ دوه بېلګې له زده کوونکو سره ترسره کوي.
٥. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د تمرین د سرته رسولو لپاره په دوه کسیزه توګه کار وکړي.
٦. کله چې زده کوونکي په کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي، ترڅو له هغو زده کوونکو سره مرسته وکړي چې ستونزې لري.
۷. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې و وایي هغوی په دې اونۍ کې څه زده کړي دي. (ځواب: دا چې یوه کوچنۍ برخه (بې) کلمې ته متضاده معنا ورکوي).

۲. د لغتونو زېرمه (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به د عامو مترادفو او متضادو کلمو په اړه لازیات تمرین وکړي.
۲. ښوونکی زده کوونکي خپلو درسي کتابونو لوستلو ته رابولي. هغوی د کلمو څلور (۴) کتارونه وینې. هغوی باید مترادفو او متضادو کلمو ته په خپلو کې مطابقت ورکړي. ښوونکی لومړۍ دوه کلمې له زده کوونکو سره ترسره کوي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په دوه کسیزه توګه د تمرین په کتابونو کې تمرین ترسره کړي.
٤. کله چې زده کوونکي په کار بوخت وي، ښوونکی په

ټولګي کې ګرځي، څو له هغو زده کوونکو سره مرسته وکړي چې ستونزې لري.
٥. له لږ وخت وروسته، ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
٦. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې په دې درس کې څه زده کړي دي. (ځواب:موږ د متضادو او مترادفو کلمو په اړه زده کړه کړې ده.)

۳. د لومړي متن بیا لوستل (۱۰دقیقې)

۱. له څلورو پراوونو څخه یعنې ښوونکی تمثیلوي، ښوونکی او زده کوونکي په ګډه لولي، زده کوونکي یې په دوه کسیزه توګه لولي او زده کوونکي یې پخپله لولي، په کارولو سره لومړی متن له زده کوونکو سره بیا لولي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** د مرکبو جملو مفهوم تکرارول.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د کلمو تمرین په کورونو کې په خپلو کتابچو کې ترسره کړي او د لومړي متن بیا لوستل تکرار کړي.

فرعي موضوع: ملي شتمني

د زده کړې موخې:

۱. د کلمو تجزیه کول په مورفیمونو د کلمو د جوړښت د پوهې کارول.
۲. له انځور، سرلیک، مهمو کلمو او له مخکینۍ پوهې څخه په ګټې اخیستنې سره دا وړاندوینه کوي چې کیسه یا متن به د څه په اړه وي.
۳. د لوستلو پر مهال د مفهوم اخیستنې لپاره له بیا لوستلو څخه کار اخیستل.
٤. د متن ارزول.

۱. کلمې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی د لومړي کلمې جوړښت پر توره تخته هغسې لیکي چې په درسي کتاب کې لیکل شوی دی.
۲. ښوونکی نمونه په لوړ غږ زده کوونکو ته لولي. بیا یې ورسره په ګډه لولي.
۳. ښوونکی تشریح کوي چې کلمې ته یوه کوچنۍ ټوټه ورزیاتېږي او د کلمې معنا بدلوي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د لومړنیو دوه بېلګو د لوستلو لپاره خپلو درسي کتابونو ته وګوري.
٥. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په درسي کتابونو کې په دوه کسیزه توګه توری او کلمې ولولي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د کلمو لیکل تمرین کړي.
۷. کله چې زده کوونکي کلمې لولي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي، ترڅو له هغو زده کوونکو سره مرسته وکړي چې ستونزې لري.

۲. د دویم متن لوستل (۲۵ دقیقې)

له لوستلو څخه مخکې

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې سرلیک او انځور ته وګوري او وړاندوینه وکړي چې متن به د څه په اړه وي. (په خپلو کې شریکول، له ټولګیوالو سره شریکول). زده کوونکي باید خپلو درسي کتابونو ته ځیر شي چې هغوی مخکې له مخکې د موضوع په اړه په څه پوهېدل.
۲. ښوونکی درې کلیدي کلمې له زده کوونکو سره معنا او په جملو کې یې استعمالوي.

د لوستلو پر مهال

۱. ښوونکی تمثیل کوي، ښوونکی او زده کوونکي یې په ګډه لولي، زده کوونکي یې په دوه کسیزه توګه لولي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته ښیي چې څنګه کولای شي د تم کېدلو او فکر کولو له ستراتیژۍ څخه ګټه واخلي.

له لوستلو څخه وروسته

۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې ایا د کیسې په اړه یې وړاندوینه سمه ده؟ هو یا نه.
۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه لاندې پوښتنې کوي.

۲۷ اونۍ ۳ لوست

کلمې

فکر	بې + فکره	بې فکره
کار	بې + کاره	بې کاره
کور	بې + کوره	بې کوره
باک	بې + باکه	بې باکه

معدن گاز برکتي

ملي شتمني

غر، ځنګل دی که معدن — شریک مال د ټول وطن
دا د ځمکې لاندې ګاز — دا د ځمکې لاندې تېل
دغه شته د ټول ولس — نه چې ګوښې دې یا بېل
په ملي شتمنۍ ټول — د هېواد بچې شتمن
غر، ځنګل دی که معدن — شریک مال د ټول وطن
که رڼې رڼې اوبه — که دې کاڼي قیمتي
دا خوږه خوږه هوا — پرې وطن برکتي
دا وطن دې وي باغ باغ — وي دې شین لکه چمن
غر، ځنګل دی که معدن — شریک مال د ټول وطن

۱۵۹

- **پوښتنه: غرونه، ځنګلونه او معدنونه د چا مال دی؟**
ځواب: د ټولو هېوادوالو شریک مال دی.
- **پوښتنه: په ملي شتمنیو کې کوم شیان راځي؟**
ځواب: ځنګلونه، معدنونه او اوبه.
- **پوښتنه: که ملي شتمنۍ ونه ساتل شي څه به وشي؟**
ځواب: د هېواد او خلکو اقتصاد به مو کمزوری شي.
- **پوښتنه: ولې خلک ملي شتمنۍ ساتي؟**
ځواب: ځکه چې زموږ د ټولو شریک مال دی.

۳. ښوونکي له زده کوونکو پوښتنه کوي چې د متن اصلي مفهوم څه شی دی:
٤. ځواب: د متن اصلي مفهوم دا دی: **ملي شتمني د ټولو هېوادوالو ګډ مال ده ګاز، اوبه، تیل، کاڼي ټول په ملي شتمنیو کې راځي.**

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** ښوونکی د کلمو تمرین له زده کوونکو سره تکراروي.
۲. **کورنۍ دنده:** زده کوونکي د کلمو لیکل او د دوهم متن د بیا لوستلو لپاره په کور کې تمرین کوي.

فرعي موضوع: ملي شتمني

د زده کړې موخې:

۱- د مرکبو جملو پېژندل او کارول

۲- په یوه جمله کې د مترادفو کلمو پر متضادو کلمو بدلول.

۳- له مناسب لحن، حرکاتو او له٪ ۹۵ سموالي سره د متن لوستل.

۱. کلمې او جملې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی پر تخته د دوه جملو او په لیندیو کې د یوې نښلوونکې کلمې په لیکلو سره درس پیلوي.

۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی د نښلوونکې کلمې په کارولو سره له دوو جملو څخه یوه جمله جوړولای شي.

۳. ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې خپلو ټولګیوالو ته و وایي چې هغوی د نښلوونکې کلمې په کارولو سره څنګه دوه جملې سره یوځای کولای شي.

٤. ښوونکی له یوه یا دوو زده کوونکو څخه د جملې د لوستلو غوښتنه کوي ورته وایي چې خپلو درسي کتابونو ته ځیر شي. ښوونکی لومړی دوې جملې له زده کوونکو سره ترسره کوي.

٥. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین کتابونو کې د تمرین د بشپړولو لپاره په دوه کسیزه توګه کار وکړي.

٦. کله چې زده کوونکي د مرکبو جملو د تمرین په کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي، ترڅو له هغو زده کوونکو سره مرسته وکړي چې ستونزې لري.

۷. ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې و وایي هغوی په دې درس کې څه زده کړي دي. (ځواب: د مرکبو جملو جوړول.)

۲. د لغتونو زېرمه(۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به د مترادفو او متضادو کلمو په اړه زیات تمرین وکړي.

۲. ښوونکی زده کوونکي د خپلو درسي کتابونو لوستلو ته رابولي. هغوی هلته څو جملې ویني. په هره جمله کې تر یوې کلمې لاندې خط ایستل شوی دی. هغوی باید جملې ته په مخامخ چوکاټ کې دشته کلمو له جملې څخه د هغې کلمې مترادفه او متضاد کلمه پیدا کړي. ښوونکی لومړی دوه جملې له زده کوونکو سره ترسره کوي.

۲۷ اونۍ ۴ لوست

کلمې او جملې

۱. زه د قیمتي ډېرو دوکان لرم. ادریس د تېلو سوداګر دی.
زه د قیمتي ډېرو دوکان لرم (او) ادریس د تېلو سوداګر دی.
۲. حمیده هګۍ پخوي. نسیمه یې نه خوري.
حمیده هګۍ پخوي ( ) نسیمه یې نه خوري.
۳. سهار وختي پاڅېدم. په وخت ښوونځي ته ورسېدم.
سهار وختي پاڅېدم ( ) په وخت ښوونځي ته ورسېدم.

کلمې: او، خو، ځکه

د لغتونو زېرمه

۱. زموږ هېواد ډېرې قیمتي ډېرې لري. (زیاتې)
۲. هوا ډېره سړه ده. ( )
۳. د زرمینې تور رنګ خوښېږي. ( )
۴. ښکلا له رڼا سره مرسته کوي. ( )
۵. زموږ کور ښایسته دی. ( )
۶. موږ د برېښنا د بې ځایه لګښت مخه نیسو. ( )

کلمې: ګرمه، زیاتې، سپین، کومک، مصرف، ښکلی

د دویم متن بیا لوستل

۱۰۶

۳. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په دوه کسیزه توګه په خپلو د تمرین په کتابونو کې تمرین ترسره کړي.

٤. کله چې زده کوونکي په کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي، ترڅو له هغو زده کوونکو سره مرسته وکړي چې ستونزې لري.

۳. د دویم متن بیا لوستل (۱۰دقیقې)

له څلورو پړاوونو څخه یعنې ښوونکی تمثیل کوي، ښوونکی او زده کوونکي یې په ګډه لولي، زده کوونکي یې په دوه کسیزه توګه لولي او زده کوونکي یې پخپله لولي، په کارولو سره دوهم متن له زده کوونکو سره بیا لوستل.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** ساده او مرکبو جملو تکرارول.

۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د کلمو او جملو تمرین په کورونو کې په خپلو کتابچو کې ترسره کړي او د دوهم متن لوستل تکراروي.

د حسن خط فعالیت، ارزونه او کورنۍ دنده (۴۰ دقیقې)

فرعي موضوعگانې: د برېښنا او ملي شتمني

د زده کړې موخې:
۱- د موخو لاس ته راوړل.
۲- د نوښتي لیکنې د متن بشپړول.
۳- په مناسب لحن، حرکاتو او ۹۵٪ سموالي سره د متنونو لوستل.

۱. غوږنیول او خبرې کول (۱۰ دقیقې)

۱. زده کوونکو ته و وایاست چې د نن ورځې په درس کې به پر دې خبرې وکړو چې ټول خلک که ماشومان دي او که لویان باید خپلو ځانونو ته موخې وټاکي او د ژوند په اوږدو کې یې ترلاسه کړي ترڅو د ټولنې په پرمختګ کې برخه واخلي.
۲. زده کوونکو ته و وایاست چې د موخو لاسته راوړلو لپاره موږ باید ځینې اړین کارونه او پړاوونه ترسره کړو. ښوونکی د موخو لاسته راوړلو پر مهمو پړاوونو او کړنو رڼا اچوي. د تمرین په کتابونو کې د انځور اړوند لاندې پړاوونه په پام کې ونیسئ):
- واضح او رښتیني هدفونه ځانونو ته وټاکئ (کوم ځای ته وغواړئ ځانونه ورسوی)
- د هدف یا موخې د لاسته راوړلو لپاره ۵ پړاوونو یا کارونه ولیکئ
- د خپلو موخو یا هدفونو په اړه له ملګرو سره مشوره وکړئ. ملګرو ته مو خپلې موخې ووایي. هغوی ته همدارنګه ووایي چې موخې مو څه ډول لاسته راوړئ او له هغوی څخه د اصلاح کولو په اړه ملاتړ وغواړئ.
- خپلې موخې او د موخو د لاسته راوړلو پړاوونه یا کارونه مو اصلاح کړئ.
- هغه پړاوونه چې تاسو یې غواړې ترسره کړئ چک کړئ.
۲. زده کوونکو ته ووایاست چې په درسي کتاب کې د ښوونکي انځور ته وګورئ. له زده کوونکو څخه دا پوښتنه وکړئ: څنګه کولی شو ښوونکي شو؟ د دې موخې د لاسته راوړلو اړین پړاوونه پر تخته ولیکئ. د مثال په توګه، (۱. هره ورځ ښوونځي ته ولاړ شو ۲. کورنۍ دنده سمه ترسره کړو ۳. ښه مطالعه وکړو ۴. له نورو سره سم چلند وکړو ۵. اوپر دې تمرکز وکړو چې ښه ښوونکي شو ٦. له مور او پلار سره د خپلې موخې په اړه چې غواړې ښوونکي شي خبرې وکړې.)
۳. زده کوونکو ته و وایاست چې د تمرین کتابونو ته وګورئ. د تمرین په کتابونو کې تاسو اوس یو فعالیت ترسره کوی. هغوی ته ووایاست د تېرې اونۍ د موخو د لاسته راوړلو لپاره تاسو باید پنځه هغه پړاوونه یا کارونه چې باید ترسره یې کړئ ولیکئ.
۴. زده کوونکو ته و وایاست چې د تېرې اونۍ موخو ته وګورئ. هغوی ته اجازه ورکړئ چې د موخو په اړه یې له ټولګیوالو سره بحث وکړي.
۵. زده کوونکو ته ووایاست چې د نن ورځې پر فعالیت باندې له ټولګیوالو سره خبرې وکړې او ووایي چې د یوې موخې د لاسته راولو لپاره باید کوم اړین کارونه ترسره کړي.
٦. زده کوونکو ته ووایي چې دوی دې خپل لست کړي کارونه ملګرو او بیا ټولګیوالو ته ووایي.
۷. د وخت د شتون په صورت کې هغه کارونه چې زده کوونکي یې د موخو د لاسته راوړلو لپاره ترسره کوي پر تخته ولیکئ او بحث پرې وکړئ.
۸. زده کوونکو ته ووایئ چې دغه کار له زده کوونکو سره مرسته کوي ترڅو خپلې موخې لاسته راوړي او اړونده کارونه په سمه او منظمه توګه ترسره کړي.

۲۷ اونۍ ۵ لوست
غوږ نیول او خبرې کول
زیار او زحمت: څنګه خپلو موخو ته ورسېږو؟
نوښتي لیکنه
خپلو موخو ته د رسېدو لپاره، پلان جوړول ډېر مهم دي.
زما موخه دا ده چې:
خدمت
مشوره
راتلونکې
زیار او زحمت
د لومړي او دویم متن بیا لوستل
۱۶۱

۲. نوښتي لیکنه (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به اوس د خپلو موخو د لاسته راوړلو په اړه یوه متن ولیکي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د درسي کتاب جملې او د چوکاټ کلمې په یوازې توګه ولولي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د چوکاټ د کلمو په کارولو سره په تشو ځایونو کې په یوازې توګه جملې جوړې کړي او نیمګړې متن دې بشپړ کړي.
۴. ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او هغو زده کوونکو ته چې ستونزې لري مرسته او لارښوونه کوي.
۵. ښوونکی له څو زده کوونکو غواړي چې خپل بشپړ کړي متنونه ټولګیوالو ته و وایي.

۳. د لومړي او دویم متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

ښوونکی له دوو پړاوونو (لکه زده کوونکي یې په دوه کسیزه توګه لولي، زده کوونکي یې پخپله لولي)، څخه په ګټه اخیستنې سره لومړی او دوهم متن له زده کوونکو سره بیا لولي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** زده کوونکي هغه کارونه تکراروي چې د موخو لاسته راوړلو لپاره یې ترسره کوي.
۲. **کورنۍ دنده:** لومړی او دوهم متن بیا لوستل. د نوښتي کیسې د لیکلو بشپړول او یو انځور پکې ورزیاتول.
۱. ښوونکی هغه تمرین تشریح کوي چې له زده کوونکو سره د هغوی لخوا د ټاکل شویو موخو په لاسته راوړلو کې مرسته کوي.

فرعي موضوع: تکرار او دوامداره ارزونه

د زده کړې موخې:

۱- د(بې) مورفیم ډرلودونکو نومونو پېژندل او کارول.
۲- د مرکبو جملو پېژندل او کارول.
۳- مترادفو او متضادو کلمو ته مطابقت ورکول.
٤- په مناسب لحن او حرکاتو سره او له٪ ۹۵ سموالي سره متنونه لوستل.
٥- له٪ ۸۰ سموالي سره کلمې او جملې لیکل.
٦- د / ی، ئ، ي/ غږونه او د / ی،ئ، ي/ تورو درلودونکو کلمو درست لیکل.

۱. کلمې او جملې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی د (بې) د مورفیم لرونکو نومونو مفهوم تکراروي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د درسي کتاب (الف) تمرین ترسره کړي.
۳. ښوونکی مترادفې او متضادې کلمې تکراروي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د درسي کتاب (ب) تمرین ترسره کړي.
٥. ښوونکی ساده او مرکبې جملې تکراروي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د درسي کتاب (ج) تمرین ترسره کړي.
۷. ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
۸. ښوونکی د پرله پسې ارزونې په کتاب کې د زده کوونکو نومرې ثبتوي.

۲. د لومړي او دویم متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته دوې دقیقې وخت ورکوي چې په دوه کسیزه توګه لومړی یا دوهم متن ولولي.
۲. ښوونکی د زده کوونکو له څلورو(۴) جوړو څخه غوښتنه کوي چې د ټولګي مخې ته راشي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هره جوړه به د متن یوه یوه برخه لولي. هغوی باید متن په روانه توګه او د مناسب لحن او حرکاتو په کارولو سره ولولي چې پای ټکی او د پوښتنې نښه منعکسه کړي .
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې ورو ورو متن له لوستونکي سره ولولي او ښه غوږ ورته ونیسي. کله چې اته(۸) زده کوونکي په لوستلو بوخت وي، ښوونکی د هغوی د لوستلو د څرنګوالي کتنه کوي او خپله کتنه د پرله پسې ارزونې په کتاب کې لیکي. له هغه زده کوونکو سره چې په ښه توګه دا فعالیت ترسره نه کړي، باید بله اونۍ مرسته وشي.

۳. املا (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې یو څو کلمې او جملې ولیکي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته د درسي کتابونو له ټولو او د تمرین کتابونو له پرانیستلو څخه وایي. ښوونکی لومړی کلمه په کراره وایي او څلور(۴) ځلې یې تکراروي. کلمه دا ده: (**پوهېږئ**) زده کوونکي کلمې لیکي.
۳. ښوونکي همدغه کار د لاندې اتو(۸) کلمو لپاره هم ترسره کوي.
۲-پېښې، ۳- کتابچې ۴- مزی ۵- ښوونځي ٦- برقي ۷- سپوږمۍ ۸- وژغورئ، چترۍ.
۴. ښوونکی لومړی جمله په کراره لولي او څلور ځلې یې تکراروي.
جمله داده: ۱. **بریښنا څراغونه روښانه کوي.**
زده کوونکی جمله د تمرین په کتاب کې لیکي.
۵. ښوونکی همدا کار د لاندې (۳) جملو لپاره هم ترسره کوي:
۲. د بریښنا په لګولو کې باید احتیاط وکړو.
۳. د بریښنا لوڅو مزوته لاس ورورل خطر لري.
۴. موږ باید ملي شتمنیو ته پام وکړو.
۴. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین خپلې کتابچې د کتلو لپاره راوړي. ښوونکي د هغوی املا ګوري او نومرې ورکوي.
ښوونکی د زده کوونکو نومرې له پرله پسې ارزونه په کتاب کې ثبتوي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** هغه څه تکرارول چې زده کوونکو په دې اونۍ کې زده کړي دي.
۲. **کورنۍ دنده:** زده کوونکي د کلمو او جملو تمرین په کورونو کې په خپلو کتابچو کې ترسره کوي او د لومړي او دوهم متن لوستل تکراروي.

د حسن خط فعالیت، ارزونه او کورنۍ دنده (۴۰ دقیقې)

فرعي موضوع: کاغذ څنګه جوړېږي توري: ه، هـ، ی

د زده کړې موخې:

۱. د /ه/ /هـ/ او /ي/ غږونو او توري درلودونکي کلمو سم لیکل.
۲. د انځور، سرلیک، مهمو کلمو او د مخکینۍ پوهې څخه په ګټې اخیستنې سره دا وړاندوینه وکړي چې کیسه یا متن به د څه په اړه وي.
۳. د لوستلو پر مهال د مفهوم اخیستلو لپاره د بیا لوستلو څخه کار اخیستل.
٤. د متن ارزول.

۱. توري او کلمې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د /ه/ او /هـ/ غږ دوه توري لري. ځینې کلمې د (هـ) توري او ځینې نورې کلمې بیا د (هـ) توري لري.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په دې اونۍ کې به هغه کلمې تمرین کړي چې د (ه) توري پکې کارول کېږي. او همدارنګه (ي) توري لرونکې کلمې ښوونکی لاندې کلمې پر تخته لیکي **اوبه، میده** ښوونکی له زده کوونکو څخه په لوړ غږ د کلمې د لوستلو غوښتنه کوي.
۳. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې کوم توری د /ه/ او /هـ/ غږ لري.
٤. ښوونکی یو څو زده کوونکو ته اجازه ورکوي چې توري ته ګوته ونیسي.
٥. ښوونکی د زده کوونکو پام درسي کتاب ته را اړوي. ښوونکی کلمې زده کوونکو ته په داسې حال کې لولي چې هغوی خپلې ګوتې په کلمو تېروي. بیا زده کوونکي کلمې په دوه کسیزه توګه لولي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د کلمو لیکل تمرین کړي.
۷. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی باید په کور کې هره ورځ د دغو کلمو د لیکلو تمرین وکړي.
۸. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د اونۍ په پای کې به هغوی د همدغې کلمو په اړه املا ولري.

۲. د لومړي متن لوستل (۲۵ دقیقې)

له لوستلو څخه مخکې

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې سرلیک او انځور ته وګوري او وړاندوینه وکړي چې متن به د څه په اړه وي. (خپلو منځو کې شریکول، له ټولګیوا لو سره شریکول). زده کوونکي باید خپلو درسي کتابونو ته ځیر شي چې هغوی د موضوع په اړه مخکې له مخکې په څه پوهیدل.
۲. ښوونکی درې کلیدي کلمې له زده کوونکو سره معنا او په جملو کې یې استعمالوي.

د لوستلو پر مهال

۱. ښوونکی تمثیل کوي، ښوونکی او زده کوونکي په ګډه لوستل کوي، زده کوونکي په دوه کسیزه توګه لوستل کوي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته ښیي چې څنګه کولای شي د تم کېدلو او فکر کولو ستراتیژۍ څخه ګټه واخلي.

له لوستلو څخه وروسته

۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې ایا د کیسې په اړه یې وړاندوینه سمه ده؟ هو یا نه.
۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه لاندې پوښتنې کوي.
- **پوښتنه: زده کوونکي چېرته تللي وو؟**

۲۸ اونۍ ۱ لوست

توري او کلمې

اوبه	میده	هغه	ه
هوا	خمیره	مهرباني	هـ
ګاونډیان	جوړوي	ملګري	ي

مواد ماشین خوند

کاغذ څنګه جوړېږي؟

پرون زده کوونکي د کاغذ جوړولو فابریکې ته تللي وو.
د فابریکې رییس وویل: پخوا به خلکو پر تیږو، د حیواناتو پر پوستکو او نورو شیانو لیکل کول وروسته بیا کاغذ جوړ شو
جاوید پوښتنه وکړه: کاغذ له څه شي څخه او څنګه جوړېږي؟
هغه ځواب ورکړ: کاغذ له ونو څخه جوړېږي. د پرې کړو ونو پوستکي لرې کېږي او په ماشین میده کېږي بیا اوبه ورسره ګډېږي چې خمیره شي. وروسته ځینې نور مواد ور اچول کېږي چې سپین او کلک شي. بیا ماشین کاغذ هواروي او وچوي یې. وروسته یې بل ماشین پرې کوي. کاغذ له کارول شویو کاغذونو هم جوړېږي.
زده کوونکو د فابریکې له کتلو خوند واخیست.

۱۶۳

ځواب: د کاغذ جوړولو فابریکې ته.
- پوښتنه: کاغذ چې نه و، خلکو به پر څه شي لیکل کول؟
ځواب: پر ډبرو او د حیواناتو پر پوستکو.
- پوښتنه: له کاغذ نه د څه لپاره کار اخیستل کېږي؟
ځواب: د کتابونو، پوستړونو او نورو لیکنو لپاره.
- پوښتنه: که کاغذنه وای له کومو ستونزو سره به مخامخ شوي وو؟
ځواب: کتابونه به نه وو، لیک او لوست به سخت شوی و.
۳. ښوونکي له زده کوونکو پوښتنه کوي چې د متن اصلي مفهوم څه شی دی:
ځواب: د متن اصلي مفهوم دا دی: **کاغذ د لومړي ځل لپاره په مصر کې جوړشو. کاغذ له ونو او کارول شویو کاغذونو جوړېږي.**

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** ښونکی له زده کوونکو سره یو څو هغه کلمې چې د /ه/ او /هـ/ غږونه لري، تکراروي.
۲. **کورنۍ دنده:** زده کوونکي د توري او کلمو تمرین په کورونو کې او په خپلو کتابچو کې ترسره کوي او د لومړي متن بیا لوستل تکراروي.

فرعي موضوع: کاغذ څنګه جوړيږي

د زده کړې موخې:

۱. د مثبتو او منفي فعلونو پېژندل او کارول.
۲. د عامو مرکبو جملو پېژندل او کارول.
۳. کلمې په ۴ ډلو کې وېشل.
٤. له مناسب لحن، حرکاتو او له ٪۹۵ سموالي سره د متنونو لوستل.

۱. کلمې او جملې (۱۰ دقيقې)

۱. ښوونکی پر توره تخته د لاندې جملې (**کاغذ له ونو جوړيږي**) په ليکلو سره درس پيلوي او له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي څو معلوم کړي چې ايا د جملې فعل مثبت دی که منفي.
۲. ښوونکی يوه بله جمله ليکلي (**ښوونکی کاغذونه نه اخلي**) او له زده کوونکو څخه د دې جملې د فعل د حالت د معلومولو غوښتنه هم کوي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې هغوی به په مثبت او منفي دواړو حالتونو کې د فعل پېژندل/کارول زده کړي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د ښوونکي په مرسته د لومړيو دوه بېلګو د لوستلو او د ترسره کولو لپاره خپل درسي کتاب ته ځير شي.
۵. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د تمرين په کتابونو کې د تمرين د سرته رسولو لپاره په دوه کسيزه توګه کار وکړي.
٦. کله چې زده کوونکي پر مثبتو او منفي فعلونو په کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي تر څو له هغو زده کوونکو سره مرسته وکړي چې ستونزې لري.
۷. ښوونکی پر تخته لاندې مرکبه جمله(زه فابريکې ته ځم او ته کورته لاړشه) ليکي او له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې آيا دا يوه ساده جمله ده که مرکبه جمله ده. ښوونکی زده کوونکو ته تشريح کوي چې يوه مرکبه جمله دوه بشپړ مفاهيم لري چې يوه له بل سره تړاو لري.
۸. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې هغوی به د مرکبو جملو جوړول زده کوي.
۹. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د ښوونکي په مرسته د لومړيو دوه بېلګو د لوستلو لپاره خپل درسي کتاب ته ځير شي.
۱۰. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د تمرين په کتاب کې د تمرين د سرته رسولو لپاره په جوړه يې توګه کار وکړي.
۱۱. کله چې زده کوونکي د مرکبو جملو په تمرين باندې په کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي ترڅو له هغو زده کوونکو سره مرسته وکړي چې ستونزې لري.

۳. د لغتونو زېرمه (۱۵ دقيقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې هغوی به نن يو ځل بيا د کلمو ډلبندي تمرين کوي.

۲۸ اونۍ ۲ لوست
کلمې او جملې
منفي کلمې
نه اخلي
نه جوړيږي
نه ميده کوي
۱. کاغذ له ونو څخه جوړيږي.
۲. احمد کاغذونه اخلي.
۳. ماشين کاغذونه ميده کوي.
جملې
کلمې
او
خو
څکه
۱. زه فابريکې ته ځم. ته کور ته لاړ شه.
زه فابريکې ته ځم (خو) ته کور ته لاړ شه.
۲. موږ له بې وزلو سره مرسته کوو. اړتيا ورته لري.
موږ له بې وزلو سره مرسته کوو (اړتيا ورته لري)
۳. هغوی اوبه څښي. تاسې شربت وڅښئ.
هغوی اوبه څښي (تاسې شربت وڅښئ)
د لغتونو زېرمه
کرنه: کښت
اهنګر: څېک
ملي شنسي: ځنګل
کښت اوبه معدن رنده
څېک ځنګل ترښغ تخم افغانی
د لومړي متن بيا لوستل
۱٦٤

۲. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې کلمې له دوه يا دريو څخه په زياتو ډلو کې وېشل کېدای شي.
۳. ښوونکی زده کوونکي خپل درسي کتاب لوستلو ته رابولي. هغوی(۹) کلمې وينې چې(۳) بېلابېلو ډلو (کټګوريو) سره تړاو لري. ښوونکی له يوه زده کوونکي څخه د(۳) کټګوريو د لوستلو غوښتنه کوي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته په خپلو د تمرين په کتابونو کې د تمرين د ترسره کولو وايي. ښوونکی لومړی دوه کلمې له زده کوونکو سره ترسره کوي. بيا زده کوونکي په دوه کسيزه توګه کار کولو ته ادامه ورکوي.
۵. کله چې زده کوونکي په کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او له هغو زده کوونکو سره مرسته کوي چې ستونزې لري.
٦. لږ وخت وروسته، ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.

۴. د لومړي متن بيا لوستل (۱۰دقيقې)

۱. د څلور پړاوونو يعنې ښوونکی تمثيلوي، ښوونکی او زده کوونکي په ګډه لولي، يعنې زده کوونکي په دوه کسيزه توګه لولي او زده کوونکي يې پخپله لولي، په کارولو سره لومړی متن له زده کوونکو سره بيا لوستل.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقيقې)

۱. **تکرار:** مترادفې او متضادې کلمې تکرارول.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د کلمو او جملو تمرين په کورونو کې په خپلو کتابچو کې ترسره کوي او د لومړي متن لوستل تکراروي.

فرعي موضوع: د اوبو بندونه

د زده کړې موخې:

۱. په مورفیمونو د کلمو تجزیه کول او د جملو د جوړښت د پوهې کارول.
۲. د انځور، سرلیک، مهموکلمو او د مخکینۍ پوهې څخه په ګټې اخیستنې سره دا وړاندوینه وکړي چې کیسه یا متن به څه په اړه وي.
۳. د لوستلو پر مهال د مفهوم اخیستنې لپاره بیا لوستلو څخه کار اخیستل
٤. د متن ارزول.

۱. توري او کلمې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د نرمې (ئ)، امریه (ئ)، اوږد (ي) او لکۍ لرونکی (ی) توري سره نژدې غږونه لري. ځینې کلمې /ی/ /ئ/ /ي/ توري لري.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې دې لوست کې به هغوی هغه کلمې تمرین کړي چې د (ی) توری پکې کارول کېږي. ښوونکی لاندې کلمې پر تختې لیکي **نړۍ، ملګری** ښوونکی له زده کوونکو څخه په لوړ غږ د کلمې د لوستلو غوښتنه کوي. ښوونکی له زده کوونکو پوښتنه کوي چې کوم توری د /ئ/ /ي/ /ی/ غږونه لري. ښوونکی یو څو زده کوونکو ته اجازه ورکوي چې توري ته ګوته ونیسي.
۳. ښوونکی د زده کوونکو پام درسي کتاب ته را اړوي. ښوونکی کلمې زده کوونکو ته په داسې حال کې لولي چې هغوی خپلې ګوتې پر کلمو تېروي. بیا زده کوونکي کلمې په دوه کسیزه توګه لولي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتابونو کې د کلمو لیکل تمرین کړي.
٥. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی باید په کور کې هره ورځ د دغو کلمو د لیکلو تمرین وکړي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د اونۍ په پای کې به هغوی د همدغو کلمو باره کې املا ولري.

۲. د دویم متن لوستل (۲۵ دقیقې)

له لوستلو څخه مخکې

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې سرلیک او انځور ته وګوري او وړاندوینه وکړي چې متن به د څه په اړه وي. (په خپلو منځو کې شریکول، له ټولګیوالو سره شریکول). زده کوونکي باید خپل درسي کتابونو ته ځیر شي چې هغوی په دې موضوع مخکې له مخکې په څه پوهیدل.
۲. ښوونکی درې کلیدي کلمې له زده کوونکو سره معنا او په جملو کې یې استعمالوي.

د لوستلو پر مهال

۱. ښوونکی تمثیل کوي، ښوونکی او زده کوونکي په ګډه لوستل کوي، زده کوونکي په دوه کسیزه توګه لوستل کوي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته ښیي چې څنګه کولای شي د تم کېدلو او فکر کولو ستراتیژي څخه ګټه واخلي.

له لوستلو څخه وروسته

۱. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې ایا د کیسې په اړه یې وړاندوینه سمه ده؟ هو یا نه.
۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه لاندې پوښتنې کوي:

۲۸ اونۍ ۳ لوست

توري او کلمې

سړي	منګي	قوي	ي
درناوی	منګی	ملګری	ی
وګوري	وخوري	وخښئ	ئ
شیدي	خاوري	ناوي	ي
نړۍ	نجلۍ	افغانۍ	ی

نهرونه کبان خړوبېږي

د اوبو بندونه

د اوبو بندونه څه ګټې لري؟
چېرته چې واورې یا بارانونه ډېر وربېږي، سیندونه یې ډېرې اوبه لري.
پر سیندونو بندونه جوړېږي. اوبه له بندونو څخه نهرونو او ویالو ته ځي.
بندونه ډېرې ګټې لري. بندونه د اوبو د بې ځایه تللو مخه نیسي. له بندونو څخه د برېښنا په تولید کې هم کار اخیستل کېږي. چېرته چې اوبه وي هلته مرغان هم ډېر وي. په بندونو او ډنډونو کې کبان روزل کېږي. د بندونو په اوبو ډېرې کرنیزې ځمکې اوبه کېږي. همدارنګه ونې او باغونه پرې خړوبېږي. د بندونو په اوبو ډول ډول ترکاري او غلې دانې کرل کېږي. د اوبو بندونه ډېرې ګټې لري. باید د اوبو بندونه ښه وساتو. اوبه باید بې ځایه ونه لګوو.

۱۶۵

-پوښتنه: له بندونو څخه د څه شي په تولیدکې کار اخلي؟
ځواب: د برېښنا په تولید کې.
- پوښتنه: په بندونو او ډنډونو کې څه شی روزل کېږي؟
ځواب: کبان پکې روزل کېږي.
-پوښتنه: ستاسو په نظر د اوبو بندونه کومې ګټې لري؟
ځواب: برېښنا تولید وي، ډېرې کرنیزې ځمکې او باغونه پرې اوبه کېږي. غلې دانې، ونې او باغونه ډېریږي.
- پوښتنه: څنګه کولای شو خپلې دښتې ښیرازه کړو؟
ځواب: د اوبو بندونه جوړ کړو.

۳. ښوونکي له زده کوونکو پوښتنه کوي چې د متن اصلي مفهوم څه شی دی:
٤. ځواب: د متن اصلي مفهوم دا دی: **په بندونو کې کبان روزل کېږي او د هېواد ډېرې کرنیزې ځمکې پرې اوبه کېږي.**

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** ښوونکی له زده کوونکو سره یو څو هغه کلمې چې د /ی/ /ئ/، /ي/ او /ی/ غږونه لري، تکراروي.
۲. **کورنۍ دنده:** زده کوونکي توري او کلمې په کورونو کې په خپلو کتابچو کې لیکي او د دوهم متن بیا لوستل تکراروي.

فرعي موضوع: د اوبو بندونه

د زده کړې موخې:

۱- د (بې) مختاړې سره د نومونو پېژندل او کارول.
۲- د مرکبو جملو پېژندل او کارول.
۳- عامې مترادفې (هم معنا) او متضادې کلمې پرتله کول
٤- له مناسب لحن، حرکاتو او له٪ ۹۵ سموالي سره متنونه لوستل.

۱. کلمې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی لاندینۍ دوه کلمې پر توره تخته لیکي: (**کوم**) او (**بې کوم**)
۲. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې د دغو دوو کلمو په معنا پوهېږي. ښوونکی یو څو زده کوونکو ته د ځواب ورکولو وخت ورکوي. ښوونکی تشریح کوي چې د(بې) مختاړې کلمې ته متضاده معنا ورکوي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپل درسي کتاب ته وګوري. هغوی یو شمېر کلمې وینې چې د (بې) مختاړې لري. خو دغه ټولې کلمې حقیقي کلمې نه دي. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی باید د هرې کلمې لپاره و وایي چې آیا دا یوه سمه کلمه ده او که نا سمه؟
٤. ښوونکی لومړۍ دوه بېلګې له زده کوونکو سره ترسره کوي.
۵. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین په کتاب کې د تمرین د سرته رسولو لپاره په دوه کسیزه توګه کار وکړي. کله چې زده کوونکي پر کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي تر څو له هغو زده کوونکو سره مرسته وکړي چې ستونزې لري.
٦. ښوونکی دوې جملې (زه ځم)، (ناوخته دی) د (ځکه) کلمې پواسطه سره نښلوي او پر تخته یې لیکي. زه ځم ځکه چې ناوخته دی.
۷. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی د نښلوونکې کلمې په کارولو سره له دوو جملو څخه یوه جمله جوړولای شي.
۸. ښوونکی له زده کوونکو څخه غوښتنه کوي چې خپلو ټولګیوالو ته وایي چې هغوی د نښلوونکې کلمې په کارولو سره څنګه دوه جملې سره یو ځای کولای شي.
۹. ښوونکی له یو یا دوه زده کوونکو څخه د جملې د لوستلو غوښتنه کوي.
۱۰. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې خپلو درسي کتابونو ته ځیر شي. ښوونکی لومړۍ دوې جملې له زده کوونکو سره ترسره کوي.
۱۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د تمرین کتاب کې د تمرین بشپړولو لپاره په دوه کسیزه توګه کار وکړي.
۱۲. کله چې زده کوونکو د مرکبو جملو د تمرین په کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي، څو له هغو زده کوونکو سره مرسته وکړي چې ستونزې لري. ښوونکی د ځینو زده کوونکو نومړي د پرله پسې ارزونې په کتاب کې ثبتوي.

۲۸ اونۍ ۴ لوست
کلمې
۱. کوم بې کوم
۲. فکر بې فکره
۳. ګورم بې ګورم
۴. پروا بې پروا
۱. خورم بې خورم
۲. کار بې کاره
۳. درس بې درسه
۴. ویده بې ویده
۱. زه ځم. ناوخته ده.
زه ځم (ځکه) ناوخته ده
۲. اتل کتاب لري. درس نه لولي.
اتل کتاب لري ( ) درس نه لولي.
۳. د مشرانو درناوی کوو. پر کشرانو شفقت.
د مشرانو درناوی کوو ( ) پر کشرانو شفقت.
کلمې
ځکه
خو
او
د لغتونو زېرمه
۱. زه خپلې پیسې ښې ساتم. (روپۍ)
۲. هلکان ښوونځي ته ځي. ( )
۳. موږ رڼا خوښوو. ( )
۴. کاغذ سپین رنګ لري. ( )
۵. زموږ هېواد ښکلی دی. ( )
کلمې
مکتب
روپۍ
تیاره
ښایسته
تور
د دویم متن بیا لوستل
۱۶۶

۳. د لغتونو زېرمه (۱۵ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې هغوی به د عامو مترادفو او متضادو کلمو په باره کې لازیات تمرین ترسره کړي.
۲. ښوونکی زده کوونکي د خپلو درسي کتابونو لوستلو ته رابولي. هغوی دې هره جمله ولولي، د جملې د نظر وړ مترادفې کلمه دې په چوکاټ کې به نښه کړي. ښوونکی لومړۍ دوه کلمې له زده کوونکو سره ترسره کوي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې په دوه کسیزه توګه د تمرین په کتابونو کې تمرین ترسره کړي.
٤. کله وچې زده کوونکي په کار بوخت وي، ښوونکی په ټولګي کې ګرځي تر څو له هغو زده کوونکو سره مرسته وکړي چې ستونزې لري. لږ وخت وروسته ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
۵. ښوونکی له زده کوونکو څخه پوښتنه کوي چې هغوی په دې درس کې څه زده کړي دي. (ځواب: موږ د مترادفو کلمو په باره کې زده کړه ترلاسه کړه.)

۳. د دویم متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

د څلور پړاوونو یعنې (ښوونکی تمثیلوي، ښوونکی او زده کوونکي یې په ګډه لولي، زده کوونکي یې په دوه کسیزه توګه لولي او زده کوونکي یې پخپله لولي) په کارولو سره دوهم متن له زده کوونکو سره بیا لولي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** ښوونکی مرکبې کلمې تکراروي.
۲. **کورنۍ دنده:** ښوونکی زده کوونکو ته وایي چې د کلمې تمرین په کورونو کې په خپلو کتابچو کې ترسره کړي او د دوهم متن تکرار کړي.

د حسن خط فعالیت، ارزونه او کورنۍ دنده (۴۰ دقیقې)

فرعي موضوعگانې: کاغذ څنګه جوړيږي او د اوبو بندونه

د زده کړې موخې:

۱- د يوې موخې د ترلاسه کولو پر وړاندې پرتې ننګونې پېژندل او له منځه وړل.
۲- د نوښتي ليکنې د متن بشپړول.
۳- له مناسب لحن، حرکاتو سره او٪ ۹۵ سموالي سره د متنونو لوستل.

۱. غوږنيول او خبرې کول (۱۵ دقيقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د نن ورځې په درس کې به د ستونزو پر له منځه وړلو خبرې وکړو. کله چې موږ د خپل ځان لپاره موخې ټاکو او غواړو چې په ژوند کې ځينې کارونه ترسره کړو، نو له بېلابېلو ستونزو او ننګونو سره کيدای شي مخ شو. موږ بايد پوه شو چې څنګه کولی شو ستونزې له منځه يوسو؟

۲. زده کوونکو ته وواياست چې درسي کتاب ته وګوري. هغوی ته وواياست چې د دې اونۍ يو متن د اوبو په اړه و. زده کوونکو ته وواياست چې که د ستاسو په کلي کې د څښلو پاکې اوبه نه وي، نو خلک به له څه ډول ستونزو سره مخ شي؟ کليوال مو څنګه کولی شي دا ستونزه حل کړي؟ کليوال له چا سره بايد دا ستونزه په ګډه حل کړي؟ څو زده کوونکو ته وخت ورکړئ چې خپل ځوابونه ټولګيوالو ته وواياي.

۳. زده کوونکو ته وواياست چې د تمرين کتابونو ته وګوري. د تمرين په کتابونو کې دوی يو فعاليت ترسره کوي. زده کوونکو ته وواياست چې د تېرې اونۍ د موخو لاسته راوړلو پر مهال تاسې کيدای شي له ځينو ننګونو او ستونزو سره مخ شئ. هغوی ته وواياست چې له هغو ننګونو يا ستونزو څخه دری ننګونې يا ستونزې د تمرين په کتابونو کې وليکئ.

۲. نوښتي ليکنه (۱۵ دقيقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې هغوی به اوس د ستونزو حلولو په اړه يوه متن وليکي.

۲. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د درسي کتاب جملې او د چوکاټ کلمې په يوازې توګه ولولي.

۲۸ اونۍ ۵ لوست

غوږ نيول او خبرې کول

زيار او زحمت: د ستونزو حلول

نوښتي ليکنه

د ستونزو حلول مهم او ضروري دي.

کوښښ
زحمت
پړاوونه
مرسته

موخو ته د رسېدو لپاره بايد له ستونزو سره مقابله وکړو.

د لومړي او دويم متن بيا لوستل

۱۶۷

۳. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د تمرين په کتابونو کې د چوکاټ د کلمو په کارولو سره په تشو ځايونو کې په يوازې توګه جملې جوړې کړي او نيمګړی متن دې بشپړ کړي.

۴. ښوونکی په ټولګي کې ګرځي او هغو زده کوونکو ته چې ستونزې لري مرسته او لارښوونه کوي.

۵. ښوونکی له څو زده کوونکو غواړي چې خپل بشپړ کړي متنونه ټولګيوالو ته و وايي.

۳. د لومړي او دويم متن بيا لوستل (۱۰ دقيقې)

ښوونکی له دوو پړاوونو (لکه زده کوونکي په دوه کسيزه توګه لولي، زده کوونکي يې پخپله لولي)، څخه په ګټې اخيستنې سره لومړی او دوهم متن له زده کوونکو سره بيا لولي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقيقې)

۱. **تکرار:** د يوې موخې د ترلاسه کولو پر وړاندې د پرتو ستونزو يا ننګونه تکراروي.

۲. **کورنۍ دنده:** لومړی او دوهم متن بيا لوستل. د نوښتي کيسې بشپړول او د هغې په اړه يو انځور رسمول او په اړه يې يو څه ليکل.

موضوع: تکرار او دوامداره ارزونه

د زده کړې موخې:

۱- د مثبت او منفي فعلونو پېژندل او کارول.
۲- د مرکبو جملو پېژندل او کارول.
۳- له ٪۹۰ سموالي سره د متن لوستل.
٤- له مناسب لحن، حرکاتو او له ٪۹۵ سموالي سره متنونه لوستل.
٥- له ٪۸۰سموالي سره کلمې او جملې لیکل.

۱.کلمې او جملې (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی د (بې) مختاړی چې کلمې ته متضاده معنا ورکوي، تکراروي.
۲. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د درسي کتاب د (الف) تمرین ترسره کړي.
۳. ښوونکی مترادفې او متضادې کلمې تکراروي.
٤. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د درسي کتاب د(ب) تمرین ترسره کړي.
٥. ښوونکی مرکبې جملې تکراروي.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې د درسي کتاب د (ج) تمرین ترسره کړي.
۷. ښوونکی د زده کوونکو ځوابونه ګوري.
۸. ښوونکی د اوږدمهالې ارزونې په کتاب کې د زده کوونکو نومرې ثبتوي.

۲.د لومړي او دویم متن بیا لوستل (۱۰ دقیقې)

۱. ښوونکی زده کوونکو ته دوې دقیقې وخت ورکوي چې په دوه کسیزه توګه لومړی یا دوهم متن ولولي.
۲. ښوونکی د زده کوونکو له (۴) جوړو څخه غوښتنه کوي چې د ټولګي مخې ته راشي. ښوونکی هغوی ته وايي چې هره جوړه به د متن یوه برخه لولي. هغوی باید متن په روانه توګه او د مناسب لحن او حرکاتو په کارولو سره ولولي چې پای ټکی او د پوښتنې نښه منعکس کړي.
۳. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې ورو ورو متن له لوستونکي سره ولولي او ښه غوږ ونیسي. کله چې (۸) زده کوونکي په لوستلو بوخت وي، ښوونکی د هغوی د لوستلو څرنګوالی مشاهده کوي او خپله مشاهده د پرله پسې ارزونې کتاب کې لیکي. له هغه زده کوونکو سره چې په ښه توګه دا فعالیت ترسره نه کړي، باید هغوی سره مرسته وشي.

۳.املا (۱۵ دقیقې)

۱.ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې هغوی به یو څو کلمې او جملې ولیکي. ښوونکی زده کوونکو ته د درسي کتابونو د ټولولو او د تمرین کتابونو د پرانیستلو وايي.
۲.ښوونکی لومړی کلمه په کراره وايي او ۴ ځلې یې تکراروي. کلمه دا ده:(**اوبه**) زده کوونکي کلمه د تمرین په کتاب کې لیکي.
۳.ښوونکي همدغه کار د لاندې دولس(۱۲) کلمو لپاره هم ترسره کوي.
۱- هغه ، ۲- نړۍ ۳- ولولئ ۴- هوا ۵- خمیره ٦- وګورئ ۷- لرګی ۸ خاوري ۹- جوړوي، ۱۰- مهرباني،۱۱- شیدي، ۱۲- ناوې.
۴. ښوونکی لومړی جمله په کرار لولي او څو ځلې یې تکراروي. جمله دا ده: ۱. **نړۍ په اوبو ښکلې ده.**
زده کوونکي جملې د تمرین په کتاب کې لیکي.
۵.ښوونکی همدا کار د لاندې (۳) جملو لپاره هم ترسره کوي.
۲. موږ د ګاونډیانو درناوی کوو. ۳. کاغذ له څه شي څخه جوړیږي؟
۴. د اوبو بندونه دېرې ګټې لري.
٦. ښوونکی زده کوونکو ته وايي چې خپل د تمرین کتابچې د کتلو لپاره راوړي. ښوونکي د هغوی املا ګوري او نومرې ورکوي.
۷. ښوونکي د زده کوونکو نومرې د پرله پسې ارزونې کتاب کې ثبتوي.

تکرار او کورنۍ دنده (۵ دقیقې)

۱. **تکرار:** هغه څه تکرارول چې زده کوونکو دې اونۍ کې زده کړي دي.
۲. **کورنۍ دنده:** زده کوونکی د کلمو او جملو تمرین په کورونو کې په خپلو کتابچو کې ترسره کوي او د لومړی او دوهم متن لوستل تکراروي.

د حسن خط فعالیت، ارزونه او کورنۍ دنده (۴۰ دقیقې)

د دریم ټولګي د درسونو لغت نامه

اونۍ	لوست	لغت	معنا	اونۍ	لوست	لغت	معنا
۱	۱	- مخلوقات -خالق -نعمتونه	پیدا کړل شوي پیداکوونکی احسان، نیکي، مال	۶	۳	- ډېوه -ودان -مروره	-څراغ، د تېلو څراغ - آباد، جوړ شوی - ناراضه، خفه، زړه بدي
	۳	- امتیان -تعلیم -فرض	- پیروان - علم حاصلونه، زده کړه - د الله (ج) حکم	۷	۱	- نوبت - احتیاط -امانت	- وار، نمبر -پام، اتیات - امین والی، د چایو شي یا پیسو سمه ساتنه
۲	۱	- خدمت -اسانتیاوې -پوهه	- چوپړ، نوکري، کار - اسانې، سهولت - علم، عقل فکر		۳	- احساس - غوره - میدان	- پوهېدل، حسول، خبره زړه ته پرېوتل - ټاکل شوي، په نښه شوي - ډګر
	۳	- کتابتون -مناسب -مطالعه	- کتابخونه، کتابخانه -برابر، هم شکله -لوستنه، کتنه	۸	۱	- تریو - پخلنځی - درناوی	- تروش، مالګین - اشپزخانه، د پخلي ځای - دروندوالی، سنګیني، احترام
۳	۱	- مزاحمت - پاملرنه - مرسته	- زحمت ورکول، مخنیوی -توجه - کومک		۳	- ښوونځی - مرسته - دنده	- مکتب، د زده کړې ځای -کومک -وظیفه
	۳	- غوسه - دوست - حوصله	- قهر - ملګری - زغم، صبر، تحمل	۹	۱	- اسویلی - خوندور - شتمنه	- سړه سا - مزه ناکه، مزه داره - پانګواله، بډایه
۴	۱	- ازغن بوټي - بیړه - وژغوره	- هغه بوټي چې ازغي لري -عجله - تلوار -خلاص یې کړ		۳	- باغچه - اندیښنه - مشوره	- وړوکی باغ - تشویش، ویره - مصلحت
	۳	- ستومانه -کاغی -ګاونډیان	- ستړی، خسته، زیله، -ترکارغه وړه او حلاله مرغی ده چې سره مښوکه لري. - همسایه ګان	۱۰	۱	- کرښې - غوسه - خوندي	- لیکې، خطونه، نښانه - قهر - ساتل شوی، پټ کړل شوی
۵	۱	- نسخه - کینه - موسکا	-هغه کاغذچې ډاکټر درمل په کې لیکي. -دښمني، عداوت، کرکه -تبسم، بې غږه خندا		۳	- مینه - رښتیا - ملتیا	- محبت، دوستي - صداقت، رښتینولي همراهي، ملګرتیا
	۳	- هیلی - ډوبېږي - مننه	-یو ډول مرغاوی ده چې اهلي او صحرایي ډولونه لري. -غرقیږي -کور ودانی	۱۱	۱	- سیمه - سمسور - ورزش	- منطقه، ساحه - تراو تازه، شنه، غوړیدلي سپورت، تمرین
۶	۱	- مېله -ترافیکي نښې - اوسپنې	- په ځانګړوورځو کې د خلکو ټولېدنه -هغه نښې چې د سړکونو پرغاړه د موټر چلونکو او خلکو د تنیظم لپاره ولاړې وي. -چې مفرد یې اوسپنه ده او یو خړ رنګه فلزدی		۳	- نعمت -کثافات - زېرمې	- پیرزوینه. د الله تعالی ورکړه -چټلي، خځلي - ذخیرې

اونۍ	لوست	لغت	معنا
۱۲	۱	- خوندي - میکروب - سره	-ساتل شوی، ځای په ځای شوي. -یوورکی ژوندی موجودی چې دڅرهبین په وسیله لیدل کېږي اودناروغی درامنتخته کیدوسبب کېږي. - کود، امبار
	۳	- تالنده - برېښنا - تندر	-داسمان غوړا، په وریځو کې غوړهار چې دباران اورلی پروخت رامنځته کېږي. -برق -ټکه،تنا
۱۳	۱	- صفايي - پام - اشر	- پاکي، پاکیزه گي، روڼوالی -توجه، فکر - ډلیز وړیا کار، کډ کار
	۳	- بڼ - تلوسه - زرغونه	- باغ - بی تابي، هیله، تلوار - شنه، سمسوره
۱۴	۱	- خپه -اندیښنه - باور	- خوابدی، ناراضه - فکر، غم، تشویش - اعتبار، یقین، اعتماد
	۳	- ککړتیا -غوڅ -ټاکلي	- چټلي، ککړ -شلیدلی، قطع - انتخاب شوي، په نښه شوي
۱۵	۱	- کمزوری -صحي مناسب	- ضعیف، ناتوانه، خوار - روغتیايي، په صحت اړوند - سم، برابر، نښه
	۳	- لوبه - مطالعه - دوړې	- ورزش، سپورت - لوستنه، کتنه - گرد، غبار
۱۶	۱	- نس ناستی -کانگې - ناولي	-اسهال -استفراق -خیرن، نا پاک
	۳	- واکسین - خوړ - ناروغي	-یوډول موادي چې دناروغیودمخنیوي لپاره پکاریږي. -شیله، دسیلاود اوبووچ مسیر -ناجوړي،رنځوري
۱۷	۱	- والیبال - ذهن - ژمنه	- په لاس سره د توپ لوبه -فهم،فکر،عقل -قول،عهد

اونۍ	لوست	لغت	معنا
۱۷	۳	- سلامتیا - غذا - ملتیا	- روغتیا، جوړتیا - خواړه، ډوډی - ملگرتیا
۱۸	۱	- لرغونی - مناروونه - مرکز	- پخوانی، سابقه - څلي، برجونه - پایتخت
	۳	- سراج العمارات - پښېمانه - ژمنه	-دجلال آبادپه ښار کي یوله قدیمي اثارو څخه دی.داباغ دامیر حبیب الله دذوري اړونددی -له خپل عهداوقول څخه اوښتلی -قول،لوز،عهد
۱۹	۱	- نوټونه - ناچله ارزښت	- کاغذي پیسي، لوټونه -له چلنده لویدلي سکه، بې رواجه - قیمت، قدر
	۳	- لرغونی -غاټول - بزکشی	- پخوانی، قدیمي - د گل یو ډول دی (ریدې گل) - ورلوبه
۲۰	۱	- خندق - دښمن - امن	- د ځان ساتلو په خاطر د ژور ځای یا ویالي ایستل - جنگي مخالف، ضرر او خطر اړوونکی - سوله، آرامي
	۳	- دبوډی تال - زرغون - جلگې	- شنه زرغونه - شین، شین شوی - شني او سمسورې سیمې
۲۱	۱	- موسکی -روغ - گټې	- موسکا کوونکی - جوړ، تندرست، برابر - فایده، سود
	۳	- موزیم - مجسمه - لوښې	- هغه ځای چې تاریخي آثار پکې ساتل کېږي. -بت له خاورې، تږي، اوسپني او نور څخه جوړ شوی . - آشپزخانې سامان لکه: کاسه، څمڅه، دیگ....
۲۲	۱	- اغزن - ډاک -شنه خونه	- اغزي لرونکی بوټی یا ونه - هوار میدان، بیابان، دښته - له پلاستیک څخه جوړه شوې کوټه چې ترکاري پکې کرل کېږي.
	۳	- زعفران - نړۍ - پلورل	- یو ډول نبات دی چې ژیړ خوشبوي گلان لري. -دنیا،جهان -خرڅول په بیه ورکول.

اونۍ	لوست	لغت	معنا
۲۳	۱	- مناسب - نندارتون - لیمڅی	- هغه څه چې په لاس جوړېږي لکه: غالۍ، ټغر، او نور... - دنندارې کولو ځای - نمد، له وړویو څخه جوړ شوي فرش
	۳	- غونډه - کسبګر - نندارچیان - غبرګولي	- ټولینه،مجلس - دکسب خاوند،دیوه شغل څښتن - نندارهکوونکي - جوړه پیداشوي ماشومان،غبرګونې
۲۴	۱	- دنده - مبارک - ټولنه - اړتیا	- وظیفه، کار - له برکت نه ډک، نیک، نیکمرغۍ - غونډه، مجلس - ضرورت
	۳	- شور - حکمت - برکت	- چغې، نارې، ځوږ - پوهه، هوښیار - زیاتوالی، ډیروالی، نیکمرغۍ
۲۵	۱	- روغتونونه - پارکونه - درملنه	- د ناروغانو، علاج او درملنې ځایونه - د تماشې لپاره جوړ شوي باغونه - علاج، دوا خوړل
	۳	- اوسپنه - کان - بټۍ	- وسپنه، خړرنګی فلزدی - معدن - داش، د لوښو او خښتو پخولو ځای

اونۍ	لوست	لغت	معنا
۲۶	۱	- پسته - خوندوره - خوندي	- وچه میوه ده چې دانې زرغون رنګ لري. - مزه لرونکي ، مزه ناکه - ساتل شوي، په امن
	۳	- خرڅلاو - مسلکي - شتمني	- خرڅېدل. - په یوه ځانګه کې د معلوماتو درلودونکی - زېرمې،سرمایه
۲۷	۱	- توربین - وړانګې - لګښت	- د برق د تولید ماشین دی - رڼاوې، پلوشۍ - خرڅ، مصرف
	۳	- معدن - ګاز - برکتي	- کان - غاز، د سون مواد دي - زیات، ډېر، نیکمرغه
۲۸	۱	- مواد - ماشین - خوند	- شیان، توکي، - د کار هغه وسیله چې په برېښنا سره هم کار کوي مزه
	۳	- نهرونه - کبان - خړوبېږي	- لویې ویالې - ماهیان - اوبېږي، اوبه کیدل، تنده ماتېدل